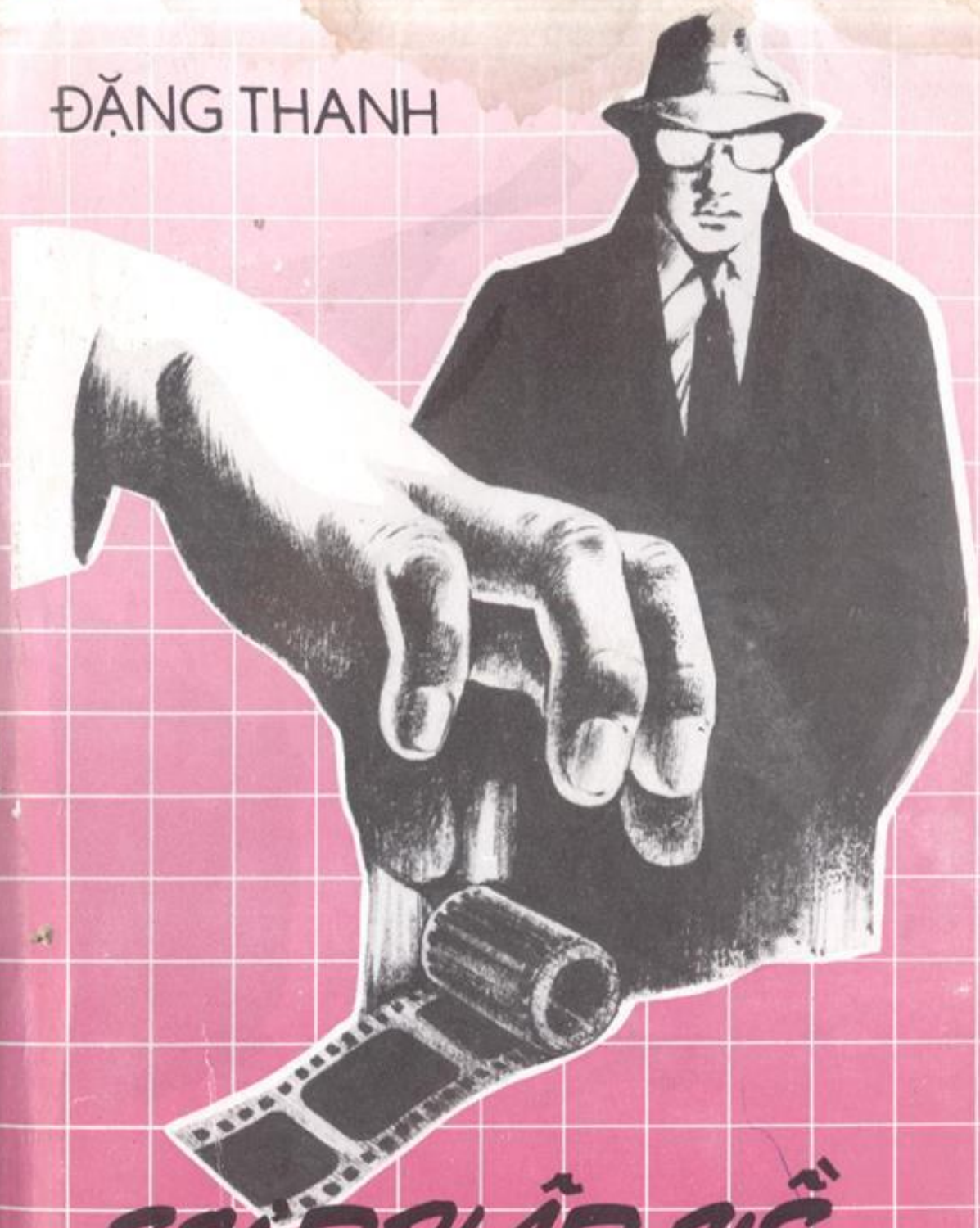

ĐẶNG THANH

SỰ THẬT VỀ
X.30

Tưởng nhớ Đồng chí T. D. T. (X. 30) và các đồng chí trong Ban Quân ngoại Công an Trung bộ và Ban II Công an Thừa Thiên đã chiến đấu, hy sinh thầm lặng.

Đ. T.

GIỚI THIỆU

Từ những năm đầu của cuộc Cách mạng Tháng Tám năm 1945, nhà văn Đặng Thanh đã phụ trách công tác tình báo phản gián ở Trung Trung bộ.

Trong kháng chiến chống Pháp, anh là một trong số người lập ra Ban Phản gián. Từ sau ngày toàn quốc kháng chiến cho đến những năm đầu của thập kỷ 50 ở miền Trung Trung bộ, anh cũng là người duy nhất còn sống được Hồ Chủ tịch xét thành tích và tặng huân chương Kháng chiến hạng nhì đầu tiên trong toàn quốc, vì đã có công lớn trong việc xây dựng cơ sở ở vùng địch hậu và lập được nhiều chiến công. Thu được nhiều tài liệu quan trọng, đoạt được nhiều vũ khí và thu được nhiều kết quả trong công tác địch vận". (1949)

Trong sự nghiệp chống Mỹ, anh đảm nhiệm Phòng Phản gián trong Cục Phản gián X. của Bộ Công an. Sau đó anh được chuyển sang ngành Tòa án Nhân dân được ủy ban Thường vụ Quốc hội bổ nhiệm làm Thẩm phán Tòa án Nhân dân tối cao.

Do những thành tích trên, nhà văn Đặng Thanh được tặng thương huân chương Chiến thắng hạng nhì, huân chương Kháng chiến hạng ba, huân chương Kháng chiến chống Mỹ cứu nước hạng nhất, huân chương Bảo vệ an ninh Tổ quốc và bằng khen của Chính phủ về thành tích Công an.

Người chiến sĩ phản gián tài ba Đặng Thanh, đồng thời lại là một nhà văn được đông đảo bạn đọc ái mộ.

Cương vị công tác và sự lịch lãm trong cuộc đời đã giúp nhà văn sáng tác một loạt truyện tình báo phản gián như: CẮT VÓ (1967), X.30 LƯỚI (1976), TẮM BẢN ĐỒ (1983), ĐỘ SỨC (1986), LẦN THEO CHUỖI HẠT (1987), NỮ DIỆP VIÊN SAO CHĂMPA (1988), ĐI TÌM THẦN CHẾT (1989), LÁ THƯ VĨNH BIỆT CỦA JACQUELINE (1990)...

Đọc truyện tình báo của nhà văn Đặng Thanh ta không thấy nhiều pha đánh đấm, bắn giết như trong phần lớn các truyện tình báo Âu- Mỹ. Dưới cây bút của nhà văn hiện lên người tình báo Việt Nam hào hoa, phong nhã, vì thương dân đến dám coi thường tính mạng; đầy trí tuệ để đối phó với những tình huống tường như không sao thoát được; bên cạnh những éo le đau thắt của con người trước một bên là nhiệm vụ đối với Tổ quốc và bên kia là những tình cảm tan nát của con tim; những mất mát cá nhân không gì bù đắp nổi để hoàn thành nhiệm vụ Cách mạng. Đó là những trang hồi hộp qua những cuộc đấu trí, đấu lực có thật giữa chiến sĩ tình báo của ta chống màn lưới dày đặc của mật vụ, điệp báo địch, CIA Mỹ, ngay tại sào huyệt của kẻ thù trên cuộc chiến đấu thầm lặng. Đó là những trang rung động se thắt trước bao nhiêu bi kịch nội tâm, vô vàn thảm cảnh xã hội trong vùng địch tạm chiếm mà nay, nếu không ai nhắc lại, thì thời gian sẽ sớm phủ lên lớp bụi lãng quên.

Trái tim nào không ngậm ngùi khi đọc bức thư tuyệt mệnh của Vân Anh trong 'X.30 PHÁ LƯỚI' Ai gấp cuốn truyện lại mà nén được tiếng thở dài trước số phận của Jacqueline. Bao nhiêu bóng ma đằng sau các báo cáo thắng lợi. Năm 1976, quyển truyện X.30 PHÁ LƯỚI của Đặng Thanh xuất bản lần đầu với số bản in 200.000 cuốn được đông đảo bạn đọc hoan nghênh nhiệt liệt; sau đó đã được tái bản. Đó là tiền thân của quyển tiểu thuyết tư liệu tình báo 'Sự THẬT VỀ X.30' mà các bạn có trong tay hiện nay, dày gấp đôi, chứa đựng nhiều tư liệu thật và mới mẻ mà tác giả đã tái hiện.

Với tính chân thật cao, cộng với bút pháp linh hoạt, 'SỰ THẬT VỀ X.30' đã đem lại cho bạn đọc sức cuốn hút ngay từ những trang đầu với những tư liệu trước nay chưa hề ai biết, ly kỳ và bất ngờ trong thực tế đấu tranh giữa ta và địch trên chiến trường thầm lặng.

Với phương pháp làm việc khoa học, chuẩn mực, tác giả Đặng Thanh đã có những nhận định mới mẻ, có khác với những suy nghĩ của nhiều nhà văn, nhà báo về tính cách và đời tư của các nhân vật phản diện như Ngô Đình Diệm, Trần Lệ Xuân, Ngô Đình Nhu, ...

Cuốn truyện có trên một trăm nhân vật thật, trong số này có nhiều cán bộ và chiến sĩ công tác trong ngành Công an nhân dân đương thời và hiện nay một số vẫn còn sống. Kèm với câu chuyện, tác giả đã sưu tầm giới thiệu hình ảnh nhiều nhân vật chủ yếu như X.30, Vũ Long, vị hôn thê của Phan Thúc Định, Vân Anh, Tố Loan, Hồng Nhật, Trần Mai, ... và hình ảnh về gia đình Ngô Đình Diệm, Ba Cụt, Trịnh Minh Thế, vũ nữ Cẩm Nhung, người yêu của Hai Paul con trai Bảy Viễn, v.v...

Trước những nhân chứng của lịch sử đã được tác giả trình bày, mô tả một cách sinh động, tiểu thuyết 'Sự THẬT VỀ X.30' làm cho người đọc thích thú, làm sống lại một giai đoạn đấu tranh quyết liệt giữa ta và địch qua hai cuộc trường kỳ kháng chiến, đánh dấu sự trưởng thành của ngành Công an nhân dân phục vụ cho sự nghiệp Cách mạng vô cùng hào hùng của dân tộc ta.

Xin trân trọng giới thiệu với độc giả thân mến tác phẩm của nhà văn Đặng Thanh.

Giáo sư LÊ ANH TRÀ

Viện Trưởng VIỆN VĂN HÓA NGHỆ THUẬT VIỆT NAM

PHẦN MỘT

BIẾN ĐỔI

1. PHAN THÚC ĐỊNH

- Anh từ Nghệ An ra ? - Ngô Đình Nhu hỏi người thanh niên có nước da trắng, dong dỏng cao ngồi trước mặt - Bác nhà có được khỏe không ?

Gã buồn rầu trả lời :

- Thưa ông, thầy tôi đã bị bọn Việt Minh sát hại. Chúng tịch thu hết tài sản, ruộng đất qui là của bóc lột. Mẹ tôi phải về nương nhờ bà con bên ngoại. Còn tôi, ở Huế ra.

Ngô Đình Nhu giận dữ và tỏ vẻ bùi ngùi :

- Bọn Việt Minh là thế. Từ nay anh là khách của tôi, anh Phan Thúc Định ạ ! Cụ Thượng¹ nhà tôi với Cụ nhà anh vốn là bạn đồng liêu, anh cứ coi như đây là gia đình mình, công việc sau ta sẽ liệu.

Thế là từ hôm ấy, ngày 4 tháng 3 năm 1946, Phan Thúc Định ở tại nhà Ngô Đình Nhu trong khuôn viên Thư viện Quốc gia Hà Nội.

Tuy được giữ làm Giám đốc Thư viện Quốc gia nhưng Nhu vẫn ngấm ngầm mang một mối hận thù sâu sắc với Cách mạng và luyện tiếc không nguôi cái thời vàng son trước đây. Đồng lương giám thủ trước kia do Pháp trả rất hậu, vợ chồng Nhu ăn tiêu sung sướng thừa thãi. Trong nhà có người hầu kẻ hạ, ra khỏi nhà là có ô-tô. Cách mạng lên, những thứ đó không còn nữa. Chị vú, con sen cái hạng người quen nô lệ để sai khiến vậy mà đều trở thành những nữ cứu thương, y tá cho Việt Minh. Xe hơi thì chỉ dùng để đi công tác... Nhưng thực ra, đó chưa phải là nguyên nhân chính gây cho Nhu căm thù Cách mạng. Tin Ngô Đình Khôi - anh cả trong gia đình họ Ngô - bị Việt Minh xử bắn ở huyện Phong Điền, làm cho Nhu bàng hoàng mấy ngày đêm. Sau đó không lâu, Nhu lại được tin Ngô Đình Diệm - người anh thứ ba của Nhu, bị bắt tại Đức Phổ (Quảng Ngãi). Nhu lo lắng Diệm cũng sẽ cùng chung số phận với Khôi và cái gia đình họ Ngô sẽ tiêu tan hết. Nào ngờ lại được cụ Hồ đánh điện bảo đưa ra Thủ đô cho Cụ gặp. Thế là Diệm thoát chết.

Sáng hôm ấy, sau khi dặn người nhà bố trí cho Phan Thúc Định một căn phòng, Nhu đi lễ Nhà thờ Hàng Bót, gặp Diệm. Nhu kể chuyện Phan Thúc Định đến nhà cho biết tin bố anh ta là Cụ Tuần Ngân không còn nữa. Diệm sửng sốt :

- Lạy Chúa ! thật à !

- Vâng, đúng rứa đó anh.

Diệm trầm ngâm một lúc rồi ngược lên nhìn Nhu :

- Chú đã thấy đó, anh Khôi chỉ vì trước đây đàn áp bọn phiến loạn Cộng sản nên bị Việt Minh trả thù. Còn Cụ Ngân trong thời kỳ làm Tuần vũ Hà Tĩnh giết quá nhiều người và làm lắm chuyện thất đức nên không tránh khỏi bàn tay của Việt Minh Cộng sản. Còn tui vì "liêm khiết", "treo án từ quan" nên được Cụ Hồ Chí Minh lượng thứ, nhờ đó mới thoát. Tuy vậy, mỗi ngày còn ở đây là một ngày như "cá nằm trên thớt". Chú xem cách nào liên lạc với người Pháp nhờ họ giải cứu cho tui được không?

Ngô Đình Nhu cắn môi suy nghĩ. Điều Diệm vừa nói ra, không phải là Nhu chưa tính tới. Ngay từ khi đại quân Pháp của tướng Lơ-cờ-lác (Leclerc) đến Hà Nội, Nhu đã bí mật bắt liên lạc với Phòng Nhì và có lần đề nghị với viên chỉ huy Pháp tìm cách cứu Ngô Đình Diệm. Thời kỳ đó, Diệm còn ở Bắc Bộ

---

¹ Ngô Đình Diệm có thời kỳ làm Thượng thư Bộ lại của Nam triều. Trong gia đình thường gọi Diệm là "Cụ Thượng". (T. G)

phủ, khó bề thực hiện, nên viên chỉ huy Phòng Nhì Pháp hẹn khi nào có cơ hội thuận tiện sẽ ra tay giúp đỡ. Bây giờ, phải chăng là cơ hội đã đến. Nhu bèn thú nhận :

- Thưa anh, em đã bắt liên lạc với Phòng Nhì Pháp và cũng đã tính đến chuyện nhờ họ bố trí đưa anh ra nước ngoài, nhưng chưa gặp thời cơ. Nay nhân dịp anh đã được về ở đây², lại có thêm thằng Phan Thúc Định, để em bàn việc này với họ xem sao.

Diệm có vẻ hớn hờ, gật gù :

- Rửa mà bây giờ chú mới cho tui biết. Việc nì quan trọng lắm. Chú phải bàn thật kỹ với họ. Và nói với Định đến gặp tui mau lên hí. Phải giữ kín đừng cho thêm ai biết, chú nhớ hí !

Thư viện Quốc gia ở phố Tràng Thi khách đến đọc rất đông. Lợi dụng kẻ vào người ra, Ngô Đình Nhu hẹn gặp bọn gián điệp nước ngoài. Hôm ấy, qua một phụ nữ lai Pháp, Nhu gửi Phòng Nhì một bức thư yêu cầu bố trí cho Phan Thúc Định vào thành gặp tướng Moóc-li-e (Morlière) đề nghị giúp Diệm trốn ra nước ngoài.

Được gặp tên tướng khét tiếng của Pháp, Định đưa thư của Diệm gửi với những lời thống thiết cầu xin cứu mạng. Đọc xong thư Moóc-li-e gọi viên sĩ quan chỉ huy Phòng Nhì đến bàn kế hoạch cứu Diệm và giao Định cho hắn để thực hiện kế hoạch quan trọng này.

Ba hôm sau, đêm 4 tháng 2 âm lịch - trời tối như mực vẫn còn rét ngọt, Phan Thúc Định ngồi trên một chiếc xe hơi nhà binh Pháp, đi đến chỗ quy định đón Ngô Đình Diệm, đưa thẳng vào doanh trại quân đội Pháp trong thành. Việc giải thoát cho Diệm trót lọt. Và cũng bắt đầu từ đêm hôm ấy, Định trở thành nhân viên của Phòng Nhì Pháp.

Từ đó, với danh nghĩa là một công chức của Thư viện Quốc gia, được Ngô Đình Nhu cấp giấy chứng nhận, Phan Thúc Định ngang nhiên sống ở Thủ đô, thu thập tin cho bọn tình báo quân đội Pháp.

Một hôm, Ngô Đình Nhu ngỏ ý nhờ Định mang một bức thư về Huế gửi cho Khâm mạng Drapier, Nhu nói :

- Vừa rồi tôi nhận được của Đức Khâm mạng Tòa Thánh một bức thư cho biết sắp tới Ngài sẽ tổ chức một Hội nghị bàn công việc Giáo hội liên quan đến ba xứ Trung - Nam - Bắc. Ngài mời tôi về dự. Nếu tôi không đi được, thì cử người mang thư về cho Ngài. Anh xem, tôi lấy lý do gì để đi và vị tất công an Việt Minh đã cho đi. Bởi vậy, tôi nhờ anh giúp việc này nhé!

Phan Thúc Định, suy nghĩ rồi trả lời từ tốn :

- Thưa ông, được ạ !

Ngô Đình Nhu xoa tay, mỉm cười :

- Tôi biết, chỉ có anh mới giúp tôi được việc này. Công việc này không kém phần quan trọng như lần anh đưa Cụ Thượng vào thành đâu.

- Thưa ông, - Phan Thúc Định hỏi - Cụ lớn nhà ta hiện nay ở đâu, sức khỏe Cụ có được an khang không ?

- Sau khi được người Pháp đưa sang Hồng Kông, Cụ Thượng sang Nhật Bản thăm Ngài Kỳ Ngoại Hầu³. Rồi đi đâu tôi chưa rõ.

---

² Theo lời thỉnh cầu của Ngô Đình Diệm, Hồ Chủ tịch chấp nhận cho Diệm được vào ở hẳn trong nhà thờ Thiên chúa giáo ở phố Hàng Bột, hồi ấy do một cố đạo người Pháp tên là Denis PAQUETTE QUÝ cai quản. (Tác giả).

³ Chỉ Cường Đế - Một ông Hoàng nhà Nguyễn lưu vong.

- Cầu Chúa ban phúc lành cho Cụ lớn - Phan Thúc Định nói với vẻ tôn kính - Mong sao Cụ lớn chóng trở về !

- Tôi cũng mong thế, sao cho đất nước sớm được thoát nguy - Nét mặt Ngô Đình Nhu đanh lại, hần rít qua kẽ răng - mà có nhất thiết phải đợi cho đến ngày Cụ Thượng về không ? Không, không nên như thế ! Ngay từ bây giờ nếu làm được bất cứ việc gì xét thấy có hại dù lớn, dù nhỏ cho Việt Minh, thì ta phải làm không ngần ngại. Như công việc anh đang làm cho Phòng Nhì Pháp là rất tốt.

- Dạ, tôi cũng xác định như thế và nguyện làm hết sức mình để sớm trả mối thù nhà, cho hương hồn ông cụ tôi được ngậm cười nơi chín suối !

Ngô Đình Nhu lấy một bức thư dán kín, đưa cho Phan Thúc Định :

- Theo lời Đức Khâm mạng viết trong thư, thì Ngài sẽ chủ tọa cuộc Hội nghị quan trọng này... Có đại biểu các Địa phận, các Xứ về dự. Tại cuộc họp, Ngài truyền đạt Thông điệp luân lưu của Tòa Thánh và sau đó sẽ bàn kế hoạch chống phá lâu dài bằng cách nào cho hữu hiệu nhất. Tôi không đi được là một điều đáng tiếc. Nhờ anh trình lên Đức Cha lá thư này. Trong thư tôi có góp một số ý kiến và giới thiệu anh với Ngài.

Phan Thúc Định đón bức thư và cẩn thận cho vào túi áo, cúi đầu chào Ngô Đình Nhu.

Ngô Đình Nhu nắm tay Định nhìn thẳng vào mắt người thanh niên như muốn dò xét điều gì - Rồi hỏi với giọng thân mật :

- Ở Huế, anh còn ai thân tình như bà con cô bác không?

Phan Thúc Định trả lời :

- Thưa ông, người thân trong họ hàng thì không còn ai. Nhưng... - Định đỏ mặt áp úng, trước mắt thoáng hiện người thiếu nữ gương mặt trái xoan, dáng người thon thả, tính tình thùy mị - ... Có một người không rõ còn ở Huế không ?

- Anh có thể cho tôi biết người đó là ai được không ?

- Thưa, đó là vị hôn thê của tôi.

Ngô Đình Nhu cười khẽ :

- Cô ấy con ai, có trong dòng dõi hoàng tộc không ?

- Dạ, cô ta con gái út của Cụ Án Sát⁴ Trần, người huyện Hải Lăng ạ.

- Cụ Án Sát Trần - Nhu gần như reo lên - Con gái nhà ấy được lắm. Cụ Án Sát Trần được đào tạo ở trường Hậu Bổ⁵ sau "Cụ Thượng" một khóa.

Rồi Nhu hỏi tiếp :

- Mới yêu hay là đi hỏi rồi ?

- Dạ, hai gia đình đã đi lại hơn một năm rồi - Định thở dài - Thời thế đã đổi thay, không rõ lòng dạ người ấy như thế nào !

- Đó là anh suy nghĩ về cô ta. Còn riêng mình anh thì sao? - Ngô Đình Nhu hỏi ?

- Thù nhà nợ nước canh cánh bên lòng. Ông bảo tôi còn lòng dạ nào mà nghĩ đến chuyện vợ con nữa.

---

⁴ Chức quan trông coi việc hình trong một tỉnh, dưới thời nhà Nguyễn

⁵ Trường đào tạo các chức quan Nam triều thời Pháp thuộc

- Phải, anh nghĩ vậy là tốt. Cứ để chuyện riêng tư đó đã, sau này ta sẽ tính... - Ngô Đình Nhu hạ giọng tiếp - Tôi khuyên anh đi chuyển này cần hết sức giữ bí mật, không để ai được biết việc anh cầm bức thư của tôi vào cho Đức Khâm mạng ở Phú Cam. Do đó, tôi đề nghị anh tuyệt đối không đến nhà thăm cô ấy...

- Thưa ông, tôi hứa làm đúng theo lời ông dặn.

Ra khỏi nhà, Phan Thúc Định thong thả theo đường bờ hồ Hoàn Kiếm về nhà. Căn phòng thuê ở góc hai phố Hàng Gai của một bà cụ già trên sáu mươi tuổi. Bà cụ góa chồng ở với một đứa cháu bé gái ở tầng dưới.

Trông thấy Định, bà cụ chủ nhà niềm nở :

- Hôm nay cậu đi làm về sớm thế ?

- Thưa cụ, hôm nay cháu mệt xin phép ông giám đốc về sớm một chút.

Định trả lời qua loa rồi bước lên cầu thang vào phòng. Căn phòng rộng mỗi chiều chưa đến năm mét, chỉ kê một cái giường gỗ, một cái bàn làm việc cạnh cửa sổ và một chiếc ghế tựa. Định đến ở đây thấm thoát đã được ba tuần lễ mà tuyệt nhiên không một bạn bè lui tới. Hàng ngày hai buổi, Định đi về đúng vào giờ giấc của những viên chức làm việc ở cơ quan Nhà nước, để che mắt những người xung quanh. Tuy nhiên, nếu có cặp mắt bí mật nào theo dõi thì dễ nhận ra Định không đến một cơ quan nào cả, mà bắt gặp anh thường hay lảng vảng những nơi có doanh trại Vệ Quốc quân, các trụ sở Tự vệ cứu quốc và các nhà máy trong và ngoại ô thành phố. Đến tối, Định làm báo cáo và vẽ sơ đồ các địa hình, địa vật những nơi đó, để sáng hôm sau đi đến một địa điểm được quy định trước, trao lại các tài liệu đã điều tra cho một nhân viên Phòng Nhì Pháp.

Lúc này cửa sổ đóng kín và Định cũng chẳng bật đèn, trong phòng tối lờ mờ. Anh ta cởi áo, kéo ngăn bàn ra lấy hai viên thuốc an thần rồi rót nước uống. Xong, Định nặng nề buông người xuống chiếc giường.

Hai viên thuốc an thần làm dịu bớt thần kinh, lúc đầu Định nghĩ đến cảnh thơ ấu của mình sống trên chăn, dưới đệm, có kẻ hầu người hạ, được bố mẹ quý như ngọc như vàng. Lớn lên được cho ra Hà Nội ăn học, thi đậu vào trường Luật, tưởng rồi đây tốt nghiệp sẽ theo con đường hoạn lộ của bố, tha hồ làm giàu, mà lại có thêm quyền uy. Nào ngờ, Cách mạng Tháng Tám nổ ra làm tan biến giấc mộng làm quan của Định. Cả nước đổi đời, cả dân tộc đổi đời. Mọi việc đều hoàn toàn khác trước. Định hẳn học nhìn những cuộc biểu tình của dân lao động khắp thành thị thôn quê. Đùng một cái, người ta lôi bố Định ra trước một phiên tòa được thành lập ngay trong địa phương, chủ tọa phiên tòa là một anh nông dân trước Cách mạng làm thuê cho gia đình Định, sau ngày khởi nghĩa thành một cán bộ chính quyền Cách mạng. Những người nông dân đã đứng ra vạch tội của bố Định. Tội của bố Định gây ra suốt mười lăm năm là rất lớn, dân quanh vùng ai cũng biết. Phiên tòa được tiến hành đàng hoàng và kết thúc bằng một bản án tử hình. Dân chúng hò reo ủng hộ người xử án. Định rụng rời, tưởng chết theo bố. Nhưng tỉnh lại Định rít qua kẽ răng : "Sẽ có ngày xích cổ hết chúng mày". - Sau đó, Định rời bỏ quê nhà vào Huế tìm đến nhà một số quan lại cũ vốn là bạn bè của bố, để nghe ngóng tình hình. Một số trong bọn này khuyên Định nên đi gặp "Cụ Ngô" đang ở Hà Nội may ra có ngày vinh hiển. Thế là Định ra đi...

2. BÍ MẬT TRONG TÒA KHÂM MẠNG PHÚ CAM

Theo tài liệu lịch sử giáo đường Phú Cam được dựng trên một cánh đồng, nằm về phía tả ngạn con sông Hương, từ thời Chúa Ninh Vương Nguyễn Phước Trú (1725 - 1738). Đến năm 1750, Phú Cam bị Chúa Võ Vương Nguyễn Phước Khoát đập phá. Đến đầu thế kỷ thứ 19, sau khi Gia Long làm vua, nhà thờ lại được dựng trên nền của giáo đường đổ nát. Nhà thờ Phú Cam tồn tại cho đến nay, do các giáo sĩ của Hội ngoại quốc truyền giáo cai quản⁶.

Khâm mạng Đờ-ra-pi-ê có quốc tịch Bỉ, là một giáo sĩ của Hội ngoại quốc truyền bá đạo Thiên chúa, được Tòa Thánh Va-ti-căng cử sang truyền đạo chấn dất con chiền ở Đông Dương từ những năm đầu của thập kỷ 20 đã trên sáu mươi tuổi. Ông ta không cao lớn như những người phương Tây khác, nhưng nước da hồng hào, râu tóc bạc trắng trông rất đẹp lão. Hàng ngày Đờ-ra-pi-ê mặc một chiếc áo chùng màu tím, cùng màu áo của nữ học sinh trường Trung học Đồng Khánh.

Đờ-ra-pi-ê có một đàn con nuôi người bản xứ, đủ lứa tuổi, thường đến gặp ông ta tại ngôi nhà riêng đồ sộ nằm về phía bên trái nhà thờ. Theo dư luận vào thời kỳ ấy, Đờ-ra-pi-ê là một người đàn ông mắc chứng bệnh mà chỉ có một số người phương Tây chấp nhận⁷ và vì vậy ông ta thích nhận làm cha nuôi một số nam thanh niên.

Sáng hôm ấy, sau khi điểm tâm xong, một người nữ tu già vào báo với ông có một thanh niên xin yết kiến. Đờ-ra-pi-ê hỏi: "Lạ hay quen ?" Người nữ tu già trả lời: "Bẩm Đức Cha, họ ở Hà Nội mới vô có thư giới thiệu". Ông ta suy nghĩ một lúc rồi nói: "Con đưa nó vô đây".

Ba phút sau có tiếng gõ cửa. Đờ-ra-pi-ê đáp:

- Cho vào !

Người nữ tu già mở rộng cánh cửa. Một thanh niên dong dỏng cao từ tốn trong bộ âu phục màu trắng, bước vào.

Người thanh niên cúi đầu lễ phép chào Đờ-ra-pi-ê:

- Thưa Đức Cha, con xin kính chào Đức Cha.

Người nữ tu già im lặng bước ra, sau khi khép cánh cửa phòng lại.

Đờ-ra-pi-ê chỉ khẽ gật đầu mà không trả lời. Ông ta nheo mắt nhìn người lạ như có ý hỏi anh ta muốn gì. Hiểu ý, người thanh niên lấy trong túi áo ra chiếc phong bì dán kín trong đó có bức thư của Ngô Đình Nhu kính cẩn đặt lên bàn.

Đờ-ra-pi-ê cầm tấm danh thiếp, lật phía sau đọc mấy dòng chữ của Ngô Văn Hân viết bằng tiếng Pháp:

"Thưa Đức Cha tôn kính,

Con xin giới thiệu người bạn thân của con là Phan Thúc Định vừa ở Hà Nội vô, đến yết kiến Đức Cha.

Con của Đức Cha.

Ký tên: Ngô Văn Hân⁸

Đọc xong, Đờ-ra-pi-ê ngược lên nhìn Định với đôi mắt dò xét nghiêm ngặt, Định đứng vòng tay nhìn ông, tỏ vẻ cung kính của một kẻ bề dưới. Ông đưa tay chỉ chiếc ghế trước bàn:

---

⁶ Pierre Pigneau de Béhaine, tức *Évêque d'Adran* (Bá Đa Lộc) là giáo sĩ của Hội này

⁷ Bệnh đồng tính luyến ái

⁸ Ngô Văn Hân: giáo sư dạy trường Khải Định. Bí thư Việt Nam Quốc dân Đảng tính Thừa Thiên vào những năm 1945-1946

- Cho phép con ngồi.

Phan Thúc Định khẽ nâng lúi chiếc ghế dịch sang một bên, và ngồi xuống.

Đờ-ra-pi-ê xé chiếc phong bì lấy ra lá thư của Ngô Đình Nhu. Thư viết bằng tiếng Pháp như sau :

"Kính lạy Đức Cha,

Con có nhận được thư của Đức Cha gọi con về Huế để nghe Đức Cha truyền thụ Thông điệp của Tòa Thánh. Con rất tiếc không thể về được để cùng với các đạo hữu con trên tinh thần "Phụng sự Chúa" cùng nhau bàn bạc tìm phương cách đối phó với Cộng sản vô thần.

Được Đức Thánh Cha⁹ quan tâm lo nghĩ và có Đức Cha hằng giúp đỡ, là nguồn động viên cổ vũ lớn lao khiến cho chúng con rất đổi cảm kích. Đây là một sứ mệnh cao cả thiêng liêng mà Chúa đã trao cho mỗi tín đồ Công giáo Việt Nam chúng con có trách nhiệm phải làm tròn. Ngày nay ở trên thế gian này, Cộng sản là kẻ thù của những người theo đạo Thiên Chúa cũng như ngày xưa người Do Thái đối xử với Chúa Ki-tô. Bởi vậy; trong trận chiến đấu này, chúng con nguyện hết lòng "Tử vì Đạo" để làm sáng danh Chúa.

Con xin cầu Chúa ban phép lành cho Đức Cha, để Đức Cha lèo lái con thuyền Giáo hội qua khỏi cơn bão táp vô thần đang tràn qua bán đảo Đông Dương khốn khổ này, để sớm trở về nước Chúa.

Nhân tiện đây, con xin giới thiệu với Đức Cha người cầm bức thư đến gặp Đức Cha là : PHAN THÚC ĐỊNH. Định là người tin cẩn của con. Bố anh ta là Cụ Tuần Ngân, trước kia là bạn làm quan với anh Diệm con, mới bị Việt Minh sát hại. Gia đình không còn ai nên anh ta đã tìm đến nhờ con giúp đỡ.

Thưa Đức Cha, một lần nữa con cầu Chúa ban phép lành cho Đức Cha được an khang trường thọ.

Con của Đức Cha,

Ký tên : Ngô Đình Nhu."

Đờ-ra-pi-ê đọc xong nhưng vẫn cầm lá thư trong tay, nhìn Phan Thúc Định rồi hỏi :

- Con vô bằng chi ?

- Thưa Đức Cha, con đi chuyển xe lửa đêm.

- Lấy vé có khó không ?

- Thưa Đức Cha, cũng dễ thôi ạ.

- Có bị ai hỏi han chi không ?

- Thưa Đức Cha, lúc ra cửa ga có người hỏi giấy. Ai có đủ giấy tờ thì được đi.

- Cơ quan nào cấp giấy cho con ?

- Thưa Đức Cha, ông Nhu lo cho con tất cả.

Vừa nói, Định lấy trong chiếc ví ra tờ giấy chứng nhận là nhân viên Thư viện Quốc gia và cái thẻ thông hành của Công an cấp đưa cho Đờ-ra-pi-ê xem.

Ổng ta nhìn chiếc ảnh trong chứng minh thư, rồi liếc nhìn Phan Thúc Định, mỉm cười :

- Trông con khôi ngô lắm ! Con đã có gia đình chưa ?

Phan Thúc Định đỏ mặt :

---

⁹ Chỉ Giáo hoàng

- Thưa Đức Cha, con chưa nghĩ đến.

Đờ-ra-pi-ê ra về tò mò :

- Vì sao ? Con hãy nói cho Đức Cha nghe.

- Thưa Đức Cha, thời kỳ còn đi học con chỉ biết học sao cho thi đỗ sau này ra làm quan, lúc đó sẽ có vợ đẹp, tiền nhiều. Vì thế, con chưa nghĩ đến chuyện lập gia đình. Còn bây giờ lại khác, thù nhà chưa trả, con không thấy thích thú gì nghĩ đến chuyện yêu đương.

Đờ-ra-pi-ê hỏi sang chuyện khác :

- Thời kỳ thầy con làm quan đã trị nhậm ở những nơi nào?

- Thưa Đức Cha, thầy con xuất thân ở trường Hậu Bổ ra làm tri huyện Phú Lộc, rồi tri phủ Triệu Phong, nhờ có công đốc thuế, bắt phu đưa sang Tân Thế Giới¹⁰ cho các quan Tây nên bốn năm sau được thăng chức Tuần vũ Hà Tĩnh.

- Năm thầy con về trị nhậm ở Hà Tĩnh con mấy tuổi ?

- Thưa Đức Cha, thời kỳ này con lên sáu.

- Như vậy năm nay con hai mươi tuổi ?

- Thưa Đức Cha, vâng ạ.

- Mẹ con giờ ở đâu ?

Phan Thúc Định chớp mau mắt, giọng nói xót xa :

- Thưa Đức Cha, sau ngày thầy con bị Việp Minh sát hại thì nhà cửa, ruộng đất cũng bị tịch thu sạch. Mẹ con phải chạy về Anh Sơn¹¹, nương nhờ nhà cậu ruột con. Đã mấy tháng nay biệt vô âm tín.

- Vô đây con ở nhà ai ?

- Thưa Đức Cha, ở Huế còn có một số bạn bè quen biết cũ của thầy con, nên con tìm đến.

- Người ta có hỏi con vô đây làm chi không ?

- Thưa Đức Cha, có. Con nói con vô chơi và giấu chuyện thầy con đã mất.

Đờ-ra-pi-ê thông thả dứt lá thư vào ngăn bàn, lấy thuốc lá ra hút. Ông ta trầm ngâm suy nghĩ một lúc, rồi chậm rãi nói :

- Ta thấy hoàn cảnh của con thật đáng thương. Nhưng ngặt một điều là con không theo đạo, nên có khó cho ta. Vậy, con hãy chờ đến ngày kia, khi đoàn đại biểu của địa phận Hà Nội vô, ta hỏi xem nếu họ chịu thì ta xin cho con là đại biểu không chính thức của Hội nghị sắp tới. Giờ đây, con trở về nhà quen, nhớ tuyệt đối không được nói cho ai biết là con đã đến gặp ta. Nếu có người quen hỏi, thì con cứ trả lời với họ như con vừa trả lời cho ta.

Phan Thúc Định "dạ", rồi với giọng cung kính, anh hỏi :

- Thưa Đức Cha, con còn có dịp nào được phép trở lại đây hầu Đức Cha không ạ ?

Đờ-ra-pi-ê vui vẻ :

- Ba ngày nữa con hãy đến cũng vào giờ này, để ta cho con biết điều mà ta sẽ quyết định.

---

¹⁰ Tân Thế Giới : Nouvelle Calédonie, một hòn đảo thuộc Pháp ở miền Nam Thái Bình Dương.

¹¹ Một huyện miền núi trung du của tỉnh Nghệ An

Nói xong, Đờ-ra-pi-ê đứng lên. Phan Thúc Định cũng đứng dậy cúi đầu chào, rồi lặng lẽ bước ra.

Đúng ba ngày sau, Phan Thúc Định trở lại gặp Đờ-ra-pi-ê.

Cũng như hai lần trước, khi đưa Phan Thúc Định vào, người nữ tu già khép cánh cửa phòng, rồi im lặng bước ra.

Phan Thúc Định cúi đầu lễ phép :

- Thưa Đức Cha, con có việc xin được trình bày lên Đức Cha.

- Việc chi con cứ nói.

- Con vừa đến thăm anh Hân¹², được anh ấy cho biết ở Hà Nội ông Nhu bị công an Việt Minh gọi đến chất vấn và đã bị cách chức Giám đốc Thư viện Quốc gia.

- Chuyện Nhu thôi làm Giám đốc Thư viện Quốc gia thì ta chưa rõ. Nhưng hôm trước, phái đoàn Hà Nội cho ta biết Ngô Đình Diệm đã trốn thoát ra nước ngoài. Nay Nhu bị Việt Minh gọi ra chất vấn chắc cũng vì việc đó.

- Thưa Đức Cha, nếu thế thì bất lợi cho ông Nhu và ... cả cho con nữa.

- Sao lại bất lợi cả cho con ?

- Thưa Đức Cha, việc ông Diệm trốn ra nước ngoài là nhờ có người Pháp, nhưng trong đó có một phần con giúp sức. Rồi đây, con e rằng công an Việt Minh sẽ khám phá ra nội vụ, ắt hẳn thế nào con cũng bị Việt Minh bắt. Lại thêm, cũng theo anh Hân, thì vừa qua, sau khi họp xong các đại biểu ra về có nhiều vị bị bắt ở dọc đường, và anh sợ cho con nay mai trở về Hà Nội không khéo cũng sẽ bị bắt; bởi lẽ con được Đức Cha cho phép dự Hội nghị với tư cách là đại biểu không chính thức của đoàn Hà Nội.

Đờ-ra-pi-ê ra chiều suy nghĩ, một lúc sau ông nói :

- Ta có nghe những chuyện bắt bớ tra khảo và đã gửi "Thư Luân Lưu" nhắc Cha xứ các địa phận bằng mọi cách phải cứu những tín đồ. Riêng đối với con, ta nghĩ rồi đây cũng có thể bị công an Việt Minh bắt, nếu chúng biết con có mặt trong cuộc họp. Vậy con có ý kiến chi cho ta biết.

- Thưa Đức Cha, bị bắt thì con không sợ. Chỉ tiếc rằng thù nhà chưa trả nên con chưa yên, Việt Minh cộng sản là kẻ thù không riêng gì đối với Chúa, mà hết thảy những ai bị ruồng bỏ, bị mất người ruột thịt như con, nên không thể chung sống với chúng được. Con cúi xin Đức Cha cứu vớt con.

- Bằng cách nào con thử nói xem ?

- Hiện nay, quân đội Pháp đã có mặt ở trong thành phố. Nhờ Đức Cha nói với họ giúp con lánh khỏi nơi đây bằng phương tiện riêng của họ. Chỉ có họ mới làm được việc này. Con xin đội ơn Đức Cha.

Đờ-ra-pi-ê lại nhìn Định với cặp mắt dò xét. Trông anh ta còn trẻ tuổi, nhanh nhẹn và đặc biệt là có mối thâm thù đối với Cách mạng nên tỏ vẻ hài lòng.

- Nếu con đã có quyết tâm như thế thì để đến chúa nhật này gặp tướng Lơ-bờ-rít¹³ ta sẽ nói cho. Đúng trưa ngày chúa nhật con hãy đến đây, ta sẽ cho biết kết quả.

---

¹² Ngô Văn Hân, tốt nghiệp đại học dạy môn Văn ở trường Khải Định (nay là trường Quốc Học) ở Huế Hân là người sáng lập ra Việt Nam Quốc Dân Đảng ở Thừa Thiên trong những năm đầu của thập kỷ 40.

¹³ Lebris, thiếu tướng chỉ huy lực lượng quân Pháp kiêm chức Ủy viên Cộng hòa, đại diện cho nước Pháp ở Trung phần Việt Nam.

3. NĂM NĂM SAU

Ngô Đình Diệm xem rất kỹ chiếc ví mà Lân-sđen¹⁴ và Phi-sin¹⁵ trao cho. Lân-sđen nói :

- Tất nhiên chúng tôi đã xem kỹ. Bây giờ xin mời ông, sau đó xin ông hoàn lại cho chúng tôi. Vài ngày nữa Sở Cảnh sát Nữ Ước sẽ điện báo tin đã tìm được và sẽ trả lại cho chủ nhân của nó.

Chiếc ví bằng loại da cừu mềm đắt tiền, sản xuất ở Pháp. Trong ví có một số đô-la, một số pho-răng Pháp, mấy cái danh thiếp in kiểu chữ nhả rất đẹp.

PHAN THÚC ĐỊNH

Tiến sĩ Luật

Diệm lẩm bẩm :

- À, ra anh chàng đã đỗ tiến sĩ luật, khá đó.

Một cái hộ chiếu của Định được cấp từ Pháp cho phép nhập cảnh nước Mỹ. Một cái ảnh Định đứng cạnh chân tháp Ép-phen. Tất cả những thứ ấy, Diệm không chú ý tới. Nhưng có hai vật, Diệm cứ mãi miết ngắm nghía, cầm mãi trên tay. Một là bức bưu ảnh màu in hình Đức Bà Ma-ri-a, đề in rõ tại nhà in riêng của Va-ti-căng. Đức Bà bằng Đức Chúa Hải Đồng trên tay, mặt phúc hậu đẹp dịu dàng, cặp mắt đượm buồn đầy thương yêu, chung quanh người tỏa hào quang. Nét vẽ trau chuốt, sinh động khiến người ta nhớ những bức họa của Lê-ô-na đơ Vanh-xi¹⁶. Đây không phải là bức bưu ảnh thường. Vừa nhìn thấy, Diệm biết ngay đây là của Đức Cha anh, Ngô Đình Thục. Người cầm bức ảnh ấy - chỉ anh em Diệm mới hiểu riêng với nhau thôi - là người đã được Ngô Đình Thục thẩm tra rồi và tin cẩn được. Ngô Đình Diệm là người rất tin ở C.I.A, nhưng lại tin anh em ruột mình hơn cả C.I.A. Diệm biết anh mình là Ngô Đình Thục, có cả một màng lưới tai mắt tay chân riêng rộng lớn mà nhiều lần Phòng Nhì Pháp ở Việt Nam đã phải nhờ vả. Đức Chúa Giê-su dạy các tông đồ rằng : "Được cả và thiên hạ làm gì nếu mà mất nước thiên đàng ?". Giám mục Ngô Đình Thục thì "nước thiên đàng" không trọng bằng "nước hạ giới" nên Người "tinh" việc đời lắm. Người đã giao cho Định bức bưu ảnh Đức Bà Ma-ri-a này.

Vật thứ hai là một cái thẻ ngà. Khi đưa ví cho Diệm, cả Lân-sđen và Phi-sin cũng không hiểu vật đó là gì ? Diệm phải giải thích cho hai tên Mỹ hiểu : Đây là cái thẻ của Nam triều ban cho các quan lại, trên ghi chức tước, phẩm ngạch để treo ở ngực bên trái chiếc áo dài.

Chiếc thẻ ngà có khắc dòng chữ nhỏ bằng chữ Hán sơn đỏ. Vốn của người đồng liêu Phan Thúc Ngân đã quá cố. Phan Thúc Định vẫn giữ những di vật một thời làm quan của cha. Anh ta thật là một người con chí hiếu. Những người như thế này làm sao quên được mối thù của Cộng sản đối với gia đình mình? Những người như thế này sẽ là cộng sự rất đắc lực cho ta đây. Bức bưu ảnh của Đức Cha anh Ngô Đình Thục và cái thẻ ngà của cha mà anh ta còn trân trọng như một báu vật này đủ cho ta hiểu con người ấy như thế nào rồi. Các ông C.I.A nhiều khi cũng quá cẩn thận. Người Mỹ làm thế nào lại có thể hiểu được người Việt Nam bằng người Việt Nam, bằng ta.

Cái thẻ ngà vẫn đặt trên bàn tay béo múp và ngắn ngủn của Diệm. Ở giữa cái nước Mỹ xa xôi, cái vật lạ loài này tự dưng làm cho Diệm xót xa nhớ tới dĩ vãng bạc vàng. Nhìn cái thẻ ngà, Diệm như nhìn thấy quá khứ sống lại. Chỉ riêng việc Phan Thúc Định trân trọng giữ gìn cái thẻ ngà này đủ làm cho Diệm ưu ái Định hơn lên.

Có tiếng chuông reo khẽ ở đầu buồng, báo hiệu có người đến gặp Diệm. Diệm xếp tất cả các vật vào chiếc ví như cũ, mở khóa tủ áo của mình cất chiếc ví vào. Trường Đại học Mi-si-gân dành riêng

¹⁴ Edward Lansdale, đại tá chỉ huy tình báo Mỹ CIA ở Việt Nam.

¹⁵ Wesley Rshiel, tiến sĩ giáo sư khoa Chính trị trường Đại học Michigan. Nhân viên cơ quan tình báo Mỹ CIA.

¹⁶ Leonard de Vinci : Họa sĩ kiêm nhà văn, nhà điêu khắc đã vẽ nhiều bức tranh đẹp nổi tiếng.

cho Diệm hai buồng rộng : buồng ngủ có kê giường, tủ gương đựng quần áo. Buồng làm việc và tiếp khách có tủ sách, bàn giấy, bộ ghế bành và bàn uống nước.

Diệm ngồi ở sau bàn giấy chờ đợi. Trên bàn giấy là quyển "Mein Kampf"¹⁷ của Hít-le mở rộng. Thường thường Diệm có hai cách tiếp khách, một là đối với khách người Mỹ thì Diệm thường ngồi ở ghế bành nói chuyện tự nhiên. Hai là đối với khách người Việt Nam - dù Diệm hầu như không có khách người Việt, ngoài mấy gã mà C.I.A đưa sang học như Trần Kim Tuyến, Phạm Xuân Phòng... - Diệm bao giờ cũng bố trí cách ngồi của mình sao cho có uy thế của bề trên, nói năng đường bệ, khẩu khí, hách dịch.

Năm phút sau có tiếng gõ cửa. Diệm ra lệnh :

- Cứ vào.

Một nhân viên nhà trường mở cửa, cúi chào và đưa tay mời một thanh niên người Việt dong đồng cao, nhanh nhẹn trong bộ quần áo xám nhạt sang trọng, bước vào.

Anh ta cúi đầu lễ phép :

- Bẩm Cụ lớn, con kính chào Cụ lớn.

Diệm giữ thái độ im lặng, vờ nheo mắt nhìn anh ta chăm chú. Người thanh niên vẫn lịch sự, lễ độ :

- Kính thưa Cụ lớn, con là Phan Thúc Định. Thầy con là Phan Thúc Ngân năm 1945 đã cùng cụ lớn đi Tân-Gia-Ba¹⁸ Năm 1946, con đã có dịp gặp Cụ lớn...

Diệm làm như mới chợt nhớ ra.

- A ! Anh là Định, con cụ Tuần Ngân. Năm sáu năm qua rồi, anh có hơi khác đôi chút và "diện" quá làm tui không nhận ra được ngay.

Diệm đưa tay chỉ chiếc ghế trước bàn giấy :

- Mời anh ngồi.

Người thanh niên cảm ơn và ngồi xuống ghế.

- Tui vẫn nhớ cụ Tuần Ngân - Diệm nói - Tội nghiệp cụ, chẳng may...

Câu nói của Diệm như khơi dậy nỗi đau thương sâu kín trong tim Phan Thúc Định. Anh ta cúi xuống, buồn bã, bậm môi lại. Diệm dần giọng vào mặt anh soi mói :

- Bọn Cộng sản đã giết thầy anh, đã làm cho gia đình anh tan nát. Mối thù này tui không quên.

Mắt Định chớp chớp. Anh rút vội khăn tay chấm mắt.

Im lặng nặng nề. Diệm vẫn chăm chú quan sát từng thay đổi trên mặt anh.

Mấy giây sau, Định ngẩng lên, mắt đỏ hoe và nói qua hàm răng nghiến chặt :

- Con không bao giờ quên mối thù đó. Con ghi vào xương tủy.

Nét mặt Diệm vui hẳn lên ;

- Cháu nghĩ thế là phải. Cháu thật là người con có hiếu. Thầy cháu cũng là người tử vì đạo. Bồn phận của những người sống là phải trả thù cho thầy cháu. Không phải chỉ mình cháu, còn nhiều người

---

¹⁷ *Mon Combat : trận chiến đấu của tôi.*

¹⁸ *Singapor*

nữa cũng muốn trả thù. Bác cũng sẽ làm tất cả mọi việc để trả thù cho thầy cháu. Chắc cháu biết lúc sinh thời thầy cháu và bác đã kết giao thân thiết, thầy cháu đã gởi gắm cháu cho bác.

Giọng nói của Định vẫn chưa hết xúc động :

- Vâng, thầy con có kể cho con nghe những ngày theo hầu Cụ lớn bên ba nơi hải ngoại. Thấy Cụ lớn, con lại nhớ đến thầy con. Con chỉ mong nổi được chí thầy con, được đi theo Cụ lớn, nghe lời Cụ lớn chỉ bảo.

Diệm gật đầu :

- Bác cũng thấy có trách nhiệm với cháu. Nhưng bác muốn hỏi cháu : sao cháu biết bác ở đây mà tìm ?

- Con vẫn nhớ lời thầy con dặn phải nương tựa Cụ lớn. Con vẫn cố tìm Cụ lớn. Đầu năm nay, sau khi tốt nghiệp ở Pháp, con về Huế, gặp được Cha Co-rát-xơ¹⁹. Nhắc đến Cụ lớn Cha Co-rát-xơ giới thiệu con vào thăm Đức cha Thực ở Vĩnh Long. Đức cha cho con biết Cụ lớn đang ở Mỹ. Lúc ấy, Người nói Người đang bận, hẹn con nửa tháng sau đến Người mới có thời gian nói chuyện được nhiều (Diệm hơi mỉm cười). Y hẹn, con đến, Người chỉ cho con sang bên này gặp Đức Giáo chủ Spen-man²⁰ ở tu viện Ma-ry Nôn²¹. Người có viết cho con hai bức thư, một bức trình Đức Giáo chủ, một bức chuyển đến tận tay Cụ lớn.

Định móc túi lấy ra một phong bì, lễ phép đưa cho Diệm. Diệm cầm chiếc phong bì, không mở ra xem ngay. Định ngập ngừng :

- ... Còn điều này con không dám giấu Cụ lớn...

Diệm vẫn chăm chú nghe Định :

- Sao ? Cháu cứ nói, đừng e ngại gì cả...

- Con thật có lỗi với Cụ lớn. Ngoài bức thư, Đức Cha Thực có gởi cho con chuyển đến Cụ lớn một bức ảnh Đức Bà Ma-ri-a để lấy phước lành. Bức ảnh ấy con để trong ví chẳng may cách đây vài hôm đi dạo phố bị kẻ cắp móc mất. Con không ngờ Hoa Kỳ này cũng nhiều kẻ cắp thế... May mà lá thư này con để trong cặp, không mang theo người hôm đó.

- Cháu bị mất cắp ư ? Có mất nhiều thứ không ?

Định xót xa :

- Trong ví con có hộ chiếu, tiền. Hộ chiếu con xin lại được, tiền con không tiếc. Con chỉ ân hận để mất chiếc ảnh Đức Bà của Đức Cha Thực ban phước lành cho Cụ lớn và một kỷ vật của thầy con, con vẫn mang theo mình hàng chục năm nay.

- Cháu đã trình Sở Cảnh sát chưa ?

- Con đã đi báo với Sở Cảnh sát Nữ Ước rồi. Người ta hứa sẽ tìm hộ con, nhưng con không tin sẽ tìm thấy, vì qua báo chí, con thấy hàng ngày ở thành phố Nữ Ước xảy ra hàng nghìn vụ phạm pháp : giết người, ăn cắp xe hơi, cướp của có vũ khí mà nhiều vụ không thể tìm ra được thủ phạm thì việc mất chiếc ví nhỏ bé của con, họ quan tâm gì đến.

---

¹⁹ Père Cras, một linh mục Pháp thuộc dòng Rédemptoriste, hoạt động tình báo cho SEDCE (Sở nghiên cứu về tư liệu phản gián), ở Huế, trong những năm trước và sau Thế giới đại chiến thứ hai.

²⁰ Spelman, Hồng y Giáo chủ Mỹ

²¹ Chung viện Mary Knoll, Lakevood ở bang New Jersey

- Cháu không được nói về Hoa Kỳ như vậy ! Cháu mới ở Pháp sang, chưa hiểu Hoa Kỳ đầy thôi. Báo chí hay làm to chuyện giết gân để gọi tò mò. Đây là đất nước của tự do. Cháu hãy tin ở Cảnh sát Hoa Kỳ. Họ nhiều và được đào tạo cẩn thận lắm. Họ hứa tìm hộ cháu thì biết đâu họ chẳng tìm ra.

Diệm vẫn soi mói nhìn Định hỏi tiếp :

- À ... thế sau cái dạo bác gặp cháu năm 1946, rồi cháu làm những gì ? Cháu kể chuyện cho bác nghe.

Định thần nhiên :

Năm 1946, sau khi gặp Cụ lớn ở Hà Nội, và đưa Cụ lớn vào thành rồi, con vẫn liên lạc với người Pháp và ông Nhu. Ít lâu sau, người Pháp cho con biết Cụ lớn đã qua Hồng Kông và sẽ đi Pháp, nhờ Pháp đưa thêm viện binh sang đánh Việt Minh, con muốn đi theo Cụ lớn quá mà không được. Ông Nhu cử con trở lại Huế mang theo bức thư của ông gửi Đức Khâm mạng Đờ-ra-pi-ê²², triệu tập một hội nghị thành lập Liên đoàn Công giáo chống Cộng với sự bảo trợ của người Pháp. Con phải gian khổ lắm mới gặp được Đức Khâm mạng và trình bức thư lên Ngài. Con được dự cuộc họp bí mật đó tại Phú Cam. Đức Khâm mạng Đờ-ra-pi-ê sơ hở thế nào để lọt một nữ công an Việt Minh vào trong đám đại biểu họp kín²³. Thế là toàn bộ tổ chức và mưu đồ của Đức Khâm mạng với ông Nhu bị bại lộ. Nhiều người của ta bị bắt ngay chưa kịp hành động gì cả. Con sợ quá, chạy trốn vào khu Pháp kiều, nương nhờ tướng Lơ-bơ-rít lúc bấy giờ có mặt ở Huế. Tướng Lơ-bo-rít cho máy bay đưa con vào Sài Gòn. Thấy con còn trẻ, có học ít nhiều, là con một gia đình đã từng có công với chính phủ Bảo hộ trước đây, tướng Lơ-bơ-rít giúp đỡ con tiếp tục học tập, để thâm nhập nền văn hóa tốt đẹp của nước Pháp. Năm 1947, con đỗ tú tài ở Sài Gòn. Sau đó, con được học bổng sang Pháp. Năm vừa qua, con tốt nghiệp luật khoa tiến sĩ. Mấy trường Đại học ở Pháp mời con giảng dạy nhưng nghĩ đến thù nhà chưa trả, vận mệnh đất nước đang nghiêng ngửa, con không thể an tâm ở nước ngoài được. Đầu năm nay con về nước nhà và như đã thưa với Cụ lớn, con may mắn được gặp Cha Cơ-rát-xơ²⁴...

Cái nhìn của Diệm dịu xuống :

- Cháu lặn lội tìm bác như vậy, hẳn có ý định ?

Giọng Định tha thiết :

- Thầy con xưa kia đã theo hầu Cụ lớn. Con còn trẻ tuổi, mang nặng thù nhà, nhưng không biết phải làm gì. Con thật bơ vơ như người đứng giữa ngã ba đường, nếu không gặp được Cụ lớn... Con quyết tâm nối chí thầy con, một lòng một dạ trung thành với Cụ lớn. Con chỉ mong gặp được Cụ lớn, xin Cụ lớn chỉ bảo, con phải làm gì. Con xin làm bất cứ việc gì Cụ lớn sai khiến. Từ bao năm nay, con vẫn tâm niệm rằng chỉ có đi theo Cụ lớn, con mới có thể trả được thù nhà.

- Cháu nghĩ thế là phải lắm. Bác rất sung sướng gặp lại cháu. Bác cháu ta có rất nhiều việc phải làm, rất nhiều việc phải làm.

Diệm đứng dậy, giơ một nắm tay về phía xa, đe dọa :

- Bác còn sống đây thì bọn Việt Minh đừng hòng yên ổn với bác. Bác sẽ lập lại tôn ti trật tự. Bác sẽ trở về nước, sẽ xử tất cả những đứa nào đã giết thầy cháu, sẽ xử tất cả những đứa nào chống đối. Người Mỹ sẽ giúp chúng ta. Chúng ta sẽ không thiếu súng đạn, tiền bạc.

Rồi Diệm chỉ tay về phía quyển sách của Hít-le như để dẫn chứng :

---

²² Drapier, Khâm mạng Tòa thánh Huế.

²³ Xem *Đạo Đức - Tiểu thuyết phản gián* - Nhà xuất bản Thuận Hóa. In lần thứ I năm 1986, in lần thứ II năm 1988. Cùng một tác giả.

²⁴ Père Cras. cố đạo Pháp thuộc dòng Rédemptoriste, hoạt động tình báo cho S.E.D.C.E, ở Huế, trong những năm trước và sau Thế giới đại chiến thứ hai.

- Bất độc bất anh hùng. Muốn làm được việc lớn thì phải biết tàn nhẫn, phải có bàn tay sắt. Cháu phải nhớ lấy điều đó.

Định im lặng nghe Ngô Đình Diệm nói với thái độ thành khẩn. Ngô Đình Diệm trở về bàn ngồi, vẫy tay cho Định kéo ghế nhích lại gần và nói :

- Bắt đầu từ hôm nay cháu là người của bác. Cháu có định ở lại Hoa Kỳ lâu không ?

- Bẩm Cụ lớn, con không có ý định ở lại đây lâu. Thù cha chưa trả, con không thể nào an tâm ở lại đất nước phồn hoa này được.

Diệm gật gù :

- Đúng. Cháu nên trở về Việt Nam ngay. Cháu muốn trả thù cho thầy cháu, muốn tuổi trẻ của cháu sớm thành đạt, cháu hãy nghe lời bác, làm tất cả những việc gì bác trao cho cháu.

Định ngoan ngoãn :

- Con xin tuân theo lời dạy của Cụ lớn.

Diệm nói thông thả :

- Cháu hãy trở về Việt Nam. Chúng ta muốn làm việc lớn thì phải có lực lượng. Đàng sau chúng ta đã có người Mỹ rồi, nhưng người Mỹ không muốn xuất đầu lộ diện. Người Mỹ chỉ muốn đưa cố vấn và vũ khí sang giúp chúng ta, chúng ta phải làm lấy. Việc của chúng ta thật là nặng nề. Chúng ta vừa phải chống lại bọn cộng sản, vừa phải gạt bỏ những người thân Pháp. Cho nên ngay từ bây giờ chúng ta phải có nhiều người của mình ở trong nước, ở cả vùng người Pháp lẫn vùng Việt Minh kiểm soát. Từ cuối năm 1951, bác có phái Lê Mậu Thành (Phan Thúc Định cau mày, cố nhớ lại một điều gì. Cái tên Lê Mậu Thành anh đã nghe thấy ở đâu một lần rồi) giáo sư nổi tiếng ở Huế vờ theo Cộng sản, vào chiến khu Việt Minh ở miền Trung Trung phần, để lập "Nhóm kháng chiến quốc gia" nhằm phục sẵn ở đó, đợi thời cơ, làm đảo chính. Không hiểu anh ta đã gây được lực lượng ở trong đó chưa mà từ hai năm nay, bác chưa nhận được liên lạc gì của anh ta. Tin tức báo về, chưa chính xác cho lắm cho biết anh ta vẫn còn sống và hình như đã lọt vào làm việc ở một cơ quan của Việt Minh²⁵. Bác giao cho cháu việc thứ nhất là tìm mọi cách liên lạc được với anh ta, xem anh ta mở rộng được mạng lưới đến đâu rồi, đã sẵn sàng hoạt động chưa.

Thấy Ngô Đình Diệm ngưng lại, Định hỏi :

- Thưa Cụ lớn con xin hỏi một điều : Lê Mậu Thành có đáng tin cậy không ? Vì con sợ khoảng thời gian hai năm không có liên lạc ấy, lòng người có thể có những đổi thay, ai mà đoán trước được?

Diệm xoa bàn tay ngắn ngủn :

- Cháu đa nghi như thế là tốt, nhưng bác tin ở Lê Mậu Thành. Cũng như bác tin ở cháu đây. Đấy, cháu xem, bác có cần phải mở thư của Đức Cha Vĩnh Long ra đâu, mà bác vẫn tin cháu. Giáo sư Lê Mậu Thành cũng có mối thù không đội trời chung với bọn Việt Minh như cháu. Cha Lê Mậu Thành là cụ Nghị Dục, trước đây là một đại điền chủ có hàng nghìn mẫu ruộng đất, dinh cơ đồ sộ thế mà mất hết. Lê Mậu Thành lại là người có mang một lý tưởng quốc gia sâu sắc, quả rất đáng tin cậy của chúng ta.

- Nếu tìm được Lê Mậu Thành thì con làm thế nào để anh ta biết con là người của Cụ lớn phái về?

Diệm mỉm cười :

---

²⁵ Xem truyện phán gián CẤT VỐ - NXB Quân đội Nhân dân năm 1967 - NXB Thuận Hóa tái bản năm 1987 - Cùng một tác giả.

- Bác sẽ viết thư riêng trả lời Đức Cha Vĩnh Long. Cháu về yết kiến Đức Cha, Người sẽ dặn dò cháu mật khẩu để liên lạc với Lê Mậu Thành. Việc thứ hai là cháu nhân danh một nhà trí thức quốc gia, tiếp xúc với các tổ chức công khai, các giáo phái trong vùng người Pháp kiểm soát, thăm dò thái độ của họ ra sao để bác dễ xử sự với họ sau này. Cháu tìm hết cách lôi kéo một số người trong bọn họ về với chúng ta.

Mấy đảng phái công khai như Việt Nam Quốc dân đảng, Đại Việt quốc gia liên minh đang mùa may, thì chắc cũng dễ nói chuyện với bọn chúng thôi, vì bọn chúng gió chiều nào che chiều ấy, ai mạnh thì chúng theo. Còn các giáo phái thì bác hơi e ngại vì Đức Cha Vĩnh Long có cho biết người Pháp nắm họ khá chặt. Công việc này cháu sẽ gặp khó khăn đấy !

Diệm ngưng lại nhìn Phan Thúc Định có ý thăm dò. Định cúi đầu :

- Con xin đem hết sức ra làm việc, đổ dồn cm sự tín nhiệm của Cụ lớn, xứng đáng với sự ủy thác của Cụ lớn.

Ngô Đình Diệm xoa hai tay vào nhau :

- Việc của chúng ta thật nặng nề. Cùng một lúc vừa phải có người của chúng ta ở vùng Việt Minh, vừa phải có người của chúng ta ở vùng Pháp kiểm soát. Cần bao nhiêu tiền, người Mỹ sẽ giúp chúng ta. Nhưng kẻ thù của chúng ta là Việt Minh Cộng sản. Dù sao, chúng ta cũng phải thừa nhận là chúng có lý tưởng và lý tưởng ấy đã thu hút được nhiều người. Để đối chọi với Việt Minh cho có kết quả, chúng ta phải có một lý tưởng có sức thu hút mọi người theo chúng ta. Bác giao cho chú Nhu, với sự giúp đỡ của các giáo sư Mỹ ở trường này, xây dựng một học thuyết, một lý tưởng, một nền triết học riêng khả dĩ có thể chống lại được Cộng sản. Một học thuyết làm người ta mê tín tuân theo như tuân theo một đạo giáo...

Ngô Đình Diệm cười thỏa mãn làm những thớ thịt vốn bì bì trên mặt Diệm nở ra :

- Việc thành công, bác về nước, cháu sẽ là người thân cận của bác, cháu có công lớn, ước mơ tuổi trẻ của cháu nhất định sẽ được mãn nguyện.

Phan Thúc Định kính cẩn ngồi nghe những lời vừa là nhiệm vụ, vừa là bài học, vừa là lời hứa hẹn động viên của Diệm.

- Cháu ở đây ăn cơm với bác - Diệm lại nói.

- Thưa Cụ lớn, con xin phép Cụ lớn cho con về khách sạn thu xếp. Con nóng lòng muốn về nước. Con gặp Cụ lớn ở đây, được Cụ lớn chỉ bảo cho tham gia vào việc lớn là con mãn nguyện rồi. Con không muốn để thời gian trôi phí...

- Được, bác cũng không giữ cháu. Bác cũng rất nóng ruột. Vậy ngày mai cháu lại đây, bác viết thư cho cháu về trình với Đức Cha Vĩnh Long. Ở nước Mỹ này, cháu cần tiền tiêu, cứ bảo bác. Còn về nước, nếu cháu cần bao nhiêu, cháu cứ xin Đức Cha Vĩnh Long.

Phan Thúc Định đứng lên lễ phép :

- Con xin phép Cụ lớn. Con kính chào Cụ lớn.

Diệm vẫn ngồi yên sau bàn giấy, chìa bàn tay ngắn ra. Phan Thúc Định đỡ lấy, hơi cúi đầu.

Cánh cửa khép lại sau lưng Phan Thúc Định chưa được lâu thì lại có tiếng gõ cửa. Diệm đồng dạc:

- Mời vào.

Cánh cửa mở rộng, Phi-sin và Lên-sđen hiện ra. Thái độ Diệm thay đổi, niềm nở đứng dậy đón hai tên Mỹ.

- Gút mo-ning²⁶.

Phi-sin hỏi ngay :

- Ông vừa tiếp Phan Thúc Định ?

- Vâng.

Hai tên Mỹ ngồi xuống ghế bành, vắt chéo chân, rút thuốc lá ra hút. Lên-sđên hỏi :

- Ông thấy anh ta thế nào ?

- Chúng ta dùng được. Chắc chắn là Đức Cha anh tôi cũng đã thăm tra anh ta rồi, đây có cả thư của anh tôi

Lúc ấy, Diệm vừa đọc, vừa dịch lại cho hai tên Mỹ nghe thư của Ngô Đình Thục.

"Chú Diệm

Nhân dịp anh Phan Thúc Định sang Mỹ, tôi viết thư này nhờ anh mang cho chú (Diệm giải thích : khi anh tôi nhờ ai cầm thư tay mang sang cho tôi như thế này, tức là đã ngầm giới thiệu người đó với tôi là tôi có thể sử dụng được).

Anh Định là con trai cụ Tuần Phan Thúc Ngân, bạn đồng liêu của chú chắc chú đã biết. Anh đến tôi từ lâu nhưng tôi bận việc, nên bây giờ mới giới thiệu anh sang gặp chú được, (ý anh tôi muốn nói: anh tôi đã để thời gian điều tra về Định rồi). Anh Định là một thanh niên có nhiệt huyết, muốn phụng sự đạo cả. Chú hãy nói con đường tuân theo ý Chúa để anh Định rõ. (ý anh tôi muốn nói : có thể giao nhiệm vụ cho Định hoạt động được).

"Tiện đây tôi báo tin gia đình ta để chú rõ : Gia đình ta mọi người đều mạnh khỏe, các cháu mỗi ngày một thêm đông. Riêng "bên ngoại" vẫn gặp nhiều khó khăn, tôi chẳng được tin gì cả. (ý anh tôi muốn nói : tổ chức của chúng ta ở trong vùng người Pháp kiểm soát tốt, có thêm nhiều người tham gia. Còn riêng vùng Việt Minh kiểm soát như thế này là không thể làm ăn gì được).

"Chúc chú mạnh khỏe, Chúa sẽ ban phước lành cho chúng ta".

Ngô Đình Thục"

Hai tên Mỹ nghe Diệm vừa đọc thư, vừa giải thích những ý ngầm trong thư, đáng trầm ngâm. Khi Diệm đọc xong, Phi-sin nói :

- Ở chỗ nào chúng ta cũng vào được, chỉ riêng vùng Việt Minh kiểm soát vẫn là một vùng rất bí mật đối với chúng ta.

Như để chứng minh thêm lời của Phi-sin, Lên-sđên ngậm ngùi:

- Nghiên cứu các báo cáo từ Việt Nam gửi về, tôi cũng lấy làm lạ. Đầu năm 1950, cơ quan tình báo của ta có giao cho Phòng Nhì Pháp một nhân viên tên là Hồ Minh vào chiến khu Việt Minh ở Thừa Thiên để tổ chức "Chiến khu quốc gia" nhưng bị bại lộ²⁷. Ông Diệm phái Lê Mậu Thành vào vùng chiến khu Việt Minh ở miền Trung Trung phần từ năm 1951 đến nay cũng không làm ăn được gì. Những tổ chức Đại Việt quốc gia liên minh, Việt Nam Quốc dân đảng ở mấy tỉnh Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định và Phú Yên sẵn sàng theo ta thì cũng như rắn nằm tịt trong hang, không dám thò đầu ra. Phía Bắc Việt Nam, những nhóm "Liên hiệp quốc gia", "Liên tôn chống Cộng" ở ba tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh đều tan rã cả. Cả một nhóm người của Phòng Nhì Pháp giới thiệu với ta định đưa vào

²⁶ Good morning (Tiếng Anh) : Chào buổi sáng.

²⁷ Vụ này đã bị công an Thừa Thiên khám phá, hồi ấy đài Tiếng nói Việt Nam đã vạch trần âm mưu và thủ đoạn của địch trước dư luận thế giới.

Thanh Hóa lập "Chiến khu quốc gia" thì bị Việt Minh lừa cho bắt gọn²⁸. Những điệp viên được huấn luyện rất công phu của Phòng Nhì Pháp như Hải Đường, Trà Mi, Nguyễn Phước v.v... được phái ra vùng Khu 4 của Việt Minh đến nay vẫn chưa có tin tức gì²⁹. Người Pháp đã mất vào đây bao nhiêu của, bao nhiêu người... Thế là thế nào ? Chúng ta phải tìm hiểu cho ra. Vì khi ông Diệm về nước thì không phải thông qua Phòng Nhì của Pháp nữa, mà chính chúng ta phải đấu trực diện với tình báo Việt Minh.

Phi - sin quả quyết :

- Không. Nhất định chúng ta phải hơn bọn Phòng Nhì Pháp. Với những kỹ thuật tiên tiến, với đô-la, với những phương tiện đầy đủ, với những người được chúng ta đào tạo kỹ lưỡng, với một kế hoạch hành động tỉ mỉ, chu đáo, nhất định chúng ta phải hơn người Pháp.

Ngô Đình Diệm gật đầu :

- Tôi cũng đồng ý với giáo sư.

Lên-sđên hỏi Diệm :

- Thế ông đã giao nhiệm vụ hoạt động cho Định ?

- Tôi đã giao cho anh ta một vài việc rồi. Tắt nhiên mới chỉ là những việc thử thách bước đầu. Anh ta không thể nắm được điều gì quan trọng của chúng ta cả.

Diệm quay về mở tủ, lấy chiếc ví của Phan Thúc Định, kéo ở ví ra chiếc ảnh Đức Bà Ma-ri-a :

- Mặc dù anh tôi cũng đã gởi cho tôi vật này.

Diệm cất chiếc ảnh vào chiếc ví, trả lại cho Lên-sđên.

- Phan Thúc Định đã nói cho tôi rõ việc "mất cắp" chiếc ví này. Người của chúng ta làm rất giỏi. Định không biết mất vào lúc nào khi dạo chơi trên phố. Anh ta nói tất cả những gì có trong ví, không giấu một thứ gì. Bây giờ, tôi xin trả lại đại tá.

Lên-sđên cầm lấy chiếc ví :

- Chiều nay, tôi sẽ cho Sở Cảnh sát Nữ Ước gọi điện báo cho anh ta biết đã tìm ra chiếc ví và mời anh ta đến nhận.

- Đại tá trả Định tất cả những thứ có trong ví nay ? - Diệm hỏi.

Lên-sđên mỉm cười.

- Trả lại tất cả, trừ đô-la trong ví, để cho nó hợp lý.

Và hẩn hỏi Ngô Đình Diệm :

- Bao giờ anh ta về nước ?

- Anh ta định ngày mai - Diệm đáp.

Lên-sđên nói :

- Trong giai đoạn này, chúng ta phải cử một người bí mật giám sát những hoạt động của anh ta. Nguyên tắc của chúng ta là như thế.

- Cử ai ? - Diệm hỏi.

---

²⁸ Vụ này xảy ra ở Thanh Hóa. bị công an bắt gọn vào năm 1950

²⁹ Xem "CẮT VÓ". Truyện phản gián - Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân ở Hà Nội in năm 1967 - Cùng một tác giả.

Lên-sđên suy nghĩ một lát, rồi thông thả nói :

- Theo ý tôi, nên cho một người của ta mà tình báo Pháp và Định chưa hề biết về làm việc đó. Tôi đề nghị cho Phạm Xuân Phòng, bí mật về Việt Nam vừa làm những việc ta định giao cho Phòng, vừa theo dõi Phan Thúc Định.

4. VÂN ANH

Sân bay Tân Sơn Nhất đầy máy bay quân sự và máy bay dân dụng. Những đường băng rộng thênh thang dài vút. Có những đường băng bê tông nhẵn lì. Có những đường băng rải lưới thép. Đây là đầu não của con đường hàng không tỏa đi khắp Đông Dương đi châu Âu, châu Á, châu Mỹ...

Cách 5 phút lại có một chiếc máy bay cất cánh, hoặc hạ cánh. Những người lính không quân, thợ máy, lính thông tin, quần áo ka-ki, mũ ca-lô xanh nước biển hoặc mũ lưỡi trai đen bọc vải trắng, những cô chiêu đãi viên hàng không váy hẹp màu xanh nước biển, sơ-mi trắng, mũ ca-lô xanh đi lại tấp nập.

Phan Thúc Định, vẫn chiếc cặp du lịch trên tay, với bộ quần áo đúng thời trang, bước vào phòng khách sân bay, người đông nghịt ồn ào. Chỗ này vài ba viên sĩ quan người Pháp đang đứng nói chuyện gẫu. Chỗ kia, mấy hành khách đang quây quanh quầy giải khát, uống nước, ăn bánh ngọt. Có hành khách tay chấp sau lưng đi bước một quanh phòng, vẽ chờ đợi. Có hành khách ngồi thản nhiên trên ghế, mở báo xem, phì phèo điếu thuốc lá trên môi. Theo thói quen, bao giờ Phan Thúc Định cũng quan sát khắp gian phòng, đặc biệt chú ý đến những người hành khách ngồi có vẻ ung dung xem báo. Trong những người cầm tờ báo che lấp mặt hoặc đang chăm chú xem sách kia, có kẻ nào cần phải đề phòng không ? Kinh nghiệm cho biết những người ấy mới là những người anh phải quan tâm đến.

Hình như không có gì đặc biệt cả. Anh đến gần sát giờ máy bay cất cánh. Có tiếng loa mời những hành khách đi Huế ra máy bay. Mọi người ra máy bay, theo sau cô chiêu đãi viên thân hình dong dỏng, xinh xắn, cặp môi tô son màu phớt tím luôn nở nụ cười duyên dáng. Chiếc thang máy bay đã để sẵn ở cửa một chiếc máy bay Công-sten-la-siông bốn động cơ của hãng "Pháp quốc Hàng không". Cô chiêu đãi viên dừng bước, đứng sang cạnh thang, giơ tay nghiêng đầu rất kiểu cách, nói bằng tiếng Pháp :

- Xin mời quý vị lên máy bay.

Hành khách lần lượt bước lên thang, vào chỗ ngồi của mình.

Phan Thúc Định bước vào khoang máy bay, ý tứ đưa mắt nhìn một lượt các hành khách. Nhanh như chớp, anh thu vào đôi mắt sắc sảo của mình những đặc điểm biểu lộ trên nét mặt đám hành khách cùng đi. Mấy sĩ quan và hạ sĩ quan Pháp người thì ngồi trầm tư, người thì thăm nói nhỏ với nhau. Máy ông người Việt cỡ trung niên được Phan Thúc Định chia làm hai loại : người nào láu táu, mặt lộ vẻ sứt ruột chắc là nhà buôn đi giao dịch ; người nào có quần áo phẳng phiu, đầu mượt bóng, nét mặt điềm nhiên thì chắc là công chức cao cấp của chính phủ Bảo Đại hoặc là một thứ "chính khách" chưa kiểm soát được gì, đi Huế để vận động một ghế ngồi nào đó có thể hốt bạc được. Một bà già - hay nói đúng hơn một "mệ" Huế búi tóc bằng trâm ngà, cổ đeo "kiềng" vàng, lên máy bay vẫn cầm hộp trà trên tay. Cuối khoang máy bay có một người đàn ông khoảng gần năm mươi tuổi, chải chuốt, đeo kính mát gọng to, ngồi bên cạnh một cô gái mười sáu, mười bảy tuổi.

Người đàn ông ít nói, chỉ gật đầu hoặc lắc đầu như sợ người khác nghe mát giọng của mình, trong khi đó cô gái hay nhí nhảnh hỏi chuyện. Cô gái tóc buông xỏa kiểu tóc các nữ sinh trung học, mặc một chiếc áo dài trắng điểm hoa nhỏ và thưa, màu xanh; trán rộng, lông mày thanh, đôi mắt đen láy thông minh, mũi dọc dừa, đôi môi gọn nhỏ. Cô gái nói chuyện đôi lúc pha một câu tiếng Pháp. Qua câu chuyện loáng thoáng, Phan Thúc Định biết đấy là hai cha con.

Anh ngồi xuống ghế, ghế bên cạnh anh vẫn còn trống. Anh tự hỏi trong đám hành khách này ai là người của C.I.A ? Ai là người của SEDCE³⁰ ? Ai là người của Việt Minh ? Có ai theo dõi mình không ? Lại còn có thể có những gián điệp của các nước khác nữa. Bởi vì, từ sau cuộc chiến tranh Nga-Nhật và từ đầu thế kỷ 20 này, tất cả các nước trên thế giới đều thấy rõ vai trò đặc biệt quan trọng của công tác tình báo. Nó có thể góp phần quyết định vào thắng hoặc bại của mỗi bên. Trước cuộc chiến tranh

³⁰ SEDCE : Service cTétude et documentation de contre - espionnage (Sở nghiên cứu và tư liệu phản gián)

Nga-Nhật 1905, hàng nghìn gián điệp Nhật Bản đóng vai thợ giày, thợ cắt tóc đá lọt vào đất Nga làm cho tất cả những cuộc vận chuyển, kế hoạch tác chiến của quân đội Nga Hoàng bị Bộ Tổng Tham Mưu quân đội Nhật Bản nắm vững. Rồi trong hai cuộc chiến tranh Thế giới thứ nhất và thứ hai, diễn ra bao nhiêu cuộc đấu trí giữa các cơ quan tình báo Gết-ta-pô của Đức, Hắc Long của Nhật với Phòng Nhì của Pháp, Intelligence Service của Anh, Ghê-pi-iu của Nga, v.v... Riêng ở Đông Dương này trước khi Nhật đổ bộ vào, đã có hàng trăm, hàng nghìn gián điệp Nhật đóng vai bán kem, bán sâm cao-ly, nhà buôn, du học sinh, sang sục sạo khắp nơi. Trong cuộc chiến tranh Việt-Pháp năm 1949 vụ tình báo Việt Minh lấy được bản báo cáo của tướng Rơ-ve chẳng làm chấn động thế giới đâu ư ? Vụ đó đã làm cho kế hoạch hành quân của Pháp bị thất bại ngay từ bước đầu, làm cho chính phủ Pháp suýt bị đổ và nhiều nhân viên chỉ huy SEDCE phải bị cách chức. Những nơi nóng bỏng trên thế giới đều là nơi thu hút, tập trung những gián điệp quốc tế. Việt Nam đang là một trong những nơi nóng bỏng nhất thế giới. Pháp đang muốn chèo chống giữ cho con thuyền tả tơi của mình trước cơn bão táp tấn công của Việt Minh, Mỹ đang muốn thay chân Pháp, Nhật đang muốn đục nước béo cò, Tưởng đang muốn nắm số Hoa kiều đông đảo ở đây, Anh muốn dò la để giữ vững ảnh hưởng của mình ở Mã Lai, Tân Gia Ba, Miến Điện, v.v...

Việc anh về nước với nhiệm vụ của Ngô Đình Diệm giao cho ấy, liệu có cơ quan nào biết và đang theo dõi ? Anh cứ phải đề phòng. Một điều nữa làm anh phải suy nghĩ là làm thế nào liên lạc được với Lê Mậu Thành ? Làm thế nào biết được hoạt động và thái độ của Lê Mậu Thành ?

Từ Mỹ về Pa-ri, từ Pa-ri về Sài Gòn, Định hy vọng nhiều vào cuộc tiếp xúc với Giám mục Ngô Đình Thục, chắc chắn ông ta sẽ giúp đỡ anh dễ dàng trong việc hoàn tất nhiệm vụ của Ngô Đình Diệm giao cho. Nhưng khi đến Vĩnh Long, gặp Ngô Đình Thục, Định thấy tự mình phải xoay sở lấy là chính.

- Từ mùa thu năm 1951 đến nay - Ngô Đình Thục nói - Tôi chưa nhận được báo cáo nào của Lê Mậu Thành cả, nhưng nguồn tin riêng cho tôi biết Lê Mậu Thành vẫn còn sống và đang ở một cơ quan của Việt Minh. Còn lòng trung thành của anh ta đối với Cụ Thượng (chỉ Ngô Đình Diệm) thế nào thì chưa có bằng chứng gì bảo đảm. Cụ Thượng ở xa không rõ đấy thôi, chứ chưa nổi được trạm liên lạc nào giữa Lê Mậu Thành với chúng tôi. Có thể anh ta phải phục xuống tạm thời cắt đứt mọi mối liên lạc để giữ mình, cũng có thể anh ta không còn là người của chúng ta nữa.

Phan Thúc Định không biết những lời của Ngô Đình Thục là thực hay giả. Vì trong ngôi nhà uy nghi của Tòa Giám mục Vĩnh Long, Ngô Đình Thục đã điều khiển nhiều việc bí mật, ngoài việc lên bục giảng đạo, ngồi buồng kín rửa tội, Thục đã từng phản bội người ta và bị người ta phản bội nhiều lần, cho nên ông ta rất già dặn công việc tiếp xúc với mọi người.

Ngô Đình Thục hạ giọng nói tiếp :

- Cụ Thượng đã giao trách nhiệm cho anh, thì anh nên cố gắng làm cho xong. Anh nên tìm mọi cách liên lạc được với Lê Mậu Thành. Nếu anh trực tiếp gặp được Thành thì càng tốt, nói cho Thành rõ những điều Cụ Thượng đã dặn.

- Nhưng thưa Đức Cha, làm thế nào con có thể bắt liên lạc được với Thành ? Cha có cách nào giúp cho con được không?

Ngô Đình Thục nheo mắt cười tinh quái, bộ mặt khác hẳn lúc giảng đạo :

- Cái đó tùy thuộc vào trí thông minh và tài tháo vát của anh. Tôi chỉ giúp được anh mật khẩu để liên lạc với Thành mà thôi.

Ngô Đình Thục mở khóa chiếc tủ lim lớn đằng sau ông. Phan Thúc Định liếc nhanh vào trong tủ, thấy tủ chia làm nhiều ngăn nhỏ đánh số như tủ đựng hồ sơ. Ngô Đình Thục tìm một ngăn, lấy ra một phong bì dán kín đưa cho Định, rồi lặng lẽ đứng dậy, bắt tay Định.

Bước chân ra khỏi Tòa Giám mục Vĩnh Long, Phan Thúc Định băn khoăn : "Có phải anh em họ Ngô thử mình không?". Nếu gặp được Lê Mậu Thành, anh em họ Ngô sẽ đặt câu hỏi : làm thế nào mà

một người như mình, vừa ở Pháp về, con một kẻ tử thù của Việt Minh, lại có thể gặp được Lê Mậu Thành ở vùng chiến khu Việt Minh một cách dễ dàng? Còn nếu không gặp, không liên lạc được với Lê Mậu Thành thì nhiệm vụ của Diệm giao cho sẽ không hoàn thành. Mới chỉ có một việc bình thường, bước đầu đã không hoàn thành được thì về sau ra sao?

Phan Thúc Định ngả người trên ghế suy nghĩ miên man. Bề ngoài trông anh có vẻ lơ đãng, thản nhiên nhưng thật ra tất cả những việc gì xảy ra quanh anh trong khoảng mấy bay, vẫn không lọt khỏi mắt anh. Ở anh đã hình thành cái nếp : trong bất cứ một môi trường xa lạ nào, bao giờ anh cũng chỉ để một nửa tâm trí suy nghĩ, một nửa tâm trí thì theo dõi quan sát chung quanh.

Có một cô gái vội vã bước lên máy bay, đến ngồi ghế bỏ trống bên anh. Anh quay lại... vừa ngạc nhiên, vừa mừng rỡ :

-Ồ... Vân Anh !

Cô gái cũng nhận ra anh, ngạc nhiên không kém anh :

- Anh Định, ôi, thật là một sự may mắn kỳ diệu !

Anh quay lại ... vừa ngạc nhiên, vừa mừng rỡ :

-Ồ... Vân Anh !

Với mái tóc uốn chải công phu, cắt cao, để lộ chiếc cổ trắng ngần, với cặp mắt hơi buồn ẩn sau hàng mi dài vuốt thuốc, với đôi môi tô son cầu kỳ thảnh thoảng hơi nhếch lên một cách kênh kiệu, chiếc áo dài màu xanh nước biển có thêu nổi một bông hồng trắng trên ngực trái, Vân Anh hiện ra trước mắt Phan Thúc Định vẫn diễm lệ, vẫn quyến rũ, vẫn lộng lẫy như hai năm trước...

... Hai năm trước, trong một buổi chiều đông, trời Pa-ri đầy hoa tuyết đầu mùa. Chàng sinh viên xóm La-tinh nghèo Phan Thúc Định đang chuẩn bị luận án tiến sĩ luật khoa đã gặp Vân Anh ở một thư viện. Xa quê hương, người cùng một nước gặp nhau, hai người làm quen với nhau dễ dàng và mau chóng trở thành đôi bạn. Những buổi gặp nhau ở thư viện, những buổi sống đôi đưa nhau về một quán đường, những buổi rủ nhau vào một quán cà phê ấm cúng ngồi tâm sự, Vân Anh đã kể cho Phan Thúc Định nghe về cuộc đời riêng của mình.

Vân Anh là con một viên Án sát ở một tỉnh lẻ miền Nam Trung Bộ tên là Cao Xuân Thọ. Vì có nợ máu với nhân dân nên hồi Cách mạng Tháng Tám 1945, Thọ đã bị Tòa án Nhân dân xử tử hình. Vân Anh phải về ở với chú ruột là Cao Xuân Đăng, trước Cách mạng vốn là Tham tá Tòa sứ của Pháp, lúc đó chuyển sang làm công chức cho chánh quyền Cách mạng. Năm 1946 lúc thực dân Pháp trở lại xâm lược Việt Nam, Cao Xuân Đăng ở lại Huế, nhảy ra làm tay sai cho Pháp và được thực dân Pháp cho làm Tỉnh trưởng ở một tỉnh Trung phần. Đăng nuôi Vân Anh và cho sang Pháp học ở trường Đại học Soóc-bon-nơ.

Một buổi đẹp trời, Phan Thúc Định và Vân Anh sánh vai nhau đi dọc bờ sông Xen³¹. Họ đi qua những quán sách cũ có những ông chủ quán để râu thủy thủ, ngồi lim dim như ngủ giữa đồng sách đủ loại : khoa học, văn học, lịch sử,... Họ đi qua những người Pháp đội mũ nồi, ngậm ống tẩu, ngồi câu bên bờ sông có những con chó ngoan ngoãn nằm bên cạnh.

- Chú em chiều em lắm, không để em thiếu thốn gì cả. - Vân Anh nói - nhưng em vẫn hay buồn. Cái buồn ấy, các bạn em bảo, hiện lên đôi mắt em. Người Pháp vẫn thường bảo đấy là cửa sổ của tâm hồn. Có lẽ đúng. Bởi vì dù sao em cũng là một cô gái mồ côi. Cha em đã chết bất đắc kỳ tử.

- Em có oán hận gì những người đã giết cha em không ?

---

³¹ Seine

- Oán hận tất nhiên là có, nhưng em có thể làm gì được ? Lịch sử đã chuyển qua trang khác rồi... Vả lại, em chỉ là một người phụ nữ yếu đuối, cô đơn, đâu phải như đấng nam nhi các anh.

- Em thiếu tình cảm gia đình nhưng em có thể có những tình cảm đẹp để khác động viên em, an ủi em. Chẳng hạn... tình bạn... tình yêu...

Vân Anh giương cặp mắt có hàng mi dài và cong, nhìn thăm thẳm vào mắt Phan Thúc Định, hình như muốn ngăn không để Định nói một câu tiếp theo :

- Em không muốn giấu anh làm gì : em có người yêu rồi.

Hai người im lặng. Cái xác da trên tay Vân Anh buông thõng, đứng đưa theo nhịp bước chân chậm rãi của cô. Lại mấy cửa hàng sách cũ... Lại mấy người ngồi câu... Có thêm vài anh họa sĩ dựng giá khung đang neho mắt bơi màu lên vải... Một lát sau, Vân Anh thở dài :

- Người yêu em ở xa lắm.

- Ở Việt Nam ?

- Vâng. Còn xa hơn nữa, vì... ở bên kia chiến tuyến,

Lại một phút im lặng.

- Xin lỗi. Em không nói thì anh không dám hỏi, em đã nói thì cho phép anh hỏi nhé : em có thể cho anh biết người ấy là ai được không ? - Phan Thúc Định hỏi.

- Đối với anh thì được chứ. Anh Lê Mậu Thành, giáo sư trường Trung học Khải Định, Huế.

- Người ấy ở bên kia chiến tuyến ?

- Vâng. Mùa hè năm ngoái, lúc em vừa đỗ tú tài phần hai, cũng chính là lúc chúng em xa nhau.

Giọng nói của Vân Anh nhỏ hẳn, trầm trầm xúc động :

- Chúng em yêu nhau tha thiết, nhưng anh Thành lại yêu lý tưởng của anh ấy hơn cả người yêu. Anh ấy tự nhiên bỏ thành phố Huế lên chiến khu Việt Minh. Anh ấy để lại cho em một bức thư vồn vẹn có mấy dòng : MAnh ra đi vì tiếng gọi của Tổ quốc, vì nhiệm vụ thiêng liêng đối với đất nước. Anh biết rằng em không thể đi theo anh được nhưng anh vẫn hy vọng một ngày nào đó, chúng ta sẽ gặp nhau, ở chiến khu. Sau đó, em không được tin gì của anh ấy nữa, rồi chú em nhất định bắt em sang đây du học. Em viết thư cho mấy người bạn cũ của anh Thành, ghi rõ địa chỉ của em bên này, mong mỗi nhận được thư từ tin tức của anh Thành, nhưng suốt từ đó đến nay, vẫn dằng dẳng biệt vô âm tín. Linh cảm em sợ một sự tan vỡ vì anh biết đấy, em không bao giờ đi con đường của anh Thành được. Em với anh Thành ở hai trận tuyến khác nhau : Anh Thành đã theo Việt Minh, còn em và Việt Minh có một mối thù không đội trời chung. Chao ôi, khoảng cách về không gian không sợ bằng khoảng cách về tư tưởng.

- Trước đó, em có thấy anh Thành nói gì với em về kháng chiến không ?

Đôi lông mày kẻ chì của Vân Anh hơi cau như cố nhớ lại chuyện cũ :

- Anh Thành là một người rất kín đáo. Thường thường nói chuyện về văn học, nghệ thuật, anh tỏ ra hiểu biết nhiều và nói sôi nổi. Nhưng đối với các vấn đề chính trị, thời cuộc thì anh ta thường không phát biểu gì.

- Xin lỗi em nhé, em đừng trách anh là quá tò mò và thô lỗ, cho anh hỏi thêm một điều : Em vẫn còn yêu anh Thành ?

- Tình cảm của em đối với anh Thành vẫn nguyên vẹn. Tình yêu trong người phụ nữ không phải là một thứ dễ đổi thay. Nhất là mối tình đầu. Sự đổi thay trong tình yêu là một điều không đẹp để.

Huống chi, từ trước đến nay, anh Thành đối với em vẫn rất tốt. Giữa hai chúng em, yêu nhau mấy năm trời, vẫn giữ nguyên được lòng tôn trọng nhau. Chỉ trừ việc anh Thành bỏ đi một cách đột ngột, bất ngờ... Em vẫn mong gặp anh Thành, vẫn chờ đợi anh ấy.

Dòng sông Xen lững lờ trôi. Thỉnh thoảng một chiếc ca- nô chở khách lướt sóng để lại một vệt trắng dài ngẫu bọt.

Sau buổi ấy, Phan Thúc Định không gặp lại Vân Anh nữa. Có người nói Vân Anh bỏ học, qua Luân Đôn, thủ đô sương mù ảm đạm. Hình ảnh diễm lệ của Vân Anh với đôi mắt buồn sau hàng mi dài và cong, hình ảnh những ngày ngồi bên cốc cà phê thơm phức ở khu xóm La - tinh, hình ảnh những ngày đón nhau ở thư viện về, đi dưới những cây sên mùa đông trụi hết lá, hình ảnh một cuộc dạo chơi bên bờ sông Xen văng vẳng một tiếng còi ca - nô... lù lù dần vào dĩ vãng.

Hai năm qua rồi...

Phan Thúc Định nắm lấy bàn tay mềm mại của Vân Anh mà như thấy dĩ vãng sống lại.

Câu chuyện cũ hiện ra, đồng thời cái tên Lê Mậu Thành nổi bật lên rõ rệt trong óc Phan Thúc Định : "À, Lê Mậu Thành đây rồi. Thế mà mình cứ cố nhớ mãi. Đáp số của bài toán đó anh em họ Ngô ra cho mình ở đây rồi".

Chiếc máy bay đóng cửa, sau khi lướt một quãng dài trên đường băng, nó nhấc mình lên, rời khỏi mặt đất. Những căn nhà, lùm cây, những con đường phố tấp nập người và xe cộ lướt dưới thân máy bay và lù xa, bé dần lại. Rồi đến những cánh dòng, những dòng sông... Rồi nhìn thấy màu nước biển xanh ngắt... Rồi mây trắng bồng bênh trôi bên ngoài khung cửa, trôi dưới thân máy bay...

Trong lúc Phan Thúc Định và Vân Anh vui mừng gặp lại nhau, họ không ngờ tất cả thái độ, cử chỉ của họ đều được thu gọn, đầy đủ vào cặp mắt của người đàn ông chải chuốt đeo kính mát ngồi cạnh cô con gái. Cô nữ sinh vẫn hồn nhiên không hay biết gì, vẫn ríu rít trò chuyện.

- Con không thích Sài Gòn bằng Huế, ba ạ - Cô gái nói - bởi vì Huế có gia đình ta. Sao ba cứ bắt con ở Sài Gòn, ít cho con về thăm Huế ?

Người đàn ông đeo kính mát trả lời :

- Tổ Loan ạ, lúc này việc học tập của con là trên hết. Con cần để thời gian vào học tập.

- Nhưng con nhớ biệt thự của nhà ta, nhớ dòng sông Hương lắm.

Người đàn ông im lặng, trầm tư như đang suy nghĩ gì làm cô gái không dám hỏi thêm nữa. Sau cặp kính mát hướng thẳng về phía trước mặt, cặp mắt người ấy vẫn thỉnh thoảng nhanh chóng liếc nhìn về phía Phan Thúc Định và Vân Anh.

- Không ngờ lại gặp Vân Anh ở đây . - Phan Thúc Định nói.

- Em cũng vậy. Đúng là quả đất tròn thật.

- Sau buổi em nói chuyện với anh ở bên dòng sông Xen, em đi đâu mà anh không nhận được tin tức gì của em cả ?

- Hồi ấy em mê những bi kịch của Sếch- spia lắm... Em nảy ra ý định muốn đi sâu vào ngôn ngữ Anh. Được chú em đồng ý, em qua Anh và xin vào học trường Đại học Kem- brít- giơ. Mãi học nên cũng không viết thư từ cho ai cả, anh tha lỗi cho. Còn anh, đã bảo vệ xong luận án rồi chứ ?

- Cảm ơn em, xong rồi.

- Xin có lời chúc mừng anh.

Một cô chiêu đãi viên người Pháp dong dong, duyên dáng bưng khay kẹo, bánh ngọt và nước hoa quả đón mời hành khách. Cặp dưới khay bánh kẹo, cô ta cầm một bản quảng cáo các đường bay của hãng "Pháp quốc Hàng không" in màu sắc sặc sỡ. Đến chỗ Phan Thúc Định, Định nhặt mấy chiếc kẹo sô- cô- la sữa, rồi lịch sự hỏi cô chiêu đãi viên :

- Xin lỗi, cô có thể cho tôi xin tờ quảng cáo này được không?

Cô chiêu đãi viên nhìn Định mỉm cười, đưa tờ quảng cáo cho Định :

- Rất vui lòng biếu ông...

Mắt người đàn ông đeo kính mát nhìn quanh tờ quảng cáo. Tờ quảng cáo gấp nếp lại thành nhiều trang nhỏ, ở trang đầu tiên có in hình huy hiệu hãng Thập quốc Hàng không nửa mình một con ngựa trắng có cánh bay lên và ảnh cổng Khải Hoàn Môn của thủ đô nước Pháp.

Phan Thúc Định hỏi thêm cô chiêu đãi viên :

- Ở Huế, tôi muốn đặt trước vé máy bay thì gọi điện thoại số bao nhiêu ?

Cô chiêu đãi viên vẫn duyên dáng :

- Thưa ông số điện thoại 377. Lúc nào chúng tôi cũng sẵn sàng hầu ông.

- Cảm ơn cô.

Cô chiêu đãi viên đi sang hàng ghế khác. Phan Thúc Định cất tờ quảng cáo vào trong túi áo rồi nói với Vân Anh :

- Anh thích có những kỷ niệm nho nhỏ trong mỗi chuyến đi.

- Em về nhà ai ở Huế ? - Định hỏi.

- Chú em hiện nay làm việc ở Huế. Em về nhà chú em. Chú em đã hẹn ra đón em ở sân bay,

- Em về nhà thôi chứ ? Có dự định làm gì nữa không ?

Vân Anh nói nho nhỏ như hơi gió thoảng bên tai Định :

- Em định tìm gặp cho được anh Lê Mậu Thành.

Phan Thúc Định nhìn vào mắt Vân Anh. Anh thấy đôi mắt đượm buồn ấy sâu như biển thẳm.

Óc anh nảy ra một ý nghĩ rất nhanh khi nghe Vân Anh nhắc đến tên Lê Mậu Thành : sự gặp gỡ tình cờ với người con gái này biết đâu chẳng giúp anh giải được con toán hắc búa do anh em họ Ngô ra cho anh. Gặp Lê Mậu Thành bây giờ thì không nên, nhưng vẫn phải bắt được liên lạc với Lê Mậu Thành cho Ngô Đình Diệm. Hay nhất là qua một người khác để có thể gặp được đường dây với Lê Mậu Thành. Có thể qua Vân Anh.

Phan Thúc Định nói nhỏ :

- Em làm thế nào tìm gặp được anh ấy ?

Giọng Vân Anh có vẻ bí mật :

- Em sẽ nói chuyện với anh sau.

Những khu rừng màu xanh bát ngát, con đường Số 1 như một sợi chỉ, rồi lại đến làng mạc, ruộng nương nhỏ xíu hiện ra dưới thân máy bay.

Máy bay hạ cánh xuống sân bay Phú Bài. Hành khách lục đục bước xuống. Người đàn ông đeo kính mát dần dà bước xuống sau Phan Thúc Định và Vân Anh.

Ở phòng khách đã có một người đàn ông cao to, mặt bèn bẹt, đầu vuốt mượt, y phục sang trọng và diêm dúa một cách quá đáng, bước ra đón Vân Anh. Vân Anh chào :

- Chú ạ ! Chú bận thế mà cũng ra đón cháu.

Rồi cô quay sang giới thiệu với Phan Thúc Định :

- Đây là chú em, em đã nói chuyện với anh. Xin giới thiệu với chú đây là anh Phan Thúc Định, tiến sĩ luật khoa, bạn của con từ hồi ở bên Pháp.

- Hân hạnh !

- Hân hạnh !

Cao Xuân Đáng hỏi Định :

- Có ai đi đón anh không ?

- Thưa ông, không ạ.

- Anh về phố nào ? Tôi có xe, xin mời anh về cùng.

- Cảm ơn ông, tôi trọ ở khách sạn. Tôi có một số việc mua bán ở ngoài phố nữa. Xin ông cho phép vài hôm nữa tôi được đến thăm ông và Vân Anh. Xin mời ông và Vân Anh cứ về trước.

Cao Xuân Đáng không mời thêm câu nào nữa, mở ví rút ra một cái danh thiếp ghi địa chỉ mình, chìa tay ra bắt tay Định:

- Đây là địa chỉ của tôi, lúc nào rảnh, mời anh đến chơi.

Vân Anh cũng chìa tay nuốt nà, móng sơn đỏ chót ra :

- Thế nào anh cũng lại thăm em nhé ! Tạm biệt !

Hai chú cháu bước ra một cái xi- rô- en 15 màu đen. Cao Xuân Đáng cầm lái lách, mở máy. Bên trong cửa xe, Vân Anh còn thò bàn tay trắng vuốt ra vẫy Định.

Định cũng bước lên chiếc xe ca của hãng Hàng Không về thành phố.

Người đàn ông đeo kính mát, lúc ấy mới cùng con gái bước ra. Miệng gã lẩm bẩm một con số :

- 377.

Trên cái cặp du lịch gã xách, có một cái thiếp nhỏ ghi tên: Phạm Xuân Phòng.

Ba ngày sau, Phan Thúc Định theo địa chỉ trên tấm danh thiếp tìm đến nhà Cao Xuân Đáng thăm Vân Anh.

Cao Xuân Đáng đi vắng. Vân Anh tiếp Định ở phòng khách bày toàn đồ đạc cổ kính : bộ sa- lông kiểu Trung Quốc bằng gỗ lim mặt đá vân, một chiếc tủ chạm trổ rồng phượng cầu kỳ, những bức tứ bình vẽ điển tích đầy chữ Hán.

Sau những chuyện xã giao bình thường, Phan Thúc Định dẫn đầu câu chuyện vào vấn đề ý định của Vân Anh định đi gặp Lê Mậu Thành. Vân Anh nhìn Định như dò hỏi, nhưng cũng thông thả nói:

- Cách đây ba tháng, em ở Luân Đôn về Sài Gòn. Em gặp một người bạn trai trước cùng học ở Huế cho em biết chắc chắn là giáo sư Lê Mậu Thành hiện đang ở chiến khu Việt Minh trong tỉnh Thừa Thiên. Người bạn đó cũng đã bỏ học ra đi theo Việt Minh. Hẳn có gặp giáo sư Lê Mậu Thành ở ngoài đó. Hẳn không thể làm được, vì trước hẳn đã nghe anh Thành giảng. ít lâu sau, hẳn không chịu được gian khổ nên lại trốn về đầu hàng nhà đương cuộc Pháp. Được biết tin anh Thành, em nảy ra ý định quyết đi tìm anh ấy. Em biết nhiều phụ nữ ở trong nay có chồng ngoài kia vẫn ra thám chòng được...

Phan Thúc Định nhìn cách trang điểm lúc nào cũng cầu kỳ, chải chuốt của Vân Anh hỏi :

- Em làm thế nào để ra được ngoài ấy ?

- Hoặc là em sẽ đi theo một bà nào ra thăm chồng ở ngoài ấy ; hoặc là em đến một người cậu có con đi theo Việt Minh, em sẽ nhờ cậu ấy báo tin là em muốn bỏ vùng quốc gia lên chiến khu. Chắc Việt Minh sẽ không từ chối một người trí thức muốn theo họ. Hoặc là em sẽ viết đơn hẳn hoi xin phép Việt Minh ra gặp anh Lê Mậu Thành.

- Em làm như viết đơn gửi Việt Minh dễ lắm !

- Em được biết hiện ở Huế đây, có một trạm liên lạc của Việt Minh, gọi là Trạm 14 Nội thành".

- Em giỏi thật. Vừa ở nước ngoài về được mấy tháng sao em biết được nhanh vậy ?

Vân Anh ngược nhìn Phan Thúc Định, môi trên đỏ chót hơi nhếch lên :

- Anh tò mò quá nhỉ.

Phan Thúc Định cảm thấy ở Vân Anh có một điều gì bí ẩn mà anh chưa rõ. "Tại sao cô ta lại biết được ? Cô ta tìm gặp Lê Mậu Thành có phải do tiếng gọi của tình yêu không ? Chắc không phải chỉ có thế. Còn có cái gì nữa chứ ?". Nhưng bắt người thiếu nữ này nói rõ sự thật không phải là chuyện dễ. Phan Thúc Định phải dùng một đòn táo bạo hơn :

- Vân Anh ạ, có một điều trước đây anh chưa nói cho em rõ là anh có quen anh Thành từ xưa. Nếu Vân Anh gặp anh

Thành, thì nói hộ anh rằng : "Người bạn cũ của Thành nhà ở bên núi Ngự Bình có lời hỏi thăm và muốn biết anh Thành đã làm xong sự nghiệp lớn chưa ?"

Vân Anh mỉm cười :

- Vâng, em sẽ nhắc đúng như lời anh dặn : "Người bạn cũ của Thành nhà ở bên núi Ngự Bình có lời hỏi thăm..."

- Vân Anh có nói với anh Thành viết thư cho "người bạn ở bên núi Ngự", nhé !

- Viết nói gì ?

- Điều ấy tùy anh Thành thôi.

Nụ cười trên môi Vân Anh trở nên bí mật :

- Hay là giữa anh và anh Thành có âm mưu gì ?

Rồi Vân Anh nhún vai :

- Phải. Biết đâu đấy. Đời bây giờ chỗ nào chẳng có âm mưu, bí mật và bí mật.

Phan Thúc Định cười to :

- Em bắt nạt giỏi thật.

Vân Anh khẽ đập vào tay Phan Thúc Định, giọng đổi khác :

- Ông tiến sĩ luật ời ! Ông hãy nói thật với tôi đi : Có phải người ta đã giao cho ông nhiệm vụ bắt mối liên lạc với anh Lê Mậu Thành đó không ? Nếu không, tại sao lại có mật khẩu "núi Ngự Bình"...? Nhưng thôi, đó là công việc của các anh. Còn tôi, tôi chỉ cần gặp anh Thành là đủ rồi. Và, anh yên chí, tôi hứa khi gặp anh Thành, tôi sẽ nói lại lời anh dặn...

- Thế... cô là ai ?

- Em là em... là Vân Anh !

5. GẶP LẠI NGƯỜI XƯA...

Đồng chí Vũ Long - Trưởng Ban Công tác đặc biệt Trị-Thiên đặt tập hồ sơ trên tay xuống, hỏi người ngồi trước mặt mình, đồng chí Trần Mai - Đội trưởng một Đội công tác Nội thành của thành phố Huế :

- Đồng chí vừa nói trong đơn xin phép vào chiến khu của Cao Thị Vân Anh ghi là vào thăm ai ?
- Báo cáo anh, cô ta xin vào thăm Lê Mậu Thành và nói là chồng chưa cưới.
- Đồng chí cho tôi biết rõ hơn về Vân Anh.

Trần Mai mở chiếc xác - cốt đặt bên mình, lấy ra quyển sổ tay, anh tìm một trang có ghi về điều Vũ Long hỏi, nói :

- Như anh đã biết sơ qua đấy : Vân Anh, năm nay hai mươi nhăm tuổi, con Án sát Cao Xuân Thọ. Thọ bề ngoài là một quan lại của triều đình bù nhìn Huế, nhưng là một chỉ điểm riêng của tên Khâm sứ cáo già Pháp Gơ-ráp-phơ³² - Hấn đã cài một số tay chân xuống tận các xã, thôn để dò la những hoạt động của nhân dân. Hấn đã xử rất nặng những người đấu tranh cho độc lập, tự do - ngay cả những viên quan lại của Nam triều, người nào liêm khiết, dễ dãi với nhân dân cũng bị hấn báo cáo ngầm cho Pháp biết. Hấn đã nhận nhiều ân huệ về tiền nong, ruộng đất của thực dân Pháp ban thưởng cho công lao đó. Thực dân Pháp đang dự định thăng hấn lên Tổng đốc thì Cách mạng Tháng Tám bùng nổ. Hấn đã chống đối lại Cách mạng, hô lính bắn vào đoàn nhân dân biểu tình thị uy cướp chính quyền.

Trước khí thế của nhân dân, bọn lính không theo lệnh hấn đã bỏ chạy hết. Hấn bị bắt và bị Tòa án Nhân dân kết án tử hình. Vợ hấn đem Vân Anh về ở với người em ruột của hấn là Tham tá Cao Xuân Đăng. Ít lâu sau, vợ hấn cũng chết, Vân Anh ở với Cao Xuân Đăng. Đăng ra làm tay sai cho Pháp, khi Pháp quay trở lại. Do công lao của tên anh ruột trước đây, do thái độ trung thành với đế quốc, Đăng được bọn thực dân cho làm Tỉnh trưởng. Hấn muốn leo lên nữa, nên thường thì thọt đi lại nhà riêng tên Nguyễn Đệ - Đồng lý văn phòng của Bảo Đại - định làm một ghế Bộ trưởng, Thứ trưởng gì đó của chính phủ bù nhìn. Hấn nuôi Vân Anh cũng có dụng ý riêng. Hấn muốn dựa vào công lao đối với thực dân và cái chết của tên Thọ để được tín nhiệm với Pháp. Tuy mang tiếng là nuôi Vân Anh, nhưng thực ra tất cả tiền ăn học của Vân Anh hồi ở Huế cũng như học bổng sang Pháp du học của Vân Anh đều do Pháp trợ cấp hết.

Hình như chính Vân Anh cũng không biết điều đó, bởi vì mọi việc đơn từ xin xỏ, kể công với thực dân Pháp đều do Đăng làm, mọi giấy tờ chứng nhận cũ của tên Thọ, Đăng còn giữ được cả. Riêng về Vân Anh thì hồi còn đi học ở Huế thường ít nói, hay buồn, hay tránh những cuộc tụ họp đông đảo của học sinh, thanh niên. Trong thời kỳ này, Vân Anh gặp Lê Mậu Thành và yêu Thành - sau đó Lê Mậu Thành ra vùng ta thì Vân Anh cũng sang Pháp. Theo sự điều tra của ta thì thời kỳ Vân Anh ở Pháp, chủ yếu là đi học chứ chưa có hoạt động gì cho bọn đế quốc cả. Lúc sang học ở Cambridge thì có hiện tượng hay vào Phòng thông tin Mỹ mượn sách báo. Mùa hè năm nay trước khi về nước, cô ta có sang Mỹ một tháng dưới danh nghĩa ở trong đoàn đi du lịch tìm hiểu nước Mỹ, do Phòng thông tin Mỹ ở Anh tổ chức.

Việc sang Mỹ lần này Vân Anh không cho ai biết cả. Về nước, cô ta có đến Phòng thông tin Mỹ ở Sài Gòn vài lần. Theo sự phán đoán của tôi thì có thể là Vân Anh đã bị bọn tình báo nước ngoài mua chuộc trong thời kỳ ở Anh. Việc cô ta đến Phòng thông tin Mỹ ở Sài Gòn chắc không phải chỉ để mượn sách, mà có thể là để nhận chỉ thị gì của bọn địch. Bởi vì rất nhiều tên gián điệp của Mỹ không bao giờ đến tiếp xúc trực tiếp với Tòa Đại sứ Mỹ mà chỉ qua bọn đội lốt nhân viên Phòng thông tin.

---

³² Gratteuil

Vũ Long lắng nghe Trần Mai nói, rất chăm chú. Mái tóc sớm hoa râu, trên khuôn mặt hầy còn trẻ của anh hơi nghiêng nghiêng. Đôi lúc lông mày anh cau lại, anh cầm bút ghi một vài chữ vào giấy. Khi Trần Mai nói xong, anh mỉm cười :

- Không phải có thể nữa đâu mà chính Vân Anh đã là người của tình báo nước ngoài rồi đấy. Tài liệu thu thập được và sự phán đoán của đồng chí về Vân Anh rất phù hợp với những điều X.30 báo cáo về. Việc Vân Anh xin ra vùng ta, qua X.30, chúng ta đã biết trước. Nhưng cô ta ra, mục đích gì, chúng ta chưa rõ. Việc xin phép ra này cũng là cách cô ta đánh một ván bài cao tay với ta đây. Vân Anh xin phép công khai chứ không bí mật vì biết rằng với sự kiểm soát chặt chẽ của ta, cô đi bí mật thì ta cũng biết và có thể ta sẽ vin vào cớ đó mà giữ cô ta lại gây thêm nhiều cái rắc rối cho cô ta. Còn một điều nữa, nếu Vân Anh lên ra tiếp xúc với Lê Mậu Thành thì sẽ gây thêm cho ta mối nghi ngờ lớn đối với Thành, nếu chúng ta chưa hiểu biết gì về Thành - cô ta xin phép công khai nhu thế này để dễ đánh lạc hướng chúng ta, làm chúng ta tin rằng một khi đi đường hoàng như vậy là không có ẩn ý gì như trăm nghìn người khác vẫn ra thăm người thân thích ngoài vùng ta. Nếu chúng ta không cho phép Vân Anh ra, Vân Anh vin vào cớ đó nói rằng chúng ta ngăn cản sự đi lại, chia cắt tình cảm gia đình, buông "bức màn sắt" - như bọn địch vẫn thường rêu rao. Vả lại, như thế chẳng khác gì báo cho địch rằng ta đã biết cô ta là ai rồi và làm cho Lê Mậu Thành thấy động.

Trần Mai nhìn người thủ trưởng của mình và nhận xét thấy gần đây tóc Vũ Long lại thêm nhiều sợi bạc nữa. Anh nghĩ thầm: "Làm gì mà không sớm bạc đầu. Ngũ Tử Tư chi một đêm suy nghĩ, tóc đã trắng xóa hết, huống chi đảng này phải đối phó với những kẻ địch vô cùng lợi hại, nhiều mưu sâu kế hiểm, len lỏi cài vào khắp nơi. Làm sao phân biệt được người ngay với kẻ gian ? Người ngay thì phải bệnh vực, bảo vệ. Kẻ gian thì phải trừng trị, nhưng không phải đối phó với kẻ gian nào cũng giống - nhau. Người làm công tác đặc biệt này phải hằng ngày hằng giờ luôn luôn suy nghĩ, nhận xét, phán đoán, phân tích, tổng hợp, đề ra biện pháp, kế hoạch, v.v... Mình đến năm bốn mươi tuổi cũng bạc đầu sớm mất". Anh lại có thêm một nhận xét nữa về thủ trưởng của mình: "Mỗi lúc Vũ Long suy nghĩ thì nét mặt anh thật nghiêm nghị, già hẳn đi, nhưng mỗi lúc anh cười thì thấy anh như trẻ hẳn lại, niềm lạc quan, yêu đời ánh lên trong cặp mắt đen thông minh, trong hàm răng trắng bóng của anh". Trần Mai tự nhủ: "Công tác này làm người ta già trước tuổi, nhưng mình lúc nào cũng phải giữ được cái lạc quan như anh ấy. Điều ấy thật là khó, nhưng đấy cũng là một nét của con người cách mạng".

Thấy Vũ Long trở lại vấn đề Lê Mậu Thành, Trần Mai hỏi:

- Anh đã xác minh được vấn đề Lê Mậu Thành chưa ?

- Vấn đề Lê Mậu Thành đã rõ rồi. Lê Mậu Thành tên thật là Lê Hùng. Bố hần là Lê Dục, thường gọi là Nghị Dục, có đồn điền trồng cà phê ở Kon-tum và có nhiều ruộng đất ở Quảng Ngãi. Lê Mậu Thành là con thứ hai của Nghị Dục. Vào đảng Đại Việt Quốc Xã khi Nhật sang. Sau khi Nhật đầu hàng, hần cùng đồng bọn tìm cách lẩn trốn. Hùng đổi tên là Lê Mậu Thành, giấu kín quá khứ, đi dạy học ở trường Khải Định. Hần nổi tiếng nói chuyện hay, nên đã lôi kéo được một số thanh niên học sinh. Năm 1951, hần bắt liên lạc với ta, bỏ dạy học, từ giã bạn bè, ra vùng giải phóng xin tham gia kháng chiến.

Chúng ta đã đón tiếp hần niềm nở và theo nguyện vọng của hần, xếp công tác ở cơ quan giáo dục. Hai năm nay, hần làm việc rất tích cực, chứng tỏ có nhiều khả năng, hay đi lại thăm hỏi săn sóc anh em, được người trong cơ quan tín nhiệm. Nhưng nghiên cứu lý lịch tự khai của hần, ta thấy hần giấu cái quá khứ tham gia đảng Đại Việt mà hần tưởng ta không biết. Đồng thời, bảo vệ cơ quan cho biết hần thường xung phong nhận những công tác lưu động. Mỗi lần đi như vậy, thường lân la tiếp xúc với nhiều người, trong đó có một số phần tử có nghi vấn chính trị. Chúng ta chưa kết luận được về Lê Mậu Thành vì thấy hần hoàn toàn không liên hệ gì với bọn tay chân Phòng Nhì của Pháp cả, trong khi hầu hết bọn Đại Việt khác đều chuyển sang làm tay sai cho Pháp. Gần đây, theo báo cáo của X.30 thì ra hần là người của Ngô Đình Diệm cài vào hàng ngũ ta ...

Sở dĩ ta vẫn để Lê Mậu Thành ở đây vì muốn theo dõi thêm hoạt động của hắn, để có những chứng cứ cụ thể mà hắn không chối cãi được và xem đồng bọn của hắn như thế nào ? Ta phải phán đoán xem mục đích của Vân Anh gặp hắn để làm gì ? Có phải là vì tình yêu hay đây là mối dây liên lạc đầu tiên giữa bọn gián điệp ?

Hai người cùng im lặng. Từ bên ngoài một tiếng chim hót lạnh lớt bay vào.

Trần Mai hỏi :

- Bên ủy ban hỏi chúng ta có cho phép Vân Anh vào thăm Lê Mậu Thành không ? Chúng ta sẽ trả lời ủy ban như thế nào ?

Giọng Vũ Long cương quyết :

- Chúng ta sẽ cho phép Vân Anh vào gặp Lê Mậu Thành. Chúng ta làm cho chúng tưởng rằng chúng ta không nghi ngờ gì cả. Quyết định như thế này : Tôi sẽ báo cho ủy ban biết ý kiến của chúng ta, đề nghị Ủy ban cứ cho phép Vân Anh vào chiến khu thăm Thành. Còn đồng chí trực tiếp đến cơ quan Lê Mậu Thành đang công tác, hoàn toàn giữ kín chuyện Vân Anh vào thăm Thành, đề nghị cơ quan chuyển ngay bộ phận của Thành làm việc ra một chỗ khác thật xa nơi cơ quan đang đóng, lấy cớ vì lý do an ninh. Sau khi chuyển xong độ một tuần lễ thì ta để cho Vân Anh vào. Đồng chí sẽ đến chỗ Thành vừa đến đóng vai ... (Vũ Long nói nhỏ vào tai Trần Mai). Đồng chí đề nghị với cơ quan giáo dục đón tiếp Vân Anh thật tốt. Sau đó, kế hoạch cụ thể sẽ như thế này ...

*

*   *

Vừa bước chân ra khỏi dãy lán tập thể, Vân Anh kêu lên, ngạc nhiên như phát hiện ra một điều kỳ lạ :

- Trời ơi, trăng đẹp quá.

Cô đứng sững lại. Lê Mậu Thành đứng lại theo.

Trăng đẹp thật. Trăng mười sáu vừa mới lên, tròn vành vạnh. Trời xanh ngắt, rộng mênh mông, những vì sao mờ đi nhấp nháy lảng ra xa.

Ánh trăng phủ một màu sáng xanh huyền ảo lên cảnh vật như trong mơ. Bóng tối nấp vương vất trong các lùm cây càng làm tăng thêm vẻ nửa mộng, nửa thực. Mỗi lúc gió thổi qua các lùm cây, những chiếc lá xao động, run rẩy, ánh trăng ủa vào vờn nhau với bóng tối, rồi sau đó trăng lại bất ngát, bao la.

Yân Anh nói :

- Bao nhiêu năm sống ở thành phố, nhất là các thành phố châu Âu toàn ánh điện nê-ông, em chưa bao giờ được nhìn cảnh trăng sáng đẹp như thế này.

Lê Mậu Thành đáp :

- Với anh có lẽ quen rồi, không thấy đẹp như em. Anh chỉ thấy ở chiến khu này đêm nào không có trăng khổ lắm, đi lại phải mò mẫm. Những đêm có trăng, sinh hoạt được thuận lợi hơn nhiều.

Hai người qua một khoảng đất trống, đi trên con đường dẫn ra ngoài cánh đồng mênh mang ánh trăng. Trăng vươn lên mái tóc, vai áo họ. Trăng vương lên mỗi bước đi của họ.

Vân Anh đã viết đơn gửi ủy ban hành chính kháng chiến tỉnh Thừa Thiên xin vào vùng giải phóng thăm Lê Mậu Thành. Hằng ngày có nhiều người ở quê ngoại Vân Anh thuộc xã Nguyên Thủy lên Huế bán thực phẩm. Vân Anh nhờ bà dì ở xã lên chuyển hộ lá đơn ấy thông qua ủy ban hành chính kháng chiến huyện Hương Thủy đến ủy ban hành chính kháng chiến tỉnh.

Khi nhận được giấy phép do ủy ban hành chính kháng chiến tỉnh Thừa Thiên cấp, cũng do bà dì đưa lại, Vân Anh liền thay đổi áo, mặc một cái áo tím sẫm, một chiếc quần đen, tóc cặp sát mái đầu như hầu hết những phụ nữ lao động ở nội ngoại thành phố Huế theo bà dì về làng. Ở lại nhà bà dì một buổi chiều đợi lúc gà vào chuồng, cô mới lên đường theo một người du kích đến đón.

Đường đi lên xuống gập ghềnh, khúc khuỷu. Trời tối. Trong đời Vân Anh chưa bao giờ vất vả khó nhọc như thế. Nghĩ đến sắp được gặp Lê Mậu Thành, Vân Anh cố theo kịp người du kích dẫn đường. Người này thoăn thoắt bước đều, thỉnh thoảng đứng lại chờ cô. Vấp mấy cái suýt ngã, Vân Anh không dám bật lên tiếng xuýt xoa. Một tràng đạn liên thanh nghe như từ ven nội thành Huế vọng lại. Ánh pháo sáng run rẩy trên một cái dòn xa xa.

Thỉnh thoảng đi gần tới một làng nào đó, hai người lại gặp một người du kích như từ trong bóng tối tách ra chặn lại hỏi giấy, rồi lại biến mất vào trong bóng tối. Một đoàn hơn chục người, có mang súng lạng lẽ như những cái bóng đi ngược lại phía Vân Anh và người du kích dẫn đường. Không có một tiếng chó sủa. Một nỗi lo sợ băng quơ, một sự hồi hộp trước những điều mới lạ choán ngập tâm hồn Vân Anh.

Vào khoảng hơn ba giờ sáng, Vân Anh đến chiến khu Dương Hòa³³. Cô gặp các đồng chí công an ở trạm tiền tiêu. Sự tò mò kích thích Vân Anh cao độ. Đây là những người kháng chiến! Đây là những người Cộng sản. Đây là những người xuất quỷ nhập thần đã làm tan rã sự thống trị của người Pháp trên đất này. Đây là những người mà báo chí sách vở Pháp và nước ngoài, tùy theo quan điểm của người viết, mỗi người nói một cách khác nhau. Đây là những người mà cô coi là kẻ thù. Vân Anh chăm chú quan sát những người kháng chiến đầu tiên mà cô gặp. Họ đều mặc quần áo may bằng thứ vải si³⁴. Người nào cũng sạm nắng gió nhưng họ luôn tươi cười. Cô hơi ngỡ ngàng ngạc nhiên. Các đồng chí công an đưa cô vào nghỉ tại nhà tiếp khách và báo tin cho Lê Mậu Thành biết. Khoảng 9 giờ sáng, Lê Mậu Thành ra đón Vân Anh.

Họ gặp nhau trong phòng tiếp khách của trạm công an. Nói là phòng tiếp khách cho đúng nghĩa thôi chứ thật ra là một cái phòng nhỏ dựng bằng tre, lợp lá. Trên vách có treo một bức ảnh Hồ Chủ tịch. Đồ đạc giản dị nhưng sạch sẽ. Một bộ bàn ghế gỗ mộc trên có ám chén và phích nước.

Vừa trông thấy Vân Anh, Lê Mậu Thành rất kinh ngạc kêu lên :

- Trời ơi, em !

Vân Anh cũng ghen ngào :

- Anh !

Cô ngắm Thành từ đầu đến chân. Cô thấy Thành gầy và đen đi nhiều so với hồi ở Huế nhưng rắn rỏi, nhanh nhẹn hơn trong bộ quần áo nâu sẫm, đi dép lốp như tất cả các cán bộ kháng chiến khác.

Lê Mậu Thành đón Vân Anh về nơi cơ quan mình đóng.

Những người trong cơ quan Thành đón Vân Anh với thái độ nồng nhiệt. Mọi người trong cơ quan quý Vân Anh như người nhà của họ ra thăm. Họ nhất định bắt Thành phải nghỉ công tác ngày hôm đó để tiếp Vân Anh. Họ thu xếp chỗ nghỉ ngơi cho cô. Ai cũng lưu cô ở lại chơi mấy ngày. Tất cả những điều phỏng đoán của Vân Anh trước khi ra đây và những tính toán đối phó của Vân Anh đều bị lật nhào. Cô rơi hết từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác. Vân Anh trở nên bị động, lúng túng. Vân Anh lúng túng nhiều trong khi mọi người rất tự nhiên, hỏi thăm tình hình sức khỏe gia đình Vân Anh. Vân Anh đã phải nói dối và một điều càng ngạc nhiên đối với Vân Anh là trước đây cô cứ tưởng cán bộ Việt Minh đều là những người vô học thì bây giờ Vân Anh thấy ngược lại, họ đều là những người biết khá sâu về mọi vấn đề. Trong đám người ấy, Lê Mậu Thành "của mình" không phải là người trí

³³ Một chiến khu nổi tiếng nằm về phía tây Thừa Thiên có chợ và hàng quán.

³⁴ Một loại vải nội hóa phổ biến trong vùng giải phóng Bình Trị Thiên và Liên Khu V thời chống Pháp.

thức nổi bật lên như cô vẫn hình dung. Tất nhiên cô vẫn không bao giờ quên đây là những kẻ thù của cô, nhưng Vân Anh cảm thấy lo sợ, một nỗi lo sợ cô đơn của bất cứ ai đứng trước một kẻ thù vững vàng, mạnh mẽ hơn mình tưởng.

Bữa cơm chiều hôm đó, vì có khách nên có thêm một bát canh cá. Ăn cơm xong, sau khi quây quần bên ấm nước chè, nói chuyện vui, mọi người kiểu từ về nơi mình làm việc, để Lê Mậu Thành và Vân Anh tự do nói chuyện. Hai người rời khỏi lán, đi chơi giữa lúc trăng đang lên.

Suốt ngày, vì mới gặp nhau, vì hoàn cảnh khách quan không tiện, vì phải tiếp cán bộ trong cơ quan đến hỏi -thăm, hai người giữ ý chưa nói chuyện nhiều với nhau, tuy vẫn thấy có những điều muốn nói với nhau ngay.

Bây giờ chỉ còn có vầng trăng với họ.

Họ bước trong ánh trăng như trong một làn sương mờ. Lán cơ quan đã lùi xa về phía sau. Sự tĩnh mịch càng làm tăng thêm vẻ huyền ảo.

Lê Mậu Thành có vẻ trầm ngâm trong khi Vân Anh không nén nổi sự hồi hộp. Có người thiếu nữ nào đi bên cạnh người yêu trong một đêm trăng mà không hồi hộp.

- Chắc anh không ngờ em ra gặp anh phải không ? - Vân Anh hỏi.

Thành gật đầu :

- Anh cứ tưởng em vẫn còn ở bên Pháp. Anh không ngờ em đã về nước rồi, trong khi anh đã ở một trận tuyến khác.

- Anh ạ. Khi tình yêu đã lên tiếng gọi thì người ta có thể đi đến chân trời góc biển tìm nhau.

- Cảm ơn em. Anh sẽ xứng đáng với tình yêu của em.

- Suốt thời gian em ở nước ngoài, em nhớ anh vô cùng. Em chỉ giận anh khi bỏ ra đây anh không nói gì cho em biết, thậm chí không cho em được gặp lần cuối cùng.

- Em hiểu cho anh, lúc ấy anh đi vội quá. Có liên lạc anh phải lên đường ngay. Vả lại, việc anh đi theo kháng chiến, sợ em không đồng ý ... Anh xin lỗi em.

Vân Anh im lặng. Cô đi sát vào Lê Mậu Thành. Trăng đã lên cao hơn.

- Bây giờ thì em quên rồi - Vân Anh nói - Em quên hết những gì đã qua rồi. Bây giờ, em chỉ biết em đang ở bên anh. Khoảng cách về không gian và thời gian giữa hai chúng ta không còn nữa. Em vẫn yêu anh. Em muốn chung sống với anh. Cho nên vừa ở nước ngoài về, em đi tìm anh ngay.

- Anh cũng rất yêu em. Nếu không được chung sống với em thì cuộc đời anh coi như đã hết. Nhưng em biết đấy, anh đang là người kháng chiến mà em thì chắc không thể ra ngoài này ở với anh được ...

- Anh nói đúng. Em ra ngoài này ở thế nào được. Mọi cái ở đây đều không hợp với em. Từ cách sống đến nếp suy nghĩ, những người ở đây khác xa em. Chẳng lẽ em quên mối thù của gia đình em hay sao ? Anh Thành, anh hãy về Huế cùng em. Chúng ta yêu nhau, chúng ta đừng nên để tuổi trẻ chúng ta qua đi. Anh hãy về cùng em. Ở đây gian khổ lắm, anh gày đi nhiều quá. Anh hãy về cùng em. Chúng ta sẽ xây dựng gia đình. Chú em có thể bảo đảm cho anh, nếu anh muốn đi làm. Chắc chắn anh sẽ có một cương vị xứng đáng với tài năng của anh. Nếu anh không muốn ở trong nước, chúng ta đi ra nước ngoài, chúng ta sẽ sống trọn đời hạnh phúc.

Lê Mậu Thành hơi cúi đầu xuống :

- Em xui anh về thành theo Pháp ư. Không. Anh không thể trở về được. Trước sau Pháp sẽ thua. Anh rất yêu em nhưng anh không thể vì yêu em mà phản bội lý tưởng của anh. Nếu em yêu anh, em hãy cố gắng đợi anh cho đến khi nào anh làm xong sự nghiệp.

Vân Anh vội chớp mắt mau. Câu nói của Lê Mậu Thành gợi cô sức nhớ một điều gì. Cô ngược mắt nhìn Thành :

- Anh có quen Phan Thúc Định không ?

Lê Mậu Thành ngạc nhiên nhìn vào mắt Vân Anh thăm dò. Hắn chỉ thấy đôi mắt cô đọng ánh trăng long lanh. Hắn hỏi lại :

- Nhưng tại sao tự nhiên em lại hỏi anh như thế ?

- Em chợt nhớ ra.

- Em nhớ ra cái gì ? - Lê Mậu Thành căn vặn.

- Em chợt nhớ ra khi anh nói đến "làm xong sự nghiệp" Nhưng anh hãy trả lời em đi : Anh có quen Phan Thúc Định không đã ?

Lê Mậu Thành cau mày, cố suy nghĩ :

- Em hỏi để làm gì đã ?

Vân Anh vừa nói;vừa nhìn Thành :

- Trước khi ra đây, em có gặp Phan Thúc Định, Định nói có quen anh và nhắn em nói hộ với anh rằng : "Người bạn cũ của Thành, nhà ở bên núi Ngự Bình, có lời hỏi thăm và muốn biết anh Thành đã làm xong sự nghiệp lớn chưa".

Nét mặt Lê Mậu Thành hiện rõ nét vui vẻ :

- À, à... Phan Thúc Định là bạn rất thân với anh. Thế bây giờ anh ấy ra sao ? Làm gì rồi ?

- Anh ấy đã đậu tiến sĩ luật khoa, và cũng mới về nước. Hiện nay anh ấy chưa nhận một chức vụ gì của chính phủ Bảo Đại. Anh ấy nói còn tiếp tục đi nghiên cứu thêm luật pháp ở một số nước ...

- Em về nói với anh Phan Thúc Định là anh cảm ơn anh ấy hãy còn nhớ đến anh. Em nói hộ thêm là "không bao giờ từ bỏ sự nghiệp anh đang theo đuổi cả. Sự nghiệp lớn nằm trong tay những người quyết tâm. Sự nghiệp lớn của anh sắp hoàn thành rồi". Anh sẽ đi theo kháng chiến đến cùng.

6. MỘT CÂU CHUYỆN TÌNH CỦA NGƯỜI CÁN BỘ

Lê Mậu Thành cầm một gói giấy nhỏ bước vào phòng làm việc của đồng chí Nguyễn Phong - Thủ trưởng cơ quan. Nghe tiếng gõ cửa, Nguyễn Phong đang hí hoáy ghi chép vội ngừng lên. Thấy Thành, anh đứng dậy, niềm nở :

- Mời anh vào, chị Vân Anh về rồi phải không ? Mời anh ngồi.

Lê Mậu Thành gật đầu :

- Vâng, cô ấy đi đêm hôm qua. Vì khuya không dám làm phiền anh, nên cô ấy nhờ tôi sáng nay chuyển đến anh lời cảm ơn anh và các anh, các chị trong cơ quan đã đón tiếp cô ấy niềm nở trong mấy ngày vừa qua.

Vẫn giọng cởi mở, Nguyễn Phong nói :

- Có gì đâu mà phải cảm ơn, anh cũng khách khí quá! Chiều hôm qua chị ấy cũng có đến gặp tôi gửi lời chào trước. Tôi có nói chuyện với chị ấy và nhờ chị ấy chuyển hộ lời chúc sức khỏe của chúng tôi đến gia đình. Tôi cũng xin lỗi chị ấy vì hoàn cảnh kháng chiến còn đang gian khổ, khó khăn, chúng tôi lại bận quá, nên việc đón tiếp chị ấy thế nào cũng có điều sơ xuất.

Lê Mậu Thành dè dặt :

- Cô ấy thổ lộ chuyện gì với anh không ?

- Chị ấy nói là rất sung sướng gặp được anh, thấy anh mạnh khỏe. Hồi ở nước ngoài, chị ấy thực không tưởng tượng nổi cuộc sống kháng chiến của chúng ta lạc quan như thế này. Nhiều điều làm chị ngạc nhiên. Chị ấy bảo rất tự hào vì anh đã đi theo kháng chiến.

Thành hơi nhếch miệng cười :

- Vâng, cô ấy cũng nói với tôi như vậy.

Hắn đặt cái gói nhỏ trên góc bàn giấy của Nguyễn Phong móc túi lấy ra một bao thuốc lá Phi-líp, đưa cho anh :

- Đây là quà cô ấy mang ra. Anh nhận cho cô ấy vui.

Nguyễn Phong không cầm bao thuốc, nói :

- Cảm ơn anh, tôi có nghiện đâu. Thỉnh thoảng vui với anh em thì tôi hút một điếu thôi. Anh giữ mà hút. Hôm trước chị Vân Anh cũng đã cho tôi mấy bao, tôi chia đều cho anh em cả.

- Tôi hãy còn anh ạ. Đây là phần riêng của tôi để dành biếu anh.

Nguyễn Phong đỡ lấy bao thuốc, nhẹ nhàng bóc một đầu bao, rút ra một điếu.

- Tôi xin anh một điếu thế thôi, lấy cả bao không hút để mốc thì phí đi.

Anh trao lại bao thuốc cho Thành. Không biết làm thế nào hơn, Thành đành phải nhận lại. Hắn mở bọc giấy trên bàn :

- Tôi thấy có bốn phen phải báo cáo với anh, Vân Anh đã mang ra làm quà cho tôi một số thứ. Ngoài thuốc lá, đường, sữa ra, cô ấy tặng tôi một chiếc đồng hồ Mô-va-đô, một đôi bút máy Pa-ke 51, một cái bật lửa Flam-ma-ri-ông. Tôi từ chối nhưng cô ấy không nghe. Tôi không muốn giấu cơ quan điều gì và xin mang nộp lại toàn bộ những vật ấy cho cơ quan. Anh nhận hộ.

Nguyễn Phong chăm chú nghe. Cặp mắt anh thờ ơ nhìn chiếc đồng hồ đeo tay, hộp bút máy, chiếc bật lửa sáng óng ánh trên tờ giấy Lê Mậu Thành vừa giở ra. Anh mỉm cười bảo Thành :

- Không. Những vật này là của Vân Anh tặng anh, là thuộc quyền sở hữu của riêng anh, anh cứ việc giữ lấy mà dùng. Anh báo cáo lại chúng tôi biết thế này là tốt rồi.

Lê Mậu Thành cũng cười :

- Tôi thấy phải báo cáo đầy đủ với anh. Vì những đồ ăn, thức uống không sao, nhưng những đồ dùng loại này tôi không dám giữ, sợ một vài anh em nào đó trong cơ quan không hiểu lại thắc mắc.

Nguyễn Phong gạt đi :

- Không. Anh không phải lo gì điều ấy. Anh cứ giữ mà dùng. Anh em ở đây đều hiểu anh cả.

- Vâng, tôi cũng biết anh em trong cơ quan của ta phần lớn là trí thức - Thành đưa đà theo câu nói của Nguyễn Phong.

Có tiếng lao xao ở ngoài hè, ai hỏi và ai trả lời một câu gì đó, rồi một người ngoài ba mươi tuổi, tầm thước, da ngăm đen, mát sảng, mặc bộ quần áo nâu, đeo sắc-cốt hiện ra trước khung cửa làm việc của Nguyễn Phong. Thành gói mấy đồ vật của Vân Anh tặng vào tờ giấy, định đứng dậy, Nguyễn Phong giữ Thành lại :

- Anh cứ ngồi chơi. Đây là Lê Quang, cán bộ Ủy ban về kiểm tra tình hình và bàn phương hướng phát triển các ngành trong khu vực của ta.

Lê Quang bước vào với nụ cười cởi mở trên khuôn mặt nắng gió :

- Xin lỗi, các anh đang nói chuyện gì riêng ?

Nguyễn Phong nắm chặt tay Lê Quang rồi giơ tay giới thiệu Thành :

- Chúng tôi nói chuyện xong rồi. Mời anh vào. Xin giới thiệu với anh : giáo sư Lê Mậu Thành, một trí thức nổi tiếng ở Huế trước đây.

Lê Quang niềm nở bắt tay Thành :

- Tôi nghe tiếng anh đã lâu, hôm nay mới được gặp mặt. Tôi cũng là người sinh trưởng ở Huế.

- Tôi cũng rất sung sướng được quen biết anh - Lê Mậu Thành đáp.

- Hai anh ở cùng một thành phố, lại cùng họ Lê cả, có khi có họ hàng với nhau mà không biết đấy. Anh Quang sẽ ở lại công tác trong cơ quan ta vài ngày, Hay là trong thời gian ở đây, anh Quang sẽ ở cùng phòng với anh Thành cho vui. Đồng chí Đông, người ở cùng phòng với anh Thành, đi công tác hơn tuần nay chưa về.

Quang gạt đầu :

- Nếu thế thì còn gì bằng nữa. Tôi có bạn để nói chuyện rồi. Tôi nhớ những kỷ niệm về Huế lắm.

Tối hôm đó, cơ quan tổ chức nói chuyện thời sự. Mọi người trong cơ quan đều tập trung ở hội trường. Lê Quang không tham dự buổi nói chuyện đó, ở nhà làm việc.

Chín giờ rưỡi, buổi nói chuyện kết thúc. Lê Mậu Thành về đến phòng vẫn thấy Quang một mình, một ngọn đèn, hí húi đọc và ghi chép. Liếc nhanh mặt trên đầu mấy tài liệu đánh máy Lê Quang đặt trước mặt, Thành thấy rõ có dấu chữ nhật đóng đỏ chói hai chữ "Tối mật". Làm như không để ý đến, Thành hỏi :

- Anh chưa đi nghỉ ?

Quang xếp những giấy tờ cẩn thận cho vào sắc-cốt, chậm rãi

- Tôi thường quen làm việc khuya anh ạ.

- Anh cứ tự nhiên.

Quang treo sắc-cốt lên trên đầu giường.

- Hôm nay đi nhiều tôi hơi mệt. Tôi có mang theo ít trà ngon, pha một ấm, vừa uống, vừa đợi anh đấy.

Thành hưởng ứng :

- Tôi cũng có ít thuốc lá ngon đặc biệt. Mọi tối, không có sinh hoạt, học hành gì, anh em cũng thường quây quần nhau quanh ấm trà nói chuyện.

Thành đặt lên bàn bao thuốc lá Phi-líp. Quang ngạc nhiên :

- Ở đâu ra thế này ?

- Của người yêu cho - Thành đáp.

Quang cầm phích đổ thêm nước vào ấm trà.

- Chắc chị ấy ở nội thành gửi ra.

- Không, cô ấy vừa mới ra thăm tôi.

Quang rót nước trà ra chén :

- Xin mừng anh. Chị ấy lại về ngay rồi à ?

- Vâng, cô ấy vừa mới đi đêm qua.

Quang nâng một chén nước đưa cho Thành :

- Anh uống thử xem trà này có ngon không ? Tôi thích uống trà từ hồi ông thân sinh còn sống, hay bắt tôi đứng hầu trà. Uống trà ngon và được đọc thơ hay là sở thích duy nhất của cụ ...

Câu chuyện đưa hai người trở về những phong tục tập quán cổ của Huế, những món quà đặc biệt của chợ Đông Ba, những buổi chiều mùa hè hóng mát trên cầu Tràng Tiền, những tiếng hò buồn bã mênh mông chạy dài trên sông Hương, những bức tường thành cổ rêu phong đứng trầm tư, những con đường lấp lánh nắng, rì rào tiếng gió thổi than trên vòm cây thông của các lăng tẩm, những buổi tan học đường phố chao đảo bởi những cái nón bài thơ và sáng rực màu tím áo dài của các cô nữ sinh trung học ...

Lê Mậu Thành rất thích giọng nói về Huế say sưa chứng tỏ một tình cảm yêu mến đặc biệt đối với nơi mình sinh ra ấy của Lê Quang. Càng lúc, Thành càng thích Quang vì thấy Quang có một tâm hồn văn học, một trí thức về lịch sử khá sâu sắc mà Thành có thể nói chuyện tương đắc cả đêm không biết chán.

Câu chuyện dần dần đến tình cảm riêng tư. Thành hỏi về gia đình Lê Quang và được biết Quang chưa lập gia đình. Trước khi đi theo kháng chiến, anh có yêu một cô gái thuộc dòng Tôn Thất. Hai người quen nhau từ hồi còn học trường Trung học. Kháng chiến bùng nổ, mỗi người đi theo một con đường.

- Cô ta là Công Tăng Tôn Nữ - Quang nói - tâm hồn rất lãng mạn, khi yêu nhau, chúng tôi tưởng không bao giờ có thể xa nhau được và chỉ cần sống với tình yêu thôi. Cách mạng Tháng Tám thành công, mở ra trước mắt tôi một chân trời mới. Tôi thấy có cái còn cao đẹp hơn, tôn quý hơn tình yêu rất nhiều. Đó là Tổ quốc, là dân tộc.

Đang tuổi thanh niên, nhiệt tình hăng hái, tôi lao vào những hoạt động xã hội. Tất nhiên, chúng tôi ít có thời gian đi chơi, gặp gỡ nhau. Điều ấy, làm cô ta không bằng lòng. Nhưng làm thế nào được ? Cách mạng vừa thành công, công việc bề bộn sôi nổi, việc gì cũng cần thiết, việc gì cũng quan trọng,

việc gì cũng đòi hỏi phải làm ngay, ai có thể ngồi im được ? Muốn gần nhau luôn, chỉ có một cách là cô ta cũng phải lao vào công tác như tôi. Tôi đã nghĩ đến điều đó. Anh bảo còn gì đẹp bằng đi hoạt động cùng có nhau, đi họp hành cũng có nhau. Nhưng tôi không thể nào đưa cô ta ra khỏi được cái nhà đầy đồ đồng, tủ chè, sập gụ khảm xà cừ với những tập quán phong kiến nặng nề, với ông bố và bà mẹ luôn luôn tự hào về dòng giống Tôn Thất của mình để tham gia những hoạt động xã hội được. Những lúc gặp nhau, tôi sôi nổi kể lại những hoạt động của tôi và lứa bạn trẻ cùng tuổi cho cô ta nghe thì cảm thấy những điều ấy không hấp dẫn đối với cô ta. Dần dần, tôi phát hiện ra rằng :

Nếu Cách mạng Tháng Tám mở ra cho tôi một cuộc sống mới say sưa, tự hào, đầy ý nghĩa thì đối với gia đình cô ta, với bản thân cô ta như có cái gì mát mát, sút mẻ. Trong khi tôi sôi nổi thì cô ta dè dặt. Trong khi tôi muốn hát thật to ca ngợi độc lập tự do thì cô ta im lặng nghe ngóng. Đến ngày toàn quốc kháng chiến thì tôi lên đường đi theo kháng chiến, còn gia đình cô ta ở lại Thành. Con đường đến đây chia làm hai. Gần đây tôi được tin cô ta lấy một viên sĩ quan ngự lâm của Bảo Đại và đã có con...

Lê Mậu Thành im lặng nghe. Thấy Lê Quang ngừng lại, hần hỏi :

- Anh có buồn không ?

Một nụ cười thoáng qua trên đôi môi Lê Quang :

- Cái gì tan vỡ mà chẳng buồn, hướng chi là chuyện tình yêu. Nhưng tôi cũng rút ra được một kết luận cho bản thân tôi, xin lỗi anh, hơi có vẻ triết lý một chút, là người ta chỉ có thể thực yêu nhau, thực sống với nhau có hạnh phúc được khi mà thế giới quan, nhân sinh quan hợp nhau. Tư tưởng đã không hợp nhau thì trước sau cũng sẽ tan vỡ.

Câu chuyện riêng của Quang hình như tác động mạnh đến Lê Mậu Thành. Hần trầm ngâm suy nghĩ rồi thông thả nói :

- Cái kết luận của anh đúng đấy. Tôi cũng ở trường hợp tương tự như anh. Bây giờ chưa tan vỡ, nhưng sợ sau này cũng tan vỡ mất.

Hần chậm rãi kể cho Quang nghe câu chuyện tình duyên giữa hắn với Vân Anh. Chuyện những ngày yêu nhau thơ mộng ở Huế. Chuyện Thành cương quyết gạt bỏ tình riêng, gạt bỏ cuộc đời danh vọng, xe hơi, nhà lầu đi theo kháng chiến. Chuyện Vân Anh được chú cho sang Pháp học vừa tốt nghiệp và đã ra chiến khu tìm Thành.

- Cô ấy vẫn đẹp như xưa, vẫn yêu tôi như xưa - Thành nói - Phải có một tình yêu chung thủy lắm, cô ấy mới vượt được tất cả cám dỗ của cuộc sống phồn hoa ở nước ngoài, mới vượt bao nhiêu khó khăn ra đây tìm gặp tôi. Nhưng giá cô ấy ra đây để đi theo kháng chiến cùng với tôi thì đáng quý biết bao nhiêu. Đằng này, không thế. Tôi thú thực riêng với anh điều này : cô ấy rủ tôi bỏ kháng chiến về nội thành sống với cô ấy.

Cô ấy nói đến căn biệt thự xinh xắn bên bờ sông Hương, chiếc xe hơi du lịch kiểu mới cho hai vợ chồng, nói đến cái bục giảng dạy ở một trường Đại học nào đó với số lương hơn chục ngàn đồng. Những cái ấy tôi có cả rồi và tôi đã bỏ tất cả để đi theo kháng chiến. Những cái ấy không thể làm xóa mờ được lý tưởng tôi đã theo. Trước đây, ở Huế, đã sống giữa cảnh nhà cao, cửa rộng đầy đủ tiện nghi như thế, tôi có thấy sung sướng hạnh phúc đâu khi quanh tôi bọn cướp nước ngang nhiên dày xéo Tổ quốc tôi, đồng bào tôi đang vùng dậy đấu tranh. Cô ấy mang cho tôi nhiều quà, đồng hồ, bút máy... Nhưng tôi dừng dưng vì tôi bỏ những thứ quý giá hàng ngàn vạn lán mấy cái đồ lặt vặt đó để đi theo kháng chiến. Chẳng lẽ bây giờ tôi lại đi tham mấy thứ đó, coi chúng hơn nhân phẩm, danh dự của tôi ? Tôi có nói nhiều với Vân Anh. Cô ấy vẫn khẳng khái là không chịu được khổ; không thể theo tôi ra ngoài này sống được; lấy nhau, cô ấy muốn cuộc sống của hai người phải đầy đủ về vật chất, sống đầy đủ tiện nghi và cuộc sống ấy chỉ có thể có ở trong nội thành. Cô ấy nói với tôi : "Chúng ta xa nhau lâu rồi. Tuổi trẻ của người ta chóng qua. Em chỉ muốn từ nay về sau, chúng ta sống hoàn

toàn bên nhau, bao nhiêu thời gian chúng ta đều để dành cho nhau. Chúng ta phải được hưởng sung sướng trong tuổi trẻ. Bao nhiêu người ở nội thành nhưng tâm hồn vẫn hướng về kháng chiến thì sao ? Anh không muốn nhìn thấy bọn Pháp đốt phá đất nước thì chúng ta đi ra nước ngoài sống..."

Lê Mậu Thành ngả người trên giường, bỏ lửng câu chuyện, kéo một hơi thuốc lá dài, mắt nhắm nhắm nhìn lên mái nhà, Quang hỏi :

- Anh trả lời chị Vân Anh sao ?

Thành ném mẩu thuốc lá còn khá dài ra cửa, đáp :

- Tôi trả lời cô ấy : như thế là nguy hiểm. Đã vào thành là theo địch rồi. Đi nước ngoài lúc này là trốn đấu tranh, trốn trách nhiệm đối với đất nước. Tôi không thể sống như thế được. Cuối cùng cô ấy giận dỗi bỏ về.

Thành nói xong, im lặng, mắt nhìn băng quơ lên mái nhà. Quang cũng im lặng như thông cảm với sự đấu tranh dữ dội, sự dằn vặt ghê gớm đang diễn ra trong tâm tư Thành. Tiếng con mối chạch lười trên xà nhà nghe rõ mồn một. Lát sau, Thành thở dài:

- Chưa ai, trong hai chúng tôi nói đến sự tan vỡ, mà tôi cảm thấy sự tan vỡ đã bắt đầu. Mỗi người đi theo một con đường, rồi mỗi người sẽ có một cuộc sống khác. Nhưng tôi không thể nghe theo cô ấy được. Tôi không thể phản bội lại lý tưởng của tôi, không thể phản bội lại Tổ quốc để mong sống lại cuộc sống sung sướng cá nhân.

Chung quanh vắng lặng, không một tiếng động. Trời đã về khuya. Lê Quang bảo Thành :

- Tôi chắc anh sẽ buồn một thời gian nhưng tôi tin rằng cũng như tôi, anh sẽ tìm thấy niềm an ủi lớn trong công tác, trong tập thể. Tuy vậy, chuyện riêng tư của anh cũng có điều khác tôi.

Cô Công Tăng Tôn Nữ của tôi thì đi lấy chồng, có con, chắc quên hết chuyện cũ rồi; còn chị Vân Anh thì vẫn yêu anh, vẫn chờ đợi anh. Nếu chị ấy tìm ra gặp anh lần nữa, anh thử cố gắng thuyết phục xem... Khuya rồi, chúng ta tắt đèn đi nằm nhé.

Thành như chợt nhớ ra :

- Vâng, xin lỗi anh, tôi quên mất hôm nay anh đi nhiều đã mệt rồi.

- Có gì đâu. Tôi cũng thích được nói chuyện với anh. Anh có tin tôi thì anh mới kể cho tôi nghe chứ. Mong sao được về công tác đây luôn để nói chuyện với anh.

Thành ngồi dậy buông màn chiếc giường cá nhân của mình. Quang cũng tắt đèn, lên giường mình buông màn.

Đêm đi rất nhẹ chân thong thả, sợ kinh động giấc ngủ mọi người. Ánh trăng cuối tuần bị mây che, làm cho nhợt nhạt, hắt qua song cửa sổ tre vào một thứ ánh sáng mờ mờ, ảo ảo.

Càng về khuya, sự im lặng càng mênh mang, bao la, có lẽ đã quá hai giờ sáng. Tiếng thở của Lê Quang đều đều chứng tỏ anh đang ngủ say. Có tiếng động khẽ bên giường Lê Mậu Thành. Tiếng thở của Quang vẫn đều đều. Lê Mậu Thành vén màn, đặt chân xuống đất. Tiếng thở của Quang vẫn đều đều. Lê Mậu Thành rón rén đứng dậy. Tiếng thở của Quang vẫn đều đều. Nhưng từ trong màn, mắt Quang hơi hé ra nhìn như dán chặt vào cái bóng mờ mờ của Lê Mậu Thành và chiếc sắc-cốt treo đầu giường. Lê Mậu Thành xỏ chân vào dép, rón rén... mở cửa đi ra ngoài. Tiếng thở của Quang vẫn đều đều. Mấy phút sau Thành từ bên ngoài vào. Tiếng cửa tre nhẹ nhàng cọt két. Tiếng chiếc then ngang lạch cạch, cũng nhẹ nhàng. Mắt Quang hết sức tập trung theo dõi cái bóng mờ của Lê Mậu Thành. Nhưng cái bóng ấy rón rén đi về phía giường mình, chui vào trong màn, nằm xuống. Tiếng thở của Quang vẫn đều đều. Đêm hoàn toàn yên tĩnh.

*

* *

Người thanh niên tên Lê Quang đang ngồi trước mặt Vũ Long. Vũ Long mỉm cười :

- Đồng chí Trần Mai, tiếp tục cho biết ý kiến đi chứ ?

Trần Mai đưa máy bản báo cáo cho Vũ Long :

- Đây là những báo cáo của cơ quan Lê Mậu Thành. Đồng chí bảo vệ cơ quan không phát hiện thấy ở hần những điều gì khả nghi. Đồng chí Nguyễn Phong, thủ trưởng cơ quan nhận xét về tinh thần thái độ công tác của hần tốt. Anh em trong cơ quan đều có cảm tình với hần. Việc Vân Anh ra thăm, hần có báo cáo đầy đủ với cơ quan. Vân Anh mang ra tặng những đồ vật gì, hần đều báo cáo lại với đồng chí Nguyễn Phong và định nộp cho cơ quan. Qua tiếp xúc trực tiếp với hần tôi thấy hần tỏ ra phần nào là con người đứng đắn, có nhiều tình cảm, không tò mò gì về nội dung công việc của tôi, về những "tài liệu mật" tôi đọc. Thậm chí, việc Vân Anh rủ rê hần về thành, việc ấy nói ra hoàn toàn không có lợi cho người yêu của hần, hần cũng không giấu giếm.

Vũ Long cau mày, suy nghĩ. Anh gỡ nhẹ cái bút chì trên mấy tờ giấy báo cáo.

- Những vấn đề mà đồng chí vừa báo cáo đó chúng ta phải phân tích suy nghĩ thêm - Vũ Long nhận xét - Nhưng, tôi cân nhắc lại để đồng chí lưu ý, với một người như Lê Mậu Thành, một người đã tôn sùng Ngô Đình Diệm và đã có một quá trình như hần, thì không cho phép chúng ta suy nghĩ một cách đơn giản.

7. SỐ ĐIỆN THOẠI 377

Phan Thúc Định đi dọc từ khách sạn về phía cầu Tràng Tiền. Buổi sáng, gió sông Hương nhẹ nhàng thổi mát rượi.

Sông Hương chia Huế ra làm hai khu rõ rệt. Bên kia là khu cung điện cũ của vua chúa phong kiến với những bức tường cao, những mái nhà cong có rồng châu, phượng múa, những gác vọng lâu cổ kính. Đi vào khu thành cũ, người ta có cảm tưởng sống lùi lại hàng thế kỷ, thơ, vàng son đấy, nhưng nặng nề, tù túng. Những tòa cung điện, những bức tường thành rêu phong như đè trĩu mảnh đất xuống.

Bên này sông là những công trình hiện đại, những cơ quan của bọn Pháp xây dựng như khách sạn, nhà bưu điện, nhà băng, sở lục lộ, tòa sứ, viện dân biểu, và các trường học như trường

Đồng Khánh, trường Khải Định³⁵, trường Kỹ Nghệ vv... Nổi bật là một số đồn bốt, trại lính mới.

Cầu Tràng Tiền nối liền hai khu với nhau. Phan Thúc Định nhìn những người qua cầu : người đi làm, người đi chợ, các em nhỏ đi học. Phong cách chung của người Huế là ung dung, từ các bà mẹ điều thuốc lá phì phào trên môi, cặp rổ đi chợ, đến các cô nữ sinh mặc áo dài màu tím Huế cắp cặp đến trường. Không một ai lộ vẻ gì vội vã. Phan Thúc Định hít một hơi dài không khí trong sạch dịu ngọt buổi sáng vào lòng ngực, bồi hồi nhìn cái thành phố quen thuộc đã gắn bó với anh bao nhiêu kỷ niệm từ thời thơ ấu. Quen sống với cái không khí vội vã, tấp nập, khẩn trương, náo động những âm thanh của các thành phố châu Âu, châu Mỹ, lúc mới trở về, anh hơi ngỡ ngàng với không khí hơi trầm lặng của Huế - mặc dầu thuở nhỏ, anh đã sống ở đây - cái ngỡ ngàng ấy anh không có khi anh về Sài Gòn. Sài Gòn là một thành phố gần với những thành phố châu Âu. Cũng không khí vội vã, khẩn trương. Cũng những tiếng động ầm ĩ cả ngày cả đêm. Cũng những xe tắc-xi đi lại như những con thoi. Cũng những ngôi nhà nhiều tầng. Cũng những ánh đèn nê-ông và nhạc nhảy điên dại ở các khu ăn chơi. Tất nhiên có vẻ lộn xộn hơn, nhiều nét lam lũ hơn.

Không khí hơi trầm lặng - với con người, với tiếng nói nhẹ, dáng đi khoan thai đến cảnh sinh hoạt cũng mang nhiều nét cũ của dân tộc - anh chỉ tìm thấy ở Huế. Cái ngỡ ngàng của anh mất đi nhanh chóng. Chỉ mấy ngày sau, anh cảm thấy tất cả tình cảm thân thuộc, sâu sắc đối với Huế trong con người anh trỗi dậy.

Đến cầu Tràng Tiền, anh ngừng lại. Anh ngắm nhìn miếng cầu sắt bắc qua dòng sông Hương êm đềm. Chiếc cầu là hình ảnh của Huế trong lòng bất cứ người Huế nào phải xa nơi sinh trưởng của mình như hình ảnh Tháp Rùa trong lòng người Hà Nội, hình ảnh chợ Bến Thành trong lòng người Sài Gòn. Bao nhiêu chiếc cầu đẹp đẽ, to lớn khác anh đã nhìn thấy trên quãng đường phiêu lưu của anh vẫn không xóa mờ được hình ảnh chiếc cầu này. Vì chiếc cầu này là chiếc cầu quê hương.

Hai bên bờ sông Hương lác đác có những con đò nằm ngủ muện, sau một đêm biến thành những "hộp đêm nổi" đồng lõa với bóng tối phủ trên mặt sông. Đó là nỗi xót xa cho những con người của thành phố Huế. Phan Thúc Định nhìn các cô nữ sinh trung học đi ngang qua. Những chiếc nón bài thơ, những tà áo dài, những dáng đi thướt tha như đem lại cho cảnh Huế buổi sáng một sức sống tươi mát. Sức sống hiện trên những đôi mắt thông minh, những nụ cười duyên dáng của các cô. Qua câu chuyện ríu rít, thoáng nghe được, Phan Thúc Định thấy các cô đang nói về những truyền đơn kháng chiến mà bàn tay bí mật nào đó đã dán trên các đường phố đêm qua. Các cô nói những điều đó một cách say sưa và với niềm khâm phục thật sự. Phan Thúc Định mỉm cười. Bên trong cái vẻ trầm lặng bề ngoài của Huế, còn có một cuộc sống khác - một cuộc sống sôi sục như trong ruột một trái núi lửa chưa có dịp phụt tung ra ngoài.

Tiếng động cơ rầm rầm làm Phan Thúc Định quay lại. Một đoàn xe nhà binh Pháp chạy về phía An Cựu. Mở đầu là máy xe thiết giáp chĩa lăm lăm trọng liên ra phía trước, xích sắt nghiền nặng nề,

---

³⁵ Nay là trường Quốc Học

để lại mặt đường nhựa những vết xước như dao băm. Theo sau là hơn hai chục chiếc xe vận tải GMC, chở đầy bọn lính Pháp đội mũ sắt, quần áo dã chiến, trang bị vũ khí đầy mình, mắt chúng như mắt thú dại. Cuối cùng là mấy chiếc háp trục lừ lừ vươn nòng pháo ra phía trước, ngất ngùng chiếc cần thông tin dài ngoằng, bụi cuốn theo mù mịt. Người đi đường dừng lại nhìn bọn chúng, nhưng đều im lặng. Một sự im lặng khó hiểu.

Phan Thúc Định đi thẳng đến nhà bưu điện. Anh trả tiền rồi vào buồng thuê điện thoại (ở khách sạn anh trú cũng có điện thoại nhưng anh không muốn dùng). Khi có một mình ở trong buồng điện thoại, anh gọi số 377. Anh hỏi bằng tiếng Pháp :

- A lô. Có phải bàn giấy hãng "Tháp Quốc Hàng Không" không?

Tiếng một người phụ nữ Pháp ở bên kia đầu dây :

- Vâng, tôi nghe đây.

- Xin vui lòng cho tôi gặp ông phụ trách chi nhánh của hãng.

- Ông đợi một chút nhé.

Im lặng. Phan Thúc Định cầm ống nghe chờ. Hai phút sau, trong ống nghe có tiếng một người Pháp hỏi :

- A lô, ai đấy ?

- Có phải ông Rơ-nê đấy không ?

- Vâng, tôi đây.

- Chào ông. Tôi là Phan Thúc Định.

- A ... chào ông.

- Tôi xin báo để ông biết tôi chưa sử dụng được chiếc vé khứ hồi về Sài Gòn. Khi nào xong việc, tôi sẽ gọi đây nói báo ông chuẩn bị chỗ cho tôi về Pháp ngay nhé !

- Vâng, có thể thôi ư ? Ông có cần dặn gì thêm không ?

- Vâng, có thể thôi. Xin cảm ơn ông và chào ông.

- Xin chào ông và chúc ông may mắn.

Phan Thúc Định rời nhà bưu điện. Anh quan sát một lượt những người xung quanh rồi lững thững đi qua nhà thờ Sainte Marie, xuôi xuống phía cầu An Cựu. Đến một biệt thự hai tầng, có hàng rào sắt sơn đỏ lại có tôn che kín chung quanh, anh bấm chuông. Một người đầy tớ gái mở cửa. Lúc ấy, anh mới nhìn thấy Cao Xuân Đáng đang đứng trên sân sỏi thọc tay vào hai túi quần, nói chuyện với một gã mặc quân phục rất thẳng nếp, vai đeo gạch vàng. Hai gã nhìn ra. Phan Thúc Định gật đầu chào, rồi hỏi người đầy tớ :

- Cho tôi hỏi cô Vân Anh có ở nhà không ?

Người đầy tớ chưa kịp trả lời thì Cao Xuân Đáng đã nói vọng ra :

- Chào anh Định. Có phải anh hỏi cháu Vân Anh không? Cháu đi vắng chưa về. Mời anh vào chơi đã.

Phan Thúc Định bước vào. Chiếc cổng sắt khép lại. Cao Xuân Đáng chìa tay bắt tay anh và giới thiệu :

- Đây là trung úy Thiệu, một người bạn của tôi. Đây là anh Phan Thúc Định, bạn của cháu Vân Anh, tiến sĩ luật ở pháp về.

Định và gã trung úy bắt tay nhau. Đó là một gã ngoài ba mươi tuổi, mặt nhỏ và nhẵn nhụi, tóc đen mượt ộp vào hai bên sọ, mắt bé có vẻ gian xảo, thâm hiểm. Cao Xuân Đáng giơ tay:

- Xin mời hai anh vào trong nhà chơi.

Phan Thúc Định hỏi :

- Tôi có làm phiền gì hai ông không ?

- Không. Chúng tôi đang nói chuyện thời thế. Không có chuyện gì riêng tư đâu.

Vẫn cái phòng khách bày toàn đồ đạc cổ kính mà Phan Thúc Định đã nói chuyện với Vân Anh ở đây một lần. Cao Xuân Đáng bảo người đầy tớ gái pha trà. Ba người ngồi xuống ghế sa-lông. Tên trung úy hỏi:

- Anh Đáng có biết "maitre"³⁶ Phúc Sơn không ? Người xem tướng và bói bài tây nổi tiếng từ hai mươi năm nay ấy mà. Hôm trước ghé qua Sài Gòn, vợ chồng tôi có nhờ lão coi tướng dùm.

- Hẳn bảo anh sao ?

- Chà chà, thằng cha nói giỏi thật.

Tên trung úy giơ bàn tay trắng trẻo ra trước mặt mọi người.

- Hẳn coi tướng tay kết hợp với tướng mặt, tính tôi năm trăm đồng. Vợ tôi mất năm trăm đồng nữa là một ngàn. Mất một ngàn cũng đáng. Hẳn nói rất đúng. Hẳn bảo xưa nay số tôi rất an nhàn, có quý nhân phù trợ. Đúng vậy. Anh xem bao nhiêu lần chúng nó định đẩy tôi ra trận mà tôi cứ ngồi đằng hoàng chỗ tốt nhất trong cái đệ nhị quân khu này. Các vị tướng Pháp đều quý hóa, yêu mến tôi. Trước đây, tướng Sa-lăng định giúp tôi vào quốc tịch Pháp. "Ma-phăm"³⁷ cứ xui tôi nhận lời ngay. Tôi nghĩ kể ra vào quốc tịch Pháp cũng có nhiều cái lợi, trước hết là người Pháp sẽ tín nhiệm hơn, nhưng sau nghĩ mình còn là sĩ quan trong quân đội quốc gia thì chưa nên vào vội. Mình phải khôn khéo, tính sâu hơn đàn bà chứ.

Cao Xuân Đáng mời trà. Tên trung úy vẫn say sưa ngắm bàn tay của mình và nói :

- Phúc Sơn nói về tương lai của tôi mà tôi giật mình. Mới đầu, hẳn tưởng hẳn làm không dám nói ra ngay, về sau, hẳn cứ chặc chặc lưỡi, dùng thước đo đi tính lại trên bàn tay của tôi, gặng mãi hẳn mới nói số tôi về sau nay giàu sang không biết thế nào mà kể hết, uy danh lừng lẫy. Không hiểu có nên tin hẳn không, nhưng về quá khứ hẳn nói rất đúng. Vợ tôi cũng rất phục hẳn. Sau khi coi tướng cho vợ tôi rồi, hẳn lại khẳng định lời tiên đoán của hẳn về hậu vận của tôi và lời đoán về hậu vận của vợ tôi cũng rất phù hợp. Hẳn khoe với tôi là trước đây hẳn đã từng coi tướng cho cả quốc trưởng Bảo Đại, cả toàn quyền Bré-vi-ère và được hậu thưởng rất nhiều.

Tên trung úy có vẻ không thích uống trà, chỉ nhón mút sen ăn, cũng như có vẻ không thích nói chuyện gì khác, chỉ thích nói về mình :

- Hẳn có nói nhỏ với tôi một điều mà tôi suy nghĩ mãi. Hẳn bảo lần này thì quý nhân phù trợ tôi không phải từ phương Tây lại mà từ một phương trời xa hơn nữa đến. Khi gặp quý nhân thì phải biết lợi dụng ngay kẻo dịp may nhiều khi chỉ đến với người ta một lần thôi. Hẳn có xin tôi ngày sinh tháng đẻ để lấy một lá số tử vi thì rõ ràng hơn và hẹn lần sau nếu tôi đến một mình, hẳn có thể nói nhiều điều chi tiết hơn. Mất với hẳn ngàn rưỡi đồng một lá số tử vi nữa.

Cao Xuân Đáng đưa đẩy :

- Có điều chắc chắn là : Với cái tài của anh, tôi tin rằng anh sẽ còn được thăng cấp nhiều.

---

³⁶ "maitre" "Thầy" Một số bọn coi tay. coi bói tự xưng là "thầy" để dễ bịp

³⁷ Ma Femme : Nhà tôi.

Tên trung úy cười tự mãn :

- Thời thế này, người Pháp đang cần đến bọn mình. Anh xem đấy. khối thằng cha vô học chỉ là lính khố đỏ, cai đội khố xanh như mình bây giờ đã lên cấp tá, cấp tướng.

Cao Xuân Đáng rót thêm trà vào chén của Phan Thúc Định:

- Nhưng thời thế gần đây tôi lo lắm. Mấy mũi tấn công của tướng Na-va vào vùng địch đã không... thành công. Bọn lính đào ngũ nhiều lắm phải không ?

Tên trung úy nhún vai :

-Ồ, bao giờ chúng tôi chẳng đánh xong rồi lại rút. Những địa điểm nào không có lợi về chiến lược thì giữ làm gì. Còn bọn lính đào ngũ bao nhiêu thì bắt bọn khác thay vào. Chi càng giàu cho bọn O. D³⁸ thôi

-À, hôm nọ có một phái đoàn quân sự Hoa Kỳ đến thăm bộ tham mưu đệ nhị quân khu chúng tôi, có lộ vẻ ngạc nhiên hỏi chúng tôi tại sao đi toàn xe "díp" cũ, vì họ giúp cho người Pháp toàn xe mới cả. Chúng tôi trả lời không biết... Mấy ngày sau thấy người Pháp cho thêm năm xe "díp" mới nguyên.

Thấy câu chuyện như hết chỗ để khoe về cái tôi rồi tên trung úy đứng dậy vuốt cái đầu mượt, cầm lấy cái mũ bình thiên có gắn huy hiệu hai con rồng châu vào một miếng ba vạch, đứng dậy :

- Thôi, xin phép, tôi phải về xem việc giải quyết cho mấy đứa cháu vào học trường Đà Lạt xong chưa.

Hắn chìa tay bắt tay Cao Xuân Đáng và Phan Thúc Định.

- Au revoir³⁹.

Cao Xuân Đáng tiễn hắn ra đến cửa. Lúc quay vào, Đáng nói như thanh minh với Phan Thúc Định:

- Trung úy Nguyễn Văn Thiệu này là người nhiều thủ đoạn thâm hiểm lắm. Anh nghe nói chuyện thì biết tính nết anh ta đấy. Bọn sĩ quan quốc gia đều như thế cả.

Rồi Cao Xuân Đáng nói sang chuyện khác :

-Tôi sốt ruột về cháu Vân Anh quá. Cháu bảo đi chơi với mấy người bạn gái ở Đà Nẵng, hẹn hôm nay về mà chưa thấy về. Nếu mai chưa thấy cháu về, tôi phải đánh điện vào anh bạn quen ở Đà Nẵng nhờ anh ta hỏi hộ xem.

Phan Thúc Định lịch sự :

- Chắc Vân Anh vui bạn chưa kịp về. Ông cứ an tâm, vì Đà Nẵng là vùng an toàn.

Cao Xuân Đáng lắc đầu :

- Anh mới về nước chưa hiểu tình hình đấy. Có vùng nào là an toàn đâu. Ban ngày là quốc gia, ban đêm là Việt Minh. Ngay giữa những vùng người Pháp coi là an ninh tuyệt đối. Việt Minh vẫn hoạt động nhiều lúc công khai. Nguy hiểm cho chúng ta là dân lại che chở giúp đỡ họ.

Đáng đưa thuốc lá mời Phan Thúc Định, hỏi :

- Rất nhiều người tính đến chuyện rút ra nước ngoài. Theo ý anh, tôi có nên sang Pháp không ? Anh ở bên ấy về anh thấy bên ấy thế nào ? Có thể sống yên ổn làm ăn được không ?

---

³⁸ O. D chữ tắt của tiếng Pháp "Otticier de détail" tức là sĩ quan hậu cần.

³⁹ ô - rơ - voa : hẹn gặp lại

Phan Thúc Định chầm điếu thuốc lá đáp :

- Thưa ông, suốt thời gian ở Pháp tôi bận học nên không chú ý gì đến chính trị cả.

Cao Xuân Đãng nói như với chính mình :

- Bọn họ có tiền, có quyền nên dễ hơn mình anh ạ. Ông Nguyễn Đệ, Đồng lý văn phòng của Quốc trưởng đã góp cổ phần với dệt Dormeuil, lại có cổ phần ở hãng dầu xăng. Ông Phan Văn Giáo, thủ hiến Trung Phần nay thì mua rất nhiều cổ phần của hãng rượu Martini, lại khối tiền gửi nhà băng Pháp. Ai cũng vợ cho thật nhanh để chuẩn bị đường rút cả rồi. Tôi thì mới làm việc được ít lâu, phải thù tạc chạy chọt nhiều, dành dụm mãi mới mua được cái biệt thự này và cái xe hơi. Bây giờ chẳng lẽ lại bỏ đi. Sang bên ấy, mình là người trắng tay thì sống ra làm sao ? Thực khó nghĩ quá.

Hắn ghé cái mặt bè bè, phì nộn vào sát Phan Thúc Định đến nỗi cả mùi sáp bóng bôi đầu cũng xộc vào mũi anh, hỏi nhỏ :

- Nghe cháu Vân Anh nói : anh cũng có qua Mỹ một thời gian phải không ?

Phan Thúc Định nhìn thẳng vào mắt hắn :

- Vâng. Tôi có sang đó trong một chuyến du lịch.

Giọng hắn càng nhỏ dần :

- Tôi hỏi thực anh nhé : anh có gặp cụ Ngô không ?

Phan Thúc Định tỏ vẻ ngạc nhiên :

- Xin lỗi ông, cụ nào ạ ?

- Cụ Thượng Ngô Đình Diệm ấy mà. Nghe nói cụ ấy đang ở Mỹ và người Mỹ chuẩn bị đưa cụ ấy về nước. Anh sang Mỹ mà không biết gì ư ?

Phan Thúc Định lắc đầu :

- Không, tôi không được biết gì ạ. Vì đi du lịch nên tôi chỉ thăm phong cảnh mấy thành phố lớn. Vả lại, như tôi đã nói với ông, tôi mãi học nên chẳng còn bụng dạ nào để ý đến chính trị cả.

Cao Xuân Đãng thất vọng nhìn vờ phía chiếc lọ cổ để góc phòng :

- Rất tiếc anh không biết mà tìm gặp cụ Ngô xem ý kiến cụ ấy ra sao. Tôi cảm thấy thời thế sắp đổi thay. Anh bảo anh không biết gì đến chính trị, ấy là lúc di học. Chứ bây giờ đã học xong rồi, ra làm việc thì muốn hay không, anh cũng phải để ý đến. Vì nó liên quan ngay đến chỗ đứng của anh, chức vị của anh, nguồn sống của anh, đồng tiền anh kiếm được. Tôi nhiều tuổi hơn anh, tôi khuyên anh : Sống phải biết theo thời thế, anh ạ. Cây gỗ cứng thường hay gãy. Cây mềm gió chiều nào, uốn theo chiều ấy thì chẳng bao giờ gãy cả.

- Xin cảm ơn ông...

- Đạo này ở Huế nhiều người nhắc đến cụ Ngô. Có người đã bí mật đến thăm cậu Cẩn⁴⁰ rồi. Thiên hạ lắm anh bận thật.

- Thưa ông, họ nhắc đến cụ Ngô như thế nào ?

Cao Xuân Đãng quay lại nhìn Phan Thúc Định :

- Sao anh vừa nói anh không quan tâm gì đến chính trị ?

Phan Thúc Định thản nhiên :

---

⁴⁰ Chỉ Ngô Đình Cẩn, em ruột Ngô Đình Diệm.

- Ông chẳng vừa nói : tôi sắp ra làm việc, cần phải hiểu biết thời thế là gì. Tôi nghe lời khuyên của ông muốn hỏi để biết đôi chút thôi; hướng sau này của tôi là mở phòng luật sư hoặc đi dạy học chứ không muốn làm một công chức.

Cao Xuân Đáng cười :

- Tất nhiên họ sẵn sàng theo cụ Ngô nếu cụ Ngô vẫn giữ nguyên được cho họ những cái gì họ có được trong mấy năm nay.

Uống cạn chén trà, Phan Thúc Định đứng dậy cáo từ :

- Xin phép ông, tôi về. Hôm khác, mong lại đến hầu chuyện ông. Nếu Vân Anh về, ông làm ơn nói hộ tôi đến thăm và Vân Anh gọi điện báo cho tôi biết. Tôi ở khách sạn Thuận Hóa, số điện thoại 1203.

Cao Xuân Đáng tiễn Phan Thúc Định ra đến cổng sắt, chìa tay ra :

- Tôi sẽ nói lại với cháu. Lúc nào rảnh rồi, mời anh lại chơi. Tôi cũng đang mong cháu.

Phan Thúc Định lưỡng lự đi về phía khách sạn mình ở. Anh nghĩ miên man; bọn này đã cảm thấy sự thất bại của Pháp đang đi tìm quan thầy mới. Nhưng từ đâu đã tung ra những tin đồn về Ngô Đình Diệm ? Tại sao những tin đồn ấy loan ra nhanh vậy ! Việc về của Ngô Đình Diệm đã được chuẩn bị như thế nào ?

Anh không biết rằng trong một khoang thuyền đậu bên bờ sông An Cựu, có một người đàn ông đeo kính đen nhìn theo anh. Anh đi được một quãng, người ấy cũng rời thuyền, lên bờ. Trên thuyền chỉ còn một gã Hoa Kiều thản nhiên bắc bếp nấu cơm...

Huế vẫn trầm lặng, vẫn thơ, vẫn mộng...

*

* *

Khi nhận được điện thoại của Vân Anh báo tin, Phan Thúc Định lại đến ngay nhà Cao Xuân Đáng.

Vân Anh đã đợi anh ở phòng tiếp khách. Cô mặc quần áo lụa trắng. Thân hình trau chuốt như vừa tắm gội xong, nhưng cặp mắt có quầng và dáng điệu mệt mỏi của người mất ngủ. Cô chìa bàn tay mềm mại cho anh :

- Chắc anh mong em lắm.

Phan Thúc Định đỡ lấy bàn tay đã được tô màu lại từng móng rất cầu kỳ :

- Ở Huế này chỉ có em là người quen biết cũ nên em đi vắng cũng nhớ. Em đi về có khỏe không ?

Vân Anh uể oải :

- Không được khỏe, anh ạ. Có nhiều cái ngoài sức chịu đựng của em.

- Sao vậy ?

- Ăn uống kham khổ, đi bộ nhiều, luôn luôn lo lắng, suy nghĩ, anh bảo em khỏe làm sao được.

- Em kể chuyện vùng Việt Minh cho anh nghe với. Anh không hình dung được ở ngoài đó họ sống ra sao.

Vân Anh đưa tay hát tóc xòa xuống một bên mắt, lắc đầu:

- Em chẳng còn lòng dạ nào kể chuyện cho anh nghe bây giờ. Tâm trí em đang rối loạn...

Phan Thúc Định nhìn Vân Anh dò hỏi :

- Chắc vì chuyện Lê Mậu Thành ? Em có gặp Thành không?

Vân Anh thở dài :

- Anh ấy bây giờ đổi khác. Việt Minh đã nhuộm đỏ anh ấy rồi. Em thấy anh ấy gầy và đen đi nhiều quá ! Anh ấy khẳng khăng không chịu về. Tình yêu của em không lay chuyển được quyết tâm của anh ấy. Giữa em và anh Thành đã có một hố sâu ngăn cách. Em và anh Thành đã đi theo hai con đường khác nhau rồi. Thế là không hàn gắn nổi. Thế là tan vỡ. Anh khuyên em nên làm gì bây giờ ?

Phan Thúc Định an ủi.

- Em hãy cố gắng chờ đợi.

- Khi người ta đã khác nhau về lý tưởng, thì làm gì còn hy vọng gần nhau trong cuộc sống ?

Đám mây buồn cố hữu lại che rợp hàng mi dài và đẹp của Vân Anh.

Một lát sau, cô ta chợt nhớ ra :

- Xin lỗi anh, em mãi nói chuyện riêng của em nên quên mất chuyện của anh. Em có chuyển lời hỏi thăm của anh đến anh Thành. Anh ấy cảm ơn anh và nhờ em nói hộ với anh là anh ấy "không bao giờ từ bỏ sự nghiệp anh ấy đang theo đuổi cả". Anh ấy nói thêm : "Sự nghiệp lớn nằm trong tay những người quyết tâm và sự nghiệp lớn của anh ấy sắp hoàn thành rồi".

Đầu óc Phan Thúc Định ghi nhớ rất nhanh những lời Vân Anh nói, anh mỉm cười :

- Anh Thành thực là một người kiên định. Chắc xong sự nghiệp rồi anh ấy sẽ tìm em.

- Nhưng anh quên rằng sự nghiệp của anh ấy không có chỗ dung em.

*

* *

Chiều hôm ấy, Phan Thúc Định sang bên kia cầu vào mấy hiệu tạp hóa mua vài thứ lặt vặt, rồi đến một hiệu sách nằm giữa phố Trần Hưng Đạo. Lúc đó, hiệu sách không có khách.

Chủ tiệm là một người đàn ông trung niên, tóc lốm đốm bạc, đeo kính trắng đang ngồi mãi mê đọc sách. Phan Thúc Định đứng nhìn những sách bày một lượt, rồi hỏi :

- Ngoài những sách bày đây, ông còn những tiểu thuyết cũ bán không ?

Người chủ hiệu đặt quyển sách đang đọc xuống, hỏi lại Phan Thúc Định :

- Ông cần mua những loại tiểu thuyết nào ?

Phan Thúc Định đáp :

- Tôi muốn mua những tiểu thuyết lịch sử xuất bản thời kỳ 1930 đến 1945.

Người chủ quán sách niềm nở.

- Chúng tôi còn có tiểu thuyết tâm lý xã hội từ 1945 đến nay thôi. Nếu ông cần chúng tôi sẵn sàng để lại.

Hai người nhìn nhau cười. Phan Thúc Định chỉ mấy quyển sách bày trên giá, nhờ người chủ gói hộ. Lúc móc tiền ở ví trả, anh kẹp ở giữa hai tờ giấy bạc một tờ giấy mỏng anh đã viết sẵn, rồi chào người chủ quay ra.

Người chủ sách im lặng nhìn theo anh.

Sau đó, Phan Thúc Định trở về bưu điện gọi số điện thoại 377.

- A lô, cho tôi gặp ông Rơ-nê.

Lúc Rơ-nê ra cầm máy, Phan Thúc Định nói :

- A lô, ông Rơ-nê đấy phải không ? Chào ông. Tôi là Phan Thúc Định đây. Xin báo ông biết, công việc tôi ở Huế xong rồi. Ngày mai ông giữ cho tôi một chỗ đi Sài Gòn và một chỗ đi Pháp trong chuyến bay sắp tới của hãng nhé. Xin cảm ơn ông....

8. SỰ RA ĐỜI CỦA MỘT NỘI CÁC

Cái gì phải xảy ra đã xảy ra. Ngày mùng 7 tháng 5 năm 1954 quân đội viễn chinh Pháp đầu hàng ở Điện Biên Phủ. Như một tiếng nổ lớn có sức chấn động dây chuyền, chiến thắng Điện Biên Phủ đã làm lịch sử Việt Nam, cũng như lịch sử đấu tranh giải phóng của các dân tộc bị áp bức trên thế giới chuyển sang một trang mới. Ở hội nghị Giơ-ne-vơ về vấn đề Đông Dương, bọn thực dân Pháp chuẩn bị chấp nhận một sự thất bại hoàn toàn. Chủ nghĩa thực dân cũ chuẩn bị chấp nhận sự cáo chung của vai trò ăn cướp, giết người dã man, đầm máu đã kéo dài trên sân khấu chính trị thế giới. Nhưng chủ nghĩa thực dân mới giấu bên trong bộ áo sặc sỡ của mình những bom nguyên tử và máy bay phản lực, những kế hoạch thống trị và hủy diệt nhân loại, lồng lộn ra trò, ở châu Á thì đeo chiếc mặt nạ da vàng, ở châu Phi thì đeo chiếc mặt nạ da đen...

Giữa lúc bọn thực dân Pháp và lũ nguy quân, nguy quyền tay sai tuyệt vọng, bối rối, hoang mang, gục xuống tưởng không thể nào đứng dậy được thì bọn quan chức và nhân viên Mỹ thi nhau bay đến Sài Gòn, Hà Nội. Có người của C.I.A, người của D.I.A⁴¹... Trong đó, có đại tá Lén-đen, có "giáo sư" Phi-sin, thiếu tá Tô-ma, nhà báo Xôn-xăng-đơ⁴²

Trong khi Phô-stơ Đa-lét, bộ trưởng Bộ ngoại giao Mỹ bỏ hội nghị Giơ-ne-vơ đi gặp thủ tướng Anh I-dơn, Thủ tướng Pháp La-ni-en và Măng đét Phơ-răng để vận động chống lại việc công nhận chủ quyền của ba nước Đông Dương và kéo dài chiến tranh, để Mỹ đổ quân vào Việt Nam, thì ở Việt Nam, máy bay do phi công Mỹ lái tiếp tục ném bom dữ dội xuống các làng mạc, hạm đội 7 Mỹ tiến vào vịnh Bắc bộ. Bọn quan chức nhân viên Mỹ tới tấp sang "nghiên cứu về vấn đề Việt Nam", hết gặp tướng Na-va lại gặp Bảo Đại, hết gặp công khai những nhân vật công khai lại gặp bí mật những nhân vật bí mật. Những nhân vật bí mật này làm đủ nghề, từ công chức trong bộ máy nguy quyền, sĩ quan nguy quân đến bọn lý lịch bất hảo vẫn vỗ ngực là "lãnh tụ đảng phái quốc gia", từ bọn đội lốt thầy tu khoác áo chùng đen lẫn áo nâu, áo cà-sa vàng, đến bọn thầy bói, thầy tướng, từ một nhà buôn xuất nhập khẩu giàu có đến bọn du thủ, du thực đứng ở các bến xe.

Chưa bao giờ Tòa đại sứ Mỹ và các phòng thông tin Mỹ, cơ quan viện trợ Mỹ ở Hà Nội, ở Huế, ở Sài Gòn bận tít tít đến thế.

Rồi những tin đồn úp úp, mở mở, hư hư, thực thực. Rồi những lời dụ dỗ, thăm dò, hứa hẹn, mặc cả. Cuối cùng, như các báo chí nước ngoài đưa tin, từ trong tay áo chú Sam thò ra một con nộm...

Ngày 26 tháng 6 năm 1954, ở sân bay Tân Sơn Nhất diễn ra một cuộc đón tiếp kỳ lạ, nửa công khai, nửa bí mật, nửa chính thức, nửa không chính thức, nửa bình thường, nửa nghi thức như đón tiếp một nhân vật quan trọng. Bí mật, không chính thức, và bình thường vì cuộc đón tiếp này chỉ có riêng một số người biết, sân bay không có cờ quạt, khẩu hiệu, dàn nhạc, đội quân danh dự. Công khai, chính thức, nghi lễ vì không khí sân bay nghiêm trang, chờ đợi, nhiều cảnh sát, hiến binh canh gác, nhiều lính kín lớn vồn đi lại, một số nhà báo mang máy ảnh đến đưa tin. Người đi đón đều là những nhân vật quan trọng, tuy không phải là những kẻ cầm đầu bộ máy xâm lược của đế quốc thực dân và lũ nguy quyền, nguy quân nhưng đều là đại diện chính thức của những kẻ ấy. Người ta thấy đại diện của cao ủy Pháp ở Đông Dương đứng cạnh đại tá Mỹ Lén-sđen; đại diện cho Bảo Đại ở Sài Gòn (Bảo Đại có hai văn phòng đại diện ở Hà Nội và Sài Gòn) đứng cạnh đại diện của đại sứ Mỹ tại Việt Nam; "nhà báo" Xôn-xăng-đơ đứng cạnh giám mục Ngô Đình Thục; thủ lĩnh Đại Việt đứng cạnh Tô - ma... Thái độ đám đi đón hoàn toàn khác nhau, người thì vinh vang đắc chí như "cờ đã đến tay", kẻ thì buồn rầu miễn cưỡng như bị cướp mất miếng ăn; người thì hớn hờ tràn trề hy vọng như nắm chắc ghế "tổng trưởng" trong tay; kẻ thì vẫn dò dặt, lăm lét mắt trước mắt sau như phân vân không biết đã nên theo ông chủ mới hay chưa và liệu ông chủ cũ đối với mình thế nào...

⁴¹ *Déience Intelligence Agency, cơ quan phản gián của nước Mỹ*

⁴² *Soi Xanders, nhân viên CIA đội lốt nhà báo*

Một chiếc máy bay bốn động cơ của hãng hàng không "Trccdom Air Lines"⁴³ từ từ hạ cánh xuống sân bay. Mọi người im lặng chăm chú nhìn lên khung cánh cửa máy bay. Cửa máy bay mở rộng. Cầu thang máy bay đẩy tới. Một người ngoài năm mươi tuổi mập lùn, mặt bở bở, lông mày rậm, mắt trắng dã, bộ âu phục vải trắng, thắt cà-vạt đen, tay áo che đến nửa bàn tay, đôi chân ngắn trong ống quần rộng : Ngô Đình Diệm.

Diệm hấp háy mắt trước ánh nắng chói chang của sân bay, cười nhún nhó cả mặt, giơ một bàn tay lên chào những người ra đón. Đằng sau Diệm, một tên Mỹ chắc nịch như một võ sĩ, mặt cau có lầm lì : "giáo sư" Phi-sin. Rồi lần lượt đến Ngô Đình Nhu, Trần Kim Tuyến, Phan Thúc Định xuống thang...

Máy ảnh của mấy nhà báo giơ lên bấm.

Ngô Đình Diệm bước nhanh đến chỗ đám người ra đón, bắt tay mọi người. Vừa bắt tay, Diệm vừa nghe giới thiệu về tên và chức vụ, nghề nghiệp từng người. Diệm dè dặt khi bắt tay mấy tên Pháp, vỗ vập khi gặp lại bọn Mỹ mà Diệm đã từng quen biết, hân hoan khi gặp những người trong gia đình, nhìn ban ơn và hứa hẹn với bọn ngụy quyền, ngụy quân chạy theo chủ mới. Giám mục Ngô Đình Thục làm dấu ban phước lành cho Diệm.

Mấy nhà báo xô đến định phỏng vấn. Ngô Đình Diệm cười bí mật.

- Tôi tuyên bố bây giờ cũng còn hơi sớm. Các ông đợi cho 10 ngày nữa.

Cả đám kéo nhau ra xe hơi đủ kiểu đậu ở cửa sân bay.

Còn lại đám cảnh sát, lính kín ngơ ngác nhìn theo không hiểu ra sao cả. Vì chúng được lệnh theo dõi thái độ những người đi đón thì những người đi đón lại đều là cấp to có thể sai phái được các "xếp" của chúng; chúng được lệnh theo dõi người được đón, thì người được đón lại là người mà các "xếp" của chúng phải chạy ra thật xa, không dám đến gần. Thực là khó hiểu.

Ngay chiều hôm đó, trong tòa đại sứ Mỹ ở Sài Gòn có cuộc họp giữa ba người: Cô-lin⁴⁴, Lên-sđen và Ngô Đình Diệm. Rượu rót ra, hai cái cốc chạm vào cốc Ngô Đình Diệm.

- Chúc mừng ông Diệm đã trở về xứ sở của ông.

- Thế là chúng ta đã gặp nhau ở Sài Gòn.

Ngô Đình Diệm gật đầu :

- Xin cảm ơn các ông, xin cảm ơn các ông. Đó là nhờ sự giúp đỡ tận tình của các ông.

Cô-lin chỉ về phía Lên-sđen :

- Phải nói trước hết là sự cố gắng của đại tá Lên-sđen và cơ quan của ông ấy.

Ngô Đình Diệm có vẻ áy náy :

- Tôi cảm thấy người Pháp không hài lòng đối với việc về nước của tôi. Tôi thấy cần phải đề phòng người Pháp.

Lên-sđen mỉm cười

- Tất nhiên là như vậy, nhưng ông cứ yên tâm. Người Pháp đã thỏa thuận với chúng tôi, đã hứa với chúng tôi là hoàn toàn bảo đảm an ninh cho ông. Bọn tướng tá ở Đông Dương này còn lừng khừng nhưng mọi việc không phải quyết định ở đây mà đã quyết định ở Pa-ri và Oa-sinh-tơn rồi. Sau này, ta sẽ gạt nốt Pa-ri. Ngài ngoại trưởng Đa-lét đang hết sức nôn nóng, ngài có chỉ thị cho chúng tôi là tình

---

⁴³ Một tổ chức ngụy trang của C.I.A

⁴⁴ Cô - lin : J. Lawton Collin's, đại sứ Mỹ ở miền Nam Việt Nam.

hình rất cấp bách, trong bất kỳ tình huống nào, chúng ta phải bắt tay vào thực hiện kế hoạch của chúng ta.

Ngô Đình Diệm không giấu nổi sự sung sướng :

- Tôi cũng tán thành phải làm ngay...

Cô-lin lắc đầu :

- Chúng ta chưa có thể làm ngay mọi việc một lúc. Tôi nắm vững tình hình ở đây hơn các ông.

Lên-sđên cương quyết :

- Nhưng ngay bây giờ chúng ta phải thực hiện điểm một của kế hoạch. Người Pháp đã thỏa thuận với chúng ta rồi, chúng ta phải buộc người Pháp thi hành, không để người Pháp khất lần nữa : ngay trong tháng tới, chúng ta yêu cầu người Pháp phải giải tán chính phủ Bửu Lộc để ông Diệm đây lập một chính phủ mới. Chúng ta chưa yêu cầu truất phế Bảo Đại là chúng ta đã nhân nhượng rồi...

Ngô Đình Diệm hần học :

- Trong kế hoạch, chúng ta phải truất phế cả Bảo Đại

- Đúng. Lên-sđên đáp - Ta sẽ làm dần dần. Trước mắt hãy tạm để Bảo Đại đấy, nhưng chúng ta phải nắm lấy quyền hành trước khi hội nghị Giơ-ne-vơ đi đến một quyết định nào đó. Bất cứ một quyết định nào ở Giơ-ne-vơ chúng ta cũng chống lại vì đấy không phải là quyết định của Oa - sinh - tôn. Trong tháng tới, phải có một chính phủ do ông Diệm cầm đầu, nếu không, quốc hội sẽ không thông qua viện trợ. Đây là thông báo của ngài ngoại trưởng Đa-lét. Người Mỹ chịu 80% chiến phí cho người Pháp ở Đông Dương, không phải để mất không. Từ năm 1950 đến nay, chúng ta đã bỏ ra 2 tỷ đô la.

- Tôi đề nghị chúng ta không nên để phí thời gian : nên bàn ngay về việc tổ chức chính phủ cho ông Diệm, các chức vụ quan trọng khác trong chính quyền tương lai để ngày mai ông Diệm có thể tiếp xúc với những người đó. Ông Diệm cần nắm được những người ủng hộ ông từ bây giờ; ông có thể nói thẳng với họ, người Pháp sẽ rút khỏi Đông Dương và chúng tôi sẽ viện trợ tháng cho ông, trực tiếp giúp đỡ ông để ông tiếp tục cuộc chiến đấu chống Cộng sản trên bán đảo này...

Giọng của Cô-lin trở nên nghiêm trang :

- Chúng ta hết sức khẩn trương nhưng cũng phải thận trọng. Trước đây tôi đã trao đổi với đại tá Lên-sđên về thành phần của một chính phủ quốc gia Việt Nam mới; hôm nay, tôi muốn nhắc lại với ông Diệm. Trong giai đoạn hiện nay, thực hiện điểm một kế hoạch, chúng ta cần mềm dẻo một chút. Chúng ta không thể và cũng không nên thay đổi ngay toàn bộ bộ máy cai trị của người Pháp đã tổ chức từ bao nhiêu năm nay. Vì như vậy, chúng ta sẽ tạo nên một sự chống đối rất bất lợi cho ông Diệm và cho người Mỹ chúng ta lúc này. Cho nên trừ những chức vụ quan trọng chủ chốt phải có người của chúng ta nắm giữ, còn chúng ta có thể sử dụng một số người cũ. Theo chỗ tôi tiếp xúc với bọn họ thì tôi biết, ta có thể "mua" được họ. Xin đề nghị đại tá Lên-sđên trình bày để ông Diệm rõ dự kiến mà tôi và đại tá đã thống nhất về thành phần chính phủ quốc gia tương lai do ông Diệm làm thủ tướng...

Lên-sđên đi lại góc phòng, mở chiếc cặp da, lấy ra một tờ giấy có ghi tên một số người. Trong khi Ngô Đình Diệm đỡ lấy chăm chú xem thì Lên-sđên giải thích thêm :

- Những người có tên trong danh sách này là những người mà C.I.A chúng tôi đã thẩm tra⁴⁵.

---

⁴⁵ Những người có tên trong bản danh sách là : Trần Văn Chương, Trần Văn Đỗ, Trần Văn Cựa, Nguyễn Dương Đôn, Trần Văn Bạch, Phan Khắc Sửu. Phạm Hữu Chương, Nguyễn Tăng Nguyên. Trần Chánh Thành, Lê Quang Luật, Phạm Duy Khiêm, Nguyễn Ngọc Thơ, Lê Ngọc Chấn, Bùi Văn Thịnh, Nguyễn Văn Thoại, Trần Hữu Phương.

- Lúc này, tôi cần có một số người thân cận luôn ở bên tôi - Diệm nói.

Lên-sđên đáp :

- Cố vấn của ông là ông Ngô Đình Nhu, bí thư riêng của ông là Võ Văn Hải.

Ngô Đình Diệm ngạc nhiên :

- Sao lại Hải ?

- Ông không bằng lòng Võ Văn Hải ư ? Lên - sđên hỏi lại - Tôi biết người này rất tận tụy trung thành với ông. Anh của Hải là bạn đồng liêu cũ của ông. Bản thân anh ta đã từng tổ chức đảng "Phục quốc đồng minh" giúp ông trong những ngày ông còn ở Nhật Bản. Một tay chống Cộng có truyền thống.

Ngô Đình Diệm lắc đầu :

- Tôi không nghi ngờ gì Võ Văn Hải cả. Nhưng tôi muốn Phan Thúc Định làm bí thư riêng cho tôi. Tôi muốn một người tháo vát, thông minh, có tri thức.

Lên-sđên chậm rãi :

- Nhưng đối với chúng tôi, chúng tôi chưa tin được Phan Thúc Định.

- Có phải vì Định đã cộng tác với S.E.D.C.E không ?

- Không, ngàn lần không phải thế, ông bạn thân mến. Chúng tôi đã nói với ông rằng : chúng tôi có thể mua được bất cứ tình báo viên nào của S.E.D.C.E ngay cả với viên chỉ huy của Định. Nhưng về Phan Thúc Định, chúng tôi chưa nắm được anh ta. Dù sao đi nữa, anh ta vẫn không phải là người của chúng tôi. Đối với bất cứ một người nào, khi chúng tôi cần tìm hiểu về người ấy, thì chỉ một thời gian ngắn, chúng tôi có thể nắm được tất cả gốc tích họ hàng, bạn bè, thói quen, hoạt động, thậm chí đến cả những sở thích nhỏ của người ấy như thích uống rượu gì, thích xem loại sách nào... Nhưng riêng đối với Định, chúng tôi vẫn thấy còn những dấu hỏi.

- Về gốc tích, họ hàng anh ta, tôi biết rõ - Diệm nói.

- Đúng ! Lên-sđên gật đầu.

- Về bản thân anh ta, chúng ta vẫn tiếp xúc.

- Đúng !

- Chính ông đã hỏi những nhân viên C.I.A cài trong S.E.D.C.E về anh ta.

- Đúng !

- Họ nói sao ?

- Ông còn lạ gì tổ chức tình báo nữa. Mỗi nhân viên tình báo hoạt động một lĩnh vực, trong đường dây khác nhau : điều đó hoàn toàn phải bí mật, tuy cùng là nhân viên của S.E.D.C.E nhưng nhiều khi cũng không biết nhau, làm thế nào mà nắm được rõ về mọi hoạt động của nhau. Họ chỉ báo cáo cho tôi biết là Định được S.E.D.C.E tín nhiệm, còn những chi tiết khác thì không ngoài những điều ta đã biết rồi : gia đình thế nào, sang Pháp học ra sao.

- Ông không thể liên lạc thẳng với những người chỉ huy S.E.D.C.E để hỏi cho rõ ? Dù sao họ cũng là đồng minh của chúng ta.

Lên-sđên phá ra cười làm Cô-lin cũng cười theo. Hấn giải thích với Ngô Đình Diệm :

- Trong lĩnh vực tình báo không có "đồng minh", theo đúng nghĩa của nó, ông Diệm ạ. "Đồng minh" cũng là một đối tượng ta phải điều tra, giữ miếng, và đối phó không khác gì đối với kẻ thù.

Chúng ta gài người của chúng ta vào S.E.D.C.E thì S.E.D.C.E cũng phải gài người của họ vào C.I.A chứ ! Bây giờ hỏi tin tức về bọn cộng sản thì họ có thể cung cấp cho ta một phần nào, nhưng ta không ngại thơ gì lại hỏi họ về nhân viên của họ cả.

Ngô Đình Diệm vẫn hỏi thêm :

- Thế còn báo cáo của Phạm Xuân Phòng về thời gian Phan Thúc Định trở về Việt Nam ?

Lên-sđên đáp :

- Trong thời gian Phan Thúc Định trở về Việt Nam. Phạm Xuân Phòng có theo sát Định. Trên máy bay từ Sài Gòn, Định liên lạc với một cô chiêu đãi viên. Thời gian ở Huế, Định thường gọi dây nói đến số điện thoại 377. Số điện thoại này thẩm tra lại là số điện thoại của Rơ-nê Ca-sanh, phụ trách chi nhánh hãng Pháp quốc hàng không ở Huế, đồng thời là một nhân viên bí mật của S.E.D.C.E. Chúng ta không làm thế nào thu được nội dung những cuộc nói chuyện đó. Ở Sài Gòn, Định hay lui tới các tiệm nhảy Arc-en-ciel, Mỹ Cảnh, Liberty Palace...

Đợi Lên-sđên nói xong, Diệm mới mỉm cười :

- Thời gian ở Huế, Định đã làm được một việc rất tốt mà Phạm Xuân Phòng không biết.

Lên-sđên ngạc nhiên :

- Việc gì ? Không có việc gì mà chúng tôi không biết cả.

Diệm thủng thẳng :

- Định đã nắm cho tôi được tình hình của công chức, sĩ quan ở Huế và quan trọng nhất là nối được mối liên hệ giữa tôi với Lê Mậu Thành...

Lên-sđên đập tay xuống ghế bành :

- Tôi biết ! tôi biết ! Và Lê Mậu Thành đã phản lại ông rồi chứ gì ? Một trong những lãnh tụ Đại Việt, người mà ông đã tìm cách cài vào hàng ngũ cộng sản, phá từ trong nội bộ của chúng phá ra, đã bị "nhuộm đỏ" rồi chứ gì ?

- Sao ông biết ?

- Xin lỗi ông, ông cử Định đi bắt liên lạc với Lê Mậu Thành thì chúng tôi cũng cử người đi gặp hắn, đồng thời để giám sát quan hệ giữa hắn và Định. Thành đã bị Việt Minh tẩy não, đã được chúng giao cho công tác, đã tỏ ý đi theo Việt Minh đến cùng.

Diệm vẫn thủng thẳng :

- Người của ông lầm rồi ! Tất cả những điều ấy chỉ là bề ngoài. Nếu không thế thì Lê Mậu Thành sống sao được giữa lòng chiến khu Việt Minh mấy năm nay và sẽ còn với Cộng sản một thời gian nữa. Bọn Việt Minh rất tinh quái nhưng tôi tin Lê Mậu Thành cao tay hơn chúng, sẽ cho chúng một đòn nặng. Bằng mặt khẩu thống nhất với nhau từ trước, Thành đã nhắn về cho tôi biết anh ta đang xúc tiến việc tôi giao phó cho anh ta. Đó là một con người rất trung thành với tôi, với lý tưởng quốc gia "Không bao giờ từ bỏ sự nghiệp anh ta theo đuổi cả", một con người hiểu biết già dặn và có kinh nghiệm đối phó với Cộng sản. Tôi đã nhận được báo cáo đầu tiên của Lê Mậu Thành. Phan Thúc Định đã giúp tôi việc đó.

Lúc này, Cô-lin thấy cần phải xen vào câu chuyện :

- Dù sao chúng tôi cũng thấy chưa nên giao cho Phan Thúc Định một chức vụ gì chính thức trong chính phủ mới. Chúng tôi chịu trách nhiệm trước Tổng thống Ai-sen-hao-ơ và ngài Ngoại trưởng Đa-lét về việc đưa ông về và giúp đỡ ông thực hiện kế hoạch đã định, ông Diệm ạ. Ngoài ông Nhu làm cố vấn, Võ Văn Hải làm bí thư riêng, ông có thêm một cánh tay đắc lực nữa giúp việc cho ông : Ông Trần

Kim Tuyến sẽ là cố vấn nghiên cứu tình hình chính trị, xã hội giúp ông. (Cô-lin mỉm cười khi nói đến từ "nghiên cứu tình hình chính trị, xã hội").

Lên-sđên đứng dậy, hai tay thọc túi quần đi đi lại lại trong phòng :

- Tôi nghĩ ra rồi, các ông ạ. Chúng ta dùng Phan Thúc Định nhưng vào việc khác. Vừa phần thử lại xem Định là người như thế nào, vừa phần có lợi cho ta. Định là người của S.E.D C.E thì chắc chắn phải hiểu rõ tổ chức này. Ông Diệm nên đề nghị với Định tìm hết cách nắm hết được bọn nhân viên S.E.D.C.E của Pháp ở Việt Nam này và cung cấp cho chúng ta bản danh sách bọn đó. Bọn này được Pháp đào tạo, tổ chức hàng bao năm nay sẽ rất được việc cho chúng ta. Chúng ta sẽ tìm cách sử dụng những đứa theo ta, còn những đứa nào không theo ta, chúng ta sẽ tìm cách trừ đi. Chúng ta phải quét sạch những ảnh hưởng khác trên mảnh đất này để chỉ còn ảnh hưởng của chúng ta mà thôi.

Cô-lin gật đầu :

- O-K ! Ý kiến của đại tá Lên-sđên rất hay. Sau này, nếu Phan Thúc Định vừa tỏ ra có năng lực, vừa tỏ ra trung thành với chúng ta, chúng ta sẽ cử anh ta vào một chức vụ chính thức nào đó cũng không muộn. Ý kiến ông Diệm thế nào, xin cho biết ?

Ngô Đình Diệm đọc lại cái danh sách nằm trên tay, nói :

- Tôi chấp nhận ý kiến của các ông. Tôi chỉ đề nghị với các ông thương lượng nhanh chóng với người Pháp để tôi nắm chính quyền thật sớm, nếu để chậm e muộn mất, không cứu vãn nổi tình hình.

Cô-lin vui vẻ :

- Ông cứ an tâm. Việc chúng tôi với người Pháp coi như xong rồi. Vì thế chúng tôi mới đưa ông về nước.

Lên-sđên đứng dậy, hai tay vẫn thọc vào túi quần :

- Bắt đầu từ bây giờ, việc của chúng ta mới thực là bận rộn, nặng nề...

9 . NHỮNG BƯỚC ĐẦU CỦA MỘT CHẾ ĐỘ

|Ngày mùng 7 tháng 7 năm 1954, bị áp lực mạnh mẽ của Mỹ, Pháp đành hạ bộ chính phủ bù nhìn Bửu Lộc thay vào đó một nội các mới, gồm mười bảy nhân viên, đứng đầu là Ngô Đình Diệm. Ngoài chức vụ thủ tướng, Diệm còn nắm giữ các bộ trọng yếu : Nội vụ, quốc phòng và thông tin.

Lúc này, Lên-sđên được chính thức cử sang làm việc ở phái đoàn MAAG⁴⁶ để trên danh chính ngôn thuận tiếp xúc hằng ngày với Ngô Đình Diệm.

Lên-sđên đã tổ chức một ban tham mưu mới ở MAAG để lo những công việc trong lĩnh vực tình báo được mệnh danh là những vấn đề "phi quy ước" gồm cả huấn luyện quân đội về hoạt động tình báo, tâm lý chiến và thông tin cho binh sĩ.

Một hôm, Lên-sđên hỏi Diệm :

- Vừa rồi, tướng E-ly và tướng Ô Đa-ni-en gặp nhau bàn về chuyện lực lượng quân đội cộng sản ở miền Bắc gia tăng mạnh. Không rõ tình hình này ông Nhu đã cho ông biết chưa ?

Ngô Đình Diệm gật đầu :

- Chú Nhu cũng vừa thông báo cho tui biết.

- Vậy các ông có những ý kiến gì về vấn đề này và đã đề ra những biện pháp nào để đối phó ?

- Chúng tôi mới sơ bộ thảo ra một kế hoạch phòng thủ nếu miền Nam bị Cộng sản tấn công.

- Đại cương như thế nào ? - Lên-sđên hỏi cộc lốc.

- Chúng tôi cho rằng muốn chống Cộng sản hữu hiệu thì phải dùng chiến thuật du kích để chống lại hoạt động du kích của Việt cộng mà tướng Võ Nguyên Giáp gọi là "chiến tranh nhân dân".

Lên-sđên gật đầu :

- Đó là một ý kiến hay. Nhưng để thực hiện, ông Nhu đã có kế hoạch cụ thể như thế nào rồi ?

Ngô Đình Diệm mỉm cười :

- Tổ chức du kích hữu hiệu nhất phải do các lực lượng của chúng tôi nắm được, trung thành tuyệt đối với chúng tôi, nhất là các đảng viên Đảng Đại Việt Quốc xã do tôi tổ chức nằm rải rác ở khắp miền Nam này.

- Ông là lãnh tụ quốc gia, thì tùy ông chỉ định những người cầm đầu lực lượng này ; nhưng nên để cho tôi làm cố vấn về mặt chính trị - Lên-sđên nói như ra chỉ thị - Đồng thời, nên lập trong quân đội quốc gia một cơ quan tham mưu để làm việc cùng những đảng viên cao cấp trong Đảng Đại Việt Quốc xã ở mỗi địa phương. Ông nên mau chóng thiết lập một Nha trực thuộc ông để lo việc này.

Buổi nói chuyện đến đây chấm dứt. Lên-sđên vừa đi thì Ngô Đình Diệm gọi điện mời Nhu đến.

- Đại tá Lên-sđên vừa đến gặp tui và hỏi tui đã có kế hoạch phòng thủ miền Nam nếu bị Cộng sản miền Bắc tấn công chưa. Tui đã cho ông ta hay việc này chúng ta đã bàn rồi. Ông ta nhắc nhở tui nên mau chóng thành lập một Nha trực thuộc để lo việc này.

- Được rứa thì tốt - Nhu nói - Lên-sđên đã đồng ý thì chắc chắn người Mỹ sẽ viện trợ thêm cho ta các khoản tiền. Mấy tuần qua, em đã tổ chức nhiều căn cứ du kích ở những khu vực hành quân của Cộng sản; các đảng viên Đại Việt Quốc xã nhập ngũ được cử làm cán bộ chính trị và được huấn luyện về căn bản du kích chiến theo tài liệu của Cộng sản; Các hệ thống truyền tin được thiết lập.

---

⁴⁶ MAAG : Military Aid Adviser Group, tức phái đoàn viện trợ Hoa Kỳ.

Quan niệm võ trang dân chúng xã ấp để tự vệ được ứng dụng. Với cái đà như hiện nay thì không bao lâu sẽ phát triển rộng khắp.

- Vậy chú đã nghĩ ra danh xưng của lực lượng võ trang ni chưa?

- Đó là tổ chức "Dân Vệ Đoàn".

- Ừ, nghe hay hí ! - Diệm gật gù - tui sẽ báo cáo cho Đại tá Lên-sđên biết tin ni, để yêu cầu ông ta đáp ứng mọi nhu cầu cần thiết cho tổ chức "Dân Vệ Đoàn".

- Nếu anh có tường trình cho họ - Ngô Đình Nhu giải thích - thì nói rõ cho họ thấy sở dĩ ta thực hiện võ trang cho nhân dân cách ni vì đó là cách thực tế nhất để bảo đảm chế độ dân chủ ở miền Nam Việt Nam. Quy chế các sắc tộc miền núi sống đời du mục hai bên các đường mòn nội địa do Cộng sản sử dụng, các sắc tộc được người Pháp dùng vào tổ chức biệt kích⁴⁷ chống Việt Minh cần phải duyệt lại kỹ càng. Do người Việt Nam ta đã phạm sai lầm là coi họ như giống người hạ đẳng, cho nên từ nay ta cần đối xử bình đẳng để tránh có sự hiềm tỵ nhau. Em nghĩ rằng rồi đây nên sửa lại các công việc về hành chánh và về thái độ chính trị đối với vùng sắc tộc. Song song với các chương trình cải tiến xã hội, một lần nữa các sắc tộc phải được tổ chức chống Cộng sản mạnh hơn. Các sĩ quan quân đội quốc gia trong quân khu Cao nguyên Trung phần bắt đầu đeo vòng Thượng và việc này sẽ là một biểu hiện cụ thể mới tranh thủ lòng người Thượng để họ ủng hộ chế độ Cộng hòa và trung thành với chính nghĩa quốc gia...

- Rứa cái việc chú tổ chức "Phong trào cách mạng Quốc gia" đến mô rồi ?

- Ngay từ tháng 5-1955, "Phong trào cách mạng Quốc gia" đã có cơ sở trên phạm vi toàn quốc. Em nắm chắc Ban chấp hành phong trào. Sang đầu mùa thu năm nay, em chuẩn bị một cuộc đấu tranh mạnh mẽ đòi truất phế Bảo Đại và hô hào ủng hộ anh. Em đã đề xướng nhiều cải tổ về chính trị, có những đề nghị rõ ràng minh bạch và cũng có những đề nghị giấu giếm tái lập những cơ chế cũ để tôn sùng người đứng đầu nội các như một vị quốc trưởng. Nói cách khác là em muốn phục hồi chế độ cũ, coi người đứng đầu nhà nước như một ông vua thời phong kiến, mặc dù chúng ta đang ở trong một chế độ Cộng hòa và đang đề cao khẩu hiệu "Đả thực, bài phong". Còn thêm một vấn đề nữa là... - Nhu nhìn Diệm như để thăm dò - Anh nghĩ xem có nên thiết lập ra một chương trình "Cộng đồng tự lực" không ?

- "Cộng đồng tự lực" là chi ? - Ngô Đình Diệm hỏi.

- Theo em, muốn cho chế độ tồn tại vững vàng và thẳng tiến thì cần có một guồng máy tổ chức dân chúng tổ chức lẫn nhau giống y như tổ chức mật vụ Nhật Bản đã làm khi họ tổ chức liên gia để kiểm soát dân chúng trong vùng chiếm đóng hồi Đại chiến thế giới thứ II. Em muốn bắt chước cách đó để biết hết mọi tình hình diễn biến trong xã hội và diệt trừ mọi mầm mống chống đối ngay từ trong trứng. Chương trình đó, em lấy danh xưng là : "Cộng đồng tự lực".

- Ừ, cái tên nghe cũng hay hay... - Diệm khen - Chú nghĩ xa như rứa là phải. Bọn hiến binh Nhật Bản làm được thì ta sợ chi mà không làm.

Về mặt Ngô Đình Diệm tươi lên, nhưng rồi lại thoáng nét nghi ngờ :

- Nhưng đó mới chỉ nhắm vô Cộng sản, còn đối với các đạo giáo ở miền Nam mọc lên nhiều như nấm sau cơn mưa, thì chú tính răng ?

Ngô Đình Nhu suy nghĩ một lúc, rồi trả lời :

- Ở miền Nam lúc này đạo Cao Đài được lòng dân tín phục, có hằng mấy triệu tín đồ. Không dễ gì công khai cấm đoán họ hoạt động. Để đối phó, em cho rằng chỉ cần hại ngầm họ bằng cách mua chuộc, dụ dỗ tướng Trịnh Minh Thế và anh em Nguyễn Thành Phương ở Tây Ninh về phong chức và

---

⁴⁷ Fulro.

cho nhiều tiền; đồng thời thuê một số tín đồ thân cận của Hộ pháp Phạm Công Tắc xui họ vu cáo Tắc đã hãm hiếp các nữ tín đồ để làm giảm bớt uy tín của Cao Đài. Đối với Hòa Hảo, chỉ cần dụ hàng Năm Lửa⁴⁸ ở Cái Vồn và mấy chục sĩ quan của y là đủ thu phục. Riêng đối với Bình Xuyên, một lũ đầu trộm đuôi cướp đã gây ra các tội nạn xã hội như cờ bạc, gái điếm, buôn lậu, thì một mặt ta tuyên bố tiến hành cuộc Cách mạng Quốc gia toàn diện, vừa để lãnh mạng hóa cái xã hội đồi trụy do chúng gây ra, đồng thời là dùng lực lượng các đạo giáo đánh chúng, Khi mà "Mặt trận thống nhất toàn lực Quốc gia" là chỗ dựa của Bảy Viễn bị tan rã, thì đương nhiên bè lũ Bình Xuyên sẽ cô thế và lực lượng của chúng cũng đổ theo...

Nói đến đây, Ngô Đình Nhu lấy thuốc lá ra hút.

- Còn một vấn đề nữa - Nhu thở khói thuốc, rồi chậm rãi tiếp - Không hiểu anh đã nghĩ đến chưa. Đó là việc chống đối với Bảo Đại và các thế lực thân Pháp hiện đang tồn tại ở miền Nam này...

Ngô Đình Diệm chợt nhớ đến bức công điện của Bảo Đại triệu Diệm qua Pháp để trách cứ về việc không thực thi một số điều kiện mà Diệm đã thỏa thuận với Bảo Đại trước khi về nước. Diệm nói với giọng hằn học :

- Ngày nay, tui không phải là Thượng thư Bộ lại nữa. Để coi hấn làm chi được tui vì tui đang nắm chắc chính quyền.

Ngô Đình Nhu nhìn thẳng Diệm, nói rành mạch :

- Không phải đợi hấn làm chi mình mà do sự đòi hỏi của tình thế nghiêm trọng hiện nay là phải đoàn kết toàn lực quốc gia để chống Cộng, sẽ triệu tập một cuộc Hội nghị các đảng phái và nghiệp đoàn⁴⁹ lấy danh nghĩa là hội nghị của "Hội đồng Cách mạng chống Cộng" (nhưng thực chất là để hạ uy thế của Bảo Đại và tay chân bộ hạ của y); cực lực phản đối và tố cáo cựu hoàng Bảo Đại là bù nhìn do thực dân Pháp dựng lên, không xứng đáng đại diện cho Việt Nam và tuyên bố truất phế Bảo Đại - Hội nghị nhất trí biểu quyết ủy nhiệm cho Thủ tướng Ngô Đình Diệm thành lập một Chính phủ lâm thời quốc gia Việt Nam thực hiện ba nhiệm vụ :

Một là : Bình trị bọn phiến loạn để duy trì an ninh trật tự;

Hai là : Thu hồi toàn vẹn nền độc lập và yêu cầu quân đội viễn chinh Pháp triệt thoái khỏi lãnh thổ Việt Nam.

Ba là : Gấp rút tổ chức Quốc hội dân cử, để trả lại chính quyền cho nhân dân. Thực chất là bầu cử tổng thống để cai trị đất nước, mà tổng thống chỉ có thể là anh chứ không ai khác. Khi đó, mặc nhiên chức vụ Tổng tư lệnh quốc gia sẽ vào tay tổng thống. Bằng cách đó, ta cách chức Tổng tư lệnh quân đội quốc gia của tướng Nguyễn Văn Võ và chức Tham mưu trưởng của tướng Nguyễn Văn Hinh do cựu hoàng Bảo Đại nhân danh Quốc trưởng bổ nhiệm.

Ta sẽ đưa người thân tín vào nắm giữ các chức vụ chỉ huy trong quân đội, các chức vụ chủ chốt trong các cơ quan hành chánh từ địa phương đến Trung ương. Thế là, mọi quyền hành trong nước ta tóm thu vào một mối...

- Toàn bộ kế hoạch trên đây chú đã đưa ra bàn bạc với ai chưa? - Ngô Đình Diệm hỏi.

- Do em phác ra và mới bàn với nhà em thôi - Ngô Đình Nhu trả lời.

---

⁴⁸ Tức Trần Văn Soái.

⁴⁹ Các đại diện các đảng phái và đoàn thể đó là : Mặt trận Quốc gia kháng chiến Việt Nam, Việt Nam Phục quốc hội, Thanh niên Quốc dân xã Việt Nam, Việt Nam Dân chủ xã hội, Phong trào tranh thủ độc lập Việt Nam, Phụ nữ Quốc dân xã Việt Nam, Việt Nam cần lao, Nhân vị cách mạng đảng, Tịnh độ Phật giáo đồ Việt Nam, Tổng liên đoàn lao động Việt Nam, Phong trào dân chúng liên hiệp Việt Nam, Phong trào cách mạng Quốc gia, Tập đoàn công dân, Nhóm tinh thần, Xã hội Công giáo. Thanh niên dân chủ Việt Nam, Cựu chiến sĩ kháng chiến Việt Nam, Nghiệp đoàn ký giả Việt Nam, Hội tương trợ đồng bào Nghệ - Tĩnh - Bình.

- Nhà em có đóng góp một số ý kiến...

- Ý kiến của thím ra rằng ?

- Nhà em có ý định tập hợp giới phụ nữ ở trong nước vào một đoàn thể cách mạng gọi là "Phong trào Phụ nữ liên đới".

- "C'est une bonne idée"⁵⁰ - Diệm gật gù - Việc tập hợp như rửa có tốn kém chi không ?

- Đã có mấy vợ bọn công chức cao cấp sẵn sàng bỏ tiền ra đóng góp. Khi Phong trào được thành lập, ta cho mấy con mụ đó vào giữ các ghế trong Ban chấp hành, là chúng thích rồi.

- Không phải tốn kém mà làm có kết quả thì tốt lắm hí !

- Chỉ mới nghe nhà em bàn việc tổ chức mà đã có hàng chục đứa tranh nhau đóng góp tiền vào quỹ bảo trợ sáng lập Phong trào.

- Rửa thì chú về nói với thím hãy tiến hành ngay đi. Để khi mô có bầu cử, thím sẽ nhân danh là Chủ tịch của Phong trào ra ứng cử vô Quốc hội để có tiếng nói cho phụ nữ nước nhà.

Ngô Đình Nhu dụi diếu thuốc lá đã cháy gần hết vào chiếc gạt tàn, rồi "dạ" một tiếng và đứng lên.

Câu chuyện đến đây giữa hai anh em kết thúc. Hôm ấy là ngày thứ sáu mùng 8 tháng 7 năm 1955.

---

⁵⁰ Đó là một ý tưởng hay

10. MON COEUR A SON SECRET⁵¹

Căn phòng riêng của Ngô Đình Diệm vừa để ngủ và làm việc, có hai cận vệ gác cửa cùng một số sĩ quan tùy viên túc trực. Bất kỳ ai ở ngoài dinh Gia Long gặp Diệm, phải qua sĩ quan tùy viên. Còn người ở trong dinh muốn gặp phải qua già Ân - tay chân thân tín của gia đình họ Ngô được Nhu cất đặt bên cạnh Diệm.

Một đêm, ông già Ân đến phòng Phan Thúc Định báo cho anh biết Tổng thống muốn gặp.

Diệm đang ngồi trên đi-văng gỗ. Trước mặt đặt một đĩa bánh pa-tê sô⁵². Đó là loại bánh Diệm thích nhất trong mỗi lần tiếp khách quý.

Tuy là ban đêm, nhưng Phan Thúc Định vẫn ăn mặc chỉnh tề, vì biết tính Diệm không thích ai ăn mặc lè phè làm mất uy danh dinh Tổng thống. Đã có lần, Ngô Đình Nhu vào phòng làm việc của Diệm, mặc áo sơ-mi cổ bẻ, cộc tay, bỏ ngoài quần. Diệm gọi thẳng vợ Nhu khiển trách :Thím phải lo cho chú ấy ăn mặc đàng hoàng. Chú ấy ăn mặc lôi thôi mấy đưa nó bắt chước, mất cả thể thống..."

Trông thấy Định bước vào, Diệm cười :

- Bác tưởng cháu đi chơi, té ra ở nhà hí.

Định cúi đầu chào lễ phép :

- Bẩm Cụ lớn, chỉ có lúc nào cần con mới đi. Chứ ban đêm con thường ở nhà đọc sách.

- Nghe nói, dạo này ở thành phố mở ra nhiều phòng trà, tiệm nhẩy lắm hí ?

- Thưa Cụ lớn, con cũng nghe nói như vậy.

Diệm thân mật chỉ chỗ cho Định ngồi xuống đi-văng rồi bảo ông già Ân mang đến hai ly cà-phê sữa.

Diệm nhìn Định trêu mếu :

- Hôm nay làm việc liên quan đến chuyện cũ, bác nhớ thầy cháu quá. Mới dó mà bảy, tám năm qua rồi. Mau quá hí !

Định nói với giọng buồn ngủi :

- Giá mà thầy con không mắc nặng gánh gia đình mà đi theo Cụ lớn thì đâu đến nỗi.

Cánh cửa phòng mở, già Ân bưng chiếc khay gỗ chạm trổ cầu kỳ có hai ly cà-phê sữa vào đặt trên đi-văng trước mặt hai người, rồi lặng lẽ bước ra.

- Tội nghiệp ! - Diệm chép miệng - Chẳng qua cũng vì số mệnh. Bác độc thân nên dễ bề bên ba nơi hải ngoại...

Vừa nói, Diệm lấy bánh ăn và mời Định :

- Bánh ngon tuyệt. Cháu ăn đi.

- Diệm vừa nhai bánh vừa hỏi :

- Nì, hồi bác đi rồi ở nhà có dư luận chi không ?

Phan Thúc Định nuốt xong miếng bánh, trả lời với giọng nghiêm túc :

---

⁵¹ *Trái tim tôi cũng cố điều bí ẩn*

⁵² *Pâté chaud : Một thứ bánh nướng làm bằng bột mì có nhân thịt và gia vị.*

- Thưa Cụ lớn, dư luận về việc Cụ lớn vượt qua khỏi vòng vây của bọn mật thám Pháp là một chuyện thần kỳ, huyền thoại.

Diệm cười khoái trá :

- Chi có cái mẹo nhỏ là đánh lừa được bọn thám tử, có chi lạ⁵³

- Con cũng được nghe kể lại hôm đó Cụ lớn cải trang rồi đằng hoàng đi ra khỏi nhà trước mặt bọn mật thám. Thưa, có đúng thế không ạ ?

Diệm cười khà khà, gật đầu :

- Ai nói mà cháu biết như rứa ?

- Thưa Cụ lớn, "Xơ"⁵⁴ Tài kể lại cho bà Khôi⁵⁵ nghe. Rồi sau đó, bà Khôi nói chuyện lại với mẹ con.

Nghe hai tiếng "Xơ Tài", cặp mắt Diệm sáng lên nhớ lại dĩ vãng xa xưa như đã vùi sâu vào tiềm thức. Năm ấy hai mươi lăm tuổi, khi đang còn là sinh viên trường Hậu Bố⁵⁶, thỉnh thoảng Diệm đến nhà Ngô Đình Khôi thăm anh. Vào một buổi sáng mùa hè, Diệm đang ngồi đọc sách trên lầu nhìn xuống thấy có ba cô gái Huế đến chơi dưới nhà. Trong ba cô, có một người thuộc loại sắc nước hương trời, nét mặt hau hau giống vợ Ngô Đình Khôi, ăn nói duyên dáng mặn mà. Lần đầu tiên cậu ấm⁵⁷ Diệm thấy tim mình rung động. Sau khi ba người thiếu nữ kia về, Diệm tìm hiểu và được biết người đẹp đó là em gái chị dâu mình, con gái út của cụ Tế tướng Nguyễn Hữu Bài⁵⁸, năm ấy vừa tròn 18 tuổi.

Thời kỳ này, các thiếu nữ con nhà khuê các ở Huế, bị làn sóng tiểu thuyết ái tình lãng mạn Tây phương chi phối; và nếu là người theo đạo Thiên chúa thì họ bị ảnh hưởng bởi giáo lý nói về "cái mong manh của người đời, làm dậy lên nỗi khao khát cố gắng hiến cuộc sông cho một thực tại vững bền, vô tận ở nước Thiên đàng". Hồi bấy giờ, cậu ấm Diệm là đối tượng của một số không ít thiếu nữ mơ ước cuộc sống công hầu; nhưng cô Nguyễn Thị Tài, con gái út của vị đương kim Tế tướng đầy quyền uy kia lại sớm có một suy nghĩ bi quan về nhân sinh thế sự lúc được nghe cha mình kể chuyện Thượng thư Ngô Đình Khả⁵⁹ bị "lạc hời dương tịch"⁶⁰. Nàng đã trả lời bức thư ngỏ tình của Diệm bằng cách đoạn tuyệt cuộc sống ngoài đời, dẫn thân vào cuộc hành trình đi theo chúa Kitô, trong một Đan viện thuộc dòng tu kín Carmélite ở Kim Long⁶¹.

- "Xơ" nó đã đổ cho bác một vết thương lòng không thể nào hàn gắn được - Diệm trầm ngâm một lúc rồi nói tiếp một câu tiếng Pháp - Mon coeur a son secret !

- Nhưng, thưa Cụ lớn... - Phan Thúc Định nhẹ nhàng cất tiếng sau một phút đắn đo - Vì sao "Xơ" lại đi tu ? Theo lời mẹ con nói lại, thì khi còn là nữ sinh trường Jeanne d'Arc⁶²,

---

⁵³ . Vào khoảng cuối năm 1944, sở Liêm phóng Trung kỳ nhận được điện của Phủ Toàn quyền Pháp ở Hà Nội ra lệnh bắt Ngô Đình Diệm. Diệm được người thân tin làm việc ở sở Bưu điện Huế báo cho biết. Diệm nghĩ ra một mẹo là cải trang làm người giúp việc, lợi dụng lúc trời nhá nhem tối ra khỏi nhà, đi đến chỗ có một chiếc xe kéo đợi sẵn ở dốc Phú Cam. xe chờ Diệm đến trường Hồ Đắc Hàm là nơi sở Hiến binh Nhật Bản đóng. Ngay trong đêm hôm ấy. Diệm được quân đội Nhật Bản cho xe nhà binh đưa vào Đà Nẵng và sáng hôm sau thì xuống tàu thủy sang Singapor lánh nạn. (Tác giả)

⁵⁴ Soeur : Danh xưng của một nữ tu Thiên chúa giáo.

⁵⁵ Vợ Ngô Đình Khôi là chị ruột "Xơ" Nguyễn Thị Tài (xem Phụ lục).

⁵⁶ Trường đào tạo quan lại cấp thấp của Nam triều.

⁵⁷ Từ trong xã hội cũ dùng để chỉ hoặc gọi người con trai con quan.

⁵⁸ Cụ Nguyễn Hữu Bài hồi bấy giờ là Hiệp biện đại thần, đứng đầu các quan trong triều, nên còn được gọi là Tế tướng - Tác giả.

⁵⁹ Bố của Ngô Đình Diệm

⁶⁰ Thượng thư Ngô Đình Khả vì chống việc phế truất và đưa đi đày vua Thành Thái nên trong cuộc họp nội các Nam triều, khi viên Khâm sứ Pháp hỏi : Ai không đồng ý ? Chỉ riêng đại biện đại học sĩ Ngô Đình Khả gơ tay phản đối. Vì thế, ít lâu sau, ông bị cách chức đuổi về làm thứ dân, và bị lý trưởng địa phương bắt làm trâu đi canh.

⁶¹ Dòng nữ tu này còn gọi là dòng tu kín. Trước ở Kim Long (Huế) nay là Đan viện Carmélite ở Bình Triệu - Quận Bình Thạnh, TP. Hồ Chí Minh. "Xơ" Nguyễn Thị Tài còn sống. Năm nay 83 tuổi. Tác giả.

⁶² Đọc Jan Đác, tên một vị nữ anh hùng Pháp

"Xơ" Nguyễn Thị Tài có cảm tình với Cụ lớn. Vì vậy, sau này khi nghe Cụ lớn thoát nạn, bà mừng lắm.

- Ừ, ừ... - Diệm ngậm ngùi - Cháu không phải là người có đạo nên cháu không biết, chứ mối cảm tình của "Xơ" đối với bác chỉ là một mối cảm tình đối với "tha nhân"; còn tâm hồn của "Xơ" thuộc về Thiên chúa.

Rồi Diệm thở dài, hỏi Định :

- Cháu có tin số mệnh không ?

- Bẩm Cụ lớn, có ạ !

- Ừ, ừ... Có số mệnh cả ! Diệm nói - Đó, cháu coi nếu bác và "Xơ" Tài thành duyên nợ, thì chắc chỉ như ngày nay... Thầy cháu cũng vì vướng có mẹ con các cháu nên không đành tâm bỏ ra đi như bác. Dẫn tới...

Phan Thúc Định cúi đầu tỏ vẻ đau buồn khi nghe Diệm nhắc đến chuyện cha mình, anh khẽ nói :

- Bẩm Cụ lớn, đúng thế ạ !

Qua phút cảm xúc, Định ngẩng đầu lên nhìn Diệm và hỏi như còn muốn đi sâu vào câu chuyện tình của ông :

- Làm sao Cụ lớn biết được mối cảm tình của "Xơ" đối với Cụ lớn chỉ là một mối cảm tình đối với tha nhân ?

Câu hỏi của Định gợi lại trong trí nhớ của Diệm những kỷ niệm đẹp như bất cứ kỷ niệm đẹp nào của một đôi nam nữ con nhà gia giáo ở chốn đế đô lúc bắt đầu biết yêu. Nàng đã tỏ tình qua những nụ cười, khoe mắt. Nàng và chàng đã sánh bước nhau đi trên con đường đá sỏi quanh núi Ngự Bình, và ngồi hăng giờ bên cạnh nhau dưới một gốc thông già mà không dám trao đổi những cái hôn nồng cháy. Diệm nhớ lại những ngày lễ lớn ở nhà thờ Phú Cam, người đi xem lễ rất đông, vì thế "chàng" và "nàng" thường hỏi nhau trước về màu sắc áo quần họ mặc, để khi đi lễ trong đám đông người dễ nhận ra nhau... Tình cảm mặn nồng như thế đấy, nhưng duyên nợ lại không thành ! Âu cũng là do số phận !

Ngô Đình Diệm giải thích :

- Bác nói "Xơ" Tài coi bác như là tha nhân vì cuối cùng "Xơ" đã chọn con đường đi theo chúa Kitô, nghĩa là noi theo gương Người và sống như Người đã sống. "Xơ" đã nói cho bác rõ tâm tư của mình rằng : "Cuộc sống xô bồ, sa đọa, giả tạo hư danh, làm nấy sinh trong lòng "Xơ" một ước ao sống ẩn dật trong thinh lặng của tâm hồn, mong đạt đến sự trong sáng của cái CHÂN, cái THIỀN đích thực". Bác biết nói rằng khi "Xơ" đã nghe theo tiếng gọi của Thiên Chúa !

Diệm thở dài, rồi nói tiếp :

- Mà rứa cũng phải. Sau khi nghe "Xơ" cho biết ý định, bác về dỡ sách ra khảo⁶³, thì đúng là tuổi bác và tuổi của "Xơ" Tài sống chung không hợp.

- Thừa Cụ lớn - Định hỏi - Về vấn đề này, con thật sự chưa hiểu. Xin Cụ lớn chỉ bày cho con để sau này con rút kinh nghiệm trong việc xây dựng gia đình.

- Bác sinh năm Tân Sửu (1901), còn "Xơ" Tài sinh năm Mậu Thân (1908), theo sách thánh hiền để lại thì caractère⁶⁴ và mentalité⁶⁵ của những người sinh vào năm Sửu và năm Thân không thể ăn đời

---

⁶³ Tìm biết bằng cách so sánh, đối chiếu kỹ các tài liệu bằng chứng.

⁶⁴ Tính nết riêng của mỗi người. Tiếng pháp gọi là caractère.

⁶⁵ Tình cảm và sự suy nghĩ của con người trong một hoàn cảnh cụ thể nào đó (nói tổng quát). Tiếng Pháp gọi là mentalité

ở kiếp với nhau được. Bác mạng Hỏa còn "Xơ" Tài mạng Thủy. Hỏa, Thủy xung khắc. Vì thế, mối tình giữa bác và "Xơ" Tài không được trọn vẹn. Ấu cũng là do số phận đã an bài. Bà nỡ chọn con đường đi theo Chúa Kitô là phải.

Rồi, như muốn xua tan cái dĩ vãng xa xưa đó để trở về với thực tại, Diệm nói :

- Bác cháu ta hôm nay sống bên nhau như ri cũng do số mệnh cả.

- Bẩm Cụ lớn, ngày nay con không đi theo hầu Cụ lớn thì đời con còn có nghĩa lý gì nữa đâu.

- Cháu nghĩ như rứa là phải - Ngô Đình Diệm dừng lại như có điều gì băn khoăn, rồi nói tiếp - Rứa đó... Nhưng mấy ông cố vấn Mỹ lại không muốn như rứa.

- Thưa Cụ lớn - Định hỏi - Vì sao ạ ?

Ngô Đình Diệm bèn kể lại cho anh nghe cuộc họp trong Tòa Đại sứ Mỹ, lúc bàn đến việc thành lập nội các, Lên-sđên đã không tán thành việc đưa anh làm bí thư riêng cho Diệm, và đề cử Võ Văn Hải với lý do là Hải đã đi theo Diệm từ hồi còn niên thiếu.

- Cái chính không phải rứa - Diệm hậm hực nói - Mặc dù Hải theo bác đã từ lâu, nhưng bác biết rõ hẳn đã bí mật giúp việc cho O.S.S. và, sau này là người của Lên-sđên...

Phan Thúc Định vốn biết Võ Văn Hải là một người theo đạo Phật. Việc C.I.A. bố trí một Phật tử làm bí thư riêng cho một ông Tổng thống người Công giáo rõ ràng là có ý đồ đen tối. Trong cuộc sống chung giữa cộng đồng dân tộc ta từ trước đến nay không có vấn đề kỳ thị tôn giáo; song trên phương diện quốc gia nhiều cái vụn vặt và rất tầm thường lại dễ dàng tạo nên những hiện tượng như là kỳ thị tôn giáo. Không những thế, Võ Văn Hải ở vào ghế bí thư cho Diệm, thì nhất cử nhất động của Diệm, C.I.A. đều biết cả. Thủ đoạn cai trị của thực dân mới đối với một nước bị chúng xâm lược là như thế đó.

Ngô Đình Diệm biết rõ điều này, vì thế, hôm nay Diệm cho gọi Định đến để nói cho anh biết C.I.A. không tin anh.

- Bác cần nói cho cháu biết điều này, để sau này cháu thông cảm với bác hơn - Diệm nói.

Phan Thúc Định vẫn giữ thái độ kính cẩn :

- Con chỉ tâm nguyện có một điều là dù trong hoàn cảnh nào cũng tuyệt đối trung thành với Cụ lớn. Sau này, dù thịt nát xương tan con nguyện sẽ không bao giờ thay lòng đổi dạ.

Ngô Đình Diệm nhìn Định trìu mến :

- Cháu quả thật xứng đáng là con nhà trâm anh thế phiệt.

Lòng Định rất rạo cảm động, anh xin cáo từ ra về. Ngô Đình Diệm cũng muốn ở một mình để suy ngẫm về chuyện cũ. Lúc Định đã về, Diệm ngồi trầm ngâm bên bàn làm việc. Những chuyện cũ với mối tình hư thực trở lại với Diệm, có lẽ chưa bao giờ Diệm cô độc như đêm nay. Nhưng rồi cái tham vọng chính trị sẽ làm bá chủ đất nước Việt Nam lại thôi thúc Diệm, đưa Diệm trở lại với thực tại. Diệm bấm chuông gọi già Ân cho ông một ly cà-phê sữa nóng.

11. CHIẾN TRƯỜNG MỞ RỘNG.

Đạo này cảng Sài Gòn tấp nập, ồn ào. Những chiếc tàu há mồm LCT, LCM của bọn nhà binh Pháp, cạnh những tàu buôn, những chiếc tàu vận tải, tàu chở hành khách nằm bên những chiến hạm của hải quân Mỹ đã ngang nhiên kéo cờ sòng sọc xanh trắng trên cột tàu. Hầu hết các tàu đều đổ lên bến những người bị cưỡng ép di cư - đa số là những người công giáo vùng Bùi Chu, Phát Diệm, Xã Đoài... Nét mặt người nào cũng ngao ngán, mệt mỏi, lo lắng. Bỏ tất cả nhà cửa, ruộng vườn, mồ mả ông cha, vào đây bơ vơ không biết ngày mai của mình sẽ ra sao. Nhiều ông già, em nhỏ đi biển xa không chịu được, chết trên tàu. Không có chuyến tàu nào mà không có người chết. Mỗi chuyến tàu cập bến, mấy cái cáng khiêng xuống trước. Rồi mẹ bồng con, chồng kéo vợ chen chúc nhau ra cầu tàu. Đò đặc vút lủng chông. Có người nhặt nhanh tất cả gia tài mò hôi nước mắt suốt mấy đời lao động mang theo, phút chốc mất sạch. Mấy thằng Mỹ đứng trên boong tàu lúc thì neho mắt bấu môi nhìn đám người di cư gồng gánh, khổ sở, neho nhóc, lúc thì chúng há miệng hô hố cười cảnh vợ lạc chồng, con lạc cha chạy nháo nhác, tìm gọi nhau í ới...

Tiếng loa phóng thanh neho neho như chọc thủng màng tai, cứ nhại đi nhại lại mấy câu sĩ nhục :

- Đồng bào lưu ý. Khi xuống khỏi tàu, mỗi đồng bào được lãnh một tấm thẻ xanh. Tấm thẻ xanh sẽ đổi lấy 100 đ do Hiệp chủng quốc tặng. Ai lấy tiền rồi, lấy nữa "dô" tù nghe.

Máy tay phóng viên Mỹ vác máy quay phim chạy đến quay cảnh người di cư nhận tiền bố thí của Mỹ.

Một anh lái tắc xi người miền Nam hỏi một đồng bào di cư :

- Ngoài đó độc lập rồi. Thầy Hai còn dô đây mần chi ?

Người di cư bị hỏi, mặt hơi cúi xuống, sượng sùng.

Những chiếc xe vận tải nhà binh tám bánh to lớn đã đứng đón sẵn đám người di cư. Những tên chủ đồn điền cao su hau háu nhìn họ như nhìn những món hàng nhập kho của chúng, những tên mặt vụ nguy mắt lừ lừ soi mói sau cặp kính mát, những tên đội lốt thầy tu mặt hồng hào hơn hờ đếm từng đầu người lên ô tô giao cho bọn chủ đồn điền. Những chiếc xe vận tải sẽ đưa thẳng đám người di cư đến một trại tập trung hoặc một đồn điền nào đó và những con người đang tự do đó biến thành những tên nô lệ.

Giữa sự hỗn độn nhốn nháo, không ai để ý đến một chiếc hạm thuyền nhỏ của Mỹ đậu ở gần cuối Cảng. Nó cũng đậu neo vào giữa các tàu khác. Nhìn bề ngoài, không khác gì các tàu bè, các hạm thuyền quanh nó.

Chiếc hạm thuyền đã bốc hết hàng. Những người phu khuân vác Việt Nam và Hoa kiều đã xuống hết, chuyển sang bốc dỡ hàng ở tàu khác. Trên hạm thuyền, bọn thủy thủ đang phun nước rửa boong. Một chiếc xe hơi đến đậu ở cảng. Cánh cửa xe mở, hai tên Mỹ bước xuống, cả hai tên cùng mặc thường phục. Một tên mặc áo sơ-mi trắng, quần trắng, mặt lạnh lùng, khắc khổ : đại tá Lên-sđen; một tên mặc áo sơ mi chim cò quần têch-gan, tay luôn luôn muốn sờ mó vào những vật chung quanh : trung tá Tô-ma. Hai tên đi về phía chiếc hạm thuyền Mỹ. Trên tàu, tên thuyền trưởng và một tên trung úy lục quân đang đứng đợi. Lên-sđen và Tô-ma bước lên tàu. Tên thuyền trưởng và tên trung úy lục quân đứng nghiêm, giơ tay lên ngang mặt chào. Lên- sđen, Tô-ma giơ tay chào lại. Tô-ma giới thiệu :

- Đây là đại tá Lên-sđen, người chỉ huy mọi hoạt động an ninh của chúng ta ở đây. Xin giới thiệu với đại tá đây là thiếu tá hải quân A-lan⁶⁶, chỉ huy trưởng của tàu, đây là trung úy En-đru⁶⁷, người nổi tiếng về tổ chức những hoạt động bí mật đặc biệt mà tôi vẫn thường nói chuyện với đại tá.

Mấy tên bắt tay nhau. Lên-sđen hỏi :

- Xong rồi chứ ?

En-đru đáp :

- Thưa đại tá xong rồi !

- Bao nhiêu tên ?

- Báo cáo, hai mươi mốt tên và hai tên đi theo làm bếp.

- Đưa xuống có ai biết không ?

Mặt En-đru ánh lên nét tự mãn :

- Thưa đại tá, không ai có thể biết được. Tôi đã tổ chức cho chúng giả làm đám phu khuân vác, trà trộn lẫn với đám phu, rồi từng đưa một lần xuống tầng dưới tàu.

- Chúng nó trung thành cả chứ ?

- Thưa đại tá, trung tá Tô-ma và tôi đã tuyển lựa rất kỹ trong đám di cư. Chúng đều rất thích làm việc cho chúng ta.

- Ở căn cứ "Clac"⁶⁸ đã chuẩn bị xong hết cả chưa ?

- Thưa đại tá, đã dành một khu riêng ở cạnh căn cứ để huấn luyện chúng. Máy chuyên viên của ta về ám sát, phá hoại bằng mìn, thu nhập tin tức tình báo điện đài v.v... đã sang đầy đủ. Chương trình huấn luyện bọn chúng, chắc trung tá Tô-ma đã trình bày để đại tá duyệt.

- Có, tôi đã nắm được rồi, nhưng tôi đề nghị rút ngắn thời gian huấn luyện lại. Trước định hai tháng rưỡi, bây giờ chỉ nên huấn luyện một tháng rưỡi thôi, vì thời gian gấp lắm. Chúng ta phải lợi dụng khi người Pháp chưa rút hết miền Bắc mà tung chúng ra phối hợp với bọn của thiếu tá Cô-nên⁶⁹ ngoài đó.

Thời gian huấn luyện càng ngắn thì chúng ta càng huấn luyện được nhiều toán. Lúc này ta chỉ cần số lượng, chưa cần chất lượng vội. Mỗi toán chỉ cần phá hoại một vài công trình của bọn Cộng sản rồi hy sinh chúng đi cũng chẳng sao.

- Xin chấp hành ý kiến của đại tá.

- Cho tôi xem mặt bọn chúng.

En-đru và A-lan đi trước dẫn đường, Lên-sđen và Tô-ma đi theo. Chúng bước về phía cuối tàu, xuống một khoang riêng. Ở đó, có hai mươi ba người Việt mặc quần áo lấm láp như những người phu khuân vác, đang nằm ngồi ngổn ngang.

Thấy bọn chủ Mỹ xuống, lũ tay sai như là lò xo bật cả dậy, đứng cứng người. Tên En-dru chỉ từng tên một, báo cáo với Lên-sđen :

- Đây là tên Bình, đảng viên đảng Đại Việt đã từng đi lính cho Nhật. Đây là tên Hảo, vệ sĩ công giáo ở Phát Diệm, sau vào lính nhảy dù Pháp, bỏ trốn khỏi lính nhảy dù vì cướp của tổng tiền. Đây là

---

⁶⁶ Allen - Sĩ quan tình báo CIA, đóng vai thiếu tá hải quân Mỹ

⁶⁷ Andrevs - Sĩ quan tình báo C.I.A

⁶⁸ Clark - Một căn cứ không quân Mỹ ở Phi Luật Tân

⁶⁹ . Lucien Conein, phó chỉ huy phái đoàn MAAG - Sĩ quan của CIA được bố trí vào MAAG để ngụy trang hoạt động.

tên Phan bị tòa án Việt Minh truy tố về tội giết người. Đây là tên Đinh làm cho Phòng Nhì Pháp từ năm 1946...

Lên-sđên nhìn mặt bọn chúng : mỗi thằng một khuôn mặt khác nhau, đứa thì hàm ếch, đứa thì trán ngắn, lông mày rậm, đứa thì tóc dít vẹt, răng vàng, nhưng chúng đều có những cái nhìn giống nhau : gian xảo, quỷ quyệt lại rất quy lụy, khúm núm trước mặt chủ.

Lên-sđên gật gù bằng lòng hỏi :

- Chúng nó có nói được tiếng Anh không ?
- Thừa đại tá không, có mấy thằng nói được tiếng Pháp.
- Chúng nó có yêu cầu gì không ?
- Chúng chỉ xin được đưa tiền trước. Có đứa thì xin sau được đi Phi Luật Tân hoặc Nhật Bản chơi bời.
- Trung úy hãy cho chúng tiền, hứa với chúng muốn đi đâu cũng được nếu chúng làm được việc.

Lên-sđên và Tô-ma quay lên.

Hai tên sĩ quan CIA không mặc quân phục, đi dọc cảng, giữa những đám người di cư hỗn độn, đau khổ, ngơ ngác. Đằng sau chúng, chiếc hạm thuyền Mỹ kéo một hời còi.

Bỗng Lên-sđên hích khế Tô-ma, mặt hơi cau lại hất hàm ra phía trước Tô-ma nhìn theo cái hất hàm của Lên-sđên : Phan Thúc Định đang đứng trên bờ cảng, chiếc máy ảnh cạnh sườn ngắm nhìn đồng bào di cư và những chiếc tàu đậu dài bến cảng. Giữa những người bận bịu tấp nập, anh có thái độ ung dung của một người đi dạo. Đúng lúc ấy Phan Thúc Định cũng nhìn thấy hai tên Mỹ. Anh mỉm cười, gật đầu chào. Lúc đến gần Định, Lên-sđên hỏi :

- Ông Định có việc gì lại ra đây vậy ?

Định mỉm cười đáp :

- Cũng như các ông thôi.

Lên-sđên nghiêm nét mặt :

- Chúng tôi ra xem cảnh đón tiếp người Bắc Việt di cư.

Phan Thúc Định vẫn lịch sự :

- Tôi cũng vậy.

Lên-sđên hỏi:

- Ông thấy người Mỹ chúng tôi tổ chức giúp dân các ông tị nạn Cộng sản chu đáo không ?
- Thủ tướng Ngô Đình Diệm sẽ cảm ơn các ông.

Câu chuyện rời rạc và hai tên Mỹ cũng không muốn kéo dài, chìa tay bắt tay Phan Thúc Định.

Lúc đã ngồi vào xe ô tô, Tô-ma vừa mở máy vừa hỏi Lên-sđên:

- Bản danh sách bọn nhân viên s. E. D. c. E của Định cung cấp cho Ngô Đình Nhu như thế nào ?
- Một bản danh sách có đầy đủ tên người nhưng vô ích.
- Tại sao ?
- Trong đó, có ghi một số tên quan trọng có thành tích chống Cộng, nắm được nhiều tin, ta có thể dùng được, nhưng khi người ta tìm đến thì những tên đó mất tích không hiểu vì sao. Còn lại một

số tên làng nhàng hám danh hám lợi, chỉ thích có tiền tham lam và đần độn. Đối với những thằng tham tiền, đần độn như vậy, chúng ta không thiếu gì, và cũng chi dùng được chúng trong một việc nào đó thôi. Muốn chống lại Cộng sản một cách có hiệu lực, chúng ta cần phải có những tên có lý tưởng chống Cộng, có tử thù với Cộng sản ... Bản danh sách của Phan Thúc Định cung cấp có thể nói là vô ích ! Tôi đang đánh dấu hỏi vào số người mất tích kia. Nếu chúng bị thủ tiêu hay bị Việt Minh bắt đi thì thật là một thiệt hại lớn vì chúng am hiểu tình hình ở đây, chúng ta đã mất một số tên giúp việc có khả năng. Nếu ta không có một số tên bản xứ trung thành thì công việc sẽ gặp nhiều khó khăn.

- Chúng ta có thể dùng Phan Thúc Định không, thừa đại tá ?

- Đây là điều chúng ta phải cân nhắc.

- Vì sao ?

- Vì nhiều lẽ : Định là người tin cẩn của Ngô Đình Diệm, có học thức, có trình độ, có khả năng, ta không thể dùng vào những việc nhỏ, những việc nhất thời, những việc liều lĩnh chỉ cần gây một chấn động như dùng bọn "Bình", bọn "Hảo"⁷⁰ vừa rồi được. Có dùng Định, phải dùng vào những việc lớn, vào những kế hoạch lâu dài. Nhưng đến bây giờ, chúng ta vẫn chưa nắm được Định, nếu Định là người của s. E. D. c. E, nếu Định chỉ trung thành với Diệm thôi mà không trung thành với chúng ta, nếu Định bị một lực lượng thứ ba nào đó lôi kéo, thì ta không thể dùng được. Chúng ta cần tìm hiểu kỹ về Định hơn nữa. Và còn điều này mới quan trọng, một nhân viên của ta, phục vụ tại khách sạn Ma - giết - tích cho tôi biết Định vừa có một bản danh sách cán bộ Việt Minh cũ ở Sài Gòn - Chợ Lớn còn nằm lại. Một nhân viên tình báo Pháp của s. E. D. c. E đã bán bản danh sách đó cho Phan Thúc Định.

Tô-ma nhồm người lên như ngồi phải lửa :

- Chúng ta cần phải có ngay bản danh sách đó.

Một nụ cười nhạt hiện ra trên bộ mặt lạnh lùng của Lên-sđen:

- Đúng. Nhưng vấn đề là làm thế nào ...

Chiếc xe của hai tên Mỹ phóng nhanh quá suýt đâm vào một cụ già đi ngang đường. Tô-ma hăm phanh gấp vòng tay lái, miệng bật ra tiếng chửi, thô tục.

Chiếc xe lao nhanh qua các phố xá tấp nập xe cộ của Sài Gòn, bất chấp những luật lệ giao thông, chạy về phía vườn Ông Thượng⁷¹.

Đến cổng dinh Gia Long, chúng bấm còi inh ỏi. Trông thấy chiếc xe quen thuộc, tên lính gác mở chiếc cổng sắt. Chiếc xe chạy thẳng vào phía trong. Những tên bảo vệ, công chức ở trong dinh đã quen mặt chúng đứng nghiêm chào. Chúng lạnh lùng gật đầu đáp lại và đi thẳng đến một chiếc phòng lớn : phòng làm việc của Ngô Đình Nhu và mấy nhân viên cao cấp khác. Thấy hai tên Mỹ vào, mấy tên tay chân đứng dậy cáo từ sang phòng bên.

Lên-sđen với giọng đùa cợt, chào hai anh em Diệm :

- Kính chào ngài Thủ tướng và ngài Cố vấn chính trị. Hình như hai ngài đang nghị bàn đại sự. Chúng tôi đến lúc này có gì phiền cho các ngài không ?

- Chúng tôi đang mong gặp các ông để báo tin việc chúng tôi vừa cho bắt : trung tá Lan và đại úy Giai vì bọn này đã công khai phát thanh trên đài Sài Gòn chống đối chúng tôi và hô hào lật đổ chúng tôi.

---

⁷⁰ . Một nhóm gián điệp biệt kích, do tên Nguyễn Văn Vỹ, tướng ngụy Sài Gòn tổ chức, nhằm tung ra hoạt động phá hoại miền Bắc. Tên thiếu tá Mỹ Allen đã chỉ huy trực tiếp nhóm này.

⁷¹ Ngày nay là vườn Tao Đàn.

Ngô Đình Nhu tiếp lời anh :

- Chúng tôi thấy cần phải bóp chết bọn chống đối - bất kỳ chúng là ai - ngay trong trứng nước.

Giọng Lên-sđên hết đùa cợt :

- Tôi đề nghị các ông thả chúng ra. Không phải tôi bệnh gì chúng. Lúc nào chúng tôi cũng đứng về phía ông, ông Diệm ạ. Nhưng lúc này, chưa phải lúc diệt bọn chúng. Lúc này, chúng ta phải tập hợp được nhiều người để chống Cộng.

Ngô Đình Nhu đáp :

- Tôi tổ chức đảng Cần lao nhân vị.

Lên-sđên lắc đầu :

- Chưa đủ, các ông không thả chúng ra thì chỉ làm cho hàng ngũ chống đối các ông thêm đông đảo, trong lúc các ông chưa yên chỗ đứng, chỉ làm cho những người trước đây đã làm việc cho Pháp nghi kỵ, oán ghét các ông, trong lúc các ông vẫn cần đến họ. Vả lại, chúng dám làm như vậy vì đảng sau chúng, có những thế lực mà lúc này các ông không làm gì nổi, đang đe dọa hất đổ các ông lúc nào không biết. Tôi xin báo riêng để ông rõ : Tướng Nguyễn Văn Hinh đang xúc tiến một cuộc đảo chính. Họ sẽ đem xe bọc thép tấn công vào dinh này.

- Quân phản bội !

Ngô Đình Nhu mím chặt môi rít thuốc lá.

Lên-sđên tiếp :

- Còn nữa : vừa rồi ở Can-nơ, Bảo Đại đã gặp Bảy Viễn. Bảo Đại đã biết các ông định gạt Bảo Đại bằng cách loại bỏ hết người thân cận của hắn trong nội các. Hắn khuyến khích Bảy Viễn tập hợp lực lượng lật đổ các ông, nếu lật được các ông thì hắn sẽ phong cho Viễn làm Thủ tướng. Tôi tự hỏi : Các ông đã thấy hết mối nguy cơ của các ông chưa ?

Ngô Đình Diệm ngồi im. Ngô Đình Nhu mặt đanh lại, dữ dằn.

Lên-sđên và Tô-ma có vẻ thích thú nhìn hai anh em Ngô Đình Diệm.

Một lát sau, Ngô Đình Diệm ngẩng đầu lên hỏi Lên-sđên:

- Tôi chỉ cần biết thái độ của chính phủ Hoa Kỳ. Xin các ông cho biết ?

- Tôi với ông là bạn thân - Lên-sđên đáp úp mở, không trả lời thẳng vào câu hỏi của Diệm - Tôi sẽ giúp ông, ông Diệm ạ. Chúng tôi đã đưa ông về nước, hẳn chúng tôi có trách nhiệm với ông.

- Chúng tôi sẵn sàng nghe các ông.

Lên-sđên tự phụ :

- Chưa cần các ông đề nghị, chúng tôi đã có kế hoạch hành động đầy đủ rồi. Trước hết, chúng tôi sẽ phá âm mưu đảo chính của tướng Hinh. Tướng Hinh đang định dựa vào tên trung tá Lan và tên đại úy Giai. Chúng tôi sẽ điều tra xem ngày nào bọn họ định tiến hành đảo chính. Gần đến ngày đó, tôi sẽ đề nghị tướng Ô Đa-ni-en⁷² mời bọn họ đi ra một nước ngoài tham quan - chẳng hạn như sang Phi Luật Tân - Chúng ta làm nhẹ nhàng thế thôi, không gây một chút ồn ào nào. Mặt khác, ông Diệm cần phải có một lực lượng quân sự tin cậy làm chỗ dựa. Đại sứ Cô-lin đã thỏa thuận với tôi, giúp ông một số tiền để ông "mua" một số tướng tá, một số thủ lĩnh giáo phái có quân trong tay. Ngay bọn bảo vệ ông ở cái dinh này cũng không tin được. Tôi đã đề nghị với một người bạn thân tôi ở Phi Luật Tân;

---

⁷² O'Daniel, tướng Mỹ được Ai-xen-hao-ơ cử sang làm trưởng đoàn cố vấn MAAG

đại tá Na-pô-lê-ông Va-lê-ri-a-nô⁷³ vừa là cánh tay phải vừa là người tổ chức đội quân bảo vệ cho Tổng thống Mắc-xây-xay⁷⁴ sang đây tổ chức và huấn luyện một tiểu đoàn riêng để bảo vệ dinh của ông, chống lại các cuộc tấn công có thể xảy ra...

Ngô Đình Diệm không giấu nổi sung sướng :

- Các ông chu toàn quá. Một lần nữa, xin tri ân các ông.

Ngô Đình Nhu không nói gì, vẫn im lặng hút thuốc lá, nhưng nét mặt hẳn đã răn ra và hơi thuốc hẳn rít không kéo dài như trước.

Lên-sđên tiếp tục nói :

- Chúng tôi đã bỏ rất nhiều tiền ra để đưa người Bắc Việt di cư vào đây. Chúng ta sẽ tuyển lựa trong đó nhiều người dùng được. Đó là nguồn nhân lực để giúp các Công ty Hoa Kỳ khai thác sau này.

Lúc ấy, Ngô Đình Nhu mới nói :

- Chúng tôi sẽ cố gắng nắm những người di cư đó.

Lên-sđên gật đầu :

- Đúng ! Còn một vấn đề nữa : việc phá hoại miền Bắc và những vùng Việt Minh còn kiểm soát ở miền Nam, chúng tôi sẽ làm thay các ông trong giai đoạn này. Các ông sẽ thấy những vụ nổ lớn, có những sự tàn phá, gây hoang mang trong các vùng đó. Bây giờ các ông hãy làm thế nào đối phó các lực lượng chống đối các ông ở đây để giữ vững chỗ đứng.

Trong các lực lượng chống đối đó có bọn Bình Xuyên và các giáo phái. Chúng tôi chưa nắm được mọi hoạt động của chúng, ông có người nào làm được việc đó không ?

Ngô Đình Diệm ngẫm nghĩ rồi đáp :

- Tui thấy có một người làm được, đó là Phan Thúc Định.

Nghe đến tên Phan Thúc Định, Lên-sđên ngần ngại :

- Tại sao Định có thể làm được ?

- Vì bọn ấy trước đây là người của Pháp chi phối. Phan Thúc Định biết nhiều nhân viên . E. D. C. E. Chắc chắn sẽ có cách tìm hiểu được mọi hoạt động của chúng. Chúng lại rất thích tìm những người trí thức làm quân sự, cố vấn. Chắc chúng không thể nghi ngờ một người trí thức như Định. Tui tin rằng tui giao việc chi Định sẽ làm hết sức.

Lên-sđên cau mày suy nghĩ một lát, gật đầu :

- Cũng được !

Như chợt nhớ ra, Lên-sđên hỏi Ngô Đình Diệm :

- Phan Thúc Định đang có trong tay một bản danh sách các cán bộ kháng chiến cũ ở lại Sài Gòn - Chợ Lớn. Vậy anh ta có cho ông biết chưa ?

Ngô Đình Diệm ngạc nhiên :

- Quái thật ! Việc chi đại tá cũng biết cả !

- Anh ta đã đưa cho chú Nhu.

---

⁷³ Napoléon Valériano, cùng 3 sĩ quan Phi Luật Tân khác tháng 1 - 1955 giúp Ngô Đình Diệm tổ chức một tiểu đoàn vệ sĩ

⁷⁴ MACSAYSAY : nguyên Tổng thống Phi Luật Tân

- Phải, chúng tôi đã có bản danh sách đó. - Ngô Đình Nhu tiếp lời anh. Tôi đã bàn với ông Trần Kim Tuyến kế hoạch làm ngay một mẻ lưới - Ông Tuyến sẽ trình với ông kế hoạch đó.

Hai tên Mỹ bước ra xe. Tô-ma mở máy và nhìn Lên-sđên có ý hỏi - Lên-sđên xem đồng hồ, rồi nói:

- Chúng ta đi điểm tâm một chút, xong tôi phải đến lớp dạy tiếng Anh riêng cho các quý phu nhân đây !

Rồi hắn nói với một giọng thích thú :

- Trong đó có cả Nguyễn Văn Hình phu nhân và cô con gái yêu của bà... những người phụ nữ Pháp mới lịch sự, duyên dáng làm sao !

12. NHỮNG ĐÒN ĐẦU TIÊN CỦA MIẾN BẮC GIÁNG XUỐNG C.I.A...

Vũ Long chăm chú ngắm tập ảnh... xem xong từng chiếc, anh lại chuyển cho Trần Mai. Nhìn tấm ảnh chụp hai tên Mỹ đi giữa cảnh bến tàu Sài Gòn, Vũ Long nói :

- Đây là đối thủ của chúng ta. Tên cao là Lên-sđen. Tên mập hơn mặc áo sơ-mi hoa này là Tô-ma. Chúng ta đã thắng bọn tình báo Pháp trong cuộc chiến tranh vừa qua. Bây giờ, đối với những đối thủ này, chúng ta còn ít hiểu biết về chúng quá. Bồn phận chúng ta là tìm hiểu kỹ về chúng, không thể chủ quan với bọn này được. Chúng có nhiều tiền, có phương tiện kỹ thuật tối tân, tiến hành phá hoại trên phạm vi toàn thế giới và đem những kinh nghiệm ấy áp dụng vào nước ta. Cuộc đấu trí, đấu sức giữa ta và chúng chắc chắn sẽ gay go, khó khăn và quyết liệt lắm đấy.

Có tấm ảnh chụp một chiếc tàu biển. Cái tài của người chụp là ở chỗ lấy được toàn bộ hình dáng con tàu lẫn số hiệu tàu rõ rệt vào ảnh. Vũ Long chỉ vào con tàu bảo Trần Mai :

- Theo báo cáo của X.30 gửi kèm cuộn phim về thì đồng chí đó muốn ta đặc biệt chú ý đến con tàu này. Tại sao hai tên trùm C.I.A lại xuống thăm con tàu này ? Vũ Long ngừng lại suy nghĩ. Theo thói quen, sự suy nghĩ ấy dẫn anh ta từ chi tiết nọ đến chi tiết kia của sự việc bật ra sự liên hệ giữa các chi tiết đó. Anh vừa thủng thẳng nói, vừa cân nhắc :

- Theo sự điều tra của X.30 thì hành trình của con tàu này là Sài Gòn - Hải Phòng và Sài Gòn - Phi Luật Tân. Hải Phòng thì hãy còn là khu vực tập kết của quân đội Liên hiệp Pháp, đang là chỗ đón những người dao động, lạc hậu, những kẻ chạy trốn cách mạng muốn bám theo địch đến cùng, đồng thời cũng đang là cái bàn đạp để kẻ địch tung bọn gián điệp thâm nhập vào miền Bắc vừa được giải phóng, tiến hành chiến tranh tâm lý, chiến tranh phá hoại... Phi Luật Tân là một căn cứ quân sự khổng lồ của Mỹ ở Thái Bình Dương, đồng thời cũng là nơi bọn Mỹ dùng để huấn luyện những thứ binh chủng đặc biệt của chúng. Sài Gòn - Hải Phòng, Sài Gòn - Phi Luật Tân, hai tên trùm C.I.A và một chiếc tàu... tất cả những điều ấy phải liên quan gì với nhau ? Đồng chí có thấy những điều ấy liên quan với nhau không ? Ý đồng chí thế nào ?

Trần Mai không đáp ngay câu hỏi của Vũ Long mà hỏi lại anh :

- Anh đã đọc bản báo cáo của cơ sở chúng ta ở cảng Sài Gòn chưa ?

Vũ Long gật đầu :

- Có, tôi đọc rồi. Các báo cáo ấy cũng liên quan đến một con tàu. Cơ sở ta ở cảng phát hiện có một số tên khuôn vác đáng nghi ngờ, ngày thường không thấy xuất hiện ở cảng, đã xuống một con tàu. Anh em theo dõi thì không thấy chúng lên nữa. Ấy đấy, nếu tổng hợp các chi tiết tưởng chừng rời rạc ấy lại với nhau thì sự việc đã tương đối rõ đấy nhĩ. Chúng ta có thể sơ bộ nhận định thế này : bọn C.I.A đang bí mật tung người ra tiến hành những âm mưu thâm hiểm đối với miền Bắc vừa được giải phóng. Đồng chí hãy gửi gấp phiên bản cuốn phim của đồng chí X.30, những báo cáo của cơ sở ta ở cảng Sài Gòn... lên cấp trên ngay. Đồng chí ghi rõ nhận định của chúng ta nữa.

Khi Trần Mai quay ra, Vũ Long tiếp tục xem lại từng bức ảnh, mong tìm ra thêm được những chi tiết đáng chú ý nữa. Kinh nghiệm cho anh thấy rằng có những bức ảnh, bức thư... chỉ xem, chỉ đọc một lần thường không phát hiện hết những điều đáng chú ý, nhưng nếu ta xem, ta đọc thêm mấy lần sau nữa, có khi ta tìm ra được những điều rất thú vị. Anh nheo mắt ngắm bức ảnh chụp hai thằng trùm tình báo Mỹ mặc thường phục đi giữa những người Việt ở cảng Sài Gòn. Những ý nghĩ lúc này lại quay trở về với anh : "Đây là những đối thủ mới. Bọn này ghê gớm hơn bọn cũ rất nhiều. Tất nhiên, ta chưa hiểu hết về địch, nhưng ta tin ở sức mạnh của nhân dân, tin ở sự sáng suốt của cấp trên. Nhân dân thuộc về ta. Chúng có nhiều tiền bạc, nhiều phương tiện tối tân, nhiều mảnh khoe, thủ đoạn thâm hiểm, nhưng sang đây, chúng không thể sống riêng biệt chỉ có chúng nó với nhau được, chúng không thể vác cái mũi lỗ, mắt xanh thâm nhập vào hàng ngũ của ta được. Chúng sẽ cần những người Việt Nam, cần những người thông ngôn, cần những cô thư ký, cần những ông già quét dọn nhà

cửa, cần những anh lái xe, cần những em nhỏ đánh giày... giúp việc cho chúng. Và những người ấy sẽ là tai mắt cho ta, sẽ là những người góp phần thầm lặng vào việc tống cổ chúng ra khỏi đất nước này. Tiền bạc của chúng có thể mua được một số tay sai, nhưng chắc chắn không mua được tâm hồn, tấm lòng yêu nước của người dân Việt Nam. Phương tiện tối tân của chúng có thể gây nhiều khó khăn cho ta, nhưng chắc chắn không thể giúp chúng kiểm soát được những người ngay bên cạnh chúng, không thể giúp hiểu được mỗi người dân Việt Nam nghĩ gì. Mà người dân Việt Nam thì ai cũng yêu nước, ghét bọn ngoại bang xâm lược. Không thể chủ quan với chúng được, nhưng chắc chắn chúng cũng sẽ thất bại như bọn trước thôi, có khi còn thất bại đau hơn !"

Vũ Long mỉm cười, cái cười của người bước vào trận đánh biết trước sẽ gay go, căng thẳng, đầy nguy hiểm, nhưng tin ở sức mình, Anh tin ở ngày mai miền Nam cũng sẽ được hoàn toàn giải phóng như miền Bắc.

Miền Bắc đã được giải phóng chỉ còn khu vực Hải Phòng ở trong thời hạn ba trăm ngày qui định theo Hiệp định Giơ-ne-vơ cho các lực lượng vũ trang Liên hiệp Pháp tập kết rút đi. Chưa bao giờ người ta thấy được sự tương phản của hai chế độ đến như thế. Đường phố Hải Phòng đầy rẫy bọn tàn binh đủ các màu da. Chúng ở các trại lính. Chúng chiếm các nhà tư để đóng quân. Chúng căng lều ra khắp các vườn hoa, bãi đá bóng để trú trong lúc chờ đợi xuống tàu. Bao nhiêu thú tính của chúng trước đây tung ra ở khắp đồn bót chúng đóng trên miền Bắc thì bây giờ thu lại, phá phách trên một cái thành phố nhỏ. Không thể kể hết được sự hỗn loạn, bẩn thỉu, mất dạy của đám bại binh đó gây ra. Nhiều người dân lương thiện Hải Phòng phải đưa con cái tránh lên Hà Nội.

Cùng với bọn bại binh đó là tất cả bọn lưu manh, bọn mất gốc, bọn dĩ bạo, bọn có nợ máu với nhân dân... xưa nay sống bám vào gót giày quân xâm lược từ khắp miền Bắc cũng theo thầy đồ dồn về như những rác rưởi bị dòng thác lũ cuốn trôi, dồn vào một góc, trước khi bị tống ra biển. Chúng ăn uống vội vã, trác táng vội vã, vợ vét vội vã như đã nhìn thấy thần chết bay trên đầu chúng bây giờ. Những chiếc tàu há mồm, những chiếc máy bay vận tải cỡ lớn sơn màu tam sắc, sơn cờ sao vạch trắng ùn ùn đến hết chúng. Cho đến giờ phút chót ấy, chúng vẫn chưa ly khai với tội ác. Chúng cưỡng bức, dụ dỗ, bắt cóc người khác đi theo chúng. Chúng như những con rắn độc thỉnh thoảng lườn lên Hà Nội.

Trong khi đó, Hà Nội nhộn nhịp, tươi vui cuộc sống mới, cuộc sống của những người dân làm chủ đất nước mình, làm chủ cuộc đời mình. Không ai quên được cái ngày cả Hà Nội tung bừng đón Đảng và Chính phủ về thủ đô. Không ai quên được những buổi đại hội văn công đầy màu sắc mà nhiều người thủ đô xem muốn ứa nước mắt vì xúc động thấy dậy lên tất cả tình cảm dân tộc, đất nước. Không ai quên được những buổi họp bàn việc quản lý các nhà máy, các trường học, các công sở, các bệnh viện... ngày nay đã thuộc về mình.

Ga Hà Nội như sống lại. Các chuyến xe lửa hừng hực chạy đi các ngả và từ các ngả về giúp việc lưu thông các mạch máu trên một cơ thể hồi sinh, cường tráng, mạnh mẽ hơn trước. Hành khách lên, xuống tấp nập. Những người công nhân quần áo xanh chạy đi, chạy lại. Những cô gái đường sắt giữ trật tự đeo băng đỏ trên tay hướng dẫn khách đi, về.

Trong một đầu máy xe lực lưỡng như toát ra sức mạnh, hai đồng chí công nhân lái xe, một già, một trẻ, đang chuẩn bị cho đoàn xe chạy. Các toa xe đã nối vào đầu máy. Trong toa xe, các bà mẹ có con mọn đang nựng con vừa chỉ trở ra ngoài cửa sổ, vừa nói chuyện với con; các thanh niên nam nữ sôi nổi bàn với nhau về cái nhà máy mới mà mình sắp đi xây dựng, các ông già trầm ngâm đọc số báo mới phát hành, các bà phụ nữ lao động sắp xếp lại quang gánh sao cho gọn gàng. Chiếc đầu máy sung sức sẵn sàng vượt quãng đường dài. Khoang lò đầu máy lửa than cháy rừng rực. Khoang sau đầu máy chứa đầy than, những miếng than hình chữ nhật đẹp, to hơn viên gạch, nằm dự trữ. Bác công nhân già xem lại các đồng hồ của đầu máy, quét mồ hôi đầm trán, bảo anh công nhân trẻ :

- Cho thêm than vào lò, chuẩn bị.

Anh công nhân trẻ cầm những miếng than trên tay ném mạnh vào lò. Một miếng... hai miếng... ba miếng... bốn miếng... Đến miếng thứ năm, đang dang tay định ném vào lò, anh công nhân trẻ bỗng rút tay lại. Anh ngẩng ngó miếng than. Nó cũng một màu đen, cũng kích thước như mọi miếng than khác. Anh định ném tiếp nhưng nghĩ thế nào, anh lại tung thử nó trên tay. Bác công nhân già giục giã :

- Khẩn trương lên chứ. sắp đến giờ rồi.

Anh công nhân trẻ rút rề :

- Bác ạ, miếng than này cháu thấy nó khác.

Bác công nhân già cau mày :

- Nó làm sao ? Nó bé hơn à ?

Anh công nhân trẻ lắc đầu :

- Không phải, cháu thấy kích thước nó cũng bằng những miếng khác, nhưng tại sao nó nhẹ hơn, và cầm không thật tay.

Bác công nhân già lại quệt mồ hôi trán, bước gần lại chỗ người đồng nghiệp trẻ :

- Cậu đưa tôi xem nào ?

Bác cầm miếng than trên tay, cũng tung thử trên bàn tay chai sạn, đầy dầu mỡ của mình. Bác đưa lên tay lắc thử nghe ngóng. Bác chuyển nó sang lòng bàn tay trái và dùng ngón tay phải gõ thử. Về mặt bác trầm hẳn xuống. Bác gật đầu nói với anh công nhân trẻ :

- Nó khác thật. Cái này là phải cảnh giác đây.

Bác nhớ đến lời các đồng chí lãnh đạo luôn luôn dặn dò : "Phải hết sức cảnh giác. Bọn địch đã phải rút đi, nhưng chúng không muốn nhân dân ta được sống trong hòa bình. Chúng luôn luôn tìm cách phá hoại cuộc sống hòa bình và xây dựng của chúng ta". Bác nhớ đến mới tuần trước đây thôi, nhân dân gần kho xăng Gia Lâm đã phát hiện giúp công an hai kẻ lạ mặt lảng vảng quanh kho xăng. Đúng là hai tên mà công an đang theo dõi. Công an đã bố trí bắt được quả tang chúng định mang chất nổ vào phá kho xăng. Nghe nói chúng đã được đào tạo từ một cái đảo xa xôi nào của Mỹ trên Thái Bình Dương. Ngẫm nghĩ, bác bảo anh công nhân trẻ :

- Tàu khởi hành chậm lại một chút cũng được, tính mạng hàng trăm hành khách ở trong tay chúng ta. Cậu mang ngay miếng than này lên báo cáo với trưởng ga để điện sang bên công an ngay...

Anh công nhân trẻ với cái khăn lau qua đôi tay lem luốc, cầm miếng than, nhanh nhẹn rời khỏi đầu máy. Bác công nhân già băn khoăn nhìn từng bộ phận của đầu máy, chiếc đầu máy mà bác đã góp phần đấu tranh giữ nó lại không cho bọn địch cướp đi, để trao nó vào tay chính quyền Cách mạng, vào tay nhân dân, chiếc đầu máy mà bác coi như cơ thể của bác. Bọn địch định giơ bàn tay gớm ghiếc, bắn thủ, đâm máu đung vào nó chẳng ? Bất cứ chúng là đứa nào, bác cũng đập cho vỡ sọ...

Anh công nhân trẻ đã quay vô cùng với mấy đồng chí công an. Miếng than khác thường kia đã được xét nghiệm : đó là một quả mìn có sức công phá mạnh, làm giả dạng giống miếng than như thật. Các đồng chí công an phối hợp cùng hai đồng chí công nhân kiểm tra lại toàn bộ động than dự trữ trên đầu máy, kiểm tra lại từng bộ phận máy móc. Cả đoàn xe cũng được kiểm tra lại. Hành khách trên xe vui vẻ xem lại chung quanh chỗ ngồi của mình theo sự hướng dẫn của các đồng chí công an.

Lát sau, đoàn xe kéo một hồi còi dài đặc thắng, từ từ chuyển bánh, tốc độ mỗi lúc một nhanh, băng băng suốt quãng đường dài.

Anh công nhân trẻ thêm than vào lò. Bác công nhân già hát cao chiếc mũ công nhân, chăm chú nhìn quăng đường sắt phía trước, nhìn những phố xá đang nhộn nhịp xe cộ, nhìn chiếc cầu vồng mình qua dòng sông, trên đó đang lừ đừ trôi những bè gỗ nứa từ miền ngược về giúp miền xuôi xây dựng, nhìn những cánh đồng mênh mông một màu xanh lúa chín, nhìn mây trắng nhón nhơ bay trên nền trời xanh bao la, mỉm cười...

Tiếng nổ bọn địch mong đợi nghe thấy, chỉ nổ ra sau này ở miền Nam vào bất cứ chỗ nào có bọn xâm lược Mỹ...

13. TỪ ĐẠI THỂ GIỚI ĐẾN LIBERTY PALACE...

Phan Thúc Định đứng trước gương thắt cà-vạt. Nam gã giúp việc, hỏi anh :

- Ngài có dùng áo không ạ ?

Định rất khó chịu với gã giúp việc này, nhưng nét mặt và lời nói của anh vẫn thản nhiên :

- Cảm ơn bác, hôm nay tôi đi chơi mát thôi.

Gã giúp việc lặng lẽ lui ra. Đó là một gã đàn ông ngoài bốn mươi tuổi, mặt vuông, môi dày, trán thấp, lông mày rậm, có vẻ đàn độn. Dáng điệu gã chậm chạp. Lời ăn tiếng nói xem chừng thật thà. Riêng đôi mắt gã thật kỳ lạ : bình thường thì lơ đãng nhưng đôi lúc nhanh như mắt mật thám. Phan Thúc Định biết gã từng hầu hạ gia đình Ngô Đình Nhu trên hai mươi năm, từ hồi Ngô Đình Diệm còn mũ cao áo dài giữa triều đình Huế. Gã được liệt vào hạng tôi tớ trung thành của gia đình họ Ngô.

Phan Thúc Định lại biết thêm mưu mô của Ngô Đình Nhu đưa gã Nam đến giúp việc anh. Có lần về, nhìn lại ngăn kéo bàn giấy, Định thấy tuy khóa vẫn đóng nhưng sợi tóc nhỏ anh đánh dấu rơi ra ngoài.

Anh được Ngô Đình Diệm cho ở hẳn trong dinh Gia Long và được dùng hai phòng thoải mái : một phòng ngủ và một phòng làm việc. Anh có riêng một chiếc xe hơi kiểu Rơ-nôn bốn mã lực, khi chạy ra đường, lẫn với hàng nghìn chiếc tắc-xi đang được dùng phổ biến ở Sài Gòn lúc đó!

Định đóng cửa buồng và bảo gã giúp việc :

- Bác ở nhà nhé, nếu Cụ⁷⁵ gọi, bác thưa với Cụ hộ là tôi ra phố.

Anh đi qua sân, về phía nhà xe. Một tiếng gọi thỏ thẻ làm anh đứng lại :

- Anh Định.

Trần Lệ Xuân -Vợ Ngô Đình Nhu đang ngồi trên một chiếc ghế đá, khuất sau lùm cây, nhìn anh đăm đăm.

Định lịch sự, hơi cúi đầu:

- Chào bà.

Trần Lệ Xuân khoảng ngoài ba mươi, có điệu bộ, dáng dấp một người còn tiếc rẻ tuổi xuân và đổ nhiều thời gian vào các mỹ viện. Người đàn bà đó mặc chiếc áo dài trắng "kiểu Trần Lệ Xuân", hở cổ để lộ khoảng vai trắng ngần, quần trắng, đi dép đầm cũng màu trắng. Tay đeo dây vàng, kim cương. Từng cái cau mày, từng cử chỉ, từng lời nói, Lệ Xuân đều lấy điệu như một minh tinh màn bạc và lúc nào cũng như có máy ảnh đặt trước mặt. Tuy chỉ học lớp đệ tam⁷⁶ trường Albert Sarraut Hà Nội, nhưng vốn có tư chất thông minh, sinh ra trong một gia đình quý tộc, từ tấm bé đã được nuôi nấng và dạy dỗ theo kiểu cách phương Tây, khi còn đi học nổi tiếng là một tiểu thư lả lướt, lãng mạn.

Lệ Xuân âu yếm nhìn Phan Thúc Định và nhẹ nhàng trách móc :

- Tôi đã nhiều lần bảo anh đừng gọi tôi như thế. Tôi hãy còn trẻ.

Định lịch sự trả lời :

- Vâng... nhưng xin lỗi bà, bà là bà Cố vấn. Tôi muốn tỏ sự kính trọng của tôi.

Lệ Xuân lắc đầu :

---

⁷⁵ Chỉ Ngô Đình Diệm

⁷⁶ Classe de seconde

- Không. Nhà tôi với tôi cũng có những điểm khác nhau. Vả lại, nhà tôi hơn tôi cả trên hai mươi tuổi. Không những thế, công việc làm tính nết nhà tôi già đi nhiều. Còn tôi, thì ngược lại. Nhà tôi ít nói, tôi thì thích nói chuyện. Nhà tôi hầu như chỉ biết có công việc, sống cô độc. Còn tôi, tôi muốn tiếp xúc với mọi người...

Rồi Lê Xuân nhìn Định thăm dò :

- Lúc nào có mặt mọi người anh gọi thế cũng không sao, nhưng những lúc chỉ có riêng tôi với anh, xưng hô như vậy là kém thân mật và tạo ra ngăn cách.

- Vâng...

- Tôi rất quý anh, anh có biết không ?

- Dạ, cảm ơn... bà.

- Đấy lại thế rồi. Tôi rất quý anh cho nên tôi muốn mách riêng anh rằng giáo sư Phi-sin không ưa anh và để ý anh. Anh có hiểu tại sao không ?

- Tôi cũng không hiểu tại sao ông ta lại quá quan tâm đến tôi như vậy.

Phan Thúc Định trả lời Lê Xuân. Thị nhìn anh một cách ý nhị. Lê Xuân mỉm cười :

- Chẳng lẽ do tôi.

Bởi vì Phi-sin - tên giáo sư Mỹ, cố vấn chính trị đặc biệt của Ngô Đình Diệm, được ở liền trong dinh Gia Long - luôn luôn bám sát Lê Xuân. Hẳn sẵn đón, chiều chuộng Lê Xuân với một thái độ quá nồng nhiệt đến nỗi chính Ngô Đình Nhu cũng phải khó chịu. Trong khi đó thì Lê Xuân...

Lê Xuân vẫn nhìn Phan Thúc Định dăm dăm :

- Anh hiểu cho. Tôi hoàn toàn không muốn thế.

- Thưa... tôi không bao giờ nghĩ như vậy.

Phan Thúc Định thừa biết Phi-sin để ý đến mình, nhưng không phải đơn thuần vì Lê Xuân. Trước khi là một kẻ si tình, bao giờ tên C.I.A cũng vẫn là tên C.I.A.

- Nghe nói anh có ý định ra ở ngoài phố phải không ? - Lê Xuân hỏi.

- Vâng, tôi định thế.

- Tại sao vậy ? Gia đình tôi có đĩrrgu gì làm anh không vừa ý ? Hay tại Thủ tướng chưa kịp giao cho anh một chức vụ gì trong nội các ? Anh nhớ rằng có những người không giữ chức vụ gì công khai nhưng lại quan trọng hơn những người giữ chức vụ công khai đấy nhé.

- Không phải thế đâu. Mong... bà - xin lỗi tôi quen miệng - đừng hiểu lầm. Tôi rất biết ơn Thủ tướng và gia đình nhà ta đã dành nhiều ưu ái cho tôi, coi tôi như người thân. Tôi ra ở ngoài vì, xin lỗi bà, muốn bảo vệ bà.

Lê Xuân cau đôi lông mày được tô chì rất cẩn thận :

- Tôi chưa hiểu anh định nói gì.

- Tôi tránh việc ông Phi-sin có thể tung ra những dư luận không hay.

Đôi lông mày tô chì dần ra :

- Không. Anh đừng ngại. Đối với tôi, dư luận không có nghĩa gì hết. Nhưng nếu anh rời khỏi dinh Gia Long này, anh bị hại ngay. Tôi không phải kể công với anh đâu, anh ở đây, tôi có thể bảo vệ được

anh. Chính tôi mới là người bảo vệ anh. Ngoài Thủ tướng ra, anh có một vị thần hộ mệnh nữa mà anh không biết.

Lệ Xuân ngã đầu vào thành ghế đá cười, cổ tình phơi cái cổ trắng ngần ra kêu gọi. Phan Thúc Định vẫn lễ độ :

- Xin cảm ơn bà.

Lệ Xuân dành chỗ trống một bên ghế đá :

- Anh có bận gì không, ngồi xuống đây nói chuyện. Ai lại người ngồi, người đứng thế không tiện.

- Xin lỗi bà, tôi có việc phải ra phố bây giờ.

Lệ Xuân cau mày :

- Tôi nghe nói dạo này anh hay đến các phòng trà, tiệm nháy lắm phải không ?

- Thưa bà, tôi muốn giải trí.

- Thế ở dinh Gia Long này anh không tìm thấy nguồn vui ư ?

- Ấy chết, bà đừng hiểu lầm như vậy. Sự ưu ái của Thủ tướng và gia đình nhà ta đã là nguồn vui lớn cho tôi rồi...

Thấy đứng lại thêm thì rất khó xử, Phan Thúc Định lễ phép kiếu từ. Trần Lệ Xuân nhìn anh bất giác khẽ thờ dài. Trời ngả sang màu tím. Bóng tối đã lẫn quất ở dưới các vòm cây.

Chiếc xe con của Phan Thúc Định bon ra cổng. Bao giờ anh cũng tự lái. Tên lính mở cổng. Chiếc xe ra đến đường hòa vào dòng xe hơi cuồn cuộn trên đường phố.

Sài Gòn đã lên đèn. Buổi tối, khi hơi nóng ban ngày đã dịu đi và gió mát từ sông thổi vào, Sài Gòn tấp nập khác thường.

Người ta đổ ra đường. Xe tắc xi, xe du lịch, xe buýt, xe máy, xe xích lô gấn máy dan nhau như mắc cửi. Các cửa hàng rực rỡ ánh đèn. Tiếng nhạc, tiếng rao hàng, tiếng động cơ ồn ào. Người ta ra phố uống "la-ve" nhắm với củ kiệu hoặc trứng vịt lộn, sò huyết... hoặc ra trước cửa chợ Bến Thành ăn "chả giò". Người ta lao vào các đại hí trường "Kim Chung", "Đại thế giới", vào các tiệm nháy, các phòng chiếu bóng có ca nhạc. Người ta vào Chợ Lớn tìm thú vui hương sắc đồ "xả hơi" sau một ngày vật lộn mưu sinh căng thẳng.

Những tên lính viễn chinh đủ các màu da của quân đội Liên hiệp Pháp, trắng có, đen có, nhờ nhờ có, với nhiều kiểu quần áo, lon mũ khác nhau, đồn từ khắp các nẻo Đông Dương về đi lại đầy đường, sắm sửa, mua bán để chuẩn bị hồi hương.

Tất cả những cảnh ấy chạy qua khung cửa kính khi Định cho xe chạy dọc đường Ga-li-nê-ni⁷⁷ vào chợ Lớn. Xe đỗ trước cổng hí trường Đại thế giới.

Tên là hí trường nhưng thực chất đó là một sòng bạc lớn, do bọn ngụ quyền mở và cho bọn du côn đầu trộm đuôi cướp Bình Xuyên của Lê Văn Viễn, tức Bảy Viễn, bao thầu. Mỗi ngày bọn Bình Xuyên đóng thuế cho quỹ của ngụ quyền Sài Gòn một triệu đồng.

Ngoài cửa hí trường, có hai tên Bình Xuyên mặc quần áo bà ba đen, đứng khám tất cả khách vào. Chúng sợ người ta mang chất nổ, mang súng vào phá sòng bạc...

Phan Thúc Định xuống xe, đến trước mặt hai tên Bình Xuyên hỏi :

---

⁷⁷ Tức đường Trần Hưng Đạo ngày nay.

- Cậu Hai Pôn⁷⁸ có đây không ?

Hai Pôn là con trai Bảy Viễn. Tuy mới ngoài hai mươi tuổi đầu nhưng dựa vào thế bố, hắn đã nổi tiếng ăn chơi, du đãng ở Sài Gòn, Chợ Lớn. Phan Thúc Định bắt quen với hắn trong một tiệm nhảy. Thấy phong cách "Pa-ri-diêng"⁷⁹ của Phan Thúc Định trong cách đối xử với các cô gái nhảy, hắn rất phục, muốn học đòi và tôn Định làm ông anh. Định đã nhanh chóng chinh phục được hắn, biến hắn thành một "hạt nhân" của mình trong Bình Xuyên nói riêng, các giáo phái nói chung. Vì hắn hiểu biết tất cả chuyện nội bộ của Bình Xuyên như chuyện nội bộ gia đình hắn. Vì bố hắn là Bảy Viễn nên một số bọn trẻ trong nhóm phản động theo Pháp đội lốt giáo phái Cao Đài, Hòa Hảo thích kết thân với hắn để sống phóng túng càn dỡ mà bọn cảnh sát mật thám ngụy quyền không dám làm gì. Cũng vì bố hắn là Bảy Viễn, nên hắn quen mặt, đi lại thân thuộc với bọn cầm đầu cảnh sát, mật thám ngụy quyền Sài Gòn, Chợ Lớn và nhiều sĩ quan trẻ trong quân đội. Còn Phan Thúc Định đối với hắn, hắn chỉ biết là "anh Phan" du học ở Pháp về chơi một thời gian, quen nếp sống kinh thành Ba Lê hoa lệ, hiểu biết các cách sống hào hoa phong nhã, cư xử rộng rãi, lịch sự, thể thòi.

Hai tên Bình Xuyên gác cổng hí trường thấy Phan Thúc Định ăn mặc lịch sự lại hỏi con trai thủ lãnh trùm sỏ của mình không dám khám anh, vội vã nói :

- Dạ, dạ... có. Có lẽ cậu Hai ở phòng lớn.

Phan Thúc Định thản nhiên đi vào. Hí trường chia ra làm nhiều khu vực. Khu vực nào cũng có bàn đánh bạc kê dài nối tiếp nhau. Khu vực nào cũng có những tên Bình Xuyên lảng vảng đi lại.

Ở đây, người ta thấy đủ các lối cờ bạc : từ đánh đề đến quay ru-lô, từ tài xỉu đến sóc đĩa ; đủ các cách bóc lột con bạc, từ chỗ đánh cò con một hai đồng đến chỗ đánh bạc không đặt tiền, mà bằng thẻ tiền⁸⁰. Đồ giải trí cho con bạc sau mỗi canh bạc căng thẳng, cũng như để mời chài được đông khách đến, bọn chủ sòng gian xảo, lắm mưu nhiều kế, còn tổ chức trong hí trường chỗ này tiệm ăn, tiệm uống, chỗ kia ca nhạc khiêu vũ, chỗ này diễn tuồng cải lương, hát bội, chỗ kia chiếu bóng xem không mất tiền, chỗ này sân chơi đi những chiếc ô tô con có bọc cao su dày chung quanh, chỗ kia vòng quay trai gái ngồi có máy chạy dềnh lên, thụt xuống như ngồi trên sóng.

Sống lúc nhúc trong đó có hàng nghìn những tên cò mồi ma cô. Chúng vui sướng khi nhìn thấy những cặp mắt dại đi, tuyệt vọng đến liều lĩnh, những nét mặt ngơ ngác bần thần đến mất hết trí khôn của người thua bạc. Chúng sấn ngay đến, xòe tiền ra ngay trước mặt họ với những lời thì thầm, đường mật, gạ gẫm cầm đồng hồ, cầm nhẫn vàng hoặc nếu người thua bạc là một phụ nữ không có cái gì để cầm cố nữa thì chúng tìm cách làm cho người ấy tặc lưỡi, nhắm mắt đến một phòng ngủ có sẵn trong hí trường.

Phan Thúc Định đi qua những đám người chen chúc quanh bàn tài xỉu có những cô gái Trung Hoa mặc áo kiểu Thượng Hải để lộ những đôi tay trắng ngần, đang cát tiếng rao trong lạnh lạnh; đi qua những bàn ru-lô quay tít có hàng trăm cặp mắt chăm chú nhìn như dán chặt vào cái mặt bàn tròn đang mờ ảo xao động. Anh đến chỗ "phòng lớn". Đây là một ngôi nhà dành riêng cho những con bạc giàu kịch xù. Ngoài cửa, có treo cái biển gỗ với mấy dòng chữ kẻ kiểu chữ in "Cấm những người ăn mặc tồi và đi guốc vào đây". Trái với không khí ồn ào chung của hí trường, căn nhà này rất tĩnh. Những con bạc, có rất nhiều người nước ngoài quay quanh bàn bạc, im lặng đặt từng đồng "sầu" và im lặng thu những thẻ tiền đó về. Thỉnh thoảng mới có tiếng trao đổi, tiếng thở dài, tiếng chép miệng rất khẽ.

---

⁷⁸ Lô Paul (Pôn) con trai Bảy Viễn, sau này được Viễn phong làm đại tá quân đội Bình Xuyên. Bị quân đội Ngô Đình Diệm bắt trong một trận đánh nhau. Ngày 14 tháng 4 năm 1956, Hai Pôn bị thủ tiêu và bị vất xác tại một nơi cách Phú Lâm 6 ki-lô-mét. Tay chân của Diệm tung tin rằng vì y chạy trốn nên bị bắn chết.

⁷⁹ Parisien : người Ba-lê

⁸⁰ Thẻ tiền còn được gọi là "Sầu", thay thế cho tiền mặt trong các sòng bạc lớn ở Đại thế giới. Thẻ tiền có nhiều loại, giá trị từ 10 đồng đến 10.000 đồng

Phan Thúc Định nhìn thấy Hai Pôn đang đứng cạnh một cô gái bên bàn bạc. Hai Pôn khoảng hai mươi lăm tuổi, người tầm thước, to ngang, đầu để tóc dài chải mượt úp ra đằng sau kiểu dít vịt, mặt vuông, lông mày rậm, da hơi đen, mặc quần áo ka ki Mỹ bó chận lấy người, tay áo xắn lên quá khuỷu. Cô gái chừng mười chín đôi mươi, có dáng một cô gái Bắc di cư, người nhỏ nhắn, mặc áo dài màu xanh nhạt. Hai Pôn lấy trong túi áo từng nắm "sầu" đưa cho cô gái để cô gái đặt lên bàn bạc.

Phan Thúc Định đến gần Hai Pôn. Hắn nhận ngay ra anh, nhăn nhó nhìn anh cười, bắt tay anh và giới thiệu:

- Đây là em Cẩm Nhung⁸¹ và quay sang cô gái đây là anh Phan, anh kết nghĩa của anh vừa ở Ba-lê về chơi.

Cô gái nghiêng đầu chào Định. Anh đáp lại với cử chỉ lịch thiệp, rồi quay sang phía Hai Pôn :

- Ba ở nhà vẫn mạnh chứ chú ?

Hai Pôn nói nhỏ với Định, nhưng cũng đủ để cô gái nghe thấy, giọng khoe khoang :

- Ba em vừa sang Pháp để gặp Quốc trưởng Bảo Đại.

- Có việc gì quan trọng thế ? Ba đi một mình à ?

- Điện của Quốc trưởng mời sang ngay. Em chưa rõ việc gì.

- Anh đang tìm chú, nhưng chắc hôm nay chú mắc bận.

Hắn toét mồm cười :

- Vâng, hôm nay em mắc bận phải đưa Nhung đi giới thiệu cho Nhung biết thế nào là hòn ngọc của Viễn Đông. Có việc chi cần không anh ?

- Không có việc chi cần lắm. Tôi định rủ chú đi Mỹ Cảnh. Hôm nay, ở đó có giàn nhạc Phi Luật Tân mới sang, chơi những bản nhạc "Jazz" mới nhất mà.

Cô gái thấy hai người nói chuyện không dính líu gì đến mình thì lại quay sang theo dõi bàn bạc. Phan Thúc Định như vô tình chợt nhớ ra hỏi Hai Pôn :

- À, chú định đưa anh đến chơi nhà anh thư ký riêng của tướng Năm Lửa⁸² - Bao giờ anh em ta đi nhỉ ? Biết thêm một người bạn là một điều đáng quý.

- Tối mai anh nhé !

Phan Thúc Định chìa tay bắt tay Hai Pôn :

- Được rồi. Hẹn trước với chú một chiều say túy lúy. Anh quay sang gật đầu chào cô gái. Hai Pôn và cô gái lại cúi đầu vào bàn bạc. Định rời khỏi hí trường Đại thể giới, lái xe quay về Sài Gòn. Chiếc xe chạy vào đường Ca-ti-na⁸³ khu phố ăn chơi, mua bán của người Âu ở Sài Gòn, đến trước cửa tiệm nhảy "Liberty Palace", một tiệm nhảy lớn, lộng lẫy nhất Sài Gòn dành riêng cho các sĩ quan Pháp, cố vấn Mỹ và giới thượng lưu của thành phố. Anh lái xe đỗ vào dãy xe của khách đến tiệm. Anh mở cửa xe bước xuống, đứng bên xe, thông thả mở hộp thuốc lá, lấy một điếu châm lửa ngắm nhìn hàng chữ "Liberty Palace" nhấp nháy rực rỡ bằng ống đèn huỳnh quang xanh đỏ. Tiếng nhạc văng vẳng vọng ra với những tiếng trống giòn giã, tiếng kèn "trom-pét" mời gọi.

---

⁸¹ Cẩm Nhung - một vũ nữ, quê ở Hải Phòng di cư ở miền Bắc vào. Sau khi Hai Paul bị Ngô Đình Diệm thủ tiêu, Cẩm Nhung được trung tá Thúc "bao". Vợ trung tá Thúc là Lâm Thị Nguyệt ghen, thuê người tạt a-xít vào mặt Nhung. Hiện nay Cẩm Nhung vẫn còn sống. TG

⁸² Tức là Trần Văn Soái : một lãnh tụ của giáo phái Hòa Hảo

⁸³ Ngày nay là đường Đồng Khởi.

Anh bước vào tiệm. Tiệm nhảy là một căn nhà lớn hai tầng. Tầng dưới là gian bán cơm Âu với những dãy bàn phủ khăn trắng toát, những người bồi quần đen áo Spencer trắng ; tầng trên là phòng nhảy, sàn gỗ bóng loáng với ban nhạc "sống", với những, cô gái nhảy trẻ đẹp, duyên dáng được kén chọn và trả lương hậu nhất trong các tiệm nhảy ở Sài Gòn. Định qua cái cửa kính quay tự động của tiệm, đi lối cầu thang dành riêng cho khách lên tầng trên.

Lúc Phan Thúc Định đã khuất, một em bé đánh giày khoảng mười bốn, mười lăm tuổi, nhìn trước nhìn sau thấy không ai, xách hòm đi ra phía sau dãy xe hơi đó. Đến bên chiếc Rơ-nôn của Phan Thúc Định, em cúi xuống, rất nhanh, lấy ở phía gầm xe sau ra một vật gì. Sau đó, em thản nhiên bước đi, miệng huýt sáo.

Phan Thúc Định bước vào phòng nhảy, trên bục một giàn nhạc người Phi Luật Tân đang biểu diễn. Những nhạc sĩ Phi Luật Tân da nâu, mặc áo cộc tay hoa sặc sỡ chơi một bản nhạc Jazz với những âm thanh hỗn loạn. Thỉnh thoảng anh đánh trống đầu múp tròn và anh cầm hai quả lắc cao lênh khênh lại hú hét lên như hai thằng điên. Trên sàn nhảy, các cặp trai gái đang uốn éo trong điệu "u-ghi bu-ghi".

Phan Thúc Định tìm một bàn ở góc ngồi. Người bồi đến bàn, anh lấy "tích-kỏ", nháy và gọi một cốc Uých-ki.

Bản nhạc chấm dứt. Đèn chuyển ánh sáng. Những cặp trai gái đưa nhau về bàn ngồi. Một cô gái nhảy đến bàn Định :

- Anh mới đến ?
- Chào em. Em uống gì ?
- Cảm ơn anh. Cho em một cốc "Suze".

Cô gái tuy trang điểm phấn son nhưng vẻ mặt vẫn lộ những nét chất phác. Chiếc áo dài màu trắng, cổ cao, bó sát lấy thân người thon mảnh. Đã quen với tính nết của Phan Thúc Định, Thúy Hằng -tên cô gái - biết rằng anh chỉ mời mình nhảy những vũ điệu êm, lịch sự như tăng-gô, van-xơ, bốt-tông, slô... và anh nhảy rất đẹp ; còn những điệu nhảy cuồng loạn thịnh hành đối với những đám trẻ háo hức văn minh Hoa Kỳ lúc đó như cha-cha-cha, măm-bô, u-ghi bu-ghi, v.v... thì anh không ưa. Thẳng hoặc lúc nào vui anh cũng nhảy Suynh, Săm-ba, rum-ba... nhưng anh đi những bước rất nhẹ, rất kiểu cách và rất điệu nghệ. Thỉnh thoảng hai người mới nhảy một vài bài, còn thì họ ngồi nói chuyện rất vui nhưng không bao giờ chót nhả - Thúy Hằng vừa mếu, vừa trọng người thanh niên lịch sự và hiểu biết này.

Mười một giờ khuya, Phan Thúc Định đứng dậy. Sau khi thanh toán tiền rượu và tích-kê nhảy, anh không lấy lại tiền lẻ, để "puốc-boa"⁸⁴ cho người bồi.

Thúy Hằng tiễn anh ra tới cửa tiệm. Như thường lệ, anh cầm năm trăm "bắt tay" Thúy Hằng, chào ra về.

Phố xá Sài Gòn đã chìm trong bóng đêm, nhưng đường vẫn còn đầy xe cộ đi lại. Chiếc xe Rơ-nôn con quay về dinh Gia Long.

---

⁸⁴ Pour boire : thù lao

14. PHƯƠNG ÁN VIỆT MỸ

Sài Gòn lại một phen hỗn loạn.

Những chiếc xe bọc sắt, xe GMC chở đầy lính ngự thuộc đủ mọi binh chủng, "võ trang tận răng" ầm ầm di chuyển trên các phố. Cần ăng-ten trên xe bọc sắt rung rinh bên cạnh nòng những khẩu đại bác, đại liên. Bọn lính ngồi trên xe này nhìn bọn ngồi trên xe kia, giữa đơn vị này với đơn vị kia, giữa binh chủng này nhìn binh chủng kia, cũng gờm gờm như đề phòng lẫn nhau. Chúng di chuyển đi đâu, làm gì ? Không ai biết ! Ai ra lệnh cho chúng ? Không ai biết ! Chúng cũng không cần đặt ra những câu hỏi ấy vì từ khi khoác quần áo lính ngự, người ta đã biến chúng thành những con người máy chỉ biết phục tùng và bắn giết để thág thág được lĩnh một số lương ít ỏi.

Thỉnh thoảng một đoàn xe vận tải, vài bạt che kín mít, ầm ầm chạy ra ngoại thành.

Có những đoàn người lạ mặt, bí mật vào các đồn cảnh sát, vào "Nha tổng Giám đốc Cảnh sát và Công an". Lực lượng cảnh sát và công an ngự quanh khu Sài Gòn -Chợ Lớn tăng lên rất nhanh, trong đó có nhiều tên mới xuất hiện lần đầu, vũ khí kè kè, tỏa ra các ngã đường. Các trụ sở cảnh sát quận thấy xuất hiện cả trung liên, đại liên và súng cối. Những vũ khí ấy ở đâu ra ? Chúng định làm gì ? Cũng không ai biết.

Bởi vì Sài Gòn hồi này hầu như vô chủ. Hay nói đúng hơn đang có cuộc thay đổi bọn cai trị. Giữa bọn tay sai Pháp và bọn tay sai Mỹ diễn ra cuộc tranh nhau quyết liệt. Đằng sau chúng, bọn thực dân mới và bọn thực dân cũ giấu mặt. Đài phát thanh Sài Gòn uốn lười ca ngợi Ngô Thủ tướng "bao năm lê gót nơi quê người"... thì đài phát thanh riêng của quân đội ngự lại bóng gió đả kích Ngô Đình Diệm âm mưu chia rẽ quốc gia, thủ tiêu tự do dân chủ.

Tướng Hòa Hảo Lê Quang Vinh (tức Ba Cụt) đem bốn nghìn quân cuồng tín phong tỏa Sài Gòn. Bên kia cầu chữ Y, đài phát thanh của Bình Xuyên cả ngày chửi rủa Ngô Đình Diệm và thôi thúc nhân dân tản cư ra khỏi thành phố. Các cửa tiệm đóng cửa. Một tiếng nổ to đến cửa kính long vỡ khiến người ta giật mình, hốt hoảng mấy ngày đêm liền. Giá thực phẩm, lương thực tăng vùn vụt. Ai có việc gì cần thiết ra đường đều vội vã, mắt sau, mắt trước. Thỉnh thoảng vài chiếc máy bay bay thấp gầm rú trên bầu trời. Một chiếc xe díp không mang biển số, gắn loa phóng thanh chạy trên các đường phố vừa rải truyền đơn, vừa kêu gọi "triệt để ủng hộ Ngô Thủ tướng", bị cảnh sát của Lại Hữu Sang - người của Bình Xuyên bắt giữ.

Báo chí Sài Gòn đã nhao nhao nói đến chuyện Mỹ có thể "thay ngựa giữa dòng". Có tin đồn đại sứ Mỹ Cô-lin cũng muốn thay Diệm. Chúng thấy con ngựa già nặng đầu óc gia đình trị này khó kéo nổi cỗ xe thuộc địa.

Sài Gòn như nằm trên một kho thuốc nổ, có thể nổ tung bất cứ lúc nào chỉ cần một đốm lửa nhỏ.

Dinh Gia Long của Ngô Đình Diệm có lúc hầu như bị cô lập hoàn toàn. Chỉ có bọn lính trong tiểu đoàn đặc biệt do tên đại tá Phi Luật Tân Na-pô-lê-ông Va-lê-ri-a-nô và ba tên sĩ quan Phi Luật Tân khác tổ chức, huấn luyện, trực tiếp chỉ huy là ở lại với Diệm.

Những tên lính khác rời bỏ dinh Gia Long. Diệm ngồi lì trong dinh. Cạnh Diệm, Ngô Đình Nhu rít thuốc lá liên tục, bàn mưu, tính kế, bài binh bố trận. Hắn luôn luôn để điện liên lạc với những tướng lĩnh trong quân đội ngự mà hắn nắm được, những thủ lĩnh quân sự các giáo phái mà hắn mua được, bằng tiền của Mỹ. Những tên này do sự nhay bén của kinh nghiệm làm tay sai, biết rằng chủ Pháp đã hết thời trên đất Việt Nam nên chạy theo chủ mới.

Có hai người nữa thường xuyên ở bên cạnh Ngô Đình Diệm: đại tá tình hảo Mỹ Lên-sđen và... Phan Thúc Định. Ngô Đình Diệm đứng được trong lúc gay go này là nhờ ở sự ủng hộ của tên đại tá tình báo Mỹ cáo già. Hắn muốn dựng cột, phết hồ, dán giấy cho một tên Mắc-say-say nữa ở Việt Nam như hắn đã làm ở Phi Luật Tân.

Tối nay, tại dinh Gia Long, Ngô Đình Diệm triệu tập một cuộc họp khẩn cấp, bí mật, ngoài những người liên quan không ai được phép bén mảng tới khu vực gần dinh. Buổi họp có tính chất quyết định chỗ đứng của anh em họ Ngô, quyết định những biện pháp của anh em họ Ngô đối với các lực lượng chống đối.

Lúc Phan Thúc Định bước vào phòng làm việc thì thấy hai anh em họ Ngô đang đọc mấy tờ giấy, nét mặt rất bức tức, Diệm chỉ mấy tờ giấy nói với Phan Thúc Định.

- Cháu xem, bọn chúng định dùng sức ép với bác. Đây là thư từ chức của bốn nhân viên Cao Đài trong nội các. Đây là thư từ chức của bốn nhân viên Hòa Hảo cũng có chân trong nội các. Bác đã dành cho chúng tám ghế trong nội các, để cho Trần Văn Soái cả chức Quốc vụ khanh kiêm Ủy viên quốc phòng trong quân đội, để cho bọn Bình Xuyên nắm công an, cảnh sát mà chúng chưa thỏa. Sáng nay, tên Lại Hữu Sang đã công khai không phục tùng lệnh của Thủ tướng. Còn tên Hộ pháp Phạm Công Tắc thì đánh điện cho Bảo Đại yêu cầu phải thay đổi nội các "để tránh các cuộc đổ máu trong nội bộ những người quốc gia". Chúng muốn gì ? Chúng muốn lật ta. Chúng muốn nắm lấy tất cả mọi quyền hành. Nhưng chúng không biết rằng thời của chúng hết rồi ! Người Mỹ nhất định sẽ không để cho người Pháp ở lại trên mảnh đất này. Người Mỹ sẽ quyết định chứ không phải là người Pháp ! Chúng muốn nói đến chuyện đổ máu ! Được ! Bác sẽ cho chúng đổ máu. Bác chỉ còn đợi một ý kiến quyết định...

Hắn nhìn Phan Thúc Định trù mến :

- Trong lúc khó khăn mới đánh giá được hết con người. Bác rất cảm động thấy trong lúc này, cháu vẫn luôn luôn ở bên cạnh bác. Cháu thực không phụ lòng tin của bác.

Phan Thúc Định hơi cúi đầu :

- Con vẫn nghĩ rằng : Đi theo Cụ lớn mới trả được thù nhà và mới có thể làm nên sự nghiệp.

- Bác cảm ơn tấm lòng trung thành của cháu. Ngoài những người trong gia đình, bác chỉ còn mấy người thân cận như cháu.

Lên-sđên và Phi-sin bước vào. Diệm, Nhu niềm nở bắt tay và ân cần mời ngồi. Sau vài câu khôi hài mua vui và lấy hứng khởi, Nhu khai mạc cuộc họp. Bỗng Diệm quay sang Nhu :

- Chú cần ra xem lại tình hình bọn lính gác ở ngoài cổng?

Nhu chưa kịp trả lời thì Lên-sđên đã gạt đi :

- Không cần ! Theo chỗ tôi biết, bọn lính này là bọn rất trung thành với các ông - Đại tá Va-iê-ri-a-nô đã theo dõi thái độ từng thằng một. Bọn chống đối cũng không dám tán công khi chúng tôi có mặt ở đây.

Hắn hỏi Ngô Đình Diệm :

- Sáng nay, tướng Cao ủy Pháp Ê-ly⁸⁵ đến gặp ngài Thủ tướng phải không ?

- Đúng. Tướng Ê-ly vừa từ Ba Lê đến Sài Gòn hôm qua. Sáng nay ông ta có đến hội kiến với tui - Ông ta có khuyên tui nên thương thuyết với các lãnh tụ giáo phái để cứu vãn lại tình hình...

Lên-sđên ngắt lời Diệm :

- Xin lỗi ông, ông có thể nhắc lại nguyên văn lời ông ta nói không ?

- Ông ta nói rằng : "Phải nhìn nhận tất cả rồi rầm sẽ đưa lại một sự đổ vỡ tức thời. Phải tìm mọi cách để tránh hành động chiến tranh, những hành động sẽ đưa lại nhiều hậu quả không thể lường

---

⁸⁵ Paul Ély, Đại tướng Tổng ủy viên kiêm tổng tư lệnh quân đội Liên hiệp Pháp tại Đông Dương

được và chỉ có lợi cho Việt Minh". Để cứu vãn tình hình hiện nay, ông ta đề nghị tui và các lãnh tụ giáo phái phải mở lại các cuộc thương thuyết. Ông ta khuyên tui nhượng bộ.

Phi-sin mỉm cười với Lên-sđen :

- Người Pháp vẫn muốn quay lại.

Lên-sđen tiếp tục hỏi Diệm :

- Vậy ông đã trả lời như thế nào ?

- Tui không nói rõ cho ông ta biết ý đồ cụ thể của tui, bởi vì tui phải đợi tham khảo ý kiến các ông. Tui chỉ nói : Tui sẽ cứu xét tất cả các ý kiến và sẽ tiếp xúc với những nhân vật cần thiết. Chừng như ông Ê-ly không được hài lòng với câu trả lời của tui nên ông ta lại lưu ý tui cứu xét tình hình mau lẹ, nếu chậm sẽ dẫn đến một sự đổ bể mà tai hại không thể lường được.

Phi-sin nhận xét :

- Người Pháp dọa ông đấy.

Ngô Đình Diệm trình trọng :

- Tình hình rất khẩn trương, không cho phép chúng ta chậm chạp, do dự. Tui mời các ông đến để bàn cách giải quyết. Chúng ta hãy xem xét lại tình hình, những âm mưu và hoạt động của bọn chúng. Tui đã ủy cho anh Phan Thúc Định theo dõi việc đó. Anh có thể trình bày tổng quát lại cho tui và các vị đây cùng nghe.

Phan Thúc Định lấy trong cặp ra một tập hồ sơ. Qua Hai Pôn - con trai Bảy Viễn - qua tên thư ký riêng của Trần Văn Soái, Phan Thúc Định đã nhanh chóng tổ chức được những "nguồn" riêng trong hàng ngũ các giáo phái chống đối Ngô Đình Diệm, thu thập được khá nhiều tin tức. Khi Phan Thúc Định trình bày thì Lên-sđen cũng mở cái cặp da của hắn, rút một tập hồ sơ ra. Định hiểu ngay tên đại tá tình báo này muốn thẩm tra những tin tức anh trình bày có đúng với những tin tức của màn lưới tình báo Mỹ không. Anh liếc mắt nhanh nhìn tập hồ sơ của hắn, thấy có cả những chiếc ảnh chụp kèm theo. Anh biết rằng những hoạt động của các giáo phái chống Ngô Đình Diệm mà anh trình bày đây, ngoài anh nắm được ra, không những nó đã được cơ quan C.I.A theo dõi đầy đủ lại còn được những màn lưới riêng của Trần Kim Tuyến, của Ngô Đình Nhu, Ngô Đình Thục tốn công, tốn của tìm hiểu nữa. Bởi vì những hoạt động ấy có ảnh hưởng tới sự sống còn của anh em họ Ngô. Bởi vì cả mấy thằng trùm tình báo Mỹ lẫn anh em họ Ngô cũng muốn nhân dịp này, im lặng đo sự thành thực của Phan Thúc Định đối với bọn chúng.

Phan Thúc Định nói :

- Bẩm Cụ lớn, con vẫn hằng trình bày thường xuyên những tin tức của con nắm được với cụ lớn. Hôm nay, con xin trình bày những nét tổng quát theo lời Cụ lớn dạy với các vị đây...

- Như các vị đã biết, việc Cụ Ngô về nắm chính quyền, cựu hoàng Bảo Đại không bằng lòng một chút nào. Dưới sự thuyết phục của đại sứ Mỹ và không thể làm trái với lời khuyên bảo của chính phủ Pháp, Bảo Đại bắt buộc phải nhận để Cụ Ngô tổ chức nội các. Nhưng ngay từ đầu, Bảo Đại đã ra điều kiện : trong nội các phải để từ tám đến mười hai ghế quan trọng cho những người thân Pháp, tay chân của ông ta. Ông ta muốn rằng dù đứng đầu nội các là Cụ Ngô nhưng người của ông ta vẫn lũng đoạn nội các; nội các vẫn là một nội các hoàn toàn trung thành với ông ta. Sự việc diễn ra không đúng như ý ông ta muốn. Mới chỉ một vài tháng cầm quyền thôi cụ Ngô đã chứng tỏ cho Bảo Đại biết Cụ là người cương quyết có đường lối riêng của mình.

Bên ngoài, Bảo đại vẫn phải im lặng, nhưng bên trong ông ta tìm mọi cách đổ lật cụ Ngô. Vào cuối tháng chín năm 1954, đã có một cuộc gặp gỡ giữa Bảo Đại và Bảy Viễn tại thị trấn Can-nơ trên đất Pháp. Trong cuộc gặp gỡ này, Bảo Đại phàn nàn với Viễn rằng cụ Ngô đã ra mặt chống ông ta bằng

cách gạt những người thân cận của ông ta ra khỏi nội các. Bảo Đại hứa nếu Bảy Viễn lật được cụ Ngô, lập được chính phủ "Liên hiệp quốc gia" thì sẽ tấn phong Viễn làm Thủ tướng.

Trở về Sài Gòn, Viễn hoạt động ráo riết vận động các lãnh tụ của hai giáo phái lớn, có quân đội riêng là Cao Đài và Hòa Hảo, liên kết thành một lực lượng thống nhất, âm mưu lật đổ cụ Ngô. Cố vấn chính trị của Viễn là Lại Hữu Tài liên tiếp gặp Hộ pháp Phạm Công Tắc và tướng Trần Văn Soái, tướng Lê Quang Vinh. Ngoài ra, Bảy Viễn thường bí mật gặp tướng Nguyễn Văn Hinh.

Hoạt động của Bảy Viễn và Lại Hữu Tài có sự khuyến khích nâng đỡ ngầm của Bảo Đại, Nguyễn Văn Hinh đã dẫn tới việc thành lập một cái gọi là "Mặt trận thống nhất toàn lực quốc gia" vào giữa tháng ba năm 1955 vừa qua.

Cái mặt trận này ra một thông cáo báo tin tám tổng trưởng, bộ trưởng Cao Đài, Hòa Hảo trong nội các từ chức để làm cho nội các do cụ Ngô lãnh đạo tan rã. Bản thông cáo này do Bình Xuyên thảo ra và cho phổ biến, chỉ lấy ý kiến của Phạm công Tắc, Trần Văn Soái, Lê Quang Vinh. Một số tướng lĩnh khác của Cao Đài, Hòa Hảo không được hỏi ý kiến trước. Vì thế, hai tướng Trịnh Minh Thế và Nguyễn Thành Phương của Cao Đài có chân trong nội các đã phản đối kịch liệt và tuyên bố không từ chức, tỏ ý vẫn tiếp tục hợp tác với chính phủ.

Ngày 28 tháng 3, Chủ tịch đoàn "Mặt trận thống nhất toàn lực quốc gia" do tướng Lê Văn Viễn triệu thỉnh, họp phiên đặc biệt. Dự phiên họp, có Hộ pháp Phạm Công Tắc đại diện nhóm Cao Đài; tướng Trần Văn Soái đại diện nhóm Hòa Hảo; tướng Lâm Thành Nguyên thay mặt tướng Ba Cụt. Họ đã quyết định :

1. Yêu sách Thủ tướng Ngô Đình Diệm phải thương nghị với "Mặt trận thống nhất toàn lực quốc gia". Địa điểm họp phải do Mặt trận định, chứ không thương nghị tại dinh Gia Long vì sợ đại diện của Mặt trận bị bắt hoặc bị ám sát.

2. Khai trừ Nguyễn Thành Phương của Cao Đài vì tướng Phương không chịu rút khỏi nội các của cụ Ngô. Giáo chủ Cao Đài cử tướng Lê Văn Tấn thay thế tướng Phương làm đại diện quân đội Cao Đài trong Mặt trận. Tướng Trịnh Minh Thế của Cao Đài rút ra ngoài Mặt trận, sẽ có chủ trương xử lý sau.

3. Bắt buộc các quốc vụ khanh, tổng, bộ trưởng Cao Đài và Hòa Hảo phải từ chức, bất hợp tác với nội các của cụ Ngô, gây một sự rối loạn nghiêm trọng dẫn đến sự tan rã của nội các.

4. Cấp tốc chấn chỉnh lại các lực lượng võ trang của các giáo phái. Giao trách nhiệm cho Hòa Hảo phong tỏa kinh tế đô thành, dùng lực lượng võ trang của ba giáo phái nắm trong tay, có sự hỗ trợ của lực lượng cảnh sát, công an của Lại Hữu Sang, với sự ủng hộ ngầm của tướng Nguyễn Văn Hinh, cướp lấy chính quyền trong tay cụ Ngô thành lập một nội các thân Pháp.

Các vị cũng đã biết : ngay sau đó một "ủy ban phong tỏa kinh tế đô thành" thành lập do tướng Hòa Hảo Ba Cụt chỉ huy. Quân Hòa Hảo đã chặn các đường vào Sài Gòn, Chợ Lớn. Tướng Lê Văn Viễn rút về phía bên kia cầu chữ Y, đặt đại bản doanh Bình Xuyên tại đó. Tướng Nguyễn Văn Hinh đã bí mật chuyển một số lớn vũ khí, đạn dược của quân đội Liên hiệp Pháp cho Bình Xuyên từ Rừng Sát kéo về. Rất nhiều quân của Bình Xuyên đã được bí mật bổ sung vào các đơn vị cảnh sát thuộc quận 6, quận 7 và quận 8 ở Chợ Lớn. Trụ sở cảnh sát trung ương ở đại lộ Trần Hưng Đạo được tăng cường lên đến 3 tiểu đoàn. Họ đã chuẩn bị xong tất cả. Theo tin tức tôi được biết, chắc chắn ngày mai họ sẽ nổ súng.

Phan Thúc Định vừa trình bày, vừa quan sát thái độ của những người ngồi nghe. Mỗi lần nghe thấy nhắc đến những hành động, âm mưu chống đối mình, Ngô Đình Diệm không giấu nổi vẻ căm tức, bực bội. Bàn tay to bè, ngắn ngủn của Diệm để trên bàn nắm chặt lại. Ngô Đình Nhu không tỏ thái độ gì, im lặng rít thuốc lá, mắt ngược lên trần nhà. Lên-đên ra vẻ mãi đọc tập hồ sơ riêng của hần, nhưng Phan Thúc Định biết hần đang theo dõi từng lời nói của anh. Phi-sin thỉnh thoảng gạt đầu

như chợt nảy ra một ý kiến gì qua trình bày của Phan Thúc Định. Khi trình bày xong, Phi-sin buông một câu :

- Bọn chúng quên rằng người Pháp đã thất bại rồi.

Lên-sđen không nói gì, đưa cho Ngô Đình Diệm và Phan Thúc Định xem mấy cái ảnh, về tự đắc. Đó là ảnh cuộc gặp gỡ giữa Bảo Đại và Bảy Viễn ở Can-ner, ảnh cuộc họp giữa Bảy Viễn và tướng lãnh trùm giáo phái Cao Đài, Hòa Hảo; ảnh những chiếc xe vận tải GMC bị kín của quân đội Liên hiệp Pháp đi qua cầu chữ Y; ảnh một đồn cảnh sát Chợ Lớn đang bố trí chuẩn bị chiến đấu...

Tên trùm C.I.A, muốn tỏ cho mọi người biết rằng C.I.A chỗ nào cũng có mặt, những tin tức mà Phan Thúc Định vừa nói, có tài liệu cụ thể rõ ràng bằng những bức ảnh chụp. Thái độ của Lên-sđen nhu ngầm nói : tất cả mọi việc đều không thể lọt qua được mắt C.I.A.

Trong khi Phan Thúc Định nhìn bức ảnh, đoán xem chúng chụp được bằng loại máy gì và người chụp đứng ở góc độ nào thì Ngô Đình Diệm trầm trồ :

-Tui có cảm tưởng cả thế giới ở trong tay các ông.

Lên-sđen nhếch một nụ cười tự mãn. Ngô Đình Diệm quay về phía Nhu.

- Chú có ý kiến gì không ?

Thường thường Nhu ít nói, nhưng khi hắn nói thì giọng hắn đánh lại, quỷ quái, thâm độc, tàn nhẫn như những ý nghĩ vẫn nung nấu trong đầu.

-... Thừa Thủ tướng và các vị. Theo ý tôi, chúng ta đã nhượng bộ nhiều rồi. Trước khi về nước chấp chính, trong cuộc gặp gỡ với Bảo Đại ở Pháp, Thủ tướng đã thỏa thuận với Bảo Đại để dành 8 đến 12 ghế tổng, bộ trưởng, thứ trưởng cho các phe phái ủng hộ hắn trong nội các của Thủ tướng. Bởi vì lúc ấy chúng ta nghĩ rằng : chúng ta có một kẻ thù là : Cộng sản; chúng ta chỉ có một nhiệm vụ là : chống Cộng sản. Chúng ta có thể bắt tay và thỏa hiệp bất cứ ai chống Cộng như chúng ta. Chúng ta nhượng bộ Bảo Đại và những người của hắn với mục đích làm cho công cuộc chống Cộng có hiệu lực, kết quả nhất, chớ không để đi đến chỗ thất bại như người Pháp đã làm.

(Lên-xđen và Phi-lin gật đầu tán thưởng),

Chứ đối với chúng ta, Bảo Đại có nghĩa lý gì ? Một đứa con hoang được dựng lên làm vua, chẳng có quyền hành gì, thấy ai mạnh thì theo để tìm cách hưởng lạc. Đi đầu hàng Cộng sản năm 1945 rồi lại quay sang theo Pháp. Cuộc đời của hắn chỉ có tiền và gái. Hắn còn đòi hỏi cái gì nữa, khi ta vẫn để nguyên cho hắn hưởng tiền và gái. Hắn và lũ người theo hắn không hiểu thiện chí của chúng ta, không như chúng ta : phục vụ sứ mệnh cao cả thiêng liêng mà Chúa đã giao cho như một thiên mệnh, là chống Cộng và chấn dất dân.

(Ngô Đình Diệm gật đầu, hả hê).

Bây giờ mới bộc lộ rõ : họ chỉ mượn nhãn hiệu chống Cộng để kiếm ăn, để làm giàu, để đòi chia quyền hành. Đã đến lúc họ chỉ làm cản trở công việc chống Cộng. Nay họ đòi hỏi chúng ta điều này; mai họ đòi hỏi điều khác. Họ không hiểu mình, hiểu người một chút nào. Họ tưởng với mười ngàn khẩu súng trong tay, họ có thể làm chúng ta phải khuất phục. Nhưng họ muốn là một việc, thực tế lại là một việc khác. Sẽ có nhiều cái bất ngờ xảy ra đối với họ và những cái bất ngờ ấy sẽ dẫn họ đến chỗ... chết.

(Càng nói, giọng Ngô Đình Nhu càng trở nên hùng hồn khi thấy thái độ Phi-sin và Lên-sđen tán thưởng, chăm chú theo dõi).

Đầu tiên, đúng như ngài giáo sư Phi-sin vừa có nhận xét mỉa mai về bọn họ : họ quên rằng người Pháp, chỗ dựa của họ, đã bại trận rồi. Người Pháp khuyến khích ngầm họ, nhưng sẽ không dám công

khai giúp đỡ họ. Lời tuyên bố của tướng Ê-ly là một chứng cứ. Ông ta muốn xoa dịu tình hình nhưng không dám nói một câu nào cụ thể ủng hộ Bảo Đại và những người của hắn. Các quan chức Hoa Kỳ đã hứa hẹn với chúng ta chắc chắn người Pháp sẽ hoàn toàn rút khỏi Việt Nam, người Pháp rút khỏi, sẽ không có chỗ đứng cho bọn họ.

Việc chống Cộng ở Việt Nam đã do người Hoa Kỳ chính thức giúp đỡ. Các quan chức Hoa Kỳ đã tỏ ý không muốn Bảo Đại và những người của hắn có mặt trong hàng ngũ những người thực sự chống Cộng như chúng ta.

(Ngô Đình Nhu nhìn Lên-sđen và Phi-sin để xem phản ứng của hai tên này. Lên-sđen gật đầu, thêm vào : - Trước hết là cơ quan C.I.A chúng tôi hiểu rõ hơn ai hết sự bất lực của họ).

Thứ hai là : Bề ngoài tuy họ có vẻ thống nhất đứng sau Bảo Đại nhưng bên trong họ nằm bè bầy mối. Trong quân đội, trừ tướng Nguyễn Văn Hinh và một số người thân cận của Hinh ra thì tuyệt đại đa số đã chán ghét người Pháp sau kỳ bại trận. Tâm lý chung là đang háo hức đón chờ Hoa Kỳ, chờ đợi những vũ khí tối tân, những trang bị mới của Hoa Kỳ, chờ đợi sự giúp đỡ của Hiệp Chúng Quốc. Họ đang ao ước được Mỹ hóa. Họ cũng biết người Hoa Kỳ chỉ ủng hộ Thủ tướng Ngô Đình Diệm. Tôi có liên lạc với nhiều sĩ quan cao cấp trong quân đội. Họ không trung thành với tướng Hinh nữa, nhất là những sĩ quan trẻ. Họ đang muốn có sự thay đổi. Họ sẵn sàng chờ lệnh chúng ta. Họ sẵn sàng bày tỏ lòng trung thành với Thủ tướng. Lính tráng thì ai chỉ huy cũng được, đánh ai cũng được, miễn là trả họ nhiều tiền. Họ cũng đang hy vọng người Hoa Kỳ trực tiếp viện trợ, họ sẽ được mặc quần áo đẹp, lương được tăng, có nhiều tàu bay và ô tô.

Về các giáo phái thì nhờ có sự giúp đỡ của ngài đại tá Lên-sđen đây, chúng ta đã "mua" được tướng Nguyễn Giác Ngộ của Hòa Hảo, tướng Nguyễn Thành Phương của Cao Đài v.v... các tướng tá đó đã ra tuyên bố chống lại Phạm Công Tắc và Trần Văn Soái, trung thành với Thủ tướng Ngô Đình Diệm. Nếu có nổ súng, họ sẽ đem quân bản bộ theo chúng ta đánh lại những thủ lĩnh của họ trước đây. Do đó, ta thấy thực lực của Cao Đài, Hòa Hảo suy yếu nhiều. Còn Bình Xuyên thì là một bọn đầu trộm đuôi cướp ô hợp lúc đắc thế thì hò hét nhặng xị, lúc một hai đũa bị đánh đau thì sẽ bỏ chạy như vịt.

Tóm lại, bọn họ cả về thể lẫn lực đều suy yếu.

Ngô Đình Diệm mỉm cười như đã nhìn thấy sự thất bại của bọn chống đối. Lên-sđen nghiêm trang hỏi Ngô Đình Nhu :

-Các ông cho biết kế hoạch hành động của các ông ?

Nhà "chiến lược gia" kiêm "lý luận gia" của gia đình họ Ngô không cần mở một quyển sổ, một tờ giấy ra xem. Tất cả mọi kế hoạch như đã sắp sẵn trong đầu hắn. Hắn nói ngay, rành mạch từng điểm một, theo sự rõ ràng rành mạch của nghề thư mục cũ của hắn :

-... Tôi cho rằng muốn tập trung lực lượng để diệt trừ Cộng sản thì trước hết phải gạt bỏ hết những kẻ chống đối chúng ta ở miền Nam này. Quân đội Cộng hòa và cảnh sát công an phải ở trong tay chúng ta, ở trong tay những người tuyệt đối trung thành với chúng ta. Lúc này, Việt Minh đã tập kết ra Bắc là cơ hội tốt nhất để chúng ta rảnh tay thanh toán bọn chống đối. Tôi đề nghị :

1. Cải tổ lại quân đội Cộng hòa và lực lượng cảnh sát công an. Cấp tốc bố trí những người trung thành với chúng ta vào các cấp chỉ huy. Sử dụng viện trợ trong việc "mua" các tướng cũ trong quân đội Liên hiệp Pháp. Mời thêm cố vấn Hoa Kỳ thay thế cố vấn Pháp, tiến tới hoàn toàn nhờ chính phủ Hoa Kỳ giúp đỡ việc tổ chức, huấn luyện, trang bị... gạt Nguyễn Văn Hinh và những người của hắn ra khỏi Bộ quốc phòng, gạt nhóm Bình Xuyên ra khỏi lực lượng cảnh sát, công an. Về việc gạt Nguyễn Văn Hinh và nhờ chính phủ Hoa Kỳ giúp thêm cố vấn, tổ chức, huấn luyện, trang bị lại cho quân đội cộng hòa, lực lượng công an cảnh sát, chúng tôi nhờ đại tá Lên-sđen và giáo sư Phi-sin có mặt ở đây chuyển dùm ý kiến của chúng tôi với đại sứ Cô-lin và chính phủ Hoa Kỳ.

2. Thanh toán lực lượng võ trang của các giáo phái, các đoàn thể chính trị đối lập bằng hai cách :

a) Thuyết phục các lãnh tụ đối lập đem lực lượng quân sự họ , sát nhập vào quân đội Cộng hòa gọi là "quốc gia hóa" như trường hợp đối với tướng Trịnh Minh Thế và tướng Nguyễn Thành Phương. Trước mắt, thực hiện ngay việc phân tán năm ngàn quân Cao Đài của tướng Nguyễn Thành Phương và củng cố làm như thế đối với quân Hòa Hảo của Nguyễn Giác Ngộ.

Tôi xin có ý kiến thêm : bọn này dù đã đầu hàng ta, chúng ta cũng không thể tin chúng, không thể nuôi ong tay áo để rồi có ngày chúng có thể hại ta. Quân thì chúng ta phân tán, tướng thì chúng ta cũng phải trị bằng..."một viên đạn đằng sau"⁸⁶ tất nhiên không phải là ngay bây giờ - để khỏi lo hậu hoạn.

(Cả Ngô Đình Diệm, cả Lên-sđên và Phi-sin đều gật đầu).

b) Dùng võ trang đè bẹp ngay các cuộc nổi loạn chống đối hiện nay của các tướng Bảy Viễn, Năm Lửa và Ba Cụt. Ở miền Trung, thì quét sạch bọn Đại Việt Quốc Dân Đảng⁸⁷. Chúng ta sẽ tiêu diệt chúng một cách không thương tiếc. Chúng ta sẽ nổ súng trước khi chúng hành động.

1. Phải sớm chấm dứt chế độ Quốc trưởng với vai trò của Bảo Đại. Chỉ có một người lãnh đạo ở miền Nam này là Ngô thủ tướng, tiến tới một chế độ chính trị như ở Hoa Kỳ và Thủ tướng Ngô Đình Diệm sẽ làm Tổng thống. Phải xây dựng hậu thuẫn vững mạnh cho Thủ tướng Ngô Đình Diệm ngay từ bây giờ.

Hiện nay, ảnh hưởng của Pháp còn khá mạnh trong các tầng lớp thượng lưu và trung lưu, ảnh hưởng của Cộng sản còn mạnh trong các tầng lớp lao động. Truất phế Bảo Đại là một cách loại trừ ảnh hưởng của Pháp. Đồng thời, chúng ta gấp rút phát triển đảng Cần lao nhân vị và Phong trào cần lao trong các giới, các ngành để thu hút quần chúng, loại trừ ảnh hưởng của Cộng sản.

Sau khi đã thanh toán các phe đối lập, củng cố vững vàng sự chấp chính của Ngô Thủ tướng rồi, chúng ta sẽ dốc toàn tâm, toàn lực vào tiêu diệt Chủ nghĩa Cộng sản trên mảnh đất Việt Nam này.

Nghe Nhu nói đến đâu, các thớ thịt trên bộ mặt của Ngô Đình Diệm nở căng ra đến đó. Lên-sđên và Phi-sin cúi đầu trao đổi nhỏ với nhau. Sau khi trao đổi, Lên-sđên nói với Diệm và Nhu :

- Chúng tôi tán thành ý kiến của ông cố vấn. Kế hoạch hành động ông phát ra phù hợp với việc thực hiện kế hoạch của C.I.A. Chúng tôi đã thống nhất với ngài Thủ tướng trước khi ngài về nước. Tại sao các ông chưa hành động cương quyết ?

Ngô Đình Diệm nhìn hai tên Mỹ, vừa nói, vừa thăm dò :

- Chúng tui còn đợi thái độ của... người Hoa Kỳ. Không kể dư luận một số báo chí Mỹ gần đây, nhưng theo tin tức riêng và sự quán của chúng tôi ở Hoa Thịnh Đốn cũng điện về cho biết, có thể các ông sắp sửa thôi ủng hộ tui. Chúng tui muốn được biết rõ điều đó ?

Lên-sđên ngửa mặt lên cười lấp câu hỏi của Diệm :

- Chúng tôi đã nói với ông là ai cũng thấy Việt Nam cần có một người lãnh đạo... ông vẫn là Thủ tướng. Chúng tôi vẫn ủng hộ ông. Tôi xin nhắc lại : Chúng tôi vẫn ủng hộ ông. Riêng cá nhân tôi, tôi hoàn toàn ủng hộ ông trong cương vị hiện nay.

Lên-sđên trở lại thái độ nghiêm trang ngay :

---

⁸⁶ Như sau này đối với tướng Cao Đài Trịnh Minh Thế - Thế bị bắn chết ở cầu Tân Thuận lúc đang mải chỉ huy "đánh nhau với Bình Xuyên" chiều ngày 3-5-1955, thì bị một viên đạn từ đằng sau bắn chết. Tài liệu này viết trong cuốn "Les âmes errantes" - Xuất bản ở Paris năm 1956.

⁸⁷ Đại Việt Quốc Dân Đảng thân Pháp ở miền Trung muốn tranh giành quyền lực với đảng Đại Việt Quốc xã của Ngô Đình Diệm, đã tập hợp một số sĩ quan và binh lính trong Việt Bình Đoàn, tuyên bố chống lại chính quyền Ngô Đình Diệm và lấy chiến khu Ba Lòng cũ của Việt Minh làm căn cứ chống lại quân đội của Ngô Đình Diệm - (T.G)

- Tôi xin nói rõ thêm : Để bảo đảm được sự ủng hộ của chính phủ hoa Kỳ, các ông cần cam kết sẽ đề bẹp được các lực lượng thân Pháp chống đối và phải dốc hết mọi cố gắng vào việc chống Cộng.

Không cần suy nghĩ, Ngô Đình Diệm gật đầu :

- Tui xin cam kết thực hiện điều đó. Các ông đồng ý hí ?

- Tốt.

Ngô Đình Diệm nhìn hai tên Mỹ, trịnh trọng :

- Nếu các ông nhất trí, không có gì bàn thêm, cho phép tui tuyên bố : phương án chính trị do ông cố vấn vừa trình bày được mệnh danh là "PHƯƠNG ÁN VIỆT MỸ" có hiệu lực từ giờ phút này...

Nhìn đồng hồ, Diệm nói :

- Không giờ ba mươi lăm phút.

Rồi Diệm quay lại phía Ngô Đình Nhu :

- Chú ban lệnh phản công và ngay buổi sáng phải nổ súng, nổ hết cỡ. Tung hết lực lượng ra, không ngại chi nữa. Bảo viết sẵn cho tui một bản hiệu triệu dân chúng, lời lẽ thật thống thiết hí.

Gần sáng, từng đoàn xe thiết giáp từ trung tâm Sài Gòn theo đại lộ Trần Hưng Đạo tiến vào Chợ Lớn. Lính bộ được lệnh báo động lên xe cơ giới chuyển đi các ngả. Lính dù, quần áo loang lổ chèn lầy người hung hãn vác tiểu liên chặn các đường phố, vây các đồn cảnh sát; xe tăng, xe bọc sắt lù lù chặn các ngã tư giao thông.

Chín giờ sáng, súng nổ dữ dội vào quân Bình Xuyên và các giáo phái.

Trong dinh Gia Long, Diệm xoa hai bàn tay vào nhau, hể hả.

Ở cơ quan kỹ thuật số 5 của phân bộ C.I.A Sài Gòn, đại tá Lên-sđen vừa chỉ đạo cho Tô-ma theo dõi tình hình cuộc tranh chấp, vừa điện về cho tên trùm C.I.A A-len Đa-lốt :

"Diệm là người tuyệt đối trung thành với Mỹ, là người triệt để chống Cộng sản. Đề nghị ngài báo cáo lại với ngài Ngoại trưởng Phô-stơ Đa-lốt giữ lại Diệm và hủy bỏ bức điện vừa qua của ngài Ngoại trưởng gửi đại sứ Cô-lin ở Sài Gòn tìm người thay thế Diệm".

Hôm đó là ngày 28-4-1955.

15. NỖI LO SỢ CỦA THÚY HẰNG.

Phan Thúc Định vừa đỗ xe trước cửa Liberty đã trông thấy Thúy Hằng từ trong tiệm đi ra. Thúy Hằng nhón nhác nhìn trước nhìn sau như tìm gì. Mọi khi, Thúy Hằng đã trông thấy anh ngay và đã mỉm cười chào anh. Lần này, Định rất ngạc nhiên khi thấy tâm trí Hằng như không để ý gì đến chung quanh cả. Anh tiến lại phía Thúy Hằng gọi :

- Thúy Hằng !

Thúy Hằng giật mình nhận ra anh :

- Chào anh !

Định thấy nụ cười trên môi cô rất gượng gạo. Anh hỏi :

- Cô làm sao mà mặt tái đi thế ? Hình như cô đang tìm gì thì phải ?

Thúy Hằng đáp vội vã, tiếng nói cũng không bình thường :

- Xin lỗi anh, hôm nay em không đi làm được. Em đang tìm một chiếc tắc-xi.

- Cô mệt ư ? Xe của cô đâu ?

Thúy Hằng lắc đầu :

- Không ! Không ! Em không bị mệt ! Em chỉ thấy người nôn nao khó chịu. Xe máy em để nhà. Lúc chiều, Rơ-nê đến đón em đi.

- Rơ-nê ở Huế mới đến đây ?

- Vâng !

Phan Thúc Định hơi bậm môi lại, nhưng anh trở lại thái độ lịch sự hằng ngày rất nhanh. Anh chỉ VỀ phía chiếc xe của mình :

- Nếu không có gì phiền, cô đừng gọi tắc-xi nữa. Mời cô lên xe, tôi xin phép được đưa cô về nhà...

Thúy Hằng bối rối :

- Nhưng... em chưa về nhà. Em muốn đi... một vài nơi... Phan Thúc Định vẫn nhã nhặn :

- Tối nay tôi cũng không bận gì. Tôi có thể đưa cô đi đâu cũng được.

Sau khi suy nghĩ, Thúy Hằng gật đầu :

- Vâng, nhờ anh vậy.

Thúy Hằng đi theo Phan Thúc Định . Nàng nói một câu như nói với chính mình :

- Lúc này, em thấy cần một người bên cạnh em.

Định vờ như không nghe, anh đặt câu hỏi về thái độ hoảng hốt của Thúy Hằng. Tại sao cô lại bỏ dở buổi làm ? Tại sao cô lại lúng túng, bối rối, có những nét sợ hãi hiện trên nét mặt? Thái độ không bình thường của cô có liên quan gì đến cuộc gặp gỡ giữa cô với Rơ-nê vừa rồi ? Từ lâu, Định biết Rơ-nê người Pháp kiều phụ trách chi nhánh hãng "Pháp quốc Hàng không" ở Huế, đồng thời là một nhân viên quan trọng của S.E.D.C.E - rất mê Thúy Hằng. Mỗi lần về Sài Gòn, bao giờ hắn cũng có mặt ở Liberty Palace. Hắn mang đến cho Thúy Hằng rất nhiều thứ : từ lọ nước hoa đắt tiền ở Pa-ri đến những thước tơ lụa đẹp để ở Bom-bay, từ con búp-bê sắc sỡ bộ quần áo dân tộc đóng trong hòm kính của Nhật Bản đến chiếc đồng hồ đeo tay xinh xắn của Thụy Sĩ. Thúy Hằng từ chối nhiều lần không được, vì với phong cách lịch sự rất "Pháp" hắn lại gửi qua bưu điện kèm theo tấm danh thiếp với những lời lẽ vừa văn hoa, vừa trân trọng. Những thư quà ấy không làm thay đổi được Thúy Hằng.

Mặc dù nghề nghiệp bắt buộc cô phải tiếp chuyện, phải khiêu vũ, nhưng đối với những người nước ngoài, bao giờ Thúy Hằng cũng dè dặt. Cô rất nhã nhặn nhưng không suồng sã, tự nhiên nhưng không quá trớn. Đối với Rơ-nê, thái độ của Thúy Hằng cũng vậy. Có lẽ một phần vì thái độ ấy mà Rơ-nê càng say đắm Thúy Hằng hơn, trong sự say mê có pha chút vì nể.

Phan Thúc Định mở máy và nhìn Thúy Hằng chờ đợi. Thúy Hằng nói :

- Anh cho em xuống Gia Định.

Chiếc xe chuyển bánh, sang số. Những cửa hàng nhấp nháy ánh đèn, những xe cộ, những bóng người loạng thoảng ngoài cửa kính. Khung kính phía trước xe hiện ra bóng mấy tên cảnh sát mặc quần áo trắng hoặc một chiếc xe của bọn quân cảnh đi nghênh ngang. Xe lại chạy lẫn vào dòng xe cộ tấp nập xuôi ngược. Nhiều nhất là xe nhà binh. Những chiếc xe nhà binh sơn màu đất với biển số màu vàng, vùn vụt qua lại, tương phản với vẻ hoa lệ của thành phố, như những vết bùn trên một chiếc áo hoa sặc sỡ.

Phan Thúc Định và Thúy Hằng ngồi trong xe cùng im lặng. Vẳng vào trong xe tiếng động cơ, tiếng loa phóng thanh rao hàng, tiếng âm nhạc, tiếng còi rít của cảnh sát. Chiếc xe rời những phố lớn đi về phía Gia Định. Tay lái của Phan Thúc Định hoàn toàn dưới sự điều khiển của Thúy Hằng. Mắt Thúy Hằng đảm đảm nhìn về phía trước nôn nóng như cảm thấy chiếc xe chạy quá chậm. Cô nói từng câu "Rẽ trái, anh", "Anh cứ đi thẳng", "Quành tay mặt, anh" ...

Đến một phố ở Gia Định, cô bảo Định đỗ xe lại.

- Anh ngồi đợi em ở ngoài này nhé.

Cô mở cửa xe, bước xuống. Cô quay trở lại giữa phố, rẽ vào một ngõ nhỏ. Dáng cô đi vội vã gần như muốn chạy. Bóng cô thoảng hiện ra, thoảng bị lấp đi giữa những người đi chơi tối đầy hè đường, rồi biến vào trong ngõ. Phan Thúc Định nhìn theo, ngồi yên trên xe, rút thuốc ra hút.

Mười phút sau, Thúy Hằng đã hiện ra. Mặt cô xanh hơn trước. Cô mở cửa xe, bước vội lên :

- Anh cho em quay về Sài Gòn.

Tuy ngạc nhiên trước sự biến đổi mỗi lúc một khác của Thúy Hằng nhưng Phan Thúc Định cũng giữ thái độ tôn trọng không hỏi gì cô. Anh lẳng lặng lái xe quay về. Gần đến Sài Gòn anh quay sang nhìn Thúy Hằng chờ đợi. Tiếng Thúy Hằng hơi run run :

- Anh cho em đến đường Võ Tánh.

Đến đầu đường Võ Tánh, Thúy Hằng lại bảo Phan Thúc Định ngồi đợi cô. Một lúc sau, cô quay lại, vẻ thơ thẩn, bối rối khác hẳn trước. Lúc Định với tay mở cửa xe đón cô, cô bước vào xe, ngã người trên nệm tựa một cách nặng nề. Cô không nói gì cả, mắt rơm rớm như muốn khóc. Đợi một chút không thấy cô nói gì, Định hỏi :

- Bây giờ, cô cần đi đâu nữa ?

Thúy Hằng giật mình. Cô chớp mau mắt :

- Em không biết đi đâu bây giờ nữa.

- Tôi đưa cô về tiệm ?

- Em không thể đi làm được buổi hôm nay.

- Hay tôi đưa cô về nhà ?

- Về nhà lúc này, em không thể ngồi yên được.

Phan Thúc Định dè dặt :

- Xin lỗi cô, cô đang có điều gì hoảng hốt, lo sợ thì phải. Nếu cô tin tôi, tôi có thể giúp cô được phần nào chăng ?

Thúy Hằng nhìn Phan Thúc Định. Không, cô không nghi ngờ gì người thanh niên trí thức ở Pháp về này cả. Qua nhiều lần tiếp xúc, qua nhiều buổi chuyện trò với anh, Thúy Hằng thấy Phan Thúc Định là một con người thật đáng quý trọng, vì thái độ lịch sự bao giờ cũng tôn trọng cô, vì sự hiểu biết sâu sắc mọi vấn đề của anh. Cô tin anh vì thái độ trước sau như một, lúc nào cũng hết sức chân tình, thẳng thắn. Đôi lúc cô hỏi anh về vấn đề này, vấn đề nọ, thấy anh góp những ý kiến rất đúng đắn, hợp tình hợp lý, giúp cô giải quyết vấn đề đó tốt đẹp. Trong cuộc sống phải tiếp xúc khá phức tạp của cô, nếu tin được một người nào đó, ngoài những người ruột thịt, thì người ấy chỉ có thể là Phan Thúc Định.

Phan Thúc Định gợi ý :

- Hình như nỗi lo sợ, hoảng hốt của cô có liên quan đến việc cô gặp Rơ-nê vừa rồi ?

Thúy Hằng ngập ngừng :

- Anh đoán không nhầm. Buổi gặp gỡ vừa rồi, Rơ-nê đã làm em rất lo sợ. Bây giờ đầu óc em rối loạn, em chẳng còn suy nghĩ được gì nữa.

- Hẳn dọa dẫm cô ? Cưỡng bức cô làm một điều gì trái với lương tâm cô ?

Thúy Hằng lắc đầu :

- Không phải thế. Không ai có thể dọa dẫm, cưỡng bức được em. Em không giấu gì anh cả; em sẽ nói anh nghe. Anh cho xe chạy đi ra phố nào vắng, ra bờ sông, ra ngoại thành cũng được. Em thèm một sự yên tĩnh. Làm thế nào bây giờ được nhỉ ?...

Phan Thúc Định mở máy xe. Chiếc xe từ từ quay bánh. Anh chọn những phố vắng và nghe Thúy Hằng kể :

... Mẹ Thúy Hằng đã chết, ba cô gửi cô cho một người trong họ nuôi và ra bưng ngay từ những ngày đầu cuộc kháng chiến chống Pháp. Không một ai được biết, ba cô đã trở về nội thành hoạt động từ lâu. Hoạt động của ba cô rất bí mật. Cô hoàn toàn không được biết gì. Chỉ thỉnh thoảng, một năm vài lần, cô nhận được một lá thư dán kín của ba đến tay cô rất đột ngột. Trong thư, chỉ có mấy dòng chữ ngắn ngủi, vừa hỏi thăm vừa khuyên nhủ với một chữ ký không rõ tên. Chỉ có thể thôi, mấy dòng chữ ngắn ngủi đó thôi đủ đem lại cho cô niềm an ủi lớn. Mặc dù hoàn cảnh xô đẩy, cô phải đi làm ở tiệm nháy để sinh sống. Và đó cũng là nguyên nhân chính làm cô có thể giữ được nhân phẩm, khác với một số các bạn đồng nghiệp của cô, tránh được mọi cám dỗ xấu xa trong cái xã hội ngột ngạt này. Bao nhiêu lần cô tưởng tượng ra sự sung sướng vô hạn của cô khi gặp được ba. Có lẽ cô sẽ không cầm được nước mắt. Cô sẽ dựa vào vai ba cô như một đứa trẻ nhỏ. Bàn tay chai sạm vì nghề thợ trước đây của ba cô sẽ vuốt tóc cô. Ba cô chắc cũng sẽ rưng rưng nước mắt. Cô sẽ kể cho ba nghe biết bao nhiêu là chuyện, biết bao nhiêu là chuyện...

Khi Hiệp định Giơ-ne-vơ 1954 về Đông Dương được ký kết, hòa bình lập lại, cô đã mừng rỡ, tin chắc thế nào cũng được gặp ba. Cô chờ đợi, đếm từng ngày, thế rồi từng ngày qua đi, cô vẫn chưa được gặp mặt ba. Chỉ có một lá thư kín đến với cô. Lần này, lá thư dài hơn trước. Lá thư dặn dò cô như lời dặn dò của những người đi xa. Đọc thư, cô thấy tất cả tình cảm sâu sắc của ba đối với cô. Cô áp lá thư vào ngực mà nước mắt trào ra lúc nào không biết. Thế là lại không biết đến bao giờ cô mới được gặp ba. Chắc ba cô đã đi xa lắm rồi. Lúc ấy, cô không thể nào hiểu được tại sao hòa bình rồi mà ba cô vẫn không về.

Sau này, khi thấy chính quyền ở Sài Gòn do Ngô Đình Diệm cầm đầu ra sức lùng bắt, bắn giết, bỏ tù những người tham gia kháng chiến cũ thì cô dần dần hiểu ra. Bóng những người lính viễn chinh

Pháp vắng dần, nhưng bóng những "cố vấn Mỹ" xuất hiện một ngày một nhiều trên đường Ca-ti-na⁸⁸ thì cô càng rõ hơn sự vắng mặt của ba cô.

Trong khi cô yên trí là ba cô ở tận đâu rất xa thì có người biết ba cô vẫn ở ngay Sài Gòn : Rơ-nê, tên nhân viên tình báo Pháp này, nhờ một số tay chân đặc lực của hắn, nhờ sự cung khai của một số tên phản bội, đã lập được một bản danh sách địa chỉ cơ sở của một số người còn hoạt động bí mật ở vùng Sài Gòn - Chợ Lớn. Trong bản danh sách ấy có cả ba Thúy Hằng. .

Rơ-nê được lệnh trở về Pháp. Trước khi về Pháp, vì say mê Thúy Hằng, vì muốn làm một cái ơn đối với Thúy Hằng, chiều nay, Rơ-nê đã tiết lộ cho Thúy Hằng biết tin ba cô, bảo riêng cô đến hai địa chỉ ở Gia Định và ở đường Võ Tánh tìm cách báo tin cho ba, giục ba trốn đi. Rơ-nê nói với Thúy Hằng trên đường đưa cô về đến tiệm :

- Tôi sẽ nộp danh sách này cho cấp trên tôi. Cấp trên tôi sẽ sử dụng để làm gì, tôi không rõ. Đối với tôi, bản danh sách này đã trở nên vô ích, vì tôi sẽ về Pháp nhận một nhiệm vụ khác. Trước khi về Pháp, tôi muốn cô hiểu rõ tấm lòng tôi yêu cô. Tình yêu ấy dù không được cô đáp lại, nhưng tôi muốn có một hành động để chứng tỏ tình yêu ấy, muốn có một kỷ niệm gì để lại đối với cô, để mong cô đừng bao giờ quên tôi : trong phạm vi tôi có thể làm được; một kỷ niệm đẹp đẽ nhất trong hai chúng ta, tôi nghĩ rằng không gì bằng giúp cho ba người mình yêu thoát khỏi tai nạn. Nhưng xin cô hãy bình tĩnh, hãy bình tĩnh...

Thúy Hằng bàng hoàng. Bản thân cô gặp tai nạn gì cô cũng không đến nỗi lo sợ, hoảng hốt như thế. Đây là sinh mệnh của người cha kính yêu. Từ phút được Rơ-nê báo cho biết, Thúy Hằng chỉ sợ mình chậm trễ, chỉ sợ một chiếc xe hơi sơn xám nào đó đã đến hai địa chỉ trước cửa, mặc dù Rơ-nê đã lấy lời danh dự ra hứa với cô : hắn sẽ không chuyển bản danh sách ấy cho ai trước khi cô báo cho ba cô biết. Đến trước cửa tiệm, cô nắm chặt tay Rơ-nê nói qua giọng run run :

- Xin cảm ơn ông. Tôi sẽ không bao giờ quên ơn ông.

Thúy Hằng như người mất hồn. Cô chạy vội vào báo cho chủ tiệm biết không làm việc được tối nay, rồi ra tìm tắc-xi. Giữa lúc đó, cô gặp Phan Thúc Định.

Cô đưa cái khăn mùi xoa lên miệng, cắn chặt lấy, nước mắt muốn ứa ra.

- Em tìm cả hai địa chỉ ấy hỏi mà chẳng ai biết ba em cả. Chẳng lẽ Rơ-nê hắn nói dối em ? Hay hắn nhầm địa chỉ. Không.

- Tên ba em, hắn nói đúng lắm mà ! Em biết tìm ba ở đâu bây giờ ? Nếu chẳng may ba em làm sao, em sống thế nào được !

Phan Thúc Định cầm tay lái, chăm chú nghe Thúy Hằng kể. Trong lúc Thúy Hằng nói, anh hoàn toàn im lặng, không chêm vào một câu nào, cả những lúc cô xúc động phải ngừng lại. Khi nghe Thúy Hằng kể xong, trong lúc cô hoang mang muốn khóc thì anh mỉm cười. Thúy Hằng ngạc nhiên hỏi :

- Sao anh lại mỉm cười ? Anh hãy nói đi để em yên tâm, có phải Rơ-nê nói dối em không ? Đến em cũng không biết được ba em nay ở đâu nữa là hắn !... Nhưng em vẫn thấy lo sợ cho ba em lắm ! Làm thế nào bây giờ ?

Phan Thúc Định vẫn giữ nụ cười bình thản trên môi :

- Cô hãy yên tâm. Có thể Rơ-nê không nói dối cô đâu. Nếu hắn nói thực về tin tức của ba cô như vậy, tôi xin mừng cô. Vừa rồi, cô đã báo tin được cho ba cô biết rồi đấy ?

Thúy Hằng càng ngạc nhiên :

---

⁸⁸ Ngày nay là đường Đồng Khởi

- Nhưng em đã gặp ba em đâu ? Chỗ nào người ta cũng bảo người ta không biết gì cả, em nhầm nhà...

- Cô mãi lo cho ba cô nên cô không kịp nghĩ ra hết mọi khía cạnh của vấn đề đấy thôi. Tôi hỏi cô nhé : giả thử cô là những người ấy, trong nhà có chứa ba cô, thấy một người lạ hỏi về ba cô, không đúng những mật hiệu đã qui định, liệu cô có nhận không ?

Mắt Thúy Hằng chợt sáng lên. Phan Thúc Định nói tiếp :

- Tất nhiên cô sẽ không bao giờ đại dốt như vậy. Tôi lại xin đặt một giả thuyết thứ hai : nếu cô ở địa vị ba cô, thấy hai nhà ấy báo cho mình biết có một người lạ mặt, không phải ở trong tổ chức mình, tự nhiên biết địa chỉ liên lạc của mình đến tìm mình (dù ba cô có biết người ấy là con gái mình chẳng nữa) thì liệu ba cô có còn ở nguyên địa chỉ ấy nữa hay không ? Hay ba cô sẽ biết ngay mình bị lộ phải tìm cách chuyển ngay đi nơi khác ?

Thúy Hằng, suýt bật lên tiếng kêu. "Ôi đúng như vậy ! Có thể, mà mình không nghĩ ra. Đầu óc mình mù cả đi. Ba ơi ! Ba có biết con lo cho ba quá không ?" Nàng vò chiếc khăn trong tay và cảm thấy đầu óc trở lại bình thường. Phan Thúc Định quay tay lái, lượn vòng chiếc xe, rồi nói với giọng bình tĩnh :

- Bây giờ cô có thể yên tâm quay về nhà nằm nghỉ cho đỡ mệt. Đừng lo nghĩ gì nữa.

Chiếc xe bon về phía đường Võ Di Nguy. Thúy Hằng vẫn còn cảm giác vừa hồi hộp, vừa mừng rỡ như người trải qua một cơn ác mộng. Phan Thúc Định hỏi như nói chuyện bình thường :

- Rơ-nê có nói với cô bao giờ hẳn về Pháp không ?

- Có, hẳn bảo chừng hơn mười ngày nữa.

- Về Sài Gòn vẫn ở địa chỉ cũ đấy chứ ?

- Không, hẳn ở khách sạn Ma-giết-tích, phòng 28.

Chiếc xe dừng lại trước cửa nhà Thúy Hằng. Phan Thúc Định nhanh nhẹn ra trước, mở cửa xe. Thúy Hằng bước ra:

- Mời anh vào chơi.

- Xin lỗi, cô để lúc khác. Bây giờ, cô cần nghỉ ngơi. Xin chúc cô ngủ ngon. Ngày mai xin gặp cô.

Thúy Hằng nhìn anh trùu mến :

- Xin cảm ơn anh. Không có anh, đêm hôm nay đã là đêm đáng sợ nhất trong cuộc đời em.

*

*   *

Lúc Thúy Hằng quay vào nhà, Phan Thúc Định mắt vẻ bình thản. Cử chỉ anh nhanh nhẹn khác hẳn. Anh rút ga xe, phóng nhanh về khách sạn Ma-giết-tích.

Đến xe trước cửa khách sạn, anh bước nhanh qua chiếc cửa ra vào che kính xoay tự động. Anh lướt qua chỗ cô gái thường trực khách sạn đang ngồi sau một cái quầy lớn. Đằng sau cô, có một cái bảng với từng hàng con số bằng đồng và dưới là những cái đành, cái treo chìa khóa, cái không. Định liếc nhìn chiếc đành dưới con số 28: chiếc đành trống không. "Rơ-nê có ở đây".

- Tôi hỏi ông Rơ-nê ở phòng 28 - Định hỏi.

Cô gái thường trực khách sạn nở một nụ cười duyên dáng :

- Xin mời ông lên lầu một, rẽ tay trái.

Anh lướt qua vòm cầu thang máy, đi lối cầu thang thường. "Nếu hần chưa ngủ, đi xuống nhà chơi, thì hần sẽ đi cầu thang thường". Một cô gái phấn son đầy mặt, đi trên lầu xuống, nhìn anh trơ trẽn.

Anh dừng lại ở trước cửa phòng 28, cử chỉ anh lại trở lại khoan thai, ung dung. Một giọng Pháp lầu bầu gì đó rồi cánh cửa hé mở. Một người Pháp khoảng hơn ba mươi tuổi, mặc quần áo ngủ đứng sau cánh cửa. Phan Thúc Định nghiêng đầu :

- Chào ông Rơ-nê. Xin lỗi ông vì đã đến thăm ông giờ này.

Ông có bận gì không ?

Nhận ra Phan Thúc Định, Rơ-nê mở rộng cửa :

- A, chào ông Định. Không, tôi không bận gì cả. Cơn gió nào đã đưa ông đến đây vậy ? Xin mời ông vào...

Căn phòng khách sạn rộng và sang trọng. Rơ-nê giơ tay mời Định ngồi xuống ghế, lấy ra hai chiếc cốc pha lê :

- Một chút Mác-ten nhé !

- Rất sung sướng được tiếp ông.

Rơ-nê vừa rót rượu vừa nói :

- Ông cố vấn có bận không ? Ô... mới ngày nào, gặp nhau ở Pa-ri ông hãy còn là một sinh viên nghèo. Bây giờ, ông đã là một cố vấn, người tin cẩn của một tổng thống. Ông đã làm những người quen biết cũ của ông cũng được hãnh diện.

Hai người chạm cốc :

- Xin chúc sức khỏe ông.

- Xin chúc sự thành công trên đường đời của ông - Rơ-nê nói.

Hần ngồi xuống chiếc ghế đối diện đặt cốc xuống bàn :

- Ông tìm tôi lúc này chắc có việc gì cần ?

Phan Thúc Định thẳng thắn :

- Vâng ! Cũng như trước đây ở Pa-ri, có những lúc ông tìm tôi đột ngột. Và tôi cũng rất thích lối nói chuyện với nhau một cách thẳng thắn như ông.

Rơ-nê mỉm cười, thăm dò :

- Hồi đó là tôi cần đến ông và bây giờ chắc ông cần đến tôi. Xin ông cho biết tôi có thể giúp ông được gì ? Chắc ông cần lấy một chuyến máy bay đặc biệt của hãng tôi ?

Phan Thúc Định cũng cười :

- Người ta bảo người Pháp hay bông lơn. Đúng thực ! Bây giờ, ông đã biết rõ tôi có thể lấy bao nhiêu chuyến máy bay cũng dễ dàng như không. Không, ông Rơ-nê ạ, tôi cần cái khác cơ.

Rồi anh nhìn thẳng vào mắt Rơ-nê nói :

- Xin ông cho tôi được nói thẳng giữa chúng ta với nhau : tôi muốn mua của ông bản danh sách những cán bộ Việt Cộng còn lại ở vùng Sài Gòn - Chợ Lớn này.

Mặt Rơ-nê hơi biến sắc :

- Sao ông biết tôi có ?

- Điều đó ông không cần biết. Ông chỉ nên biết, chúng tôi sẽ mua của ông với giá sòng phẳng.

Rơ-nê im lặng, Phan Thúc Định nói tiếp :

- Hiện nay, bản danh sách ấy đối với các ông vô ích, vì người Pháp không còn ở đây nữa. Ông lại sắp về Pháp, tôi nghĩ rằng : ông nên có một số tiền xây dựng một cơ nghiệp ở Pháp cho tương lai sau này. Ông nộp bản danh sách ấy cho cấp trên, ông được hơn cái gì ? Ông không nộp nó cho cấp trên ông cũng chẳng mất đi một chút nào sự tín nhiệm của cấp trên đối với ông. Trong lúc chúng tôi cần bản danh sách đó và ông cũng cần có một cổ phần ở một hãng buôn nào đó ở Pháp...

Rơ-nê rót thêm rượu vào cốc, tợp một ngụm hết cốc. Hắn vẫn yên lặng, Phan Thúc Định rút một điếu thuốc lá trong bao đặt trên bàn, châm lửa :

- Tôi tưởng việc đó ông cũng chẳng cần phải suy nghĩ nhiều. Tôi có khuyên ông làm điều gì hại cho nước Pháp đâu ! Nếu ông không bán cho chúng tôi, chúng tôi cũng buộc phải tìm cách làm cho cái bí mật ông nắm được sẽ trở thành vô giá trị. Riêng việc chúng tôi biết ông có bản danh sách ấy, thì cái bí mật của ông đã giảm giá rồi. Ông Rơ-nê ạ, tôi chắc ông sẽ còn đi lại nhiều lần trên đất Việt Nam này và một lúc nào đó, ông sẽ cần đến chúng tôi...

Rơ-nê nhún vai, ngẩng lên hỏi :

- Ông mua bản ấy cho ai ? Để làm gì ?

Phan Thúc Định cười lớn :

- Ông bạn thân mến của tôi ! Về nguyên tắc, ông không nên hỏi tôi câu ấy thì phải ! Nhưng ông đã muốn biết, đổ lỗi tình thực tôi đối với ông, tôi cũng xin nói ông rõ : Tổng thống Ngô Đình Diệm ủy quyền cho tôi. Chúng tôi sẽ dùng nó để tiếp tục những công việc các ông đã làm và định làm trên đất nước này.

- Nếu cấp trên tôi hỏi tôi về bản danh sách ấy ?

- Ông yên tâm ông vẫn giữ bản lưu của ông - Chúng tôi hoàn toàn giữ bí mật cho ông và về phía chúng tôi, chúng tôi chỉ yêu cầu ông một điều : một tuần lễ sau khi trao cho tôi rồi, ông mới được trao cho người khác - nếu như ông muốn trao - Chúng ta là những người đứng đắn, chúng ta phải giữ lời hứa đối với nhau.

Rơ-nê chìa bàn tay ra trước mặt. Phan Thúc Định cũng giơ tay ra, nắm lấy bàn tay Rơ-nê. Hắn hỏi:

- Ông có thể trả cho tôi được bao nhiêu ?

16. BẢN DANH SÁCH VIỆT CỘNG NĂM VÙNG

Chạy trước là một chiếc xe "díp" trên có tên trung tá chỉ huy phó cảnh sát đô thành Sài Gòn - Chợ Lớn và hai tên mật vụ trong Sở nghiên cứu chính trị xã hội trung ương⁸⁹, tiếp theo là hai chiếc xe hơi sáu bánh : một chiếc "đốt" chở một tiểu đội cảnh sát vũ trang và một chiếc "Rơ-nôn" mũi thật đóng kín bùng chung quanh như một gian nhà tù lưu động chạy sau. Chúng chạy nhanh trên các phố Sài Gòn... Nhìn chúng, những người dân thành phố biết ngay có vụ bắt bớ nghiêm trọng. Nghiêm trọng thật cho nên tên trung tá chỉ huy phó cảnh sát Sài Gòn - Chợ Lớn phải thân chinh đi. Ở nhà, từ Nguyễn Ngọc Lễ, chỉ huy trưởng cảnh sát, đến Trần Kim Tuyến, giám đốc Sở Nghiên cứu chính trị xã hội trung ương, từ "cố vấn" Ngô Đình Nhu đến đại tá tình báo Lên-sđen đều chờ kết quả.

Chúng đỗ sịch trước cửa một nhà ở đường Phan Thanh Giản⁹⁰. Hai tên mật vụ mặc thường phục nhảy xuống xe, mấy tên cảnh sát vũ trang nhảy xuống theo. Chúng ập vào nhà, súng ống giơ ra tua tủa. Một người phụ nữ và ba đứa trẻ trên dưới 10 tuổi sợ hãi nhìn chúng.

Tên mật vụ quát mắt hỏi người phụ nữ :

- Tên Nguyễn Long đâu rồi ?

Trong khi tên này hỏi chủ nhà thì tên mật vụ thứ hai và mấy tên cảnh sát vũ trang đã sục ngay vào nhà trong, vào bếp, vào cả nhà xí.

Người phụ nữ trả lời :

- Nhà tôi đi suốt cả bảy, tám năm nay có về đâu.

Tên mật vụ lăm lăm chĩa khẩu súng ngắn vào chị. Người phụ nữ vẫn khăng khăng :

- Các ông biết rõ thì các ông đã đến bắt ngay rồi.

Đuối lý, tên mật vụ trấn áp chị :

- À, còn bướng hả ? Đợi đấy.

Tên mật vụ thứ hai và mấy tên cảnh sát vũ trang, sau khi sục sạo khắp nhà không thấy gì, bước ra :

- Nó trốn mất rồi.

- Ra báo cáo với trung tá - tên mật vụ thứ nhất nói.

Một phút sau, tên mật vụ thứ hai chạy vào :

- Lệnh cho khám nhà và bắt vợ tên Long.

Người phụ nữ ngăn chúng lại :

- Các ông muốn khám thì phải có lệnh của tòa án.

Tên mật vụ thứ nhất đổi giọng :

- Không nói lời thôi. Lệnh của chúng tao. Luật cũng là ở chúng tao.

Tên mật vụ thứ hai và mấy tên cảnh sát lục lọi khắp nhà. Chúng bắt mở từng ngăn tủ, rũ từng cái quần, cái áo vứt bừa ra giữa nhà. Chúng lục từng ngăn bàn, moi từng khe ghế. Không có gì cả.

---

⁸⁹ Mật vụ riêng của anh em Ngô Đình Diệm.

⁹⁰ Nay là đường Điện Biên Phủ

Chúng kéo người phụ nữ ra xe, và gặt bắt ba đứa trẻ kêu khóc lẫn vào giữ lấy mẹ. Chúng đẩy người phụ nữ lên chiếc xe "Rơ-nôn" mũi thụt, đóng sầm cửa lại, khóa bên ngoài. Ba đứa trẻ lẫn lộn giữa cảnh nhà cửa bị đập phá tan hoang.

Mấy chiếc xe rú máy chạy về phía Vĩnh Hội.

Đến phố khác, chúng đổ sịch trước cửa một hiệu may. Một người khách đang đứng trong cửa hàng vội vã lảng ra ngoài. Chúng sộc vào, quát hỏi người chủ hiệu may đang ngỡ ngàng :

- Tên Trần Thế Tường đâu ?

Trong khi đó, một tên mặt vụ và lũ cảnh sát vũ trang lại lục soát khắp nhà. Người chủ tiệm đáp :

- Anh ta nghĩ việc đã hai ngày nay.

- Tại sao nó nghĩ việc ?

- Tôi không biết. Nhà tôi có mấy người thợ làm. Anh ta mới đến xin việc, tôi cũng không rõ lắm.

- Ông nói dối, ông che giấu cho Việt cộng nằm vùng, ông có biết sẽ bị xử ra sao không ?

- Tôi có biết gì đâu, anh ta đến làm, tôi trả lương như những người khác.

Chúng gọi từng người thợ ra xem thẻ căn cước, đối chiếu với ảnh, khám từng người một. Người tên là "Trần Thế Tường" mà chúng định tìm không có đây. Chúng hậm hực quay ra, sau khi lớn tiếng đe dọa với chủ hiệu.

Máy chiếc xe rú máy chạy.

Chúng đỗ trước cửa một nhà khác. Đây là nhà của một công chức thường. Chủ nhà đi vắng, chỉ có bà vợ và mấy đứa con ở nhà.

Vẫn những câu hỏi hỗn xược :

- Tên Nguyễn Mạnh đâu ?

Bà chủ nhà đáp :

- Anh ấy đi cách đây mấy ngày rồi.

- Đi đâu bà có biết không ?

- Anh ấy nói nhận được tin ở quê nhà, hòa bình rồi, bố mẹ anh ấy nhả anh ấy về.

- Quê nó ở đâu ? Bố mẹ nó là ai ?

- Tôi không biết. Nghe đâu ở Thủ Dầu Một.

- Bà có biết nó là Việt cộng không ?

- Ôi chao. Thế ư ? Tôi làm sao biết được !

- Thế tại sao gia đình bà quen biết nó ?

- Tôi có mấy cháu đi học. Chúng tôi có đăng báo cần người đến kèm riêng các cháu tại nhà. Anh ấy là một trong những người đến xin dạy thêm các cháu. Thấy anh ta vẻ người đứng đắn, hiền lành, gia đình chúng tôi ưng nhờ anh ấy. Lúc đầu, mỗi tuần anh ấy đến dạy các cháu ba buổi. Sau thấy anh ấy tốt, các cháu quý mến, chúng tôi mời anh ấy ở đây với chúng tôi cho vui.

Tên mặt vụ có vẻ khó chịu :

- Việt cộng mà tốt à ? Bà có biết nó dạy con bà những gì không?

- Dạy toán, dạy lý.

- Không, không, tôi không hỏi thế. Nó có tuyên truyền gì con bà và gia đình bà không ?

Bà chủ không cần suy nghĩ:

- Không ! Không ! Tôi chỉ thấy anh ấy bảo các cháu phải ngoan, nghe lời ba má, không được xem những phim ảnh, truyện bậy bạ...

Tên mật vụ ngắt lời bà :

- Ấy ! Ấy ! Nó tuyên truyền đấy !

Bà chủ nhà lặng im.

- Hàng ngày nó làm những gì ?

- Tôi chỉ thấy anh ấy học. Hàng ngày, anh ấy bảo đến thư viện và nhận thêm việc làm sổ sách cho mấy hãng buôn để lấy tiền học thêm.

- Những hãng buôn nào ?

- Tôi không biết, vì anh ấy đến tận cửa hàng người ta nhận.

- Nó có bạn bè nào không ? Có ai hay đến thăm nó không ?

- Thỉnh thoảng có một vài người đến chơi với anh ấy, anh ấy giới thiệu là bạn học.

- Những người ấy là ai, bà có biết không ? Hình dáng họ như thế nào ?

- Tôi không biết, cũng không nhớ nữa, vì đó là bạn riêng của anh ấy, tôi không muốn tò mò. Khi người này đến, khi người kia đến, ngồi chốc lát rồi đi, tôi làm sao nhớ xuể !

- Chúng tôi sẽ hỏi ông nhà ta. Nếu ông bà không nói thực, ông sẽ bị đuổi ra khỏi sở làm.

- Quả thực chúng tôi biết thế nào chúng tôi nói thế.

- Đồ đạc nó còn để lại cái gì không ?

- Dạ không, anh ấy chỉ có một va-li đựng quần áo và sách vở. Khi đến, anh ấy mang va-li đó đến. Khi đi, anh ấy cũng chỉ xách va-li đó đi, chẳng có gì để lại cả.

Tên mật vụ thứ hai và lũ cảnh sát vũ trang lại lục lọi khắp nhà không thấy gì. Chúng hậm hực rút lui. sau khi hẹn chủ nhà sáng hôm sau phái ra sở Nghiên cứu chính trị xã hội trung ương khai báo thêm.

Mấy chiếc xe rú máy lồng lên như những con thú bị thương. Chúng đỗ ở đầu một xóm lao động và ập vào một nhà. Gia đình chỉ có một ông già ngoài sáu mươi, gầy gò và một cô gái ngoài hai mươi tuổi, đáng vẻ lam lũ.

Lại câu quát hỏi :

- Tên Huỳnh Văn Sinh đâu ?

Ông già ngược mắt nhìn bọn mật vụ, cảnh sát, không ngạc nhiên và cũng không sợ sệt :

- Nó đi tập kết rồi.

Tên mật vụ như bị trêu tức, hỏi dồn :

- Sao ? Sao ?

Ông già nhắc lại :

- Tôi bảo : nó đi tập kết rồi.

- Không phải ? Nó vẫn ở đây, chúng tôi biết.

- Các anh biết hơn tôi thì các anh còn hỏi tôi làm gì ?

Tên mật vụ đầu lý :

- Hỏi để xem ông có nói thật không !

Tên mật vụ thứ hai và mấy tên cảnh sát vũ trang lại làm cái việc sục sạo khắp nhà. Chúng sục sang những nhà hàng xóm, hỏi giấy tờ từng người. Tên mật vụ thứ nhất nhìn quanh, thấy ảnh một thanh niên treo trên tường, hỏi ông già :

- Ảnh ai đó ?

Ông già vẫn thủng thỉnh :

- Ảnh thằng Sinh đó.

Tên mật vụ như chạm phải lửa :

- Á, à... vẫn ngang nhiên treo ảnh Việt cộng hả ?

Ông già nhìn thẳng vào mắt nó :

- Nó là con tôi, tôi không có quyền treo ảnh nó à ? Ở nhà các anh, các anh có treo ảnh bố mẹ, vợ con các anh không ?

Tên mật vụ hậm hề :

- Bố mẹ vợ con tôi là Việt cộng, tôi cũng xử trí.

Ông già nhìn nó như nhìn một con quái vật :

- Thế là loài vật chứ không phải là loài người nữa.

Cái nhìn của ông già làm tên mật vụ phải quay đi nhưng lời nói của ông làm nó lờn lộn :

- À... à ông dám lăng mạ người chính phủ quốc gia, ông muốn về với ông bà, ông vài hả ?

Ông già lạnh lùng :

- Mày, mày đừng hỗn. Tao đáng tuổi cha mày, mày phải ăn nói cho lễ độ.

Tên mật vụ thứ hai đã ra :

- Nó cũng trốn mát trước khi chúng ta đến rồi !

Chúng tháo bức ảnh anh thanh niên treo trên tường, bắt cả ông già và cô gái ra xe.

Tên trung tá cúi xuống nhìn bản danh sách mà hắn có trên tay. Hắn ra lệnh lùng sục thêm hàng chục địa chỉ khác, trong đó có hai nơi mà trước đây Rơ-nê đã bảo cho Thúy Hằng biết để đến tìm ba của cô. Suốt cả buổi sáng chạy ngang chạy dọc khắp Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định, nhưng chúng không tìm thấy một người nào để bắt.

Giám đốc "Sở nghiên cứu chính trị xã hội trung ương" Trần Kim Tuyến lờn lộn như một con thú dữ mất mồi. Hắn vừa muốn ra oai với hai tên giám đốc và phó giám đốc "Nha cảnh sát và công an đô thành" trút tất cả nỗi tức giận lên đầu hai gã, vừa muốn chữa nỗi xấu hổ, bất lực trước ngài "cố vấn" Ngô Đình Nhu cũng có mặt ở đó.

Thực ra, bản thân hắn cũng không giữ nổi bình tĩnh nữa, cho nên bộ mặt mất vẻ lạnh lùng thâm hiểm mọi khi và cặp mắt của hắn càng lộ ra sự tàn nhẫn, gian ác hơn. - Mẻ lưới đầu tiên định bắt

những tên Việt cộng nằm vùng ở Sài Gòn - Chợ Lớn đã thất bại. Tên học trò của trường Đại học Mi-si-gân nhìn chòng chọc vào đại tá giám đốc và trung tá phó giám đốc "Nha cảnh sát đô thành" :

- Có danh sách, địa chỉ rõ ràng, có phương tiện đầy đủ trong tay mà các ông không bắt được đứa nào ? Không hiểu các ông làm ăn ra sao ?

Tên trung tá khó chịu :

- Thưa ngài, chính tôi đã điều khiển cuộc lùng bắt theo đúng kế hoạch. Chúng tôi đã hoàn toàn giữ bí mật, bản danh sách trên trao cho. Các nhân viên thuộc quyền chúng tôi tham dự cuộc lùng bắt trước khi bước lên ô-tô. Không hiểu vì sao, bọn Cộng sản ấy không đứa nào ở nhà cả. Hình như chúng đã biết trước và trốn thoát hết.

- Tại sao ông biết chúng đã biết trước ta định bắt chúng ?

- Tôi đoán như vậy, vì đứa nào cũng chỉ vừa mới trốn thoát, có đứa chỉ đi cách đây vài ngày.

Trần Kim Tuyến sầm mặt :

- Không lẽ chúng biết trước ? Ai đã báo cho chúng biết ? Ai ?

Không ai trả lời hẳn. Hai tên sĩ quan cảnh sát cao cấp phân vân ngồi thừ ra, trông mặt chúng thật ngây độm. Ngô Đình Nhu, theo thói quen, chỉ ngồi im lặng rít hết điếu thuốc lá này đến điếu thuốc lá khác. Hầu như không lúc nào giữa hai kẻ tay áo vàng vì khói thuốc, không có điếu thuốc lá cháy dở.

Không khí nặng nề. Trần Kim Tuyến hỏi tên trung tá :

- Cuộc lùng bắt không đem lại kết quả gì ?

- Chúng tôi bắt một số thân nhân của chúng và thu được một số ảnh.

Trần Kim Tuyến thất vọng :

- Lại một lũ đàn bà, trẻ con, ông già chứ gì ? Các ông làm ăn như thế, người Hoa Kỳ cười cho thối mũi. Bắt chúng để làm gì ? Nuôi chúng tốn cơm rồi phải thả chúng ra...

*

* *

Ngô Đình Nhu ấn mẫu thuốc lá đang hút dở vào cái gạt tàn, đứng dậy :

- Không thả đứa nào cả. Bắt đứa nào cũng là có ích. Thà bắt oan chín mươi chín đứa, còn hơn để sống một đứa. Những đứa thân thích với Cộng sản đều bị ảnh hưởng của bọn Cộng sản cả. Tôi đề nghị với các ông hai việc : Một, cứ lôi bọn thân thích của những đứa đã trốn thoát kia mà tra hỏi, chúng nó khai ra bất cứ ai là bắt luôn người ấy. Bắt liên tiếp, tra hỏi liên tiếp như thế, tôi tin chắc thế nào cũng bật ra những cái bất ngờ, có lợi cho chúng ta. Hai là, bọn đã trốn thoát ấy chưa chắc đã đi đâu xa, các ông phải lập ngay hồ sơ toàn bộ ảnh và nhân dạng của chúng, rồi tung người đứng ở các ngã tư đường phố mà nhân dạng, tôi tin rằng nếu không bắt được nhiều thì thế nào cũng bắt được một vài đứa. Từ một vài đứa ấy, chúng ta có thể gỡ được những đầu mối bí mật mà ta muốn tìm hiểu...

Mấy tên kia im lặng tỏ vẻ thán phục những ý kiến "sâu sắc" của "ngài cố vấn". Trong óc Trần Kim Tuyến nảy ra một câu hỏi : "Có phải chất Hê-rô-in đã giúp cho thằng cha này nảy ra lắm mưu nhiều kế quỷ quái không ?". Và hẳn cũng đứng dậy :

- Tôi phải báo cáo ngay cho ngài Lên-sđên biết.

*

* *

Nổi tức giận của Lên-sđên khi được Trần Kim Tuyến báo đã không bắt được những cán bộ kháng chiến cũ còn lại vùng Sài Gòn - Chợ Lớn, bốc lên mạnh hơn cả nổi tức giận của Trần Kim Tuyến khi nghe tên trung tá cảnh sát báo cáo. Hắn đổ ngay cho tụi tay sai bất lực, phí công giúp đỡ của hắn. Hắn đập bàn, nói như mắng vào mặt Trần Kim Tuyến :

- Thất bại ! Thất bại ! Thế là chúng ta đã thất bại nhục nhã. Nói một cách khác : chúng ta đã bị Cộng sản cho một vố. Ố... người Việt Nam các ông bao giờ mới hết cái thói làm việc chậm chạp như rùa. Các ông làm hỏng cả kế hoạch của chúng tôi - Thế là thất bại... Chúng nó thoát hết rồi; chúng nó thoát hết thì Sài Gòn - Chợ Lớn vẫn là một điều hoàn toàn bí mật, mặc dù chúng ta kiểm soát được đất đai. Chúng nó thoát được thì mỗi đứa sau này sẽ thành một đội quân phá hoại, tấn công và tiêu diệt chúng ta.

Hắn vỗ tay sau lưng bước những bước dài trong phòng, giọng hắn càng, hậm hực tức tối:

- Ở Hoa Kỳ, những tên găng-tơ nổi tiếng, trốn đâu cảnh sát Mỹ cũng bắt được. Mà ở đây, mấy tên Cộng sản ranh cũng làm các ông bất lực.

Trần Kim Tuyến thanh minh :

- Chính trung tá phó giám đốc Nha cảnh sát đô thành trực tiếp dẫn nhân viên đi lùng bắt. Nhưng bọn chúng đã biết trước và cùng một lúc biến mất.

Lên-sđên ngừng lại hỏi :

- Làm thế nào chúng biết trước được ?

Trần Kim Tuyến ngửa hai bàn tay ra phía trước :

- Tôi không biết.

Lên-sđên lặp lại với vẻ giễu cợt :

- Tôi không biết ! Tôi không biết ! Cái gì các ông cũng không biết !

"Bọn chúng đã biết trước và biến mất" - Một ý nghĩ nảy ra trong óc tên đại tá tình báo Mỹ. Hắn bỏ Trần Kim Tuyến ngồi đấy, đến thẳng phòng làm việc của Ngô Đình Diệm :

- Ông Diệm ! Ông có biết tất cả cán bộ Việt Minh cũ trong bản danh sách đã trốn thoát khỏi tay chúng ta rồi không?

Ngô Đình Diệm ngẩng bộ mặt bừ bự lên :

- Có, tui có biết.

- Ý kiến của ông về việc đó thế nào ?

Ngô Đình Diệm nhún vai, đáp :

- Tui cũng chưa rõ vì sao... Nhưng, chúng ta đành phải làm lại thôi. Chúng ta vẫn còn có thời gian để nói chuyện với chúng...

Thấy Diệm chưa hiểu ý câu hỏi của mình. Lên-sđên ngắt lời:

- Không phải ! Tôi muốn hỏi ông : Tại sao bọn Vi-xi biết trước và trốn thoát hết được ? Bản danh sách ấy Phan Thúc Định và chúng ta biết, chúng ta giao ngay cho Trần Kim Tuyến đi lùng bắt... Tuyến thì do chúng tôi đào tạo ở Mi-si-găng. Ngoài ông và tôi ra, chỉ còn Phan Thúc Định...

Ngô Đình Diệm hỏi :

- Ông nghi ngờ Phan Thúc Định ?

Lên-sđên im lặng. Ngô Đình Diệm lắc đầu :

- Ông không nên nghi Phan Thúc Định. Một người có bố bị Cộng sản giết chết. Một người cả gia đình bị tan nát vì Cộng sản. Một người đã cứu tui ra khỏi nanh vuốt của Cộng sản trong những ngày nguy hiểm, khó khăn nhất. Người ấy không có lý nào đi cứu bọn Cộng sản.

Lên-sđên hậm hực :

- Nhưng tại sao bọn chúng lại biết trước và thoát khỏi được tay chúng ta ?

Ngô Đình Diệm tỏ vẻ hiểu biết đối thủ của mình hơn Lên-sđên :

- Bọn Cộng sản hoạt động bí mật thường thay đổi chỗ ở. Chúng có năm, bảy địa chỉ khác nhau. Vả lại, ai dám quả quyết rằng trước khi bản danh sách ấy đến tay Phan Thúc Định, hoàn toàn chưa đến tay người khác. Tên nhân viên tình báo Pháp kia biết đâu cùng một lúc bán cho Phan Thúc Định, lại chẳng bán cho một người nào đó nữa, mà người đó lại là một tên Việt cộng. Nhiều trường hợp tài liệu mật của Phòng Nhì Pháp đã chẳng bị lộ ra ngoài là gì ?

Ngô Đình Diệm nói thêm ý đồ của mình :

- Mấy tên Cộng sản đó trốn thoát. Trừ khi chúng ra khỏi miền Nam Việt Nam này chứ còn ở lại đây, thế nào cũng có ngày chung sa lưới. Trước khi tập trung tất cả lực lượng để chống bọn Cộng sản, tui muốn lúc này hãy tập trung thanh toán bọn giáo phái và bọn chống đối chúng ta ở ngay trong hàng ngũ chúng ta đã. Phan Thúc Định đã giúp tui nắm được tình hình nội bộ bọn giáo phái rất tốt. Trái với những ý nghĩ của ông, tui muốn ghi công anh ta.

17. BIỆT THỰ HOÀNG CHƯƠNG

Trên đại lộ Minh Mạng, biệt thự Hoàng Chương kiến trúc thanh nhã, thu mình dưới mấy hàng cây xanh, xum xuê cành lá, sân trồng toàn cỏ Phi Luật Tân và hoa hồng. Nhà rất ít người ra vào. Cửa lớn không mấy khi hé mở dưới hàng dậu sắt có che tôn, càng làm tăng thêm sự tĩnh mịch, trầm lặng của biệt thự. Khách đi đường vẫn tưởng đây là nhà riêng của một công chức cao cấp ngụ quyền Sài Gòn hay là nhà của một đại thương gia nào về nghỉ sau những ngày bon chen.

Nhưng không phải. Bên trong cái bề ngoài nên thơ ấy là một tổ quỷ. Đây là cơ quan kỹ thuật số 5 của bộ phận C.I.A Sài Gòn; mang bí danh là A-17. Đây là một trong hàng chục ngôi nhà ở Sài Gòn bề ngoài trông bình thường nhưng bên trong là nơi tra tấn, giết người của C.I.A hay mật thám ngụ.

Biệt thự Hoàng Chương có hầm ngầm giam người, có phòng hỏi cung với đầy đủ dụng cụ tra tấn tối tân, có phòng chiếu, chiếu những cuốn phim riêng, có phòng lưu trữ mẫu nhiều loại giấy tờ để ráp theo đó làm những giấy tờ giả mạo.

Hôm nay, trong gian phòng chiếu bóng của biệt thự, Lên-sđên, Phi-sin, Tô-ma đang xem chiếu phim Đ/15. Nhân vật chính trong phim là Phan Thúc Định. Có điều nhân vật chính ấy không hề biết mình được lên phim ảnh Mỹ.

Ba tên C.I.A ngồi, mỗi tên một kiểu trong buồng tối. Lên- sđên khoanh tay trước ngực, duỗi dài chân, Phi-sin ngồi chống một tay vào tay ghế. Tô-ma ngửa đầu lên chỗ dựa tay luôn luôn cựa quậy. Cả ba chăm chú nhìn lên màn ảnh. Chỉ có tiếng sè sè của máy chiếu chạy đều đặn.

Những hình ảnh của cuốn phim cho thấy máy quay phim đặt ở nhiều góc độ khác nhau : quay qua cửa kính xe hơi, quay từ sau khung cửa một nhà nào đó ở góc phố, quay bằng kính thu hình từ xa...

Trên màn ảnh :

Chiếc xe Rơ-nôn của Phan Thúc Định rời khỏi dinh Gia Long... Nhiều bóng xe hơi, xe máy loang loáng chạy qua che mất chiếc xe của Phan Thúc Định... xe Định lại hiện ra...

Chiếc xe trước cổng hí trường Đại thế giới... Phan Thúc Định bước xuống... lại gần và nói chuyện với hai người mặc bà ba đen ở cổng : hình ảnh thu Định và hai người mặc bà ba vào cận cảnh ...

Lên-sđên hạ lệnh :

- Stop ! Quay chậm đoạn này.

Màn ảnh loang loáng ánh sáng trở lại cảnh Phan Thúc Định lúc bước gần lại hai người mặc áo bà ba đen. Ba tên C.I.A chăm chú theo dõi. Hình ảnh được chiếu chậm nên mỗi cử động của nhân vật đều lừ lừ, nhích từng tí một, trông rất ngộ nghĩnh, buồn cười.

Tiếng Lên-sđên hỏi:

- Hai tên áo đen này là ai ?

Tiếng Tô-ma trả lời :

- Thưa Đại tá, hai thằng Bình Xuyên gác cổng...

Tiếng Lên-sđên :

- Bảo Tuyền⁹¹ điều tra hai thằng Bình Xuyên này và báo cáo lại xem chúng là người như thế nào.

Và hắn nói:

---

⁹¹ Tức Trần Kim Tuyến.

- Tiếp tục.

Phan Thúc Định bước vào trong hí trường... Nhiều hình ảnh lẫn lộn che mắt Định... Định xuất hiện trước cửa "Phòng lớn"... Định nói chuyện với một gã thanh niên đi với một cô gái... Cận cảnh...

Tiếng Lên-sđên :

- Quay chậm. Ai vậy ?

Tiếng Tô-ma :

- Con trai Bảy Viễn.

Tiếng Lên-sđên :

- Bảo điều tra xem quan hệ giữa tên này với Phan Thúc Định như thế nào ? Xem cả cô gái này có dính dáng gì đến mối liên hệ đó không ? Tiếp tục.

... Phan Thúc Định ra khỏi hí trường... chiếc xe trở lại Sài Gòn... một chiếc tắc-xi vượt lên trước ống quay che mắt chiếc xe của Định... Rất nhanh, ống quay lại vượt chiếc xe tắc-xi, xe Định đỗ lại trước "Liberty Palace" ... Phan Thúc Định đang bước vào tiệm nhảy...(ống quay mãi theo dõi đối tượng của nó là Phan Thúc Định nên không có một hình ảnh nào về em bé đánh giày đến sau xe Định). Những hình ảnh loang loáng không rõ nét... Định đang ngồi với một cô gái xinh đẹp.

Tiếng Lên-sđên :

- Ai đây ?

Tiếng Tô-ma :

- Thúy Hằng... gái nhảy của tiệm "Liberty".

... Phan Thúc Định nhảy với cô gái... mấy cặp khiêu vũ khác lướt qua ống quay, chỉ thấy mấy cái đầu và mấy cái lưng, không rõ mặt... Định đang nói gì với cô gái nhảy... Cô gái trả lời... Cả hai cùng cười... Phan Thúc Định đưa cô gái về bàn ngồi. Hai người nói chuyện... Định ra về... Thúy Hằng tiến ra cửa Định rút trong túi ra mấy tờ giấy đặt vào tay Thúy Hằng... Thúy Hằng có vẻ bối rối lúng túng. Định mỉm cười gật đầu, Thúy Hằng cũng gật đầu (tại sao vẫn có vẻ bối rối, lúng túng ?)... Định ra xe... Thúy Hằng cẩn thận bỏ tiền vào ví xách tay... (tại sao cứ chỉ cất tiền lại cẩn thận thế ?)...

Tiếng Lên-sđên :

- Quay lại. Nhìn thật chậm.

Cả ba tên C.I.A đối đáng ngồi, giương những cặp mắt nhà nghề chăm chú, theo dõi từng động tác nhỏ của Phan Thúc Định và Thúy Hằng. Đến chỗ Thúy Hằng cẩn thận gấp mấy tờ giấy bạc của Định trao, để riêng vào một ngăn ví thì không bảo nhau, cả ba cùng cười một cách khoái trá.

Gian phòng chiếu bóng bật sáng.

Phi-sin nhận xét :

- Vấn đề là ở những tờ giấy bạc Định đưa cho Thúy Hằng đấy.

Lên-sđên đồng ý :

- Thúy Hằng chắc chắn là một đường dây liên lạc của Định... Hầu như tối nào hắn ta cũng đến nhảy với Thúy Hằng. Những tờ giấy bạc Định đưa cho Thúy Hằng chứa những điều quan trọng. Nhưng Thúy Hằng có thể là một "hộp thư" thôi, còn người nhận thư mới là nhân vật quan trọng. Định là người của s. E. D. c. E hay của một tổ chức tình báo nào khác ? Tổ chức ấy là tổ chức nào ? Ngoài những việc làm cho Ngô Đình Diệm, Định còn làm những việc gì nữa ?

Và hắn quay sang phía Tô-ma :

- Thiếu tá Tô-ma ! Phải biết Thúy Hằng là người như thế nào ? Xem Thúy Hằng, ngoài mối liên lạc với Định, thì còn liên lạc với ai nữa ? Ông hãy trực tiếp cùng với Tuyến làm việc đó. Chậm lắm là ba ngày nữa ? Ông phải có trong tay cái ví và những giấy bạc của Định đưa cho Thúy Hằng.

- Xin tuân lệnh đại tá...

*

*   *

Mười hai giờ đêm, Phan Thúc Định đứng dậy ra về. Như thường lệ, Thúy Hằng đi với anh xuống hết cầu thang. Định lịch sự nghiêng mình chào Thúy Hằng và chìa tay bắt tay cô.

Một giờ sáng. Thúy Hằng ra khỏi tiệm nhảy, lên chiếc xe gắn máy về nhà. Ở ngã ba đường, có hai tên cảnh sát dựng hai chiếc xe Harley đứng đó từ bao giờ, rít còi, bắt Thúy Hằng đứng lại. Đứa nào cũng đeo súng ngắn trĩu ngang hông. Một đứa chặn ngang đầu xe Thúy Hằng. Một đứa nhìn Thúy Hằng soi mói từ đầu đến chân, hỏi :

- Đi đâu mà khuya khoắt vậy ?

Thúy Hằng bình tĩnh :

- Tôi đi làm về.

- Làm ở đâu ?

Thấy cách chúng hỏi trống không, Thúy Hằng khó chịu cũng trả lời theo lối đó. - Ở tiệm nhảy Liberty Palace.

- Giấy tờ đâu ?

- Không có giới nghiêm, tôi không vi phạm luật lệ giao thông đường phố, tôi không làm gì phạm pháp, sao các ông đòi xét giấy tờ tôi ?

Tên cảnh sát trợn mắt :

- Tình nghi có quyền hỏi ! Có đưa không ?

Thúy Hằng miễn cưỡng mở ví đưa thẻ căn cước cho chúng. Nhưng cả hai đứa không cần xem giấy chỉ nhìn chằm chằm vào cái xách tay của cô. Một đứa hất hàm :

- Này, có truyền đơn trong ví kia không ? Đưa xem.

- Làm gì có truyền đơn ? Sao các ông hỏi lạ thế ?

- Không nói nhiều.

Thúy Hằng buộc phải đưa ví cho chúng. Chúng thản nhiên cầm lấy chiếc ví, bước ra mở máy xe. Một đứa rút súng chĩa vào Thúy Hằng.

- Hể kêu tao bắn chết.

Hai chiếc Harley rồ máy chạy vụt đi. Thúy Hằng lúc ấy mới hô hoán. Nhiều người chạy đến thì hai tên cảnh sát đã tẩu thoát.

Chiếc ví xách tay của Thúy Hằng được đưa ngay về A.47, cơ quan kỹ thuật số 5 của phân bộ C.I.A Sài Gòn. Từng đường may của nó bị tháo ra. Đặc biệt là những tờ giấy bạc của Phan Thúc Định trao cho Thúy Hằng : Mấy nhân viên kỹ thuật chuyên môn của C.I.A dùng những máy móc tinh vi, hiện đại nghiên cứu, phân tích. Những tờ giấy bạc được soi lên, được phóng to ra, cuối cùng được ngâm vào

những chất nước hóa học. Chúng chẳng phát hiện được gì. Trong chậu nước hóa học, chỉ thấy hình tên "quốc trưởng" bù nhìn nhợt nhạt, nổi lênh bênh.

Ở buồng bên, Lên-sđen, Tô-ma, Phi-sin đang nghiên cứu mấy cái báo cáo và những nhận xét tóm tắt do Trần Kim Tuyến gửi đến.

- Hai tên Bình Xuyên gác cổng hí trường "Đại thế giới" mà Phan Thúc Định đã nói chuyện : không có gì khả nghi. Hai thằng này, một là Năm Sẹo (vì có một vết sẹo chém nhau ở má), hai là Ba Hổ (vì có trổ đầu hổ ở ngực) đều xuất thân ma-cà-bông, du côn đứng các bến xe, nhận tiền đi đánh thuê, được Bảy Viễn thu nạp vào Bình Xuyên. Chúng chỉ có thể ăn cắp, cướp của, uống rượu chửi bậy, đánh nhau chứ không có thể làm gì hơn. Không có liên hệ thường xuyên với Phan Thúc Định.

- Hai Pôn : con trai Bảy Viễn, học hành dở dang, thừa hưởng tính côn đồ của cha, ăn chơi trụy lạc. Cả ngày chỉ đi sục gái và đánh nhau. Mới liên lạc với Phan Thúc Định. Thường dẫn Định đi gặp các nhân vật trong giáo phái và sĩ quan "quốc gia".

- Thúy Hằng : gái nhảy ở tiệm Liberty Palace. Bố làm nghề thợ điện, quê ở miền Bắc, mẹ người miền Nam, chết sớm. Bố vào "bưng" hoạt động chống Pháp. Có tin đồn đã chết. Sống tự lập. Ít giao du. Tuy là gái nhảy nhưng không sa đọa, trụy lạc như phần lớn các cô cùng nghề. Tối nào Phan Thúc Định đến tiệm, đều ngồi với Định.

Lên-sđen phân tích :

- Các ông thấy chưa ? Hai thằng Bình Xuyên kia là hai thằng đầu trộm đuôi cướp không đáng kể, không liên hệ gì đến Phan Thúc Định cả. Thằng Hai Pôn chỉ là thằng ăn chơi bị Định lợi dụng để nắm tình hình các giáo phái, không phải là thứ người "nói chuyện" được với Định. Vậy còn ai ? Thúy Hằng. Bố đã tham gia kháng chiến chống Pháp và chết ở "bưng" : một vấn đề chúng ta phải lưu ý. Tối nào Phan Thúc Định đến, cũng chỉ ngồi trao đổi với Định : hai vấn đề ta phải lưu ý : ít giao du, không sa đọa, trụy lạc : ba vấn đề ta phải lưu ý. Kết luận : chúng ta có thể tìm thấy ở Thúy Hằng câu trả lời cho chúng ta về Phan Thúc Định.

Tô-ma và Phi-sin :

- Chúng tôi hoàn toàn đồng ý với những nhận xét của ngài.

Đúng lúc đó, phòng bên đưa sang kết quả việc phân tích những tờ giấy bạc của Phan Thúc Định đưa cho Thúy Hằng : Chỉ là những tờ giấy bạc thông thường, không phát hiện được gì.

Tô-ma nói như muốn hét lên với tên nhân viên kỹ thuật mặc "bờ lu" trắng :

- Tại sao không có gì ?

Tên nhân viên kỹ thuật nhún vai không trả lời, lặng lẽ quay ra. Lên - sđen ngồi lặng đi, Tô - ma vẫn bức tức, lặp lại câu hỏi :

- Tại sao không có gì ?

Lên-sđen khẽ đập bàn tay xuống thành ghế :

- Này, trung tá phải kiên nhẫn. Không phải khi nào trên tờ giấy bạc cũng có những dòng chữ bí mật. Có thể trong một tuần lễ hay tới kỳ hẹn nào đó đã thống nhất với nhau, hẳn mới viết mấy dòng...

- Thưa Đại tá, không lẽ đêm nào ta cũng kiểm soát chúng ? Ta chiếm mấy tờ giấy bạc này của Thúy Hằng là động rồi. Phan Thúc Định không dại gì mà lại tiếp tục viết trên những tờ giấy bạc nữa.

Lên-sđen có vẻ lão luyện trong nghề :

- Thế mà nhiều khi chúng viết đấy. Chúng đánh vào chỗ bất ngờ của ta. Chúng nghĩ rằng ta sẽ không kiểm soát nữa, vì đã động rồi; chúng đánh đòn cao tay hơn, cứ viết. Nhưng chúng sẽ không

thoát khỏi tay chúng ta. Chúng không thể cao tay hơn chúng ta được. Tôi đã có những kinh nghiệm ở Phi Luật Tân.

- Nghĩa là đại tá ra lệnh cho tiếp tục chặn lấy tiền của Thúy Hằng ? - Phi-sin nói.

- Thưa giáo sư, tôi không nghĩ đơn giản thế. Đêm mai không soát, đêm kia không soát, đêm sau đó cũng không soát. Nhưng một đêm bất chợt nào đó, chúng ta sẽ cho soát. Không làm công khai theo kiểu trung tá Tô-ma đã làm. Tôi sẽ có cách làm khác.

Có tiếng gõ cửa phòng. Tô-ma nhìn ra :

- Cứ vào.

Một tên nhân viên C.I.A vào đứng nghiêm :

- Báo cáo, có điện tìm đại tá Lên-sđen và trung tá Tô-ma. Tô-ma cau mày hỏi :

- Ở đâu tìm ?

- Báo cáo trung tá, ở văn phòng trung tâm S.M.M.

Cả mấy tên vội vã kéo nhau sang phòng điện thoại. Lên-sđen cầm lấy ống nghe :

- Hê-lô. Đại tá Lên-sđen đây. Ai đấy ?

Bên kia đầu dây, tiếng trung úy En-dru - "nổi tiếng về những hoạt động bí mật đặc biệt" - lộ rõ mặt bình tĩnh :

- Xin chào đại tá. Tôi trung úy En-dru. Vừa có điện từ Bắc Việt về nhóm đặc biệt chúng ta tổ chức đưa ra miền Bắc.

- Sao ? Lên-sđen nói to vào ống nói.

- Đại tá có nghe rõ lời tôi không ạ ?

- Rồi.

- Báo cáo Đại tá, điện từ Bắc Việt đánh vào cho biết : "nhóm Bình" trà trộn vào nhà ga Hà Nội, đặt những quả mìn giả miếng than để phá những đầu máy xe lửa của Bắc Việt nhưng bị công nhân xe lửa phát hiện ngay. Cả nhóm bị bắt hết...

Lên-sđen ngắt lời :

- Thế còn nhóm "Hạo"?

- Báo cáo Đại tá, hai tên đi rải truyền đơn của phòng "chiến tranh tâm lý" thì mất tích, chưa nhận được tin tức của chúng. Còn ba tên chui vào một kho xăng định thả chất hóa học vào xăng phá các động cơ xe hơi của bọn cộng sản, không hiểu chúng làm ăn ra sao bị ngạt hơi suýt chết và bị công an Việt Minh bắt. Những nơi cất điện đài và chôn giấu vũ khí của chúng ta đổ lại những vùng sau khi quân đội Pháp rút lui đã bị bọn cộng sản phát hiện...

Lên-sđen buông ống nghe xuống. Hắn không thể nghe thêm được nữa. Đôi môi mỏng của hắn mím lại và mặt hắn tái đi trước những cặp mắt ngạc nhiên, bối rối của Tô-ma, Phi-sin. Hắn ngồi phịch xuống ghế, rút khăn tay ra lau mồ hôi trán...

18. BỊ THEO DÕI.

Số cổ vấn Mỹ tăng vùn vụt cùng với những tàu Mỹ thi nhau cập bến Sài Gòn đổ vũ khí, xe cộ lên trên đường Catinat - bấy giờ theo đúng "mốt" chủ nghĩa thực dân mới gọi là đường "Tự Do" - thấy vắng bóng dàn bọn sĩ quan và binh lính Pháp nhưng xuất hiện đông đảo bọn "cổ vấn" Mỹ, đưa ngơ ngác trong bộ quần áo kaki bóng, vì lần đầu đến một nước Đông Nam Á xa xôi, đưa khụng khiêng trong bộ âu phục sang trọng, mặt vênh vào tường như khắp thiên hạ phải cúi đầu trước túi đô-la của mình. Các cửa hàng có những tên Arc-en-ciel, Suzanna, Paris bar, Moderne Tailleur... đã đổi rất nhanh thành những Paramount, Elizabeth, Hollywood bar, New star tailor, v.v...

Báo chí đầy rẫy quảng cáo những lớp dạy tiếng Anh cấp tốc bên cạnh quảng cáo những phim Mỹ sôi động, giật gân "Bảy tên cướp và một người đàn bà", "Tình yêu cháy bỏng", "Bàn tay đầm máu" v.v...

Những công chức, xưa nay hay nói chen tiếng Pháp vào câu chuyện, đã bắt đầu nói "Ô Kê", "Yes, Sir" "All, right"⁹²...

Quân đội ngụy làm lễ lớn trút bỏ huy hiệu, phù hiệu, cấp bậc kiểu Pháp và gắn huy hiệu, phù hiệu, cấp bậc kiểu Mỹ.

Trên khán đài, bọn sĩ quan Mỹ cười hoan hỉ.

Ngô Đình Diệm tuyên bố : "Biên giới Hoa Kỳ kéo dài đến vĩ tuyến 17".

Lên-sđên được cả cơ quan tình báo trung ương Mỹ C.I.A, Lầu năm góc và Nhà trắng ghi công, thăng chức thiếu tướng.

Từ tòa nhà lớn ở đường Gia Long giữa Sài Gòn, những chỉ thị của Hoa Thịnh Đốn được cụ thể hóa, chi tiết hóa ra và thực hiện.

Cũng từ trong nhà lớn đó, chiều chiều một chàng thanh niên dong dỏng, thanh tú, lịch sự tự lái chiếc xe Renault xinh xắn ra ngoài phố phường Sài Gòn - Chợ Lớn.

Sự có mặt của Phan Thúc Định ở dinh Gia Long những giờ phút sóng gió mà nhiều người khác bỏ đi khi những lực lượng thân Pháp liên kết với nhau định hất đổ Ngô Đình Diệm đã làm cho Diệm thêm tín nhiệm anh, coi anh là một trong những thủ túc thân tín. Ngô Đình Nhu cũng tôn trọng sự hiểu biết sâu sắc của anh về mọi vấn đề. Hẳn có đôi chút nghi ngại về thái độ của vợ hẳn đối với anh, nhưng vốn là người thâm hiểm, hẳn không bộc lộ ra ngoài. Hẳn thấy không có một dấu hiệu gì để phải nghi vấn Phan Thúc Định về mặt đó. Nếu có nghi vấn thì phải nghi vấn thái độ của Phi-sin. Nhiều lúc hẳn bắt gặp cái nhìn thèm muốn lộ liễu của tên giáo sư Mỹ này với Lệ Xuân. Nhất là từ dạo anh em hẳn thâm tóm tắt cả quyền hành vào trong tay, họ Trần của vợ hẳn cũng được đưa lên không kém gì họ Ngô, vợ hẳn được đề cao là "đệ nhất phu nhân" thì ăn mặc, sống càng buông tuồng phóng túng. Ắt tung ra một kiểu áo dài phụ nữ bó chèn sát vào người, sườn xẻ thật cao, cổ khoét rộng. Người phụ nữ không mặc áo cánh bên trong, mặc kiểu áo đó bằng vải mỏng, hoặc vải ny-lông, thân hình hầu như được phơi ra trước mặt mọi người.

Kiểu áo đó gọi là kiểu "Trần Lệ Xuân". Ắt mặc kiểu áo đó đăng đàn diễn thuyết, đi khánh thành một nhà máy do anh em họ Ngô bớt tiền viện trợ Mỹ xây làm của riêng, đi thăm một khu tập trung vợ lính v.v... Thấy cái mũi tẹt mình không được đẹp, ắt đến các cửa hàng mỹ viện sửa cho cao lên. Ắt thường rủ Định đi tham dự chợ phiên "ủng hộ thương phế binh", dự đại hội tân nhạc, hoặc lên Đà Lạt thăm biệt thự riêng. Trừ trường hợp không thể từ chối được, Phan Thúc Định mới đi, còn thường thường anh nhường cái hân hạnh ấy cho "giáo sư cổ vấn" Phi-sin.

---

⁹² "Tốt lắm", "Thưa ngài, vâng", "Thật là tuyệt".

Sau khi củng cố được địa vị, Ngô Đình Diệm muốn trả công cho Phan Thúc Định bằng một cái ghế trong chính quyền nhưng bọn Lên-sđên vẫn chưa nghe. Lên-sđên vẫn nói với Diệm :

- Nếu để cho Định một chức nhỏ thì anh ta sẽ không bằng lòng, nhưng nếu giao cho anh ta một chức lớn - tổng trưởng chẳng hạn - thì anh ta còn trẻ quá, chưa có uy tín trong chính giới. Chúng tôi sợ ông không tập hợp được những lực lượng ủng hộ ông. Chúng tôi muốn dùng những người nào cả quá khứ lẫn hiện tại phải đảm bảo thực hiện được nhiệm vụ triệt để chống Cộng sản.

Hắn không nói rõ điều nghi ngại của hắn, nhưng cũng làm Ngô Đình Diệm phân vân. Ngô Đình Diệm quay sang hướng khác, muốn trả công Định bằng kinh tế. Hắn bàn với Ngô Đình Nhu để cho Định phụ trách một số công trình xây dựng gia đình hắn thông qua việc sử dụng viện trợ Mỹ. Ngô Đình Nhu lắc đầu :

- Nếu anh muốn trả công Định, anh có thể cho anh ta một số tiền lớn bao nhiêu cũng được, em không có ý kiến gì. Anh ta muốn sử dụng thế nào, tùy ý. Nhưng kinh tế riêng của gia đình chúng ta thì không nên để cho bất cứ một người nào biết.

Ngô Đình Diệm thấy Nhu có lý. Vì vậy, Phan Thúc Định vẫn được chiêu đãi ở trong dinh "tổng thống" nhưng vẫn không giữ chức vụ gì công khai trong chính phủ Diệm. Mỗi buổi chiều, vẫn theo lệ thường, anh lái chiếc xe con, ghé các quán cà phê tiệm nháy. Ở các quán rượu, quán cà phê, quán trà, người ta bàn "áp phe", bàn tán thời sự công khai. Bất cứ một việc gì xảy ra ở Sài Gòn - Chợ Lớn, từ chuyện xe hơi đâm chết người ở đường Lê Lợi đến chuyện ông tổng trưởng nào "mèο" ở đâu, từ chuyện một anh lính "cộng hòa" giải ngũ, không cách gì nuôi con, đã cầm dao cắt cổ ba đứa nhỏ rồi tự tử, đến chuyện đại sứ Hoa Kỳ tiếp những ai, ngay buổi chiều hôm đó, người ta có thể nghe đầy đủ ở các quán rượu, quán cà phê, quán trà. Người ta có thể gặp ở đây từ những nhà báo quen đi săn tin, những nhà văn chuyên viết sách theo đơn đặt hàng, cười nói ba hoa, đến những sĩ quan ngục vừa ở đồn lẻ về ngồi lăm lăm; từ những anh sinh viên sôi nổi đến những anh chào hàng thì thầm bàn tán. Người ta có thể gặp ở đây cả những gã cao bồi du côn, bám lẳng nhặng máy cô bán hàng đến những tên mật thám chỉ điểm của đủ các thứ cơ quan mật vụ ngục quyền.

Ở các tiệm nháy cao cấp thì khách lui tới có khác. Những người nước ngoài ghé thăm "Hòn ngọc Viễn Đông" với những mục đích khác nhau; bọn cố vấn Mỹ muốn giết nỗi buồn xa nhà; mấy nhà tư bản mới trở dậy học làm sang; những anh con nhà giàu du học ở nước ngoài về; những sĩ quan ngục ở Bộ Tổng tham mưu quen thói ăn chơi.

Phan Thúc Định ghé vào quán trà "Thiên Thai". Khói thuốc lá mù mịt. Từ cái máy chạy băng ghi âm ở cạnh cô thu tiền vẳng vẳng vọng ra một giọng nữ sướt mướt não nuột.

"... Dời lạnh lòng trôi theo dòng nước mắt.

Vội bao tiếng tơ xót thương người.

Vì cuộc tình đã chết một đêm nao..."

Định đưa mắt khắp gian phòng. Một người đàn ông ngồi một mình một bàn, trông thấy anh, đứng dậy niềm nở :

- Anh Định. Mời anh ngồi với tôi.

Người đàn ông đó trạc ngoài năm mươi tuổi, dáng chải chuốt, mặc bộ "trô" xám, đầu chải mượt. Định thường hay gặp người này ở các quán trà, tiệm nháy. Mấy lần anh và hắn đã ngồi chung bàn với nhau.

Qua nhiều lần gặp gỡ, biết anh là tiến sĩ luật từ Pháp về đang tìm việc, hắn bắt đầu tâm sự với anh. Hắn cũng là một trí thức Việt kiều về nước tên là Sanh, bác sĩ chuyên chữa bệnh thần kinh ở Anh, nghe tin hòa bình lập lại, về nước, nhưng rồi hắn hối hận đã về miền Nam, vì theo lời hắn : "Đáng

lẽ phải về miền Bắc vì miền Bắc mới là độc lập thực sự. Chứ miền Nam chỉ là độc lập giả hiệu. Người Pháp đi thì người Mỹ thay thế.

Hắn nói với Định những lời nhiệt tình yêu nước và tha thiết muốn hành động để đóng góp vào cuộc đấu tranh chung của dân tộc. Hắn thường thấp giọng ca ngợi một số trí thức đã dũng cảm đấu tranh trong "Phong trào đòi hòa bình thống nhất" ở Sài Gòn - Chợ Lớn như luật sư Nguyễn Hữu Thọ, giáo sư Phạm Huy Thông v.v... Hắn nói "Nếu tôi về nước sớm, tôi cũng tham gia phong trào đó. Những người trí thức phải là những người yêu nước đứng về phía chính nghĩa. Tôi chỉ công nhận ở nước Việt Nam này có một lãnh tụ duy nhất : Cụ Hồ Chí Minh..."

Thời gian đầu, Định lặng im. Vài lần gần đây, tuy không nói ra lời nhưng anh chăm chú nghe hắn và gật đầu tỏ vẻ đồng tình, hắn càng thân mật, tâm sự với anh.

Cũng chẳng còn bàn nào để trống, Định bước lại bàn của Sanh. Một cô chiêu đãi viên đến trước bàn, hơi cúi đầu, mỉm cười. Định nói :

- Cô cho tôi một tách cà phê đen. Xin đừng cho bơ.

Cô chiêu đãi viên quay đi. Định và Sanh trao đổi với nhau những câu hỏi thăm xã giao. Hai người cùng cười khi biết cùng chưa lựa chọn được việc làm nào hợp ý mình. Sanh cười lớn hơn :

- Bởi vì chúng mình không phải chỉ cần có việc làm để kiếm được nhiều tiền hoặc có danh vọng. Nếu chỉ cần thế thì tôi vẫn cứ ở Anh và anh đã ở lại Pháp. Chúng ta cần những cái lớn hơn thế.

Ở bàn bên cạnh, mấy người đàn ông, vừa già, vừa trẻ ngồi lẫn lộn với nhau. Cách ăn mặc mỗi người một khác, người thì sang trọng thắt cà-vát, quần thẳng nếp, giày đen bóng loáng; người thì cầu thả áo cộc tay bỏ ngoài quần, đi dép lê. Người hút thuốc lá liên tục, người ngậm tẩu và ánh lửa đỏ trên nõ tẩu luôn luôn sáng. Định rất thích nghe chuyện những người phóng viên. Họ biết đủ các thứ chuyện, lại hay trống miệng và coi trời bằng vung. Những gì họ biết mà họ không viết ra được, họ đều nói ra miệng ở các quán trà, tiệm rượu, trong những buổi gặp gỡ nhau. Vừa nghe Sanh nói, Phan Thúc Định vừa để ý nghe câu chuyện của các nhà báo ở bàn bên.

- Đệ nhất phu nhân qua Đông Kinh và ở đó bà mắng nhiếc ông đại sứ Nguyễn Ngọc Thơ thậm tệ.

- Thái độ Nguyễn Ngọc Thơ ra sao ?

- Tổng thống nhiều khi còn bị bà nạt nộ la ó ở trong dinh mà không dám ngửng đầu lên, hướng chi là Thơ !

- Thơ lên từ sau vụ Ba Cụt bị giết phải không ?

- Việc cụ thể như thế nào, kể cho nghe với.

- Anh chưa biết ? Hồi đó, sau khi đã đánh lui quân Bình Xuyên, ông Diệm và ông Nhu cho ông Thơ đi làm sứ giả kêu gọi Ba Cụt đầu hàng. Ông Thơ tiếp xúc với người chú của Ba Cụt là Huỳnh Kim Hoan. Huỳnh Kim Hoan nghe lời ông Thơ đi dỗ dành Ba Cụt trở về với chính phủ và chuyển cho Ba Cụt một cái giấy thông hành của Tổng thống Diệm cấp. Ba Cụt cầm giấy thông hành đó đến địa điểm hẹn thì lập tức bị bắt ngay. Những người bắt Ba Cụt lấy cớ là Ba Cụt đến quá giờ hưu chiến. Người chú Ba Cụt là Huỳnh Kim Hoan cũng mất tích luôn. Tòa án quân sự Cần Thơ đưa ngay Ba Cụt ra xử tử hình và cho thi hành án chém đầu ngay. Riêng ông Thơ được cử đi làm đại sứ.

- Chà chà. Thế thì giỏi quá. Tào tháo cũng phải thua.

- Suyt. "Húy" đấy. Có mồm thì cắp có nắp thì đập.

- Kiểm duyệt báo thôi chứ kiểm duyệt cả mồm người ta nữa à?

- Tổng Kiểm duyệt báo là Nha thông tin, còn kiểm duyệt mồm là Nha cảnh sát và công an. Không những kiểm duyệt mồm mà còn kiểm duyệt cả ý nghĩ nữa chứ.

- Sự im lặng của nhân dân không phải là một điều tốt đẹp.

- Hà... hà... hà...

- Nhiều anh còn bị đau hơn Ba Cụt. Cứ tưởng bỏ. Trịnh Minh Thế tưởng sẽ về thủ tướng trong quân đội quốc gia, có nhà lầu, ô tô, lại có cả mấy triệu đô-la tiền thưởng. Ai ngờ lãnh một viên đạn sau lưng, chết thẳng cẳng. Tướng Cao Đài Nguyễn Thành Phương nhận không biết bao nhiêu tiền của ông Diệm. Cá nhân tướng Phương được riêng ba triệu sáu đô-la, ngoài ra còn được ăn vào hàng triệu Mỹ kim cấp cho binh sĩ Cao Đài của Phương và việc thành lập đảng Phục quốc ủng hộ ông Diệm. Ai ngờ ông Diệm vững ngôi rồi, chỉ một năm sau anh em tướng Phương bị đề xuống bùn nhơ, bị ông Nhu tịch thu hết tài sản, lấy lại toàn bộ số tiền đã nhận của ông Diệm.

- Hà... hà... hà... Thỏ khôn hết thì chó săn phải chết, đấy là chính sách của các bạo chúa.

- Một nền chính trị độc tài bao giờ cũng đi đôi với những thủ đoạn lừa dối và tàn bạo.

- Suyt ! Lại phạm húy rồi.

- Âu đó cũng là một bài học hay... À, này, tôi nghe nói Hít-le khi lên làm quốc trưởng thì tìm cách thủ tiêu hết những người biết rõ về quá khứ mình có phải không ?

Cô chiêu đãi viên bưng một tách cà phê nóng đặt trên bàn Phan Thúc Định. Anh nhìn cô gật đầu:

- Cảm ơn cô.

Câu chuyện của mấy nhà báo ngồi bàn bên lọt vào tai Sanh, nên hấn nhún vai bảo Phan Thúc Định :

- Anh thấy đấy. Ai có trí thức một chút đều bất mãn với chế độ này.

Rồi hấn hạ giọng, cúi xuống nói rất nhỏ với Định :

- Tôi mới ở nước ngoài về nên nhiều cái bỡ ngỡ. Thú thực với anh, nếu tôi biết một người kháng chiến, nếu tôi bắt liên lạc được với một người Việt Minh... Tôi sẽ như tất cả những người trí thức yêu nước khác.

Định nhìn hấn cũng nói nhỏ, thận trọng :

- Tôi có thể tin anh được không ?

Mắt Sanh sáng lên, cái mũi to của hấn phập phồng :

- Tôi đã nghe theo tiếng gọi của Tổ quốc về đây. Người Việt Nam nào chẳng yêu nước, chẳng muốn đất nước hoàn toàn độc lập, thống nhất. Tôi có giấu gì anh đâu ?

Phan Thúc Định vẫn có vẻ ngần ngại :

- Làm thế nào tôi có thể hoàn toàn tin anh được ?

- Tôi xin thề...

Phan Thúc Định nâng tách cà phê uống một ngụm, trầm ngâm. Sanh, giục giã:

- Đấy là tính mạng của tôi, là cả cuộc đời tôi. Tôi đùa thế nào được. Tôi xin thề với anh...

- Xin lỗi anh. Vì là vấn đề quan trọng có thể mất mạng, không phải là việc đùa, nên tôi phải thận trọng, anh hiểu cho, anh đừng giận tôi.

- Không. Không. Tôi giận anh thế nào được. Anh thận trọng là phải lắm. Bây giờ người tốt thì ít, người xấu thì nhiều. Chỗ nào cũng đầy dẫy bọn mật vụ. Vả lại chuyện ấy thì ngay cả đến bố mẹ, vợ con mình, mình cũng không cho biết được phải không anh ?

Phan Thúc Định cẩn thận nhìn khắp tiệm trà một lượt, ghé vào tai nói bên tai hần :

- Tôi hoàn toàn tin ở anh. Tôi có biết một người kháng chiến cũ, người này có thể giúp anh được vì vẫn còn liên hệ với Việt Minh. Anh phải tuyệt đối giữ bí mật đấy.

Sanh không giấu nổi sự sung sướng :

- Ôi, thế mà anh giấu tôi mãi. Thế mà anh để cho tôi bấy lâu nay cứ định lại ra nước ngoài rồi xin về miền Bắc. Anh có thể giới thiệu tôi với người ấy được không ? Tôi xin làm bất cứ việc gì, miễn là đóng góp được cho nước nhà chóng thống nhất. Người ấy ở ngay Sài Gòn này hay ở xa đây ?

- Người ấy ở ngay Sài Gòn này thôi. Nhưng anh làm gì mà nóng ruột thế ?

Sanh thanh minh ngay :

- Anh bảo tôi không nóng ruột làm sao được. Thời gian gần đây tôi thấy cuộc đời tôi cứ kéo dài như thế này vô vị lắm rồi. Tôi muốn đổi khác đi. Mình có tri thức, có tâm hồn, có lòng yêu nước, mình không thể chấp nhận bất cứ một ngoại bang nào giày xéo lên đất nước này, không thể chấp nhận một sự độc tài tàn bạo thống trị trên mảnh đất này, không thể chấp nhận nỗi đau chia cắt đất nước.

Hần nói hùng hồn, tha thiết quá, làm Phan Thúc Định phải chuyển thái độ. Anh nói :

- Tôi rất kính phục những người yêu nước nồng nhiệt như anh. Tôi xin giới thiệu anh với người ấy. Không nói giấu gì anh, tôi đến gặp người ấy bây giờ. Tôi cũng như anh.

Sanh bắt ngay lấy câu nói của Định :

- Ngay bây giờ ?

Phan Thúc Định đưa mắt ra hiệu cho Sanh.

- Anh nói khẽ chứ. Uống xong tách cà phê, xin mời anh đi theo tôi.

Sanh uống một ngụm hết chỗ cà phê còn lại trong tách. Phan Thúc Định đứng lên. Sanh nhanh nhẹn ra quầy trả tiền. Hai người bước ra khỏi quán trà. Phan Thúc Định chỉ chiếc xe hơi của mình.

- Mời anh lên xe tôi.

Mở cửa xe để Sanh bước lên, xong anh sang phía tay lái ngồi. Rập mạnh cánh cửa xe, trước khi mở máy, anh móc trong túi hộp thuốc lá, đưa mời Sanh. Hần rút một điếu. Anh bật lửa cho hần châm. Hần hít một hơi dài sung sướng.

- Tôi cứ hình dung những người cách mạng là những người phải hiểu biết nhiều. Trước đây, thú thực, tôi chỉ lao vào khoa học, thờ ơ với chính trị. Nhưng từ khi thắng trận Điện Biên Phủ của dân tộc ta vang dội thế giới, tôi tỉnh ngộ...

Thấy Định đóng hộp thuốc cát vào túi, hần hỏi :

- Anh không hút ?

Định cười :

- Trong lúc lái xe tôi không hút.

Chiếc xe chuyển bánh, bon trên đường đầy xe cộ đi lại. Tối đến hầu như cả Sài Gòn đổ ra ngoài đường. Những cửa hàng nhấp nháy ánh điện nê-ông xanh đỏ nhiều hơn trước. Những cao ốc kiểu

Mỹ đã thấy lác đác xuất hiện. Sanh rít một hơi thuốc lá dài, chỉ mấy tên cổ vắn Mỹ mặc quân phục đi trên hè đường, nói:

- Bọn này có khác gì bọn lính viễn chinh Pháp trước đây đâu. Nhìn bọn chúng, tôi không chịu được... ơ hay, không hiểu sao... tôi thấy nôn nao khó chịu quá...

Định vẫn nhìn ra phía trước :

- Có lẽ anh say thuốc đấy !

Tiếng nói của Sanh bỗng chới với, mơ hồ :

- Ơ... ờ... có lẽ thế... chỉ buồn ngủ...

Định quay sang : hắn đã ghé đầu trên chỗ dựa. Anh cho xe chạy chậm lại, một tay giữ tay lái, một tay rút điều thuốc lá cháy dở còn trong kẽ tay hắn, ném ra ngoài đường. Anh tiếp tục cho xe chạy trên đường vắng, đổ vào sát hè đường. Anh lần lượt soát khắp các túi quần, túi áo hắn. Hắn không mang một giấy má gì, chỉ có một tập tiền. Soát đến túi trong áo "trô" của hắn, Phan Thúc Định móc ra một vật dẹt vừa nhỏ vừa bằng chiếc hộp đựng thuốc lá, có ghi nhãn hiệu u. s. A. Anh mỉm cười : đó là một loại máy ghi âm đặc biệt. Anh lật đi, lật lại chiếc máy trên tay, ấn vào một vài bộ phận trong máy rồi đưa lên tai nghe thử : toàn bộ cuộc nói chuyện giữa anh và lão Sanh ở quán trà đã được ghi lại lẫn với những tiếng âm nhạc khác trong quán. Anh bỏ chiếc máy vào túi mình, rút ga, sang số xe.

Xe anh chạy tới đường Trần Hưng Đạo, đỗ lại cổng Nha giám đốc cảnh sát công an. Anh đưa giấy chứng nhận là nhân viên đặc biệt của Phủ tổng thống cho tên cảnh sát thường trực xem, yêu cầu hắn cho người ta ra gác giữ người ngồi trong xe và cho anh gặp ngay đại tá giám đốc cảnh sát và công an Nguyễn Ngọc Lễ - Nguyễn Ngọc Lễ đã thay Lại Hữu Sang sau khi Ngô Đình Diệm diệt Bình Xuyên - May quá, tối đó, Nguyễn Ngọc Lễ ở phòng làm việc. Tên cảnh sát thường trực vội vã lễ phép mời anh vào phòng khách. Một phút sau, anh đã đi qua chiếc sân đầy bọn cảnh sát mặc quần áo trắng, đầy những xe ô tô sơn xám, những mô tô chực sẵn, bước vào phòng làm việc của Nguyễn Ngọc Lễ. Nguyễn Ngọc Lễ đã gặp anh mấy lần ở dinh tổng thống, niềm nở đứng dậy :

- Xin chào ông Định. Ông có việc gì cần kíp truyền đạt cho chúng tôi ?

Phan Thúc Định bắt tay hắn. Hắn đưa cả hai tay nắm lấy bàn tay Định vì hắn biết anh là người được Ngô Đình Diệm ưu ái. Định nói :

- Tôi vừa lừa bắt được một tên chống đối Ngô Tổng thống, công khai chửi bới chính quyền quốc gia và ca ngợi Việt Minh. Nó định bắt liên lạc với Việt Minh để hoạt động lật đổ chính quyền quốc gia. Tôi xin giao nó cho đại tá trước khi về báo cáo với tổng thống.

Nguyễn Ngọc Lễ nói như reo lên :

- Tốt quá. Xin ông cứ để nó đấy cho tôi ! Tôi xin thân chinh lấy khẩu cung nó ngay lập tức.

Hắn nắm những ngón tay béo mẫm, chắc nịch của hắn lại :

- Á à ! To gan thật, dám chống đối Ngô Tổng thống, chửi bới chính quyền quốc gia..., á à ... dám liên lạc với cộng sản.. Dù gan to bằng trời, cứ treo lên cho một trận điện kịch liệt là phải phun ra hết...

Phan Thúc Định móc túi đặt chiếc máy ghi âm của lão Sanh lên bàn Nguyễn Ngọc Lễ :

- Đây là chứng cứ nó không thể chối cãi được : toàn bộ những lời nói phiến loạn của nó được ghi lại trong máy. Tôi xin giao cho đại tá làm tang vật.

Anh mở chiếc máy ghi âm cho Nguyễn Ngọc Lễ nghe. Càng nghe, mặt hắn càng nhản lại. Hắn nghiến hai hàm răng vuông bạnh :

- Nó chết với tôi. Nó phải chết với tôi !

Phan Thúc Định tắt máy ghi âm.

- Tôi để nó ngoài xe. Đại tá làm ơn cho mấy nhân viên ra khiêng nó vào hộ. Nó bị ngắt đi. Khoảng mười phút nữa nó sẽ tỉnh dần.

Nguyễn Ngọc Lễ rối rít :

- Vâng, vâng. Nếu cần chỉ một thùng nước vào mặt là tỉnh ngay thôi mà.

- Tùy đại tá xử trí.

Nguyễn Ngọc Lễ theo Phan Thúc Định ra ngoài. Đi cạnh Định, hẩn hỏi nhỏ :

- Ông thấy Tổng thống và Ngài cố vấn có ý kiến gì về ngành cảnh sát và công an chúng tôi không?

Phan Thúc Định nghiêm trang :

- Tổng thống và ông Nhu rất bằng lòng về những việc làm tích cực của đại tá nói riêng và những chiến tích của ngành cảnh sát và công an dưới quyền ngài nói chung.

Nguyễn Ngọc Lễ rạng rỡ mặt mày :

- Ông trình lại với tổng thống và ngài cố vấn hộ tôi : Tôi rất hàm ơn tổng thống, xin hết sức trung thành và tuyệt đối chấp hành mọi mệnh lệnh của tổng thống.

Hẩn vẫy mấy tên cảnh sát võ trang đang đứng ở sân theo hẩn ra cổng. Sau khi ra lệnh cho chúng khiêng Sanh vào trong phòng lấy khẩu cung, Nguyễn Ngọc Lễ còn nói với Phan Thúc Định trước khi anh lên xe :

- Ông thưa với tổng thống là tôi sẽ thân chinh lấy khẩu cung nó ngay bây giờ và ngày mai xin trình lên tổng thống.

Chiếc xe con của Phan Thúc Định lẩn ngay vào với dòng xe xuôi ngược tấp nập trên đường. Anh lái xe quay về trung tâm thành phố Sài Gòn, đỗ trước cửa tiệm nhảy Liberty Palace.

Trong lúc anh đang ngồi nói chuyện như thường lệ với Thúy Hằng trên gác, cậu bé đánh giày huyết sáo miệng đi qua phía sau xe anh...

*

* *

Sáng hôm sau, Sanh tả tơi ngồi gục trước mặt Lên-sđen và Trần Kim Tuyến. Hẩn chỉ còn mặc chiếc áo sơ-mi và chiếc quần "trô" rách mướp đầy vết bẩn lẫn với máu. Mặt hẩn nổi lên từng khối tím sưng húp. Hẩn thở hổn hển thỉnh thoảng bật lên những tiếng đau đớn...

Lên-sđen lồng lộn :

- Con khỉ. Anh làm hỏng hết mọi việc !

Trần Kim Tuyến thì nhìn Sanh với ánh mắt ái ngại :

- Anh Phòng, sao anh không nói ngay với đại tá Lễ anh là ai và gọi điện về cho chúng tôi biết ?

Phạm Xuân Phòng - chính hẩn là Phạm Xuân Phòng - rên ri:

- Ông ấy có thèm nghe tôi đâu... Tôi nói rồi. Ông ấy không tin... Cái máy ghi âm... Nó hại tôi... Ông ấy đánh ... đau quá... Thằng chó chết !...vừa quay điện... vừa đổ nước vào mồm... tôi chết mất... đau quá...

Hẩn đưa tay lên lay lay hàm răng của mình, có cảm tưởng như hai hàm răng long chân hết. Không giữ lịch sự gì nữa, hẩn nhổ một bãi nước bọt có lẫn máu xuống nền nhà.

Trần Kim Tuyến nói như an ủi :

- Anh cũng đã được huấn luyện để có thể chịu đựng được sự tra tấn khi nhỡ rơi vào tay cộng sản rồi cơ mà.

Phạm Xuân Phòng đưa bàn tay quạt ngang miệng, tức giận la lên :

- Nhưng tôi... có được huấn luyện để... chịu đựng máy quay điện tối tân... của Hoa Kỳ đâu.

Trần Kim Tuyến hơi nhếch mép. Lên-sđên không chú ý gì đến hình hài tả tơi, sự đau đớn của Phạm Xuân Phòng, nói như mắng vào mặt hắn :

- Con khỉ. Thế là hỏng hết ! Anh lộ rồi, anh Phòng ạ. Từ giờ trở đi anh không thể đảm nhận được công việc theo dõi Phan Thúc Định nữa. Anh hãy giấu mặt đi, và làm việc khác.

Rồi Lên-sđên quay về phía Trần Kim Tuyến :

- Chúng ta đã thanh toán xong các giáo phái, các đảng phái của Nhật, của Pháp còn lại. Nhưng chúng ta vẫn không làm thế nào dẹp yên được kẻ đòi hòa bình thống nhất, đòi nói chuyện với miền Bắc, đòi tổng tuyển cử, chống lại ông Diệm và sự có mặt của người Mỹ ở đây. Phong trào đó ngày càng lan rộng, ngày càng đe dọa chúng ta. Trong dân chúng, ảnh hưởng của Việt Minh, của ông Hồ Chí Minh ngày càng sâu sắc. Ở một số vùng nông thôn, chúng ta vẫn chưa hoàn toàn kiểm soát được. Nhiều trưởng ấp, trưởng thôn đã bị mất tích. Ở thành phố, qua báo cáo của các cơ quan điều tra, tầng lớp trí thức thanh niên có những tổ chức hoạt động bí mật. Tất cả những điều đó, chắc chắn có bàn tay của Việt Minh. Cho nên Phan Thúc Định là người của S.E.D.C.E thì tôi không lo ngại, nhưng nếu là người của tổ chức Việt Cộng thì phải thanh toán ngay. Cuộc điều tra vừa rồi của anh Phòng vẫn bổ ích cho chúng ta. Chúng ta chưa thấy một dấu vết gì chứng tỏ Định là người của Việt Cộng. Dù sao, muốn chắc chắn, chúng ta vẫn phải làm thêm lần cuối cùng nữa cho an tâm, để biết rõ Định có phải là một người hoàn toàn chống Cộng hay là còn ở trong một tổ chức nào khác ? Còn một đầu mối chúng ta vẫn phải thẩm tra...

Hắn kéo khóa mở chiếc cặp cầm trên tay, lấy ra hai tờ báo hàng ngày : "Thời đại" và "Sài Gòn". Cả hai cùng được mở sẵn ở trang 8, mục rao vặt có bút chì đỏ đóng khung mấy dòng chữ "Mua tranh cổ : xin liên lạc 365 đường Võ Di Nguy". Trần Kim Tuyến đọc nhanh và ngược mắt nhìn chủ như dò hỏi...

Lên-sđên hất hàm :

- Anh có biết 365 Võ Di Nguy là địa chỉ ai không ?

Trần Kim Tuyến lắc đầu :

- Tôi làm thế nào biết được tất cả các nhà ở trong thành phố Sài Gòn này ?

- Thế mà phải biết hết đấy ! Nếu không, cũng phải biết hầu hết những địa chỉ cần thiết, thưa ông giám đốc Sở nghiên cứu chính trị ạ... Đây là địa chỉ của Thúy Hằng, cô gái nhảy xinh đẹp của tiệm Liberty mà Phan Thúc Định thường lui tới trò chuyện.

19. MỘT VỤ BẮT CỐC

Vừa đỗ xe trước cửa tiệm Liberty, Phan Thúc Định trông thấy một người từ xa yếu điệu bước lại. Cái dáng người thon mảnh với cầm "sắc" đung đưa trên tay ấy, anh không thể lẫn được, vẫn như ngày nào cùng anh đi bên bờ sông Seine. Anh mở cửa xe, đứng chờ. Chừng như cũng nhận ra anh, một nụ cười với hàm răng trắng bóng làm khuôn mặt Vân Anh đẹp tươi hẳn lên. Vân Anh bước nhanh về phía Định :

- Chào anh Định ! Thật là một sự tình cờ quý hóa.

Định đỡ lấy bàn tay mềm mại của Vân Anh.

- Vân Anh có khỏe không ? Bây giờ làm gì ? Ở đâu ?

- Anh trông em thì biết, em vẫn khỏe. Còn làm gì ư ? Làm nhiều thứ mà hóa ra không làm gì cả. Em chẳng muốn trói mình vào một công việc gì cố định, có thể làm mình mất tự do. Anh quên rằng em tốt nghiệp ở Cambridge về, mà Sài Gòn hiện nay đang sôi nổi phong trào đua nhau học tiếng Anh ? Em thiếu gì việc làm. Còn anh ?

Phan Thúc Định mỉm cười :

- Vẫn thế.

- Vẫn thế là thế nào ?

Rồi Vân Anh trở vào Định :

- Không giấu anh được đâu. Em biết bây giờ anh làm lớn rồi: "Cố vấn riêng của ngài tổng thống" cơ mà ! Hay sợ em nhờ vả gì...

Định vẫn cười :

- Dù anh làm gì chẳng nữa thì anh cũng vẫn là anh. Ý anh muốn nói thế. Anh sống vẫn chẳng khác gì hồi còn học ở bên Pháp cả. Hơn nữa, đối với em...

- Anh khéo bào chữa lắm. Bây giờ anh đi đâu thế ?

Định chỉ vào tiệm Liberty,

- Nếu em vui lòng, xin mời. Ở Sài Gòn này, ngoài giờ làm việc ra, anh chẳng còn thú vui nào khác nữa.

- Á ! Ông cố vấn trẻ tuổi, đẹp trai, bắt đầu ăn chơi rồi đấy ! Thế mà anh nói anh vẫn thế. Nhưng xin lỗi, hỏi thực anh nhé : anh có "mèo" nào trong đó không ? Em vào có phiền gì anh không ?

Định nhún vai :

- Không sao cả.

Anh cũng bắt chước giọng đùa cợt của Vân Anh :

- Nếu mê cô nào trong đó, anh đã không dám mời em vào.

Hai người bước vào tiệm. Mấy cô gái nháy trong tiệm quen Định, thấy anh đi với một thiếu nữ lạ mặt, xinh đẹp vào, nghiêng đầu chào anh và mỉm cười tinh quái. Định nhìn một lượt khắp phòng, không thấy Thúy Hằng. Anh đưa Vân Anh vào một bàn trống.

Nhạc nổi lên một bài tăng-gô. Vân Anh nhìn Định :

- Anh còn nhớ không ? Người Pháp rất thích tăng-gô. Em nhớ lại những ngày còn ở Pháp, nhớ lại cái bài hát trữ tình : "Bài tăng - gô đẹp nhất trong đời tôi".

Định đứng dậy :

- Đúng vậy... xin mời em ! "Bài tâng-gô đẹp nhất trong đời tôi là bài tâng-gô..." (Anh nhắc lại câu đầu bài hát đó bằng tiếng Pháp). Le plus beau tango du monde c'est celui que j'ai dansé dans vos bras⁹³

Vân Anh đưa tay ra cho Định. Trong tiếng nhạc ảo huyền, Vân Anh hát hàm về phía mấy tên Mỹ, đang đi những bước nặng nề trên sàn nhảy.

- Bọn kia chắc chỉ thích Suynh, Hu-la-húp. Một bọn người vô văn hóa, điên loạn, hợm hĩnh.

- Họ giàu và mạnh nhất thế giới. Họ đang giúp chúng ta.

Vân Anh hơi ngạc nhiên :

- Sao anh không cộng tác với họ ?

Định vẫn bước những bước nhẹ nhàng, ung dung.

- Anh phụng sự Ngô Tổng thống. Tổng thống, người rất sáng suốt, sẽ chỉ cho chúng ta nên đi theo con đường nào.

Rồi, Định phản công lại ngay :

- Em có nhận được tin gì của Lê Mậu Thành không ?

- Từ ngày ra gặp anh ấy đến nay, em không nhận được tin gì của anh cả.

- Nếu Thành không về, cứ đi theo Việt cộng ?

Vân Anh cũng tỏ ra không vừa :

- Anh Thành không phải chỉ là người yêu của em mà còn là "người bạn cũ bên núi Ngự Bình" của anh nữa.

Nét mặt Định không thay đổi :

- Mọi việc đều khác trước rồi. Bây giờ chống Cộng là quốc sách.

Vân Anh đánh trống lảng :

- Trời ơi ! Anh trở thành một chính khách thực sự rồi.

- Anh chỉ làm mọi việc để trả thù nhà. Ba anh cũng bị chết như ba em. Phụng sự Tổng thống là con đường để anh vừa trả thù nhà, vừa đền nợ nước.

Rồi anh nhìn vào cặp mắt có hàng mi dày và cong của Vân Anh :

- Bên cạnh em, anh không là chính khách, không là gì cả...

Hàng mi dày và cong ấy chớp chớp, cúi xuống :

- Em thêm được là nam giới như các anh để có thể làm được nhiều việc, để có thể đi theo anh. Là phụ nữ, em yếu đuối quá, bất lực quá. Ba mẹ không còn. Chú em còn phải lo nhiều đến gia đình và bước đường công danh. Có một người yêu thì người ấy đi theo con đường khác rồi, chẳng còn mong khôi phục lại những tình cảm như xưa nữa. Anh xem : em còn biết dựa vào ai nữa, giữa cuộc đời đầy bão táp này ? Nhiều khi, cảm thấy cô đơn quá, buồn tủi quá. Trong khi đó, thời gian cứ đi, lạnh lùng, tàn nhẫn. Thời gian cứ đi và nỗi cô đơn, buồn tủi càng tăng lên... Em sẽ sống ra sao đây ?...

---

⁹³ Bài tâng-gô đẹp nhất trong đời tôi, là bài tâng-gô mà anh nhảy trong vòng tay em

Vân Anh thở dài. Những lời nói nhỏ nhỏ của Vân Anh thoáng chốc như một bàn tay nhẹ, len lén bóp dần trái tim Phan Thúc Định. Một mùi nước hoa kiêu kỳ từ mái tóc uốn chải rất khéo của Vân Anh thoang thoảng bay vào khứu giác anh. Điệu nhạc huyền ảo...

Đầu óc Phan Thúc Định rối bời. Vân Anh là người như thế nào ? Cuộc gặp gỡ hôm nay có phải là vô tình không ? Cô ta có còn liên hệ gì đến Lê Mậu Thành không ? Những lời tâm sự của cô thực hay giả ? Con người cô ta thực ở chỗ nào, giả ở chỗ nào ? Không có lẽ những lời tâm sự ấy là giả dối ở một người đẹp và trong một hoàn cảnh đáng thương như vậy.

Tiếng Vân Anh vẫn lẫn trong tiếng nhạc mênh mang xa vắng:

- Những ngày anh và em ở xóm La Tinh đã qua lâu rồi, nhưng em vẫn không quên được. Giá hồi ấy em chưa yêu anh Thành, chưa đặt hết hy vọng tương lai vào anh ấy ! Đã mấy năm qua, bao nhiêu thay đổi đã diễn ra, bao nhiêu con người cũng đã đổi thay. Còn em, đang vẫn dang dở. Nhiều lúc em muốn đùa vui cho quên mọi chuyện đi mà cũng không thể nào quên được. Hình như đời em chỉ là tan vỡ, những dở dang, những buồn tủi... Nhiều lúc em muốn gặp anh để kể nhiều chuyện cho anh nghe như ngày nào, nhưng...

Bàn tay vô hình nào đó lại nhẹ nhàng bóp chặt thêm trái tim Phan Thúc Định. Thực hay là giả đây ? Vân Anh là một cô gái diễm kiều, có học thức, mang một tâm sự u buồn, một tình yêu chung thủy nhưng dở dang đáng thương hay là một con người nào khác ? Vân Anh đang cô đơn cần một chỗ dựa, cần một tình cảm để sưởi ấm cuộc đời giá lạnh của mình hay đằng sau cô ta đang có một thế lực nào khác ? Nếu có sự giả dối nấp bên trong vẻ kiều diễm duyên dáng này thì thực buồn và đáng sợ quá. Có lẽ nào. Không. Có lẽ nào... Nhưng..."

- Tại sao anh không kể chuyện về anh cho em nghe nhỉ - Cặp lông mi dày và cong ngược nhìn Phan Thúc Định nũng nịu - Anh tham lắm, anh chỉ nghe chuyện em thôi mà chẳng nói gì về anh cả.

Phan Thúc Định như chợt tỉnh. Trái tim anh trở lại nhịp đập bình thường :

- Chuyện đời anh đơn giản lắm. Đi học, tốt nghiệp xong về nước đi làm, chẳng có gì đáng kể cả.

Tiếng nhạc dứt. Ánh đèn bật sáng. Phan Thúc Định đưa Vân Anh trở lại bàn. Vân Anh vẫn nhìn anh, giữ nguyên vẻ nũng nịu, hờn dỗi.

- Một cuộc đời khi ở Pháp, khi ở Mỹ, khi về Việt Nam, một cuộc đời từ anh sinh viên nghèo, chiếm được sự tin cẩn đặc biệt của Ngô Tổng thống, lên đến cố vấn riêng của Tổng thống mà anh bảo là đơn giản ? Em chẳng tin...

Phan Thúc Định nhún vai, thản nhiên :

- Rất đơn giản vì anh đi đâu, làm gì cũng là theo lệnh của cụ Ngô mà thôi.

Thấy vẻ thất vọng hiện trên khóe mắt Vân Anh, Phan Thúc Định mỉm cười, thân mật :

- Trong những người quen cũ, anh chẳng bao giờ quên em cả. Anh rất quý mến em, rất muốn gặp em luôn. Bất cứ lúc nào, em cần gì, em cứ cho anh biết.

Lúc Phan Thúc Định và Vân Anh ra về thì trời đã khuya. Định bảo Vân Anh :

- Anh đưa em về.

- Em ở một căn phòng nhỏ ở Khánh Hội.

Chiếc xe con của anh lẩn bánh. Anh không ngờ một chiếc xe Citroen đen cỡ 15 mã lực bám sát theo anh.

Xe anh rời những phố đông, đến một quảng phố vắng. Chiếc xe Citroen phía sau vượt lên ngang xe anh. Từ trong xe, có một tiếng hô vọng sang xe anh như ra lệnh : "Đứng lại !" Chiếc xe Citroen đã vượt lên trước và làm xe anh đỗ lại.

Vân Anh níu lấy tay Định, hoảng hốt :

- Cái gì thế anh ?

Định hãm phanh xe :

- Anh cũng không biết. Nhưng em cứ bình tĩnh.

Cánh cửa xe Citroen như đã mở sẵn. Một người mặt áo bà ba đen, đội chiếc mũ phớt sụp xuống sát lông mày, nhảy ra. Người ấy đến bên xe của Phan Thúc Định, ở cửa xe của anh, lễ phép :

- Chào anh... à cả chị nữa. Không ngờ có cả chị nữa. Chị gì nhỉ, xin lỗi chúng tôi chưa được biết.

Vân Anh nghiêm nét mặt :

- Tôi không có hân hạnh được biết ông.

Người lạ mặt mỉm cười :

- Cũng chẳng sao. Việc này không dính dáng gì đến chị. Nhưng dù sao sự có mặt chị ở đây cũng phiền quá. Xin mời anh chị xuống xe, tôi nói chuyện một chút.

Phan Thúc Định lắc đầu :

- Rất tiếc là tôi cũng chưa được biết ông là ai ? Tôi thấy chẳng cần xuống xe làm gì. Ông muốn gì xin cứ hỏi, tôi sẵn sàng trả lời ngay đây.

Người lạ mặt không cười nữa, lộ ra một khẩu súng ngắn chĩa vào Định :

- Có việc cần mới phải nói chuyện với anh. Xin mời anh chị xuống và xin báo trước rằng : chỉ cần một tiếng kêu, một cử chỉ kháng cự nhỏ là tôi nổ súng ngay.

Định hơi cau mày. Anh quay sang Vân Anh :

- Chúng ta xuống xem ông bạn hỏi gì.

Anh thông thả bước ra khỏi xe và coi như không có gì xảy ra, đưa tay đỡ Vân Anh ra theo. Trong khi đó, mắt anh liếc nhanh quan sát chiếc xe Citroen phía trước. Qua khung cửa khoang sau của chiếc Citroen, anh thoáng thấy một người đàn ông lạ mặt thứ hai đang nhìn ra và cũng lấp ló một nòng súng ngắn chĩa về phía anh. "Tình hình bất lợi. Lại còn Vân Anh nữa. Thế này là thế nào ?" Một ý nghĩ thoáng chạy qua óc Định.

Người lạ mặt đã đóng sập ngay cửa xe Định lại, hất hàm về phía trước :

- Xin mời anh chị lên xe trước.

Định nhìn trước, nhìn sau : nòng hai khẩu súng ngắn chĩa về phía mình, chắc lười :

- Thì ra là một vụ bắt cóc.

Vân Anh nắm chặt lấy tay anh. Anh nắm lấy bàn tay đó kéo sát về phía mình.

Cánh cửa sau chiếc Citroen mở rộng. Người đàn ông trên xe bước ra khỏi xe. Người này không đội mũ, mặc sơ-mi cộc tay trắng bỏ ngoài chiếc quần xám, lạnh lùng hất miêng súng, ra hiệu cho Phan Thúc Định và Vân Anh lên xe. Trên xe còn một gã lái xe nữa, không ngoảnh đầu lại, tay để sẵn ở vòng lái.

Tiếng máy xe vẫn nổ đều đều. Khi Định và Vân Anh bước lên xe rồi thì người mặc áo sơ-mi trắng chui vào khoang sau đóng sập cửa lại, tay vẫn lăm lăm khẩu súng ngắn. Người mặc áo bà ba đen mở cửa khoang trước, lên ngồi cạnh gã lái, nhưng quay mặt phía sau, có ý giám sát hai người. Chiếc xe chạy ngay, quanh co mấy phố rồi hướng về phía ngoại thành.

Chiếc xe đỗ trước một ngôi nhà hai tầng, kiểu biệt thự. Người mặc bà ba xuống trước, mở cổng ngôi nhà, rồi đứng sang một bên. Lúc ấy, người mặc sơ-mi trắng mới cất tiếng ra lệnh cho gã lái xe :

- Anh ở lại xe trông chị này... (và người ấy quay sang Phan Thúc Định) còn anh, mời anh vào trong nhà, ta nói chuyện với nhau.

Vân Anh muốn níu Định lại. Anh ngần ngừ một lát từ từ rút khỏi bàn tay Vân Anh, bước ra khỏi xe.

Theo hiệu của người mặc áo sơ-mi trắng, anh bước vào một căn buồng có kê một cái tủ lạnh, một cái bàn dài, hai bên mỗi bên có bốn chiếc ghế dựa. Lúc này, dưới ánh đèn sáng, anh mới nhìn rõ mặt người mặc áo sơ-mi trắng. Đó là một người đàn ông đã bốn mươi tuổi, mặt vuông, lông mày rậm, cái nhìn soi mói. Người ấy chỉ một chiếc ghế mời anh ngồi và kéo ghế ngồi đối diện, giọng dịu dàng :

- Xin lỗi đồng chí Định nhé. Vừa rồi tôi làm thế để mời đồng chí đến đây vì phải che mắt cô gái cùng đi với đồng chí, và cũng không hiểu tại sao quyết định của cấp trên mời đồng chí ra báo cáo công tác, gởi cho đồng chí qua đường dây từ tuần trước mà không thấy đồng chí ra. Đồng chí có nhận được quyết định đó không ? Đồng chí vẫn nhận được liên lạc thường xuyên chứ ?

Phan Thúc Định không trả lời, chăm chú nhìn người lạ mặt. Người lạ mặt cười để lộ hàm răng ám đen khói thuốc lá.

- Đồng chí không nhận ra tôi đâu, vì tôi chuyển về cơ quan sau khi đồng chí đã vào nội thành rồi.

Thấy Phan Thúc Định vẫn ngồi im, người lạ mặt không cười nữa :

- Tại sao đồng chí không trả lời tôi ? Tôi hỏi vậy vì tổ chức yêu cầu đồng chí cho biết : tại sao gần đây những báo cáo của đồng chí gửi về chậm và ít hơn trước ?

Định thản nhiên :

- Các ông nhầm rồi. Tôi không phải là người của các ông gặp đâu. Tổ chức nào và báo cáo nào ? Tôi chẳng hiểu ông nói gì cả ?

Người lạ mặt lấy ra một tờ giấy, đặt trên bàn trước mặt Định nói :

- Đồng chí cẩn thận thế là phải. Đây đồng chí đọc chứng minh thư của tôi thì đồng chí sẽ biết. Đồng chí hãy an tâm, nhà này là một trong những cơ sở bí mật của chúng ta.

Phan Thúc Định không nhìn vào tờ giấy, cương quyết:

- Tôi đã nói các ông nhầm rồi. Các ông hãy để tôi ra khỏi đây. Nếu không, các ông sẽ không tránh khỏi phải trả lời trước Tổng nha cảnh sát và công an về việc này. Thì ra các ông ở trong một tổ chức bí mật chống lại chính quyền quốc gia. Các ông có biết hoạt động chống lại chính quyền quốc gia sẽ bị xử như thế nào không?

Người lạ mặt đổi giọng, đành thếp :

- Anh không được nói năng như vậy. Anh nên nhớ rằng :Tôi thay mặt tổ chức đến đây nói chuyện với anh. Tôi buộc anh phải trả lời những câu hỏi của tôi. Anh đầu hàng bọn Mỹ ngụy rồi ? Có phải đồng đô la và cuộc sống ăn chơi sung sướng đã làm anh quên cả nhân dân, quên cả Tổ quốc rồi không ?

Phan Thúc Định thẳng thắn trả lời :

- Tôi cấm anh không được dùng những lời lẽ vô lễ như vậy đối với Hoa Kỳ và chính quyền quốc gia. Ai đã bắn chết ba tôi? Ai đã làm cơ nghiệp nhà tôi tan nát ? Nếu anh muốn biết báo cáo tôi gửi đâu thì tôi có thể trả lời thẳng cho anh biết, tôi gửi lên Ngô Tổng thống.

Người lạ mặt cười gằn :

- À anh đã công khai thú nhận sự phản bội của anh rồi đấy nhé. Anh đã phụ lòng tin của các đồng chí đối với anh. Anh có biết tội phản bội là tử hình không ? Tôi cho phép anh mấy phút suy nghĩ. Anh hãy lấy lại lòng tin của tổ chức đối với anh bằng cách nói rõ thêm những việc anh làm gần đây, ngoài những điều anh đã viết trong báo cáo gửi về chúng tôi.

Phan Thúc Định nhìn thẳng vào cặp mắt soi mói của người lạ mặt :

- Chống lại chính nghĩa quốc gia, chống lại Ngô Tổng thống mới là tội tử hình. Luật 10 - 59 không dung thứ cho bất cứ ai. Nhưng mặt khác, Ngô Tổng thống và chính quyền quốc gia bao giờ cũng khoan hồng với những người hồi chánh. Tôi thành thật khuyên anh ra đầu thú đi.

Người lạ mặt dịu giọng, kiên nhẫn :

- Thôi, anh đừng đóng kịch nữa. Chúng ta với nhau cả. Cái vỏ trung thành với Ngô Tổng thống ấy, anh hãy để ra khỏi đây, về đến dinh tổng thống hãy khoác vào. Bây giờ, tổ chức chỉ yêu cầu anh báo cáo lý do tại sao báo cáo anh gửi ít hơn trước, nhiều chỗ chưa rõ ràng và thậm chí nhiều việc anh làm anh cũng không báo cáo. chúng ta là đồng chí với nhau, tôi sẽ phản ánh trung thành những điều anh nói. Nếu anh có ý gì giấu tổ chức, tôi buộc lòng phải chấp hành lệnh xử tử anh.

Nòng súng của người lạ mặt lăm lăm chĩa về phía Định. Định cũng không nhìn đến cái họng súng đó, đồng dục :

- Các anh hãy ra đầu thú đi. Các anh không thể chống lại chính quyền quốc gia được đâu. Đừng làm cái việc châu chấu đá xe ấy. Các anh sẽ đưa đầu vào máy chém hoặc gửi xác ở Côn Sơn. Tôi thành thật khuyên các anh chỉ có con đường sống là vì phụng sự chính nghĩa quốc gia, phụng sự Ngô Tổng thống.

Người lạ mặt đập bàn :

- Câm ngay. Đồ phản bội ! Mày lại định tuyên truyền cả tao nữa à ? Tao sẽ giết mày như giết một con chó. Giơ tay lên. Tao đếm từ một đến ba. Từ một đến ba là khoảng thời gian để mày suy nghĩ và trả lời.

Phan Thúc Định từ từ giơ tay và quay mặt ra phía sau :

- Tao sẵn sàng chết vì Ngô Tổng thống. Đừng hòng tao nói điều gì.

Tiếng người lạ mặt đằng sau lạnh lùng :

- Một ...

Phan Thúc Định không nhúc nhích.

- Hai...

Bỗng, nhanh như chớp, Phan Thúc Định đã cúi rạp xuống, chiếc bàn bị hất đổ về phía người lạ mặt đánh rầm, suýt đè ngang lên người gã. Gã hoảng hốt nhảy tránh về phía sau. Chưa kịp định thần thì gã đã thấy Định ở ngay sát cạnh và khẩu súng ngắn của hắn bị văng khỏi tay. Cổ tay cầm súng của gã đau nhói tưởng chừng gãy xương. Gã hét lên một tiếng, nhảy bổ ra cửa, bỏ chạy. Khẩu súng đã ở trong tay Định. Anh chĩa nòng lên trời bấm cò. Tiếng súng nổ inh tai. Người mặc bà ba đen gác cửa

cũng hoảng hốt chạy vội theo người mặc sơ-mi trắng. Người gác cửa cũng hoảng hốt chạy vội theo người mặc sơ-mi trắng.

Phan Thúc Định chạy ra đến cửa đã thấy hai gã nhảy vào trong chiếc Citroen. Chiếc xe vọt lên, lao bắn đi. Từ trong xe vọng ra một tiếng kêu thét của Vân Anh.

Phan Thúc Định nhìn kỹ lại gian nhà. Anh bước ra chỗ sáng ngắm khẩu súng ngắn của người lạ mặt trên tay : Khẩu súng mới toanh mang nhãn hiệu Mỹ. Một nụ cười thoáng hiện trên môi anh. Anh chạy vội ra đón một cái tắc-xi, đến một đồn cảnh sát gần nhất.

20. NANH VUỐT CỦA C.I.A.

Thúy Hằng trở mình, người vẫn đau từ đầu đến gót chân. Cô từ từ mở mắt. Ngoài cửa sổ, ánh sáng chan hòa. Tất cả tiếng động của thành phố dội vào tai cô. Cô nhìn quanh : vẫn căn buồng nhỏ nhẵn, ấm cúng của cô. Cô vẫn nằm trên chiếc giường thấp, giữa gối đệm quen thuộc. Kia vẫn là chiếc tủ gương lớn đựng quần áo, chiếc bàn trang điểm có những hộp phấn, thỏi son, xếp ngay ngắn. Đầu giường, trên chiếc bàn đêm, vẫn chiếc máy thu thanh nhỏ nhãn hiệu Philips mà cô chỉ với tay, vặn nút là có thể nghe được một chương trình âm nhạc. Cái cảm giác yên ổn hạnh phúc vì được ở giữa căn buồng của mình, với những đồ đạc quen thuộc của mình cứ lâng lâng dâng lên trong tâm hồn Thúy Hằng một niềm vui nhẹ nhàng. Rất nhiều người trong xã hội miền Nam dưới chế độ Mỹ - Diệm chỉ có cảm giác yên ổn tương đối khi ở trong nhà mình, đóng tất cả các cửa lại. Bởi vì mở cửa ra là thấy ngay xe thiết giáp nhà binh, xe bắt người của cảnh sát, xe quân cảnh của bọn Mỹ, là bắt cóc, ám sát, thủ tiêu, là hối lộ lừa bịp, là vật lộn đua chen. Bởi vì mở cửa ra là tai phải nghe hàng trăm thứ tiếng náo động của xe cộ, của các loa phóng thanh phát thanh ra rả cả ngày về "tố Cộng", "chống Cộng", "chính nghĩa", "quốc gia", "thế giới tự do", "liên minh Việt-Mỹ" lẫn tiếng quảng cáo cho thuê buồng ngủ, bán thuốc lậu, thuốc giang mai, chen lấn nhau ầm ĩ...

Thúy Hằng nhìn lên quyển lịch có ảnh một nữ diễn viên điện ảnh Mỹ, lẩm bẩm :

- Một tuần lễ qua rồi.

Một tuần lễ qua rồi, kể từ ngày Thúy Hằng được ra khỏi cái hang hùm của bọn C.I.A. Một tuần qua, rồi sẽ một tháng qua, một năm qua, cho dù mười năm, hai mươi năm nữa có qua đi, cô vẫn không bao giờ quên được những ngày cô bị rơi vào trong tay bọn mặt người dạ thú, những ngày cô nhìn rõ bộ mặt thật của bọn Mỹ hơn bao giờ hết. Hàng ngày cô chỉ nhìn bọn chúng đi đường quần áo thẳng nếp, giày đen bóng loáng, đôi khi ngơ ngác cái gì cũng dừng lại nhìn ngấm như đứa trẻ con, hoặc tối đến khi nhìn chúng đến tiệm nhảy, đóng sập cửa xe hơi thật mạnh, người thơm nức nước hoa, gọi toàn Whisky, vui nhộn trong tiếng nhạc, thì cô không thể hiểu được bọn Mỹ. Nghĩ đến bọn Mỹ, hình ảnh thằng Tô-ma lại hiện lên trong trí óc cô.

Sau hôm bị hai tên cảnh sát lục soát và cướp đoạt ví tiền, Thúy Hằng không đi xe máy nữa, để tránh mọi sự bất trắc. Cô dặn một chiếc tắc xi đứng giờ đến đón cô về.

Hôm đó, anh tài xế vừa mở ga cho xe chạy được một quãng thì từ phía sau, hai chiếc xe gắn máy do hai tên cảnh sát lái, tiến lên. Một chiếc xe chạy vượt qua, còn chiếc kia kèm sát tắc xi. Tên cảnh sát lái xe gắn máy thứ hai rút súng sáu, chĩa vào anh tài xế, ra lệnh :

- Chạy theo xe gắn máy đằng trước, nghe ! Không nghe tao bắn chết.

Anh tài xế ngạc nhiên nhìn tên ác ôn. Hấn trợn mắt nhìn lại. Biết có sự chẳng lành xảy ra nhưng không còn có cách nào khác, anh đành phải im lặng lái xe theo sau chiếc xe gắn máy của tên cảnh sát chạy trước. Không khí căng thẳng, nặng nề, đe dọa. Thúy Hằng hết nhìn người tài xế, lại nhìn hai tên cảnh sát.

Đến trước một cao ốc gần trường đua Phú Thọ, tên cảnh sát đi xe gắn máy đằng trước giơ tay trái ra hiệu cho xe đằng sau, rồi từ từ dừng lại. Chiếc xe tắc-xi hãm xe, hất hàm bảo Thúy Hằng :

- Mời cô vô đây có việc.

Thúy Hằng bình tĩnh nói :

- Không, ông lộn ai rồi đó. Tôi không có quen biết ai trong đó cả.

Tên cảnh sát lừ lừ đến mở cửa xe :

- Thì cứ vô đi, đã bảo mà. Vô đi sẽ biết.

Thúy Hằng lắc đầu từ chối. Hắn nắm tay Thúy Hằng kéo ra. Thúy Hằng định kêu to thì mấy thằng trông mặt mày dữ tợn ở trong cao ốc đã chạy ủa ra. Người tài xế tắc xi lắp bắp mấy tiếng : "các ông..." thì tên cảnh sát đã chọc đầu súng sáu vào má ông ta :

- Cảm ơn... Tao ghi số xe của mày rồi, ra khỏi đây cũng không được hở miệng nói gì cả.

Biết không thể chống cự được bọn chúng. Thúy Hằng đành xuống xe, giữa sự bao vây của mấy thằng ác ôn. Tòa cao ốc có nhiều phòng, phòng nào cũng kín đáo riêng biệt. Tên cảnh sát đưa Thúy Hằng vào một phòng bày biện theo lối phòng tiếp khách, ánh đèn nê ông sáng như ban ngày : một bộ ghế bành bọc da, một tủ rượu, ở góc phòng có chiếc máy vô tuyến truyền hình. Tên cảnh sát - hay nói đúng hơn tên nhân viên tình báo đóng giả cảnh sát, vì tòa cao ốc này là một trong bốn cơ quan điều tra của phân bộ C.I.A. Sài Gòn - chỉ cho Thúy Hằng ngồi vào một chiếc ghế bành rồi lúi mắt.

Giữa lúc Thúy Hằng vừa lạ lùng nhìn những đồ vật trong phòng, vừa miên mím hồi hộp suy nghĩ không hiểu bọn này bắt cóc mình để làm gì thì một tên Mỹ cao lớn mặc quần màu xám, áo sơ mi cộc tay bằng ny lông hoa sặc sỡ, cầm một chiếc cặp bước vào. Hắn thần nhiên ngồi đối diện với Thúy Hằng bật lửa châm rồi châm thuốc lá hút. Hắn giương cặp mắt như mắt mèo, thô bạo nhìn khắp người Thúy Hằng không chớp mắt. Cái nhìn của hắn làm Thúy Hằng khó chịu quay đi. Hắn nhếch mép cười, nói bằng tiếng Việt Nam chưa rõ dấu giọng :

- Chào cô Thúy Hằng, cô được mạnh khỏe chứ ?

Không đợi Thúy Hằng đáp, hắn hỏi tiếp :

- Cha cô làm gì ? Ở đâu ?

Thúy Hằng miễn cưỡng đáp :

- Hồi tám, chín năm trước bỏ nhà đi đâu mất, tôi không rõ.

- Tức là đi theo Việt cộng phải không ?

- Tôi đã nói tôi không rõ.

- Mẹ cô làm gì ?

- Mẹ tôi chết rồi.

- Hồi người Pháp còn ở đây, cô làm gì ?

Thúy Hằng khó chịu lắm nhưng vẫn phải nén lòng trả lời:

- Tôi đi học.

- Cô làm ở tiệm nhảy Liberty được bao lâu rồi

- Hai năm.

- Lương cô bao nhiêu ?

- Tám ngàn sáu trăm năm mươi đồng, không kể các khoản tiền được tặng.

- Những ai thường tặng tiền cho cô ?

- Các khách đến tiệm, tôi không nhớ hết được.

Tò-ma cười gằn, mở chiếc cặp đựng giấy tờ của hắn, rút ra một chiếc ảnh, đưa Thúy Hằng xem.

- Ai đây ? Cô có biết không ?

Thúy Hằng nhìn ảnh nhận ra ngay :

- Có, tôi biết người này.

Tô-ma sung sướng :

- Ấy đấy, tôi chỉ cần cô cho tôi biết rõ về người này.

- Người này là một khách hàng quen của tiệm. Anh ta thường nói chuyện với tôi, vui vẻ, lịch sự. Anh ta nói với tôi anh ta du học ở Pháp về.

Tô-ma ngắt lời Thúy Hằng :

- Không. Chúng tôi muốn biết hơn thế.

Thúy Hằng lắc đầu :

- Tôi chỉ biết thế thôi, tôi không biết gì hơn cả.

Tô-ma nhìn Thúy Hằng như thăm dò, rồi hỏi sang chuyện khác:

- Cô mua tranh cổ à ? Cô thích chơi tranh cổ ? Những tranh cổ loại nào thì cô thích ?

- Không, tôi không chơi tranh cổ - Thúy Hằng lạnh lùng trả lời.

Tô-ma vẫn chăm chăm nhìn Thúy Hằng :

- Thế nào ! Không thích chơi tranh cổ à ? Sao lại đăng báo mua tranh ?

Hắn rút trong cặp giấy của hắn ra tờ báo "Thời Đại" chỉ cho Thúy Hằng nhìn vào mục Rao vặt có dòng chữ "mua tranh cổ", tưởng chừng làm Thúy Hằng không thể chối cãi nổi. Thúy Hằng vẫn lạnh lùng :

- Không phải tôi.

Tô-ma ngạc nhiên :

- Sao ? Địa chỉ cô rành rành ra đây. Không phải cô đã thuê đăng những dòng nay thì còn ai nữa ?

Thái độ của Thúy Hằng vẫn không thay đổi :

- Nhà số 365 Võ Di Nguy có hai chủ thuê. Tôi ở trên lầu. Còn ở dưới là một chủ khác. Tôi tưởng trước khi hỏi tôi, các ông đã điều tra kỹ rồi. Sao các ông không trực tiếp đến hỏi tòa báo xem ai đã thực đăng những dòng ấy ?

Tô-ma không ngờ có sự lắt léo đến như thế. Hắn tin ở tài liệu của Lên-sđên đưa, nên không cho đi xác minh lại. Bị phản công bất ngờ, hắn không còn giữ được bình tĩnh, quát to :

- Vậy ai ở tầng dưới ?

Thúy Hằng chậm rãi :

- Không ai ở cả. Nếu ông muốn biết thì tôi cũng xin nói để ông rõ tầng dưới là của ông Tổng trưởng Trần Văn Thiện thuê, lấy chỗ đi lại với "mèo", đồng thời làm nơi liên lạc của mấy ông bà tổng trưởng, tướng tá hẹn hò đưa nhau lên Đà Lạt. Các ông đã biết cái "Hội khóa thân" của các ông các bà ấy chưa ? Mỗi lần đăng báo "Mua tranh cổ" là một lần các ông, các bà báo nhau đến tổ chức hưởng lạc lối quần hôn nguyên thủy đấy. Sở dĩ tôi biết như vậy vì có lần đã có người hỏi nhằm tôi "Bán tranh cổ", tôi đã chỉ thẳng đến nhà riêng ông Tổng trưởng.

- Nói láo - Tô-ma thét lên.

Thúy Hằng vẫn bình tĩnh :

- Ông cứ cho đi điều tra. Tôi cam đoan là đúng như thế. Vậy ông đã điều tra chưa ? Ông còn lạ gì ông tổng trưởng, tướng tá nào chẳng bao bốn, năm "mèo" ở bốn, năm địa điểm khác nhau và có những trò vui kỳ quái.

Đuối lý, Tô-ma đành phải dịu giọng :

- Thôi, tôi tin những điều cô vừa nói là đúng. Mong cô cứ nói thực như thế, tôi rất hoan nghênh. Cô cho tôi biết về Phan Thúc Định.

- Ông nói ai ?

- Cô khéo vờ quá - Tô-ma gõ vào tấm ảnh để trong cặp giấy của hắn - Cái anh chàng lịch sự vẫn nói chuyện và tặng tiền thưởng cho cô ấy.

- Tôi không biết gì hơn về anh ta ngoài những điều tôi vừa nói.

- Người Hoa Kỳ chúng tôi không thích loanh quanh. Tôi xin nói thẳng vấn đề : Cô cho chúng tôi biết Phan Thúc Định ở tổ chức nào ? Đã hoạt động những gì ? Đã nói những gì với cô và qua cô, liên lạc với những ai ? Nếu cô cung cấp cho chúng tôi đầy đủ tài liệu, không những chúng tôi bảo đảm hoàn toàn an ninh cho cô mà còn thưởng cho cô từ một ngàn đến mười ngàn đô-la tùy theo giá trị tài liệu cô cung cấp - tôi xin nhắc lại : mười ngàn đô-la - bằng hàng chục năm đi làm của cô. Người Hoa Kỳ chúng tôi rất sòng phẳng trong vấn đề đó. Còn nếu cô không chịu nói thực thì cô đừng trách chúng tôi.

Thúy Hằng vẫn khẳng khái :

"Tôi đã nói với ông và tôi xin nhắc lại : tôi không biết gì hơn cả. Sao các ông không đi hỏi thẳng anh ta ?

Tô-ma đứng lên :

- Có lẽ cô chưa muốn trả lời tôi ngay hay cô chê số tiền đó còn ít ? Số tiền có thể hơn nữa tùy theo giá trị của tài liệu cô cung cấp. Không phải mỗi lúc và ai cũng có cơ hội kiếm ra được món tiền khá lớn như thế đâu cô ạ. Tôi để cô ngồi lại suy nghĩ. Khi nào thay đổi ý kiến, cô báo ngay, lúc nào tôi cũng vui lòng nghe cô. Tuy vậy, thời gian cũng không phải là vô hạn định. Tôi chỉ có thể chờ cô từ giờ đến sáng mai.

Thúy Hằng đứng lên cương quyết :

- Các ông không có quyền giữ tôi lại.

- Sao vậy ?

- Ông Tổng thống đã tuyên bố đất nước tôi là một quốc gia độc lập. Các ông là người Hoa Kỳ, các ông không có quyền đụng đến người Việt Nam chúng tôi.

Tô-ma bật cười:

- Cô ngây thơ quá. Cô bảo chúng tôi không có quyền à ? Ai đưa ông Diệm về làm Tổng thống ? Ai viện trợ cho chính phủ ông Diệm ? Ai tổ chức và chi tiền cho quân đội và cảnh sát ? Một người không cần thông minh lắm cũng biết là chúng tôi : người Hoa Kỳ.

- Các ông không có quyền giữ tôi.

Thúy Hằng kêu lên thất vọng và chạy xô ra cửa. Nhưng ở cửa đã có hai thằng Mỹ to lớn, lạnh lùng, tay khoanh trước ngực, lừ lừ đi vào, Thúy Hằng lùi lại.

Đêm hôm ấy, không thấy Thúy Hằng khai gì thêm. Sáng hôm sau, chúng dẫn cô lên một gian phòng ở tầng hai. Phòng này quét vôi xám, lạnh lẽo, để ngổn ngang những dụng cụ giết người : từ cái

dy-na-mô đến cái kềm, cái kẹp, từ cuộn dây điện đến chiếc đèn chụp đứng có lắp bóng điện cực mạnh, từ cái còng số 8 đến các gậy cao su cốt sắt sơn trắng. Tất cả đều mang từ Mỹ sang, đều được chăm chút sạch sẽ, bóng loáng như những dụng cụ y tế.

Thúy Hằng thoáng hiểu chúng định làm gì mình. Một mối cảm uất dâng lên làm nghẹn cổ họng cô. Đây là nền "độc lập tự do" của cái "quốc gia Việt Nam Cộng Hòa" mà bọn C.I.A. muốn cho cô biết rõ đây là nền văn minh của một nước đế quốc giàu mạnh nhất "thế giới tự do".

Tô-ma đã đứng chờ sẵn Thúy Hằng ở trong phòng, hất hàm hỏi cô nửa dỗ dành, nửa đe dọa :

- Thế nào cô gái đẹp đáng yêu của tôi, cô nghĩ kỹ chưa ? Người Hoa Kỳ chúng tôi, rất nhân đạo, nhất là đối với phụ nữ đáng yêu như cô. Nếu cô khai rõ sự thực thì không những cô được trả lại tự do, mà khoản tiền chúng tôi hứa với cô cũng sẽ được lĩnh. Chỉ có chúng tôi và cô biết thôi, cô có thể hoàn toàn an tâm về điều đó. Chúng tôi rất biết điều và đứng đắn. Cô muốn sang Hoa Kỳ chơi, chúng tôi sẽ tạo điều kiện. Với nhan sắc của cô, biết đâu ở nước Hoa Kỳ hay chuộng lạ, chẳng có nhiều hãng phim, ký giao kèo thuê cô đóng . Ảnh cô sẽ in ở khắp các báo chí. Cô vừa giàu có, vừa trở thành diễn viên nổi tiếng... người được cái may mắn như cô. Cô đừng nên bỏ lỡ cơ hội tốt đẹp mà nhiều người vẫn ao ước.

Thúy Hằng nghe những lời đường mật của Tô-ma, nhìn những dụng cụ tra tấn bày ở trong phòng, gật đầu :

- Vâng, tôi rất hiểu cái nhân đạo của người Hoa Kỳ. Phải chăng, những thứ này là biểu hiện cho cái nhân đạo đó ?

Tô-ma nhếch mép cười một cách thâm hiểm :

- Cô bớt ngây thơ hơn hôm qua rồi đấy nhỉ. Đúng, đối với chúng tôi: nhân đạo chỉ có thể xây dựng được trên đô-la và bạo lực. Nước Hoa Kỳ chúng tôi đã được xây dựng như vậy và đã trở thành nước giàu mạnh nhất thế giới. Nhưng thôi... bây giờ không phải là lúc triết lý với cô. Cô nên nhớ rằng sự kiên nhẫn của bất cứ ai cũng đều có giới hạn.

- Tôi tương những điều ông muốn biết, tôi đã nói hết rồi.

- Không đúng. Thế ai đây ? Nó làm gì ? - Tô-ma quát lên và chìa chiếc ảnh Phan Thúc Định ra.

- Tôi không biết .

Như một con thú dữ bị đòn, Tô-ma chồm lên, thẳng tay tát một cái thật mạnh vào mặt Thúy Hằng. Bị một cái tát nhà nghề bất ngờ, Thúy Hằng lộng óc loạng choạng suýt ngã. Giọng Tô-ma nhẹ nhàng hơn bao giờ hết :

- Cô gái đẹp đáng yêu của tôi ơi ! Ô my darling⁹⁴! Em nên biết điều một chút chứ ! Em có đau lắm không ?

Hắn giơ tay ấn một nút điện trên tường. Có tiếng chuông reo. Một tên Mỹ cao lớn bước vào. Hắn quay sang Thúy Hằng giọng đổi khác :

- Thế nào ? Vẫn còn đủ thời gian cho mày tự chọn.

Nhìn thẳng vào cái mặt quỷ của hắn, Thúy Hằng thấy tất cả sức mạnh trong người mình trỗi dậy.

- Tôi chỉ biết có thể thôi. Tôi không phải lựa chọn gì cả.

Tô-ma trở một ngón tay lên thái dương ra hiệu cho tên Mỹ cao lớn :

- Dí điện vào đầu óc bướng bỉnh của nó.

---

⁹⁴ My darling : em cưng của anh

Thế là cuộc tra tấn bắt đầu. Tiếng chuông của một thánh thất gia-tô nào gần đó, ngân nga.

Thúy Hằng bị giam giữ trong cơ sở của C.I.A. ấy suốt hai tuần lễ. Trong hai tuần lễ ấy, cô bị bọn chúng tra tấn nhiều lần, chết đi sống lại. Xen kẽ với những trận tra tấn là những cuộc dụ dỗ, đe dọa. Dụ dỗ, đe dọa không được, lại tra tấn. Chúng mờ nhạc jazz âm ỉ trong khi quay điện cô, chúng uống rượu Whisky, uống cô-ca cô-la khi cô ngất nằm sóng soài trên bàn. Cô nhớ mãi hình ảnh tên Tô-ma, mỗi lúc cô trả lời "không biết" thì sao con quỷ mặt người đỏ biến đổi nhanh chóng đến thế. Đang ngậm điếu thuốc lá, cái đầu gật gật, gù gù, giọng nói ngọt ngào như mía lùi bỗng quăng ngay điếu thuốc lá, mặt tái đi, giọng nói rít qua hai kẽ răng, chồm lên như một con chó dại.

Có lúc hắn thay đổi phương pháp, vừa tặc mồm nhai kẹo cao su, vừa kiên nhẫn ngời hỏi cô suốt cả buổi. Hắn đặt ra liên tiếp những câu hỏi làm cho Thúy Hằng không kịp suy nghĩ, nhiều câu hỏi vu vơ, không dính dáng gì đến việc giữ Thúy Hằng, nhưng liền đó hắn lật ngược vấn đề định tìm ra những mâu thuẫn trong câu trả lời của cô, dồn ép cô bật ra những điều gì cô muốn giấu.

Nhưng chúng đã thất bại. Trước sau, chúng không khai thác được điều gì thêm ở Thúy Hằng về Phan Thúc Định. Biết không thể làm gì hơn, những ngày cuối cùng của thời gian giữ cô, chúng lại cho cô ăn uống đầy đủ, vỗ về cô, an ủi cô.

Một buổi sáng, chúng đưa cô trở lại cái phòng khách ở tầng dưới. Tên Tô-ma niềm nở, trơ trẽn mời cô uống cà phê bột và ăn bánh ngọt chúng đã bày sẵn trên bàn. Cô không thể nào đựng được vào những thứ đó. Tô-ma hỏi :

- Thời gian ở đây, có nhiều điều không vừa ý cô phải không ?

Thúy Hằng miễn cưỡng đáp :

- Ông ở địa vị tôi, ông sẽ nghĩ như thế nào ? Thiết tưởng, ông không phải hỏi tôi điều đó.

Tô-ma làm như không có gì xảy ra, mỉm cười :

- Cô hãy quên đi những chuyện đã qua đi. Ngay người Hoa Kỳ chúng tôi mà có những hoạt động chống Hoa Kỳ, chúng tôi cũng phải xử như vậy thôi. Chúng tôi tôn trọng công lý và tự do, cho nên phải cố gắng tìm ra sự thật, cô hiểu cho. Chúng tôi rất sung sướng là sau khi thẩm vấn thấy cô vô tội, chúng tôi đã sẵn sóc cô chu đáo mấy ngày hôm nay và bây giờ, xin trả tự do cho cô. Chúng tôi làm gì là cũng vì tự do, vì quyền lợi của quốc gia mà thôi. Có thể, mới xác minh được cô là người tốt. Từ nay, cô có thể sống hoàn toàn yên ổn vì là người đã được xác minh rồi. Xin chia vui cùng cô...

Hắn móc túi đưa ra một tập giấy bạc.

- Dù sao cô cũng đã khai với chúng tôi một số vấn đề. Chúng tôi đã thẩm tra lại thấy đúng và để đền bù những ngày cô phải nghỉ việc vừa qua, chúng tôi xin tặng cô hai mươi ngàn đồng tiền Việt Nam.

Thúy Hằng thấy kinh tởm, kinh tởm cả bộ mặt lì lợm trơ trẽn, cả những lời lẽ tráo trở của Tô-ma, kinh tởm cả tập giấy bạc trên tay hắn cũng như đồ ăn, đồ uống hắn bày trên bàn. Bởi vì cô đã biết đằng sau những lời lẽ, những tờ giấy bạc, những đồ ăn, đồ uống là những cái máy quay điện, cái còng số 8, cái gậy cao su cốt sắt, là "công lý, tự do" của nước Mỹ. Cô gạt tập giấy bạc trả tên Mỹ :

- Cảm ơn ông, ông vừa nói đến tự do. Cái điều quý hơn tất cả đối với tôi bây giờ là tự do. Còn tiền ở nhà tôi hãy còn, tôi không dám nhận số tiền này của các ông.

Tô-ma đang cười, nghiêm ngay nét mặt :

- Cái đó tùy cô thôi. Nhưng trước khi cô ra về, tôi thấy cần giao hẹn với cô một điều : thời gian cô bị giữ ở đây và tất cả những gì cô nghe, cô thấy ở đây, không ai được biết cả ! Cho đến tận lúc chết, cô cũng không được nói với ai, nhất là không được tỏ một thái độ gì cho Phan Thúc Định đoán

biết được. Nếu có một người nào biết, chúng tôi bắt buộc phải xóa mọi chứng cứ (hấn nhấn mạnh) và việc ấy chỉ có thể đổi bằng tính mạng của cô thôi. Tôi không phải đe dọa cô đâu... Cô phải bảo vệ uy tín của Hoa Kỳ.

Thúy Hằng im lặng, không đáp. Hần tiễn Thúy Hằng ra đến cửa phòng, còn dặn thêm :

- Chúng tôi rất cần những người cộng tác như cô. Nếu lúc nào cô nghĩ lại hoặc cần gì, xin cô cứ đến đây hỏi trung tá Tô-ma.

Thúy Hằng nằm im trên giường, mỗi lần trở mình thấy đau ê ẩm. Bọn Mỹ đánh ác thật. Chúng đánh không để lại dấu vết gì trên người cô nhưng cái đau thấm vào tận xương tủy, động ở mỗi một sợi dây thần kinh, cứ thỉnh thoảng lại dội lên.

Đang nghĩ miên man thì Thúy Hằng nghe có tiếng gõ cửa. Cô ngồi dậy hỏi :

- Ai ?

Tiếng một người phụ nữ trả lời :

- Em đây, chị Thúy Hằng phải không ? Em có việc rất cần gặp chị.

Thúy Hằng mở cửa, một cô gái lạ mặt có hàng lông mi dài và vành môi mỏng bước vào với dáng điệu như lén lút, tự động khép cánh cửa lại đằng sau mình. Thúy Hằng ngạc nhiên vì chưa gặp người phụ nữ này lần nào. Cô lạ lùng nhìn khách hỏi :

- Chị hỏi tôi ?

Người phụ nữ lạ mặt gật đầu, rất tự nhiên :

- Thế nào ? Chị khỏe hẳn rồi chứ ? Chị bắt đầu nhận "công tác được chưa" ? Từ hôm chị bị bắt đến nay, công việc của "tổ chức" bị đứt quãng. Anh Định cử em đến để nối lại đường dây liên lạc. Đáng lẽ em đến ngay hôm chị mới về cơ, nhưng phải tránh bọn mật vụ lỏng lẻo trước cửa nhà chị, hôm nay, em mới vào được.

Thúy Hằng sửng sốt :

- Chị làm chẳng ? Chị nói "tổ chức", nói lộn xộn những gì mà tôi chẳng hiểu ra sao cả !

Người phụ nữ lạ ghé vào tai Thúy Hằng nói nhỏ, liếc mắt ra phía ngoài cửa như sợ có ai nghe trộm :

- Em là người của anh Phan Thúc Định đây mà. Chị chưa tin em chắc là vì em thiếu mật khẩu chứ gì ? Chị thông cảm cho em vì sau lúc chị bị bắt, các mật khẩu cũ đều thay đổi. Còn mật khẩu mới thì anh Định không gặp được chị nên chưa truyền đạt cho chị biết.

Thúy Hằng nghiêm ngay nét mặt :

- Tôi càng không hiểu chị định nói gì. Chắc chị làm nhà rồi đấy. Tôi không hề được hân hạnh quen biết chị. Chị nên đi tìm đúng cái người mà chị định hỏi thì hơn.

Lời nói của Thúy Hằng không khác gì muốn tổng khứ cô khách không mời mà đến. Người phụ nữ lạ mặt bối rối, nói mấy câu vụng về chữa thẹn.

- Vâng có lẽ em lầm, xin lỗi chị. Chắc là Thúy Hằng khác... Nhưng xin chị giữ kín việc này cho nhé.

Người phụ nữ lạ mặt bẽn lẽn chào Thúy Hằng bước ra ngoài. Thúy Hằng bực mình đóng sập mạnh cửa. Ốc nàng, hiện ra bao nhiêu câu hỏi. Nàng lẩm bẩm : "Quái. Tại sao lúc nào cũng Phan Thúc Định ? Trong khi đó, người phụ nữ lạ mặt đã xuống đến đường, rào bước về phía ngã tư. Đến ngã tư, ả rẽ ngoặt bên tay trái khuất bóng. Một chiếc xe Méc-xê-đét bóng loáng đợi sẵn ở đó. Giám đốc Sở nghiên

cứu chính trị và xã hội trung ương Trần Kim Tuyến vừa tì một tay lên vòng tay lái, vừa nhoài người ra mở cửa xe cho ả bước lên, hỏi :

- Kết quả ra sao, cô Duy-Ly ?

21. SỰ THỐNG NHẤT CỦA MỘT KẾ HOẠCH VIỆT - MỸ.

Cuộc họp báo đã kéo dài hơn một tiếng rưỡi. Ngô Đình Diệm đã tỏ vẻ sốt ruột. Hắn không ưa những cuộc họp báo như thế này, vì nhiều khi sự thông minh có hạn của hắn không thể đối phó được với những câu hỏi không thể lường trước được của các nhà báo. Tất nhiên đó chỉ là đối với các ký giả người nước ngoài, còn những nhà báo người Việt Nam ở Sài Gòn, thì không ai dám hó hé một câu gì trái ý hắn. Hắn sẽ khó chịu, tức giận và sau đó anh nhà báo nào to gan sẽ được Đại tá Nguyễn Ngọc Lễ mời đến Nha tổng giám đốc cảnh sát và công an "trả lời" thay cho hắn.

Bên cạnh Ngô Đình Diệm vẫn là Ngô Đình Nhu như cái bóng, như linh hồn của Diệm. Nhà "chiến lược gia" của gia đình họ Ngô này, tuy không giữ chức vụ gì chính thức trong chính quyền và chỉ là một cố vấn thôi, nhưng quyền uy hắn bao trùm tất cả, quyết định tất cả, tóm thâu tất cả. Hắn chỉ đạo mạng lưới mật vụ gồm sáu, bảy vạn tên len lỏi khắp các thôn xã, các cơ quan, trong các khu phố, các nhà máy, dò xét các hoạt động, lời nói của tất cả mọi người. Hắn nghe và đọc báo cáo. Hắn vạch kế hoạch. Hắn đôn đốc việc thực hiện. Mỗi đêm, trong gian phòng tối riêng biệt của dinh Gia Long, gối đầu lên mấy quyển truyện gang-stơ Mỹ, bên cạnh chiếc bàn đèn thuốc phiện trắng lè, hắn đã nghĩ ra bao nhiêu mưu kế đen tối.

Bây giờ hắn ngồi đấy, bên cạnh Ngô Đình Diệm, trong cuộc họp báo, rỏ tai mách nước cho Diệm hoặc trả lời thay cho Diệm mỗi khi Diệm gặp một câu hỏi hóc búa. Điều thuốc lá luôn luôn dính trên môi dày thâm sì của hắn.

Các nhà báo vẫn liên tiếp thay phiên nhau đặt câu hỏi. Một nhà báo Pháp nói với Ngô Đình Diệm:

- Có những nguồn dư luận cho rằng gia đình Ngài là gia đình phong kiến. Chính phủ Ngài cầm đầu là chính phủ mang tính chất gia đình trị.

Ngô Đình Diệm trả lời không cần nghĩ ngợi :

- Đó là luận điệu của Cộng sản.

Nhà báo Pháp :

- Nhưng thưa Ngài, theo chỗ tôi được nghe thì nhiều người có nhận xét ấy không phải chỉ là những người Cộng sản. Họ có đầy đủ chứng cứ cho nhận xét của họ : Ngài cầm đầu chính phủ, vợ chồng ông cố vấn Nhu nắm mọi quyền hành; phụ tá quốc phòng là ông Trần Trung Dung - họ hàng của bà Nhu ; đại sứ Việt Nam Cộng Hòa ở Oa-sinh-tơn là ông Trần Văn Chương - thân sinh ra bà Nhu ; đại sứ lưu động của ngài ở Âu châu là ông Ngô Đình Luyện, người em út của ngài; đứng đầu cả miền Trung là Ngô Đình Cẩn cũng là một người em ruột của ngài.

Diệm cắt ngang lời nhà báo Pháp :

- Đó vẫn chỉ là luận điệu của Cộng sản.

Ngô Đình Nhu thêm :.

- Nếu không phải là Cộng sản thì cũng là người thân Cộng.

Nhà báo Pháp mỉm cười, cúi xuống ghi. Một nhà báo Thụy Điển :

- Xin lỗi Ngài, tôi mới đến Sài Gòn nhưng tôi đã gặp một số trí thức, một số đồng nghiệp của tôi than phiền là ở đây không có quyền tự do tư tưởng, tự do báo chí, tự do ngôn luận...

Diệm quay sang nhìn Ngô Đình Nhu. Nhu thản nhiên đáp :

- Ở đây, không ai có quyền có tư tưởng riêng gì cả, trừ tôi⁹⁵!

Tất cả phòng họp lắng xuống ngạc nhiên. Phút ngạc nhiên qua đi, mọi người bật lên tiếng cười.
Một nhà báo Ba Lan :

- Xin ngài cho biết về tình hình các trại giam. Theo số liệu chúng tôi được biết thì có khoảng nửa triệu người đang bị giam giữ trong những điều kiện rất khắc nghiệt, lại thường xuyên bị tra tấn, đánh đập đến chết hoặc tàn tật. Ngoài ra, cũng vào khoảng hàng triệu người bị quản thúc dưới mọi hình thức.

Diệm trả lời ngay :

- Đây là bọn Cộng sản.

Nhà báo Ba Lan :

- Theo chỗ tôi biết thì những người bị giam giữ ấy đều là phụ nữ, trẻ em hoặc ông già. Có cả những nhà tu hành, những giáo sư, sinh viên mà tôi biết chắc chắn không phải là Cộng sản. Tôi đã gặp một thiếu nữ hai mươi tuổi, mới bị giam có hai năm đã bị liệt cả hai chân, rụng hết tóc và người mang đầy thương tích, dấu vết còn lại của những cuộc tra tấn hết sức dã man. Cô ta chỉ là một nữ sinh, không có tội gì. Ngài có biết những sự việc đó không ?

- Nếu không phải là Cộng sản thì cũng là những người hoạt động cho Cộng sản.

Ngô Đình Nhu thêm :

- Người làm chính trị không có quyền để trái tim rung động.

Nhà báo Ba Lan :

- Các ngài không sợ có sự phản ứng trong các tầng lớp nhân dân ?

Ngô Đình Diệm :

- Không ai có quyền phản ứng gì, vì miền Nam Việt Nam hiện đang ở trong tình trạng có chiến tranh.

Nói xong, Diệm đứng lên. Ngô Đình Nhu cũng đứng lên theo.

Biết thói quen của Diệm, Võ Văn Hải, bí thư riêng của Diệm tuyên bố cuộc họp kết thúc. Các nhà báo lục tục ra về.

Hai anh em Diệm, Nhu quay về phía trong dinh gặp Trần Lệ Xuân đi cùng với con gái là Lệ Thủy ở hành lang. Trần Lệ Xuân xách một cái ví đầm trắng, mỹ miều óng chuốt trong chiếc áo dài trắng hồ cổ may chần lấy người, làm nổi bật tất cả tám thân thon thả khêu gợi. Lệ Thủy, con gái lớn của vợ chồng Ngô Đình Nhu, mới hơn mười tuổi mà như đã mang cả tính sắc sảo, lẳng lơ của mẹ lẫn tính tàn nhẫn, độc ác của bố. Nó mặc một cái quần cao bồi chần nhiều túi, nhiều nút đóng ở miệng túi, áo sơ-mi kẻ ô vuông, thắt lưng trễ, ngang hông đeo một khẩu súng ngắn rập đúng những vai nữ tướng cướp trong phim Mỹ. Hai mẹ con nó vừa đi nghỉ mát ở Đà Lạt về, như hầy còn mang theo tất cả khí hậu ôn đới của miền Cao nguyên.

Diệm hỏi Lệ Thủy :

- Cháu ở Đà Lạt có thích không ?

Lệ Thủy lắc đầu :

---

⁹⁵ Nguyên văn câu trả lời của Ngô Đình Nhu cho nhà báo Joe Aslop trong cuộc họp báo ở dinh Gia Long hôm đó là :
"Dans ce pays personne n'a d'idée, sauf moi". Xem "Lécheur américain au Vietnam vu par un Américain" của Hilaire du Berrier. Tác giả.

- Cháu thích đi nghỉ ở Thụy Sĩ, ở Pháp hơn cơ. Ở Đà Lạt cháu chẳng chơi với ai được cả. Mẹ cháu bận tiếp khách cả ngày.

Ngô Đình Nhu hỏi vợ :

- Công việc làm ăn của chị Cả⁹⁶ và chú cẩn ra sao ?

Lệ Xuân đáp :

- Công việc rất khá. Chị Cả và chú Cẩn đã nắm được hết các nguồn lợi ở miền Trung rồi, không có việc xuất, nhập cảng mặt hàng nào mà không có bàn tay chị Cả. Có việc không bỏ đồng vốn nào, không mất một bước đi nào, chị ấy cũng thu được hàng chục vạn đô-la. Chị ấy còn hùn vốn với mấy sĩ quan cao cấp bao thầu việc cung cấp mọi thứ cho quân đội vùng chiến thuật 1, vùng chiến thuật 2. Riêng trong trận lụt vừa rồi, chị ấy nhận việc phát chẩn gạo, thuốc men, vải cho dân lụt cũng kiếm được khối. Vốn của chị ấy phải vài trăm triệu đô-la rồi. Còn chú Cẩn không thích việc buôn đi, bán lại nhu chị Cả. Chú ấy nắm trong tay mấy rừng quế, những đảo yến, các cửa quý trên rừng, dưới bể. Lay Chúa, chú ấy cho em xem những tráp kim cương và ngọc quý của chú ấy mà em hoa cả mắt. Chú ấy bảo em muốn nhặt bao nhiêu thì nhặt. Chú ấy gởi biếu cha Thục và các anh khối thứ, mấy đôi ngà voi dài hơn một mét, mấy chục lạng cao hổ cốt, mấy chục cái mật gấu... rồi trầm, quế...

Diệm gật gù :

- Tội nghiệp chú ấy, chẳng thích đi đến đâu cả.

Ngô Đình Nhu hỏi :

- Khu nghỉ mát của nhà ta sắp xong chưa ?

Trần Lệ Xuân cầm quai ví đu đưa, vẻ sung sướng mãn nguyện:

- Sắp xong rồi. Thế mà mất đến hai triệu đô-la đấy anh ạ. Hôm nào anh lên nghỉ, anh hẳn bằng lòng. Em đã bảo mấy ông kiến trúc sư Pháp là không cần phải tính toán tiền nong, cứ xây bằng những vật liệu quý nhất, cứ vẽ kiểu sao cho tráng lệ, thật vĩ đại y như nhà nghỉ mát riêng của các tỷ phú Mỹ. Có phòng riêng khiêu vũ, có bể tắm nước nóng, có khu vườn nuôi thú, có phòng chiếu bóng, có nơi hòa nhạc... Đặc biệt nhất là phòng hút thuốc của anh bố trí hoàn toàn theo lối vương giả Á Đông, cửa sổ trông ra cảnh núi rừng rất đẹp, với bộ bàn đèn quý từ đời Mãn Thanh, em phải cử một Hoa Kiều ở Chợ Lớn đáp máy bay sang tận Hồng Kông mua về. Thứ hai là phòng tắm của em với những vật liệu mà ngay cả những tài tử chiếu bóng nổi tiếng, giàu nhất cũng khó mà có thể sắm được. Hiện nay xây dựng được hai phần ba... Em sẽ đặt tên cho nó là : "Biệt thự LAM SƠN".

Ngô Đình Nhu nói sang chuyện khác :

- Thôi những chuyện ấy để chốc nữa. Bây giờ, anh Diệm và anh sắp phải họp với quan chức Hoa Kỳ bàn về tình hình chung. Em thấy tình hình chính trị miền Trung thế nào ?

Trần Lệ Xuân đáp :

- Lay Chúa ! Suýt nữa quên. Chú Cẩn có gửi thư cho anh Diệm đây. (Ả lấy ở ví xách tay ra một cái phong bì, đưa cho Ngô Đình Diệm). Về tình hình chính trị, chú Cẩn có nhiều điều lo lắng.

Diệm xé chiếc phong bì. Bên trong là một lá thư và một bản báo cáo mật của Ngô Đình Cẩn về tình hình Trung phần.

Lá thư viết :

"Tình hình dân chúng cũng đáng ngại. Bọn trí thức hay tụ tập nhau bàn tán những điều không có lợi cho đại cuộc của chúng ta. Chúng hay so sánh chế độ này, chế độ nọ để khen bọn Việt Cộng và chê

---

⁹⁶ Mụ cả Lễ.

bai chúng ta. Bọn sinh viên và học sinh cậ mình có học, rất ương bướng khó bảo, hay bí mật lưu hành với nhau những báo chí, truyền đơn phản loạn, kết bè, kết phái, đua nhau có nhiều hành động chưa điều tra được. Bọn Phật giáo coi chúng ta như tử thù không đội trời chung. Ảnh hưởng của chúng khá lớn trong dân chúng. Bọn dân lao động thợ thuyền và nhà quê thì lằm lì khó hiểu. Em đã dùng nhiều cách mua chuộc, dụ dỗ chúng thế mà hể gặp bọn Việt Cộng là chúng theo ngay. Người của ta không ai dám ở lại ấp chiến lược ban đêm. Ban đêm, bọn Việt Cộng hoàn toàn làm chủ các ấp chiến lược đó. Không hiểu tại sao tất cả việc làm của chúng ta từ nhỏ đến lớn, bọn Việt Cộng đều biết, trong khi chúng ta không nắm được tí gì những hoạt động của chúng. Lúc này, em mới thấy thiệt thòi là ở xa các anh, không xin được những lời dạy bảo khôn ngoan của các anh. Nhưng em hứa với các anh sẽ hết sức trị để không đưa nào góc cổ lên được.

Kính thưa Tổng thống

Còn một tin nữa, em phải trình ngay để Tổng thống rõ : giáo sư Lê Mậu Thành vừa mới mật báo về, cho biết hoạt động Việt Cộng sắp sửa gia tăng mạnh mẽ về mọi mặt. Chúng ta cần phải tấn công trước ngay. Giáo sư đã nắm được một số tin tức, xin với Tổng thống cho người tin cần liên tục thường xuyên với giáo sư và cho phép giáo sư hành động. Giáo sư cho rằng cơ hội đã đến rồi, giáo sư không thể chờ đợi được nữa, muốn cho bọn Việt Cộng một đòn thật đau. Em hoàn toàn đồng ý với giáo sư và xin Tổng thống chấp nhận lời đề nghị của giáo sư: Sau này, ta có thể rút giáo sư về cai quản Viện Đại học Huế vì chúng ta rất cần nhiều người của ta nắm giữ bọn thanh niên hay nổi loạn, không biết sợ ai đó. Đối với bọn này, nếu em biết rõ thằng nào hoạt động chống đối em sẽ bắn chết, không thương tiếc, còn những đứa khác em sẽ bắt vào lính tất, cho chúng hết hy vọng đi theo Việt Cộng.

Nếu tình hình có gì mới, em xin kính trình ngay với riêng Tổng thống và anh Nhu. Còn bản báo cáo tình hình mọi mặt của Trung phần em gửi kèm theo đây để Tổng thống đưa cho các quan chức Hoa Kỳ xem. Tất nhiên trong bản báo cáo ấy, em không nói hết cho người Hoa Kỳ biết được, vì họ có thể đánh giá sai về những cố gắng hoạt động của gia đình ta, từ đó có thể ảnh hưởng đến sự gia tăng viện trợ của họ cho chúng ta và có thể dẫn tới họ đòi chúng ta phải chia xẻ quyền hành với những kẻ ngu xuẩn khác. Em không giấu Tổng thống sự khó chịu của em đối với những nhân viên điều tra riêng của người Hoa Kỳ cứ thọc vào những chuyện riêng của gia đình chúng ta và sục sạo khắp mọi nơi. Chẳng hạn như tên Phạm Xuân Phòng mà Tổng thống đã biết hắt ra đây để trao đổi công việc làm ăn của em.

Em kính xin Tổng thống cho em một người có tài năng vừa có thể giúp đỡ em trong mọi hoạt động bí mật phụng sự Tổng thống và quốc gia, vừa có thể phối hợp với giáo sư Lê Mậu Thành ngăn chặn những hoạt động đang gia tăng của Việt Cộng và tấn công lại chúng ta.

Một lần nữa, em cầu Chúa lòng lành ban phước cho Tổng thống và các anh".

Kính thư,

NGÔ ĐÌNH CẨN

Diệm đọc xong thư của tên lãnh chúa Trung phần, đưa cho Ngô Đình Nhu. Mấy phút sau, Diệm quay sang hỏi Trần Lệ Xuân:

- Tháng này... thím đã chuyển tiền thêm cho các ngân hàng ở nước ngoài chưa ?

- Dạ, đã chuyển rồi. Ngoài hai ngân hàng Mỹ, một ngân hàng ở Hồng Kông, một ngân hàng ở Thụy Sĩ, một ngân hàng ở Pháp, em mới mở thêm một tài khoản nữa ở ngân hàng La Mã.

Diệm gật đầu, bằng lòng :

- Gửi ở Mỹ ít thôi, nên gửi ở Thụy Sĩ và La Mã.

Đợi Nhu đọc xong thư, Diệm hỏi :

- Chú đảm bảo không ai biết được cái đường hầm bí mật của chúng ta đấy chứ ? Thế còn cái lão Hoa kiều ở đầu đường hầm có thể tin được không ?

Ngô Đình Nhu đáp :

- Anh yên tâm. Lão Hoa kiều ấy⁹⁷ biết rằng hở ra sẽ mất đầu. Em đã bảo thẳng với hắn như vậy. Thằng này là thủ túc đắc lực của em, em hiểu biết tánh nết nó, em lại cho nó nhiều tiền.

Ở phòng họp, mấy tên trùm tình báo Mỹ đỡ đầu cho Ngô Đình Diệm : Lên-sđen và giáo sư Phi-sin đã ngồi đợi hai anh em họ Ngô. Diệm tươi cười đưa tay ra bắt tay chúng. Trần Lệ Xuân cũng đẩy Lệ Thủy ra sân dinh chơi, đi vào phòng họp. Khi bắt tay Lệ Xuân, Phi-sin cố tình nâng tay ả đặt lên môi vừa kiếu cách, vừa tình tứ. Ngô Đình Nhu vờ như không để ý đến.

Diệm đã giấu bức thư của Ngô Đình Cẩn, chỉ đưa cho Lên-sđen bản báo cáo. Trong khi Lên-sđen chăm chú đọc, Diệm quay sang nói nhỏ với Nhu :

- Tôi và chú không thể rời Sài Gòn được. Nhưng trong gia đình chúng ta phải có một người ra với chú Cẩn để chú ấy yên tâm. Tôi rất thương chú ấy. Ngày mai chú gặp anh Thực, đề nghị anh Thực ra thăm chú Cẩn mấy ngày...

Phi-sin cũng chuyện to, chuyện nhỏ với Trần Lệ Xuân về mấy buổi dạ hội do "Hội những người Hoa Kỳ bạn của Việt Nam" tổ chức :

- Bà là hoàng hậu trong buổi dạ hội đó. Bên cạnh bà, tất cả những vẻ đẹp khác đều mờ đi. Tất cả những người có mặt đều cảm thấy ông nhà thật là điểm phúc lớn.

- Thế còn các ông ?

- Đối với chúng tôi, chúng tôi thấy vượt hàng vạn cây số sang đây đã không uống. Tôi đã đi nhiều : Pa-ri, Tô-ky-ô, Ha-oai, Băng-cốc, Ma-ni... nhưng chỉ có ở đây...

Hắn buông lửng câu nói và Trần Lệ Xuân mỉm cười.

Lên-sđen đã đọc xong bản báo cáo của Ngô Đình Cẩn. Hắn không thỏa mãn :

- Bản báo cáo này nói nhiều đến những hoạt động của ngài đại diện Trung phần. Tôi e ông ấy nói hơi quá về mình và những cố gắng của ông ấy không đạt được kết quả như chúng ta mong muốn. Theo những báo cáo riêng mà tôi nhận được của nhân viên C.I.A. từ ngoài đó gửi về, tình hình Trung phần xấu đi tồi tệ và ngài đại diện Trung phần đang gặp nhiều lúng túng. Ảnh hưởng của Việt Cộng ngày càng lan rộng. Ảnh hưởng của ta đang co về mấy thành phố và thị trấn. Những người trung thành với chúng ta chỉ là những người chúng ta trả tiền. Tôi có những con số và sự việc cụ thể. Tổng thống Ai-xen-hao-ơ rất không bằng lòng khi thấy kế hoạch không triển khai được mà còn bị vỡ từng mảnh. Xin lỗi Tổng thống, đôi khi tôi có ý nghĩ ông em ruột ngài ở ngoài Trung phần không được lòng dân và khả năng khó đảm đương được việc thực hiện kế hoạch trên một vùng đất đai rộng, hiểm trở như vậy. Nếu tình hình xấu đi, tôi lo trong năm tài chính tới; chúng tôi khó xin được Hoa Thịnh Đốn duy trì sự viện trợ như hiện nay. Tổng thống và các nghị sĩ ở Hoa Thịnh Đốn đòi hỏi chúng ta có những tiến bộ rõ rệt.

Ngô Đình Diệm, bối rối :

- Chúng tôi vẫn giữ vững được chính quyền trong tay. Các ông biết đấy, chú Cẩn đã làm hết sức mình.

Trần Lệ Xuân thấy cần phải đỡ lời anh chồng :

---

⁹⁷ Mã Tuyên

- Bốn phận người Hoa Kỳ là phải giúp đỡ chúng tôi hơn nữa. Bởi vì nếu chúng tôi không giành được thắng lợi thì danh dự Hoa Kỳ, nước đồng minh vĩ đại của chúng tôi, cũng không còn.

Lên-sđên quay sang phía Lê Xuân :

- Thưa bà, bà nói thật chí lý nhưng tôi cũng xin thưa với bà là người Hoa Kỳ chúng tôi là những người rất thực dụng !

Không hiểu câu nói của Lên-sđên có hàm ý sâu sắc gì mà cuộc họp lặng đi. Ngô Đình Nhu dụi điều thuốc lá cầm tay vào chiếc gạt tàn thuốc, phá tan bầu không khí nặng nề.

- Chúng tôi sắp mở cuộc tấn công toàn diện vào các thế lực chống đối và Việt Cộng. Người của chúng tôi nằm trong hàng ngũ Việt Cộng cả ở vùng nông thôn rừng rú, cả trong các tổ chức quần chúng ở thành phố, đã sẵn sàng hành động. Chúng tôi sẽ đảo ngược lại tình thế nhanh chóng. Chúng tôi nhất định sẽ tiến hành bình định thành công, trước hết là miền Trung.

Phi-sin hướng về Ngô Đình Nhu :

- Chúng tôi hoan nghênh những hành động cương quyết đó.

Ngô Đình Diệm nói :

- Các mạng lưới bí mật của chúng ta hàng ngày có tin đưa về nơi ngài Lên-sđên, nơi chú Nhu, nơi ông Trần Kim Tuyến. Nhưng chú Cần ở miền Trung không có điều kiện thuận lợi như chúng ta, lại thiếu người giúp đỡ, tôi thấy phải cử người ra giúp đỡ chú ấy.

Lên-sđên gật đầu :

- Đúng, và chúng ta phải có một kế hoạch thật cụ thể để hướng dẫn ông đại diện Trung phần dựa vào đó mà tiến hành. Mục đích chúng ta vẫn không thay đổi : phải đánh phá đối phương từ trong ra, từ ngoài vào, khắp mọi nơi, bằng mọi cách, bằng mọi vũ khí để làm chia rẽ, tan rã đối phương, tiến tới tiêu diệt hoàn toàn đối phương, bình định xong miền Nam Việt Nam này, chuẩn bị cho những kế hoạch vĩ đại khác. Đối với chúng ta, chỉ có mục đích là đáng kể, còn phương tiện nào cũng tốt. Chúng ta vẫn phải thực hiện bằng được kế hoạch đã được thông qua từ Oa-sinh-ton. Trong tình hình này, chúng ta phải tiến hành thận trọng hơn từng bước một. Tôi đề nghị giáo sư Phi-sin phác một kế hoạch cụ thể phù hợp với tình hình Trung phần cho ông Cần. Tuần tới phải xong bản kế hoạch đó.

Ngô Đình Nhu hỏi :

- Còn việc thực hiện ?

Lên-sđên đáp :

- C.I.A sẽ đỡ đầu việc thực hiện kế hoạch đó. Chúng tôi sẽ đề nghị cơ quan viện trợ kinh tế Mỹ chi vào đó 50 triệu đô-la.

Trần Lê Xuân rạng rỡ, mỉm cười nói nhỏ với Phi-sin :

- Có những bạn đồng minh như Hoa Kỳ, chúng tôi thấy hoàn toàn tin tưởng.

Lên-sđên nói, lời lẽ dứt khoát như những mệnh lệnh :

- Tôi đề nghị cử trung tá Tô-ma và ông giám đốc Sở nghiên cứu chính trị và xã hội Trần Kim Tuyến ra gặp ông Cần vừa để nghiên cứu thêm tình hình miền Trung, vừa để truyền đạt lại ý kiến của chúng ta thể hiện trong kế hoạch đó. Mọi hoạt động của chúng ta phải thể hiện sự thống nhất Việt-Mỹ.

Ngô Đình Diệm nói :

- Chúng tôi hoàn toàn đồng ý. Tôi sẽ cử một người thân tín nữa ở hẳn bên cạnh chú Cần làm cố vấn đặc biệt.

Lên-sđên hỏi :

- Thưa Ngài, Ngài định cử ai ?

- Phan Thúc Định.

Mọi người nhìn Ngô Đình Diệm. Ngô Đình Diệm nói rõ ý mình hơn :

- Sở dĩ tôi cử Phan Thúc Định vì Định trung thành theo tôi từ Hoa Kỳ về. Trải qua nhiều thử thách, những lúc khó khăn nhất như hồi 1955, Định là một trong những người đã không rời bỏ tôi, đã giúp tôi được nhiều việc. Anh ta có học, hoạt động giỏi, có thể giúp chú Cẩn tổ chức những mạng lưới bí mật, thu thập tin tức nhanh chóng như đã giúp tôi. Anh ta lại là người đã từng về nước bắt mối liên lạc với giáo sư Lê Mậu Thành trước đây, bây giờ ra đó có thể phối hợp với Lê Mậu Thành phá Việt Cộng từ trong ra, các ông thấy thế nào ?

Diệm hơi ngạc nhiên khi thấy tên trùm tình báo Mỹ Lên-sđên đồng ý. Hắn không biết gì về những cuộc theo dõi, thử thách, điều tra của bọn C.I.A. đối với Phan Thúc Định. Sau những cuộc theo dõi, thử thách, điều tra ấy, bọn chúng đã coi Định là một người thật sự chống Cộng, trung thành với Ngô Đình Diệm.

Phi-sin, Ngô Đình Nhu và Trần Lệ Xuân cũng đồng ý với Ngô Đình Diệm về việc cử Định ra Trung phần, với những động cơ khác nhau. Phi-sin đồng ý vì hắn biết Trần Lệ Xuân có cảm tình với Phan Thúc Định, hắn coi như đã loại được một tình địch. Mặt khác, C.I.A. tuy không còn nghi ngờ Phan Thúc Định nữa, nhưng dù sao Định vẫn không phải là người hoàn toàn của chúng như Trần Kim Tuyến, như Phạm Xuân Phòng, như Võ Văn Hải nên chúng cũng không muốn để cho Định quanh quẩn trong dinh Gia Long, hiểu biết những điều bí mật giữa chúng với Ngô Đình Diệm.

Ngô Đình Nhu đồng ý, vì hắn tin tài Phan Thúc Định có thể giúp tên em bạo chúa ở miền Trung, vì hắn hiểu biết vợ hắn hơn ai hết, hắn e ngại những tình cảm lộ liễu của cô vợ trẻ đẹp đa tình đối với người thanh niên, vừa trẻ, vừa đẹp trai, vừa lịch thiệp.

Trần Lệ Xuân đồng ý, vì nghĩ ngay đến khu nhà nghỉ mát đang xây ở Đà Lạt với những phòng gương lớn, những bao lơn ngắm cảnh trắng sáng núi rừng mờ ảo, có phòng tắm cực kỳ lộng lẫy, tráng lệ, tiện nghi... sẽ được gặp Định ở đấy.

Thấy mọi người đồng ý, Ngô Đình Diệm hể hả :

- Tui biết mọi người nhút trí với tui.

*

* *

Năm ngày sau, một chiếc máy bay riêng chờ Tô-ma và Trần Kim Tuyến ra Huế, mang theo bản kế hoạch "GIÓ ĐÁ XOAY CHIỀU"...

HẾT TẬP MỘT

MỤC LỤC

PHẦN MỘT

BIẾN ĐỔI

- 1. Phan Thúc Định**
- 2. Bí mật trong tòa Khâm mạng Phú Cam**
- 3. Năm năm sau**
- 4. Vân Anh**
- 5. Gặp lại người xưa...**
- 6. Một câu chuyện tình của người cán bộ**
- 7. Số điện thoại 377**
- 8. Sự ra đời của một nội các.**
- 9. Những bước đầu của một chế độ**
- 10. Mon coeur a son secret**
- 11. Chiến trường mở rộng**
- 12. Những đòn đầu tiên của miền Bắc giáng xuống C.I.A.**
- 13. Từ Đại thế giới đến Liberty Palace**
- 14. Phương án Việt -Mỹ I**
- 15. Nỗi lo sợ của Thúy Hằng**
- 16. Bản danh sách Việt Cộng nằm vùng**
- 17. Biệt thự Hoàng Chương**
- 18. Bị theo dõi**
- 19. Một vụ bắt cóc**
- 20. Nanh vuốt của C.I.A.**
- 21. Sự thống nhất của một kế hoạch**

VỀ NHÂN VẬT THẬT VIẾT TRONG "SỰ THẬT VỀ X.30"

1. **ÂN (Già ÂN)** : Người giúp việc lâu năm trong gia đình họ Ngô, được Ngô Đình Nhu cất đặt hầu hạ Diệm
2. **ALLEN** : Sĩ quan tình báo Mỹ. Chuyên viên tuyển mộ người VN đưa vào các toán biệt kích, tung ra miền Bắc hoạt động phá hoại.
3. **ANDREWS** : Trung úy CIA. chuyên trách công việc huấn luyện các toán biệt kích nhảy dù và bí mật đổ bộ bằng đường biển ra miền Bắc.
4. **CAO THỊ VÂN ANH**: Người yêu của Lê Mậu Thành. Du học ở Pháp, sau sang Anh được CIA Mỹ tuyển dụng làm gián điệp. Về nước đóng vai phóng viên để theo dõi X.30.
5. **BẢO ĐẠI** : Quốc trưởng "Việt Nam Cộng Hòa". Được Pháp đưa lên làm vua năm 1925, khi mới 12 tuổi.
6. **Cô y tá BẠCH LAN** : Tên thật là Bích Hường. y tá ở bệnh viện Huế. Mật vụ của Ngô Đình Cẩn
7. **NGUYỄN HỮU BÀI** Bố bà Nguyễn Thị Tài người yêu của Ngô Đình Diệm. Hiệp biện đại thần đứng đầu trào (Tể tướng), dưới thời vua Duy Tân và Khải Định. Người đã chống lại lệnh thực dân Pháp đào mả (lăng) các vua nhà Nguyễn để lấy các vật châu báu. Do đó mới có câu : "Đào mả không Bài".
8. **BÌNH** Toán trưởng một toán ỉ biệt kích của CIA. Toán biệt kích do Bình chỉ huy đã bị bắt tại Nông trường Bình Minh (Ninh Bình), đầu năm 1956, khi vừa nhảy dù xuống đất.
9. **BRÉVIE** Toàn quyền Đông Dương vào những năm cuối thập kỷ 30 và đầu thập kỷ 40.
10. **NGÔ ĐÌNH CẨN** Cậu "Cố Trầu". Đại diện Chính phủ Việt Nam Cộng hòa tại Trung phần, trong khoảng thời gian 1955-1963.
11. **COGNY** Tướng Pháp, chỉ huy quân đội Pháp ở Bắc bộ và miền Bắc Trung bộ.
12. **J.IAWTON COLLIN'S** Đại sứ Mỹ ở miền Nam Việt Nam vào những năm gần cuối thập kỷ 50.
13. **LUCIEN CONEIN** Sĩ quan tình báo CIA Mỹ. Đóng vai Phó chỉ huy phối đoàn MAAG ở Sài Gòn.
14. **CRAS** Cố đạo Pháp làm trung gian cho Phan Thúc Định gặp Giám mục Ngô Đình Thục. Làm việc cho cơ quan tình báo Pháp SEDCE. Lấy nhà dòng Rédemptoriste ở Huế làm nơi giao dịch hoạt động vào những năm trước và sau Đệ nhị thế chiến.
15. **TRẦN VĂN CHƯƠNG** Đại sứ của Ngô Đình Diệm ở Hoa Kỳ. Bố của Trần Lệ Xuân, vợ Ngô Đình Nhu. Sinh ngày 3-01-1901. Thời Pháp thuộc là Thượng thư Bộ Lại.
16. **NGÔ ĐÌNH DIỆM** Ngày 7-7-1954, làm Thủ tướng. Ngày 26-10-1955, được bầu làm Tổng thống Việt Nam Cộng hòa.
17. **NGUYỄN ĐỆ** Thời Pháp thuộc có lúc được Bảo Đại cử làm Đồng lý văn phòng.
18. **PHAN THÚC ĐỊNH** Con trai tuần vũ Phan Thúc Ngân, được Ngô Đình Nhu trao bức thư mật chuyển về Huế cho Khâm mạng Tòa thánh ở Phú Cam. Sinh viên trường Luật Hà Nội. Đã có công giúp Ngô Đình Diệm trốn ra nước ngoài.
19. **PHAN QUANG ĐÔNG** Thủ túc đặc lực của gia đình họ Ngô. Trung tá trong quân đội Việt Nam Cộng hòa.
20. **HẢI ĐƯỜNG** Nhân vật chính diện trong một chuyên án của Công an Trung Bộ. Đóng vai chủ quán trọ ở thị trấn Kỳ Anh (Hà Tĩnh).

21. MIKE O' DANIEL Tướng Mỹ Nhân vật quan trọng trong phái đoàn Mỹ đến miền Nam Việt Nam nghiên cứu tình hình để xâm lược theo phương sách thực dân kiểu mới.

22. ALLEN DULLES Giám đốc Cơ quan tình báo CIA Mỹ.

23. FOSTER DULLES Anh ruột của Allen Dulles, ngoại trưởng Mỹ.

24. DRAPIER Khâm mạng Tòa thánh TCG ở Phú Cam, Huế. Hồng y giáo chủ. Đại diện của Tòa Thánh Vatican ở khu vực Đông Nam Á. Cai quản các xứ đạo trong các nước Việt Nam, Lào, Campuchia, Thái Lan.

25. EISENHOWER Tổng thống Mỹ.

26. EDEN Thủ tướng Anh.

27. PAUL ELY Cao ủy Pháp. Đại tướng chỉ huy quân đội Liên hiệp Pháp ở Đông Dương.

28. MENDÈS FRANCE Thủ tướng Pháp.

29. WESLEY FISHEL Cố vấn trong phái đoàn MAAG của Mỹ. Nhân viên của cơ quan tình báo CIA được biệt phái làm giáo sư dạy trường Đại học Michigan.

30. ORAFFEUIL Khâm sứ Pháp tại Trung Kỳ trong thời Pháp thuộc.

31. GIAI (Nguyễn Thế) Đại úy trong quân đội Liên hiệp Pháp, người thuộc phe cánh của tướng Nguyễn Văn Hinh. Sĩ quan trong nhóm thân Pháp định làm một cuộc đảo chính lật đổ Ngô Đình Diệm từ những ngày đầu của chế độ Cộng hòa ở miền Nam.

32. PHAN VĂN GIÁO Thủ hiến Trung Phần V.N. Thời kỳ Pháp thuộc là được sĩ ở thị xã Thanh Hóa. Thân Pháp.

33. NGÔ ĐÌNH KHẢ Bố của Diệm - Nhu - Cẩn Hiệp biện đại học sĩ dưới triều vua Thành Thái, không đồng ý truất phế vua và đưa vua đi đày, nên có câu: "Đày vua không Khả".

34. HITLER Quốc trưởng Đức. Tác giả cuốn "MEIN KAMPF

35. VÕ VĂN HẢI Bí thư của Ngô Đình Diệm. Em trai của Võ Lăng, tuần vũ. Võ Văn Hải là người của CIA được Lansdale cài vào Phủ Tổng thống để theo dõi mọi hoạt động của Diệm - Nhu.

36. NGUYỄN VĂN HINH Thiếu tướng trong quân đội Liên hiệp Pháp. Tham mưu trưởng quân đội Liên hiệp Pháp ở Đông Dương. Nguyễn Văn Hinh có vợ Pháp. Con trai của Nguyễn Văn Tâm, Đốc phủ sứ sau được Pháp đưa lên làm Thủ tướng của cái gọi là "Nam kỳ quốc".

37. HẢO (Nguyễn Văn) Toán trưởng một toán biệt kích của CIA. Toán biệt kích do Hảo chỉ huy đã bị bắt ngay sau khi đổ bộ vào một vùng bờ biển ở huyện Bồ Trạch (Quảng Bình), đầu năm 1956.

38. HUỖNH KIM HOÀN Người đứng ra làm trung gian cho Ngô Đình Diệm bắt liên lạc với Lê Quang Vinh (Ba Cụt). Cậu ruột của Ba Cụt, một chức sắc trong giáo phái Hòa Hảo, ở vùng Cái Vồn (Hậu Giang).

39. ĐẶNG HOÀNG Bí danh của liệt sĩ Nguyễn Ngọc Đăng. Học sinh trường Khải Định. Người của Ban Phản gián Công an Thừa Thiên, cầm đầu một nhóm học sinh, sinh viên ở Huế.

40. NGÔ VĂN HÂN Bí thư tỉnh đảng bộ Việt Nam Quốc dân đảng ở Thừa Thiên. Giáo sư dạy trường trung học Khải Định (nay là trường Quốc Học). Huế.

41. JOHN F. KENNEDY Tổng thống nước Mỹ.

42. TRUNG TÁ TRẦN ĐÌNH LAN Sĩ quan quân đội Liên hiệp Pháp thuộc phe thân Pháp của Nguyễn Văn Hinh. Định làm một cuộc đảo chính chống Ngô Đình Diệm, nhưng bị CIA phát hiện.

43. TRẦN THỊ PHƯƠNG LAN Vợ hôn thê của Phan Thúc Định. Nữ sinh trường Đồng Khánh.

44. NGUYỄN NGỌC LỄ Sĩ quan trong quân đội Pháp. Được Diệm phong lên chức trung tướng. Thủ túc của gia đình họ Ngô.

45. TỔ LOAN "Con gái" Phạm Xuân Phòng. Cơ sở của Ban Phản gián Công an Thừa Thiên.

46. LEBRIS Thiếu tướng trong quân đội Pháp. Ủy viên Cộng hòa của Pháp ở Trung phần Việt Nam.

47. BỬU LỘC Thủ tướng Việt Nam Cộng hòa. Người thuộc dòng vua, được Pháp đưa lên làm Thủ tướng bù nhìn năm 1954.

48. LANIEL Thủ tướng nước Pháp.

49. VŨ LONG (bí danh "Sông Hương") "Trưởng ban Công tác đặc biệt Trị-Thiên" -người chỉ huy trực tiếp đơn vị, trong đó có Trần Mai, Hồng Nhật và cả X.30. Vũ Long hay Sông Hương là bí danh của tác giả cuốn truyện này. Đơn vị được nói trong sách là Ban Phản Gián (hay BAN NHÌ) Công an Thừa Thiên.

50. TRẦN LỆ XUÂN Vợ Ngô Đình Nhu. Chủ tịch phong trào Phụ nữ Liên đới. Một người đàn bà có quyền lực tuy không giữ chức vụ gì trong chính quyền hồi bấy giờ.

51. NĂM LỬA (tức LÊ VĂN SOÁI) Tướng Hòa Hảo được Diệm thu phục và cho làm Quốc vụ khanh trong chính phủ.

52. NGÔ ĐÌNH LỆ THỦY Con gái Ngô Đình Nhu và Trần Lệ Xuân.

53. NGÔ ĐÌNH LUYỆN Đại sứ lưu động của Diệm ở các nước Tây Âu. Em út trong gia đình họ Ngô.

54. CAO VĂN LUẬN Viện trưởng Viện Đại học Huế. Linh mục Thiên chúa giáo. Thời kỳ được đào tạo làm linh mục ở trường Thần học La Mã, Luận được o.s.s. bí mật tuyển làm gián điệp. Sau khi thụ ị phong linh mục, Luận được cử làm Giám đốc Đại chủng viện Kim Long (Huế).

55. Bà CẢ LỄ (nhũ danh là NGÔ THỊ HOÀN, vợ ông Nguyễn Văn Lễ (Cả Lễ). Em gái Ngô Đình Diệm, chị của Ngô Đình Nhu, Ngô Đình Cẩn và Ngô Đình Luyện. Dưới thời Ngô Đình Diệm, Ngô Thị Hoàn (Bà Cả Lễ) giữ độc quyền khai thác quế ở Quảng Nam, độc quyền kinh doanh ngoại thương và lúa gạo ở miền Trung.

56. EDWARD G. LANSDALE Đại tá rồi sau thăng lên thiếu tướng chỉ huy Phân bộ CIA Mỹ ở Sài Gòn. Đội lốt cổ vấn trong phái đoàn MAAG của Mỹ ở Việt Nam.

57. MAGSAYSAY Tổng thống Phi Luật Tân.

58. MORLIÈRE Tướng chỉ huy quân đội viễn chinh Pháp đổ bộ vào miền nam nước ta sau ngày Hiệp định sơ bộ ký kết

59. TRẦN MAI Tên thật là Nguyễn Tri Điền, cháu nội cụ Nguyễn Tri Phương. Nhân viên của Ban Phản gián được Vũ Long giao nhiệm vụ theo dõi Lê Mậu Thành. Hồi ấy là Tổ trưởng một Tổ công tác đặc biệt, mang mật số 32-PQD.

60. HỒ MINH Nhân viên tình báo O.S.S. Mỹ chuyển sang làm việc cho S.E.H. Pháp, bí mật vào vùng giải phóng miền Trung Trung Bộ để tổ chức lực lượng "kháng chiến quốc gia" nhằm chờ Ngô Đình Diệm về "phục quốc" (1950). Vụ án này đã bị Ban Phản gián Công an Thừa Thiên khám phá. Hồi ấy Đài Tiếng nói Việt Nam đã vạch trần âm mưu và thù đoạn của địch trước dư luận thế giới.

61. PHAN THÚC NGÂN Bố PHAN THÚC ĐỊNH. Tuần vũ Quảng Ngãi và Hà Tĩnh

62. LÂM THÀNH NGUYỄN Tướng Hòa Hảo. Phần tử chống Diệm. Được giáo phái Hòa Hảo chỉ định thay thế Ba Cụt sau khi Ba Cụt sa vào bẫy của anh em Diệm-Nhu, bị đưa ra xử tử hình tại Tòa án Quân sự Cần Thơ.

63. NGÔ ĐÌNH NHƯ Cố vấn đặc biệt của Ngô Đình Diệm. Con đứng vào hàng thứ bảy của Thượng thư Ngô Đình Khả. Đã từng du học ở Pháp và tốt nghiệp kỹ sư trường Đại học thư mục CHARTRES. Về nước được Pháp cử làm Giám đốc Thư viện Quốc Gia ở Hà Nội.

64. HỒNG NHẬT Tên thật là NGUYỄN NGỌC DŨNG. Cán bộ Cách mạng, được tổ chức (BAN PHẢN GIÁN) phân công xây dựng cơ sở công an trong lòng địch. (Xem bản xác nhận ở sau phần Phụ Lục này)

65. CẨM NHUNG Người tình của Hai PAUL. (Con trai Bảy Viễn). Vũ nữ trong một DANCING tại đường Tự Do (Catinat cũ). Sau ngày Hai Paul bị Diệm thủ tiêu. Cẩm Nhung theo trung tá Thức. Bị vợ Thức là Lâm Thị Nguyệt ghen và thuê bọn côn đồ tạt a-xit vào mặt. Hiện nay Cẩm Nhung vẫn còn sống, và được biết có người quen bảo lãnh sang Mỹ.

66. HENRI NAVARRE Tướng Pháp, Tổng tư lệnh quân đội viễn chinh Pháp ở Đông Dương. Vì bị ta lấy cắp bản "kế hoạch NAVARRE" nên Navarre bị triệu hồi về Pháp, không sang nữa.

67. LÊ PAUE Đại tá quân đội Bình Xuyên. Con trai lớn của Bảy Viễn. Prong trận đánh ngày 12-10-1955. Paul bị quân Diệm bắt. Ngày 14 tháng 4 năm 1956. hai PAUL- bị thủ tìc va bị vạt xác tại một nơi cách Phú 1 ím 6 ki-lô-mét. Tay chân của Diệm tung tin rằng , vì y chạy trốn, nên bị bắn chết.

68. NGUYỄN PHƯỚC Tên thật là Lương Văn Phổ, làm gián điệp cho cơ quan tình báo Pháp SEINAM được Lansdale nhắc lại trong khi trò chuyện với Ngô Đình Diệm về FISIEL. Vụ án này xảy ra năm 1948. Tác giả viết trong cuốn truyện phản gián "CẮT VÓ", do NXB Quân Đội Nhân Dân phát hành năm 1967. NXB THUẦN HÓA : tái bản năm 1987.

69. PHẠM XUÂN PHÒNG Đại úy cảnh sát đã chiến ngụy, gây ra nhiều tội ác trong thời kháng chiến chống Pháp, tại Huế. Bị Công an Xung phong (Ban II) bắn chết trong một trận phục kích. Trước CMT8 năm 1945, Phạm Xuân Phòng ở Hà Nội làm công cho TSIENOWA, một Hoa kiều có hiệu buôn ở phố Cửa Đông.

70. NGUYỄN THÀNH PHƯƠNG Tướng Cao Đài theo Ngô Đình Diệm. Bị Mặt trận Thống nhất Toàn lực quốc gia : của Phạm Công Tắc khai trừ.

71. SALAN Tướng Pháp. Đánh chiếm Thủ đô Hà Nội sau ngày toàn quốc kháng chiến.

72. SPELMAN Cha đỡ đầu của Ngô Đình Diệm. Hồng y giáo chủ có thế lực chính trị lớn ở Mỹ.

73. SOL SANDERS Nhân viên tình báo CIA. Đội lốt phóng viên nhà báo đi trên chiếc máy bay của hãng hàng không "FREEDOM AIR LINES" chở NGÔ ĐÌNH DIỆM về nước ngày 26-6-1956.

74. LẠI HỮU SANG Cố vấn quân sự của Lê Văn Viễn. Giám đốc Nha Cảnh sát Đô thành Sài Gòn - Chợ Lớn - Gia Định hồi bấy giờ.

75. NGUYỄN THỊ TÀI Người yêu của Ngô Đình Diệm thời kỳ còn trẻ. Sinh năm 1908, Nữ sinh trường Trung học Jeanne d'Are (Huế). Tốt nghiệp thành chung (Brevel Élémentaire). 19 tuổi đi tu dòng Carmelite ở Kim Long (Huế). Sau chuyển vào Đan viện Cát Minh ở Bình Triệu (Quận Bình Thạnh) - làm "XƠ BỀ TRÊN". Nay vẫn còn sống. 83 tuổi, nhưng rất minh mẫn.

76. NGÔ ĐÌNH THỰC Giám mục Địa phận Vĩnh Long. Con đứng vào hàng thứ ba của Thượng thư Ngô Đình Khả. Giám mục Thực là em của tổng đốc Ngô Đình Khôi và bà Ngô Thị Giao, dâu cụ Thượng thư Nguyễn Hữu Bồi.

77. TRẦN KIM TUYẾN Giám đốc Sở Nghiên cứu Chính trị - Xã hội thuộc Phủ Tổng thống. Tốt nghiệp tiến sĩ Luật khoa ở Mỹ. Con trai của tổng đốc Trần Kim Đắc. Tuyến đã được đào tạo hoạt động tình báo tại trường đại học MICHIGAN, ở Mỹ

78. LÊ MẬU THÀNH Người yêu của Vân Anh. Thâm nhập vào vùng giải phóng của Việt Minh để xây dựng lực lượng ngầm, chờ Ngô Đình Diệm về nước làm nội ứng cho quân đội Diệm. Tốt nghiệp tú tài. Giáo sư dạy môn Sử, Địa tại trường trung học Khải Định vào những năm giữa của thập kỷ 40.

79. NGŨ TỪ TƯ Tướng thời Xuân Thu Hệt quốc. Phò nước Việt (Việt vương Câu Tiễn) chống lại nước Ngô (Ngô Phù Sai).

80. LẠI HỮU TÀI Cố vấn chính trị của Lê Văn Viễn.

81. PHẠM CÔNG TẮC Hộ pháp, giáo chủ đạo Cao Đài ở Tây Ninh. Công chức của nhà đoàn (Douane) Pháp. Nhân vật cầm đầu một lực lượng tín đồ đông đến hai triệu người. Có xu hướng chính trị thân Pháp, chống Diệm.

82. MÃ TUYẾN Tay sai đắc lực của Ngô Đình Nhu. Người Việt gốc Hoa có hiệu buôn ở Chợ Lớn.

83. TRỊNH MINH THẾ Tướng Cao Đài chống Phạm Công Tắc, theo Ngô Đình Diệm. Chức sắc Cao Đài, ham tiền và mê gái. Giữa Thế và Tắc có mâu thuẫn về quyền lợi cá nhân.

84. NGUYỄN HỮU THỌ Chủ tịch MẶT TRẬN GIẢI PHÓNG DÂN TỘC MIỀN NAM VIỆT NAM. Luật sư.

85. PHẠM HUY THÔNG Trí thức yêu nước. Giáo sư.

86. LÊ VĂN TẮT Tướng Cao Đài. Tay chân thân tín của Hộ pháp Phạm Công Tắc.

87. TÔ-MA Tên thật là JOSEPT BUTONGER. Gốc Áo quốc tịch Mỹ. Trợ lý đắc lực của Lansdale trong công việc chống phá Cách mạng Việt Nam. Nhân viên trong phái đoàn MAAG của Mỹ ở Sài Gòn.

88. TƯỚNG GIỚI THẠCH Tổng thống nước Trung Hoa. Trong thế giới Đại chiến lần thứ II, Tưởng Giới Thạch đứng về phe Đồng Minh. Sau khi chiến tranh kết thúc, Anh - Mỹ ủy nhiệm cho quân đội Tưởng thay mặt quân đội Đồng Minh sang 3 nước Đông Dương để tước vũ khí quân Nhật.

89. LÊ QUANG TUNG Đại tá chỉ huy "Lực lượng đặc biệt" người bản xứ, do Diệm, Nhu nhận tiền viện trợ của Mỹ tổ chức. Thủ túc thân tín của gia đình họ Ngô.

90. LÝ NGỌC Tú Tên thật là Hồ Đăng Xuân, mật vụ của Ngô Đình Cẩn. Sinh viên.

91. MAXWEL D TAYLOR Đại tướng. Đã cùng STALEY làm ra kế hoạch STALEY-TAYLOR, nhằm bình định miền Nam Việt Nam trong vòng 18 tháng.

92. THÀNH THÁI một ông vua nhà Nguyễn bị truất ngôi vì có tình thần chống Pháp.

93. NGUYỄN NGỌC THƠ Sứ giả của Diệm đi chiêu hồi Ba Cụt. Sau được Diệm cử làm Đại sứ Việt Nam Cộng hòa tại Nhật-Bản. Đốc phủ sứ ở Long Xuyên thời Pháp thuộc. Một đại điền chủ có thế lực lớn hồi bấy giờ.

94. NGUYỄN VĂN THIỆU Sĩ quan ở cấp bậc trung úy thời kỳ đầu chính quyền Ngô Đình Diệm. Sau này là Tổng thống Việt Nam Cộng Hòa.

95. LÊ QUANG VINH (tức BA CỤT) Tướng của Hòa Hảo Chống Diệm, đem 4.000 quân bản bộ từ Rừng Sát về phong tỏa Sài Gòn. Sau nghe lời người cậu ruột là Huỳnh Kim Hoàn định về hợp tác với Diệm. Bị sa vào bẫy của Diệm, rồi bị Tòa án Quân sự Cần Thơ xử tử hình, và đưa Ba Cụt đi chém đầu ngay.

96. LÊ VĂN VIỄN (tức Bảy Viễn) Thủ lĩnh Bình Xuyên. Thời kỳ Pháp thuộc là một tay anh chị đứng bên ô-tô. Quê ở Bạc Liêu (Minh Hải). Những ngày đầu Cách mạng Tháng 8 theo kháng chiến vào Bưng. Sau trở vào thành đầu hàng giặc. Tự phong là tướng, và chống lại kháng chiến.

97. NAPOLÉON VALÉRIANO Đại tá tình báo Phi-Luật-Tân. Người của CIA. Bạn của Lansdale. Đoàn áp phong trào yêu nước của người HUK.

98. NGUYỄN VĂN VỸ Thiếu tướng. Tham mưu trưởng quân đội Việt Nam Cộng hòa.

99. X.30 Điệp viên của Công an. Nhân vật chính trong tác phẩm. Tên thật là Trần Đình Thọ. Xuất thân trong một gia đình quan lại. Tham gia hoạt động trong ngành công an (Ban Quân Ngoại Sở Công Trung Bộ) từ ngày Chính quyền nhân dân thành lập. Bạn thân của Vũ Long.

CÁC TỔ CHỨC PHẢN ĐỘNG TRONG NƯỚC VÀ CƠ QUAN TÌNH BÁO PHẢN GIÁN QUỐC TẾ VIẾT TRONG TÁC PHẨM.

1. Liên đoàn Công giáo chống Cộng: Do Hồng y giáo chủ DRAPIER thành lập tháng 3-1946, nhằm thực hiện âm mưu lật đổ Chính quyền Cách mạng.

2. Liên Tôn chống Cộng : Do các phần tử phản động trong Công giáo và Phật giáo ở 3 tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An và Hà Tĩnh liên minh tổ chức để làm hậu thuẫn cho thực dân Pháp đổ bộ vào miền Bắc Liên Khu 4 (cũ).

3. SERVICE ETUDES DOCUMENTS CONTRE ESPION NAGE(S.E.D.C.E) : Sở nghiên cứu tư liệu phản gián của Pháp

4. DEUXIEME BUREAU (Phòng Nhì Pháp) : Cơ quan tình báo Pháp.

5. Intelligence Service : Cơ quan tình báo Anh

6. Hắc Long : Cơ quan tình báo Nhật.

7. Đốc sát Bộ : Cơ quan tình báo của Trung Hoa Quốc Dân Đảng.

8. Central Intelligence Agency (CIA) : Cơ quan tình báo Mỹ

9. Defence Intelligence Agency (DIA) : Cơ quan phản gián Mỹ.

10. Office of Strategic Services (O.S.S.) : Cơ quan tình báo Mỹ trong thời kỳ Đệ nhị thế chiến.

11. Sở nghiên cứu Chính trị - Xã hội : Cơ quan mật vụ của ngụy quyền ở miền Nam trong thời kỳ Ngô Đình Diệm làm Tổng thống.

12. Đại Việt Quốc xá : Do Ngô Đình Diệm tổ chức. Ban đầu thân Nhật, sau thân Mỹ.

13. Việt Nam Quốc Dân Đảng : Thân Trung Hoa Quốc Dân Đảng. Do Nguyễn Tường Tam và Vũ Hồng Khanh cầm đầu.

14. Đại Việt Quốc Dân Đảng : Thân Nhật. Do Trương Tú Anh thành lập.

15. Đại Việt Dân Chánh Đảng : Thân Nhật. Do tướng Hắc Long MATSUI bỏ tiền ra thành lập, suy tôn Lý Đông A làm lãnh tụ.

16. Phục Quốc Hội : Thân Mỹ. Do anh em Nguyễn Văn Phước và Nguyễn Thành Phương thành lập để ủng hộ Ngô Đình Diệm.

17. Đảng Cần lao nhân vị : Thân Mỹ. Do Ngô Đình Nhu thành lập.

18. Đảng Phục Quốc Đồng Minh : Thân Mỹ. Do Võ Văn Hải thành lập.

19. Phong trào Cách mạng Quốc gia : Thân Mỹ. Do Ngô Đình Nhu thành lập.

20. Tổ chức Phụ Nữ Liên Đới : Thân Mỹ. Do Trần Lệ Xuân (vợ N.D.Nhu) thành lập)

21. Mặt trận Thống Nhất Toàn Lực Quốc Gia : Do Hộ pháp Phạm Công Tắc thành lập để chống lại Ngô Đình Diệm.

TƯ LIỆU NƯỚC NGOÀI NÓI VỀ NGÔ ĐÌNH DIỆM ĐỐI PHÓ VỚI CÁC GIÁO PHÁI Ở MIỀN NAM.

Trích "L'échec Américain au Viet-Nam vu par un Américain"

(Sự thất bại của Mỹ ở Việt Nam dưới con mắt của một người Mỹ)

Tác giả : Hilaire du Berrier

NXB : L'ordre Du Jour. La Table Ronde.

L'ECHEC AMERICAIN AU VIET-NAM VU PAR UN AMERICAIN

L'ambassadeur de Diem au Japon était Nguyên Ngoc Tho, le ministre des Finances dont nous avons parlé dans un chapitre precedent. Tho était heureux à Tokyo du moment qu'on le laissait accomplir sa tâche en paix. A/me Nhu 1'avait íancé vertement devant tout le personnel de Vamhassade au cours dfune de ses visites; Tho avait laissé passer Vorage avec le même sang-froid que lorsque sa jolie secretaire, qui partageait ses repas, avait été renvoyée à la table des dome\$tiques pour la durée du séjour de la visiteuse. Il put se consoler en songeant que Diem, ce célibataire qui craignait les femmes, était traité de la même fa^on dans son propre palais par cette femme.

ĐÃ ĐƯA VÀO SỰ THẬT VỀ X.30 như sau :

Vừa nghe lão Sanh nói, Phan Thúc Định vừa để ý nghe câu chuyện của các nhà báo ở bàn bên. Đây là câu chuyện của họ:

- *Đệ nhất phu nhân qua Đông Kinh và ở đó bà mắng nhiếc ông đại sứ Nguyễn Ngọc Thơ thậm tệ.*
- *Thái độ Nguyễn Ngọc Thơ ra sao ?*
- *Tổng thống nhiều khi còn bị bà nạt nộ la ó ở trong dinh mà không dám ngửng đầu lên, hướng chi là Thơ !*

L'ECHEC ÀMÉRICAIN AU VIET NAM VU PAR UN AMÉRICAIN

Sept ans après cet article, PAssociated Press annonca, dans une dépêche de Saigon datée du 23 mars 1964, que la foule affluait à une exposition des biens mal acquis par la famille de Diem évalués à vingt millions et exposes dans la spacieuse demeure de Mme Nhu, à Dalai. Vingt millions de dollars de butin, voilà qui représente une fortune colossale acquise en butin, voilà qui représente une fortune colossale acquise en neuf ans ! Et encore, ceci n'était que ce qui avait été abandonné sur place. L'Agence posait ia question : combien avait-on mis à Pabri à Pétranger ?

ĐÃ ĐƯA VÀO SỰ THẬT VỀ X.30 như sau :

Đình Nhu hỏi :

- *Khu nghỉ mát của nhà ta sắp xong chưa ?*

Trần Lệ Xuân cầm quai ví đu đưa, vẻ sung sướng mãn nguyện:

- *Sắp xong rồi. Thế mà mất đến hai triệu đô-la đấy anh ạ. Hôm nào anh lên nghỉ, anh hẳn bằng lòng. Em đã bảo mấy ông kiến trúc sư Pháp là không cần phải tính toán tiền nong, cứ xây bằng những vật liệu quý nhất, cứ vẽ kiểu sao cho tráng lệ, thật vĩ đại y như nhà nghỉ mát riêng của các tỷ phú Mỹ. Có phòng gương khiêu vũ, có bể tắm, có khu vườn nuôi thú, có phòng chiếu bóng, có nơi hòa nhạc...*

GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU

22. TÔI ĐÃ CÓ CÁCH GIẢI QUYẾT

Sân bay Phú Bài diễn ra một quang cảnh khác thường. Hai bên đường, từ Quốc lộ số 1 đến sân bay dày đặc lính dù. Những mũi súng hích lên, ngơ ngác chĩa vào các làng mạc xa lạ. Thỉnh thoảng, một cái xe "dip" sơn biển vàng của quân cảnh đi lại. Không có một bóng người dân thường, nhưng những con mắt cú, ẩn dưới mắt kính xám to, dưới vành chiếc mũ sắt trắng sùm sụp, vẫn soi mói từng gốc cây, từng bờ ruộng.

Vành ngoài sân bay, những lô cốt lớn nhỏ đã được tăng cường lính gác, lại có thêm mười chiếc xe tăng "Séc - man" sừng sững, vươn dài nòng đại bác trong tư thế sẵn sàng nhả đạn.

Trong sân bay, đông nghịt quân cảnh. Mũ sắt của chúng trắng lóa dưới ánh nắng. Không khí căng thẳng chờ đợi.

Trong phòng khách của sân bay, có hai người đang đứng nói chuyện, vẻ nóng ruột. Hai người cùng có khuôn mặt giống nhau, bù bự, lông mày rậm, mắt nhiều lòng trắng bất chợt đảo nhanh sắc lẹm rồi lại trở lại bình thường như không để ý gì.

Một người ngoài sáu mươi tuổi, thân hình béo tốt, bệ vệ trong cái áo chùng đen, lưng lảng chiếc thánh giá to tướng trước ngực. Một người vào khoảng năm mươi lăm, đội khăn xếp, áo gấm, quần lụa, hàm kinh, miệng nhai trầu bồm bồm. Người khoác áo thày tu là giám mục Ngô Đình Thục.

Người mặc áo gấm, ăn trầu là cậu Cố Trầu - đại diện chánh phủ Việt Nam Cộng hòa tại Trung phần. Mặc dầu chung quanh hai người, bọn mật vụ, vệ sĩ đã đứng tận xa, nhưng do cảnh giác nên họ vẫn nói chuyện rất nhỏ.

- Thưa Đức Cha, lão Tô-ma này người như thế nào ?

Ngô Đình Thục mỉm cười nhìn em. Ông biết em mình có thể hiểu rất rõ Trung phần, nhất là thành phố Huế nhưng nhãn quan chỉ giới hạn ở đó thôi, vì Cẩn chưa hề xuất ngoại, ít tiếp xúc với những cơ quan, những nhân vật trọng yếu của nước ngoài. Vả lại, sự nghiệp của cậu em này trong gia đình là nhờ các ông anh như ông, Ngô Đình Diệm, Ngô Đình Nhu. Cho nên, ông thường bổ sung cho cái sự ít hiểu biết đó của Ngô Đình Cẩn. Tay vuốt thánh giá, Ngô Đình Thục nói bằng giọng tự hào :

- Ít người biết rõ lai lịch của Tô-ma. Nhưng, lạ Chúa, chúng ta phải biết. Năm 1939, khi Thế chiến thứ hai bùng nổ, Tô-ma hai mươi lăm tuổi. Tuy quốc tịch Hoa Kỳ, sinh ở bang Téch-dat, nhưng lại làm việc cho Giét-ta-pô, được phái sang hoạt động ở Thụy Sĩ để tìm hiểu những hoạt động gián điệp của phe đồng minh, Ở Thụy Sĩ, với quốc tịch Hoa Kỳ, ông ta làm quen được với nhiều người Mỹ qua lại Thụy Sĩ. Nhờ đó, ông ta cung cấp được khá nhiều tin tức cho Giét-ta-pô. Năm 1942, khi ngài A-len Đa-lét, Giám đốc Cục tình báo Trung ương Mỹ đến Thụy Sĩ, với nhiệm vụ đặc biệt của tổng thống Rô-dơ-ven ủy thác đã tìm cách bắt liên lạc với chính phủ Đức quốc xã của Hit-le, thì ngài gặp Tô-ma. Ông Tô-ma đã đứng ra làm môi giới cho ngài Đa-lét gặp được đại diện của Hit-le. Nhờ cái công lớn đó, khi cuộc thế chiến kết thúc ông được ngài Đa-lét đón về Hoa Kỳ và trở thành người cộng sự đắc lực của ngài. Ông ta đã ở ngoại giao đoàn Hoa Kỳ tại nhiều nước Nam Mỹ. Tháng 7- 1954 chỉ mấy giờ sau khi Hiệp định Giơ-ne-vơ về Đông Dương được ký kết. Đa-lét đã cử ông ta cấp tốc đến Sài Gòn công cán bí mật. Chính lần ấy, ông ta đến gặp tôi, mang theo thư riêng của chú Diệm...

Ngô Đình Cẩn nhả bã trầu ra khỏi miệng, vút xuống đất, không kể phòng khách đã được lau chùi sạch bóng. Ngô Đình Thục vẫn thủng thỉnh nói :

- Ông ta là người rất tin cẩn của ngài Đa-lét, là cánh tay phải của tổng thống Hoa Kỳ. Ông ta là một nhân vật quan trọng, tuy ít xuất đầu lộ diện. Ông Tô-nia, ông Phi-sin, ông Lân-sên... là những nhân vật quan trọng. Tiếng nói của những ông ấy góp một phần quyết định vào chánh sách của chánh phủ Hoa Kỳ ở Việt Nam. Chúng ta không nên để thất ý họ.

- Thưa Đức Cha, chắc ông ta sẽ ra cùng với Trần Kim Tuyến?

Ngô Đình Thục gật đầu :

- Đúng vậy !

Ngô Đình Cẩn cau mày :

- Nhưng em không ưa cái lão Tuyến này.

- Tôi cũng không ưa hẳn. Nhưng dù sao hẳn cũng là người chống Cộng sản quyết liệt. Chúng ta cần tập hợp những người như vậy. Người Hoa Kỳ tín nhiệm hẳn lắm.

- Chính điều ấy làm em không chịu nổi, không thể như thế được ! Cái gì cũng phải qua chúng ta chứ. Còn hẳn đối với Cộng sản thì em cũng đã biết...

Bộ mặt tròn, trán thấp, nước da bánh mật, đôi mắt sắc hơi xếch hiện ra trong đầu Cẩn - bộ mặt của Giám đốc sở Nghiên cứu chính trị và xã hội trung ương thuộc Phủ Tổng thống Việt Nam Cộng hòa Trần Kim Tuyến. Cẩn cố xua đi cái ấn tượng khó chịu đối với cái bộ mặt bánh mật lạnh lùng ấy.

Tuyến là con trai Trần Kim Đắc - một tổng đốc khét tiếng trong việc đàn áp Cách mạng ở các tỉnh Trung du Bắc bộ. Hàng trăm người ở những nơi Trần Kim Đắc làm quan đã bị tù đầy, chém giết vì tội "có âm mưu chống lại nhà nước bảo hộ Đại Pháp". Vì vậy, "Nhà nước bảo hộ Đại Pháp" đã khen thưởng Đắc nhiều lần và ban đặc ân cho cậu ấm Trần Kim Tuyến vào học trường An-be Xa-rô, tiếp đó là trường Luật khoa Hà Nội, để cậu nối nghiệp cha. Năm 1944, Tuyến tốt nghiệp cử nhân luật. Hẳn đang chuẩn bị đi làm tri huyện thì nổ ra vụ Nhật đảo chính Pháp tháng 3-1945, rồi Tổng khởi nghĩa của Việt Minh. "Giấc mộng vàng" của Tuyến bị tan vỡ. Cách mạng lại đòi bố Tuyến ra trước Tòa án Nhân dân trả nợ máu. Quân đội Tưởng Giới Thạch sang. Trần Kim Tuyến cho là thời cơ đã đến, vào Đại Việt Quốc Dân đảng⁹⁸, điên cuồng chống phá chính quyền nhân dân. Dựa vào bọn lính Tưởng, Tuyến gây ra nhiều vụ ám sát, tổng tiến, bắt cóc cán bộ Việt Minh.

Tháng 7 năm 1946, khi vụ Ôn Như Hầu bị khám phá, bọn Đốc Sát Bộ⁹⁹ của Tưởng vội vã đưa Tuyến sang Hồng Kông, giới thiệu Tuyến cho một cơ quan gián điệp Mỹ lấy tên là O.S.S¹⁰⁰. Ở đó, thỉnh thoảng Tuyến đến yết kiến Vĩnh Thụy¹⁰¹.

Năm 1950, o.s.s. đưa Tuyến sang học ở trường Mi-si-gân. Từ trường học chính trị đó, năm 1953 Tuyến được tiếp xúc với một người Việt cũng do Mỹ đưa sang học sau Tuyến là Ngô Đình Diệm. Trần Kim Tuyến trở thành người thân cận của "Cụ lớn" Diệm.

Tất cả những điều ấy Cẩn biết rõ. Nhưng một điều Cẩn không biết là tại sao suốt từ năm 1956 đến nay, người Mỹ luôn để Trần Kim Tuyến gần gũi Ngô Đình Diệm... Cẩn cảm thấy hình như Tuyến được một sự tín nhiệm đặc biệt của người Mỹ. Điều đó làm Cẩn khó chịu. Cẩn muốn trên đất Việt Nam này, chỉ riêng anh em hẳn giao thiệp với người Mỹ, và người Mỹ cũng chỉ nên giao thiệp với riêng anh em hẳn mà thôi !

Tiếng động cơ máy bay ri rầm, to dần. Kim đồng hồ trong phòng khách sân bay chỉ mười hai giờ mười phút. Đám quân cảnh mũ sắt trắng và lũ mật thám mặc thường phục dàn trận hộ vệ anh em

---

⁹⁸ Tổ chức của Việt Nam Quốc Dân đảng chuyên hoạt động tổng tiền, giết người, cướp của

⁹⁹ Cơ quan tình báo của Tưởng Giới Thạch

¹⁰⁰ Cơ quan tình báo Mỹ. Tiền thân của CIA ngày nay : Office of strategic Service.

¹⁰¹ Bảo Đại.

Cẩn nhón nhác. Chúng nhìn chiếc Công-sten-la-xi-ong xuất hiện trên bầu trời, đôi cánh bạc phản chiếu ánh sáng đục như màu sữa loãng. Chiếc máy bay lượn một vòng trước khi hạ cánh. Anh em Ngô Đình Cẩn rời phòng khách bước ra sân hay.

Trên máy bay bước xuống một Mỹ, một Việt. Cả hai đều ở tuổi trên bốn mươi. Người Mỹ dong dỏng cao, tóc hung, đeo cặp kính mát to, mặc quần téch-gan sẫm và sơ mi cộc tay mỏng in màu sắc sỡ những hình cây dừa, phi nữ khỏa thân. Trên cổ tay trái đầy lông đỏ hung hung nổi bật một cái dây lắc vàng. Người Việt thấp, dáng đi như đàn bà, trịnh trọng trong bộ quần áo bằng vải sát-kin trắng.

- Chào Đức Cha, chào Ngài đại diện...

Gã người Mỹ nói tiếng Việt sõi. Trần Kim Tuyến hơi nhếch miệng. Ngô Đình Thục tươi cười :

- Chào ngài Trung tá, chào ngài Giám đốc.

Ngô Đình Cẩn đưa cả hai tay đỡ lấy tay Tô-ma. Bốn người bước vào phòng khách sân bay. Tô-ma hỏi nhỏ Cẩn :

- Ngoài hai ngài ra, có ai biết chúng tôi ra đây không ?

- Dạ, chúng tôi hoàn toàn giữ bí mật về hành trình của hai ngài.

Tô-ma gật đầu bằng lòng :

- Tốt lắm !

Bọn vệ sĩ vẫn lùi thúi theo sau cách khoảng dăm mét. Lúc mọi người không để ý, có một quân cảnh bất chợt đưa nhanh tay lên một cái khuy áo trước ngực.

Ngoài cửa phòng khách, một dãy xe hơi bóng lộn đứng đợi sẵn. Bọn hộ vệ bước tới mở cửa xe và đứng nghiêm, Tô-ma và Thục ngồi chung một xe. Tuyến và Cẩn như một đôi tình nhân gượng gạo bước lên một xe khác. Bọn vệ sĩ cúi đầu đóng sập cửa xe lại và lao vội lên những xe sau.

Chiếc xe "díp" quân cảnh rít còi đi trước mở đường. Đoàn xe hơn chục chiếc Ca-đi-lắc, Mec-xê-dét... nói đuôi nhau, và được khóa đuôi bằng một xe quân cảnh khác.

Đoàn xe đi vào thành phố Huế, qua cầu An Cựu, đường Lê Thái Tổ, đến "Tòa đại diện chánh phủ Trung phần" ngất ngưỡng trên đường Hàm Nghi, Đó là một ngôi nhà xây theo lối cổ, ánh sáng bên ngoài đường như không lọt vào được. Lính gác và bọn mật vụ mặc thường phục qua lại canh phòng.

Ngay sáng hôm sau tại phòng tiếp khách lộng lẫy của Ngô Đình Cẩn, bốn nhân vật quan trọng đó gặp nhau. Họ ngồi mỗi người một kiểu trên chiếc ghế bành đệm nhung, quanh một cái bàn gỗ lúp chạm khắc cầu kỳ.

Tô-ma chủ trì cuộc họp. Hắn nói với Ngô Đình Cẩn, vẻ giận dữ :

- Chúng tôi rất không bằng lòng vì tình hình an ninh của địa phương ngài cai trị, ngài đại diện.

Ngô Đình Cẩn làm bộ ngạc nhiên :

- Xin lỗi, tôi không hiểu Ngài định nói gì, thưa ngài trung tá.

Cặp mắt mèo của Tô-ma soi mói :

- Chúng tôi được biết tình hình các trường học ở trong thành phố không được ổn định. Đã có truyền đơn, khẩu hiệu đả đảo người Mỹ và hô hào học sinh, sinh viên xuống đường...

Tô-ma ngừng lại, Trần Kim Tuyến lạnh lùng chêm vào :

- Ý trung tá Tô-ma muốn nói Việt Cộng đang châm ngòi lửa trong đám thanh niên, không biết ông đã rõ hay chưa ?

Cẩn thận nhiên :

- À, thưa hai ngài, tưởng chuyện gì chứ chuyện đó thì tôi đã có cách giải quyết.

Trần Kim Tuyến nhếch miệng cười bí hiểm. Tô-ma vẫn lớn giọng :

- Ý kiến của chúng tôi, xin lỗi các ngài nếu các ngài có phật ý, là công việc của các ngài tiến hành không tốt, nếu tôi không muốn nói là quá tồi ! Ngô tổng thống có chuyển đến ngài cố vấn Lên-sđen bản tường trình đặc biệt về tình hình Trung phần của ngài đại diện đây (hắn giơ tay về phía Ngô Đình Cẩn). Chúng tôi đã nghiên cứu kỹ bản tường trình mật đó. Tôi được truyền đạt ý kiến của thiếu tướng Lên-sđen như sau...

Hắn ngừng lại nhìn Ngô Đình Cẩn làm Cẩn lúng túng, rồi chậm rãi :

- Thiếu tướng Lên-sđen nói rằng có lẽ ngài thủ lĩnh ở Trung phần hoặc là quá chủ quan, hoặc là không nắm vững tình hình nên mới viết bản tường trình đó.

Giám mục Ngô Đình Thục, mặt đỏ bừng, mắt mở to, nhìn chòng chọc vào Tô - ma, ngập ngừng muốn nói điều gì, nhưng sau lại thôi. Trái hẳn với anh, Ngô Đình Cẩn mặt đã trắng bệch tại càng trắng bệch hơn, bức tức ngồi lặng đi. Trần Kim Tuyến mân mê chiếc cốc pha - lê, mắt không bỏ sót một cử chỉ nào của hai anh em họ Ngô.

Giọng Tô-ma vẫn vừa khó chịu, vừa trịch thượng :

- Có lẽ các ngài quên rằng : ở khắp nơi trên đất nước này đều có người của chúng tôi. Những nguồn tin riêng nhưng rất đáng tin của ngài Lên-sđen cho biết tình hình năm 1959 ở Trung phần không còn thuần thực như trước. Nhiều chỗ chúng ta không đặt chân tới được và đã biến thành căn cứ của Việt Cộng. Bọn người Thượng ở nhiều vùng đã đi theo Việt Cộng chống lại chúng ta. Việc dồn dân lập ấp chiến lược gặp nhiều khó khăn chưa được thực hiện nổi một phần ba kế hoạch dự kiến. Việt Cộng ma quái đã chui được vào trại dinh điền phá từ trong phá ra. Miền đồng bằng không còn là nơi thái bình nữa. Ở các thành phố, tình hình cũng đáng lo ngại. Các báo chí dùng những danh từ "ngoại kiều", "ngoại bang", "Mẻo"... trong những bài đả kích Hoa Kỳ. Ở các trường học, nhất là các trường đại học, bọn giáo sư công khai kêu gọi sinh viên và học sinh "chống sự xâm lược của ngoại bang" vân vân... Tình hình thực tế là như thế. Chúng tôi đã mất vào đây hàng tỷ đô la rồi mà Việt Cộng vẫn không bị tiêu diệt, vẫn ngày một mạnh lên và hoạt động dồn dập... Thế đấy, mà ngài đại diện bảo là đã có cách giải quyết ?

Tô-ma từng tiếng một với giọng đay nghiến. Hắn đứng lên, vừa đi lại trong phòng, vừa nói tiếp :

- Các ngài có thể cho là thiếu tướng Lên-sđen¹⁰² không sát tình hình Trung phần bằng các ngài ! Các ngài có thể nói người Hoa Kỳ chúng tôi là thối phồng sự việc ! Các ngài có thể nghi ngờ thiện chí của C.I.A ! Tùy các ngài ! Nhưng tôi vẫn xin phép nhắc lại để các ngài rõ : Đối phương của chúng ta đã chuyển mình rồi, đã bắt đầu công khai tấn công chúng ta về mọi mặt. Sống trong dinh thự, lâu đài, các ngài có biết bên ngoài Việt Cộng đã bắt đầu hành động chưa ? Hay các ngài biết nhưng không dám nói ra vì sợ ảnh hưởng đến uy tín ? Đến viện trợ ? Không ! Chúng ta phải nhìn thẳng vào sự thật, dù đó là một sự thật đáng buồn. Thiếu tướng Lên-sđen muốn nhờ tôi thông báo với các ngài sự không bằng lòng và lo ngại của ngài. Những tin tức gần đây đã cho ta thấy rõ tình hình đã đến một bước ngoặt. Gió đã xoay chiều rồi ! Nếu chúng ta không kịp thời đối phó thì chiều gió ngược sẽ thổi bay chúng ta ra biển Đông và mảnh đất này chắc chắn sẽ rơi vào tay Việt Cộng. Lúc bấy giờ, kế hoạch "Bắc tiến" của các ngài sẽ bị tan vỡ, chiến lược toàn cầu của Hoa Kỳ sẽ bị đứt một mắt xích...

---

¹⁰² Thời gian này, Lên-sđen được thăng chức thiếu tướng.

Không khí trở nên nặng nề. Máy điều hòa nhiệt độ trong phòng chỉ 20 độ c, nhưng anh em họ Ngô thấy nóng khắp người. Mặt Cẩn càng trắng bệch hơn. Những lời của Tô-ma gây cho hắn nhiều phản ứng, nhưng hắn không dám công khai chống lại.

Tô-ma đến bàn, rót rượu, nốc cạn liền hai cốc ạch-ky rồi nghiêng mình về phía Cẩn trình trọng:

- Vì vậy, thừa lệnh thiếu tướng Lên-sđen và Ngô Tổng thống tôi và ngài giám đốc sở nghiên cứu chánh trị và xã hội trung ương ra đây. Hôm qua, tôi đã chuyển giao cho ngài bản kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" để ngài nghiên cứu. Bản kế hoạch này đã được chi nhánh Đông Nam Á thuộc Cục tình báo trung Ương chung tôi thông qua. Nó là một bộ phận và là bước phát triển trong tình hình mới của bản kế hoạch "4 điểm" mà Ngô tổng thống đã vạch ra từ những ngày đầu tiên ngài nắm chính quyền. Hôm nay, chúng tôi mong ngài cho biết ý kiến để chúng ta cùng cộng tác hành động.

Cẩn nín thở. Hắn hết bực tức với Tô-ma, khi nghĩ đến số tiền "viện trợ" to lớn có thể nhận được để xúc tiến kế hoạch này.

Hắn nói :

- Chúng tôi đã nghiên cứu kỹ và hoàn toàn tán thành bản kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU". Bản kế hoạch đó hoàn toàn phù hợp với mục đích chúng tôi đã theo đuổi từ trước đến nay : Phải bình định hoàn toàn miền Nam này để chuẩn bị "Bắc tiến". Chúng tôi rất khâm phục các ngài đã vạch ra những biện pháp chu đáo, tỉ mỉ, cụ thể. Ở thành phố cũng như vùng thôn quê thậm chí ở các căn cứ của Việt Cộng, chúng ta phải cho từng người lọt vào các tổ chức của chúng để nắm tình hình và phá từ trong ra. Đồng thời, chúng ta sẽ tiến hành những cuộc càn quét công khai của quân đội quốc gia kết hợp với những đột kích bí mật chớp nhoáng của lực lượng đặc biệt để tiêu diệt các hang ổ và các đơn vị vũ trang Việt Cộng. Chúng ta còn phải chuẩn bị người để tung ra miền Bắc phá hoại, không để Cộng sản yên ổn thì chúng ta mới có thể bình định được miền Nam này...

Giám mục Ngô Đình Thục ngồi thẳng người, chiếc thánh giá lơ lửng trước ngực, lim dim mắt ra chiều suy nghĩ, thỉnh thoảng gật đầu tán thành ý kiến của em. Tô-ma nốc cạn thêm một cốc rượu nữa, cũng gật đầu, khen Cẩn :

- Đúng ! Đúng như vậy ! Chúng ta phải làm gió thổi ngược tại quét tất cả bọn Cộng sản, bọn nào chống đối lại chúng ta, bọn nào hay kêu gọi hiệp thương, tổng tuyển cử, không công nhận ảnh hưởng của Hoa Kỳ trên đất nước này. Những kẻ đó sẽ bị giết hoặc là sẽ vào trại giam...

Thấy Tô-ma khen, Ngô Đình Cẩn càng say sưa :

- Phá Việt Cộng tận gốc ? Đó là quốc sách của chúng tôi. Ngô tổng thống đã ban hành sắc luật 10/59 và thiết lập "Tòa án Quân sự đặc biệt", thẳng tay tiêu trừ Cộng sản và các Giáo phái đối lập. Điều này chắc chắn các ngài cũng đã thấy, nhưng vẫn chưa đủ. Gia huynh tôi, cố vấn chánh trị của tổng thống¹⁰³ , chẳng đã nói : "Phải đập căm hờn của quần chúng mà tiến lên".

Đối với bọn Cộng sản, chúng tôi không bao giờ chùn tay. Chúng tôi hoan nghênh và biết ơn sự giúp đỡ tận tình của các ngài. Chúng tôi sẽ thực thi kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU".

Hắn ngừng lại một chút, nhìn Tô-ma như để thăm dò thái độ, rồi hạ thấp giọng :

- Miễn là Hoa Kỳ giúp cho chúng tôi đầy đủ... phương tiện.

Tô-ma đưa mắt cho Trần Kim Tuyến. Tuyến cười, nói chậm rãi :

- Theo đề nghị của C.I.A cơ quan Viện trợ kinh tế Hoa Kỳ thỏa thuận trích ra năm mươi triệu đô la cho kế hoạch này.

---

¹⁰³ Chỉ Ngô Đình Nhu

Nét mặt Ngô Đình Cẩn tươi hẳn lên. Tô-ma tiếp lời Trần Kim Tuyến, nhắc nhở :

- Người Hoa Kỳ chúng tôi chỉ yêu cầu các ngài dùng món tiền đó hoàn toàn vào công việc bình định cho hữu hiệu.

Giám mục Ngô Đình Thục cười gượng, nhắc Tô-ma một câu ý nhị :

- Ngài Tô-ma, trong thánh kinh, đức tông đồ Tô-ma biểu hiện cho lòng hoài nghi, thiếu đức tin !

Tô-ma không chút tự ái.

- Xin lỗi Đức giám mục, đó là nghề nghiệp của chúng tôi !

Ngô Đình Cẩn tảng lờ như không biết gì, nói :

- Chúng tôi còn có một điều băn khoăn nữa muốn trình bày với các ngài : chúng tôi cần một số người để giúp việc có năng lực, tin được.

Trần Kim Tuyến đặt chiếc cốc pha lê đang xoay trên tay xuống, ngồi thẳng người đáp :

- Ngô tổng thống cũng đã lo lắng đến điều đó. Tổng thống sẽ cử ra đây một người tổng thống hết sức ưu ái, một người đã từng góp sức với tổng thống trong những ngày người còn bôn ba ở hai ngoại, một người đã được thử thách với chúng ta, có đầy đủ năng lực, một người mà các ngài chắc đã nghe tên... Người đó là Phan Thúc Định.

23. NỤ CƯỜI CỦA NGƯỜI TRONG ẢNH

Trở lại Huế lần này. Phan Thúc Định được xe hơi riêng của Ngô Đình Cẩn đón, có mấy công chức cao cấp của Tòa đại diện Phủ tổng thống ở Trung phân xung xính com-lê đứng đợi ở sân hay, có quân cảnh bảo vệ. Qua cửa xe, anh nhìn thấy thành phố Huế có nhiều thay đổi. Sân bay Phú Bài được mở rộng. Máy bay trực thăng quân sự nằm một dãy như những con chuồn chuồn khổng lồ. Những kiện hàng có đóng dấu U. S. Army¹⁰⁴ xếp từng đống. Đồn lính, trại lính rải khắp nơi. Chỗ nao cũng có dây thép gai, lô cốt. Những tên lính đủ sắc phục qua lại nhốn nháo. Xen vào đó là những bãi pháo nhô ra những nòng thép đen trũi.

Trước mắt anh là nội thành đã mất đi nhiều vẻ thơ mộng cổ kính. Những ngôi nhà nguy nga, lông lẩy, hiện đại mọc lên, đối mặt với những lâu đài, cung điện rêu phong bên kia sông, Trên dòng sông Hương, không phải chỉ có những con đò lơ lửng trôi theo giọng hò mái đẩy kéo dài, mà có những chiếc thuyền "hải quân cộng hòa" xé nước phóng qua, lô nhô bọn lính và súng ống.

Trên đường phố, xe nhà binh chạy rậm rịch, những chiếc xe GMC mười bánh lù lù như những con voi, những chiếc xe "dip" ló ra những ống quần ka-ki, giày đen của bọn sĩ quan Mỹ ghếch lên thành xe. Những chiếc Méc-xê-đét, Buýt, Ca-đi-lắc... bóng lộn mới xuất hiện. Cửa hàng bán xa xỉ phẩm, cửa hàng bán rượu, giải khát, tiệm nhảy, cửa hàng bán lon mũ cho lính tráng với những tên lai căng nửa Âu, nửa Á nhan nhản. Những hàng chữ Anh xen lẫn với những hàng chữ Việt. Những tà áo dài tím cổ truyền vắng đi, thay vào đó là những chiếc áo dài đủ màu, hoa sặc sỡ; những chiếc quần phẳng, áo sơ mi cụt tay hở cổ. Một rạp chiếu bóng với tấm biển quảng cáo khổng lồ vẽ một người phụ nữ trần nửa mình, tóc xõa man rợ, đôi mắt rưng rục vẻ dâm đãng, đang nháy một bên mắt khiêu khích khách qua đường. Dưới hình người đàn bà là hình mấy gã đàn ông đội mũ cao bồi to vành đang chĩa súng ngắn vào nhau với những hàng chữ quảng cáo rẻ tiền : "Phim Hoa Kỳ - Ly kỳ, rùng rợn, hấp dẫn từ đầu đến cuối"...

Phan Thúc Định u hoài như tâm trạng của người luyến tiếc những gì thơ mộng, êm đềm đã đi qua mà không bao giờ trở lại.

Ngô Đình Cẩn tiếp Phan Thúc Định ngay chiều ấy. Tên lãnh chúa Trung phân vừa nhai trầu bồm bồm, vừa nhìn Định :

- Tui rất sung sướng được tổng thống cử ông ra đây giúp tui. Nhưng có điều tui phải nói trước với ông là ở đây có khác với trong đó đôi chút.

Định biết hẳn muốn vừa phủ đầu vừa thăm dò anh. Trước khi ra làm việc với Cẩn, anh đã hỏi kỹ nhiều người về hẳn. Hẳn đa nghi xảo quyệt và độc đoán, tàn bạo. Hẳn nghi kỵ cả những người thân cận nhất. Nghi kỵ cả những người của Ngô Đình Diệm, Ngô Đình Nhu cử ra. Hẳn không muốn ai biết được những việc hẳn đã và đang làm. Cái nghi kỵ, độc đoán tàn bạo của hẳn là cái nghi kỵ, độc đoán của một tên vua phong kiến thời trung cổ.

Định ngồi im lắng nghe với vẻ mặt hết sức tôn trọng. Thấy thái độ anh lịch thiệp và lễ độ, vẻ soi mói của hẳn bớt dần.

Ngô Đình Cẩn nhả miếng trầu lải nhải nói về "uy tín" của hẳn đối với đồng bào miền Trung, về tài năng chỉ đạo của hẳn, đã tổ chức một bộ máy chánh quyền ở đây như thế nào... Hẳn hỏi thăm Ngô Đình Diệm, vợ chồng Ngô Đình Nhu, hỏi thăm tình hình làm việc với người Mỹ ở Phủ tổng thống. Cuối cùng là gia đình và bản thân Phan Thúc Định.

Biết Định sinh ra trong một gia đình có hận thù với Cách mạng và cũng đang sống độc thân, hán thích chí, cười ha hả :

---

¹⁰⁴ Quân đội hoa Kỳ.

- Thế thì tui với ông cùng làm việc được. Ngô tổng thống thật là sáng suốt khi cử ông ra giúp việc cho tui.

Hắn nói với Định về kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU". Trước khi rời Sài Gòn ra Huế, Phan Thúc Định đã được nghe Lên-sđên trình bày tỉ mỉ kế hoạch này trong một cuộc họp giữa anh em họ Ngô với bọn C.I.A. Sở dĩ cuộc họp hôm ấy có mặt Định là vì chúng đã quyết cử anh ra giúp Ngô Đình Cẩn thực hiện kế hoạch đó ở Trung phần. Bây giờ, nghe Cẩn trình bày lại, anh chỉ thấy có điều khác là hắn tự nhận toàn bộ kế hoạch là do hắn đã dày công suy nghĩ, soạn thảo ra, đề lên tổng thống.

- Tổng thống đã ngợi khen và chỉ thị phải thực hiện cho bằng được ; đồng thời cử ông ra đây giúp việc cho tui - Ngô Đình Cẩn nói - Trong bản kế hoạch, tui đã nói rõ Cộng sản chủ trương đánh chúng ta từ ba khu vực : vùng rừng núi, vùng đồng bằng và vùng nội thành. Tương kế tựu kế, chúng ta cũng phải đánh lại chúng trên cả ba mặt trận do chúng đề ra ấy ! Đây là một cuộc đọ sức quyết định !

Phan Thúc Định lễ phép :

- Chắc Cụ lớn đã có chương trình hành động cụ thể ?

Ngô Đình Cẩn cười tự đắc :

- Gậy ông đập lưng ông mà ! Điều đó ông chưa cần biết vội. Tui bố trí lực lượng đầy đủ trên cả ba mặt trận ấy rồi ! Bọn Cộng sản sẽ bị những đòn thật bất ngờ, và khi chúng biết ra thì tất cả tổ chức của chúng đã tan vỡ. Hà... hà... Ở vùng nội thành chúng ta phải chú ý đến bọn thợ thuyền, và thanh niên học sinh. Tui cho rằng chẳng nên mở trường học đại học làm gì. Bọn thanh niên bây giờ có tí học thức nào là nói lý thuyết nọ, lý thuyết kia ; không coi người lớn ra chi cả, trên không ra trên, dưới không ra dưới. Chúng nó học hết bậc trung học là cho chúng nó vào quân trường. Ông thấy có phải không ? Quân lực Cộng hòa vừa có thêm người, mà chúng ta cũng đỡ lo chúng nó chống đối.

Thấy Cẩn nói lan man, Phan Thúc Định muốn hắn trở lại vấn đề một cách khéo léo :

- Cụ lớn có thể cho tôi biết bốn phận tôi phải làm gì để khỏi phụ lòng ủy thác của tổng thống ?

Ngô Đình Cẩn trở lại ngay cái xảo quyết, khôn khéo của hắn:

- Ông mới ra đây, ông hãy nghỉ ngơi mấy hôm tìm hiểu tình hình đã. Ông đã là cố vấn của tổng thống thì có thể làm cố vấn tốt cho tui. Khi mô có việc chi cần đến ông, tui xin hỏi ông, ông góp ý kiến cho tui !

"Hắn vẫn giữ thói nghi kỵ và độc đoán !" - Định nghĩ thầm. Anh không hỏi gì thêm nữa, chỉ đề nghị hắn cho một chiếc xe riêng không cần tài xế, không cần vệ sĩ để tui có thể dễ dàng trực tiếp tìm hiểu tình hình mọi mặt, để có thể giúp Cụ lớn được nhiều việc và hữu hiệu, như tui đã làm khi có vinh dự ở bên tổng thống".

- Điều đó ông cứ tự nhiên !

Cẩn trả lời và nhìn anh tinh quái - Hắn nghĩ đến lời đồn đại về tính hay la cà các tiệm nhẩy, quán trà của anh khi ở Sài Gòn. Hắn cười ha hả :

- Người độc thân nào cũng ưa tự do mà !

*

* *

Theo đề nghị của Định, Ngô Đình Cẩn đồng ý xếp cho anh ở một biệt thự riêng ở ngoài Tòa đại diện và sử dụng riêng một chiếc xe hơi Méc-xê-đét. Anh không thể từ chối được hai nhân viên do Cẩn cử đến để hầu hạ anh. Một người vừa giúp việc, vừa là vệ sĩ.

Khi đến biệt thự, anh cho hai người này ở hai căn nhà dưới, rồi chấp tay sau lưng đi thăm từng gian buồng trong biệt thự.

Các gian buồng đều đầy đủ tiện nghi : giường, ghế, bàn kiểu mới, đài thu thanh, máy điều hòa. Với dáng điệu tường như bình thản, anh chăm chú nhìn cách bố trí đồ đạc, cách trang hoàng các buồng, cách mắc điện...

Sau khi không còn điều gì nghi ngờ nữa, anh gọi hai người nhân viên của Ngô Đình Cẩn phái đến hỏi :

- Trong hai anh, ai là người biết nấu ăn ?

Một người đứng tuổi xưng tên là Út tự nhận trước đây đã làm bếp ở khách sạn Morin, quen nấu các món ăn Âu, Á.

- Tôi không cần những món ăn cầu kỳ sang trọng - Định nói - chỉ cần anh giúp tôi công việc ăn uống bình thường. Buổi sáng, 6 giờ điểm tâm. Đúng 12 giờ cơm trưa, và 19 giờ là buổi cơm tối. Tôi có thói quen như thế. Đề nghị anh Út hãy theo đúng giờ giấc trên để khỏi ảnh hưởng đến nếp sinh hoạt của tôi.

- Thưa rõ ! - Người đàn ông có tên là Út nói cung kính.

- Còn anh ? - Phan Thúc Định nhìn người thanh niên có mấy chiếc răng vàng giả, hỏi - Anh gì nhỉ?

- Thưa, tôi là Mai Khém - Anh ta trả lời rồi nhanh nhẩu nói tiếp - Tôi được "Cậu"¹⁰⁵ dặn đến đây vừa giúp việc vừa làm vệ sĩ cho ông. Ngoài ra, tôi còn biết nghề lái xe nữa.

Phan Thúc Định có cảm giác hơi khó chịu khi nghe gã trả lời như thế. Nhưng anh vẫn giữ được thái độ lịch sự và ôn tồn nói :

- Giúp việc và trông coi nhà cửa lúc tôi đi vắng là cần thiết. Còn làm vệ sĩ và lái xe thì tôi đã thừa nơi Cụ lớn rằng tôi xin được miễn. Nhưng để khỏi phụ lòng Cụ lớn đã phái một người như anh am hiểu nhiều nghề và được Cụ lớn tin nhiệm, khi nào cần đến, nhất định tôi sẽ nhờ anh giúp cho những công việc đó.

Và Định mỉm cười nói :

- Chỉ khi nào mà tôi thấy cần thiết thôi nhé ! Còn không, thì xem như công việc chính của "anh bạn" là giúp tôi các công việc hàng ngày trong nhà.

Khi còn một mình, Định bắt đầu sắp xếp lại các thứ trong phòng khách. Bộ xa-lông dịch vào phía trong để hạn chế tiếng nói lọt ra bên ngoài. Khung ảnh Ngô Đình Diệm anh đặt vào chỗ trang trọng hơn. Tấm lịch treo tường có hình cô gái khỏa thân anh cất đi và thay vào đó một bức tranh phong cảnh. Hành lý của anh gồm có một chiếc va-li, một chiếc cặp xách tay và một máy ảnh. Các vật đó, anh cất vào tủ trong phòng ngủ. Rút kinh nghiệm trong thời kỳ ở dinh Gia Long, anh luôn luôn bí mật đánh dấu mỗi khi đi đâu, và không bao giờ anh để bất cứ tài liệu gì ở nhà. Vì anh thừa hiểu rằng Mai Khém được Ngô Đình Cẩn bố trí đến đây không phải chỉ giúp việc lật vật hàng ngày như dọn dẹp, canh gác nhà, đóng mở cửa vân vân ... mà nhiệm vụ chính của gã chắc chắn là giám sát, theo dõi anh. "Cái lối nghi kỵ đối với bất cứ ai không phải là người trong gia đình của Cẩn thể hiện quá rõ ràng - Định nhủ thầm - Nhất cử nhất động của ta rồi đây càng phải thận trọng, hết sức thận trọng !"

Vào phòng ngủ, anh mở ví lấy ra chiếc ảnh con rồi nhìn mặt mình trong tấm gương soi đặt trên chiếc bàn ngủ. Anh lấy khăn lau gương rồi lại nhìn thật lâu, thật cẩn thận. Diện mạo người trong ảnh và diện mạo anh trong gương là một. Cũng cái trán cao vuông, mái tóc đen lòa xòa; đôi mắt sáng, đen huyền nằm cân đối dưới cặp chân mày dài, đều đặn mọc gần đôi mắt; cũng cái mũi thẳng dọc

---

¹⁰⁵ Chỉ Ngô Đình Cẩn.

dừa; đôi môi vừa và cân đối mím chặt che kín hàm răng. Nhưng, lạ thay, chỉ có một nét khác nhau mà chỉ lúc này đem đối chiếu kỹ tấm ảnh mới nhận ra. Đó là cái mỉm cười của người trong ảnh mép hơi nhếch về phía bên trái một tí.

Phan Thúc Định cẩn thận cất chiếc ảnh vào ví, rồi lấy sổ tay ra ghi những công việc cần tiến hành trong ngày hôm sau.

24. MỘT CUỘC GẶP GỠ BẤT NGỜ TRÊN ĐƯỜNG PHỐ

Khoảng 9 giờ sáng, Định mới vào gặp Ngô Đình Cẩn vì hẳn bao giờ cũng dậy muộn, dềnh dàng đến giờ ấy mới làm việc.

Trước đó, anh lững thững dạo trên phố. Anh có thói quen như vậy từ ngày về Huế. Đi bộ một lúc vào buổi sáng đối với anh thật dễ chịu vì làm cho tâm hồn thư thái, thanh thản. Qua những giây phút ấy, anh thấy thêm yêu thương, gắn bó với thành phố quê hương, từ vòm cây, góc phố, con hẻm... Gió ban mai từ phía sông Hương tỏa ra mát lạnh. Gương mặt anh tươi tỉnh và đường như những khuôn mặt tình cờ anh gặp trên đường buổi sáng hôm nay cũng tươi tỉnh hơn mọi lần : khuôn mặt những phu nữ đi chợ, những người thợ đi làm, những viên chức đi đến công sở...

Anh lững thững bước trên đường Lê Thái Tổ còn thừa thớt người, qua trường Đại học Văn Khoa, anh trông thấy có hai cô gái đạp xe đi từ phía Võ Dã lên. Lúc chỉ còn cách bốn, năm mét anh bỗng nghe tiếng gọi :

- Anh Định !

Phan Thúc Định ngược mắt nhìn và nhận ra Vân Anh người thiếu nữ mặt áo dài xanh đi chiếc xe đạp trắng; còn cô gái kia mặc quần Âu áo sơ-mi cụt tay đi xe màu đỏ thì anh cảm thấy như chưa gặp lần nào.

- Chào Vân Anh ... - Định vừa chào vừa bước nhanh sang bên kia đường - ... Hôm nay em mặc áo dài nên anh không nhận ra.

Từ chỗ hai người, anh thoáng nghe cô gái kia hỏi khẽ :

- Chị quen anh Phan Thúc Định ?

Vân Anh nhìn người bạn gái hỏi lại :

- Chị cũng biết anh ấy sao ?

Cô gái làm thinh không trả lời. Vừa lúc đó, Định đã đến trước mặt Vân Anh và đưa tay ra.

Vân Anh chưa vội nắm bàn tay Định. Cô giới thiệu :

- Đây là chị Phương Lan, con gái cụ Án sát Trần bạn của em... và đây là anh Phan Thúc Định tiến sĩ luật, cố vấn của Ngô tổng thống, bạn học của mình hồi ở Pháp.

Định vừa bắt tay Vân Anh vừa nhìn cô gái. Cô khẽ gật đầu nhìn lại anh và nở một nụ cười gượng gạo.

Anh thả tay ra và hỏi Vân Anh :

- Em ra đây từ bao giờ và còn ở lại đây bao lâu ?

- Em mới ra được ba hôm. Còn ngày về thì chưa quyết định.

- Em có thể cho anh biết em ra Huế lần này làm gì được không?

Vân Anh cười :

- Xin lỗi anh, lúc này em chưa thể nói cho anh rõ được. Vì ... chưa phải lúc.

Phan Thúc Định nhún vai và quay sang phía cô gái :

- Xin lỗi cô, chúng tôi lâu mới gặp nhau, chuyện vui đấy thôi. Chắc làm mất thì giờ của cô.

Phương Lan nhìn anh với đôi mắt đẹp sắc sảo nhưng đượm buồn. Vân Anh cảm thấy có sự đổi thay trên nét mặt của Phương Lan nghĩ rằng "có lẽ bạn mình cảm thấy khó chịu khi mình và Phan Thúc Định mãi mê nói chuyện ở giữa đường". Cô khéo léo cáo từ :

- Hôm nay không tiện nói chuyện nhiều - Anh cho biết địa chỉ để em đến gặp anh một dịp khác vậy.

Phan Thúc Định cười vui vẻ :

- Với em thì được lắm chứ. Anh ở số nhà 42 đường Lê Thái Tổ, và nếu có đến thì nhớ đến vào buổi chiều nhé !

- 42 đường Lê Thái Tổ - Vân Anh khẽ reo lên - đó là biệt thự của một người Pháp trước năm 1945. Em đã có dịp vào đó rồi, vì hồi ấy con gái của ông ta là bạn học của em.

Khi từ giã, Vân Anh mỉm cười : "Hẹn gặp lại anh". Còn Phương Lan thì quay mặt dắt xe đi mà không một lời chào. Thái độ của Phương Lan làm cho Vân Anh khó hiểu. Khi hai người đi được một đoạn, Vân Anh mới hỏi :

- Mình cảm thấy Phương Lan có điều gì không vui ?

- Không ! Mình chỉ có hơi chóng mặt. Lúc nói nét mặt của cô đanh lại - Nhưng bây giờ thì đã thấy dễ chịu rồi.

- Có lẽ vì buổi sáng nay trời lạnh hơn mọi ngày - Vân Anh thêm vào - Nếu không cử động như thế này thì mình cũng đến rét cóng mất thôi.

... Cuộc gặp gỡ bất ngờ với Vân Anh lần này làm cho Định phần nào suy nghĩ. Nhất là cô bạn gái của Vân Anh lại có những cử chỉ khác thường. Cô ta với anh mới gặp nhau lần đầu mà sao cô ta lại nhìn anh bằng cặp mắt khó hiểu như thế ! Định nhớ lại câu hỏi rất khế của Phương Lan với Vân Anh mà anh thoáng nghe được lúc hai người xuống xe : "Chị quen anh Phan Thúc Định ?" thì rõ ràng không cần Vân Anh giới thiệu, Phương Lan đã biết rõ anh là ai từ trước. "Sao lại có chuyện lạ lùng như thế ? - Định nghĩ thầm - Phương Lan con gái của cụ Án Trần nào nhỉ ? Mình đã gặp lần nào đâu, nhưng tại sao cô ta lại nhìn mình với đôi mắt lạ lùng, như căm hờn, như trách móc. Ngay từ lúc gặp ban đầu, cô ta đã thể hiện ngay mối ác cảm đối với mình, Vì sao vậy ?"

Định trở về nhà trông thấy Mai Khém đang loay hoay dọn dẹp phòng khách. Anh đi thẳng vào buồng tắm thay quần áo, rồi xé một tờ giấy trong cuốn sổ tay viết mấy dòng và xếp lại nhét vào một tờ giấy bạc năm đồng, xong bình thân bước ra.

Theo lệ thường, chiếc xe hơi đã được người giúp việc lái xe đậu trước thềm nhà. Trước khi chạy đến nhà Cẩn, Định lái qua cầu Tràng Tiền đỗ trước cửa hàng sách báo ở đường Trần Hưng Đạo. Cửa hàng này mấy năm trước anh đã hỏi mua cuốn tiểu thuyết tâm lý xã hội, lần này thì hỏi mua một tờ báo hàng ngày. Cầm tờ báo trong tay, Định liếc mắt nhanh thấy vắng người, anh rút nhanh tờ giấy bạc năm đồng có kẹp mảnh giấy nhỏ bên trong đưa cho người chủ. Người chủ hiệu sách tỏ ra hiểu ý, mỉm cười.

Với dáng điệu ung dung, Phan Thúc Định bước ra xe, quay tay lái trở lại, hướng đến Tòa đại diện chánh phủ Trung phần.

*

*   *

Chiếc Méc-xê-đét màu đen chạy chậm chậm dọc bờ sông An Cựu, từ phía Phú Cam xuống đỗ trước một ngôi nhà đồ sộ có vườn rộng bao quanh. Xưa đây là cung An Định, nơi an dưỡng của bà Từ Cung, mẹ Bảo Đại.

Ngô Đình Cẩn và Phan Thúc Định cùng thong thả bước vào. Tòa nhà kiến trúc theo kiểu dinh thự, chạm trổ cầu kỳ. Bọn vệ sĩ ở hai chiếc xe "díp" theo sau, vừa xuống xe đã tỏa ra bốn phía, trừ một tên vệ sĩ thân tín của Cẩn, lầm lũi đi theo hai người. Tên này cao lớn, theo lời giới thiệu của Cẩn với Định thì gã này có thể bắn súng cả hai tay. Gã lại còn giỏi cả võ Nhật lẫn gồng, một mình có thể đánh ngã vài ba chục người. Gã trung thành với Cẩn như một con chó trung thành với chủ.

Ngô Đình Cẩn đưa Định đến xem vườn cam của hắn nằm phía sau tòa dinh thự. Vườn rộng bát ngát. Những cây cam xum xuê xanh rờn, những quả cam tròn to, trĩu nặng, có chỗ phải chống lên để khỏi chạm đất. Nhìn những hàng cam thẳng tắp, không có cái lá sâu, người ta nghĩ đến bao nhiêu công sức lao động đã bỏ ra. Nhưng đây tịnh không một bóng người, vắng lặng. Quạnh quẽ. Không hiểu sao Phan Thúc Định có những cảm giác kỳ lạ khi đi cùng với Ngô Đình Cẩn vào vườn cam này : màu xanh rờn của lá cây và cái không khí quạnh quẽ rờn rợn của tòa nhà rêu phong; những hàng cây thẳng tắp được nhật cỏ, tỉa lá cẩn thận và cái không khí nặng nề, u uất, tẻ lạnh.

- Người nào trông coi vườn cam này cho Cụ lớn đáng được khen thưởng - Phan Thúc Định trầm trồ.

Ngô Đình Cẩn bồm bẻm nhai trầu đáp :

- Bọn tù làm việc này. Tui giao cho bọn cai tù, mỗi buổi sáng phải dẫn tù đến đây tỉa lá, quét dọn, bón gốc. Nếu để sót một chiếc lá sâu, nếu làm rụng một trái cam sẽ bắn tại chỗ. (Hắn gật gù như tự nói với mình). Đàng nào mà chẳng phải bắn bớt chúng đi.

Bây giờ thì Định mới hiểu tại sao lại có không khí quạnh quẽ, u uất bao trùm lên màu xanh đáng lẽ đầy sức sống của cái vườn cam này. Cẩn không chú ý gì đến thái độ của Phan Thúc Định, dừng lại trước một cây cam, quả tròn căng, chín vàng. Hắn nhả chiếc bã trầu trong miệng ra, đưa tay bứt một quả, đưa cho Định :

- Cam này ngọt lắm. Ông có biết tại sao cam của tui ngọt và sai thế này không ?

Hắn ngừng lại đợi Định trả lời.

- Thưa Cụ tôi không phải là một nhà trồng trọt.

Cẩn cười đắc chí :

- Dù có là nhà trồng trọt, ông cũng không nói trúng được đâu.

Tui nói ông biết hí: chỗ này gần nơi nhốt tù Cộng sản. Tui cho đào lỗ ở đây sẵn, mỗi tháng Việt cộng chết, cho chôn xuống lỗ và trồng cam lên trên đó. Có thằng tui cho chôn sống rồi đổ vôi lên. Không có một chất bón nào tốt hơn thế... Hờ... ông có thấy người ta vẫn chôn xác mèo xuống gốc cây khế không? Hờ... Hờ ... xác người tốt hơn nhiều... Ông ném thử một trái mà coi !

- Cảm ơn Cụ lớn ... Từ hôm qua đến nay, tôi bị đau bụng đi ngoài, không dám ăn một cái gì.

Ngô Đình Cẩn chặc lưỡi :

- Đáng tiếc hí !

Hắn quay lại ném quả cam cho thằng vệ sĩ đi sau :

- Cho mi nì !

Tên vệ sĩ đỡ lấy quả cam. Cẩn bứt một quả chín khác, dùng mấy ngón tay móng dài bóc vỏ. Hắn tách từng múi ra ăn ngon lành. Nước cam ứa ra hai bên khóe mép hắn vừa ăn trầu còn vương đỏ, làm Phan Thúc Định có cảm giác những giọt nước cam ứa ra là những giọt máu.

Phan Thúc Định đảo mắt nhìn quanh khu vườn :

- Cụ lớn vừa nói ở đây gần nơi nhất bọn Cộng sản ? Cần nuốt xong múi cam mới đáp :

- Ừ, ừ. Tui sẽ đưa ông đến chỗ đó...

Rồi hắn trở về câu chuyện vườn cam :

- Hầu như ngày nào tui cùng có cam gửi máy bay vô biểu Tổng thống và anh chị Nhu. Tổng thống cũng thích cam này lắm.

Ngô Đình Cần quay sang phía trái chỗ hắn đang đứng, bước đến cây cam trĩu quả. Quả cam trông có vẻ to hơn và da cam màu đỏ thắm. Hắn chỉ vào cây cam nói :

- Cây ni tốt như rửa mà trái chua loét không ăn được mới lạ. Dưới gốc có xác một con giao liên Cộng sản. Con ni rửa mà to gan. Đào lỗ chôn sống mà hắn cũng không chịu khai ra đồng bọn !

Cần quay lại phía sau, nói với tên vệ sĩ :

- Mi bảo thằng giám đốc đề lao cho bón thêm vôi vào gốc cây ni. Nếu sang năm trái chua thì nhỏ nó đi, trồng một cây quít Hương Cần thay vô cho tao hí.

Cần quay sang Phan Thúc Định :

- Lên đây cho ông xem lan của tui nữa !

Hai người ra khỏi vườn cam đi đến khu vực trồng lan. Tên vệ sĩ làm lữ theo sau. Vẫn vắng lặng, quanh quẽ. Chỉ có tiếng dép lê của Cần và tiếng gót giày da của Định xạc xào trên mặt đất.

Hai người bước vào khu trồng lan. Trước đây, là vườn trồng cây ăn quả lưu niên. Ngày nay Cần cho dựng lên những dàn tre chạy dài dưới vòm cây lá xum xuê sát vào đến tận sân của ngôi nhà. Dưới dàn, hàng trăm giò phong lan treo lủng lẳng. Phong lan còn cấy vào thân cây để giữ được vẻ tự nhiên. Mỗi giò phong lan bố trí một thể khác nhau. Có những giò đã nở hoa. Có giò như dàn bướm bay. Có giò như một cái đuôi cáo xù lông dài quá nửa mét. Hương thơm phảng phất, một thứ hương thơm man dại. Nhưng vẫn có cái gì u uất, vắng lặng. Thỉnh thoảng, Định nghe thoáng trong không gian một tiếng gì như tiếng thầm thì, than thở. Một thứ tiếng nhẹ quá, mơ hồ quá như từ một cõi đời khác đưa lại, đến nỗi Định không tin vào chính tai mình nữa. Tự nhiên anh thấy rờn rợn "tại sao mình lại có cảm giác ấy nhỉ?" Định phân vân tự hỏi. Anh không thể nào phân tích nỗi cảm giác của anh nữa.

Ngô Đình Cần chỉ từng giò phong lan nói như giảng giải cho Phan Thúc Định nghe :

- Đây là Vĩ Hồ, đây là Quế Lan Hương, đây là Vĩ Long, đây là Phi Diệp... Đây những giò vừa mang ở Cao nguyên về, tôi chưa biết tên nó là gì. Có lẽ phải đặt cho nó tên mới. Tui sẽ làm cho vườn phong lan ni nổi tiếng không kém bất cứ vườn phong lan nào trên thế giới. Ông ở Pháp, ông đã vô thăm vườn phong lan của Pháp ở rừng Lục-xăm-bua chưa ?

- Dạ thưa Cụ lớn, thời kỳ ở Pháp, tôi bận học quá.

- Ông có ý kiến gì về cách bố trí của khu vườn ni không ?

- Thưa Cụ lớn, vườn phong lan của Cụ lớn thực là phong phú Tôi cho rằng ở Việt Nam, không có một nơi nào khác có được nhiều phong lan đẹp như ở đây.

Ngô Đình Cần đắc chí :

- Ông nói đúng. Ở nam Trung phần và miền rừng phía Tây Cao nguyên, có nhiều gỗ quý như : giáng hương, cẩm xe, bạch đàn... Phong lan mọc trên những cây ni khác hẳn với hầu hết các loại phong lan khác trên thế giới. Ít người biết đến và không có một sách vở nào nói đến. Vừa rồi trung tá Thiệu ở Ban-Mê-Thuật gửi về cho tui mấy giò. Theo hắn nói, một trung đoàn quân Bảo chính sục sạo trong rừng ở vùng ba biên giới hàng tháng trời và bị phục kích tổn thất đến hơn hai đại đội mới lấy được bằng ấy...

Cái "tên Thiệu" - Phan Thúc Định bỗng thoáng nhớ ra đã nghe nói tới tại nhà Cao Xuân Đẳng, lúc bấy giờ hẳn còn là trung úy trong quân đội Liên hiệp Pháp. Thằng này rất tin ở tướng số và có tài xoay sở, nịnh bợ, xuất thân từ một tên cai khổ vàng, phục vụ tại tư dinh của viên quan đạo tỉnh Ninh Thuận¹⁰⁶ thời thực dân Pháp.

Ngô Đình Cẩn chỉ cho Định xem mấy giò phong lan mà Nguyễn Văn Thiệu vừa gửi về biếu hẳn :

- Ông xem, giống lan ni thật là hiếm có... cứ những đêm trăng, từ những cành lan tỏa ra mùi hương thơm. Bông của nó càng thơm... Kể ra hai đại đội Bảo chính đổi lấy mấy giò lan cũng đáng. Tui đã điện xin Tổng thống vinh thăng cho thằng Thiệu lên đại tá.

Định có cảm giác vừa ghê tởm vừa buồn nôn khó chịu, trong khi Ngô Đình Cẩn ra vẻ thích thú với vườn lan của hẳn.

Từ khu nhà âm u có nhiều tiếng rên xiết nổi lên. Làn này, rõ hơn, vì Định đang đứng sát dưới chân tường. "Chỗ nhốt người nhất định là trong khu nhà này" - Định không còn nghi ngờ gì nữa. Anh làm ra vẻ vô tình hỏi Ngô Đình Cẩn :

- Thưa Cụ, vườn lan quý như thế này, tại sao Cụ không đặt tại dinh để thưởng thức có hơn không?

Như đoán trước được câu nói của anh, hẳn cười :

- Hà... hà... cho ông đoán coi tại sao nào ?

Và không để cho Định trả lời, hẳn chỉ tay vào trong tòa nhà :

- Ở đây có người chăm bón. Bọn Cộng sản bị nhốt trong đó, để cho chúng nó chăm bón. Cứ lấy mạng sống của chúng làm vật bảo đảm là xong tuốt. Thế mà cũng có khối thằng mất đầu rồi, vì không chịu chăm bón ra trò.

Cảm giác của Phan Thúc Định đã trở thành rõ rệt. Không phải cảm giác rờn rợn nữa. Tuy rằng lúc này anh đứng trong một góc vườn trồng phong lan sức nức mùi hương, trước một lầu đài vốn là cung cấm, nhưng anh thấy lòng như thiêu, như đốt. Chung quanh anh không còn cái vắng lặng, quạnh quẽ nữa. Hình như có bao người đang trối dậy, đang nắm tay nhau, đang hò hét... Những lá phong lan như những con mắt nhìn anh soi mói. Những dây phong lan như những tay người run rẩy. Anh đã nghe rõ tiếng rên xiết, cả tiếng xiềng xích loảng xoảng, không phải chỉ bằng thính giác...

- Ông làm sao thế ? - Ngô Đình Cẩn hỏi.

Nét mặt Phan Thúc Định hơi nhả lại :

- Xin lỗi Cụ lớn, vẫn cơn đau bụng...

- Chúng ta quay về vậy. Để hôm khác tui đưa ông vào chỗ nhốt bọn Cộng sản trong nhà...

Chiếc xe Méc-xê-đét màu đen ông Ngô Đình Cẩn và Phan Thúc Định trở về. Hai chiếc xe "dip" chở đầy bọn vệ sĩ một chạy trước, một chạy sau để bảo vệ.

Chiếc gáy rám nắng thẳng đơ của tên vệ sĩ thân tín ngồi ghế trước, cạnh lái xe, gây cho Định một cảm giác khó chịu. Xe chạy đến cầu Lò Rèn anh thấy một thiếu nữ cỡi Mô-by-lét¹⁰⁷ từ phía trên đi xuống. Xe hơi đã vượt qua nhưng anh quay lại nhìn người thiếu nữ nọ.

Ngô Đình Cẩn bắt gặp cái nhìn của anh, liền hỏi :

- Ông cở về chú ý đến người đó ?

---

¹⁰⁶ Ngày nay, là một phần tỉnh Thuận Hải.

¹⁰⁷ Mobylette : Xe gắn máy hai bánh của Pháp

Phan Thúc Định lấy lại vẻ thản nhiên :

- Thưa Cụ lớn, cô ta rất đẹp. Cụ lớn có biết cô ta ?

Ngô Đình Cẩn cười :

- Hà... hà... ông tính không biết rõ từng nhân vật trong cái thành phố nhỏ bé này thì tôi còn ngồi yên ở đây sao được ? Nhưng, này ông Định, ông để ý đến cô ấy sao ?

- Thưa Cụ lớn, tôi cũng chỉ là một người đàn ông như mọi người đàn ông khác.

- Ông đã biết rõ người ấy chưa ?

- Điều ấy thì thưa Cụ lớn chưa ạ.

- Thế thì hỏng to ! Cô ấy đã có người yêu rồi !

Phan Thúc Định tò mò hỏi :

- Thưa Cụ lớn, ai vậy ?

- Một nhà báo Hoa Kỳ, con nhà triệu phú Oan-tơ Ăng-đéc-xơn ở thành phố Mai-a-mi.

- Uy-li-am Ăng-đéc-xơn ? - Định thốt lên xúc động.

- Ông cũng biết anh ta à ? - Cẩn hỏi.

- Thời kỳ tôi theo hầu Tổng thống, ngài có cho tôi biết tên họ một vài nhân viên tình báo Trung ương Mỹ ở Sài Gòn. Ngài có dặn tôi không nên đi lại với bọn họ. Trong số này có Uy-li-am Ăng-đéc-xơn.

Ngô Đình Cẩn nhìn Định, thân mật :

- Tổng thống dặn ông thế là phải. Ông đừng đụng vô "món" đó. Uy-li-am Ăng-đéc-xơn có thể lực lắm. Tôi sẽ giới thiệu cho ông "món" khác hí !

25.CON CHIM MỒI TRONG PHONG TRÀO SINH VIÊN.

NHỮNG người con trai trên dưới hai mươi tuổi mắt long lanh, khí thế hùng hực tưởng chừng có thể đập bằng mọi chông gai. Những người con gái mười tám hai mươi duyên dáng, thướt tha trong những chiếc áo dài trắng tinh khiết nhưng vẫn toát lên vẻ cương nghị, kiên quyết. Họ giương cao biểu ngữ nổi bật hàng chữ :

"Đả đảo sự can thiệp của ngoại bang vào tình hình quốc nội Việt Nam"

"Độc lập trên hết"

"Bảo đảm quyền tự do dân chủ"

Trên khán đài, đằng sau bàn thờ Tổ quốc là đỉnh trầm hương nghi ngút, chạy dài một hàng chữ lớn : SINH VIÊN, HỌC SINH VIỆT NAM ĐẤU TRANH VÌ QUYỀN LỢI CỦA TỔ QUỐC.

Giảng đường C của Viện Đại học Huế đông nghịt sinh viên, học sinh của bốn trường đại học Khoa học, Sư phạm, Văn khoa và Luật khoa. Những người của nhiều đoàn thể khác cũng có mặt. Tất nhiên trà trộn vào đó, không ít những tên mật vụ mà ngay chúng cũng không biết nhau. Những lời chào hỏi vui vẻ, những tiếng cười sảng khoái, những lời thề danh thếp, những cuộc hội ý chớp nhoáng, những cái nhìn thông cảm... có cả những cái nhìn nhón nhác, những cái tai vểnh lên nghe ngóng, những lỗ mũi hích lên đánh hơi...

Nhìn các thanh niên sinh viên, học sinh này, Định nhớ đến lời Ngô Đình Cẩn : "... Vùng nội thành này, chúng ta phải chú ý đến bọn thợ thuyền và bọn thanh niên học sinh..." Anh nghĩ thầm : " Đây chính là một mối lo của Ngô Đình Cẩn.

- Anh Định !

Một tiếng gọi đột ngột làm anh giật mình quay lại. Vẫn mái tóc kiêu diễm, vẫn cặp mắt có hàng mi dài u uẩn, vẫn đôi môi gọn nhỏ hơi kên kieu ấy, Vân Anh. Định cố trấn tĩnh một nỗi bồi hồi choán ngập tâm hồn anh.

Vân Anh gọn gàng trong chiếc quần âu xanh thẫm, áo sơ-mi cộc để lộ đôi cánh tay trắng ngần, cầm một cuốn sổ tay, đeo bên mình một chiếc máy ảnh Rơ-lây-phiếnch mở sẵn ống kính, đi cùng một thiếu nữ kém cổ độ dăm tuổi, dịu dàng trong chiếc áo dài màu trắng, có ghim một mẫu băng tang trên ngực.

- Chào Vân Anh.

Vân Anh đưa người bạn gái đến trước Phan Thúc Định :

- Đây là Phan Thúc Định... và đây là Tố Loan, bạn thân của em.

Hai người khẽ gật đầu chào nhau. Định quay sang hỏi Vân Anh :

- Hôm trước em hỏi địa chỉ anh, tưởng rằng em sẽ đến. Anh chờ mấy hôm mà không thấy. Chắc là em rất bận ?

Vân Anh cười :

- Em cũng chẳng có việc gì bận đâu. Nhưng... có một chuyện ! làm em phải suy nghĩ trước khi đến gặp anh.

- Việc gì quan trọng vậy ? - Định hỏi.

Vân Anh cười tinh nghịch :

- Cứ cho là quan trọng đi, anh Định ạ. Nhưng, để dịp khác em sẽ cho anh hay.

Qua cử chỉ và lời nói của Vân Anh, Định thấy có cái gì đó hơi khác thường, linh tính cho anh hay có thể là chuyện rất quan trọng. Anh khéo léo dò hỏi :

- Hôm nay, em có việc gì mà đến đây vậy ? Chắc là có nhiều "bạn" cũ ở đây phải không ?

Vân Anh khẽ lắc đầu một cách duyên dáng :

- Xin lỗi, hôm nọ anh có hỏi em lần này ra Huế để làm gì. Em chưa trả lời. Hiện nay em là phóng viên cho báo "DIỄN ĐÀN TUỔI TRẺ".

- À, thành ký giả rồi ! Em thấy nghề báo thế nào ?

- Em thấy thích hợp với em, vì đó là một nghề tự do được đi lại, tiếp xúc với nhiều người.

- Anh tin với trình độ học lực với sự thông minh của em, em sẽ là một cây bút sắc sảo.

Vân Anh nhún vai :

- Anh quá khen ! Thế mà nhiều khi em không hiểu nổi anh nữa đấy !

- Xin lỗi cô, cô đừng nghe Vân Anh kéo lại cho tôi là người khó hiểu.

Tố Loan nhìn Định đáp :

- Anh đừng ngại. Tuy chúng tôi là bạn của nhau nhưng tôi cũng có những nhận xét, suy nghĩ riêng của tôi chứ !

Vân Anh vẫn chưa lùi :

- Thí dụ như hôm đi với anh ở Sài Gòn gặp sự bất ngờ ấy. Em lo cho anh quá. Đến lúc em tìm cách quay trở lại được thì đã không thấy anh đâu. Chẳng hiểu anh làm thế nào lại thoát được ?

Phan Thúc Định lại nhìn thẳng vào cặp mắt hóm hỉnh của Vân Anh :

- Cô nhà báo, cô phỏng vấn không đúng lúc rồi ! Có cả cô bạn mới đây mà chúng ta cứ nói chuyện nghề nghiệp với nhau hẳn chẳng lịch sự chút nào, phải không cô Tố Loan ?

Tố Loan định quay gót :

- Xin lỗi, tôi đã làm ảnh hưởng tới việc hệ trọng của anh, chị. Tôi cũng có việc phải gặp mấy người quen !

Vân Anh nắm tay Tố Loan :

- Không ! Loan cứ ở đây. Như anh Định nói, mình và anh Định lâu mới gặp nhau, nói chuyện vui đấy thôi chứ chẳng có gì quan trọng đâu.

Định cũng giữ Tố Loan lại :

- Lần đầu mới gặp nhau, tôi chưa được hân hạnh tiếp chuyện với cô.

Giữa lúc ấy, tiếng vỗ tay nổi lên rầm rập. Giảng đường đã đông nghịt. Mọi người đều hướng lên khán đài. Trước mi-crô một thanh niên mập, mặt tròn, da trắng đang ôn tồn đề nghị mọi người cùng hát bài "Lên đàn" để mở đầu cuộc mít tinh. Tiếng hát vang động, giục dã, như sóng dâng, như bão nổi, làm cho những người có mặt sát gần nhau hơn, như hòa thành một khối vững chắc. Tiếng hát bay lên như phá tan tất cả những ngọt ngào nề nặng lòng ngực, trái tim mọi người.

"Nào anh em ta cùng nhau xông pha lên đàn Dưới trời tươi sáng

"Ta nguyện đồng lòng điểm tô non sông, từ nay ra sức anh tài

"Đoàn ta chen vai, nề chi chông gai, lên đàn..."

... Bài hát đã hết nhưng dư âm như còn vẫn vang mãi.

Người thanh niên điều khiển chương trình mít tinh bắt đầu nói. Anh ta nói về lịch sử vẻ vang của dân tộc, về tinh thần bất khuất, quật cường của cha ông, về sức mạnh và trách nhiệm của tuổi trẻ. Giọng anh hùng hồn, có sức cuốn hút... Từng lời, từng lời như bốc lửa. Tiếng vỗ tay rào rào luôn luôn ngắt lời anh. Tất cả những cặp mắt hướng về anh khâm phục, trù mến.

Phan Thúc Định hỏi khẽ Vân Anh :

- Diễn giả nói tài quá ! Ai vậy ?

- Anh không biết ư ? - Vân Anh đáp - Một trong những người lãnh đạo phong trào sinh viên, học sinh ở Huế : Lý Ngọc Tú, sinh viên văn khoa.

- Anh ấy được các bạn sinh viên, học sinh rất kính trọng. Diễn giả đang nói tiếp về sự can thiệp của ngoại bang vi phạm đến chủ quyền đất nước, hô hào mọi người, trước hết là thanh niên trí thức, sinh viên, phải giữ lấy truyền thống của dân tộc.

Diễn giả dứt lời. Tiếng vỗ tay kéo dài mãi.

Phan Thúc Định lấy thuốc lá hút. Anh thoáng thấy nét mặt Tố Loan đanh lại, trong khi đó Vân Anh đưa máy ảnh lên bấm.

Ngoài cửa giảng đường, tiếng xe phanh rít kin kít. Rồi quân cảnh, cảnh sát đã chiến chạy sầm sập vào sân trường. Giảng đường nhón nháo. Từ trên diễn đàn, tiếng Lý Ngọc Tú vẫn sang sảng qua may phồng thanh :

- Các bạn hãy bình tĩnh. Bạo lực không thể thắng nổi sức mạnh tinh thần. Chúng ta hãy nắm chặt tay nhau lại, đoàn kết thành một khối.

Đặng Hoàng - sinh viên khoa văn, Trần Minh - sinh viên khoa y, và những người cốt cán của phong trào đá nhanh chóng bố trí những nam sinh viên khỏe mạnh, dũng cảm đứng ra vòng ngoài, bảo vệ cho những nữ sinh viên đứng lui vào phía trong.

Lần này, không phải chỉ là một bắt bớ, giải tán bình thường. Ngô Đình Cẩn đã chính thức phản công vào phong trào thanh niên sinh viên, mà hẳn coi như khối thuốc nổ giữa nội thành. Hẳn huy động vào cuộc đàn áp này hơn hai chục xe bọc thép và một trăm năm mươi lên, vừa quân cảnh, vừa là cảnh sát dã chiến.

Bon cảnh sát súng lục ngang hông, cúi trên tay, bọn quân cảnh với lựu đạn cay, dao găm, súng tiểu liên, xông thẳng vào giảng đường trấn áp sinh viên. Chúng vung gậy cao su, báng súng lên đánh túi bụi vào đầu, vào ngực, vào mặt mọi người. Một cuộc ẩu đả dữ dội nhưng không cân sức diễn ra. Những người sinh viên tay không lặn vào cấn, vật lộn giằng co với bọn quân cảnh, cảnh sát, không để cho chúng đụng đến bạn mình. Những nữ sinh viên cũng không nghĩ đến mình là phái yếu, xông vào hỗ trợ cho các bạn nam. Cuối cùng bắt một lúc hơn bốn chục người, trong đó có cả Lý Ngọc Tú và Đặng Hoàng.

Có một người đứng cuối giảng đường im lặng chứng kiến từ đầu cuộc khủng bố tàn bạo đối với thanh niên sinh viên. Lúc đầu, người ấy còn ngơ ngác. Nhưng đến những phút cuối, hình như không thể chịu nổi sự tàn bạo dã man đó nữa, người ấy hòa vào khối nữ sinh, vớ được bất cứ cái gì trong tay cũng ném vào bọn cảnh sát và bọn lính. Người ấy là Tố Loan.

26. NHỮNG DÒNG CHỮ BẰNG MỰC HÓA HỌC

Vừa ở hiệu sách quen thuộc bước ra, tay cầm tờ báo mới nhận được của ông hàng sách, Phan Thúc Định gặp ngay Vân Anh đang đứng ngoài cửa nhìn những quyển sách bày trong tủ kính. Sự xuất hiện đột ngột của Vân Anh làm Định thoáng sửng người.

Anh thầm tự hỏi : "Vân Anh đến đây tình cờ hay có dụng ý ? Mỗi liên hệ giữa mình với hiệu sách này, cô ta có biết không ?..."

- Chào Vân Anh !

Vân Anh ngược lên nhìn Định (sau cặp mi dài, Định cảm thấy cái nhìn ấy chứa đầy ẩn ý) :

- Ố, anh Định ! Anh mua báo ?

Không trả lời, Định hỏi lại :

- Em đi đâu sớm thế ?

- Em định mua tiểu thuyết về đọc, nhưng xem ra chẳng có quyển nào hấp dẫn cả.

Định vừa toan cáo từ, thì Vân Anh đã nói :

- Lâu không gặp anh, em muốn nói chuyện với anh một lát, được không anh ?

- Xin lỗi em, hôm nay anh bận chút việc. Em cho anh khát đến hôm khác nhé !

Cái nhìn của Vân Anh nửa tỉnh quái, nửa trách móc :

- Em biết anh không bận gì. Hàng ngày, anh vẫn mua báo rồi ra vườn hoa Nguyễn Hoàng ngồi đọc cơ mà. Chẳng lẽ hôm nay vì em, anh bỏ mất thói quen ?

Thấy Phan Thúc Định nhìn lại mình ngạc nhiên, Vân Anh đùa cợt :

- Những người đã từng ở Pháp không bao giờ từ chối bất cứ một lời yêu cầu nào của phụ nữ.

"Mỗi lần gặp cô ta cũng đều gây cho mình những suy nghĩ. Không hiểu những điều cô ta nói hàm ý gì ? Phải nhận rằng cô ta đẹp và thông minh, vẻ đẹp và sự thông minh ấy nếu ở người khác... Tại sao lòng mình lại vừa băng khuâng lại vừa bức bối thế này nhỉ ? Nhưng... hãy trở về với công việc ! Vậy là cô ta đã theo dõi tìm hiểu những thói quen hàng ngày của mình rồi. Cô ta có nắm được vấn đề gì nữa không ? Ta phải nói chuyện với cô gái đẹp và thông minh này như thế nào đây ! Hãy tỉnh táo nhé !..."

Hai người sánh vai nhau đi thong thả. Những điều Vân Anh vừa hé ra làm Định thấy không thể chia tay cô gái này ngay được. Không hiểu rõ đối thủ của mình đã là một điều nguy hiểm. Không hiểu rõ đối thủ của mình đã biết những gì về mình lại càng nguy hiểm hơn. Công việc của anh là phải hiểu rõ về người khác mà không được để người khác hiểu rõ về mình. Định vừa đi bên cạnh Vân Anh, vừa nghĩ miên man.

Vân Anh thản nhiên :

- Anh còn nhớ hôm anh và em đi chơi rừng Bu-lô-như không? Anh nói anh nhớ những rừng thông ở Huế. Em có so sánh sự sạch sẽ, khô ráo của rừng châu Âu đến nỗi chỗ nào cũng có thể nằm lăn ra nhìn ánh nắng mặt trời được với những rừng Việt Nam ẩm thấp, gai góc. Anh có nhắc em rằng : "Dù sao, đây cũng là rừng của ta". Nghe tiếng "của ta" sao mà tự hào thế !

Định chưa phán đoán được câu chuyện băng quơ ấy của Vân Anh sẽ dẫn đến đâu, anh thăm dò:

- Bây giờ anh vẫn nghĩ như vậy. Cái gì của ta, ta vẫn phải quý hơn chứ, dù nó không có bằng của người. Nếu không thế, chúng ta đã trở về đất nước để làm gì ? Một khu rừng, một con sông, một bến

đồ, một cảnh chợ, một góc phố, một mái nhà tranh... những cái ấy hồi ở nước ngoài chẳng đã từng làm chúng ta khổ sở là gì.

Vân Anh không nói mà như đang đổ tâm trí vào một điều gì đó. Đôi mắt cô như nhìn vào chỗ trống không.

Phan Thúc Định gợi ý :

- Chúng ta vào một quán nào đó ăn điểm tâm. Em đồng ý chứ ?

Vân Anh lắc đầu :

- Không ! Anh hãy chiều em, chúng ta ra ngồi ngắm sông Hương...

Thái độ của Vân Anh mỗi lúc một thêm khó hiểu. Hai người ra vườn hoa Nguyễn Hoàng.

Ngồi dựa lưng trên chiếc ghế đá, Vân Anh nhìn Định, chìa tay ra :

- Anh cho em mượn tờ báo, xem có tin tức gì mới không ?

Định bị một giây lúng túng, Anh quyết định rút tờ báo trong túi đưa cho Vân Anh. Anh chủ động lấy ra mảnh giấy gài trong đó, trước mắt Vân Anh. Tay Vân Anh đỡ lấy tờ báo nhưng mắt vẫn nhìn vào tờ giấy :

- Anh có thư riêng gài vào trong báo ?

Định mở rộng tờ giấy đưa ngay cho Vân Anh :

- Không phải thư riêng mà là giấy thanh toán tiền sách báo anh còn thiếu. Anh cứ lấy sách báo rồi nửa tháng hoặc một tháng mới thanh toán một lần.

Vân Anh cầm tờ giấy chăm chú đọc. Tờ giấy ghi rõ ràng tên từng quyển sách với giá tiền ở bên, trong đó có mấy quyển tiểu thuyết, mấy quyển nghiên cứu về lịch sử. Cuối có tổng cộng số tiền. Tờ giấy ngập ngừng trên tay Vân Anh. Cô nói :

- Anh ham đọc sách nhỉ !

Cô trao lại tờ giấy cho Định. Định thờ ơ nhét tờ giấy vào túi áo, đáp :

- Đó là thói quen và cũng là ham thích của anh từ hồi còn đi học. Ở Huế này, ngoài thời gian làm việc ra, em bảo còn có thú giải trí nào khác, ngoài việc đọc sách.

Vân Anh mở rộng tờ báo, liếc qua những đầu đề in bằng chữ to. Định hỏi :

- Em có được tin gì về anh Lê Mậu Thành không ?

Vân Anh không ngẩng lên :

- Em không nhận được thư từ gì của anh Thành cả, nhưng em biết anh Thành vẫn ở với Việt cộng. Còn anh ?

- Sao lại "còn anh" ?

- Vì anh và anh Thành là "Người bạn cũ trên núi Ngir Bình" với nhau thì chắc anh phải biết tin tức anh Thành hơn em chứ ?

Phan Thúc Định thẳng thắn :

- Anh mới trở lại Huế. Chưa có thời gian hỏi thăm đến bạn cũ, nhưng rồi chắc anh cũng hỏi được tin tức anh Thành.

- Khi nào anh hỏi được, anh nhớ báo cho em biết với nhé !

- Tất nhiên rồi !

Vân Anh gấp tờ báo đưa trả Phan Thúc Định :

- Anh còn nhớ những ngày ở Pháp không ? Thời đó, em sống đời sống sinh viên thơ ngây, vô tư. Người yêu thì em nhớ đến anh Thành. Người anh, người bạn thì đã có anh.

Nghĩ đến anh, em cứ luyến tiếc những ngày đẹp đẽ ấy, những ngày mà em không bao giờ quên được... Những ngày anh phủ tuyết đầu mùa bám trên măng-tô-san cho em ở góc phố La-tinh, những ngày anh và em lên tháp Ép-phen ngắm cảnh Pa-ri từ trên cao, những ngày lang thang bới sách trong những hàng sách cũ bên bờ sông Xen...

Mặc dầu đã tự nhủ mình phải hết sức tỉnh táo, nhưng những kỷ niệm cũ cũng làm Định bồi hồi. Anh im lặng nhìn dòng sông Hương đang gọi lên trong anh hình ảnh một dòng sông khác, rất xa nào đó, tiếng còi ca-nô vang lên rền rĩ..., một chiếc ví xách tay phụ nữ đang đưa bên anh... một đám mây trắng trôi nhõn nhõn trên nền trời...

Vân Anh kéo anh trở về thực tế :

- Bây giờ chúng ta có nhiều điều lo nghĩ quá phải không anh ? Chúng ta đã trở nên ưu tư, trở nên khó hiểu ? Vâng, khó hiểu cả với chung quanh, cả với người ở cạnh ta, nhiều khi khó hiểu với cả chính ta nữa.

Trầm ngâm một lát, Vân Anh thò tay mở chiếc ví :

- Nhưng dù sao nghĩ đến anh, em vẫn nhớ đến những ngày đã qua đẹp đẽ, đến một người mà em vẫn hằng quý mến... - mặc dầu em chưa hiểu hết anh - xin tặng anh cái này...

Vân Anh lấy ở ví ra mấy chiếc ảnh. Định cầm xem. Lòng mảy anh nhú lại. Đó là mấy chiếc ảnh chụp anh khi thì đứng bên trong hiệu sách, khi thì ở hiệu sách bước ra, Vân Anh đã đứng dậy :

- Những bức ảnh này mình em có thôi và em không đưa cho ai cả. Anh hãy tin điều đó. Bây giờ, chắc anh không khó chịu và tiếc vì gặp em, đã bị em làm phiền buổi sáng nay.

Nàng chìa tay ra :

- Xin tạm biệt anh...

*

*   *

Trở về nhà, Phan Thúc Định lên ngay phòng riêng. Anh mở cửa sổ nhìn xuống gian nhà ngang, ngay cổng vào : Gã hộ vệ và gã nấu bếp vẫn ngồi bên nhau uống nước trà, hút thuốc. Anh đóng cửa lại, rút trong túi áo ra tờ giấy thanh toán tiền sách báo, đặt trên bàn, vuốt nó phẳng phiu, và lấy trong ngăn kéo ra một ống bột trắng, rải lên bức thư. Tiếp đó, anh lấy ở cặp ra ống thuốc xanh, thấm vào bông chà lên mảnh giấy. Máy hàng chữ nổi lên "Người thiếu nữ đi với Vân Anh hôm trước là con gái viên quan Án sát họ Trần, quê ở Hải Lăng - người yêu đồng thời là vị hôn thê của anh chàng họ Phan ta đó!"

"Chết cha ! - Định rùng mình - Vợ chưa cưới mà ta không biết. Thảo nào Phương Lan nhìn ta như thế. Có lẽ cô ta giận mình lắm vì tưởng Vân Anh là người yêu của mình cũng nên. Thế này thì rắc rối to".

Định bật lửa châm vào tờ giấy. Suy nghĩ một lát, anh lấy mấy chiếc ảnh Vân Anh vừa đưa, châm nốt vào lửa. Sau đó, anh xả nước dội trôi đám tro vào trong ống, không để lại một vết tích gì.

Một tiếng gõ cửa. Gã nấu bếp đã dọn bữa cơm trưa. Từ ngày về ở đây, với những món ăn nấu theo lối Huế rất hợp khẩu vị, nhưng hôm nay anh không thấy ngon. Thấy anh chỉ ăn một bát cơm rồi đứng lên, gã giúp việc hỏi :

- Thưa ông, hôm nay ông mệt ?

- Không hiểu sao, tôi thấy không thích ăn.

Định trả lời lấy lệ rồi bước về phòng riêng.

Anh bồn chồn mong được gặp lại người thiếu nữ đã nhìn anh bằng đôi mắt khác thường để tìm hiểu cái điều tiềm ẩn trong lòng cô. Anh sợ rằng có thể đã quá chậm, và như thế anh sẽ phạm vào một điều đáng sợ.

Một điều bất ngờ lại xảy ra ngay chiều hôm ấy. Lúc anh vừa mặc xong quần áo định lái xe đến nhà Vân Anh, thì có tiếng chuông điện thoại.

Phan Thúc Định thấy người nóng ran khi nghe Vân Anh nói có chuyện cần gặp anh ! Định cố nén sự hồi hộp. Thật là một điều ngạc nhiên. Anh vừa gặp cô sáng nay, có việc gì gấp mà cô muốn gặp lại ? Một ý nghĩ rất nhanh thoáng qua trong đầu khi anh chợt thấy bóng tên mặt vụ của Ngô Đình Cẩn trong vai gã giúp việc từ ngoài sân đi vào, anh trả lời : "Anh sẽ đến nhà em ngay bây giờ".

Cao Xuân Đăng đi làm. Vân Anh tiếp anh ở phòng khách với thái độ lịch sự trang nhã, nhưng trong giọng nói có vẻ hơi khác thường :

- Anh ngạc nhiên lúc em gọi điện thoại cho anh phải không ?

Định làm ra vẻ lơ đãng

- Sao em lại nghĩ như vậy ?

Vân Anh mỉm cười :

- Quả anh là một người khó hiểu. Có lẽ nào em không đoán được tâm trạng anh lúc nghe anh nói : "Anh sẽ đến nhà em ngay bây giờ !" ?

Phan Thúc Định chống đỡ :

- Có lẽ em bị méo mó nghề nghiệp !

- Không đâu ! - Vân Anh bướng bỉnh - Chính cái nhìn của anh lúc mới đến đã xác định thêm điều đó.

Phan Thúc Định dàn hòa :

- Em muốn biết để làm gì ? Có phải chúng ta gặp nhau để tranh cãi đâu.

- Em nghĩ rằng anh nói đúng - Em cần báo cáo cho anh biết một vấn đề quan trọng và em cũng muốn biết rõ sự thật của nó. Bởi vì, vấn đề đó có liên quan đến em...

Mắt Vân Anh chớp chớp, giọng cô thấp hẳn, gần như tiếng nói thầm thì :

- Có vẻ như anh đang gặp một điều gì khó xử lắm phải không ?

Định nghĩ lung lăm. Anh biết bây giờ có chối cãi chỉ làm rối thêm tình hình. Và biết đâu, qua Vân Anh, anh sẽ tìm được một lối giải quyết. Cuối cùng, anh nói :

- Có phải em muốn nhắc lại câu chuyện giữa em, Phương Lan và anh trong cuộc gặp gỡ bất ngờ trên đường phố không ?

- Nhưng, em không hiểu được vì sao anh lại tỏ thái độ lạnh nhạt với chị ấy như thế ? Chị ấy rất bất bình.

Thấy Phan Thúc Định làm thinh, Vân Anh nói tiếp :

"... Và, Phương Lan nghĩ rằng, anh đã yêu em, nên thờ ơ với chị đó !

Phan Thúc Định không tỏ ra có phản ứng gì. Còn cô, chăm chú nhìn vào mắt anh, chờ anh đáp.

Đến hơn một phút sau, Định mới chậm rãi nói :

- Anh muốn bàn kỹ chuyện đó với em. Em biết đấy, thực ra không phải vì em, mà chính vì anh sẽ không bao giờ lấy vợ Vân Anh ạ ! Anh không muốn phải làm nô lệ cho một người đàn bà nào...

- Nhưng không phải vì thế mà anh đối xử với một người đã hứa hôn với mình như thế ! - Vân Anh nhẹ nhàng phê phán - Anh có biết rằng thái độ đối với Phương Lan như thế là không được đẹp và chẳng lịch sự, không xứng đáng với một con người như anh hay sao !

- Em thử cho anh biết anh cần phải làm gì để cho Phương Lan không còn hiểu nhầm rằng chúng ta đã yêu nhau được không ?

Vân Anh nhìn anh ranh mãnh, nhưng trong thâm tâm cô thầm trách anh đã nói lên một sự thật phù phàng là giữa anh và cô chưa phải đã yêu nhau.

- Làm thế nào ư ? - Cô hỏi - Bằng cách nào là do anh - Chứ em nói ra điều đó không tiện.

- Thế thì em giúp anh gặp lại Phương Lan nhé ?

- Anh cần gặp lúc nào và ở đâu ? - Vân Anh hỏi.

- Ở nhà anh hay một nơi nào khác tùy Phương Lan lựa chọn. Miễn là không có một người thứ ba nào có mặt.

- Nếu Phương Lan chọn nơi đây làm nơi gặp gỡ thì anh thấy sao ?

- Nhưng có chú em và em, anh thấy không tiện.

- Tuần tới chú em đi kinh lý các tỉnh phía Nam. Còn em - Vân Anh mỉm cười, nhắc lại - Anh khỏi lo... Và, có như thế, Phương Lan càng tin lời nói của anh hơn.

Anh nhìn Vân Anh, khẽ gật đầu :

- Nếu em giúp anh được như thế thì tốt quá !

27. CỤ LỚN ĐỊNH THANH TRƯỜNG KHU NÀO TRƯỚC?

Tối hôm ấy, Phan Thúc Định nhận được giấy của Ngô Đình Cẩn mời đến làm việc tại nhà riêng trên đường Hàm Nghi. Lý Lâm đứng ở ngoài hành lang chào anh.

Phan Thúc Định bình thản mở tờ báo ra đọc, ngồi đợi. Chừng mười phút sau, tên lãnh chúa miền Trung mới kéo lê hài kinh trong áo gấm, quần lụa bước ra.

Định đứng dậy :

- Kính chào Cụ lớn.

- Chào ông Định.

Nhìn nét mặt tươi cười của hấn, Định biết hôm nay hấn có điều gì vui vẻ. Quả như vậy, hấn khoe ngay với Định :

- Ông Định ạ, phương tiện để tiến hành kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIẾU" có rồi. Không ngờ tiếng nói của thằng cha

Tô-ma cũng có thể lực gớm. Sau khi ở đây về, nó báo với tướng Lên-sđên thì quỹ viện trợ Hoa Kỳ chi ngay. Tổng thống và ngài cố vấn cũng điện giục phải hành động gấp. Tổng thống có thư riêng cho ông đây này...

Hấn đưa cho Định thư của Ngô Đình Diệm, vồn vện có mấy dòng :

"Cháu Định,

Bác gửi lời thăm sức khỏe cháu.

Cháu hãy ráng hết sức giúp chú Cẩn. Kế hoạch thực hiện xong, bác có thể an tâm về miền Trung. Bác ghi nhận trước công lao của cháu như bác đã từng ghi nhận.

Cháu hãy tìm cách liên lạc với giáo sư Lê Mậu Thành. Giáo sư sẽ giúp cháu hiểu rõ về bọn Cộng sản và sẽ là người cộng sự đắc lực với cháu ở ngoài đó.

Chúc cháu an khang.

BÁC."

Ngô Đình Cẩn đợi Định đọc xong thư, nói tiếp :

- Tui định bàn với ông chúng ta phải hành động trên mấy mặt cùng một lúc, làm thế nào cho bọn Cộng sản không biết đằng nào mà xoay sở...

Rồi Cẩn hỏi anh rất nhiều về kinh nghiệm đối xử với bọn Mỹ, vì dù hấn muốn hay không, bọn Mỹ cũng thâm nhập vào đất Trung phần càng ngày càng nhiều. Hấn hỏi về tánh nết, thói quen, sở thích của từng viên chức, tướng lãnh cao cấp Mỹ, nhất là tên đại sứ và mấy tên cầm đầu phái bộ quân sự, phái bộ viện trợ kinh tế. "Ông ở Sài Gòn, ông tiếp xúc với họ luôn - Hấn nói với Định - ông quen biết họ, ông phải làm cố vấn cho tui cả về mặt đối ngoại nữa đấy ! Hấn hỏi Định về kinh nghiệm của hai ông anh hấn - Ngô Đình Diệm và Ngô Đình Nhu - đã làm thế nào để nắm vững được hoạt động của bọn không ăn cánh với mình và trị được chúng".

Ngồi im lặng một lúc, Cẩn tiếp :

- Mối lo nhất của chúng ta vẫn là bọn Việt Cộng. Hình như chỗ nào cũng có chúng nó mà chẳng nhìn thấy chúng nó ở chỗ nào cả. Tổng thống đã cử ông ra đây, tôi mong ông cố gắng giúp tui chủ yếu là về mặt ấy... Thành phố đã có truyền đơn Việt Cộng. Chúng đã đưa được một số vũ khí vào thành phố.

Từ nãy đến giờ Đình trả lời Cẩn qua loa, vì anh còn mãi nghĩ đến Tố Loan. Thời kỳ ở Sài Gòn, Đình đã nghe có người nói về Tố Loan. Đó là một thiếu nữ trí thức hay diễn thuyết về chủ quyền dân tộc, hay tham gia những cuộc đấu tranh đòi tự do dân chủ, đòi bảo vệ chủ quyền dân tộc, chống lại sự can thiệp của ngoại bang.

Một người như thế mà lại yêu một tên Mỹ CIA, lạ thật ! Ngô Đình Cẩn nói dối mình ? Hắn làm như thế với mục đích gì ? Hay hắn thấy sự chú ý của mình đối với Tố Loan không bình thường ? Nhưng nếu hắn nói thực ? Như vậy thì tất cả những việc làm của Tố Loan ở Sài Gòn là giả dối ư ? Tố Loan là con Phạm Xuân Phòng ?

Cái tên Phạm Xuân Phòng vừa xuất hiện trong đầu anh kéo ý nghĩ anh liên hệ với một loạt sự việc khác : việc báo chí và bộ máy tuyên truyền ở Sài Gòn và ở Huế làm rùm beng quanh cái chết của y nói là y bị Việt Cộng ám sát. Chúng in cả ảnh chụp, tường thuật tỉ mỉ là vì muốn cướp tiền bạc của Phạm Xuân Phòng - Việt Cộng đã bố trí tay chân vào giúp việc cho Phòng, giết Phòng một cách vô nhân đạo. Nhìn kỹ bức ảnh chụp nạn nhân nằm trên vũng máu, Phan Thúc Định thấy hiện lên mặt lão Sanh. Phạm Xuân Phòng có phải là lão Sanh không ? Tại sao hắn bị giết ? Tại sao bộ máy tuyên truyền ở Sài Gòn và ở Huế làm rùm beng dữ vậy ?

Lúc xảy ra sự việc đó, Phan Thúc Định đã đặt nhiều câu hỏi. Nhưng rồi các việc khác dồn dập đến, những câu hỏi ấy tạm thời phải xếp lại. Bây giờ, đột nhiên gặp Tố Loan và biết Tố Loan là bạn của Vân Anh, tất cả những câu hỏi ấy trước đây lại hiện ra. Phan Thúc Định cố chấp nối tìm ra một sợi dây liên hệ giữa các sự việc: Lão Sanh - Phạm Xuân Phòng - Tố Loan - bị Việt Cộng giết - Tố Loan đang từ chống Mỹ - bố bị giết - chuyển thành người yêu của một viên CIA Mỹ... Nhưng ai giết Phạm Xuân Phòng ? Ai ? Mỹ giết ? Ngô Đình Cẩn giết ? Chút ánh sáng lóe lên rồi không sáng thêm được một chút nào nữa.

Phải hỏi lại "Sông Hương". Bao giờ cũng vậy, Đình mỗi khi tự bản thân không giải đáp nổi vấn đề gì cũng nghĩ đến điều đó. Từ "Sông Hương" ánh sáng sẽ soi rọi vào mọi vấn đề, sẽ có những lời giải đáp và phương hướng giải quyết cụ thể, chính xác...

- Bây giờ chúng ta phải hành động ráo riết, không chùn tay, không khoan nhượng, phải tiêu diệt hết bọn Việt Cộng. Kế hoạch của tui là như thế này...

Lời Ngô Đình Cẩn cắt đứt dòng suy nghĩ miên man của Phan Thúc Định. Hắn nói tiếp, giọng hùng hồn :

- Phải chặn ngay những nguồn đưa vũ khí, truyền đơn vào thành phố, không nên để ung nhọt phát triển.

- Lạ thật ! Ta kiểm soát chặt chẽ như thế, làm sao mà chúng nó có thể đưa vũ khí vào thành phố được ?

- Không có chi lạ cả ông Định ạ. Bọn Việt Cộng lắm mưu mẹo lắm ! Chúng tải vũ khí từ chiến khu đến các trạm liên lạc ở ngoại ô và từ ngoại ô, chuyển vào các cơ sở ở nội thành. Những cơ sở đó có cả nhân viên công an và cảnh sát của ta. Tôi đang hạ lệnh tìm ra hết cái bọn "ăn cơm quốc gia thờ ma cộng sản" này. Còn các cơ sở liên lạc của Việt Cộng ở ngoại ô, tôi cũng đã nắm được một số, vì...

Ngô Đình Cẩn cất tiếng cười tự đắc :

- Vì nhiều cơ sở Việt Cộng là người của ta. Tôi sắp mở một cuộc hành quân tảo thanh vùng ngoại ô. Ý kiến của ông thế nào ?

Sau một chút suy nghĩ. Phan Thúc Định góp ý kiến :

- Thưa Cụ lớn... có lẽ bắt đầu từ khu vực Kim Long trở xuống.

Ngô Đình Cẩn không trả lời. Hắn ngẫm nghĩ, một lát sau mới nói :

- Khu vực ấy sẽ làm sau. Vì đã hành quân là có bắn giết. Màng lưới cơ sở của ta ở vùng này hoạt động tốt, trong khi đạn lạc, tên bay thì cơ sở ta có thể bị va lây và tổn thất. Phải có thời gian để cho chúng chuẩn bị trước.

- Thế Cụ lớn định thanh trừng khu nào trước ?

- Khu hữu ngạn sông Hương. Bắt đầu từ khu vực Long Thọ...

- Thế khu tả ngạn ?

- Khu tả ngạn sẽ làm sau. Vì chưa cấp thiết.

Giọng nói úp mở của Ngô Đình Cẩn lại làm lóe ra một ánh sáng nữa trong óc Phan Thúc Định. Khu hữu ngạn là khu vực công nhân và nhân dân lao động. Khu vực tả ngạn, Cẩn đã phát triển được nhiều cơ sở "Cần lao nhân vị", màng lưới mật vụ của hắn đã giăng ra.

Khi Định ra về trời đã khuya. Tên vệ sĩ thân tín của Cẩn làm lì khoanh tay đi lại ở bên ngoài. Hắn bao giờ cũng đi ngủ sau Ngô Đình Cẩn và ngủ ngay ở cái buồng cạnh hành lang. Hắn không nói một lời, cúi đầu chào Phan Thúc Định.

Ánh sáng đèn điện và bóng tối những vòm cây chen lẫn nhau loang lổ mặt đường. Huế không sống về ban đêm như Sài Gòn. Thành phố này vẫn giữ phong cách riêng của nó. Cuộc sống gia đình vẫn là cái gì thiêng liêng. Đường phố vắng ngắt. Không có một chiếc xe nào giờ này còn đón khách. Định chỉ gặp xe nhà binh đi lại. Một chiếc xe của bọn quân cảnh đi tuần chạy lừ lừ giữa đường.

Bỗng Định chú ý đến một người đàn bà đang ôm chặt một đứa nhỏ trên tay lão đảo chạy trên hè phố. Chạy được mấy bước, người đó đứng lại, nhìn đứa nhỏ cuộn trong chiếc khăn mỏng rồi lại lão đảo chạy. Định lái sát xe vào hè phố, gọi người đàn bà :

- Chị cần đưa cháu đi nhà thương phải không ? Chị lên đây tôi đưa đi dùm !

Người đàn bà dừng lại, nhìn chiếc xe và Phan Thúc Định như thăm dò. Lúc ấy, Định mới biết người đàn bà còn trẻ, khoảng ba mươi tuổi, nét đẹp phúc hậu, cặp mắt thông minh ánh lên sự lo âu hốt hoảng. Định bước xuống, mở rộng cửa xe :

- Chắc cháu bị đau nặng. Tôi biết nhà thương. Tôi xin đưa chị và cháu đến cho nhanh kéo ảnh hưởng đến tánh mạng cháu.

Trước thái độ chân thành của Định, người đàn bà bước lên xe:

- Thế thì... cảm ơn ông quá...

Phan Thúc Định cho xe chạy và hỏi chuyện :

- Cháu bị làm sao vậy ?

Người đàn bà vừa kéo chăn che lại cho con, vừa đáp

- Cháu sốt nóng từ hai hôm nay. Tôi tưởng cháu bị cảm thường. Ai ngờ vừa rồi cháu co giật trợn cả mắt lên, tôi sợ quá phải ôm cháu đến nhà thương cấp cứu.

- Cháu được mấy tuổi rồi ?

- Thưa ông cháu hơn hai tuổi.

- Xin lỗi chị, anh nhà đâu sao không đi cùng để chị đi một mình trong đêm như thế này nhỡ xảy ra sự gì bất trắc thì làm thế nào ?

Người đàn bà im lặng, bối rối. Phan Thúc Định không hỏi tiếp nữa. Nhưng người đàn bà lại nói :

- Ba cháu đi cả ngày lẫn đêm, ít khi về nhà...

Đứa nhỏ chột khóc thét lên dữ dội. Người đàn bà run rẩy gọi:

- Con làm sao thế ? Con ơi ! ...

Đứa nhỏ vẫn khóc thét lên từng hồi, chân đạp tung cả chăn. Người mẹ càng tái mét. Nước mắt chảy dài trên đôi má. Phan Thúc Định mím chặt môi, rú thêm ga.

Chiếc xe đỗ trước bệnh viện. Anh mở cửa xe chạy ngay vào phòng thường trực. Sau khi tự giới thiệu, anh đề nghị những người thầy thuốc khẩn cấp cứu ngay đứa nhỏ. Nghe thấy anh là người của Ngô Đình Cẩn, phòng trực cấp cứu của bệnh viện hoạt động hẳn lên. Một cô y tá chạy ra đón người đàn bà và đứa nhỏ. Đó là một em trai kháu khỉnh nhưng sự đau đớn làm dúm dó cả khuôn mặt em. Cổ em cứng lại và ngửa ra đằng sau. Môi em đã khô. Cặp mắt cứ trợn lên. Người ta hỏi người mẹ diễn biến bệnh tình của em. Người ta cặp sốt. Người ta xem mắt, xem miệng, nghe tim em. Người ta ghi bệnh án. Mặt người mẹ vừa đau xót nhìn con, vừa ngơ ngác nhìn từng người thầy thuốc.

Cuối cùng, một người thầy thuốc nói với Phan Thúc Định và người đàn bà :

- Cháu có triệu chứng của bệnh màng não. Để chúng tôi lấy nước tủy sống, xét nghiệm thêm. May mà chị đã kịp thời đưa cháu vào. Bệnh này đưa muộn thì rất khó cứu.

Người đàn bà bối rối, không đáp lại câu nào. Phan Thúc Định an ủi :

- Chị phải ở đây trông nom cháu. Có cần gì ở gia đình, tôi xin báo cho. Tôi có xe riêng nên đi lại cũng tiện, chị đừng nghi ngại...

Người đàn bà áp úng :

- Tôi còn hai cháu nhỏ ở nhà không ai trông... Lòng tôi bây giờ như lửa đốt. Tôi muốn báo tin cho nhà tôi về quá...

Phan Thúc Định quả quyết :

- Chị cứ cho tôi biết anh ấy ở đâu, tôi sẽ tìm báo cho anh ấy.

Người đàn bà ngập ngừng. Mắt chị chớp chớp, rồi nước mắt tự nhiên ứa ra. Cuối cùng, chắc không còn cách nào hơn, chị xin ra ngoài nói riêng với Phan Thúc Định :

- Tôi không biết làm thế nào báo cho ba cháu về ngay được. Thôi đành nhờ ông vậy. Chẳng nói giấu gì ông, nhà tôi làm ... vệ sĩ riêng cho cậu Cẩn cho nên cứ phải ở cả ngày cả đêm quanh Cậu. Ông làm ơn đến hộ dinh của Cậu hỏi anh Lý Lâm...

Phan Thúc Định sửng người nhìn lại khuôn mặt đẹp phúc hậu của người đàn bà. Có lẽ nào như thế !

Cảm thấy cái nhìn lạ lùng của Định, người đàn bà cúi mặt xuống, nước mắt lại ứa ra, giọng nghẹn ngào :

- Ông giúp mẹ con tôi thì xin giúp cho trót. Mẹ con tôi không bao giờ dám quên ơn. Nếu không, ở nhà các cháu nhỏ của tôi không ai trông

Anh đáp lại dứt khoát :

- Tôi sẽ tìm anh ấy, đón anh ấy đến đây rồi sẽ đưa anh ấy về nhà với hai cháu.

Anh vào dặn ông thầy thuốc mấy câu rồi chạy vội ra xe. Chiếc xe quay lại con đường dẫn tới nhà riêng Ngô Đình Cẩn. Lúc này, lòng anh dậy lên những cảm giác trái ngược nhau khó tả. Mừng cho người đàn bà đưa con mình đến bệnh viện kịp thời. Nhưng cha nó lại là gã vệ sĩ tin cẩn của Ngô Đình Cẩn !

Cặp mắt buồn bã của người đàn bà... Khuôn mặt khó hiểu của gã vệ sĩ... Vẻ phúc hậu, cặp mắt đượm buồn của người vợ.... Đáng làm lì, thô lỗ, tàn bạo của người chồng... Nhưng bao trùm lên cả là hình ảnh đứa nhỏ khóc thét lên từng cơn giữa những người thầy thuốc mặc áo "bờ - lu" trắng...

Phan Thúc Định nhấn thêm ga.

28. MAI LAN VÀ LÝ LÂM

Cái nét "thiên thần và ác quỷ" của cặp vợ chồng Mai

^"Lan và Lý Lâm này ám ảnh Phan Thúc Định.

Anh đoán có một uẩn khúc bên trong.

Do đó, ít ngày sau, anh đến thăm người đàn bà mong tìm ra những điều bí mật.

Mai Lan tỏ ra thông minh. Qua ánh mắt nhìn, những lời trao đổi, chị đoán được nội tâm của người đối thoại. Lan nói :

- Có lẽ ông ngạc nhiên khi gặp chồng tôi phải không ? Vâng "chồng tôi" hiện nay đấy ! Còn chồng thật của tôi không còn nữa...

Người đàn bà úp mặt vào hai bàn tay như không ngẩng đầu dậy được nữa. Đôi vai thon nhỏ của chị run lên. Hai đứa con lớn của chị đã dắt nhau sang nhà bên. Đứa con nhỏ nằm thiêm thiếp ngủ trên giường. Căn nhà rộng nhưng không có một bức tranh, một chiếc ảnh, gợi lên không khí lạnh lẽo. Đồ đạc cũng đơn giản : hai chiếc giường, một chiếc tủ đứng, một bộ bàn ghế tiếp khách. Trên bàn, mấy hộp sữa và cân cam của Phan Thúc Định mang đến vẫn để nguyên đó. Lý Lâm không có nhà : Gã phải có mặt thường xuyên bên cạnh Ngô Đình Cẩn.

Phan Thúc Định giữ thái độ trân trọng sự đau khổ của người đàn bà.

- Ông tốt quá ! Tôi chẳng biết lấy gì để đền ơn ông. Nhờ ông giúp đỡ, con tôi đã được sống - chị nói qua hàng nước mắt - Tôi chẳng muốn giấu ông làm gì. Tôi biết ông là ai rồi, nhưng cũng chẳng sao bởi vì chuyện của tôi chung quanh đây ai cũng biết. Cuộc đời tôi thực chất cũng đã chết từ lâu rồi, từ ngày chồng tôi qua đời. Tôi tồn tại vì mấy đứa con tôi ! Hai đứa con của anh ấy ! Giọt máu của anh ấy còn lại... Đứa con này là con của Lý Lâm, nhưng cũng là con của tôi, con tôi mang nặng đẻ đau... Lý Lâm hiện nay là chồng tôi nhưng trong trái tim tôi...

Người đàn bà lại úp mặt vào hai bàn tay, nức nở. Dĩ vãng để hằn lại những vết mà thời gian không thể nào xóa nổi trong mỗi con người...

... Khi cuộc kháng chiến chống Pháp bùng nổ. Mai Lan phải bỏ học, rời Huế theo cha mẹ tản cư lên mạn Đình Môn - lúc bấy giờ còn là vùng tự do. Mẹ Lan mở một hàng nước để sinh sống. Nhiều anh Vệ quốc đoàn, nhiều anh cán bộ đi công tác rất thích ghé nghỉ ở hàng nước nhà Lan vì nụ cười duyên dáng, cặp mắt đẹp của cô gái tản cư. Có người đã làm thơ, có người nói khi nào kháng chiến thành công, thì thế nào cũng mang trầu cau lại cửa hàng. Lan chỉ cười, cái cười hồn nhiên. Cặp mắt mở to nhìn cuộc đời như của bất cứ cô gái mới lớn nào chưa hình dung được hết cả cái gì sẽ đến với mình.

Thế rồi Lan yêu. Người yêu của Lan là một cán bộ hoạt động nội thành. Một lần anh ghé quán nhà Lan và chỉ qua một buổi nói chuyện với anh, Lan thấy mình không thể để phí hoài tuổi trẻ trong quán nước của cha mẹ được, khi mọi người đang cầm súng kháng chiến. Anh đã đánh thức dậy trong người Lan niềm khao khát một cuộc sống đẹp đẽ, có ý nghĩa. Anh đã dẫn Lan tham gia công tác cùng anh. Tình yêu của hai người bắt nguồn từ đấy. Họ cưới nhau đơn giản như mọi đám cưới khác trong thời chiến. Sau đó, anh đưa chị vào nội thành hoạt động, trong tổ chức phụ nữ kháng chiến ở chợ Đông Ba. Trong gánh vại của chị quẩy đến chợ Đông Ba có cả truyền đơn. Những cuộc đấu tranh chống thuế của chị em tiểu thương trong chợ có chị tham gia. Hạnh phúc của hai người gắn liền với những cuộc đấu tranh. Hai đứa con ra đời, đứa sau cách đứa trước hai năm. Hai đứa con là ánh sáng, là nguồn hy vọng của đôi vợ chồng trẻ.

Sau hiệp định Giơ-ne-vơ 1954, mọi người tưởng được sống trong hòa bình, chờ ngày thống nhất đất nước. Nhưng Ngô Đình Diệm đã từ Mỹ về, tiếng súng vẫn nổ. Nhà tù, trại giam mở rộng ra, xây thêm. Bắt bớ, tra tấn, tù đầy, truy tìm những người kháng chiến cũ diễn ra khắp nơi.

Vợ chồng Mai Lan vẫn ở trong thành. Kháng chiến thành công rồi, hai người trở về với cuộc sống lao động bình thường. Chồng làm thư ký cho một hãng buôn tư. Vợ vẫn ngồi bán vải ở chợ Đông Ba.

Nhưng một hôm, chiếc xe hơi xám bịt kín của bọn mật vụ Ngô Đình Cẩn đã đỗ xích trước cửa nhà vợ chồng Mai Lan. Chúng đập hai đứa nhỏ ra để kéo người cha đi. Chúng tát chị ngã sấp đổ bàn tay nhỏ yếu của chị phải buông rời người chồng. Nước mắt đau thương bắt đầu trùn lên cái gia đình đang sống hạnh phúc đó.

Ít lâu sau, Mai Lan ngất đi khi được tin người chồng yêu quý của chị đã bị bọn tay chân của Cẩn giết chết.

Chị ốm liệt giường hàng tháng, khi tỉnh khi mê. Hai đứa con ngồi đầu giường mắt vòng quanh nhìn mẹ. Thân hình chúng hốc hác. Hàng xóm, láng giềng không dám công khai giúp đỡ chị, vì bọn Cẩn khủng bố rất dã man tất cả những ai liên quan đến Việt Cộng. Chỉ đêm đêm, có những người mang cơm đến cho hai đứa nhỏ, mang bánh đến để chúng ăn sáng hôm sau, mang sữa, mang thuốc đến để ở đầu giường chị.

Giữa lúc ấy : có một người đến với gia đình chị. Hắn ngang nhiên đi qua mặt tất cả bọn liên gia trưởng, nhóm trưởng "cần lao", vẫn hàng ngày dòm ngó. Ngang nhiên đưa thầy thuốc đến săn sóc chị. Không những thế, tất cả bọn mật vụ, tất cả những người chung quanh trông thấy hắn đều phải tránh đi. Hắn cứ lừng lững đi vào nhà chị, chẳng thềm nhìn đến ai. Ở nhà chị một lúc, hắn lại lừng lững ra? mặt lầm lì, không ai biết hắn đang nghĩ gì. Người ta thầm thì đó là Lý Lâm, vệ sĩ tin cẩn của Ngô Đình Cẩn.

Chị nhớ lại quãng đời tưởng đã thành dĩ vãng.

Một lần đi chợ Đông Ba, Lý Lâm gặp chị. Hắn bồn thần trước nụ cười duyên dáng, đôi mắt đẹp. Nụ cười ấy, khuôn mặt ấy ám ảnh hắn. Hắn cảm thấy từ xưa tới nay hắn sống trơ trọi, cô độc quá, như một con thú hoang thiếu một cái tổ ấm để đi về. Cái phần người trong hắn sống lại. Hắn thềm một căn nhà riêng có nụ cười ấy, khuôn mặt ấy. Nhưng Mai Lan đã có chồng, có con. Hắn không nói gì nữa, chỉ thỉnh thoảng ra chợ, đứng lẳng lẳng nhìn chị một lúc rồi đi.

Mai Lan biết hắn nhìn mình. Lúc đầu, chị nghi hắn theo dõi gì mình. Dần dần hiểu ra thì chị sợ. Những tên như thế này có thể làm bất cứ việc gì nếu hắn muốn. Nhan sắc, đối với người phụ nữ, nhiều khi chẳng còn là điểm phúc của tạo hóa mà là tai họa. Chị lo lắng nói với chồng. Hai vợ chồng bàn nhau và quyết định chị nghỉ bán hàng một thời gian. Nhưng cách giải quyết đó không ổn. Vì đồng lương thư ký sở tư của chồng không đủ sống.

Ít lâu sau, chị thấy Lý Lâm lầm lũi đi qua trước cửa nhà. Hắn hỏi thăm nhà chị. Hắn lại lẳng lẳng nhìn chị một chút rồi lại lẳng lẳng đi...

Chị đánh liều tiếp tục đi bán hàng. Một tháng qua, hai tháng qua... Chị thấy không xảy ra chuyện gì thì nỗi lo sợ nhạt dần. Lý Lâm vẫn thỉnh thoảng ghé qua chợ. Hắn cũng chẳng tỏ ý gì.

Bây giờ, chồng chị bị bắt, chị nửa mê, nửa tỉnh trên giường thì hắn lại đến. Ngang nhiên không nhìn đến ai cả. Hắn còn biết sợ ai nữa !

Việc ấy đến tai Ngô Đình Cẩn. Không những Cẩn không ngăn Lý Lâm mà còn tỏ ý thông cảm, khuyến khích hắn. Đó cũng là một "quốc sách" của anh em họ Ngô : phá hoại hạnh phúc, tình cảm của những gia đình "Cộng sản", những gia đình kháng chiến cũ.

Thường chúng vẫn buộc vợ phải ly hôn, dứt khoát với người chồng. Ngô Đình Cẩn đưa cho gã vệ sĩ của mình xem một cái trát bắt Mai Lan. Lý Lâm chậm chạp đọc xong tờ giấy đã đóng dấu đỏ chóa, ngập ngừng nói :

- Cậu cho con xin.

Ngô Đình Cẩn làm bộ suy nghĩ rồi đáp :

- Được. Nể mi lắm, tao cho mượn cái lệnh đó, mi hãy giữ lấy.

Gã vệ sĩ gấp tờ giấy quyết định sinh mạng một con người ấy cẩn thận cất vào ví.

Lúc Mai Lan hồi phục lại tâm trí, chị nhận ngay ra Lý Lâm ở trong nhà chị. Chị hét lên kinh hoàng. Lý Lâm luống cuống :

- Tôi... không làm hại chị... Tôi không làm hại anh ấy.

Hán không nói được hơn nữa. Chị đã gào lên :

- Ông ra khỏi nhà tôi ngay !

Hắn đứng sừng sững giữa nhà chị. Một phút sau, hắn lẩm bẩm:

- Tôi về.

Hắn về thật. Nhưng hôm sau hán lại đến, mang đường sữa bánh trái chia cho hai đứa trẻ. Hai đứa trẻ đã quen với hắn từ trước khi chị lấy lại óc quan sát, cầm ăn ngon lành. Đến lúc chị hét lên ngăn chúng thì chúng sợ hãi bỏ bánh xuống, lấm lét nhìn chị ngạc nhiên.

Gã vệ sĩ cũng lẳng lặng nhìn chị nằm trên giường. Chị gầy rộc hẳn người đi. Đôi mắt đẹp của chị bây giờ sâu tối dưới làn tóc rối càng làm hắn náo nùng. Chị cả quyết báo hắn :

- Ông ra khỏi nhà tôi ngay ! Tôi không muốn ông đặt chân đến nhà này ! Các ông đã giết cha chúng nó, bây giờ các ông lại mang bánh cho chúng nó ăn !

Hắn luyến luyến. Mặt cau có một cách khổ sở. Hắn nói khó khăn :

- Tôi không làm hại anh ấy !

Hắn mở chiếc ví của hắn, lấy ra chiếc trát bắt Mai Lan đặt trước mặt chị :

- Nếu tôi không đến đây... họ bắt chị. Tôi đã xin Cậu...

Mai Lan nhắm mắt lại, không nhìn Lý Lâm, không nhìn đến tờ giấy. Từ đuôi con mắt chị một giọt nước mắt to dần ra, chảy dài xuống má.

Lúc mở mắt ra, chị nhìn thấy hai đứa con. Chúng ngồi ép vào nhau nhìn chị lo sợ. Chúng gầy quá. Qua làn nước mắt, hình ảnh chúng nửa nhòa, nửa tỏ. Hai đứa con, giọt máu của "anh ấy". Nếu chị bị bắt nốt thì chúng sẽ ra sao ? Ống bà bên nội ngoại chẳng còn ai. Quê "anh ấy" ở miền trong. Anh em "anh ấy" đều đi tham gia kháng chiến cả. Ai sẽ nuôi chúng ? Chúng sẽ chết ? Chúng sẽ lang thang cầu bơ cầu bất, đói khát, rách rưới ? Chúng sẽ bị bắt vào một trại nuôi trẻ con vô thừa nhân và ở trại đó ra, chúng sẽ lưu manh hóa, sẽ biến thành những công cụ của bộ máy chính quyền miền Nam này dùng để phá tất cả cái gì cha mẹ, chú, bác chúng đã đổ bao nhiêu xương máu xây dựng nên ? Không ! Không ! Chị muốn gào lên : "Không! Không thể như thế được !" Không bao giờ chị để chúng lang thang ! Không bao giờ ! Chúng phải xứng đáng với dòng máu của cha chúng ! Chúng phải được ở bên chị để chị chăm sóc, dạy dỗ chúng theo ý chị muốn, theo ý "anh ấy" lúc sống muốn. Thà chị hy sinh cuộc đời chị...

Nhưng muốn thế thì phải thế nào ? Ôi, sao cuộc đời lại cay đắng, xót xa như thế này ! Chị có ngờ đâu cuộc đời chị lại đến lúc phải chọn "cuộc sống" cho chị hoặc cho các con chị !

Người mẹ có thể làm tất cả vì con. Mai Lan đã hy sinh cả cuộc đời cho các con. Sau những ngày đêm giông bão nổi lên dữ dội trong tâm hồn, chị quyết định cắn răng sống với Lý Lâm để bảo vệ hai đứa nhỏ. Lý Lâm đến, tức là xe của bọn mật vụ Cần sẽ không đến. Lý Lâm không ở nhà chị, tức là xe của mật vụ cần sẽ đến ngay. Và chị sẽ ở trong nhà tù, các con chị sẽ bơ vơ, tất cả sẽ tan nát hết ! Có ai hiểu được lòng chị không nhỉ ? "Anh ấy" có hiểu được lòng chị không nhỉ ?

Lý Lâm lầm lũi, ít nói chuyện nhưng rất chiều vợ, nghe vợ và chịu khó săn sóc những đứa con riêng. Hắn cũng biết chị phải lấy hắn là một việc rất miễn cưỡng nên hắn muốn làm vừa lòng chị để chuyển biến tình cảm của chị. Mặt khác, tính tình hiền hậu của chị, cách ăn ở của chị cũng dần dần cảm hóa được hắn phần nào. Trước đây, như một cái máy làm theo lệnh của tên lãnh chúa họ Ngô, bây giờ, hắn đã bắt đầu suy nghĩ. Ở hắn, giữa con người máy chấp hành mệnh lệnh với con người bước đầu suy nghĩ về việc làm của mình đã có lúc đấu tranh với nhau

Phan Thúc Định vẫn ngồi im lặng nghe người đàn bà kể. Câu chuyện thường bị ngắt quãng bởi nước mắt, tiếng nức nở. Khi kể, chị cố dùng những từ nào khỏi động chạm trực tiếp đến chế độ của anh em họ Ngô. Nhưng qua lời khi ngập ngừng, khi chua xót của chị, qua nét mặt rạn vỡ vì đau khổ, khi căm phẫn vì uất ức của chị, Phan Thúc Định hình dung được đầy đủ câu chuyện của chị và tất cả giông bão chị đã trải qua. Thái độ tôn trọng và thông cảm, chú ý lắng nghe lời chị của Định càng làm chị tin cậy anh hơn. Chỗ nào chị khó nói, anh lựa lời gợi ý để chị có thể kể được dễ dàng hơn. Đồng thời, qua những lời chị kể, nỗi xót thương cũng tràn ngập tâm hồn anh.

... Mai Lan cũng muốn tìm hết cách cải hóa Lý Lâm. Bởi vì dù không muốn, chị vẫn phải chung sống với hắn; dù không muốn, chị cũng đã có con với hắn. Nhưng giông bão không bao giờ hết trong cuộc chung sống miễn cưỡng đó. Gần đây, một hôm Lý Lâm mang về đưa chị một số tiền lớn, giục chị mua sắm đồ đạc. Chị ngạc nhiên hỏi về số tiền đó. Lý Lâm đáp ầm ừ : "Của Cậu cho". Tại sao tự nhiên Ngô Đình Cần cho một số tiền lớn ? Câu trả lời ầm ừ có điều gì như không muốn nói thực của Lý Lâm làm chị nghi. Chị nhất định không cầm. Cuối cùng, Lý Lâm phải thú thực với chị là Cần sai hắn giết một người và đó là tiền thưởng của Cần cho sau khi xong việc.

Chị xây xẩm cả mặt mày. Khắp người chị như nổi gai. Chị rùng mình, nhắm mắt lại. Nhìn chị, Lý Lâm lúng túng rút nắm tiền lại. Hai bàn tay khấp chặt giữa hai đầu gối, mắt vẫn không muốn mở ra nhìn mặt gã đàn ông mình phải chung sống, chị nói như hơi thở hắt ra :

- Tôi không muốn những đồ đạc trong nhà này vấy máu. Tôi đã nói với anh nhiều lần rồi... Anh có muốn con anh về sau nghĩ về anh tốt đẹp không ? Trời ơi ! Tại sao tôi lại phải sống với anh ? !

Lý Lâm luống cuống, cố thanh minh :

- Đây là lệnh của Cậu tôi phải làm. Nếu không thì Cậu giết cả tôi.

Và hắn cố nói thêm một lý do mà hắn tin rằng có thể làm chị nguôi lòng :

- Tên bị giết cũng không phải là người tốt.

- Sao biết không phải là người tốt ?

- Tôi biết... Nó là mật vụ của người Mỹ theo dõi cả công việc làm ăn của "Cậu". Nhưng tôi cấm... tôi cấm cô không được nói với ai cả.

Mai Lan gạn hỏi thêm thì được biết đó là Phạm Xuân Phòng. "Phạm Xuân Phòng" ! Cái tên ấy hiện ngay lên trong óc Phan Thúc Định. Thì ra "cái bọn Việt Cộng giết người" mà các báo chí ở Huế và Sài Gòn lu loa lên ấy đây rồi !

Hai đứa trẻ ở nhà bên đã về. Một đứa khoảng lên bảy, một đứa khoảng lên năm. Nhìn khuôn mặt chúng sáng sủa, thông minh, anh vội chúng lại, ôm chặt lấy chúng.

Đứa nhỏ trên giường chột giật mình, nhả nhỏ, cựa quậy. Người đàn bà khe khẽ đặt tay lên người nó, ru cho nó ngủ tiếp.

Định an ủi người đàn bà :

- Chị hãy tin rằng tôi rất hiểu chị, và hoàn cảnh éo le của chị, những nỗi đau khổ đã và còn sẽ phải chịu đựng. Tôi không biết nói thế nào hơn bởi vì mới gặp chị nhưng tôi xin nhắc lại : Chị hãy tin tôi. Từ này, nếu chị cần bất cứ điều gì, xin chị hãy nhớ đến tôi.

Anh từ biệt người đàn bà.

29. NỖI LÒNG CỦA PHƯƠNG LAN

Hôm Phan Thúc Định đến nhà Vân Anh trời mưa tầm tã. Thành phố Huế chìm trong màn nước trắng đục. Chao ôi, cơn mưa của Huế sao mà quá dai dẳng !

Đúng như lời Vân Anh, Phương Lan đang ngồi một mình trong phòng khách, quay lưng ra ngoài.

Định nhẹ nhàng đi đến ngồi xuống chiếc ghế bên cạnh và cố lấy giọng tự nhiên :

- Phương Lan đến đây đã lâu chưa ?

Phương Lan ngược mắt lên, nhưng vẫn không nhúc nhích.

- Chị Vân Anh đâu ? Sao anh lại vào đây một mình ? - Giọng Phương Lan yếu ớt, khó nhọc qua hơi thở gấp gáp.

- Cô ấy bảo anh cứ vào trước. Có người đang chờ anh.

- Em có chờ anh đâu ! - Phương Lan đưa đôi mắt sắc sảo nhìn anh, rồi ngập ngừng - Mà anh đến đây làm gì ?

- Ơ ...

Định áp úng không nói ra lời. Thực ra, trong đầu anh lúc bấy giờ không nghĩ ra được cái gì mà nói trước.

- Anh thay đổi nhiều quá anh Định ạ ! - Phương Lan nói - Có đúng là anh quên em không, hay là... anh không còn là vị hôn phu của em nữa ?

Định càng lúng túng :

- Anh... đúng là ... anh không nhận ra em...

- Không nhận ra em thật ư ? - Phương Lan giận dỗi hỏi - Em xấu xí và già đi phải không ?

- Không..., không phải... - Định thanh minh - trái lại em duyên dáng hơn trước nhiều.

- Thế anh có vui mừng khi gặp em hôm nay không ?

- Vâng, vâng có - Định nói vội vàng - Nhưng Vân Anh nói thế nào mà em đến đây ?

- Chị Vân Anh bảo em tới để chị trao đổi một vấn đề quan trọng. Vấn đề quan trọng gì, chị không nói.

Rồi nàng ngược mắt lên nhìn anh, thẩn thức :

- Anh cũng biến đổi nhiều quá ! Anh thấy không, sau bao năm gặp lại, anh hững hờ với em như thế này sao ?

Phan Thúc Định bàng hoàng cả người.

- Những năm qua em vẫn không nguôi tưởng nhớ anh - Nàng nói tiếp giọng thì thầm - Ngày xưa, tuy hai gia đình chỉ mới hứa hôn và chúng ta ít có dịp gặp nhau, nhưng em thấy có bốn phận phải chờ đợi anh, mặc dầu từ sau Cách mạng Tháng 8 năm 1945 em chưa hề nhận được! một bức thư nào của anh cả !

Định biết rằng đó là sự thật. Anh bắt đầu lấy lại được bình tĩnh vì nghĩ rằng đã đến lúc phải làm gì.

Nhìn ra màn trời trắng đục ngoài khung cửa, anh bủn bá :

- Anh sẽ không bao giờ lấy vợ, Phương Lan ạ !

- Sao anh lại nói với em như thế ? - Nàng hỏi có vẻ ngạc nhiên,

- Vì, gia đình anh tan nát rồi - Định nói - Cuộc đời của anh nay đây mai đó. Có nơi ăn chốn ở nào ổn định đâu. Anh sợ làm khổ em !... Anh vẫn muốn gặp lại em để gỡ tháo lời hứa hôn của hai gia đình...

-Ồ ! - Nàng thốt lên - Bao năm trời đằng đẳng em chờ anh ... Đến nay lại nói như thế sao ?

-Đành phải như vậy ! - Định thở dài nói tiếp - Mong em hãy quên và tha thứ cho anh. Rồi cũng qua thôi em ! Thời gian là phương thuốc tốt nhất làm dịu lắng đi tất cả.

- Anh có một thứ triết lý thật Tây. Có phải vì anh đã tốt nghiệp tiến sĩ Luật khoa nên anh giải đáp mọi vấn đề trong cuộc sống bằng phương pháp cứng nhắc của pháp lý - Rồi nàng nói tiếp - Thôi, ta đừng nói đến chuyện đó nữa...

Giọng Phương Lan tắc lại. Nàng đứng dậy :

- Thôi chúng ta về đi.

Phan Thúc Định đưa nàng ra sân và hỏi nhỏ :

- Trời chưa tạnh hẳn, anh đưa em về nhé ?

Phương Lan không trả lời. Cổ họng nàng đau nhói. Phan Thúc Định thấy rõ. Anh hối tiếc đã nói những câu ấy. Nhưng biết làm sao được. Ở vào tình thế của anh không cho phép anh làm khác hơn. Anh muốn dứt Phương Lan nhưng không để cho nàng có một ấn tượng xấu về anh. "Biết làm sao được - Định nghĩ thầm - Phương Lan sau này sẽ hiểu ta và sẽ tha thứ cho ta".

Cơn mưa đã ngớt, nhưng vòm trời vẫn còn u ám.

*

* *

Sau trận đàn áp cuộc mít tinh của sinh viên, học sinh ở giảng đường đại học, Phan Thúc Định tìm hiểu và được biết Lý Ngọc Tú và Đặng Hoàng bị giam chung trong một xà lim chật hẹp, tăm tối, ẩm thấp ở lao Thừa Thiên. Tú chửi ầm ĩ anh em Ngô Đình Diệm :

- Đây là cái "tự do dân chủ", cái "nhân vị" của anh em họ Ngô đây. Bọn phát xít !

Tú nói với Đặng Hoàng :

- Chúng ta sắp bước vào một cuộc đấu tranh mới. Tinh thần của chúng ta được thử thách trong lúc này. Thật, giả sẽ được phân biệt rõ ràng.

Đặng Hoàng cảm động :

- Tôi hứa với anh sẽ giữ vững tinh thần.

Ngay chiều hôm đó, tên trưởng phòng mật vụ gọi Đặng Hoàng và Lý Ngọc Tú lên hỏi cung. Lúc đầu, giọng hằn ngọt ngào dụ :

- Các anh đại dốt lắm. Các anh là sinh viên sao không chịu lo âu học để sau này đỗ đạt có địa vị, có tiền nhiều, nhà lầu, xe hơi ? Tại sao lại dám công khai đả kích chính quyền ? Mà chống lại chính quyền quốc gia thì các anh biết đấy, sẽ bị tù tội, sẽ hết cả tương lai, hạnh phúc...

Nhìn thẳng vào mặt chúng, Ngọc Tú đồng dục trà lời :

- Mỗi người quan niệm tương lai, hạnh phúc một cách khác nhau. Chúng tôi quan niệm tương lai hạnh phúc của chúng tôi nằm trong tương lai hạnh phúc của dân tộc. Chúng tôi không thể ở nhà lầu,

đi xe hơi trong lúc người ta xây đầy nhà tù để giam đồng bào chúng tôi, trong lúc người ta dùng súng người nước ngoài bắn vào đồng bào chúng tôi, trong lúc người ta chia cắt đất nước chúng tôi.

Tên ác ôn tím mặt nhưng vẫn cố gượng cười:

- Lời lẽ ấy không phải là lời lẽ một người quốc gia. Đã vào đến đây, anh nên biết lựa lời mà nói kẻo ân hận đấy. Tánh mạng các anh đang nằm trong tay chúng tôi. Hoặc là các anh trả lời đầy đủ, thực thà những câu hỏi của chúng tôi, cam đoan từ nay trở đi chỉ biết có ăn học thôi, thì sẽ nhận được sự khoan hồng của Ngô tổng thống hoặc các anh vẫn cứ khẳng khăng chống lại thì đừng hòng trở về với gia đình. Các anh hãy cho tôi biết : ai xúi giục các anh chống lại chánh quyền quốc gia ?

Lý Ngọc Tú rần rở :

- Ông hỏi chúng tôi vô ích ! Không ai xúi giục chúng tôi cả. Chỉ có tấm lòng yêu nước của chúng tôi, chỉ có lương tâm của người trí thức xúi giục chúng tôi thôi !

Không đợi Lý Ngọc Tú nói hết câu, tên trưởng phòng mật vụ đập bàn, trợn mắt :

- À, thằng này láo ! Mày ăn phải bả Việt Cộng rồi !

Lý Ngọc Tú cũng không kém :

- Tao không phải là Việt Cộng. Nhưng nếu tao được làm Việt Cộng thì đó cũng là một vinh dự cho tao, vì Việt Cộng là những người yêu nước...

Tên trưởng phòng mật vụ gầm lên như một con thú dữ bị đòn đau. Hắn đứng phắt dậy, vớ ngay chiếc ghế đang ngồi ném vào người Tú. Tú lẹ làng tránh khỏi. Hắn nhảy sổ tới đánh Tú.

Tú ngồi sụp xuống, co hai tay lên che khắp mặt tránh đòn. Đặng Hoàng lẫn vào cản tên ác ôn :

- Ông không được đánh người như vậy.

Tên ác ôn quay ra Đặng Hoàng :

- À, cả thằng này nữa dám chống lại tao !

Mấy tên mật vụ đứng ngoài cũng nhảy vào. Chúng xúm lại đánh Hoàng tơi tả.

Sau trận ra oai, tên trưởng phòng mật vụ trò ngón tay vào hai người sinh viên :

- Tao để cho chúng mày suy nghĩ. Rồi xem chúng mày có thể bướng mãi được với tao không !

Hắn hất hàm cho bọn tay sai :

- Giam chúng nó lại !

Chúng xô đẩy hai người về xà lim. Thái độ dửng dưng của Ngọc Tú trước quân thù khiến cho Đặng Hoàng càng thêm khâm phục.

Những ngày sau bọn mật vụ liên tiếp gọi Lý Ngọc Tú và Đặng Hoàng lên hỏi cung. Có khi chúng hỏi cung cả hai người cùng một lúc. Có khi chúng gọi riêng từng người lên hỏi. Lần nào, Đặng Hoàng cũng thấy Tú giữ vững được khí phách của mình. Có lần, chúng gọi một mình Tú lên hỏi. Đặng Hoàng hỏi hộ ngồi trong xà lim đợi bạn ! Khi cánh cửa xà lim mở. Hoàng thấy hai tên mật vụ khiêng Lý Ngọc Tú ném vào. Tú đã bị ngất đi. Quần áo anh rách tả tơi đầy vết máu. Mặt mày anh lấm be bét. Đặng Hoàng sợ hãi lay gọi bạn, Lý Ngọc Tú nói trong cơn mê sảng :

- Bọn bán nước ! Chúng mày đừng hòng lấy của tao một lời khai !

Vừa xoa bóp, vừa lay gọi một hồi lâu, Đặng Hoàng mới thấy Lý Ngọc Tú hồi tỉnh. Tú mở mắt ra, nhìn thấy Đặng Hoàng mặt nhọc nói :

- Chúng nó tra tấn mình suốt cả buổi. Mình ngất đi chẳng biết gì cả. Bọn chúng xảo quyệt lắm, độc ác lắm ! Cậu nhún tất cả anh em mình cố gắng giữ vững tinh thần.

Câu chuyện Lý Ngọc Tú hiên ngang, bất khuất bí mật lan khắp nhà lao Thừa Thiên. Từ nhà lao đó, tin ấy theo những học sinh sinh viên được thả ra trước - do bố mẹ chạy tiền hoặc do thể con ông cháu cha - lan ra bên ngoài. Mọi người trầm trồ trao đổi với nhau. Uy thế của Lý Ngọc Tú trong thanh niên sinh viên càng lên cao.

Tin ấy đến tai linh mục Cao Văn Luận - Viện trưởng Viện đại học Huế. Ông ta mỉm cười.

Sau ba tháng bị giam giữ, hỏi cung, tra tấn, một hôm Lý Ngọc Tú và Đặng Hoàng được dẫn đến gặp tên trưởng ty công an Thừa Thiên. Hắn nghiêng nghiêng cái bộ mặt béo bự nhìn hai người, lấy giọng nhân nhĩa :

-Ngô tổng thống thương các anh còn trẻ, đang tuổi học hành và cũng xót thấy các anh không có hành động công khai chống đối chính quyền quốc gia nên ban lệnh tha cho xác anh về, giao cho bố mẹ các anh chịu trách nhiệm cai quản. Các anh phải biết ơn lượng khoan hồng của Ngô tổng thống mà cải tà quy chánh, chịu khó học hành, không được nghe những kẻ xấu xúi giục, đằng sau này đổ đát phụng sự quốc gia nghe không ?

Hắn uể oải khoát tay ra hiệu cho hai người đi ra.

Thoát khỏi giam cầm, hai người bước ra khỏi Ty công an như hai con chim sổ lồng. Không gian mở rộng mênh mông đón hai người. Trong lúc say sưa, Đặng Hoàng nói nhỏ với Lý Ngọc Tú ;

- Cậu thực là một con người kiên định. Mình không biết nói thế nào cho hết lòng mình phục cậu. Mình sẽ giới thiệu cậu với Trần Minh.

Câu nói thu hút sự chú ý của Lý Ngọc Tú, Anh hỏi lại :

- Trần Minh là ai ?

- Một trong những người chỉ đạo phong trào.

30. HỒNG NHẬT TRƯỚC QUÂN THÙ

Mỗi người kể lại nhưng điều mình nghe được lại thêm thắt một ít, chẳng bao lâu, câu chuyện Lý Ngọc Tú đấu tranh trong nhà giam đã trở thành một huyền thoại, sẵn cảm tình với anh qua những buổi nói chuyện từ trước, bây giờ, mọi người càng thán phục, quý mến anh. Uy tín của anh ngày càng lớn.

Đặng Hoàng đã giới thiệu anh với Trần Minh. Anh chiếm được lòng tin của Trần Minh nhanh chóng và Trần Minh đã giới thiệu anh với Hồng Nhật - một người lãnh đạo chủ chốt của phong trào thanh niên sinh viên nội thành.

Hồng Nhật hẹn gặp Trần Minh và Lý Ngọc Tú tại địa điểm ở khu vực Gia Hội vào khoảng tám giờ tối một ngày cuối tháng.

Tối hôm đó, một tối cuối thu, trời mưa rả rích. Khu vực Gia Hội hoàn toàn yên tĩnh. Hai bóng đèn làm lủi, cảm lạnh đi. Đến cuối phố, một bóng đen khác từ góc tường một ngôi nhà nhô ra đón họ, sau khi trao đổi mật hiệu, người liên lạc dẫn Trần Minh và Lý Ngọc Tú đi quanh co đến một ngôi nhà nhỏ hầu như ở biệt lập gần bờ sông. Hai người đứng đợi ở ngoài, người liên lạc đến trước cánh cửa ngôi nhà gỗ rời rạc từng tiếng một. Cánh cửa ngôi nhà hé mở chỉ vừa đủ một người lọt vào. Người liên lạc quay ra, ra hiệu cho Trần Minh và Lý Ngọc Tú bước vào.

Trong nhà, sau chiếc bàn một người đã ngồi đợi sẵn Trần Minh và Lý Ngọc Tú :

- Chào hai anh, xin mời hai anh ngồi.

Lý Ngọc Tú cố nhìn rõ mặt Hồng Nhật. Dưới ánh sáng mờ mờ, một khuôn mặt chưa đến ba mươi tuổi, vuông vắn, mắt sáng, má hơi hóp.

- Tôi đã được nghe giới thiệu về anh Lý Ngọc Tú - Hồng Nhật nói tiếp - Tôi rất khâm phục tinh thần đấu tranh của anh.

Hồng Nhật ngừng lại một chút rồi dặn dò hai người :

- Trước khi nói chuyện, các anh nhớ cho là nếu có động thì hai anh phóng ra cửa sổ, chạy ra phía sau vườn, ở đó có cửa thông qua bờ sông. Các anh lợi qua bên kia là bình yên.

Lý Ngọc Tú hỏi ;

- Còn anh :

- Tối sẽ có cách - Hồng Nhật mỉm cười đáp - Nào chúng ta bắt đầu khai hội. Đồng chí Tú muốn gặp tôi chắc có nhiều vấn đề quan trọng.

Bỗng nhiên bên ngoài có tiếng mèo kêu. Hồng Nhật kêu khẽ:

- Có động !

Anh bấm nút điện. Đèn tắt. Trần Minh kéo Ngọc Tú nhảy qua cửa sổ ra vườn. Giữa lúc đó, có tiếng báng súng đập vào cửa chan chát. Hai người mở cổng sau chạy ra bờ sông. Bên kia là Cồn Hến. Hai người lội qua sông mặc lại quần áo rồi đứng đỉnh đến một chiếc đò thuê đưa họ qua sông. Bên kia bờ là thôn Vĩ Dạ. Lý Ngọc Tú về đến nhà thì chuông đồng hồ nhà thờ Phú Cam cũng vừa gõ dứt mười một tiếng.

Nắm tên mật vụ, súng lăm lăm trong tay, phá được cửa, xông vào trong nhà. Chúng bấm đèn pin lục soát khắp nơi nhưng Hồng Nhật đã biến mất.

Sau đó, Lý Ngọc Tú lại được bố trí gặp Hồng Nhật nơi khác. Dần dần những cuộc gặp ấy nhiều hơn, để bàn bạc công tác đẩy mạnh phong trào đấu tranh của thanh niên sinh viên. Qua một số công

tác, Lý Ngọc Tú đã được Hồng Nhật tín nhiệm. Ngoài công tác ra, giữa hai người hình thành tình cảm gắn bó. Tú được Hồng Nhật cho biết mật hiệu liên lạc khi cần thiết.

Một hôm, Hồng Nhật đang ở cơ sở thuộc vùng Vân Dương thì bọn mật vụ ập đến. Anh chỉ có đủ thời giờ rút xuống hầm bí mật. Bà cụ chủ nhà sáu mươi ba tuổi, sau khi dậy và ngụy trang nắp hầm, lên nhà trên thì gặp bọn mật vụ. Chúng không hỏi một câu, bắn chết bà cụ. Mấy tên xông thẳng đến hầm bí mật, mở nắp hầm ra. Hồng Nhật nhảy vọt lên, nhưng không thoát. Chúng xúm lại, quật ngã anh.

Ngô Đình Cẩn đích thân hỏi cung Hồng Nhật. Miệng hắn vẫn bồm bẻm nhai trầu :

- Chào ông Nhật. Ông vẫn mạnh khỏe đó hí ? Chà, nghe tiếng ông từ lâu, hôm ni mới có dịp gặp nhau.

Ngô Đình Cẩn nhìn anh từ đầu đến chân :

- Ô, ông Nhật sao ông lại im lặng rứa ? Tui rất hiểu ông không thích tui. Nhưng điều đó có hề chi ! Chúng ta có thể cùng chung sống với nhau được lắm chứ, miễn là chúng ta chịu nhân nhượng và ôn hòa với nhau một chút.

Hắn thích thú cười ha hả, tiếp :

- Nì ông Nhật ! Tui chỉ hỏi ông một vấn đề thôi, ai lãnh đạo các ông ? Trụ sở ở mô ? Đường dây liên lạc giữa thành phố và chiến khu ai phụ trách ? Ông chỉ trả lời tui bằng nó thôi, tui sẽ thả ông ra ngay.

Hồng Nhật vẫn im lặng, chỉ đưa mắt ngắm Ngô Đình Cẩn. Hình như anh muốn nhân dịp này, quan sát kỹ tên lãnh chúa khét tiếng miền Trung này, so sánh với những lời mọi người đồn đại về hắn. Anh thấy trước mặt anh hình ảnh một tên quan lại phong kiến cổ hủ, thâm hiểm, tàn ác đã từng bị Cách mạng tháng Tám 1945 chôn vùi đang đội mồ lên sống lại. Hắn vừa !a một thực tại, vừa là một bóng ma.

Ngô Đình Cẩn hơi ngạc nhiên trước sự quan sát của Hồng Nhật. Hắn chỉ quen những cái nhìn bối rối sợ sệt, những cặp mắt cụp xuống của bọn tay sai. Hắn cố lấy giọng thản nhiên hỏi tiếp :

- Được. Xin hỏi ông vấn đề khác vậy. Cơ quan thị ủy Thuận Hóa đóng ở mô ? Có mấy người trong ban chấp hành ? Ông thường tiếp xúc với ai ?

- Tôi không biết gì và cũng không có gì để nói cả - Hồng Nhật trả lời.

Câu trả lời của Hồng Nhật lạnh lùng, quả quyết. Ngô Đình Cẩn như vấp vào một bức tường đá. Hắn cố ghì mình :

- Ông Hồng Nhật ! Chẳng lẽ ông lại không biết rằng lúc nì tánh mệnh của ông là hoàn toàn tùy thuộc vào sự định đoạt của tui hay rằng ? Nếu ông nhận lời cộng tác với quốc gia, ổng muốn cái chi cũng được. Ông có thể xây dựng hạnh phúc ngay với người yêu ông... Tôi biết rõ cô ấy. Thế nào, ông trả lời tôi đi chứ ? Chánh quyền quốc gia rất nghiêm khắc với những kẻ chống đối nhưng lại rất khoan hồng, đại lượng với những người biết hối cải... Tui cho ông một thời gian là hai ngày để ông suy nghĩ rồi ông trả lời tui sau cũng được...

Cặp mắt sáng của Hồng Nhật ánh lên một cái nhìn khinh bỉ:

- Tôi không có gì để suy nghĩ cả. Ông đã cố tình hỏi, cố tình buộc tôi phải nói thì tôi cũng nói thẳng để ông biết : ông sẽ mất công vô ích trong việc hy vọng tìm ở tôi một lời khai cũng như trong việc dụ dỗ tôi theo các ông.

Chính thể mệnh danh là "quốc gia" của các ông thực ra do người Mỹ dựng lên. Lịch sử đã chứng tỏ rằng : tất cả những kẻ nào theo ngoại bang phản lại dân tộc, phản lại Tổ quốc sẽ bị bánh xe lịch sử nghiền nát.

Mặt Ngô Đình Cẩn tái hân. Hắn nhả miếng bã trầu đang nhai trong miệng ra, cầm ném mạnh vào góc nhà. Xương hàm hắn bạnh ra. Cặp mắt hắn vằn lên những tia đỏ. Hắn vẫn cố giữ giọng nói cho ra vẻ bình thường nhưng người nghe vẫn nhận ra hai hàm răng hắn rít lại :

- Đây không phải chỗ để ông tuyên truyền, cũng không phải là lúc tranh luận. Ông hãy nhớ rằng : người mô đã vào đây, thì chỉ có hai con đường : một là phải khai đầy đủ tất cả những điều tui muốn biết ; hai là về với ông bà tổ tiên. Không có con đường thứ ba.

Đến đây, Ngô Đình Cẩn phủ áo đứng lên.

Ngô Đình Cẩn ra khỏi buồng hỏi cung. Một cơn bức tức man rợ sôi sục trong lòng hắn. Hắn nghĩ đến những cực hình, những trò tra tấn mà hắn đã thi hành đối với những kẻ rơi vào tay hắn : rạch từng cơ thịt ra rồi nhét bông tẩm xăng vào đốt, bẻ gãy từng cái xương sườn một hoặc tháo rời từng khớp tay, khớp chân; dùng kim vận từng chiếc răng hoặc nhổ từng chiếc móng tay, móng chân ra; đổ nước sôi vào mũi, vào mắt, vào tai... Chỉ cần kẻ bị tra tấn không chịu được, bật ra một lời khai dù vu vơ, dù không quan trọng là kẻ đó coi như đã chấp nhận phải khai toàn bộ những điều mình biết. Nhưng cũng có những người thà chết không chịu khai lời nào. Tên Hồng Nhật thuộc loại nào? Tên này là một tên quan trọng, nắm nhiều đầu mối, tốn bao nhiêu công phu, mưu kế mới bắt được nó, phải làm răng cho nó khai ra được ? Tất nhiên nó khai rồi thì cũng phải giết nó... Tổng thống đã dặn không được để sống một tên Cộng sản nào. Nhưng làm răng cho nó phải khai ra hết trước khi đưa nó sang thế giới bên tê ?

Phan Thúc Định đã đợi Cẩn ở phòng làm việc của hắn. Hắn thổ lộ cái điều hắn băn khoăn với Định:

- Tui e rằng đối với thằng ni tra tấn không ăn thua chi. Ông thử xem có cách nào giúp tui bắt nó khai ra được không. Bởi vì những lời khai của nó sẽ giúp ta đập tan được toàn bộ phong trào bọn thanh niên sinh viên, học sinh. Hay ông giúp tui việc tra hỏi nó xem. Ý ông thế nào ?

Phan Thúc Định trả lời :

- Tôi rất khó nói trước kết quả khi tôi chưa nắm được toàn bộ hồ sơ vụ này.

- Sao ? Phải nắm được hồ sơ mới khai thác được ư ?

Phan Thúc Định thản nhiên :

- Làm việc phải có phương pháp khoa học thì mới hữu hiệu. Phương pháp khoa học mà tôi muốn trình bày với Cụ lớn ở đây nghĩa là phải nắm được tâm lý bị can, nắm được hoàn cảnh gia đình, quá trình hoạt động của nó, nắm được tất cả mọi tình tiết trong đời sống riêng cũng như chung của nó thì ta mới hiểu nó, nó mới sợ ta. Rồi ta đấu lý, đấu lẽ cho nó chịu, đem chánh nghĩa quốc gia ra mà thuyết phục nó, tự khắc nó sẽ nói. Theo tôi, vạn bất đắc dĩ mới dùng đến cực hình tra tấn. Ở các nước văn minh họ đều tránh tra tấn, mà hỏi cung theo phương pháp khoa học.

Ngô Đình Cẩn cắt ngang lời Định :

- Làm chi có hồ sơ ! Thằng này không khai và cũng chẳng ai nói gì về nó. Chỉ có người của ta báo, thế là công an ta đến bắt nó ngay tại chỗ, thế thôi. Chẳng có giấy tờ, tài liệu chi hết. Vậy ông xem có làm được không ?

- Dạ, tôi xin cố gắng !

Ngô Đình Cẩn cười khà khà : - Tui tin rằng ông làm được. Phan Thúc Định hỏi lại :

- Nhưng thưa Cụ lớn, người của ta đã nắm được những gì về nó ?

- Chưa nắm được chi cả. Tuy "người ấy" đã gần gũi được nó nhưng thằng ni bí mật lắm. Nó chẳng lộ ra cái chi cả. Chỉ biết nó là thằng cầm đầu đám thanh niên sinh viên, học sinh trong thành phố Huế. Thôi, ông cố gắng giúp tui.

Trước khi về nhà, Phan Thúc Định lái xe ghé vào một quán giải khát. Anh gọi một chai Cô-ca cô-la, rút thuốc lá ra hút. Một người đàn ông đeo kính trắng đến cạnh bàn anh, lễ phép xin lửa. Anh móc túi lấy bao diêm. Người đó đánh hai, ba que mới châm được điếu thuốc. Lúc người ấy đưa trả bao diêm cho Định thì trong bao diêm đã có một mảnh giấy gấp nhỏ. Phan Thúc Định lạnh lùng gạt đầu đáp lại lời cảm ơn của người đàn ông, bỏ bao diêm vào túi. Nếu ta để ý kỹ thì người đàn ông đeo kính trắng ấy chính là người chủ cửa hàng sách báo nọ.

Định hiểu rằng chắc có vấn đề cấp bách và quan trọng nên mới có sự hiện diện đường đột này. Lúc đã ngồi trong xe, Định mới lấy mảnh giấy ra đọc.

"H.N. bị bắt. Có gắng chuyển ra bệnh viện. Tìm "chó" lọt vào phong trào".

SÔNG HƯƠNG

Hai tên mật vụ của Cảnh giải Hồng Nhật đến rồi lặng lẽ đi ra. Cửa phòng đóng kín lại. Ở giữa là một cái bàn giấy rộng, Phan Thúc Định và Hồng Nhật ngồi đối diện nhau. Có lẽ chưa bao giờ Phan Thúc Định sống những giờ phút căng thẳng như những giờ phút phải hỏi cung. Anh cố gắng giữ vẻ bình thản vào đề :

- Chào ông, chúng ta hãy làm quen với nhau. Xin tự giới thiệu : tôi là Phan Thúc Định, cố vấn đặc biệt của Cụ lớn, đại diện chánh phủ trung ương ở Trung phần.

- Chúc ông to thế, ông nên làm quen với các Cụ lớn hơn.

- Ông đại đột lắm ! Đã bị bắt vào đây, cái kiểu anh hùng rơm ấy có giúp gì được cho ông trong lúc này ? Ông nên biết điều một chút... Chắc ông cũng thừa biết có rất nhiều người bị mất mạng ở đây chỉ vì không biết suy tính.

- Suy tính cái gì ? Suy tính để làm tay sai cho giặc, có phải không ?

Phan Thúc Định thản nhiên nói :

- Đó cũng là cách suy nghĩ : cách suy nghĩ của ông. Nhưng ông đừng nên nóng nảy vậy. Ông xem : tánh mệnh ông ở trong tay chúng tôi mà chúng tôi rất hòa nhã, trong khi ông cứ dùng những lời khiếm nhã như thế đối với chúng tôi...

- Bởi vì chỉ có những từ ấy mới xứng đáng với các ông.

- Ông Hồng Nhật ! Ông nghe đây ! - Phan Thúc Định vẫn kiên nhẫn nói - Thử hỏi ông đã làm được việc gì cho Đảng, cho tổ chức của ông chưa ? Hay cuối cùng rồi để bị bắt đến đây như một chú bé ngu ngốc ? Và đã bị bắt đến đây rồi, nếu ông cứ khăng khăng một thái độ chống đối như vậy, chúng tôi phải giết ông đi, thì hỏi cuộc đời của ông có làm gì lợi cho Đảng, cho tổ chức của ông hay chi phí hoài vô ích.

- Những lời ngọt ngào tẩm thuốc độc ấy có thể dụ dỗ, mua chuộc được những kẻ tham sống sợ chết.

Phan Thúc Định coi như không nghe thấy những lời lẽ đốp chát ấy, nói tiếp ngay :

- Ông chưa làm được gì cả mà có người đã chết vì ông. Ông có nghĩ gì về việc bà cụ bị bắn chết kia không ? Ông đã nghĩ sao về phần trách nhiệm của ông ?

Phan Thúc Định đã đánh trúng vết thương của Hồng Nhật. Hai hôm nay, trong khi bị bắt, Hồng Nhật hoàn toàn không lo sợ gì cho bản thân anh cả. Tất cả những người hoạt động nội thành đều chuẩn bị tư tưởng, tinh thần đối phó với tình huống xấu nhất và biết rằng mình có thể bị địch bắt bất cứ lúc nào. Nhưng nghĩ đến hậu quả của việc mình bị bắt sẽ ảnh hưởng không tốt đến phong trào, nghĩ đến cảnh tượng bà cụ chủ nhà cơ sở bị bắn chết chỉ vì mình chủ quan, mất cảnh giác thì Hồng Nhật cảm thấy đau đớn, xót xa tột độ. Câu nói bất ngờ của Phan Thúc Định như khơi dậy tất cả nỗi đau khổ, hối hận của Hồng Nhật mà anh muốn giấu kín trước mặt kẻ thù.

Thấy Hồng Nhật ngồi im, Phan Thúc Định hỏi tiếp :

- Tôi xin bắt đầu hỏi ông một điều đã quá rõ ràng, ai cũng biết : có phải chính ông là người chỉ đạo phong trào thanh niên, sinh viên ở Huế này ?

- Nếu các ông đã biết sao các ông còn phải hỏi tôi.

- Tôi muốn tự ông xác nhận điều đó.

- Các ông đừng mong tôi xác nhận điều gì do các ông nêu ra.

- Ông thường tiếp xúc với những ai ?

- Tôi không tiếp xúc với ai cả.

- Nhưng ít ra ông cũng phải thừa nhận rằng ông ở cơ quan chỉ đạo và có một số người thường lui tới cơ quan chỉ đạo đó của ông chứ ?

- Ông đừng hy vọng tôi phản bội lại các đồng chí của tôi.

- Cơ quan chỉ đạo đó gồm có những ai ?

- Có một mình tôi.

- Cấp trên của ông có bao giờ đến đó không ?

- Không bao giờ.

- Họ thường gặp ông ở đâu ?

- Tôi không thể nói cho ông biết được.

- Ông có biết tên họ không ?

- Không.

- Ông có thể tả lại cho tôi nghe hình dáng của một vài người trong bọn họ được không ?

- Họ cũng giống như tôi thôi.

- Đường dây liên lạc giữa ông và bên ngoài do ai phụ trách ?

- Tôi tự liên lạc lấy.

- Không có ai liên lạc,... Hóa ra ông làm việc đơn độc hay sao?

- Đúng vậy !

- Nếu thế thì trái với nguyên tắc tổ chức của các ông. Ông đừng tưởng chúng tôi ngây thơ. Nguyên tắc tổ chức của các ông là làm gì cũng phải có tập thể cơ mà.

- Nguyên tắc tổ chức hoạt động bí mật của chúng tôi là người nào chỉ biết việc của người ấy.

- Nếu tôi nói rằng chính bà cụ chủ nhà đã bị bắn chết ấy cũng là một trong những người liên lạc của ông thì ông trả lời sao ?

- Vậy ông hỏi tôi để làm gì ? Tại sao các ông không đi hỏi mà lại bắn chết bà cụ một cách vô cùng dã man như thế ?

Giọng nói của Phan Thúc Định lạnh lùng :

- Chúng tôi đã và sẽ còn bắn chết không thương tiếc những người chống đối.

Phan Thúc Định lóe lên một tia sáng qua câu trả lời của Hồng Nhật trong đám mật vụ đến bắt Hồng Nhật ấy có một kẻ chỉ điểm giấu mặt. Tên chỉ điểm giấu mặt này bà cụ chủ nhà đã biết mặt. Chúng nó ngại rằng nếu để bà còn sống thì tên mật vụ này có thể bị phát hiện, do bị tra tấn dã man mà bà cụ này đã không chịu đựng được nên cung khai ra hoặc sẽ phản ánh lên với những người lãnh đạo khác của phong trào, sau này họ có dịp gặp lại bà cụ ấy... Vậy tên mật vụ này là ai ? "Con chó" là ai ?

Về phía Hồng Nhật anh rất ngạc nhiên trước thái độ của Phan Thúc Định. Cái anh cố vấn đặc biệt của Ngô Đình Cẩn này truy hỏi anh, nói những lời tàn nhẫn, nhưng cặp mắt anh ta lại ánh lên cái nhìn trù mẫn, thiện cảm với anh. Anh không thể nhăm lẩn được. Anh vừa đánh thép trả lời Phan Thúc Định, vừa nhìn thẳng vào mắt Định để kiểm tra lại nhận xét của mình. Anh sợ cảm giác lừa dối anh. Tại sao có sự mâu thuẫn kỳ lạ như vậy ?

Càng kỳ lạ hơn nữa là trong khi miệng Phan Thúc Định truy hỏi anh dồn dập không ngừng thì tay Định viết nhanh vào một mảnh giấy con mấy hàng chữ giơ ra trước mặt anh.

"Cứ giữ vững thái độ như vậy, sẽ có cách cứu thoát. Mật vụ là kẻ thường đến tiếp xúc với anh. Bà cụ biết mặt".

Anh vừa đọc xong thì Phan Thúc Định đã vê nhỏ mẩu giấy cho vào miệng. Anh cố vấn của Cẩn cứ vẫn liên tiếp, dồn dập truy hỏi anh :

- Nay ông Hồng Nhật ! Những câu trả lời của ông chẳng nói lên một điều gì cả.

- Thế ông muốn tôi nói những gì ?

- Ông cần nhớ rằng ông đang ở trong tay chúng tôi. Chúng tôi rất coi trọng những người biết điều nhưng cũng rất dứt khoát với những người ương ngạnh. Chúng tôi muốn biết rõ về sự hoạt động của ông và tổ chức của ông trong thành phố này. Chỉ có thể thôi!

- Tôi sẽ không nói gì hơn những điều tôi đã nói với ông đâu,

Cuộc thẩm vấn đến đây đã kết thúc. Phan Thúc Định mỗi một bước ra ngoài.

*

* *

Đêm hôm nay, Hồng Nhật càng thao thức hơn vì thái độ kỳ lạ của anh chàng cố vấn của Ngô Đình Cẩn. Anh là người như thế nào ? Tại sao giữa những lời truy hỏi và cái nhìn của anh ta đối với mình có sự khác nhau ? Còn dòng chữ anh ta viết vội cho mình đọc ?

"Mật vụ là kẻ thường đến tiếp xúc..."

Người thường đến tiếp xúc với mình đại diện cho những sinh viên tích cực đấu tranh nòng cốt của phong trào... Có lẽ nào như vậy nhỉ ! Người ấy đã trải qua thử thách rồi cơ mà ? Biết đâu đây chẳng là một đòn ly gián rất thâm hiểm của bè lũ Ngô Đình Cẩn mượn tay mình giết người của mình? Chúng nó đã bắt mình, chúng nó không ngu xuẩn gì lại chỉ cho mình biết mật vụ của chúng. Đây chỉ là một cái bẫy giương ra để đưa mình vào tròng. Nhưng cặp mắt anh ta nhìn mình thực là kỳ lạ, hình như đấy không phải là cái nhìn của kẻ thù. Hay anh ta là một trí thức cũng xuất thân từ một sinh viên mà ra nên có cảm tình với phong trào đấu tranh của thanh niên sinh viên. Không ! Không thể như thế

được, bởi vì anh ta giữ một chức vụ cao cấp và lại là cố vấn riêng thân tín của tên ác quỷ Ngô Đình Cẩn. Phải như thế nào mới được nó tin cậy chứ ! Mình phải hết sức tỉnh táo, hết sức cảnh giác !

Đêm đã khuya lắm rồi, anh vẫn thao thức không ngủ được. Xà lim tối om, chỉ có một khoảng ánh sáng điện bên ngoài chiếu vào qua lỗ thông hơi. Bốn bề im lặng. Chỉ có tiếng muỗi kêu vo ve bên tai, xua đi không hết. Thỉnh thoảng có tiếng xe hơi từ xa. Rồi anh nghe có tiếng giày nhẹ nhàng đi tới sát cửa xà lim, và tiếng đập khế lỗ thông hơi. Anh ngẩng lên nhìn ? Một bàn tay nhét qua giây thép một mẩu giấy. Tiếng giày nhẹ nhẹ xa dần. Anh đu người lên nhìn qua song sắt lỗ thông hơi. Anh còn kịp nhìn thấy bóng một người đang đi khuất sau dãy nhà giam.

Một nét chữ quen thuộc làm anh sung sướng bàng hoàng cả người, tưởng nhu khổng tin vào mắt mình nữa :

"Hoan nghênh tinh thần vững vàng của đồng chí. Hãy lấy cơ bệnh và xin điều trị".

HƯƠNG

Anh đọc lại lần nữa rồi bỏ mảnh giấy vào miệng nhai và nuốt trửng. Anh mừng quá. Mấy dòng ngắn ngủi trên giấy với chữ ký "SÔNG HƯƠNG", quen thuộc có phép thần kỳ diệu làm anh cảm thấy tất cả xà lim, song sắt chung quanh anh tan rã, sụp đổ.

Thì ra tổ chức lúc nào cũng ở bên anh, lúc nào các đồng chí cũng ở bên anh. Tất cả những cùm xích, nhà giam, lưới lê, dây kẽm gai của địch không thể nào ngăn cách được anh với tổ chức, với các đồng chí của anh. Lúc nào anh cũng tin ở chung quanh anh, đằng sau anh có sức mạnh của cả một tập thể vĩ đại, có khả năng sẽ đè bẹp quân thù. Chính nhờ lòng tin ấy, anh đã nhìn kẻ thù bằng cặp mắt của người chiến thắng, thế chính nghĩa.

Trời sáng lúc nào không biết. Cánh cửa xà lim mở toang. Hai tên mật vụ đứng ở cửa xà lim giơ tay ra hiệu cho Hồng Nhật đi theo chúng lên phòng thẩm vấn.

31. CHUYỆN XẢY RA TRONG BỆNH VIỆN HUẾ

Sáng hôm sau, khi Phan Thúc Định đến phòng làm việc của Ngô Đình Cẩn thì thấy Cẩn đang ngồi nghe lại cuộc thẩm vấn của anh với Hồng Nhật được ghi lại bằng băng ghi âm. Thấy Định bước vào, hẳn vẫn thản nhiên ngồi, ra hiệu cho anh im lặng, chú ý lắng nghe. Phan Thúc Định không hiểu bọn tay chân Cẩn đã đặt máy ghi âm ở chỗ nào trong phòng thẩm vấn, nhưng thầm khen ngợi sự tinh vi, chính xác của nó. Nó thu được từng lời, từng hơi thở nhỏ của từng người.

Nghe xong cuốn băng, Ngô Đình Cẩn gật đầu :

- Ông có đức tính kiên trì, mềm mỏng mà tui không có. Tụi tui ông sẽ thuyết phục được nó.
- Cụ lớn quá khen.

- Thằng Cộng sản cũng ghê gớm lắm. Nhưng ở trường hợp thằng ni, nó vừa nắm nhiều đầu mối trong tay, vừa có uy tín trong đám thanh niên, sinh viên, tui không muốn dùng biện pháp cứng rắn với nó. Tui muốn dùng biện pháp khác. Ông đã nhìn thấy một con mồi nào đó mắc vào mạng nhện chưa ? Ông sẽ thấy con nhện cứ mặc con mồi giãy giụa, kỳ cho đến hết sức. Mỗi ngày, con nhện hít ở con mồi một chút, cuối cùng, con mồi vẫn giữ nguyên hình thù của nó nhưng chỉ còn là cái xác rỗng không.

Cẩn phá ra cười đắc chí trước nét mặt chăm chú của Phan Thúc Định :

- Có lẽ ông chưa hiểu tui nói chi ? Tui định trong tay chúng ta, thằng ni vẫn giữ nguyên cái vỏ xác Cộng sản của nó, nhưng phần linh hồn của nó phải thuộc về chúng ta. Hãy biến nó thành một con chim mồi cho nó gáy gọi đồng loại nó lại. Ta thích đồng loại nó hơn, cả đàn, cả bầy nó hơn, còn nó ta cứ vỗ béo để cho nó gáy. Ông hãy vì tui cố gắng huấn luyện con chim.

- Nếu nó không chịu nghe ta ? - Phan Thúc Định hỏi.

Cẩn vẫn giữ nguyên cái cười:

- Thì chỉ có một cách là "thịt" nó đi. Những con cọp nếu không thuần dưỡng được thì không bao giờ nên giữ chúng trong nhà, càng không nên thả chúng về rừng.

Định hơi lạnh người trước giọng nói thản nhiên của Cẩn. Anh buông một câu đùa đùa :

- Cụ lớn dạy đúng.

Ngô Đình Cẩn đột nhiên hỏi Định :

- Ông có tin rằng thằng ni sẽ chịu khai báo không ?

Định thận trọng :

- Thưa Cụ lớn, theo tôi, điều này không quan trọng lắm. Bởi vì mục đích của ta khác cơ mà. Vả chăng, có lợi gì cho ta khi nó khai trong sổ cơ sở của nó có cả người của ta ?

Ngô Đình Cẩn im lặng. Lát sau hẳn gật đầu :

- Ông nói đúng ý tui. Tui lo ngại nhất là nó biết trong hàng ngũ chúng nó ta đã cài được người của ta vào.

- Điều này thì Cụ lớn có thổ yên tâm được. - Phan Thúc Định nhìn Cẩn nói với vẻ khẳng định.

- Rằng ông biết ?

Phan Thúc Định giải thích :

- Thưa Cụ lớn, qua nói chuyện với nó, tôi nhận xét thấy như vậy. Nó rất tin tưởng vào cơ sở của nó nên mới quyết tâm bảo vệ.

Ngô Đình Cẩn lại cười :

- Ông nói có lý. Người của ta vẫn chưa lộ mặt, ta có thể tung vào hàng ngũ Việt Cộng để trường kỳ mai phục... A ha ! Chúng nó còn bị nhiều vố nữa, ta sẽ quét sạch sành sanh bọn Cộng sản ở miền Trung. Kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" sẽ hoàn tất trước thời hạn.

*

* *

Trong phòng thẩm vấn, Phan Thúc Định đưa thuốc lá mời nhưng Hồng Nhật lắc đầu từ chối.

- Cám ơn, tôi không hút thuốc.

- Đêm qua, ông ngủ có ngon không ? - Phan Thúc Định mở đầu.

Hồng Nhật nói trái với sự thật :

- Tôi ngủ rất ngon.

- Ông có suy nghĩ gì về những điều tôi đã trao đổi với ông hôm qua ?

- Tôi chẳng thấy có điều gì phải suy nghĩ cả.

- Ông phải suy nghĩ chứ, vì đây là vấn đề sinh mạng của ông, giữa cái sống và cái chết, giữa chính nghĩa quốc gia và chủ thuyết Cộng sản đã lỗi thời. Một đảng ông đứng về phía chúng tôi chung sức chống Cộng, cả thế giới tự do ủng hộ, siêu cường quốc Hoa Kỳ đứng đằng sau, ông muốn làm chức gì trong chính phủ quốc gia chúng tôi cũng sẵn sàng để dành một ghế xứng đáng cho ông hoặc ông không muốn xuất đầu lộ diện, chúng tôi cũng sẵn sàng chiều ý ông để riêng ông ở một nơi nào ông muốn, cung cấp ông đầy đủ các thứ tiện nghi, chỉ yêu cầu ông nói cho chúng tôi những điều gì ông biết, viết một vài điều chúng tôi yêu cầu, thế thôi ! Một đảng ông khư khư ôm chủ nghĩa tam vô của ông sang thế giới bên kia, và đã sang thế giới bên kia thì cả cuộc đời ông lẫn những điều ông tôn thờ đều vô nghĩa hết.

Phan Thúc Định nói rất hùng hồn nhưng đồng thời anh nhẹ nhàng xòe ra trước mặt Hồng Nhật một mảnh giấy con có viết sẵn mấy chữ : "Nếu anh thấy cần đi bệnh viện, tôi giúp đỡ". Vừa đủ để Hồng Nhật đọc xong hàng chữ, Phan Thúc Định đã vò tròn mảnh giấy chỉ còn bằng hạt gạo, cho vào miệng. Hồng Nhật chợt nhớ đến những hàng chữ của "Sông Hương" đêm qua gửi cho anh. Tuy không hiểu được mối liên hệ giữa những hàng chữ đó, nhưng Hồng Nhật cũng thăm dò :

- Những điều ông nói chứng tỏ ông chẳng hiểu gì về chủ nghĩa Cộng sản cả. Những người Cộng sản là những người thực sự yêu nước, yêu nhân dân mình hơn ai hết...

Phan Thúc Định chặn ngay :

- Chúng tôi không hiểu chủ nghĩa Cộng sản à ? Chống lại chủ nghĩa Cộng sản mà chúng tôi không tìm hiểu, không nghiên cứu về chủ nghĩa Cộng sản thì chúng tôi chống lại làm sao được ? Tôi đã đọc rất nhiều sách của Các-Mác, của Lê-nin. Tôi sẵn sàng tranh luận với ông.

Hồng Nhật lắc đầu :

- Vô ích! Với những người như các ông, tranh luận cũng vô ích.

Phan Thúc Định đón ngay :

- Nếu ông thấy mệt, cần đi nghỉ ngơi, an dưỡng ít ngày để suy nghĩ, chúng tôi cũng sẵn sàng chấp nhận.

Hồng Nhật ưng thuận.

- Tôi thấy cần được chữa bệnh ...

*

*   *

Khi Phan Thúc Định trình bày lại cuộc nói chuyện đó với Ngô Đình Cẩn, nhắc lại ý muốn của Hồng Nhật được đi chữa bệnh thì Ngô Đình Cẩn ngẫm nghĩ nói :

- Đây là dấu hiệu của sự nao núng hay kế hoãn binh ?

- Thừa Cự lớn, tôi nhận xét thấy hôm nay tôi đặt thẳng điều kiện với nó và dọa nhiều đến cái chết thì nó không gân cổ lên tranh luận với tôi nữa. Ai mà chẳng thích sướng và sợ chết. Tôi cho là nó nao núng.

Ngô Đình Cẩn nhặt một khẩu trà trong tráp sơn mài đưa vào miệng. Nhai máy miếng, hắn nói:

- Thế thì ta phải tấn công nó liên tiếp. Phải cho nó đi khám bệnh và an dưỡng để biểu thị lòng nhân đạo. Ông cần gặp ông bác sĩ giám đốc bệnh viện, nhân danh tui, báo cho ông ấy, săn sóc nó cẩn thận.

Phan Thúc Định bản khoắn hỏi :

- Nhưng còn việc canh gác nó thì Cự lớn định như thế nào ? Hay là ta bảo bác sĩ đến khám bệnh cho nó tại nhà giam ?

Ngô Đình Cẩn cười thâm hiểm :

- Không được ! Như thế còn chi là chính nghĩa quốc gia nữa ! Ông lo xa rứa là tốt nhưng tui đã có cách ...

Theo lệnh của Cẩn, gã bác sĩ giám đốc bệnh viện Trung ương đưa Hồng Nhật đến ở riêng một buồng khoảng mười sáu mét vuông, trên lầu cao, có phòng vệ sinh ngay bên. Gian buồng không có một chút gì gợi lên không khí bệnh viện mà chỉ gợi lên một cuộc sống tiện nghi, Hồng Nhật cầm rảnh tờ họa báo để trên bàn. Đó là máy tờ họa báo vừa bằng tiếng Anh, vừa bằng tiếng Pháp, kích động những thú tính nhục dục tháp hèn, với những tấm ảnh trai gái khỏa thân, những "Play-boy", "Vivre d'abord" ... Anh nhặt mấy quyển sách ở đầu giường thấy những nhan đề "Mười năm tình hận", "Em chi biết yêu", "Vòng tay em"... và một quyển sách dịch dày cộm của một tên phản bội nước ngoài do cơ quan thông tin Mỹ in, nhan đề "Tôi chọn tự do". Anh lại mỉm cười đặt nguyên chúng vào chỗ cũ.

Anh mở cửa buồng ngó ra ngoài. Mắt anh đụng phải một tên mặc thường phục, sơ-mi bỏ ngoài quần, sùm sụp cặp kính đen trên mặt, bắc một chiếc ghế ngồi khoanh tay dựa tường đối diện trước mặt. Thấy anh mở cửa, hắn giơ tay ra hiệu cho anh đóng cửa lại. Anh ra phía cửa sổ nhìn : cửa sổ gác cao, không có một đường gờ của tường, không gần một đường ống máng hoặc dây thu lôi. "Đây cũng là một cái buồng giam hiện đại, Anh lại nghĩ thầm - Mặc xác chúng, ta hãy nằm nghỉ một chút đã. Lại bước vào một cuộc chiến đấu mới đây !".

Có tiếng gõ cửa, anh nằm yên không buồn dậy, nói :

- Cứ vào !

Cánh cửa từ từ hé mở. Một cô gái bưng một khay trên có một cốc nước cam vắt xô-đa, một hộp thuốc lá "555" bước vào. Cô gái trên hai mươi tuổi, người lẳn, ngực to, tóc cắt cao, mặt tròn, môi tô màu đậm, mặc chiếc áo bơ-lu mỏng và ngắn, trông rõ những đường nịt bên trong, mang theo vào một mùi nước hoa thơm phức, quyến rũ. Cô ta nhoẻn miệng cười :

- Chào anh.

- Không dám ! Chào cô.

Cô ta đặt khay nước xuống bàn, tự giới thiệu :

- Em là Bạch Lan, y tá của bệnh viện, được bác sĩ giám đốc cử xuống để săn sóc anh. Em mong rằng những ngày ở đây anh được hoàn toàn như ý.

- Cảm ơn cô.

Mắt cô ta nhìn anh đắm đắm, khêu gợi, giọng cô ta nhỏ nhẹ :

- Trong ăn uống cũng như sinh hoạt, em chưa hiểu rõ được hết mọi sở thích của anh. Anh thích gì, anh cứ nói để em biết, em chiều... anh.

- Cảm ơn cô. Tôi thấy không cần gì cả. Tôi chỉ muốn được yên ổn, không bị ai quấy rầy.

Cò gái vẫn nhìn anh, nhoẻn miệng cười:

- Có gì mà quấy rầy. Đó là nhiệm vụ của em.

- Tôi nói lại một lần nữa, tôi không muốn ai quấy rầy tôi cả.

Cô gái làm như không có gì xảy ra, nét mặt vẫn tươi tỉnh :

- À ra thế ! Em xin lỗi anh nhé ! Ở đầu giường anh nằm có một nút điện bấm. Bất cứ lúc nào anh cần đến em, dù là ngày hay đêm, anh chỉ bấm khẽ một cái là em xin có mặt.

- Tôi không cần gì cả.

Cô ta đưa tay vuốt mấy sợi tóc xòa xuống trán, ổng ẹo bước lại phía đầu giường Hồng Nhật. Cô ta cúi xuống lọ hoa :

- Những bông hồng đẹp quá, anh nhỉ !

Khi cô ta cúi xuống, chiếc bờ-lu trắng phía sau chỉ thắt hờ có một giải vải, phanh ra, lộ cả tấm lưng trắng nuột của cô ta suốt từ cổ đến chiếc cặp quần thun mỏng. Mùi nước hoa càng quyến rũ. Cô ta vẫn cúi như thế xuống mấy bông hồng, nói :

- Anh đừng xưng hô với em như vừa rồi ! Anh chưa hiểu em đấy thôi, em rất yêu mến, kính phục những người yêu nước.

- Nếu cô là người yêu nước thật sự, cô hãy tham gia vào các cuộc đấu tranh của đồng bào chống bọn cướp nước và bán nước.

Cô gái quay phắt lại, mắt rục lên long lanh nhưng ánh mắt ấy lại dịu xuống tức khắc cùng với nụ cười gượng gạo trên môi cô ta :

- Anh hiểu lầm em rồi ! Em có làm gì đâu mà anh hiểu lầm...

- Nếu cô còn đôi chút lương tâm, còn phần nào tinh thần dân tộc và lòng tự trọng trong người, tôi kêu gọi cô thức tỉnh.

Cô gái hất mớ tóc xòa che nửa bên mặt của cô ta ra phía sau, giữ nguyên nụ cười :

- Anh quá lời. Lúc khác em sẽ nói chuyện với anh. Em xin nhắc lại : bất cứ lúc nào anh cần đến em, anh cứ bấm nút điện.

Cô ta ổng ẹo bước ra. Mảng lưng trần thấp thoáng ẩn hiện sau hai mảnh áo bờ-lu trắng. x

Cô ta khép cửa buồng Hồng Nhật lại. Gã đeo kính đen ngồi chiếc ghế ngoài hành lang hất hàm ra hiệu hỏi cô ta. Cô ta bĩu đôi môi tô đậm, nhún vai, lắc đầu.

Buổi trưa. Bệnh viện hoàn toàn im lặng.

Trước cửa buồng, gã đeo kính đen khoanh tay lim dim như một con mèo không biết là ngủ thật hay ngủ giả. Trong buồng cô "y tá" Bạch Lan đang ổng ẹo :

- Trưa nay đến phiên em trực. Em lên mượn anh mấy số họa bản xem.

Hồng Nhật bức mình :

- Cô có thể mang cả sách báo ở đây ra được. Tôi không bao giờ đọc đến những tờ lá cải rẻ tiền đó đâu.

Mắt cô ta tròn xoe :

- Ô hay .! Những tờ báo có ảnh đẹp như thế này mà anh không thích à ? Mỗi bức ảnh đều có thể "xu-ve"¹⁰⁸ để treo tường được.

Cô ta mở rộng trang báo có ảnh một cô gái đứng, hai tay chắp sau gáy, khỏa thân, rõ từng bộ phận trên cơ thể trắng nuột :

- Anh xem : những cái "co"¹⁰⁹ có "xếch-op-pin"¹¹⁰ không ?

Hồng Nhật cau mày, khó chịu :

- Đây là những con đĩ ! Cô gái gấp trang báo lại :

- Sao anh nặng lời thế ?

Hồng Nhật vẫn không thay đổi thái độ :

- Cô thấy không đúng ư ? Những cô gái tử tế, tự trọng có ai đứng trần truồng như thế để người ta chụp ảnh in lên báo không ?

Rồi anh nghiêm mặt nói tiếp :

- Tôi đề nghị cô để cho tôi nghỉ trưa một lúc.

Cô gái ngồi xuống ghế :

- Vâng, anh cứ nghỉ. Em chỉ ngồi nhờ đây xem sách báo thôi. Ở dưới phòng trực buồn quá !

Cô ta ngả người vào ghế, ưỡn cao bộ ngực căng tròn lên, duỗi dài đôi chân ẩn hiện sau chiếc quần lụa mỏng, mở rộng tờ báo ảnh trước mặt. Hồng Nhật không cần giữ lịch sự nữa, nổi thẳng :

Cô nên đi ra thì hơn. Tôi không muốn có mặt một người con gái trong buồng tôi lúc buổi trưa này..,

Giữa lúc đó, bên ngoài có tiếng giày bước lên cầu thang. Gã mật vụ gác cửa buồng như con mèo thấy động, đang thiu thiu, vểnh ngay tai lên, mắt mở to sau cặp kính mát, tay đặt vào khẩu súng ngắn giấu sau chiếc áo bỏ ngoài quần. Đầu hành lang, xuất hiện một viên trung úy dẫn theo ba người lính quân cảnh, bước tới. Gã mật vụ yên tâm, tuy mắt vẫn theo dõi bốn người bước lên. Tay hắn đã buông rời khẩu súng ngắn, khoanh lại trước ngực như cũ.

Viên trung úy quân cảnh đến trước mặt gã mật vụ hất hàm hỏi :

- Thăng tù ở trong buồng này phải không ?

Gã mật vụ đứng dậy lúng túng :

- Thưa trung úy, tôi được lệnh của Cậu...

---

¹⁰⁸ *Sous verre : lồng kính.*

¹⁰⁹ *Corps ; thân hình.*

¹¹⁰ *Sex appeal : kêu gọi*

Khẩu súng ngắn của viên trung úy đã chĩa ngay vào ngực gã :

- Phải dẫn nó đi ngay...

Gã mặt vụ chưa biết nên đối xử ra sao thì đã thấy ba người lính quân cảnh lực lưỡng cũng đặt tay vào báng súng của họ. Gã luống cuống :

- Vâng, vâng... tôi xin đưa trung úy vào !

Một người lính quân cảnh đã sờ ngay vào cạnh sườn gã, tước ngay khẩu súng ngắn.

Gã mặt vụ đi về phía cửa buồng. Bốn người quần cảnh đi theo. Đằng sau cặp kính đen, đôi mắt gian xảo của gã đảo rất nhanh ra chung quanh. Vừa gõ cửa buồng, gã đã nhanh như cắt gập người xuống, bằng một thế võ Nhật, hất ngã người lính quân cảnh đứng ngay cạnh và đoạt ngay được khẩu súng ngắn của anh ta. Nhưng, cũng ngay lúc ấy, viên trung úy đã đảo thế đứng, thẳng tay chặt một cái không thương tiếc trúng gáy gã mặt vụ. Gã gục xuống như tàu lá chuối bị phát lìa thân, không kịp kêu. Hai người lính quân cảnh đã xốc nách gã, mở cửa buồng, ném gã vào bên trong.

Cả Hồng Nhật lẫn cô ả Bạch Lan đều ngạc nhiên nhìn mấy người quân cảnh quăng gã mặt vụ vào trong buồng và đóng ngay cửa buồng lại. Cô "y tá" đang tròn mắt, tròn miệng không hiểu sự việc ra sao thì một người lính quân cảnh đã nhét chiếc khăn tay vào miệng cô, nhanh nhẹn trói chặt cô vào chiếc ghế cô đang ngồi, rồi nói :

- Xin lỗi cô nhé ! Thế này là không được lịch sự với phụ nữ, nhưng cô hiểu cho, chúng tôi không có cách nào khác.

Qua phút ngạc nhiên đầu tiên, Hồng Nhật nhận ra viên trung úy quân cảnh, suýt reo lên "Anh Trần Mai", nhưng chợt nhớ ra mình đang đứng ở đâu, nên kìm ngay được. Anh lao ra ôm chầm lấy Trần Mai, ôm lấy mấy người nguy trang trong bộ quần áo lính quân cảnh, xúc động :

- Các đồng chí !

Mấy người cùng mỉm cười. Trần Mai giục :

- Chúng ta phải hành động hết sức nhanh.

Mấy người nhét khăn vào miệng gã mặt vụ đang nằm ngất dưới sàng, trói chặt chân tay gã. Họ kéo nhau ra, sau khi đóng chặt cửa buồng lại.

Từ trên gác bước xuống, ai gặp cùng không thể nghi ngờ được : viên trung úy quân cảnh đi đầu, Hồng Nhật đi giữa, ba người lính quân cảnh đi sau. Tránh đi là hay nhất, kéo lại dễ mua vạ vào mình. Những vụ bắt bớ, áp giải như thế thường xảy ra luôn, ở bất cứ chỗ nào, bất cứ lúc nào.

Họ ung dung đi qua phòng thường trực. Ở đó, một người lính quân cảnh nữa đang đứng đợi. Trước khi lên buồng Hồng Nhật, họ cũng phải dùng cả mưu lẫn sức trói một tên mặt vụ nữa lẳng vẳng ở dưới sân và người thường trực nhốt vào một góc, cắt đường dây điện thoại, để lại một người đứng gác ở đó.

Ngoài đường, trước cửa bệnh viện, một chiếc xe du lịch nằm chờ. Sáu người lên xe. Trần Mai cầm tay lái. Chiếc xe rú máy, nhanh chóng nuốt đường, phóng về phía cầu An Cựu rồi biến mất.

32. SỔ LÒNG

Vũ Long tươi cười nắm tay Trần Mai và Hồng Nhật - Mừng các đồng chí thắng lợi trở về.

Hồng Nhật vui vẻ đáp :

Báo cáo anh, được đi "an dưỡng" thì nhất định phải khỏe chứ ạ. Nếu không có ông "Trung úy quân cảnh" này thì phải nằm thêm ít lâu nữa.

Vũ Long mỉm cười :

- "Trung úy quân cảnh" sẽ được tuyên dương vì có công cứu "Việt Cộng".

Vũ Long đưa hai người vào phòng làm việc của mình. Một căn phòng đơn giản, vách bằng nửa ghép chỉ có một cái bàn, mấy cái ghế ngồi và một cái giường cá nhân. Trên đầu giường, treo một cái sắc-cốt dày cộm. Cạnh giường, có một cái tủ con mọt mọt.

Anh mời hai người ngồi. Sau khi uống với nhau chén trà nóng, giọng Vũ Long trở nên nghiêm trang :

- Trong thời gian bị địch bắt, đồng chí Hồng Nhật có suy nghĩ gì ?

Hồng Nhật đáp :

- Tôi nghĩ đến phong trào bên ngoài, nghĩ đến các cơ sở của chúng ta, nghĩ đến bà cụ bị bọn địch bắn chết, nghĩ đến tổ chức...

Vũ Long ngắt lời :

- Đồng chí có nghĩ đến nguyên nhân tại sao đồng chí bị địch bắt ? Dù sao, chúng ta cũng phải rút kinh nghiệm với nhau về vấn đề đó.

Hồng Nhật im lặng. Một phút sau, anh nói :

- Nguyên nhân là do tôi chủ quan.

Vũ Long gật đầu :

- Đúng ! Hầu hết những vụ địch bắt được cán bộ ta ở nội thành là đều do chủ quan. Mỗi trường hợp đều khác nhau. Riêng trong trường hợp của đồng chí, sự chủ quan biểu hiện cụ thể như thế nào ?

Hồng Nhật cau mày suy nghĩ :

- Tôi đã để cho địch phát hiện được tôi, theo dõi tôi, biết chỗ tôi làm việc. Tôi có một số điều còn phân vân, chưa kết luận được.

- Về vấn đề gì ?

- Về những người tôi tiếp xúc, về những người cộng tác với tôi.

- Là ai ?

- Tôi chưa dám khẳng định vì tôi chưa có đầy đủ bằng chứng.

Trần Mai mỉm cười trong khi Vũ Long đứng lên lấy chiếc sắc- cốt xuống. Anh mở sắc-cốt, lấy ra báo cáo của X.30 gửi cho anh đặt trước mắt. Vừa đọc thấy tên một người, Hồng Nhật giật mình.

Tờ báo cáo viết về lai lịch Lý Ngọc Tú. Ông nội Tú trước đây làm quan võ dưới triều Nguyễn, theo Tôn Thất Thuyết phò vua Hàm Nghi một thời gian, sau phản bội, làm tay sai cho giặc Pháp. Bố Lý Ngọc Tú làm Án sát ở Khánh Hòa, đã từng đàn áp các phong trào yêu nước ở Nam Trung Bộ, có nhiều nợ máu với nhân dân. Tú được Ngô Đình Cẩn sử dụng làm mật vụ, chui vào tổ chức thanh niên, sinh viên

yêu nước ở Huế. Hắn đã đóng vai trò hăng hái yêu nước, tích cực hoạt động để gây tin nhiệm. Nhờ tài ăn nói hùng hồn và đóng kịch khéo, nhất là trò bị bắt và đấu tranh kiên quyết trong tù của hắn do Ngô Đình Cẩn đạo diễn, hắn đã lọt được vào hàng ngũ lãnh đạo phong trào nhằm thực hiện âm mưu phá ta từ trong phá ra. Hắn nắm được một số cơ sở của ta. Hắn đã điểm cho bọn công an mật vụ của Cẩn bắt bớ một số cơ sở mà hắn biết. Chỉ có mình Lý Ngọc Tú là thường đến nhà bà cụ già ở thôn Vân Dương, còn những người khác thì Hồng Nhật bố trí gặp gỡ ở những cơ sở khác. Vì vậy, khi xông đến bắt Hồng Nhật, chúng bắn chết ngay bà cụ để bịt đầu mối. Chúng sợ để bà cụ sống thì ta sẽ điều tra ra việc Lý Ngọc Tú là nội gián.

Hồng Nhật mím chặt môi lại. Vừa hối hận về sự thiếu cảnh giác của mình, vừa căm giận tên tay sai.

Giọng của Vũ Long trầm trầm :

- Tôi đã cho thẩm tra lại, báo cáo này là hoàn toàn đúng.

Hồng Nhật nhìn thẳng vào mặt Vũ Long :

- Tôi xin chịu trách nhiệm trước tổ chức về khuyết điểm của tôi.

Vũ Long thu lại tờ báo cáo :

- Thằng chó săn này đã tự dẫn thân vào bẫy rồi...

Trần Mai giải thích thêm :

- Sau khi bắt được đồng chí, bọn Ngô Đình Cẩn tung ra dư luận rằng Hồng Nhật đã khai báo hết cơ sở của ta trong thành phố. Hắn cố gây tâm lý hoang mang trong hàng ngũ cán bộ và cơ sở của ta. Kết hợp với việc phao tin, do sự chỉ điểm của Lý Ngọc Tú, chúng bắt được mấy người nữa. Trước tình hình đó, không biết hư thực ra sao, một số cơ sở của ta ở trong thành phố, đã trốn ra vùng giải phóng. Số này thoát ly được sự đồng ý của các cấp lãnh đạo trong thành. Yên trí rằng, mọi hành động ám muội của mình không ai biết, Lý Ngọc Tú lợi dụng dịp này, trà trộn vào những người thoát ly ra vùng giải phóng, nhằm chui sâu vào hàng ngũ của ta, ở vùng giải phóng. Hắn không ngờ rằng X.30 đã kịp thời phát hiện ra hắn là mật vụ của Ngô Đình Cẩn. Hắn vừa bước chân ra đến vùng giải phóng thì bị tóm cổ ngay và đã thú nhận hết tội lỗi.

Vũ Long giọng nghiêm nghị :

- Đồng chí phải suy nghĩ, rút kinh nghiệm, đồng chí sa vào tay địch, đã làm một bà mẹ yêu nước của chúng ta phải hy sinh, đã làm cho phong trào bị ảnh hưởng. Như vậy đó, chỉ một sơ xuất nhỏ của mỗi chúng ta sẽ dẫn đến bao nhiêu hậu quả tai hại. Chúng ta càng thấy rõ kẻ địch của chúng ta vô cùng nham hiểm.

Ngừng một lát, Vũ Long lại tiếp tục nói, giọng động viên :

- Nhưng kẻ địch cũng đã thất bại. Dù nham hiểm đến đâu, nhất định chúng cũng sẽ thất bại. Sau khi kiểm điểm xong, đồng chí Hồng Nhật hãy chuẩn bị trở về vị trí công tác của mình, nắm lấy Cơ sở, tiếp tục tấn công kẻ địch.

Phong trào thanh niên, sinh viên vẫn đang lên. Trên mặt trận ấy, kẻ địch không thể còn chỗ đứng, vì thanh niên, sinh viên chúng ta giàu lòng yêu nước, nhiệt tình sôi nổi, căm ghét bọn xâm lược. Đồng chí hãy chuẩn bị trở lại nội thành, tiếp tục chiến đấu.

Hồng Nhật đứng dậy :

- Tôi rất thấm thía với sai lầm tôi đã phạm phải. Tôi cũng rất xúc động vì tổ chức vẫn tin nhiệm tôi. Tôi hứa không bao giờ phụ lòng tin của các đồng chí

Khi Hồng Nhật đã ra ngoài, Vũ Long mở sắc-cốt lấy mấy bức ảnh, mấy bản báo cáo khác ra trao đổi với Trần Mai :

- Bọn địch đang ra sức triển khai kế hoạch "Gió đã xoay chiều".

Chúng ta đã đánh bại chúng một bước kế hoạch phá phong trào và cơ sở trong nội thành của ta ... Cuộc đấu tranh giữa ta và địch còn gay go, quyết liệt. Nhiệm vụ của chúng ta là phải đập tan toàn bộ kế hoạch "Gió đã xoay chiều".

Trần Mai cầm những bức ảnh lên xem. Nếu người ngoài cuộc nhìn vào những bức ảnh đó thì sẽ rất kinh ngạc, lạ lùng không hiểu tại sao Vũ Long lại có được những bức ảnh như thế. Có bức chụp những tên cố vấn Mỹ và viên chức cao cấp của ngụy quyền Sài Gòn vừa ở trên máy bay bước xuống sân bay Phú Bài. Có bức chụp một cuộc họp kín giữa Ngô Đình Cẩn và Phan Thúc Định. Có bức chụp toàn cảnh nhà lao Thừa Thiên, đứng từ một góc cao nhìn xuống. Có bức chụp một trại huấn luyện đặc biệt của bọn Mỹ. Có bức chụp một công văn mật của Ngô Đình Diệm gửi cho Ngô Đình Cẩn v.v... Trong các bản báo cáo, có bản báo cáo về phong trào, có bản báo cáo về một nhân vật nào đó.

Vũ Long chậm rãi nói:

- Tô-ma lại từ Sài Gòn lén lút ra Huế, có đến thăm trại lực lượng đặc biệt của Xmit. Cẩn vừa gọi chỉ huy lực lượng đặc biệt ngụy đến họp. Vân Anh vừa viết thư cho Lê Mậu Thành. Một nhà báo Mỹ mới xuất hiện... Chúng ta cần phải biết chúng đang định giở trò gì ?

*

* *

Được tin Hồng Nhật đã thoát, Ngô Đình Cẩn rất tức giận. Hắn không lồng lộn lên như Phan Thúc Định tưởng. Ngược lại, hắn ngồi lì ra trên sập. Mặt hắn đanh lại. Đôi quai hàm hắn bạnh ra mỗi lúc hắn nhai trầu. Chỉ có đôi mắt trắng dã thỉnh thoảng long lên dữ tợn, rồi lại dịu xuống, cố lấy vẻ bình thường. Hắn bảo tên giám đốc Nha cảnh sát và công an :

- Giam mấy thằng cảnh sát ở bệnh viện lại. Xem chúng có liên hệ chi với bọn Việt Cộng không ?

Tên giám đốc Nha cảnh sát và công an khúm núm :

- Bẩm , Cậu, những đứa này đều đáng tin cậy đã chọn lọc kỹ rồi ạ.

Ngô Đình Cẩn quắc mắt :

- Tui không tin đứa nào cả. Anh có nắm được ngoài giờ đi làm ra, chúng đi mô, gặp những ai không ? Anh có nắm được họ hàng xa gần của chúng nó có đứa mô là Cộng Sản không ?

Tên giám đốc Nha cảnh sát và công an im thin thít. Phan Thúc Định nói với hắn :

- Cụ lớn đã dạy như thế, ông về điều tra lại ngay. Có thể có những đứa bên ngoài làm bộ sốt sắng để chúng ta tin cẩn ấy lại chính là những đứa bên trong tìm cách hại ta. Ông có biết rằng mất bao nhiêu công phu mới bắt được tên Việt Cộng cỡ ấy mà để nó trốn thoát được thì có hại cho công cuộc chống Cộng của quốc gia đến mức nào không ?

Tên giám đốc Nha cảnh sát và công an cố thanh minh :

- Thưa ông, bọn Việt Cộng đến đánh tháo mặc giả quân cảnh và đi xe du lịch đến, nên không ai ngờ gì cả. Tôi đã bố trí rất cẩn mật, không những trước cửa buồng nó nằm, ngoài sân bệnh viện đều có người gác mà cả hai đầu phố dẫn đến bệnh viện đều bố trí người đứng gác bí mật cả. Ấy là không kể một số nhân viên trong bệnh viện cũng là những người cộng tác bí mật với chúng tôi. Thực không ngờ...

Tiếng nói Ngô Đình Cẩn khàn đi :

- Đến lúc chúng nó vào cắt cổ tui và anh đi, đến lúc chúng nó cầm cò dỏ và ngồi đầy trong thành phố nì, lúc đó anh cũng không ngờ. Tui hạn cho anh trong mười ngày phải tìm ra manh mối chúng, nếu không thì trách nhiệm để thằng tù thoát là thuộc về anh.

Tên giám đốc Nha cảnh sát và công an te te ra về, lòng đầy lo lắng. Mười ngày nữa, hắn làm thế nào tìm ra manh mối vụ này? Trưa hôm đó, ngay khi được tin có biến ở bệnh viện hắn đã cuống cuồng đến ngay tại chỗ. Tên cảnh sát gác sân bệnh viện, tên mật vụ gác cửa buồng Hồng Nhật và cô "y tá" được cơ quan "chiến tranh tâm lý" cử đến vẫn còn bàng hoàng. Hắn gọi đây nói báo cho bọn cảnh sát gác ở các trạm đường ngoại thành phối hợp với bọn lính ở các đồn bót quanh đó chặn tất cả các xe hơi của nhà binh, của thường dân lại kiểm soát.

Một tên chuyên viên Mỹ, do trường đại học Mi-si-gân cử sang làm cố vấn kỹ thuật cho ngành cảnh sát ở Trung phần được mời đến để nghiên cứu hiện trường. Theo lời giải thích của hắn thì dù chiếc xe của đối phương đã chạy đi rồi nhưng vẫn còn để lại hình trong không gian chỗ nó đỗ. Chiếc máy ảnh của hắn có thể chụp chỗ khoảng không mà chiếc xe đã đỗ, toàn bộ hình chiếc xe hiện rõ với điều kiện là xe chạy đi không quá năm phút vì quá năm phút hình ảnh chiếc xe lưu lại trong vị trí đó sẽ tan biến mất. Chiếc máy ảnh tối tân của tên chuyên viên Mỹ đã không có tác dụng, vì khi hắn được mời đến, thì chiếc xe đã cao bay xa chạy từ nửa giờ trước. Tên chuyên viên Mỹ rắc bột lên nghiên cứu các vết giày đối phương để lại.

Hắn cũng lắc đầu bất lực vì chỉ là loại giày đế cao su do Mỹ sản xuất phát cho bọn lính quân cảnh. Hắn hỏi tỉ mỉ tên mật vụ gác cửa phòng Hồng Nhật và cô "y tá" Bạch Lan cũng không phát hiện được gì thêm. Hắn yêu cầu đưa máy người đó về phòng kỹ thuật của hắn, hắn sẽ cho nhận diện một tập ảnh về diện mạo của các loại người, qua đó có thể dựng lên chân dung những người đã cứu Hồng Nhật.

Các đồn, bót khắp các ngả ngoại thành điện về cho biết không có chiếc xe du lịch nào chở máy quân cảnh như được miêu tả chạy qua. Những xe được kiểm soát đều không có gì khả nghi cả. Thậm chí suýt xảy ra một vụ xô xát giữa một xe lính dù bị giữ lại kiểm soát với bọn lính ở bốt ngoại thành vì bọn lính dù ngông nghênh không bằng lòng để ai dòm ngó vào xe của chúng.

Bọn cảnh sát và công an cũng không ngờ rằng chiếc xe du lịch của Trần Mai không hề chạy ra phía ngoại thành. Tuy nó chạy về hướng An Cựu nhưng không qua cầu mà lại đến nhà một ngoại kiều có thể lực ở ngay trong khu vực của Pháp kiều ở. Ngoại kiều đó là một người tiến bộ có liên hệ với tổ chức bí mật của ta ở nội thành. Các đồng chí của Trần Mai sau khi trút bỏ bộ quần áo quân nguy, mặc quần áo thường thì từng người một tản ra phố, trở về với cơ sở của mình. Còn Trần Mai và Hồng Nhật nghỉ lại ở đó mấy ngày một cách rất yên ổn, đợi đường dây riêng đến đón lên chiến khu. Trong mấy ngày đó, hai người chỉ có một việc nhỏ phải làm là giúp người ngoại kiều sửa hình dáng và biến số chiếc xe.

Tên giám đốc Nha cảnh sát nghĩ đến cái hạn mười ngày mà Ngô Đình Cẩn đề ra. Hắn làm được gì trong mười ngày ấy? Lôi mấy tên cảnh sát gác hôm đó ra hành hạ cũng đến thế thôi, chỉ tổ phải nhìn mấy thằng khốn kiếp ấy lạy lục, van xin khóc lóc, bộc lộ những cái hèn mạt của chúng ra.

Nhưng rồi hắn tắc lưỡi: "Cùng tắc biến"! Nếu cần, dựng lên mấy khẩu cung giả, coi như đã bước đầu tìm ra manh mối. Chỗ mình với Cậu là họ hàng, Cậu cũng chẳng nỡ làm gì mình.

Mấy hôm sau, Ngô Đình Cẩn lại được tin Lý Ngọc Tú bị bắt. Không nén nổi nữa, trước mặt Phan Thúc Định, hắn đấm xuống sập, hỏi Định:

- Ông biết thằng Tú là người của tui không?

Thấy Phan Thúc Định ngờ ngác, hắn nhắc lại:

- Tui hỏi ông: ông có biết thằng Tú là người của tui đó không?

Không hiểu ý đồ của cần ra sao, Định làm bộ ngạc nhiên :

- Sao nó lại là người của Cụ lớn được ? Nó là một trong những thằng đầu sỏ của đám thanh niên chống đối quốc gia, cần phải trị cần thận. Hình như nó đã bị ta bắt một lần ...

Ngô Đình Cần gật đầu :

- Nó là người của tui đó !

Phan Thúc Định lộ vẻ thán phục :

- Thế thì Cụ lớn tài quá ! Chỗ nào cũng có tai mắt của cụ lớn.

- Đến ông cũng không biết thằng Tú là người của tui. Chỉ có tui và thằng giám đốc Nha cảnh sát và công an biết thôi. Thế mà tại rằng bọn Việt Cộng lại biết được ?

Phan Thúc Định đưa đà :

- Ông giám đốc Nha cảnh sát và công an thì còn lộ cho ai nữa. Biết đâu bọn Việt cộng chỉ bắt Tú vì tình nghi hay tạm giữ vì một lý do gì đó.

- Mất Lý Ngọc Tú là chúng ta mất một đầu mối đặc lực, một nguồn tin quý giá.

Cần hậm hực thở dài. Nhìn cách hắt nhai trầu, nhìn con mắt hắt long lên sòng sọc, Định biết lúc này cơn tức giận đang dầy vò hắt.

Rồi như có chủ định, hắt quay ra bảo Phan Thúc Định :

- Trong một cuộc đấu, được thua là sự thường. Thua keo nì, ta bày keo khác. Kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" của chúng ta vẫn phải tiến hành.

33. TỔ LOAN TRƯỚC SỰ THẬT PHỦ PHàng

Phan Thúc Định lái xe lướt lên nệm cỏ, đậu gần gốc cây to, tàn lá xòe rộng, rồi cầm cặp đi về phía trường học. Tổ Loan bận bà ba đen ngồi đọc sách dưới giàn thiên lý. Phan Thúc Định thong thả bước tới.

Nghe có tiếng chân, Tổ Loan ngẩng đầu. Định mỉm cười :

- Chào Tổ Loan. Đoán chắc cô rồi, tôi tới thăm cô.

Tổ Loan luống cuống đứng dậy :

- Chào anh ... Hân hạnh quá ! Thực là "rồng đến nhà tôm". Con gió nào thổi anh tới đây vậy ?

Căn nhà xinh xắn, giữa là một bộ bàn ghế tiếp khách, góc nhà là một chiếc bàn có mấy chồng sách; áp tường là chiếc tủ con; phía trong là chiếc giường ẩn sau bức rèm lụa màu xanh phớt.

Định đưa mắt nhìn quanh một lượt :

- Cô ở một mình ?

- Vâng, một mình trong lúc này thôi, vì bà cụ giúp việc vừa đi chợ.

Chưa hiểu Định đến với mục đích gì, Tổ Loan nhìn anh bằng cặp mắt dò xét, hỏi lại :

- Em tưởng anh bận lắm, không có thì giờ đi chơi ?

Định vào đề ngay :

- Đúng thế ! Sờ dĩ đến thăm cô hôm nay, tôi cũng muốn nói với cô một chuyện rất cần.

Tổ Loan nhú mày :

- Việc gì vậy anh ?

- Tất nhiên là có. Câu chuyện khá phức tạp. Tôi xin cô hãy bình tĩnh nghe tôi nói hết đầu đuôi.

Tổ Loan thản nhiên :

- Anh hãy tin rằng lúc nào em cũng sáng suốt nghe anh nói.

Phan Thúc Định mở chiếc cặp, rút ra cái phong bì dày bằng bìa cứng đặt lên bàn :

- Mở đầu, xin cô hãy xem qua tập ảnh này.

Tổ Loan đón lấy tấm phong bì dày. Khi cô mở tập ảnh trong đó ra thì cô choáng váng. Tập ảnh giống tập Uy-li-am Ăng-đéc-xơn đã đưa cô coi về cái chết của Phạm Xuân Phòng, hồi cô còn đang theo học trường đại học Luật ở Sài Gòn. Hôm đó, Tổ Loan đang ngồi đọc sách thì người nhà báo có một người Mỹ muốn gặp để báo một tin quan trọng.

- Tin gì nhi ? - Tổ Loan tự hỏi - Mà sao lại một người Mỹ ?

Tổ Loan bảo người giúp việc mời khách ngồi chờ. Cô đi thay quần áo và trang điểm, rồi xuống phòng khách.

Lúc thấy cô xuất hiện, một người Mỹ ở độ tuổi hai tám, ba mươi nhanh nhẹn đứng lên, cúi đầu lễ phép :

- Xin chào cô Tổ Loan !

Rồi không đợi cô đáp, gã tự giới thiệu :

- Uy-li-am Ăng-đéc-xơn, phóng viên báo "Diễn đàn Nữ ước".

Tố Loan bắt tay gã :

- Rất hân hạnh !

- Xin cô vui lòng miễn thứ về sự đường đột của tôi - Gã nói - Cũng vì một nguồn tin tôi vừa nhận được của cộng tác viên có liên quan đến cô, nên tôi không kịp xin phép cô trước khi đến đây.

- Ai nói cho ông biết tôi ở đây ? - Tố Loan mỉm cười, nhã nhặn hỏi lại - Và, tại sao cái tin gì đó mà ông lại biết là có liên quan đến tôi ?

- Thưa cô - Gã ngồi xuống ghế, ôn tồn nói - Ở Sài Gòn này ai mà không biết cô... Những bức ảnh chụp cô trong hàng ngũ sinh viên xuống đường "đòi Mỹ-Diệm nghiêm chỉnh thi hành hiệp định Giơ-ne-vơ", trong các buổi nói chuyện được đông đảo người nghe về "Chủ quyền dân tộc và sự toàn vẹn lãnh thổ theo Công pháp quốc tế", và cả trong những "đêm không ngủ hát cho đồng bào tôi nghe"... đã được đăng trên tờ Diễn Đàn Nữ Ước mà chúng tôi rất khâm phục.

- Ông nói các ông khâm phục - Tố Loan hỏi lại một cách hóm hỉnh - ... Các ông khâm phục những người đấu tranh với người Mỹ các ông để đòi lại chủ quyền cho dân tộc Việt Nam ư ?

- Đúng vậy, thưa cô ! - Gã chậm rãi trả lời và hỏi - Cô không có ý nghĩ cho tôi là một người ngớ ngẩn đấy chứ ?

-Ồ, không - Tố Loan nhẹ nhàng trả lời - Tôi nghĩ rằng ông là một đảng viên của đảng Xã hội.

Ăng-đéc-xơn chưa hiểu ý của Tố Loan, vội vàng khoe khoang:

- Tôi là đảng viên của đảng Dân chủ. Bố tôi là chủ một ngân hàng lớn ở nước Mỹ, bạn thân của Tổng thống Ken-nơ-đi, đồng thời đang cầm đầu đảng bộ đảng Dân chủ bang Mai-a-mi.

Đúng lúc này, Tố Loan đưa ra nhận xét :

- Ông là đảng viên đảng Dân chủ, ông đứng về phía những người đang thống trị nước Mỹ ủng hộ cái chế độ đang cố tình chia cắt Việt Nam. Thế mà, ông lại khâm phục những người như chúng tôi đấu tranh chống lại nước Mỹ !

Uy-li-am Ăng-đéc-xơn hơi đỏ mặt :

- Là người Mỹ dân chủ nên tôi rất khâm phục sự dũng cảm của cô trong các hoạt động chính trị, thật đấy cô Tố Loan ạ ! Ở đảng Dân chủ hay Cộng hòa người Mỹ chúng tôi đều có quyền tự do tư tưởng. Tôi không tán thành chính kiến của bố tôi là người đứng về phía Tổng thống Ken-nơ-đi...

Tố Loan tiếp theo ngay :

- Để ủng hộ Tổng thống Ngô Đình Diệm.

- Vâng - Ăng-đéc-xơn gật đầu - Chính vì thế tôi sang đây để xem xét tình hình và viết bài nói lên sự thật về đất nước và con người Việt Nam...

- Ông Ăng-đéc-xơn - Tố Loan nói với giọng nghiêm nghị - Tôi cứ ngỡ ông là một đảng viên của đảng Xã hội. Nhưng thôi, tạm gác chuyện chính trị, bây giờ xin ông vui lòng cho biết những tin gì có liên quan đến tôi khiến ông đã phải quá bộ đến đây vậy ?

- Thưa cô, sáng nay tôi nhận được một nguồn tin về vụ án mạng đã xảy ra ở Huế mà người bị nạn là ... - Xin lỗi cô, có phải ông cụ thân sinh ra cô, có tên là Phạm Xuân Phòng không ạ ?

Tố Loan tái mặt, hỏi dồn :

- Ông nói người bị nạn là ... là ... Phạm Xuân Phòng ?

- Vâng !

Nói đoạn, gã lấy trong chiếc cặp xách tay ra một tập ảnh đưa cho Tố Loan, nói tiếp :

- Tôi tin rằng với tập ảnh này cô sẽ nhận ra ai là nạn nhân và ai là thủ phạm...

Tố Loan vội mở tập ảnh ra xem.

Trong khi tâm trí cô đang hoang mang, sửng sốt và tập trung vào những nhân vật trong ảnh, thì gã phóng viên người Mỹ lặng lẽ đứng lên, nhẹ nhàng bước ra khỏi phòng...

Đến năm phút sau, Tố Loan mới ngừng đầu lên, hai gò má đầm đìa nước mắt, cầm tập ảnh chạy về phòng nằm vật lên giường khóc nức nở.

Hai hôm sau, Ăng-đéc-xơn lại đến và nói rõ cho Tố Loan biết theo sự điều tra của nhà đương cuộc thì bố cô bị bàn tay của Việt Cộng sát hại. Bằng chứng mà Ăng-đéc-xơn đưa ra đã quá rõ ràng. Cái chết bi thảm của người cha đã là một tiếng sét đánh vào giữa cuộc đời trẻ trung của cô, thui cháy tất cả hoài bão ước mơ đẹp đẽ của cô, làm đảo lộn tất cả mọi ý nghĩ của cô. Từ đó, mỗi lần cô gặp gỡ Uy-li-am Ăng-đéc-xơn, những lời ngọt ngào của gã người Mỹ trẻ và giàu sang, lịch thiệp ấy cứ khơi dậy trong cô một mối thù phải trả với những ai đã giết cha cô. Qua Uy-li-am Ăng-đéc-xơn, cô cảm thấy hình như người Mỹ hoàn toàn không phải như cô đã nghĩ. Lính Mỹ xa nhà xa cửa thì có người thể nọ, thể kia, có hành động thế này, thế khác. Nhưng vẫn có những người Mỹ như... Ăng-đéc-xơn. Đôi lúc, cô gặp bạn bè cũ, gọi lại những hoài bão tốt đẹp trước đây thì lập tức cái chết thê thảm của cha cô lại hiện ra lấn át tất cả, làm đen tối đi tất cả. Uy-li-am Ăng-đéc-xơn gặp cô nhiều hơn. Rồi cô gặp Vân Anh, một người có học thức, thông minh mà cô coi là "cùng hội, cùng thuyền". Cô thân với hai người đó, sống xa lánh những bạn cũ. Cô nghe theo Uy-li-am Ăng-đéc-xơn và Vân Anh...

Bây giờ thấy Phan Thúc Định đến cũng cho cô xem tập ảnh về cái chết của cha, cô nghĩ ngay đến buổi đầu tiên gặp gã người Mỹ trẻ tuổi. Cô lo lắng hỏi:

- Phải chăng anh lại mang đến cho em một tin gì không may?

Phan Thúc Định mỉm cười, lắc đầu :

- Không, tôi muốn giúp cô một số bằng chứng để cô hiểu được sự thật.

Tố Loan lại nghĩ đến những lần gặp Uy-li-am Ăng-đéc-xơn, vì qua lời lẽ giới thiệu của Vân Anh, cô biết Định là người rất có thể lực.

- Hay anh định giúp em trả mối thù lớn của gia đình ?

- Đúng vậy, nhưng trước khi muốn trả thù, tôi thấy cô cần phải biết rõ kẻ thù của mình, của gia đình mình là ai ?

Tố Loan nhìn Định, thận trọng :

- Kẻ sát nhân đã sa lưới, ngay sau khi gây ra tội ác. Nó đang đợi ra tòa án để nhận sự trừng trị thích đáng.

- Vì biết rằng cô nghĩ như vậy nên tôi mới đến đây. Kẻ mà cô gọi là "sát nhân" đó lại không phải là sát nhân; còn kẻ sát nhân thực thì sẽ không bao giờ phải ra tòa án nhận tội cả.

Tố Loan cau mày :

- Em không hiểu anh định nói gì ?

Phan Thúc Định nhìn thẳng vào cặp mắt dò hỏi của Tố Loan, nghiêm nghị :

- Tôi muốn giúp cô biết rõ kẻ giết ông Phạm Xuân Phòng là ai, không phải như báo chí đã đăng. Ở cương vị tôi, chắc cô hiểu rằng tôi biết rõ điều ấy hơn cô và tôi không bao giờ nói dối. Tôi muốn cô nhìn rõ sự thật.

- Em chỉ tin vào những bằng chứng cụ thể.

- Cô sẽ được thấy những bằng chứng cụ thể. Tôi biết rằng là một nhà luật học cô sẽ tự rút ra những kết luận thích đáng trên những bằng chứng đó. Bằng chứng và cả nhân chứng nữa. Tôi xin mời cô đi với tôi đến thăm một vài nhân chứng. Chỉ yêu cầu cô một điều kiện : Cô hoàn toàn giữ bí mật những gì cô được biết.

Định nói nghiêm trang, thành thực làm Tố Loan phải tin. Đồng thời, những lời nói của Định cũng gợi ở cô sự tò mò, một câu hỏi mà chính cô cũng muốn có giải đáp.

- Nếu để tìm cho ra sự thực, em sẵn sàng đi theo anh. Em hứa sẽ giữ bí mật.

Định đưa Tố Loan ra xe. Anh đã hẹn trước Mai Lan và biết chắc buổi đó Lý Lâm không có nhà. Gã vệ sĩ phải đưa Ngô Đình Cẩn lên Đà Lạt.

*

* *

Ở nhà Mai Lan ra, Tố Loan tưởng chừng không bước nổi. Hai chân cô chập choạng trên mặt đất, đầu óc cô rối bời. Mai Lan đã kể lại tỉ mỉ câu chuyện cho Tố Loan nghe như đã kể với Phan Thúc Định. Người đàn bà đau khổ ấy còn đưa cho Tố Loan một vật mà Lý Lâm đã trao cho chị giữ, sau khi gã giết Phạm Xuân Phòng : chiếc ghim cài ca-vát bằng vàng thật có nạm một viên kim cương quý mà Phạm Xuân Phòng vẫn thường xuyên mang trên ca-vát. Khi giết Phạm Xuân Phòng, Lý Lâm biết đó là một vật đáng giá, gã đã lấy rồi trao cho vợ cất. Mai Lan không phải là người ham vàng bạc nên khi Tố Loan hỏi mượn lại chị chiếc ghim đó, chị đưa ngay.

Bây giờ, ngồi trên xe bên cạnh Định. Tố Loan nắm chặt chiếc ghim vàng trên tay mà nước mắt ứa ra. Chiếc ghim gợi lại hình ảnh và cái chết thê thảm của người cha. Tiếng Phan Thúc Định khi nhỏ, khi to bên tai cô :

- Giờ thì cô hẳn đã rõ kẻ giết ông Phòng không phải như báo chí đã đăng. Mà thực ra, nghĩ cho sâu thì kẻ giết ông Phòng cũng không phải là Lý Lâm, đầu tay gã nhúng vào máu. Gã chỉ là một kẻ thừa hành, chỉ là một công cụ. Không ai trả thù một cái công cụ cả. Kẻ chủ mưu giết ông Phòng cũng như kẻ bố trí cả một vụ án giả mạo sau đó hẳn phải có một động cơ, theo ý tôi, chắc không phải đơn thuần vì động cơ cá nhân. Cô thử suy nghĩ xem...

Tố Loan vẫn nắm chặt chiếc ghim vàng trên tay. Không ! Bây giờ cô không suy nghĩ được gì. Tất cả cứ rối bời lên. Hình ảnh cha cô nằm giữa vũng máu. Chiếc ghim vàng quen thuộc cô đã bao lần nhìn thấy trên ca-vát của cha cô. Hình ảnh Mai Lan đau khổ vừa ôm chặt con trên tay, vừa nức nở... Lý Lâm ! Không ! "Lý Lâm chỉ là công cụ. Không ai đi trả thù một cái công cụ cả !" Lý Lâm lại là chồng Mai Lan, là cha đứa trẻ Mai Lan ôm trên tay. Kẻ ra lệnh cho Lý Lâm giết cha cô là ai ? Ngô Đình Cẩn ! Vì lẽ gì tên chúa tể miền Trung này lại giết cha cô ? Từ trước tới giờ, cô chưa bao giờ nghe thấy nói có một mối quan hệ nào giữa cha cô với Ngô Đình Cẩn cả. Vậy Ngô Đình Cẩn giết cha cô vì lẽ gì ? Cô biết hẳn đã giết nhiều người - trực tiếp và gián tiếp - nhưng cô nghĩ đấy là những người Cộng sản, những người chống đối lại hắn.

Nhưng đây người bị giết lại là cha cô. Cha cố chỉ sống như một người ở ẩn, dựa vào số lợi tức của cổ phần mấy hãng buôn nước ngoài, tại sao cũng bị hắn giết ? Hay cha cô còn làm việc gì nữa mà cô không được biết ?...

Chiếc ghim vàng run rẩy trên tay Tố Loan. Phan Thúc Định vòng tay lái hướng xe ra phía ngoại thành :

- Nếu cô cho phép, tôi xin đưa cô đi gặp một nhân chứng nữa.

Tổ Loan im lặng. Lúc này, cô chẳng có chủ định gì cả. Cô không nhìn lại Phan Thúc Định. Mắt cô nhìn thẳng ra phía trước mà như nhìn vào chỗ trống không. Cảnh vật, cây cối, con người loang loáng chạy qua mà không có cái gì đọng lại cả.

Khi sự bình tĩnh trở lại với cô thì tự nhiên cô khao khát muốn biết rõ sự thực, muốn biết tất cả mọi chi tiết của sự thực.

Cô bằng lòng để Phan Thúc Định đưa cô đi đến bất cứ đâu, gặp bất cứ ai, để được biết thêm sự thực.

Chiếc xe đưa hai người đến một xóm nhà ở vùng Nguyệt Biều. Phan Thúc Định đỗ xe và mời Tổ Loan bước xuống :

- Tôi đưa cô gặp một nhân chứng nữa. Gặp một người mà cô không ngờ tới.

Hai người đi quanh co một quãng rồi Phan Thúc Định dẫn Tổ Loan bước vào một ngôi nhà ẩn sau một khu vườn trồng cây ăn quả lưu niên. Một ông cụ già râu tóc bạc phơ, gầy gò đang ngồi chẻ tre làm chân hương ngẩng lên. Nhận ra Phan Thúc Định, ông cụ gật đầu chào. Phan Thúc Định cũng lễ phép cúi chào ông cụ và nói :

- Cụ làm ơn cho chúng cháu gặp ông Thọ.

Nghe đến tên "ông Thọ" Tổ Loan giật mình. Cô cố gắng trầm tĩnh nhưng tim cứ đập mạnh lên. Cô nhìn theo ông cụ. Mấy phút sau, từ nhà trong bước ra một người. Thoạt trông thấy người đó, Tổ Loan bủn rủn cả chân tay. Cô phải chống tay ngồi xuống ghế không nói được một lời nào. Mắt cô trân trân nhìn vào người mới bước ra, không tin vào mắt mình nữa.

Đây là một người đàn ông ngoài bốn mươi tuổi, mang nhiều nét già trước tuổi, mái tóc đã nhiều sợi bạc, trán có vết nhăn, đuôi con mắt nhiều vết rạn chân chim. Ông ta có cái nhìn sâu thẳm và bộ mặt đau khổ. Trông nét mặt ấy, người ta có thể đoán được ông ta là người ít nói, mang nặng một tâm sự gì u uất. Người đàn ông ấy như không chịu đựng nổi cái nhìn xa lạ khó hiểu của Tổ Loan, rùng mình. Sau một phút im lặng, giọng người đàn ông trầm trầm, đau xót, khấn khoản :

- Cháu Tổ Loan ! Cháu đừng nhìn cậu như thế mà tội nghiệp. Cậu không phải là ... kẻ giết người.

Tổ Loan đưa tay bưng lấy mặt, gục xuống :

- Tôi không hiểu ra làm sao nữa ! Thế này là thế nào ?

Phan Thúc Định kéo ghế mời người đàn ông ngồi và đưa thuốc lá mời. Người đàn ông buồn bã lắc đầu. Định nói với Tổ Loan :

- Tôi đề nghị với cô phải hết sức bình tĩnh nghe ông Thọ nói. Đây là một nhân chứng mà cô có thể tin cậy được, vì là một nhân chứng trong gia đình cô...

Người đàn ông ấy là cậu ruột của Tổ Loan, từng sống ở nhà Tổ Loan bao nhiêu năm nay. Cũng chính người đàn ông ấy "được" các báo chí của chính quyền Sài Gòn đưa tin là tay sai của Việt Cộng và đã giết Phạm Xuân Phòng để lấy của, "được" chụp rõ ràng trong tập ảnh diễn lại vụ ám sát Phạm Xuân Phòng mà Uy-li-am Ăng-đéc-xun đã đưa cho Tổ Loan xem.

Ngay từ nhỏ, Tổ Loan đã thấy cậu Thọ sống chung với gia đình mình. Cậu Thọ ít nói, ham đọc sách. Cả tuổi thơ ấu mình, ngoài mẹ ra, Tổ Loan chỉ quấn quít bên cậu. Một phần vì Tổ Loan thấy mẹ rất quý cậu, một phần vì cậu rất chiều Tổ Loan, hướng dẫn Tổ Loan học. Bất cứ điều gì Tổ Loan không hiểu, cậu đều nhẹ nhàng giảng giải cho kỳ Tổ Loan hiểu mới thôi.

Thời kỳ gia đình Tổ Loan đi nước ngoài thì cậu Thọ ở lại Huế. Đến khi gia đình Tổ Loan về ở biệt thự Bồng Lai thì mẹ Tổ Loan đón cậu về ở cùng. Cậu vẫn chưa lấy vợ, ở riêng một buồng, càng ít nói hơn trước, lúc nào cũng ưu tư.

Mẹ Tổ Loan vẫn rất quý cậu Thọ. Hình như mọi việc trong nhà, mẹ đều tâm sự với cậu. Những lúc cha về, Tổ Loan thấy mẹ ít nói chuyện với cậu hơn. Cha cũng ít nói chuyện với cậu nhưng có vẻ nề cậu. Tổ Loan cho rằng đó là đặc điểm của gia đình mình : mỗi người có một lối sống riêng, không người nào thích đụng chạm đến đời sống người khác. Khi mẹ Tổ Loan chết, cậu tỏ ra đau xót nặng nề. Cậu không ăn, không ngủ một thời gian. Tóc cậu bắt đầu có những sợi bạc. Cậu thường đến thăm mộ mẹ Tổ Loan và đứng lặng từng giờ. Có lần hai cậu cháu ngồi nói chuyện, cậu buột miệng nói với Tổ Loan :

- Vì cháu, cậu ở lại đây.

Tổ Loan vẫn giữ nguyên lòng kính trọng, yêu quý cậu như thuở nhỏ, như hồi mẹ còn sống.

Đùng một cái... như tiếng sét dữ dội, những tấm ảnh của Uy-li-am Ăng-đéc-xơn chụp nói rõ cậu giết cha Tổ Loan, những lời nói của Uy-li-am Ăng-đéc-xơn và báo chí đưa tên cậu là tay sai Việt cộng giết người để cướp của. Tổ Loan đã ngất đi khi nhìn những tấm ảnh và được tin ấy. Cô hoang mang cực độ, nhưng những tấm ảnh chụp rõ ràng đây, báo chí đưa tin đây, bằng chứng cụ thể đây...

Cho đến hôm nay...

Phan Thúc Định nhắc người đàn ông :

- Ông Thọ. Xin ông cứ nói thẳng tất cả những điều ông biết cho cô Loan nghe. Ông hãy nói tất cả sự thực, dù sự thực ấy phũ phàng nhất.

Người đàn ông vẫn nhìn Tổ Loan bằng cặp mắt sâu thẳm, giọng đau xót :

- Đã đến lúc cậu thấy cần phải nói hết sự thực với cháu. Trước hết, cháu không phải là con Phạm Xuân Phòng...

Thế là thế nào nhỉ ? Mắt Tổ Loan tròn xoe nhìn người cậu ruột mình. Sao cuộc đời lại phức tạp, lạ lùng đến như thế này ? Giọng người cậu vừa đau xót vừa căm uất kể lại cả một câu chuyện cay đắng, bi thảm của quá khứ mà thời gian tưởng đã xóa mờ. Không! Có những việc mà thời gian không thể vùi lấp.

... Hơn hai mươi năm trước, mẹ Tổ Loan là một nữ sinh được nhiều người gọi là hoa hậu của các trường trung học. Trong những chợ phiên, những ngày hội, cô rực rỡ nổi bật hẳn lên giữa đám đông. Cô yêu một anh sinh viên trường thuốc Hà Nội. Hai người nhất định lấy nhau. Thời kỳ đó cũng là thời kỳ quyền thế của Phạm Xuân Phòng. Hắn đã tìm cách mượn tay Nhật giết cô vợ cũ của Tsiêng-wa¹¹¹, và mượn tay Pháp bắt bố cô nữ sinh vốn là bạn hắn để cưỡng ép cô lấy hắn. Như bông hoa đang rực rỡ giữa vườn hoa, bị một bàn tay tàn bạo ngắt cuống, cô nữ sinh về làm vợ Phạm Xuân Phòng cứ héo hon dần đi, trong khi tâm hồn mình, tình cảm mình vẫn để dành cho anh sinh viên trường thuốc. Phạm Xuân Phòng là một tân trụ lạc, trác táng nên tuyệt đường con cái. Tổ Loan là kết quả của một lần gặp gỡ thầm kín giữa người vợ trẻ của Phạm Xuân Phòng với anh sinh viên trường thuốc, người yêu cũ. Điều bí mật này, mẹ Tổ Loan chỉ hé riêng cho người em ruột của mình biết.

Người em hiểu nỗi cay đắng, đau khổ của chị, thương nỗi cô đơn của chị đến ở với chị, mong an ủi, săn sóc chị. Cái gia đình ấy sống với nhau mỗi người mang một tâm sự riêng biệt.

Ở trong gia đình đó, Thọ không những hiểu nỗi đau khổ của chị, mà còn dần dần hiểu được phần nào việc làm của Phạm Xuân Phòng. Càng hiểu Phạm Xuân Phòng, Thọ càng thương chị. Càng hiểu Phạm Xuân Phòng, Thọ càng phải căm lạnh, càng phải làm như không hiểu gì, không dám hé ra một lời nào.

---

¹¹¹ Tsiêng Wa, một nhà buôn Hoa kiều nổi tiếng ở Hà Nội trong thời kỳ Pháp thuộc

Hôm vợ Phạm Xuân Phòng tình cờ bắt gặp hắn giữa trời mưa bơi pê-ri-xoa đi gặp lão già Hoa Kiều trên dòng sông Hương, về có kể lại cho Thọ nghe. Thọ đã linh cảm thấy có một sự nguy hiểm đe dọa chị. Thọ không thể hình dung được nó như thế nào nên không thể nói ra được.

Thế rồi, hai vợ chồng Phạm Xuân Phòng cùng nhau đi bơi thuyền và vợ hắn bị chết. Thọ nằm lặng đi trong phòng riêng của mình mấy ngày liền. Tóc Thọ bạc đi. Vừa cảm uất vì cái chết của chị, vừa cảm thấy mỗi nguy hiểm bắt đầu đe dọa đến mình. Thọ phải cố kìm hãm mình lắm vì biết rằng chỉ một lời nói, một cử chỉ hờ hênh là chính ông cũng không giữ được tính mệnh mình trọn vẹn. Ông định thu xếp ra ở ngoài, nhưng Phạm Xuân Phòng giữ ông lại. Ông thừa hiểu hắn giữ ông lại trong biệt thự Bồng Lai là có ý đồ riêng : muốn giám sát thái độ ông trước cái chết của người chị. Về phía Thọ, ông quyết định ở lại biệt thự Bồng Lai vì đã tính toán nhiều : một là nếu ông khẳng khái ra ngoài ngay, thì lập tức Phạm Xuân Phòng sẽ không để ông sống an toàn; hai là ông muốn bí mật tìm thêm những bằng chứng về cái chết của chị ông; ba là ông muốn chăm sóc đứa con riêng của chị ông và hy vọng sẽ có ngày nói được với nó tất cả sự thật.

Giữa lúc đó, Phạm Xuân Phòng bị giết. Bọn mật vụ ập đến bắt ngay Thọ. Chúng tra tấn ông ngày này sang ngày khác, chỉ một câu hỏi : "Có phải Việt cộng đã sai mày giết ông Phạm Xuân Phòng để lấy của không ?" và một biên bản đã làm sẵn, bắt ông ký. Trong những cuộc tra tấn ấy, ông thấy có một thằng Mỹ ngồi hút thuốc lá, nhai kẹo cao su chứng kiến. Mặc dầu ông không thừa nhận điều gì, chúng cũng lập hồ sơ truy tố ông và bắt ông diễn lại "vụ ám sát" theo sự bố trí để chúng chụp ảnh.

Trong một lần chúng đưa đi lấy cung, ông đã tìm cách trốn được ...

Tổ Loan im lặng nghe người cậu ruột mình kể. Sự việc đến với cô bất ngờ quá. Sao cuộc đời lại éo le, lạ lùng đến thế này? Cô tưởng như không làm chủ được sự suy nghĩ của cô nữa ! Đây là câu chuyện của gia đình cô hay của người cậu ruột toát lên sự đau khổ. Cô thấy thần kinh căng thẳng quá, cô gục xuống, nấc lên :

- Mẹ ơi !

Tiếng Phan Thúc Định nhẹ nhàng.:

- Xin cô hãy bình tĩnh. Vụ án đã rõ ràng. Tôi chỉ muốn nói thêm : ngài đại diện giết Phạm Xuân Phòng là vì muốn trừ bỏ một người của Mỹ bí mật theo dõi các việc làm của mình. Điều ấy những người Mỹ chưa biết. Dù họ có biết; họ cũng sẽ phải nín câm. Nhưng họ đã nhanh chóng dựng lên thành một tội ác của người khác, làm rầm rĩ lên và đến gặp ngay cô với mục đích gì, cô thử suy nghĩ xem. Trước khi có vụ án này, theo tôi biết, cô là một người khác hẳn.

Cho đến lúc Phan Thúc Định lái xe đưa Tổ Loan về nhà, cô vẫn như người mất hồn. Có một lúc, chợt nhớ ra mình vẫn còn nắm chặt cái ghim ca-vát vàng của Phạm Xuân Phòng trên tay, cô đưa cho Phan Thúc Định :

- ... Em ... em không cần đến ... cái này nữa ! Nhưng tại sao anh lại quan tâm đến vụ án này thế ?

Phan Thúc Định thản nhiên :

- Tôi cũng là một luật gia, tôi cũng thích tìm hiểu các vụ án... Lúc này, chắc chắn cô có nhiều bối rối. Tôi mong lúc khác sẽ được nói chuyện với cô.

34. CÁC ÔNG CÓ TIN TÔI KHÔNG ?

Không hiểu vì lẽ gì mấy hôm liền Ngô Đình Cẩn giục Phan Thúc Định tìm cách gấp rút liên lạc với Lê Mậu Thành. Giám mục Ngô Đình Thục cũng từ Vĩnh Long bay ra mật đàm với Cẩn. Chúng có vẻ nóng ruột chờ tin tức của tên họ Lê để âm mưu một việc gì đó. Theo ý chúng trao đổi với Định thì một trong những việc giao cho Lý Ngọc Tú là vào vùng Việt Cộng kiểm soát tìm cách bắt mối với Thành, mặc dầu đối với Tú, chúng giấu kín tên tuổi Lê Mậu Thành, chỉ dẫn đến một chỗ bí mật, với một mật hiệu như thế sẽ có người đến gặp.

Phan Thúc Định nghĩ đến Vân Anh. Dưới danh nghĩa ra thăm người yêu như lần trước, Vân Anh có thể đi công khai, liên lạc được với Lê Mậu Thành một cách dễ dàng. Phan Thúc Định đã đến gặp Vân Anh. Ngoài chuyện muốn nhờ Vân Anh ra gặp Thành. Định còn muốn thăm dò thái độ Vân Anh đối với anh. Anh vẫn chưa hiểu Vân Anh đã nắm được những gì về anh. Vân Anh đã bám sát anh, đã chụp ảnh anh ở một số nơi. Thái độ khó hiểu của Vân Anh khi đón anh ở cửa hiệu sách, rủ anh ra vườn hoa Nguyễn Hoàng, trao lại cho anh những tấm ảnh đã chụp được ấy mang ý nghĩa gì ? Tuy anh rất tin ở hành động và cuộc sống hàng ngày của anh, nhưng anh vẫn phải tìm hiểu, thận trọng với những cặp mắt chung quanh nhìn vào anh và phải luôn luôn tự duyệt lại mình hàng ngày, trong từng sự việc. Vân Anh là người của ai ? Nên xử trí với Vân Anh như thế nào ?

Thấy Phan Thúc Định đến, Vân Anh có vẻ mừng rỡ. Cô tiếp Định ân cần như tiếp một người mình vẫn mong chờ, quý mến. Nhưng ngồi nói chuyện một lúc thì Phan Thúc Định nhận thấy bên cạnh vẻ mừng rỡ ân cần ấy, Vân Anh có cái gì đổi khác. Khác cô Vân Anh thông minh, buồn bã ở Pháp. Khác cả cô Vân Anh tinh quái, khó hiểu những ngày gần đây. Vân Anh đã có một cái gì thay đổi. Cô ta có vẻ mệt mỏi, chán chường, ít nói và những lời cô nói có màu sắc của sự suy tư hơn trước. Để thăm dò, Phan Thúc Định nói lên nhận xét đó của mình. Vân Anh khẽ gật đầu. Một nụ cười gượng thoáng trên môi. (Phan Thúc Định nhớ đến cái cười rạng rỡ tinh nghịch lộ hàm răng đẹp trắng bóng của cô mà anh vẫn được nhìn).

- Anh tinh nhỉ ! Nhưng anh không thể hiểu hết em đâu. Nói thực ra, mãi đến gần đây, mới hiểu anh phần nào.

Định phá ra cười :

- Em nói gì mà quan trọng vậy ? Đến anh, nhiều khi cũng không hiểu hết mình nữa là em.

Giọng nói Vân Anh không thay đổi :

- Anh đừng nói thế. Câu nói ấy phải để em nói : Chính em mới nhiều khi không hiểu nổi cả mình nữa. Em không nói đùa đâu. Còn anh, em biết rằng anh rất hiểu rõ anh, hiểu rõ cả từng việc anh làm. Tất cả hình như đều có một chủ định nhất định.

Phan Thúc Định giữ nguyên thái độ vui vẻ :

- Vậy em hiểu anh như thế nào ?

- Em nói rằng anh hiểu rõ anh, hiểu rõ công việc anh làm chứ em có nói rằng em hiểu rõ anh, hiểu rõ công việc anh làm đâu. Em chỉ nói em hiểu được một phần nào thôi.

- Chẳng lẽ anh khó hiểu đến như thế ư ?

Vân Anh lảng sang chuyện khác :

- Ngay đối với em, nhiều khi em thấy anh rất tốt, rất thân mật, nhưng cũng nhiều khi em lại thấy anh thờ ơ, xa lạ.

- Cảm giác đánh lừa em đấy thôi ! Anh đối với em lúc nào cũng vẫn thế.

Vân Anh lắc đầu buồn bã :

- Em biết chứ ! Hồi còn ở bên Pháp, anh đối với em khác. Từ ngày về nước, anh đối với em khác.

Phan Thúc Định nhìn thẳng vào mặt Vân Anh với thái độ của một người đặt ngay quân bài xuống chiếu :

- Bởi vì từ ngày về nước em cũng khác với em hồi còn ở Pháp.

Đôi mi dài của Vân Anh khép lại. Những ngày còn ở bên Pháp ư ? Đúng ! Cô chỉ biết học, đi thư viện, nghĩ đến tương lai với những mộng mơ đẹp đẽ, đang chờ mình. Thế rồi... cô khác đi từ ngày nào nhỉ ? Cô nghĩ đến những ngày ở Luân Đôn. Những buổi sương mù lạnh buốt. Những con người ít nói, lạnh lùng, kín đáo. Một gã giáo sư người Anh tỏ vẻ chăm sóc Vân Anh đặc biệt. Gã nhận đỡ đầu cho Vân Anh trong thời gian học tập ở Anh. Gã thu xếp mọi tiện nghi nơi ăn chốn ở của Vân Anh khiến cô rất vừa ý và thấy đỡ cô đơn. Gã luôn luôn tặng quà cho cô. Thời kỳ đầu tiên, gã nói chuyện với cô về lịch sử, văn học, phong tục tập quán của nước Anh và hỏi cô về đất nước, con người Việt Nam. Dần dần, câu chuyện xoay theo một chiều hướng khác. Không hiểu sao, gã hiểu biết khá rõ về gia đình cô. Gã tỏ vẻ ngậm ngùi thông cảm với nỗi đau khổ của cô bị mất bố, gã khéo léo kích động mối hận thù trong người cô dậy. Trong số những sách đã đưa mượn xen dần vào những sách của những tên phản bội nói về chủ nghĩa Cộng sản, về những người Cách mạng, những cuốn sách tâng bốc hành động, cuộc đời của những tên gián điệp quốc tế như những anh hùng xả thân vì lý tưởng. Gã ca ngợi tài năng, trí thông minh của cô và nói rằng tài, trí ấy có thể làm được những việc chấn động dư luận.

Gã hướng dẫn cô cách chụp ảnh (lúc đầu chỉ để chụp phong cảnh thôi), cách truyền tin (lúc đầu chỉ để giải trí trong những cuộc đi chơi, cắm trại) cách quan sát khi vào một đám đông (lúc đầu cũng chỉ đánh đố nhau về sự nhanh trí) v.v...

Dần dần, vừa vì trí tò mò bị kích thích, vì tính hiếu động thích làm những việc khác thường của tuổi trẻ, vừa vì hận thù gia đình, Vân Anh đã bị gã giáo sư người Anh lôi kéo vào những hoạt động tình báo. Thế rồi, có những cuộc gặp gỡ bí mật giữa Vân Anh với vài "nhà trí thức", "nhà nghiên cứu ngôn ngữ học" người Mỹ do gã giáo sư Anh giới thiệu, có những đợt huấn luyện ngắn ngày dưới danh nghĩa đi thăm những danh lam thắng cảnh mà học viên chỉ có một mình Vân Anh. Thế rồi, Vân Anh bí mật đi Mỹ trước khi về nước...

Từ đó, đầu óc Vân Anh không còn thanh thản, hồn nhiên như trước nữa. Cái nhìn cuộc đời và con người của Vân Anh không còn đẹp như trước nữa. Đầu óc Vân Anh luôn luôn căng thẳng, tính toán. Nhìn cuộc đời, con người, Vân Anh luôn luôn nghi ngờ. Cuộc sống của Vân Anh luôn luôn phải giả tạo. Tâm hồn, tình cảm thật của Vân Anh luôn luôn phải che giấu. Và, không hiểu sao, một mối lo sợ không căn cứ, không có tên gọi, không thành hình luôn luôn ám ảnh cô, cô muốn dứt nó ra mà không được, muốn quên nó đi cũng không xong.

Nhất là những ngày gần đây, sau khi cô chứng kiến tất cả những thủ đoạn bỉ ổi của chú mình trong việc luồn lọt Ngô Đình Cẩn để chạy chọt một chân tình trưởng và làm giàu, nghe thấy lũ bạn bè thân tín của Đảng bàn chuyện "áp phe" chính trị và buôn lậu. Vân Anh không còn thấy người chú ruột là đáng kính nữa. Cô tiếp xúc với thực tế của đất nước, với phong trào thanh niên, sinh viên, với đồng bào Phật tử, với các giới... Cô cảm thấy tất cả cái khối lớn lao ấy đang đi theo một chiều, hừng hực, cuộn cuộn mạnh mẽ như một làn sóng thủy triều cứ dâng lên, dâng lên mãnh liệt. Còn cô và một số người thì cứ lặn hụp đi ngược lại cái khối lớn lao ấy. Một cảm giác cô đơn, lẻ loi thường hiện lên, bao vây lấy cô ngay cả lúc cô đứng giữa một đám đông. Nhưng cũng chẳng bao giờ cô có ý nghĩ hòa vào khối lớn lao đó, biến thành một giọt nước của làn sóng thủy triều mãnh liệt đó.

Trước đây, Vân Anh tưởng tình yêu là cao cả nhất, đẹp đẽ nhất, nhưng rồi cũng không phải như thế. Tình yêu ở người đàn ông khác phụ nữ. Cuộc sống có nhiều cái thu hút, kéo người

đàn ông đi hơn là tình yêu. Mấy năm xa cách, tìm lại Lê Mậu Thành, cô thấy Lê Mậu Thành cũng khác thời kỳ cô gặp và cô tưởng tượng. Tâm hồn cô hướng về một người với những kỷ niệm trong trắng trong dĩ vãng, một người mà cô vẫn thấy có cái gì khác thường, bất cứ lúc nào cũng chiếm được cảm

tình đặc biệt trong cô. Hình ảnh người ấy thường hiện lên mỗi lúc cô cảm thấy cô đơn, lẻ loi, mỗi lúc nửa đêm cô tỉnh dậy, mỗi lúc cô bắt gặp một cơn gió mùa từ xa thổi về, mỗi lúc cô đi giữa một đêm trăng bát ngát... Người ấy, đối với cô thật gần gũi mà cũng thật xa vời. Càng tìm hiểu về người ấy, cô càng thấy không hiểu nổi. Cô chỉ thấy rằng hình như con đường người ấy đi không giống con đường cô đi. Người ấy đang ngồi trước mặt cô đây...

Đôi mi dài của Vân Anh ngược lên nhìn Phan Thúc Định. Cô trả lời anh cũng bằng một giọng thảng thẩn như anh đã nói với cô :

- Đúng là như vậy, anh Định ạ. Từ ngày về nước, em có khác. Nhưng đối với riêng anh, em không bao giờ khác cả.

Rồi giọng Vân Anh thoáng xót xa :

- Sẽ có lúc em nói hết với anh. Nhưng chưa phải lúc này...

Phan Thúc Định thấy không nên đi sâu thêm vào câu chuyện theo hướng đó nữa. Anh chuyển sang chuyện Lê Mậu Thành và gợi ý để Vân Anh đi thăm hẳn. Vân Anh đã từ chối.

Rời khỏi nhà Vân Anh, Phan Thúc Định có đôi chút bâng khuâng. Những điều gì đã đến với Vân Anh ? Anh cũng không hiểu hết được. Cô gái xinh đẹp, thông minh ấy đáng thương hay đáng giận ? Nhưng anh nghĩ ngay đến những công việc trước mắt : Cần một người ra liên lạc với Lê Mậu Thành. Một người mà Ngô Đình Cẩn cũng đồng ý. Một người mà có thể ra phía bên kia hàng rào. Một người mà anh cũng phải tin cậy được phần nào. Một người mà đi về cả hai vùng đều có thể công khai. Anh không thể dùng những người mà Cẩn không biết, Cẩn sẽ không tin và đánh dấu hỏi vào ngay cả anh. Anh cũng không thể dùng người đưa ra vùng kia không có lý do chính đáng. Thật khó quá, Vân Anh đã từ chối rồi.

Óc Định chợt lóe lên một ánh sáng : Mai Lan, vợ Lý Lâm. Chị ta có người quen biết ở vùng bên kia, chị ta có thể ra thăm được chứ ! Chị ta là vợ gã vệ sĩ tin cẩn, trung thành của Cẩn. Các con cái chị ta ở cả đây, ở cả trong tay kiểm soát của Cẩn. Chị ta có thể quen thuộc đường đi, lối về và các sinh hoạt ở vùng kia...

Phan Thúc Định quả quyết đến nhà Mai Lan.

*

* *

Anh em dẫn đến gặp Vũ Long một người phụ nữ khoảng ba mươi tuổi. Chị ta xuất hiện ở vùng giải phóng huyện Hương Thủy, hỏi thăm cơ quan an ninh của ta. Đồng bào cảnh giác, mật báo các đồng chí làm công tác an ninh trong khu vực. Các đồng chí đó đã khéo léo đưa chị về cơ quan huyện. Chị đề nghị được gặp người phụ trách cao nhất của ngành an ninh ở vùng giải phóng để "báo cáo một việc quan trọng".

... Bây giờ, chị đang ngồi trước mặt đồng chí Vũ Long - người chỉ huy Ban công tác đặc biệt của Khu ủy. Anh chăm chú quan sát chị phụ nữ này. Khuôn mặt chị phúc hậu nhưng đôi mắt chị sao thâm quầng, ngơ ngác, buồn bã ? Búi tóc mượt đen, búi một cách trề tràng chứng tỏ chị không chú ý gì đến nhan sắc của mình. Sau khi được nghe giới thiệu, nhìn cặp mắt trầm lặng nhân ái của Vũ Long, chị có vẻ an tâm. Chị rụt rè nói :

- Tôi xin phép được nói chuyện một mình với... "ông".

Chị lúng túng không biết xưng hô với Vũ Long như thế nào.

Vũ Long mỉm cười hiền hậu :

- Tôi sẵn sàng nghe chị.

Chị vẫn rụt rè :

- Không hiểu các ông có tin tôi không ?

Vũ Long nhìn thẳng vào mặt chị nghiêm túc :

- Chị đã tìm đến chúng tôi như thế này, chúng tôi rất tin chị. Chị đừng e ngại gì cả. Chị hãy nói tất cả những điều gì chị muốn nói.

Chị hơi ngập ngừng :

- Tôi phải nói trước với ông như vậy, bởi vì tôi là vợ người vệ sĩ thân tín của Ngô Đình Cẩn.

Cặp mắt chị ta ngược lên chờ đợi sự phản ứng của Vũ Long. Chị hơi ngạc nhiên khi thấy cái điều mà chị nói ra tưởng có thể làm cho người cán bộ phụ trách này phải sửng sốt, thì ngược lại chị vẫn thấy anh điềm đạm, thản nhiên chăm chú nghe chị. Chị không thể biết rằng người ngồi trước mặt chị đã nhận được báo cáo về chị từ trước khi chị ra vùng giải phóng. Và ngay từ những bước đầu tiên của chị ở vùng giải phóng, đã có những cặp mắt bí mật theo dõi chặt chẽ từng cử chỉ hành động của chị. Chị cũng không thể biết được rằng việc chị vừa ra đến vùng giải phóng đã hỏi thăm tìm đến cơ quan an ninh là ra ngoài dự kiến của Vũ Long. Anh nghĩ thầm : "Người mà X.30 báo trước là sẽ ra đây ! Chị ta chủ động tìm đến cơ quan an ninh ? Một đòn cao tay mà X.30 không tính toán đến ? Thế là thế nào ?"

Tuy bề ngoài Vũ Long điềm đạm, thản nhiên như vậy, nhưng bên trong óc anh đang suy nghĩ và đặt ra nhiều giả thuyết. Dù trong trường hợp nào, anh cũng là người chủ động. Thấy Mai Lan ngừng lại, Vũ Long nói bằng một giọng rất bình thường :

- Xin chị nói tiếp đi. Tôi vẫn nghe chị. Chị cứ yên tâm không phải vì thế mà chúng tôi không tin chị đâu...

Cặp mắt Mai Lan mới buồn làm sao ! Chị nói :

- Trước đây tôi cũng hoạt động cho kháng chiến, cũng là cán bộ, nhưng bây giờ thì khác rồi. Ông hiểu cho nỗi đau xót của tôi.

Vũ Long thấy cần phải động viên chị. Giọng anh trầm xuống:

- Dù ở hoàn cảnh nào, nếu người ta muốn giúp ích cho đất nước, người ta vẫn giúp ích được. Chúng tôi hiểu chị.

Mai Lan cũng cảm thấy có thể nói hết được với người đang nói chuyện với chị. Không hiểu làm sao, tuy mới gặp người này lần đầu tiên nhưng chị đã có một ấn tượng rất tin.

Chị nói dễ dàng hơn. Chị kể tóm tắt lại cho Vũ Long nghe cuộc đời riêng của chị. Niềm hạnh phúc khi ấy được người chồng cùng lý tưởng mà mình yêu. Những ngày công tác cho Cách mạng dù có nhiều khó khăn nguy hiểm nhưng thật là sung sướng, say sưa. Những ngày sống khó khăn trở về Huế sau Hiệp định Giơ-ne-vơ năm 1954. Gánh hàng vải ở chợ Đông Ba và cái nhìn của Lý Lâm. Nỗi kinh hoàng khủng khiếp làm cả tâm hồn, thể xác chị đổ sụp khi anh em họ Ngô giết chồng chị. Giông bão hành hạ tâm hồn chị trong những ngày nửa tỉnh, nửa mê nằm trên giường bệnh bên cạnh hai đứa con thân yêu và cái bóng lù lù, âm lặng của Lý Lâm. Nỗi đau khổ lớn lao như tự mình phải nhận lấy cho mình một bản án tử hình khi chị quyết định bằng bất cứ giá nào phải hy sinh thân mình để bảo vệ hai giọt máu của người chị yêu. Sự chịu đựng tưởng chừng không thể nào vượt qua nỗi khi phải sống bên cạnh Lý Lâm, trước những cặp mắt khinh bỉ của đồng bào.

Vũ Long im lặng nghe chị với một thái độ tôn trọng, mặc dầu những chuyện ấy, chị không nói ra, anh cũng đã biết rồi. Thái độ của Vũ Long như động viên chị nói hết. Chị kể cho Vũ Long lần đưa con

đi cấp cứu gặp Phan Thúc Định. Phan Thúc Định thường đi lại giúp đỡ chị. Gần đây, Phan Thúc Định có nhờ chị ra gặp một người bạn quen biết cũ ở vùng giải phóng.

- Ông Định nói rằng ông chỉ có tin tôi và nhờ tôi - Mai Lan nói - Tôi vừa quen biết đường, vừa có người nhà ở ngoài này (thực tế tôi không còn có ai là người nhà ở ngoài này nữa) nên thuận lợi hơn những người khác. Ông Định rất tốt với tôi, là ân nhân của tôi nên tôi đã nhận lời. Nhưng sau đó, tôi có suy nghĩ: Ông Định tốt với tôi và các con tôi nhưng dù sao ông là vẫn là cố vấn của Ngô Đình Cẩn. Ông cố vấn thân cận của Ngô Đình Cẩn sao lại quen biết một người cán bộ của ta và nhờ tôi ra hỏi thăm để làm gì? Tôi là người cũng đã cùng chồng tôi hoạt động bí mật (Vũ Long thấy chị chỉ dùng danh từ "chồng tôi" để gọi người chồng cũ của chị, còn chị không dùng từ ấy để gọi Lý Lâm). Tôi thấy cách ông Định dặn dò tôi ra hỏi thăm người bạn của ông ấy ở ngoài này có những điều kỳ lạ như những mật hiệu, những cuộc gặp gỡ hỏi thăm không bình thường. Tôi đã suy nghĩ rất nhiều. Ông Định tốt với tôi thật, nhưng còn vong linh của chồng tôi, còn hai đứa con của anh ấy như những người chứng giám cho tấm lòng của tôi, phán xét về cuộc đời của tôi. Cho nên tôi đã tìm đến các ông, tôi muốn trình bày tất cả mọi việc, tôi muốn xin ý kiến các ông... như trước kia.

Vũ Long thấy rất rõ tất cả nỗi đau khổ, chân tình trong lời nói, trong tình cảm của Mai Lan. Ôi tâm hồn con người Việt Nam! Tâm hồn con người Việt Nam thật kỳ lạ! Người phụ nữ Việt Nam này có thể chịu tất cả nỗi tủi nhục, đau đớn cho bản thân nhưng không bao giờ muốn để cho chồng con phải tủi nhục, đau đớn vì mình; có thể chịu bao nhiêu lời dè bỉu, khinh bỉ cho bản thân nhưng không bao giờ chịu để mang tiếng là phản lại Cách mạng, phản bội đất nước. Chị vẫn chờ ngày phán xét, mặc dầu hàng ngày chị luôn luôn quặn quại trước sự phán xét của chính lương tâm mình. Chị vẫn mong mỗi ngày ấy, trước mặt con cái mình, bạn bè của chồng mình, chị em cùng hoạt động cũ với mình, mình được vô tội. Chị khao khát được trở về làm một người bình thường trong hàng ngũ Cách mạng. Giọng nói tha thiết, đau xót của Mai Lan, kết hợp với những báo cáo về chị mà Vũ Long đã đọc, làm tan những nỗi nghi ngờ còn lại của anh về chị. Anh nhìn thẳng vào chị, nói những lời chân tình:

- Nếu chị muốn chúng tôi coi "chị như trước kia", như hồi "anh ấy" còn sống, tôi đề nghị chị đừng gọi chúng tôi là "các ông". Chúng tôi có biết anh ấy, có biết khá rõ về chị... Chúng tôi cũng là những người bạn của anh ấy...

Cặp mắt buồn bã của Mai Lan ngược lên nhìn Vũ Long, ngậy ra một chút. Ở đầu khóe mắt của chị, một giọt nước mắt ứa ra chảy dài xuống gò má. Thế rồi vẻ buồn bã biến mất đôi mắt của chị ánh lên niềm vui. Ấy là niềm sung sướng lớn lao của một người đã lấy lại được lòng tin của tập thể đối với mình. Chị xúc động nói với Vũ Long:

- Cám ơn... các anh.

Không khí e dè, ngượng ngập không còn nữa. Chị bắt đầu nói chuyện thoải mái, tự nhiên. Chị kể cho Vũ Long nghe chuyện Phan Thúc Định nhờ chị.

Vũ Long nghe, thấy việc của mình dễ đi rất nhiều. Một vài chỗ, anh lấy sổ tay ra ghi. Anh hỏi thêm Mai Lan một số chi tiết. Anh trao đổi ý kiến với Mai Lan nên làm như thế nào.

35. KỶ VẬT CŨ CỦA NGƯỜI BẠN BÊN NÚI NGỰ BÌNH

Ở giữa ngã ba đường ven rừng, gần một xóm đồng bào tản cư, có gian hàng vừa cắt tóc, vừa bán chè xanh, bề ngoài lụp xụp như bất cứ một hàng nước nào ta gặp trên các nẻo đường nông thôn Việt Nam. Chủ nhà đã đứng tuổi, khoảng ngoài năm mươi, lúc nào cũng đeo cặp kính lão, mặt vuông, môi mỏng, tóc húi cao. Vóc người gã to cao, chậm chạp, lù đù, có vẻ không chú ý đến việc gì khác ngoài cái tông-dơ, cái kéo. Tuy vậy, nếu ai là người tinh ý thì thấy gã tuy đang cặm cụi như có vẻ tập trung vào công việc của mình nhưng tất cả những câu chuyện của khách hàng ngồi bên ghế hàng nước của vợ gã đều không lọt khỏi tai gã. Ngược lại với vóc người to lớn của chồng, vợ gã thì lại bé nhỏ, gầy yếu như người có bệnh lao. Mụ ít nói, chỉ lặng lẽ rót nước, bày mấy cái kẹo, bao thuốc lá ra mời khách. Hai vợ chồng gã không con. Ai hỏi thì đáp là có đã mấy lần nhưng đều không nuôi được. Gian hàng ấy, hai vợ chồng dựng đã lâu, từ ngày xóm này có nhiều đồng bào nơi khác tản cư đến. Hai vợ chồng ít tiếp xúc, chẳng hay đi đâu, tối đến đóng chặt cửa nên cũng chẳng ai để ý đến họ. Người ta gọi gã là "ông Sinh cắt tóc". Ngoài cửa hàng gã có treo cái biển nhỏ, với mấy chữ "Cắt tóc". Đồ đạc trong nhà cũng chỉ có cái giường, cái chõng tre, một cái tủ bằng ván thường lúc nào cũng khóa chặt.

Mai Lan tìm đến cửa hàng của "ông Sinh cắt tóc" đó. Chị đứng nhìn cái biển treo ở cửa, nhận ra dấu hiệu người ta dặn chị. Chị nhớ lại sau khi nhận lời với Phan Thúc Định ra vùng giải phóng thì một buổi tối, Phan Thúc Định lái xe đến đón chị. Anh ta đưa chị đến một căn nhà riêng ở đó có một người khoảng sáu mươi tuổi, mặc áo thầy tu, bộ vệ ngồi chờ. Chị nhìn khuôn mặt bì bì, lông mày rậm, quai hàm bạnh, cặp môi dày của người mặc áo thầy tu thấy hao hao giống khuôn mặt Ngô Đình Diệm mà nhà nào ở trong thanh phố cũng phải treo ảnh. Người đó chăm chú nhìn chị, cái nhìn làm chị không giữ nổi sự e thẹn của giới tính. Lão hỏi chị về gia đình. Được sự dẫn trước của Phan Thúc Định, chỉ nói về Lý Lâm và mấy đứa con. Lão hỏi chị về đường đi lối lại ra vùng giải phóng. Lão hỏi chị về những người quen của chị trước kia ở ngoài đó. Lão đặt ra một số câu hỏi có tính chất giả thuyết yêu cầu chị trả lời : Nếu Việt Cộng hỏi giấy và lý do ra ngoài đó thì nói thế nào ? Nếu Việt Cộng nghi ngờ giữ lại thì sẽ đối xử ra sao ? Nếu không tìm thấy những người định liên lạc thì sẽ làm gì ? Nếu tìm thấy rồi, nhận các thứ của người ta trao cho mà nhớ bị bắt thì sẽ xử trí như thế nào ? Nếu có người theo dõi thì đối phó thế nào ?

Sau khi thấy những câu trả lời của Mai Lan vừa ý mình, người mặc áo thầy tu có vẻ bằng lòng. Lão nói với chị :

- Con thấy việc làm này có khó khăn gì với con không ? Con có ngần ngại gì không ? Nếu có ngần ngại gì thì cha không ép. Không à ? Tốt lắm ! Chúa sẽ phù hộ cho con ! Con hoàn thành được việc này về thì con được thưởng rất nhiều tiền, con muốn hàng chục vạn đồng cũng được. Cha sẽ can thiệp để con có thể chung vốn buôn bán với mấy cửa hàng vải lớn.

Lão dặn chị tỉ mỉ khi ra vùng giải phóng thì đến đâu, cách nhận xét những dấu hiệu để liên lạc như thế nào... Cuối cùng lão đưa cho chị một tập giấy bạc và một viên thuốc tròn như viên dầu cá, nói :

- Con cầm lấy trước ít tiền mà mua sắm cho con cái. Đây mới chỉ là một phần nhỏ cha tặng riêng con trước, sau này, con sẽ nhận những phần lớn hơn, Còn viên thuốc này, con cầm lấy, cất cẩn thận đề phòng lúc nào bị Việt Cộng bắt, con hãy ngậm vào miệng và cắn dập nó ra. Ấy là Cha nói phòng xa thế thôi.

Con cứ yên trí, các con con đã có Cậu và ông Định đây lo lắng chu tất.

Rồi lão dặn một lời cuối cùng :

- Con cũng nên nhớ rằng những kẻ phản bội sẽ bị trừng phạt nghiêm khắc. Thôi con có thể về được. Cầu Chúa phù hộ cho con !

Mai Lan im lặng. Cầm số tiền và viên thuốc theo Phan Thúc Định đi ra. Ngồi trên xe hơi đưa chị về nhà, Phan Thúc Định hỏi chị :

- Chị nhớ tất cả những điều Đức Cha dặn chớ ?

- Dạ, có !

- Chị làm ơn nhắc lại những lời Ngài dặn tôi nghe xem nào : đến đâu, gặp người như thế nào, nói những gì ?

Mai Lan nhắc lại không sai một lời. Sau đó, chị nói :

- Tôi nghe lời ông dặn nên vừa rồi Đức Cha nói gì, tôi im nghe. Bây giờ, tôi xin gởi lại ông số tiền này. Tôi ra đi tìm giúp ông người bạn cũ của ông là để tạ cái ơn ông đã nhiều lần giúp gia đình chúng tôi chứ không phải vì những đồng tiền này.

Phan Thúc Định gạt đi :

- Tôi hiểu tấm lòng tốt của chị và tôi cảm ơn chị đã giúp tôi. Tôi hoàn toàn không bao giờ dám đánh giá thấp chị, có ý nghĩ xấu là chị giúp tôi vì thế này, thế nọ. Nhưng đây không phải là tiền của tôi. Đức Cha cũng muốn giúp tôi, tạo điều kiện cho tôi tìm được người bạn cũ của tôi thôi. Chị cứ cầm lấy, nếu cần tiêu gì, chị cứ tiêu; nếu chị không muốn tiêu, chị cứ để đấy, biết đâu chẳng có lúc cần đến. Chị chỉ cho tôi xin lại cái viên thuốc vừa rồi và chị đừng cho ai biết chị đã đưa nó cho tôi.

Mai Lan đã tìm đến cái cửa hàng nửa cắt tóc, nửa bán hàng nước này. Chị nhận ra cái biển sơn đỏ, nhìn kỹ người chủ nhà đeo kính lão, tóc húi cáo. Lúc ấy, không có khách. Chị lại gần chủ đang mài chiếc dao cạo trên một viên đá mài, nói nhỏ vừa đủ lão nghe thấy :

- Chào ông, tôi có ít thuốc trụ sinh¹¹² của Nhật Bản muốn bán ông có mua không ?

Nói xong, chị cố tình quay chiếc làn xách tay có buộc miếng kim loại trắng hình nửa chữ thọ cho gã nom thấy. Nghe chị hỏi, lão giật mình, quay lại. Cặp kính trắng trệ xuống sống mũi, gã ngược mắt nhìn chị từ đầu xuống đến chân. Gã lắc đầu :

- Ở đây, tôi chỉ cắt tóc thôi, không mua bán gì cả.

Nói xong, gã vẫn cúi xuống tiếp tục mài con dao cạo vào viên đá mài. Mai Lan ngạc nhiên. Sự việc diễn ra không đúng như lời người mặc áo thày tu dặn chị. Hay là chị nhầm ? Chị thử lại lần nữa, và vẫn giờ chỗ quai làn có buộc miếng kim loại ra phía trước, nói:

- Tôi có thuốc trụ sinh của Nhật Bản muốn bán. Có người mách bảo ông cần mua.

Gã chủ nhà làn này không ngẩng đầu lên, giọng có vẻ hơi bức như bị làm phiền :

- Tôi đã nói với chị là tôi không mua bán gì cả.

Mai Lan thất vọng. Chị đứng tần ngần, không biết nên xử trí ra sao. Có lẽ phải về không chẳng ? Không biết làm gì hơn, chị quay gót.

Chị vừa quay ra thì gã thợ cạo đứng dậy, bỏ dao vào ngăn kéo, rửa tay. Gã thấy Mai Lan đi vờ vẫn như người mất phương hướng. Quãng đường vắng ngắt không có một bóng người.

Chị ta chẳng rẽ vào nhà ai. Rõ ràng đây là một người từ nơi khác đến. Cách ăn mặc, điệu bộ đi đứng của người thành phố. Gã thợ cạo nhìn quanh một lượt, vẫn không có một bóng người. Lúc này, Mai Lan đã đi đến một cánh đồng thông...

---

¹¹² Tức là thuốc kháng sinh.

Lão chủ quán bước ra khỏi nhà, đuổi nhanh theo chị. Mai Lan đang đi trên đồi thông, bỗng có tiếng gọi đằng sau :

- Này chị bán thuốc !

Chị giật mình quay lại. Gã thợ cạo đang rảo bước đến gần chị, nói nhỏ :

- Tôi mua thuốc trụ sinh của chị. Chị đưa tôi xem.

Tìm Mai Lan đập rộn lên. Chị tháo mảnh kim loại đưa cho gã. Gã cầm và lấy trong túi áo ra một mảnh kim loại khác, chắp hai mảnh vào nhau thấy vừa khít, nét hai nửa chữ thọ khớp vào nhau làm một. Gã đưa trả lại chị, thái độ khác hẳn :

- Xin lỗi, Chị biết đây nghề của chúng ta cẩn thận không phải là thừa. Chị theo tôi.

Gã dặn chị tiếp :

- Ai hỏi, chị bảo là cháu gọi tôi là chú. Gọi ngay từ bây giờ cho quen đi. Tìm đến chú để hỏi thăm chồng là bộ đội đã bốn năm nay không có tin tức...

- Dạ, Đức Cha cũng dặn như thế.

- Chị vừa mới lên đến đây ?

- Dạ, "Cháu" vừa mới đến đây và tìm đến ngay nhà "Chú".

- Đức Cha dặn chị đi có việc gì ?

- Ngài dặn ra gặp "Chú" để "Chú" đưa đi gặp nNgười bạn cũ bên núi Ngự Bình".

Gã thợ cạo ờ ờ mấy tiếng trong cổ. Mai Lan vẫn nói tiếp :

- "Chú" cứ nói với người đó là "Cháu" đã ra và "Người bạn cũ" của ông ta muốn xin lại ông ta "Những kỷ vật cũ".

Gã thợ cạo lại ờ ờ mấy tiếng.

Gã đưa Mai Lan quay trở về cửa hàng, bảo mục vợ :

- Mục này, "Cháu" nó đến thăm.

Và gã quay sang bảo Mai Lan :

- Cháu chào "Thím" đi. Nghỉ ngơi rồi ở đây ăn cơm với "Chú thím".

Mục vợ gật đầu đáp lại lời chào của Mai Lan. Mục cứ ngồi lẳng lẳng, bé nhỏ sau cái chõng hàng nước. Gã chồng nói :

- "Chú" lấy gạo cho "Cháu" thổi cơm. "Chú" đi đàng này một lúc.

Cơm chín một lúc lâu mới thấy gã thợ cạo trở về. Gã giục mọi người đi ăn chiều.

Ăn xong, gã hỏi Mai Lan :

- Đức Cha dạo này có khỏe không ?

- Ngài khỏe lắm - Mai Lan đáp.

- Đức Cha có dặn gì riêng tôi không ?

- Ngài dặn rằng Ngài rất bằng lòng và tin tưởng "Chú"

Gã có vẻ không chú ý gì đến điều đó, sau cặp kính lão, đôi mắt gã ngược lên thăm dò :

- Chỉ có thể thôi à ?

- ... Ngài nói rằng số tiền của "Chú" hàng tháng Ngài vẫn để riêng ra. Nếu chú muốn gửi ngân hàng lấy lời hoặc muốn góp vốn với Công ty kinh doanh nào thì Ngài sẽ giúp,

- Còn các con tôi ?

Mai Lan nhắc lại những lời lão thày tu dặn :

- Cậu lớn sắp được đi tu nghiệp ở trường võ bị bên Hoa Kỳ. Cậu thứ hai cũng sắp tốt nghiệp trường Đà Lạt.

Sau cặp kính lão, đôi mắt gã lấp lánh.

Từ lúc đó, gã không hỏi gì thêm Mai Lan nữa. Đến tối, gã đóng cửa, để Mai Lan ngủ với vợ trên giường, còn gã bắc chiếc chõng tre nằm ngay sát cửa. Mai Lan lạ nhà, nóng ruột, nghĩ ngợi mông lung không sao ngủ được.

Mai Lan ở lại đã ba hôm vẫn chưa được gặp "Người hạn cũ bên núi Ngự Bình". Hàng ngày lão Sinh vẫn ở nhà, thấy ai là cán bộ vào quán, gã đều hỏi thăm tin tức của người cháu rể. Rồi chỉ vào Mai Lan, gã giới thiệu :

-Vợ nó đó... Tội nghiệp ! Không rõ chồng nó ở nơi mô mà hỏi không ai biết.

Một đêm, vào lúc 12 giờ, Mai Lan đang thao thức thì bỗng nghe có tiếng gõ cửa se se. Gã chủ nhà bật ngay dậy. Sau khi nhận đúng ám hiệu, gã không châm đèn, nhẹ nhàng rút then cửa. Một bóng người dong dỏng cao lách vào. Cánh cửa đằng sau cái bóng khép nhanh lại. Gã chủ nhà lay nhẹ Mai Lan dậy. Mai Lan vẫn để ý tất cả mọi việc xảy ra, nhưng giả vờ như lúc ấy mới choàng tỉnh. Tiếng gã thì thào :

- Mang hàng mẫu đi theo tôi.

Ánh đèn pin nhỏ như hạt đỗ soi đường cho ba bóng người đi xuống bếp. Đêm tối làm Mai Lan không nhìn rõ mặt người mới đến. Người mới đến hỏi chị :

- Nghe nói chị có thuốc trụ sinh của Nhật Bản muốn bán. Chị làm ơn cho tôi xem.

Tiếng nói từ tốn, thanh nhã. Mai Lan đưa mảnh kim loại ra. Người lạ mặt đỡ lấy và cũng so vào miếng kim loại cầm ở tay. Gã quay về phía chủ nhà :

- Anh ra gác ngoài cửa.

Gã chủ nhà lẳng lặng vâng lệnh.

Người lạ mặt hỏi Mai Lan :

- Chị cho biết chị cần gì ?

Mai Lan đồng dục nói:

- "Người bạn cũ bên núi Ngự Bình" hỏi thăm ông và muốn "xin ông những kỷ vật cũ".

Người ấy có vẻ xúc động. Gã ngồi im một chút rồi nói :

- Tôi vẫn mong tin !

Gã lại hỏi :

- Bạn tôi có nhắn gì nữa không ?

- Có ! Nhắn là sắp đón ông về. Ông hãy chuẩn bị.

Người lạ mặt thở mạnh. Gã móc từ túi áo trong ra một ống sắt nhỏ như bất cứ một ống đựng thuốc tân dược nào, đưa cho Mai Lan :

- Chị đưa hộ tôi "kỳ vật" này cho bạn tôi, và phải giữ hết sức cẩn thận, đây là tính mệnh của chị, của tôi đấy. Chúng ta có thể chết chứ không để "kỳ vật" này lọt vào tay kẻ khác.

Rất nhanh, người lạ mặt đứng dậy, nói nhỏ :

- Chị giấu kỹ đi. Đừng cho lão chủ nhà biết, đó là nguyên tắc ai biết việc của người ấy. Đêm ấy chị không được ngủ. Sáng mai, chị phải lên đường về sớm. Tôi xin nhắc lại : hết sức cẩn thận. Còn tôi ... việc xong, tôi sẽ xóa hộp thư sống này... Chị báo cáo với anh bạn của tôi như vậy.

Mai Lan không hiểu gã định nói gì ở câu cuối "sẽ xóa hộp thư sống này".

- Thôi chào chị. Hẹn tái ngộ ngày thắng lợi.

Người lạ mặt quay ra. Cái bóng của gã nhòa lẫn với bóng tối. Gã đứng lại dặn chủ nhà mấy câu gì đó. Tiếng mở cửa nhè nhẹ. Bóng đêm tối đen nuốt lấy gã.

Sáng hôm sau, Mai Lan lên đường trở về.

*

*   *

Ngô Đình Thục thận trọng mở cái ống sắt nhỏ như ống thuốc viên tân dược ấy ra. Trước cặp mắt chăm chú của Ngô Đình Cẩn, lão moi ra một cuộn phim nhỏ xíu mà bề ngang chỉ bằng 8 mm. Sau khi dùng một chiếc kính lúp đặc biệt soi vào cuộn phim ấy qua ánh đèn, lão không giấu nổi vẻ vui mừng:

- Tốt lắm ! Lạ Chúa !

Lão nói tiếp :

- Phải đưa phòng chuyên môn phóng to.

Lão móc tiếp trong ống ra một tờ giấy mỏng, gấp rất cẩn thận. Lão trải tờ giấy ấy ra bàn. Tờ giấy ghi những con số, những chữ mà người khác nhìn vào thấy rất vô nghĩa "...57 Sa Đéc, Trường Sơn, tín hiệu 448, núi Vọng Phu, Sài Gòn trời nắng, Pleilu, Ngô Tông Chu, Nguyễn Ánh, 721 Cửu Long...".

Ngô Đình Thục móc từ túi ngực bên trong áo thụng đen ra một quyển sổ tay bìa da rất đẹp, tra trong đó như tra tự điển. Mỗi một chữ hiện ra làm nét mặt lão rạng rỡ thêm một chút. Lão đọc hết một lần, đọc lại một lần nữa và giảng giải cho Ngô Đình Cẩn nghe. Niềm vui sướng của lão thầy tu truyền cho gã em. Ngô Đình Thục nhấn mạnh :

- Lạ Chúa ! Phải hành động ngay rồi ! Kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" của chúng ta vẫn chưa hoàn toàn thất vọng. Trên mặt trận quân sự, chúng ta thừa sức quyết định với bọn Việt Cộng ! Chúng đợi đấy !

Rồi lão gạt đầu, tay vuốt ve chiếc thánh giá lủng lẳng trước ngực:

- Thế mới biết chú Diệm nghĩ xa thật ! Giáo sư Lê tuy không tổ chức được một hệ thống người của ta như điều mong muốn nhưng đã làm được việc lớn này : cung cấp những tin tức về hoạt động, tổ chức và địa điểm, vị trí một số cơ quan đầu não của Việt Cộng. Đề nghị của giáo sư tấn công vào căn cứ địa của Việt Cộng phù hợp với kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" của chúng ta. Đó là cái nút của kế hoạch. Cuộc tiến công tiêu diệt bộ não của Việt Cộng này mà thành công thì tất cả những thất bại của ta trong việc thực hiện kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" từ trước đến nay đều vô nghĩa lý. Đánh một đòn bát ngát bể dâu chúng nó ra thì bọn tay chân chúng ở trong vùng ta kiểm soát chỉ có chui vào rọ của chúng ta thôi!

36. MỘT QUẢ ĐẤM HẠ HAI QUÂN THÙ

Một hội nghị đặc biệt được triệu tập cấp tốc. Tham gia hội nghị chỉ có 5 người : Ngô Đình Cẩn chủ tọa, giám mục Ngô Đình Thục, cố vấn Phan Thúc Định, đại tá Lê Quang Tung, chỉ huy lực lượng đặc biệt, trung tá Phan Quang Đông, Trưởng Phòng 2 của Trung phần để bàn việc thực hiện điểm quan trọng của kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" hòng gỡ lại toàn bộ thất bại của kế hoạch đó. Kế hoạch đó đã thất bại trong việc tiêu diệt các cơ sở của Cách mạng và phong trào đấu tranh của thanh niên, sinh viên trong nội thành, thất bại trong việc ngăn chặn ảnh hưởng sự phát triển của Cách mạng ở các vùng giáp ranh. Anh em họ Ngô hy vọng ở điểm chốt này sẽ "xoay chiều" lại có lợi cho chúng.

Mở đầu buổi họp, Phan Quang Đông báo cáo một tin "mật" làm anh em họ Ngô phải cau mày suy nghĩ :

- Kính thưa Đức Cha, kính thưa Cậu, con mới được tin thiếu tá Xmít, chỉ huy lực lượng đặc biệt của nước bạn đồng minh Hoa Kỳ, định tập kích vùng chiến khu Động Chuồi, vùng mà tin tức tình báo cho biết có một số cơ quan đầu não của Việt Cộng đóng... Ông ta sẽ hành quân tối mai, kế hoạch hành quân là sẽ cho máy bay lên thẳng chở một đơn vị lực lượng đặc biệt do ông ta chỉ huy, bí mật đổ xuống một khu vực, từ đó đột nhập vào các nơi nghi có cơ quan của Việt Cộng.

Ngô Đình Thục lẩm bẩm :

- Tại sao hần lại tự nhiên mở cuộc hành quân thế hử ?

Phan Quang Đông khẳng định :

- Thưa Đức Cha, con có người nằm ngay trong lực lượng đặc biệt của Xmít, cho nên mọi hoạt động của đơn vị ấy chúng con nắm được.

Ngô Đình Cẩn bức bối :

- Không thể cho bọn Xmít làm như rửa được. Chúng định hót tay trên, muốn giành lấy tiếng tăm cho riêng chúng. Gần đây, chúng đã tìm cách nói xấu lực lượng đặc biệt do tổng thống đặt ra. Chúng ta phải cho chúng biết tay...

Phan Thúc Định im lặng nhìn vẻ bức bối của Ngô Đình Cẩn suy nghĩ. Từ lâu, anh đã biết sự mâu thuẫn giữa anh em họ Ngô với bọn C.I.A. Nội dung của sự mâu thuẫn bắt nguồn từ việc muốn nắm độc quyền ăn cắp viện trợ.

... Khi Ngô Đình Diệm được Mỹ đưa về nắm chính quyền bù nhìn thì cái "quân đội Cộng hòa" là do Pháp tổ chức, nằm trong lực lượng Liên hiệp Pháp. Mặc dù Pháp đã phải cuốn gói và họ Ngô nhiều lần chấn chỉnh, cái tổ chức ấy vẫn gồm những sĩ quan và hạ sĩ quan cũ do Pháp đào tạo, cất nhắc, nuôi dưỡng. Dùng bọn này mà họ Ngô vẫn không tin, kinh nghiệm những năm 1955 - 1956 đã cho họ Ngô thấy rõ điều đó.

Trong bọn này, có những tên vẫn bí mật liên lạc với Phòng nhì Pháp, không phục tùng họ Ngô và mang nhiều tham vọng cá nhân, có những tên lại chuyển mình nhanh, đã bán mình và làm gián điệp ngay cho C.I.A. và D.I.A. Lật đổ Ngô Đình Diệm thì lúc này chúng chưa dám làm, nhưng chúng chờ cơ hội, luôn luôn có thể trở mặt làm bất cứ cái gì kể cả nổ súng vào đầu anh em họ Ngô bất cứ lúc nào chủ chúng bật đèn xanh, trong khi miệng chúng vẫn hát bài "Suy tôn Ngô Tổng thống". Vì vậy, Ngô Đình Diệm muốn lập nên một lực lượng quân sự riêng do tay chân thực sự của hần nắm, vừa là để bảo vệ cho hần, vừa có thể khai lấy thêm tiền viện trợ Mỹ. "Lực lượng đặc biệt" này gồm toàn lính bản xứ do Mỹ trang bị và huấn luyện. Nắm lực lượng đó, mỗi năm, anh em họ Ngô nắm thêm được hàng trăm triệu đô la Mỹ.

Mặt khác, C.I.A, cũng đưa vào miền Nam "lực lượng đặc biệt Mỹ" gồm toàn lính Mỹ đã được huấn luyện tại trại Pho Bơ - rắc¹¹³ về cách chống du kích, cách đánh ở vùng rừng núi, ở đồng lầy. Bọn này được tuyển chọn toàn những đứa giết người không chùn tay, những đứa lưu manh, có án tích. Ngô Đình Diệm biết rằng bọn mũ nồi xanh Mỹ này vào miền Nam sẽ rất có lợi cho hắn, giúp hắn đàn áp phong trào du kích ở miền Nam, nhưng cũng có điều không lợi cho hắn là bọn chúng chính lại là công cụ của C.I.A. kiểm soát lại anh em họ Ngô, san sẻ mất một phần đô-la viện trợ và thọc tay vào đường lối của anh em Ngô, trong khi họ Ngô muốn hoàn toàn giữ độc quyền sử dụng viện trợ, độc quyền giăng vây cánh của mình ra khắp miền Nam.

Do đó, ở miền Nam có hai thứ "lực lượng đặc biệt" cùng giống nhau là đặc biệt hung hãn, tàn bạo được trả lương cao và được dung túng cho tha hồ làm bậy, nhưng lại luôn luôn dòm ngó nhau, chửi bới khinh miệt nhau, tranh ăn với nhau. Bọn "lực lượng đặc biệt" chính cố Hoa Kỳ coi thường bọn "lực lượng đặc biệt" bản xứ là nhút nhát, là chỉ biết ngửa tay xin tiền, xin đạn.

Bọn "lực lượng đặc biệt" bản xứ thì chửi bọn "lực lượng đặc biệt" chính cố Hoa Kỳ là chỉ giỏi đi ăn cướp và đốt phá, giết chóc bậy bạ vì có những lần chúng cướp của, giết người và đốt cả nhà những gia đình có những người đi lính nguy. Bọn C.I.A. giám sát mọi hoạt động của "lực lượng đặc biệt" bản xứ. Anh em họ Ngô cũng không kém, chỉ thị cho tay chân cài người vào trong đám thông dịch viên, phục vụ viên của các sĩ quan, hạ sĩ quan lực lượng đặc biệt Mỹ để dò xét, theo dõi các "chiến hữu đồng minh"...

Ngô Đình Thục trầm tĩnh hơn Ngô Đình Cẩn. Lão không để lộ vẻ bức bối ra ngoài. Đôi lông mày lão cau lại. Trông vẻ mặt lão như luôn luôn có một âm mưu gì đang hình thành, đang được nghiền ngẫm, suy tính.

- Tất nhiên chúng ta không thể để họ vượt qua mặt chúng ta như thế được. Hôm nay, mời các ông đến đây họp cũng chính là để bàn một cuộc hành quân quyết định vào chiến khu Việt cộng. Và chúng ta không thể hành quân sau Xmit được. Chúng ta cũng sẽ mở cuộc tấn công ngay tối mai. Ông Đông ! Ông có nắm được Xmit sẽ hành quân vào lúc mấy giờ không ?

Phan Quang Đông đáp :

- Thưa Đức Cha, nếu không có gì thay đổi thì thiếu tá Xmit định 0 giờ 30' máy bay cất cánh, 1 giờ, máy bay sẽ hạ xuống địa điểm quy định.

Ngô Đình Thục lên tiếng :

- Nếu không có gì thay đổi thì chúng ta sẽ cho hành quân trước Xmit một tiếng đồng hồ. Chúng ta hãy làm trước ông bạn đó và để quân của ông bạn xuống thì mọi việc đã xong rồi.

Và lão nhìn mọi người :

- Các ông thấy thế nào ?

Mọi người đáp lại :

- Đức Cha thật là cao kiến !

- Đức Cha dạy đúng quá. Như vậy, chúng ta vừa đánh một đòn bất ngờ vào chiến khu Việt Cộng, vừa cho người Hoa Kỳ một bài học không được coi thường chúng ta "Nhất cử lưỡng tiện".

Mặt Ngô Đình Cẩn rạng rỡ :

- Chúng ta đặt lên cho cuộc hành quân này cuộc hành quân "Một quả đấm hạ hai quân thù". Được chứ, các ông ?

---

¹¹³ Fort Brag

Không đợi mọi người bày tỏ ý kiến, hắn như nắm chắc phần thắng lợi trong tay, phân công :

- Đại tá Tung chịu trách nhiệm hoạch định kế hoạch hành quân từ lúc bắt đầu cho đến lúc kết thúc và sau đó sẽ về báo cáo kết quả với Ngô Tổng thống. Trung tá Đông chịu trách nhiệm cung cấp đầy đủ mọi tin tức tình báo cho đại tá Tung giúp cho đại tá hoạch định kế hoạch hành quân đảm bảo trăm phần thắng. Còn ông Định, ông chuẩn bị sáng ngày kia, sau khi nhận được những tin thắng lợi đầu tiên của cuộc hành quân gửi về, mở cuộc họp báo, công bố chiến thắng ngay để gây tác động tinh thần trong dân chúng.

Ngô Đình Thục thêm :

- Đồng thời, ông phải làm ngay một báo cáo gửi trực tiếp cho ngài A-len-Đa-lét với những nhận định, kết luận sao cho ngài phải coi đó là những kinh nghiệm quý báu cho công cuộc chống Cộng ở châu Á và thế giới.

Không khí cuộc họp nhộn nhịp hẳn lên. Ngô Đình Thục công bố những tài liệu vừa nhận được "từ chiến khu Việt Cộng gửi về". Phan Quang Đông đi lấy chiếc bản đồ quân sự - một chiếc bản đồ rất chi tiết, tỉ mỉ, từng khu vực địa hình Quảng Trị - Thừa Thiên do Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ in ra. Mấy người xúm quanh chiếc bản đồ. Rừng núi chập chùng, những con đường ngang dọc, những dòng suối quanh co hiện ra... Nhưng dưới màu xanh lá cây chỗ đậm, chỗ nhạt của rừng núi Việt Nam mênh mông kia có những gì thì bản đồ không thể ghi được.

Những ngón tay chỉ trỏ trên tấm bản đồ. Những cặp mắt nhìn chăm chú từng ký hiệu. Mấy câu hỏi nêu ra vắn tắt. Cuối cùng, năm ngón tay trùng trục, béo mẫm của Ngô Đình Thục úp lấy một khoảng rừng xanh xanh.

*

* *

Chiều hôm đó, Phan Thúc Định đến nhà riêng Xmít ở đại lộ Khải Định. Hai người đã biết nhau trong những cuộc tiếp tân của Ngô Đình Cẩn và trong những cuộc họp riêng giữa Cẩn với bọn cố vấn Mỹ.

Xmít rót một cốc uity-ky và nheo mắt nhìn anh.

Cái mũi to và đỏ như quả cà chua của hắn phập phồng đánh hơi:

- Ông Định thân mến ! Chỉ nhìn cặp mắt ông, tôi cũng có biết ông đến đây chắc là có việc. Nhưng xin ông hãy uống cùng tôi một cốc uity-ky đã. Xin mời ông !

Phan Thúc Định đỡ lấy cốc rượu, chưa uống ngay, nói :

- Vâng, tôi đến để từ giả ông đây.

- Ông đi Mỹ chăng ?

- Không ! Tôi lên chiến khu Việt cộng.

- A ha ! Hay lắm ! Bao giờ ông đi và ông đi bằng gì ? Ông không sợ Việt cộng cắt cổ ông à ?

Phan Thúc Định mỉm cười :

- Nếu sợ thì tôi đã không đi, ông Xmít a. Tối mai, chúng tôi sẽ cất cánh vào giờ G để xuống địa điểm X và chúng tôi sẽ đợi ông ở đấy. Nếu mọi chuyện diễn biến theo đúng kế hoạch của chúng tôi, thì chúng tôi sẽ cùng ông chạm cốc tại chiến khu c của Việt Cộng.

Sáng ngày kia, chúng tôi sẽ vừa họp báo công khai tuyên bố về chiến thắng rực rỡ của quân lực Việt Nam Cộng hòa, vừa có thể gửi một bản báo cáo ghi công cho quân lực Việt Nam Cộng hòa tới Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ và ngài Đa-lét.

Xmít đặt vội cốc rượu xuống bàn, không để ý rượu sắp tràn cà ra ngoài, mở to đôi mắt xanh nhìn Phan Thúc Định không chớp, cái mũi to của hắn cũng ngừng phập phồng như nín thở

- Sao ! Ông lên chiến khu với ai ?

- Với lực lượng đặc biệt của ông Cần - Phan Thúc Định ung dung trả lời rồi anh nhấn mạnh thêm
- Và chúng tôi sẽ đoạt được chiến công đáng lẽ ở trong tay ông.

- Sao các ông lại biết tối mai lực lượng đặc biệt do tôi chỉ huy đột kích vào chiến khu c của Việt cộng ?

Phan Thúc Định mỉm cười, nửa kín, nửa hở :

- Chính tình báo của ông đã tiết lộ cho ông Cần biết. Cuộc đời thiếu gì những kẻ hai mặt. Nhưng thôi, tôi không thể cho ông biết cụ thể là ai được. Ông chỉ cần biết rằng : ông Cần sẽ cho ông biết lực lượng đặc biệt Việt Nam không phải là "chấy rận" như các ông thường bảo !

Đôi mắt mèo của Xmít ánh lên tia nham hiểm. Hắn ngửa cổ, nốc một hơi cạn cốc ứt-ky, đưa lòng bàn tay quạt ngang môi, chép miệng mấy cái. Đặt mạnh chiếc cốc không xuống bàn, hắn chấp tay sau lưng đi lại những bước dài trong căn phòng. Đột nhiên, hắn đứng lại, hạ giọng nói với Phan Thúc Định :

- Ông Định, cảm ơn ông đã cho tôi biết những điều đó. Tôi rất hiểu ông và ông chắc cũng hiểu chúng tôi. Ông được ông Ngô Đình Diệm quý mến nhưng ông Nhu không ưa ông về chuyện bà ấy nên mới đưa ông ra đây. Ông được ông Diệm bảo trợ nhưng bọn Phi-sin, Lân-sđen có ý nghi ông. Ở miền Trung này, liệu ông đã biết được thực bụng ông Cần đối với ông như thế nào chưa ?...

Phan Thúc Định ngắt lời hắn :

- Xin lỗi ông, Ngô Tổng thống, ngài cố vấn đặc biệt và ngài đại diện đặc biệt ở Trung phần này rất quý mến và hoàn toàn tin cậy tôi. Tôi không hiểu ông nói điều ấy với ý định gì ? Nếu ông hy vọng tìm thấy ở giữa chúng tôi có điều gì thì ông sẽ thất vọng vì lầm lẫn.

Xmít không thay đổi thái độ :

- Không ! Ông hãy để cho tôi nói hết đã ! Người Hoa Kỳ chúng tôi vốn là những người thực dụng. Tôi chỉ muốn "đặt những quân bài trên mặt bàn" với ông. Bởi vì tôi cũng không ưa gì bọn Phi-sin, Lân-sđen, chính bọn này đang tìm cách phá tôi. Đáng lẽ tôi phải lên trung tá từ lâu rồi. Thằng Tô-ma còn sau tôi nhưng vì nó cùng cánh với thằng Lân-sđen nên nó lên vùn vụt. Chúng nó cứ nay Sài Gòn mai Oa-sinh-ton, kéo bè kéo cánh với nhau xén vào hết quỹ này lại quỹ khác, nay đi nghỉ ở Tô-ki-ô mai đi tìm gái lạ ở Phi Luật Tân, còn tôi thì vẫn là thiếu tá quèn nằm rừng nằm rú, không có khoản nào gửi "băng"¹¹⁴ cả.

Hắn nắm tay lại đập xuống bàn làm chiếc cốc nảy lên. Phan Thúc Định đặt cốc rượu mình đang cầm trên tay xuống, hỏi :

- Tôi có thể giúp ông được gì ?

- Có chứ ! Xin ông cho biết lực lượng đặc biệt của ông Cần xuống chiến khu c tối mai vào lúc mấy giờ ? Ở tọa độ nào và dấu hiệu ở dưới đất như thế nào ?

Phan Thúc Định cười lớn :

---

¹¹⁴ Banque : Ngân hàng

- Ông Xmít, ông xem tôi là con nít sao ? Ông không muốn cho tôi sống trên trái đất này hay sao ?

- Không ! Tôi không có ý gì muốn hại ông cả. Nhưng ông hiểu cho tôi, nếu bọn ông Cần thành công trong vụ này thì bọn Phi-sin, Lên-sđên không để cho tôi yên. Kỳ thăng thưởng tới, chúng nó lại gạt tôi ra.

Phan Thúc Định không cười nữa, nghiêm túc :

- Chúng ta có thể giao ước với nhau được. Tôi cũng xin "đặt quân bài trên bàn với ông. Tôi sẽ nói cho ông những điều ông muốn. Nhưng ông biết đấy, các ông Phi-sin, Lên-sđên cũng không ưa gì tôi. Ông cũng là người của C.I.A., ông có thể cho tôi biết những "tai mắt" ấy là ai không ? Và ý đồ của các ông Phi-sin, Lên-sđên đối với tôi ?

Đổn lượt Xmít mỉm cười gật gù :

"Mai đi"¹¹⁵ Định ! ông khá lắm ! Ông biết trả giá những thứ gì cần mua đấy !

Hán chìa bàn tay lông lá ra phía Định :

- Chúng ta cở thể làm ăn với nhau lâu dài. Đồng ý không ? Ông có những cái ông biết mà tôi cần, tôi có những cái tôi biết mà ông cần. Trong việc trao đổi này, cả hai bên đều không sợ thiệt, phải không ông Định ? (Định nắm lấy bàn tay của hán). Vậy, tôi xin báo cho ông biết : Phạm Xuân Phòng thì chết rồi... Bọn Phi-sin, Lên-sđên đang đặt Vân Anh theo dõi ông nếu phát hiện có vấn đề gì thì thủ tiêu ông ngay lập tức.

- Các ông ấy nghĩ về tôi như thế nào ?

- Qua thằng Tô-ma hé ra thì bọn Phi-sin, Lên-sđên cho rằng ông là một anh quốc gia cực đoan, ông chỉ trung thành với ông Diệm và đất nước Việt Nam chứ không có thiện cảm với Hoa Kỳ. Ông lại là người của Pháp đào tạo.

Phan Thúc Định bật cười :

- Những điều ông cho tôi biết chẳng có gì mới lạ đối với tôi cả. Tôi chờ đợi ở ông những tin tức khác. Nhưng thôi được, vì mối quan hệ lâu dài với ông sau này nên tôi xin trả lời ông những điều ông muốn biết, mặc dù điều ông báo cho tôi chưa xứng đáng. Đây : đêm mai, đúng 22 giờ, máy bay cất cánh. Đúng 22 giờ 30 sẽ hạ cánh xuống tọa độ 75, giữa ba đồng lửa, trên một vùng đất bằng rộng khoảng 500 mét vuông.

Xmít móc trong túi áo ra một cái tẩu thuốc có hình đầu người, nhét thuốc vào, bật lửa. Hán rút một hơi dài, thông thả nhả khói như có chiều suy nghĩ. Phan Thúc Định hỏi :

- Ông Xmít, ông định như thế nào ? Tôi sẽ góp ý kiến với ông.

Xmít lại rút hơi thuốc nữa. Mắt hán long lên :

- Phải bảo vệ uy tín của lực lượng đặc biệt Mỹ, ông Định ạ. Có lẽ anh em họ Ngô Đình Diệm quên rằng những sĩ quan lực lượng đặc biệt" tốt nghiệp ở trường Pho Bơ-rắc ra, không chịu thua ai cả. Đúng 22 giờ, chúng tôi sẽ hạ cánh xuống tọa độ 75. Chiều mai tôi sẽ cho máy bay đi chụp hình địa điểm và rải xuống trước ba đồng lân tinh làm hiệu. 22 giờ 30 lực lượng đặc biệt của Cần nhảy xuống, tôi sẽ diệt luôn, trước khi diệt bọn Việt Cộng.

Phan Thúc Định cười.

- Và diệt cả tôi nữa chứ ?

---

¹¹⁵ My dear : ông bạn thân của tôi.

- Không, ông Định thân mến ! Ông chưa cần chết vội, tôi đang cần sự có mặt của ông bên cạnh ông Ngô Đình Cẩn. Người Hoa Kỳ chúng tôi vốn sòng phẳng trong những chuyện đó. (Xmít nheo một bên mắt làm hiệu một cách tinh quái). Vả lại, bà Lệ Xuân cũng không muốn ông hy sinh một cách vô ích như vậy đâu !

Hắn rót đầy cốc rượu nâng lên trước mặt Phan Thúc Định.

Định cũng nâng cốc mình, chạm cốc hắn :

- Nói vậy thôi, tôi không dại gì đi theo lực lượng đặc biệt của ông Cẩn đâu ! Tôi đã nói tôi còn quan hệ với ông lâu dài cơ mà.

Ở nhà Xmít ra, Phan Thúc Định nhìn đồng hồ con năm phút nữa thì đúng 17 giờ. Anh ghi những hàng chữ gì đó vào một mảnh giấy nhỏ rồi phóng xe nhanh ra phía sông Hương. Ở một quãng đường vắng vẻ, có một người đàn ông đứng tuổi, đội mũ sụp xuống trán, đeo cặp kính cận mát, đang chấp tay đằng sau lưng đi bách bộ. Phan Thúc Định nhìn phía sau xe mình không có gì đáng chú ý, đậu xe lại dưới gốc cây phượng đỏ ven đường. Người đàn ông đi sát anh. Chỉ trong nháy mắt, mảnh giấy Phan Thúc Định vừa ghi đã được trao cho người đàn ông mà người đó chính là ông chủ quán sách.

Phan Thúc Định mở cửa xe, đi bộ dọc bờ sông Hương như một người rồi rỗi rãi nhàn tản. Anh khoanh tay đứng nhìn những tia nắng chiếu lấp lánh trên dòng sông thơ mộng.

*

*   *

Trong đêm tối, mấy đống lân tinh ánh một màu ma quái. Cả khu rừng bất chợt náo động vì tiếng máy bay. Những chiếc máy bay lên thẳng sà xuống bãi cỏ rộng. Bánh xe chưa chạm đất thì từ bụng chúng, những tên mũ nồi xanh Mỹ, nơi đuôi nhau ào ào nhảy xuống. Bọn lính trang bị rất đầy đủ, gọn nhẹ phù hợp với cuộc chiến đấu trong rừng : tiểu liên cực nhanh, súng trường tự động, súng cối cá nhân, dao găm, lựu đạn... Những bộ quần áo loang lổ lom khom chạy một quãng dài, tay nắm chặt súng, ngón tay bám lấy cò.

Những tiếng hô, tiếng gọi ngắn vang lên rồi tắt đi rất nhanh. Tiếng vũ khí va chạm lách cách. Tiếng thở phì phò. Tiếng cò, tiếng lá lao xao. Tất cả những âm thanh đó chen vào nhau chìm đi trong từng đợt tiếng máy bay.

Trên bầu trời đêm, chỉ còn một chiếc máy bay do thám lượn lờ, nghiêng cánh nghe ngóng. Bọn lính mũ nồi xanh Mỹ đã bám được mặt đất và bố trí xong. Liên lạc vô tuyến với chỉ huy sở của chúng đã thông suốt. Bước đầu kế hoạch hành quân diễn ra đúng như đã định. Chúng nhanh chóng di tản náu mình trong bóng tối chờ đợi.

Nhưng đêm tối và núi rừng ở xứ sở này vẫn là hoàn toàn bí mật đối với chúng. Ngay từ lúc ở bụng máy bay chui ra đã có những cặp mắt theo dõi chúng, những chiếc mũ tai bèo kín đáo chuyển động, những mũi súng lăm lăm chĩa về phía chúng. Khoảng gần một tiếng đồng hồ sau, giữa cái im lặng của núi rừng lại vang lên tiếng máy bay, trước nhỏ sau to. Những chấm đèn máy bay xuất hiện giữa trời đêm. Một người dong dỏng cao như núp từ trong bóng tối dày đặc ra, nhanh nhẹn như một con mèo đêm, chạy ra phía bãi cỏ rộng. Bóng đen lom khom cúi xuống. Một ánh lửa lóe lên. Cứ thế, trên bãi cỏ đã bốc lên ba đống lửa. Vừa kịp mấy chiếc máy bay lên thẳng đến nơi. Bóng đen nằm xuống để tránh cơn gió lốc của những chiếc cánh quay. Mấy chiếc máy bay hạ xuống giữa ba đống lửa. Từ ngang bụng máy bay, những tên lính lực lượng đặc biệt của Ngô Đình Cẩn hàng một chui ra. Mấy chiếc máy bay lên thẳng đổ xong quân, nhanh chóng nhấc bánh khỏi mặt đất.

Bọn lính lực lượng đặc biệt .ngụy chưa kịp tập hợp đội hình thì bọn lính đặc biệt của Mỹ nổ súng, bắn dữ dội, không tiếc đạn. Bọn lính ngụy hỗn loạn vì bất ngờ, như bị cả một lưới đạn ụp lên đầu, thì

nhau ngã gục. Những tiếng thét khủng khiếp. Những cánh tay cầm súng giơ lên chơi vơi. Tất cả đều bị đạn dìm xuống.

Giữa lúc đó, một ánh pháo hiệu xanh từ trong rừng sâu rạch bóng đêm bay vút lên cao. Đạn từ những ngả nào mà bọn Mỹ không biết được dội vào đầu chúng. Đến lượt bọn Mỹ hỗn loạn. Chúng chạy nháo nhào. Những bóng người cao lớn liên tiếp ngã vật xuống. Những chiếc mũ tai bèo xuất hiện tháp thoảng sau những gốc cây. Nhiều thằng Mỹ nhảy bổ vào giữa đám lính ngụy mà chúng vừa xả súng tiêu diệt. Đạn đuổi theo chúng. Đạn vạch ra những tia lửa đỏ lừ vun vút đan vào nhau trong đêm tối. Có thằng vội giơ hai tay lên trời. Có thằng đầu gối khụy xuống. Có thằng nằm chết dí dưới đất không dám nhúc nhích.

Kế hoạch hành quân "Một đấm hạ hai quân thù" kết thúc!- giữa những tiếng hô đánh, gọn của các chiến sĩ giải phóng.

*

*   *

Sáng hôm sau, hơn bốn chục nhà báo trong nước và ngoài nước đến Nha Thông Tin Trung phần theo giấy mời khẩn vừa gửi cho họ tối hôm trước. Họ mang đầy đủ máy ảnh, máy ghi âm, máy quay phim... Trong giấy mời, ghi sẽ loan báo một tin quan trọng.

Hoa Kỳ tăng thêm viện trợ ? Cải tổ nội các của Ngô Đình Diệm chàng ? Ngô Đình Diệm đưa thêm những đạo luật mới ? Ngô Đình Diệm vừa dẹp xong một cuộc đảo chính của các phe phái chống đối ? Hay cặp Ngô Đình Nhu - Trần Lệ Xuân sắp tung ra một trò gì mới ? v.v... Mọi người phỏng đoán nhưng không ai biết được là việc gì ?

Những nhà báo nước ngoài ngơ ngác hỏi những nhà báo trong nước. Những nhà báo trong nước lại hỏi những nhà báo nước ngoài vì tưởng họ nắm được nhiều bí mật hơn mình.

Lẫn trong các nhà báo đến họp, Vân Anh gọn ghẽ và lộng lẫy trong một bộ quần áo đúng thời trang. Chiếc máy ảnh đeo qua vai, vẻ đẹp kiều diễm quý phái của cô làm mọi người chú ý. Nhưng đôi mắt có hàng lông mi dài dưới vầng trán rạng rỡ thông minh của cô hình như không nhìn ai cả.

Cô đi qua những cặp mắt chiêm ngưỡng với một vẻ lạnh lùng. Vẻ lạnh lùng thờ ơ của cô càng tôn cô lên, càng làm nẩy thêm những cặp mắt chiêm ngưỡng.

Quá bốn giờ rồi mà buổi họp báo vẫn chưa khai mạc.

Các nhà báo xôn xao hỏi các công chức của Nha Thông Tin. Các công chức của Nha Thông Tin cũng không hiểu lý do, chạy hỏi giám đốc. Giám đốc Nha Thông Tin ra mắt các nhà báo nhưng là để xin lỗi :

- Đề nghị quý vị ráng cho mười phút nữa. Bởi vì cuộc họp báo hôm nay không phải do Nha Thông tin triệu tập. Chúng tôi chỉ thừa lệnh Cụ lớn đại diện Chính phủ trung ương ở Trung phần, triệu tập các vị để báo một tin khẩn cấp. Tin đó là tin gì, chúng tôi cũng không được rõ. Sẽ có người đại diện của Cụ lớn sang chủ trì cuộc họp. Xin các vị ráng đợi.

Gã nấn lại cà-vạt, cúi đầu một cách trịnh trọng như anh kếp tuồng hát. Gã cũng sốt ruột. Tin gì vậy ? Chính gã cũng muốn biết. Gã gọi điện thoại sang Tòa đại diện.

Gã có biết đâu sóng gió đang nổi lên trong phòng riêng của Ngô Đình Cẩn. Thế là một lần nữa lại sa vào bẫy của Việt Cộng. Tối hôm trước, sau khi ban hành lệnh hành quân cho lực lượng đặc biệt, Ngô Đình Thục và Ngô Đình Cẩn xoa tay đi ngủ. Chúng yên trí giao cho tên Lê Quang Tung trực tiếp điều khiển cuộc hành quân và chắc mẩm sáng mai Lê Quang Tung sẽ đến báo cáo kết quả đã diệt được cả hai đối thủ. Cuộc họp báo sẽ được mở như một chiến dịch tâm lý chiến vang dội. Ngô Đình Diệm sẽ điện ra ngợi khen. Bọn Phi-sin, Lên-sđên sẽ không còn coi thường tài lãnh đạo của Ngô Đình

Cẩn nữa. Quỹ viện trợ sẽ được duyệt. Bọn Việt Cộng bị một vỏ bất ngờ, bị diệt tận hang ổ. Bọn hoạt động trong thành phố sẽ mất hết chỗ tựa hoặc sẽ ra hàng, hoặc sẽ lần lượt sa vào lưới của Cẩn. Kế hoạch "Gió đã xoay chiều" kích thích thắng lợi...

Ai ngờ, nửa đêm, đồn rêu vang phòng ngủ của Ngô Đình Cẩn. Bọn Lê Quang Tung, Phan Quang Đông xin gặp để báo cáo tình hình khẩn cấp. Ngô Đình Cẩn chồm dậy, biết là có việc chẳng lành. Ngô Đình Thục cũng bị đánh thức dậy. Cả Tòa đại diện nhốn nháo. Điện gọi Phan Thúc Định đến làm việc gấp.

Khi Phan Thúc Định đến thì Lê Quang Tung và Phan Quang Đông đang báo cáo với hai anh em họ Ngô một tin tức thật bi đát : đúng giờ đã ấn định, máy bay chở bọn lực lượng đặc biệt của Cẩn đến địa điểm đổ quân, đúng như đã giao ước. Cuộc hành quân được liên lạc chặt chẽ với chỉ huy sở. Đích thân, Lê Quang Tung ngồi bên cạnh đài vô tuyến liên lạc với viên đại úy đại đội trưởng quân đổ bộ. Khi máy bay bảo vệ đã thấy tín hiệu dưới đất, Lê Quang Tung ra lệnh cho đổ quân. Vừa nghe tên đại úy báo cáo đổ quân xong thì Lê Quang Tung đã nảy giật mình thấy tiếng thất thanh trong máy vô tuyến "Đại bàng ! Đại bàng !... Quạ đen đây ! Quạ đen đây ! Báo cáo Đại bàng : Quạ đen bị bắn dữ dội. Không biết tại sao ? Có lẽ bị rơi vào bẫy. Bị tiêu diệt mất ! Đề nghị cho ứng cứu gấp !" ... Thế rồi tiếng máy tắt. Lê Quang Tung gào vào máy "Quạ đen ! Quạ đen ! Đại bàng đây ! Đại bàng đây !... Quạ đen ! Quạ đen !... ". Nhưng vô ích, hoàn toàn vô ích. Lê Quang Tung dẫn mạnh chiếc ống nghe xuống. Hắn hạ lệnh nối đường dây liên lạc với bọn không quân. Bọn lái máy bay lên thẳng báo cáo chúng nghe thấy rất nhiều tiếng nổ loạn xạ dưới mặt đất, không hiểu tình hình ra sao cả. Súng bắn cả lên máy bay nên chúng cũng hoảng hốt tháo lui cho nhanh.

Mắt Lê Quang Tung long lên. Làm thế nào bây giờ ? Ứng cứu ư ? Làm sao ứng cứu được trong đêm tối như thế này trong khi không nắm được một chút tin tức gì ở nơi đó cả. Ném thêm quân xuống thì chẳng khác gì nướng quân. Mà bọn ở dưới thì xem chừng đã bị tiêu diệt hết rồi ? Lực lượng Việt Cộng ở nơi đó ra sao ? Tại sao Việt Cộng biết mình giăng bẫy ?

Hắn cho gọi Phan Quang Đông đến. Phan Quang Đông cũng không hiểu được những gì đã xảy ra. Bên Sở chỉ huy lực lượng đặc biệt Mỹ cũng có vẻ nhốn nháo hốt hoảng. Lê Quang Tung và Phan Quang Đông chỉ còn biết đến báo cáo ngay tình hình với Ngô Đình Cẩn.

Cả đêm, điện thoại gọi đi gọi về tấp nập.

Máy bay trinh sát được lệnh cất cánh.

Phòng Hai, Phòng Sáu vùng chiến thuật I sôi động.

Đến sáng thì tin tức quá rõ ràng : Cả đội quân Mỹ và đội quân ngụy thả xuống vùng chiến khu Việt Cộng đều bị tiêu diệt hoàn toàn.

Ngô Đình Cẩn và Ngô Đình Thục ngồi lặng đi. Thế là cuộc hành quân "Một quả đấm hạ hai quân thù" mà chúng đặt bao nhiêu tin tưởng đã có kết quả ngược lại, với đầy đủ nghĩa của cái tên đó. Thế là kế hoạch "Gió đã xoay chiều" thất bại sâu cay. Gần ba trăm tên lính mũ xanh Mỹ lẫn "quốc gia" bị tiêu diệt. Toàn bộ vũ khí, trang bị rơi vào tay Việt Cộng. Vùng căn cứ Việt Cộng vẫn vững vàng. Bọn Việt Cộng nằm vùng trong thành chuyển này được trời dậy, làm mưa, làm gió. Gió đã xoay chiều thực rồi...

Quai hàm Ngô Đình Thục bạnh ra. Thế là thế nào ? Tại sao bọn Việt Cộng quái quỷ như biết trước tất cả những dự định của mình ? Tại sao ? Hay tén giáo sư kia đã ăn ở hai lòng ? Không có lẽ nào ! Hay có đũa nào "của ta" đã hớ hênh lộ bí mật ? Hay Việt Cộng đã chui được vào các cơ quan của ta ?... Những câu hỏi ấy cần được giải đáp, cần làm cho ra lẽ ? . Mấy trăm thằng lính chết không nghĩa lý gì, sẽ mộ ngay những thằng khác, nhưng nếu cứ đà này thì mình thất bại mất... Tất cả những việc ấy ta sẽ làm sau. Việc trước mắt là... Lão bảo Ngô Đình Cẩn :

- Cho Không quân ném bom xuống xóa sạch trận địa !

Phan Thúc Định hỏi :

- Thưa Đức Cha, nhờ còn những binh lính Hoa Kỳ và của ta bị thương hoặc còn sống sót ở đó ?

Nét mặt Ngô Đình Thục không thay đổi :

- Không sao ! Đẳng nào chúng cũng rơi vào tay bọn Việt Cộng rồi. Việc cần làm ta cứ phải làm.

Tiếng chuông điện thoại reo. Ngô Đình Cẩn cầm lấy ống nghe. Tiếng gã giám đốc Nha Thông Tin ở đầu kia rụt rè, lắp bắp nói về cuộc họp báo. Ngô Đình Cẩn quay sang phía Phan Thúc Định :

- Ông tới giải quyết cho tôi cuộc họp các ký giả.

V Phan Thúc Định hỏi :

- Thưa Cụ lớn, giải tán họ được không ạ ?

Ngô Đình Cẩn lắc đầu :

- Không nên ! Bởi vì đã mời các ký giả ngoại quốc đến. Nếu giải tán, họ sẽ sục sạo ra chuyện và sẽ đưa những tin không có lợi cho mình.

- Thưa Cụ lớn, xin Cụ lớn cho hướng nói chuyện với họ ?

- Ông cứ nói về cuộc hành quân và công bố ta hoàn toàn chiến thắng. Ngoài chúng ta ra, ai biết được.

Lúc Phan Thúc Định đứng lên thì điện thoại từ Sài Gòn gọi trực tiếp cho Ngô Đình Cẩn. Tụi Mỹ ở Huế đã báo tin cho Lên-sđen và Phi-sin biết. Ngô Đình Diệm hỏi tình hình. Lên-sđen và Phi-sin muốn biết rõ sự thực vì phải báo cáo ngay cho Tòa đại sứ Mỹ để kịp thời về Hoa Thịnh Đốn. Chúng nói : "Chúng tôi sẽ cử người ra Huế ngay để tìm hiểu tình hình".

*

* *

Phan Thúc Định bước vào phòng họp báo. Anh nhìn thấy Vân Anh ngay. Anh gật đầu chào cô. Cặp mắt Vân Anh nhìn lại anh mới buồn làm sao ! Như muốn nói điều gì mà không nói ra được. Như trù ối. Như hờn tủi. Định nghĩ thầm : Gần đây, Vân Anh có điều gì thay đổi khác thường ? Tại sao cô ta nhìn mình như vậy nhỉ ? Gã giám đốc Nha Thông Tin đã giới thiệu anh với các nhà báo. Tiếng xôn xao trong phòng họp im bật. Anh mời mọi người ngồi và nói :

- Hôm nay, thay mặt Tòa đại diện Chánh phủ tại Trung phần, chúng tôi kính mời quý vị đến đây để báo với quý vị một thắng lợi lớn lao, rực rỡ của quốc gia : lực lượng đặc biệt của tổng thống đem qua vừa mở một trận tập kích cực kỳ oanh liệt, cực kỳ dũng cảm vào tận sào huyệt Việt cộng. Việt Cộng đã bị một đòn hoàn toàn bất ngờ. Đội quân thiện chiến của tổng thống đập tan căn cứ của Việt Cộng, tiêu diệt gần ba trăm tên địch. Chiến công rực rỡ này đã làm thay đổi hẳn tình thế miền Trung. Từ nay, Việt Cộng sẽ không còn chỗ đứng trên miền Trung này nữa.

Một công chức Nha Thông tin treo lên tường chiếc bản đồ Quảng Trị - Thừa Thiên. Phan Thúc Định tường thuật lại cuộc hành quân theo tường tượng. Anh thoáng thấy cặp mắt Vân Anh cau lại, lộ vẻ hoài nghi. Tảng lờ như không biết, Phan Thúc Định cứ nói. Một đôi chỗ người tinh ý thấy trong lời anh nói có những tình tiết mâu thuẫn.

Như thường lệ, anh kết thúc :

- Bây giờ, chúng tôi sẵn sàng trả lời các câu hỏi của quý vị.

Một nhà báo Pháp hỏi :

- Xin ngài cố vấn cho biết : các ngài đã tung vào .trận tập kích này bao nhiêu quân ?

Phan Thúc Định trả lời :

- Chúng tôi đưa vào trận đánh đơn vị đặc nhiệm của chúng tôi. Lực lượng này vào cỡ tiểu đoàn.

Nhà báo Pháp mỉm cười :

- Một lực lượng như vậy mà tiêu diệt được gần ba trăm người của đối phương. Thật là một con số kỷ lục ! Hơn nữa, tiêu diệt trong đêm tối mà theo chỗ tôi biết thì đối phương lại ở rải rác...

Một nhà báo Nhật :

- Thưa ông cố vấn, ngài vừa nói : Sau chiến thắng này, Việt Cộng không còn chỗ đứng trên miền Trung này nữa vì các ngài đã phá tan căn cứ của họ. Nói một cách khác, là các ngài đã hoàn toàn kiểm soát toàn bộ đất đai miền Trung. Vậy, tôi xin hỏi: các ngài có thể bảo đảm an toàn cho chúng tôi và cho phép chúng tôi đi thăm trận địa, những vùng các ngài vừa kiểm soát được, để chúng tôi được chứng kiến sự thất bại của đối phương.

Phan Thúc Định đáp :

- Chúng tôi không thể chiều ý ngài được.

Nhà báo Nhật hỏi tiếp :

- Hay nếu có thể, các ngài cho chúng tôi được phỏng vấn những người lính đã chiến thắng ?

Phan Thúc Định mỉm cười, nhã nhặn :

- Hiện nay, chúng tôi không thể chiều ý ngài được...

Nhà báo Nhật nhún vai. Mấy nhà báo đặt một số câu hỏi khác và đều nhận được những câu trả lời mập mờ của Phan Thúc Định.

Cuộc họp báo kết thúc với lời cảm ơn của Phan Thúc Định. Mọi người lục tục ra về. Vân Anh nán lại. Phan Thúc Định nói với cô :

- Anh đưa em về.

Ngồi trên xe, Vân Anh hỏi :

- Hôm nay, anh có rồi không ?

Định đáp :

- Hôm nay, anh bận. Đức Cha Thục và ông Cẩn đang đợi anh.

- Em muốn đi dạo và nói chuyện với anh một chút. Nhưng thôi, để hôm khác vậy.

Và bất ngờ, cô hỏi Phan Thúc Định :

- Anh cho em biết : sự thật về cuộc hành quân đêm qua như thế nào ?

Phan Thúc Định nhìn vào cặp mắt buồn của Vân Anh đang ngược lên nhìn anh, thẳng thắn :

- Tất cả một đại đội lực lượng đặc biệt Mỹ và một đại đội lực lượng đặc biệt Việt Nam đều bị tiêu diệt. Sáng nay, Đức Cha Thục và ông Cẩn hạ lệnh cho bên không quân ném bom xuống ngay trận địa để xóa vết tích.

Vân Anh im lặng. Rồi cô thở dài :

- Cảm ơn anh đã cho em biết sự thật.

Chiếc xe lướt trên đường nhựa, dừng lại trước cửa nhà Cao Xuân Đáng. Phan Thúc Định mở cửa để Vân Anh bước xuống :

- Trong tuần này, anh sẽ đến thăm em.

Vân Anh còn đứng lại tần ngần. Cô vẫn như muốn nói điều gì mà không nói ra được. Định chìa tay :

- Tạm biệt em !

Lúc Phan Thúc Định lên xe, mắt Vân Anh chớp chớp. Cô ngập ngừng gọi :

- Anh...

Định đã lên xe và cửa xe đóng lại.

Phan Thúc Định vội đi hay tiếng cô gọi nhỏ quá anh không nghe thấy ?

36. LÁ THƯ TUYỆT MỆNH CỦA VÂN ANH

"Anh !

Khi anh nhận được bức thư này chắc em không còn trên cõi đời này nữa. Xin anh đừng hốt hoảng - Anh đừng đến ngăn cản em làm gì. Tất cả đã muộn, đã xong xuôi rồi. Nếu em còn sống lá thư này sẽ không đến tay anh.

"Viên thuốc" người ta trao cho em để từ giã cõi đời này đang ở trước mắt em đây. Viên thuốc nhỏ, xinh xinh, do một xí nghiệp dược phẩm đặc biệt ở Hoa Kỳ chế tạo theo đơn đặt hàng bí mật của cơ quan tình báo Hoa Kỳ, chỉ cần đưa lên miệng cắn vỡ ra là chỉ trong mấy giây, hồn em lìa khỏi xác. Hết vui, hết buồn, hết lo nghĩ, hết hận thù, hết yêu đương ... hết tất cả, chẳng còn hôm qua và ngày mai ! Mà những ngày gần đây, những tình cảm ấy có khi cùng một lúc đến với em, mâu thuẫn, giằng xé, gây giông bão trong tâm hồn nhiều lúc em đã không thể chịu nổi. Niềm hận thù của em có còn tồn tại hay không ? Tình yêu của em có đúng không ?... Em không thể tự trả lời được nữa.

Đáng lẽ em im lặng. Chẳng cần cho ai biết về cái chết của em cả ! Ngày mai, các báo sẽ đưa tin về một thiếu nữ tự tử. Mọi người sẽ phỏng đoán nguyên nhân. Vài ba ngày ồn ào qua đi rồi người ta cũng sẽ không nhắc đến nữa, bởi còn bao nhiêu chuyện quan trọng khác lôi cuốn sự chú ý của người ta hơn là việc một người con gái tự tử. Người ta đâu biết rằng mỗi một con người trong thời đại ngày nay đều mang trong mình tất cả bi kịch của thời đại. Nhưng em cũng chẳng cần ai hiểu em. Em không muốn cho ai hiểu cả. Riêng đối với anh, niềm tin yêu đẹp đẽ đầu tiên và cũng là cuối cùng của em, em không muốn anh hiểu lắm em, không muốn anh coi khinh em. Tất cả mọi người có thể hiểu lắm em được nhưng riêng anh ...

Cho nên em muốn nói hết với anh trước khi em chết, không phải để cầu mong ở anh một tấm lòng thương xót, cũng không phải để thanh minh, mà chỉ muốn để anh hiểu em, hiểu em một cách đầy đủ hơn.

Anh yêu quý ! Anh cho phép em gọi anh như vậy. Anh có nhớ những ngày chúng ta ở Pháp không? Ôi, những ngày thật vô cùng đẹp đẽ đối với em, chẳng bao giờ em quên được. Trước khi gặp anh, em chỉ là một cô gái mồ côi, anh chị em không có ai, bạn bè thân thiết cũng không có. Em chỉ có một người chú mà tình cảm đối với em có mức độ, có một người yêu mà em yêu theo cảm tính của một thiếu nữ mới lớn, người yêu ấy tự nhiên bỏ em đi (người mà sau này càng có ý thức hơn về cuộc sống em càng thấy xa). Em sống gần như cô đơn, xa lánh mọi người, với nỗi buồn u uất về gia đình mình, về mối tình lãng mạn của mình. Em đắm mình vào sách vở, vào những nỗi niềm riêng tư. Cho đến ngày em gặp anh.

Hình như hầu hết đàn ông khi tiếp xúc với phụ nữ đều có ý đồ riêng. Điều đó làm cho em thường cảnh giác khi tiếp xúc với họ. Nhưng anh đến với em tự nhiên như người trong gia đình, thân thiết và đáng mến như một người anh. Anh đến với em, em không thấy toát ra một động cơ, một ý đồ gì. Em hoàn toàn tin cậy ở anh. Anh đưa em đi thăm các Viện bảo tàng là những kho tàng chứa đựng bao nhiêu kỷ vật vô giá của nhân loại, những thư viện sách đựng tầng tầng lớp lớp nói lên kiến thức mênh mông vô biên của con người từ bao thời đại nay, những di tích lịch sử của Pa-ri mà người ta trân trọng từ khẩu đại bác bắn vào ngục Ba-xti đến ngôi nhà của Vic-to Huy-gô ... Anh đã đưa em đi thăm điện Véc-xây lộng lẫy vàng son, rừng Bu-lô-nơ trầm tĩnh nên thơ, tháp Ép-phen hùng vĩ vút cao, điện Păng-tê-ông trang nghiêm cổ kính... Những ngày ấy anh đã chắp cánh cho kiến thức của em, cho tâm hồn em, em thấy quan hệ giữa anh và em hoàn toàn trong sáng hồn nhiên. Em tìm thấy ở anh một người anh, một người bạn. Em đã quên nỗi cô đơn, buồn tủi vì phải xa nhà, xa quê. Anh đã khôi phục lại ở em lòng tin vào con người, lòng tin vào những tình cảm chân chính, trong sáng. Những điều ấy cứ lắng đọng mãi trong em (vì càng về sau này, càng sống em càng thấy không thể nào tìm được những tình cảm ấy).

Anh yêu quý ! Những thời kỳ ấy, em chưa hiểu hết được anh. Ở hoàn cảnh em, lứa tuổi em, làm sao mà hiểu được anh khi anh làm như vô tình kể cho em một vài vị anh hùng dân tộc, khi thấy em trầm trồ thán phục một cách quá đáng cái gì của châu Âu thì anh khẽ nói như nhắc em : "Nhưng đấy là của người ta ! Không phải của Việt Nam" ...(Chao ôi ! Giá mà em hiểu được anh như bây giờ em đã hiểu).

Những ngày đẹp đẽ ấy không được lâu. Chú em giục em sang Anh học. Em không biết đây là một sự bố trí bí mật, vâng theo một quyền uy bí mật nào đó đã liên lạc với chú em. Chú em khuyên em sang Anh học, vừa hiểu biết thêm một nước "hùng cường" mở rộng thêm tầm nhìn, vừa thông thạo một ngoại ngữ, thêm một bằng cấp giá trị nữa, sau này có lợi cho việc vào đời. Em thấy lời khuyên của chú em có lý. Vả lại, ba mẹ em đã chết, chú em là người đỡ đầu, gây dựng cho em, em phải sống phụ thuộc vào chú em, thì em phải nghe lời chú em. Em đã sang xứ sở của Dickens, đồng thời cũng là của Intelligence Service.

"Em đã học khoa ngôn ngữ ở trường Cambridge. Vị giáo sư mà chú em gửi gắm, nhận đỡ đầu cho em, là một người làm việc cho C.IA. Chính ở cái trường đại học đó, với sự đào tạo của vị giáo sư đó mà em ... xin anh đừng giận, em biết rằng anh cũng đã biết rồi - em trở thành một điệp viên của C.IA. Anh yêu quý. Anh hãy tha thứ cho em, vì nếu "người ta" nói thực những ý đồ của "người ta" khi dùng em, nếu em hiểu được mục đích thực của C.IA thì chắc chắn em đã không làm việc cho họ. Nhưng "người ta" nói với em về cái "quốc gia Việt Nam" không Cộng sản với sự giúp đỡ của các nước hùng cường Mỹ, Anh sẽ sánh vai cùng các cường quốc trên thế giới, về cái "tự do" bất khả xâm phạm của mỗi con người, về cái "hận thù" gia đình mà bất cứ người con có hiếu nào cũng phải nghĩ đến v.v... mỗi ngày em nghe một chút và "người ta" đã thành công biến em từ một sinh viên thành một công cụ của họ.

Từ đó, em hết vô tư và hồn nhiên, đầu óc em luôn luôn phải suy nghĩ, đối phó, tính toán. Từ đó, em luôn luôn phải sống hai mặt : bên ngoài như một diễn viên, nói năng hành động tùy theo vai trò mình đóng; bên trong sống một cuộc sống nội tâm khác hẳn. Và cũng từ đó, em nhìn quan hệ giữa người và người không còn đẹp đẽ nữa, với bất cứ ai cũng chỉ là đối tượng để em nghiên cứu, phân tích, nghi ngờ. Em vừa là một con thú chuyên đi rình mò, săn đuổi một con mồi nào đó, lại vừa mang nỗi lo sợ của một con mồi bị con thú khác săn đuổi.

... Anh yêu quý ! Lúc anh đọc những dòng chữ này thì em không còn sống nữa. Em đã chấm dứt được cuộc sống hai mặt đó. Những kẻ tưởng đã nắm được em thực ra không lúc nào nắm được em cả. Họ cũng không thể hiểu được tâm trạng của em và tại sao em chết. Chỉ có anh, người mà suốt đời em kính trọng. Anh thấy đấy, tâm hồn tình cảm em chỉ trong sáng thời gian gặp anh. Từ ngày có quan hệ với C.IA., tâm hồn em trở thành tăm tối, không thấy có một chút nào được trở lại sự trong sáng đó, sự trong sáng mà đến bây giờ, đến lúc viết những dòng chữ này, em vẫn khao khát.

Em đã về nước và gặp Lê Mậu Thành và đã thất vọng. Người yêu của em không giống như thuở thiếu thời em nghĩ, em yêu, không giống như những ngày ở xa em tưởng tượng. Anh ấy không yêu em như em đã yêu anh ấy. Anh ấy có nhiều mưu đồ cá nhân lớn hơn là tình yêu. Anh ấy có những điều không thật. Lúng túng và không thật đối với cả em. Tim em thất vọng.

Em đã gặp lại chú em, người chú đã thay cha đỡ đầu, săn sóc em. Lại một lần nữa, em thất vọng. Trước đây, còn nhỏ tuổi đi học, em không để ý đến chuyện gì khác, em chỉ thấy chú em trang nghiêm, đạo mạo. Bây giờ, hiểu biết mọi việc em thấy chú em chỉ tìm hết cách, kể cả những cách nói ra thật đau lòng để được lên lương, lên chức. Tất cả những điều chú em và những bạn bè của chú em - giữ một số chức vụ quan trọng trong chính quyền quốc gia này - thường nói ở miệng "cải cách quốc gia", "xã hội đồng tiến", "thăng tiến cần lao" v.v... thực ra là để che đậy những tính toán vị kỷ, những mưu lợi cá nhân nhỏ nhen mà em được biết qua những buổi họ bàn bạc mưu kế với nhau.

Em đã tiếp xúc với bạn bè cũ cùng học với em. Em thấy họ bưng bưng khí thế, sôi nổi, lúc nào cũng sẵn sàng trở dậy chống lại sự xâm nhập của người Mỹ, chống lại anh em Ngô Đình Diệm, chống

lại chính quyền quốc gia theo lệnh của ngoại bang chống lại nền độc tài... (Than ôi ! Đó lại là những cái mà "người ta" bảo em phải bảo vệ). Họ ca ngợi cuộc kháng chiến chống Pháp, ca ngợi Điện Biên Phủ, ca ngợi Việt Minh mà họ coi là những người chiến đấu cho độc lập, tự do (Than ôi ! Đó lại là những con người mà "người ta" bảo em phải chống lại). Em tiếp xúc rộng ra, thì trừ một số người trong chính quyền quốc gia ra, còn tất cả những người khác cũng đều có thái độ như vậy. Thế là thế nào ? Trong người em bắt đầu rạn vỡ. Em cảm thấy như bạn bè em, những người chung quanh em đi một con đường khác mà em đi một con đường ngược lại. Con đường nào đúng ?

Thế rồi, em nhìn thấy những cuộc hành quân của Quân lực Cộng hòa, những xóm làng bốc cháy, những cuộc dồn dân, những ấp chiến lược như những trại giam lớn, những nhà tù chật ních người," trong đó em biết có những người hoàn toàn không dính dáng gì đến Việt Cộng. Em nhìn thấy những cuộc xuống đường sôi sục của thanh niên, học sinh, của người lao động của Phật tử, trong đó có những người em biết hoàn toàn không dính dáng gì đến Việt Cộng. Em phải lặn vào những cuộc xuống đường ấy để tìm hiểu, để thăm dò. Nhưng những cuộc tìm hiểu thăm dò ấy càng làm em hoang mang. Những người xuống đường kia đúng hay em đúng ? (Con đường nào đúng ? Anh yêu quý ơi ! Tại sao lúc ấy em không hỏi anh được. Bởi vì ...).

Thế rồi em được lệnh theo dõi anh. Em ngạc nhiên vô cùng. Tại sao phải theo dõi anh ? Để làm gì ? Không ai được hỏi lại lệnh. Nhưng không ai cấm được ý nghĩ của em. Tại sao lại phải theo dõi anh ? Họ giải thích với em : "Đối với một người khôn khéo như Phan Thúc Định thì phải một người thông minh như cô mới có thể làm tròn được việc này. Đây không phải là một đối tượng tầm thường. Đây là một đối tượng có học, giữ một chức vị quan trọng không phải ai cũng có thể nói chuyện được với anh ta. Chỉ có cô. Vì chúng tôi biết, cô và anh ta đã từng quen biết nhau ở Pháp. Điều đó rất thuận lợi để cô gần gũi, tìm hiểu, để Định có thể tâm sự với cô. Cô là một phụ nữ đẹp. Điều đó càng thuận lợi cho công việc. Hãy tìm hiểu xem Định quan hệ, tiếp xúc với những ai ? Ngoài những việc làm công khai, anh ta có những việc làm bí mật gì ? Quan điểm, ý nghĩ của anh ta đối với người Hoa Kỳ nói riêng đối với Thế giới tự do nói chung, đối với Việt Cộng nói riêng đối với Việt Nam nói chung... Tóm lại, cô phải nắm được ý nghĩ và hành động của anh ta... Nhưng cô phải coi chừng cô đừng để tình thân thiết làm mất tỉnh táo. Không phải chỉ có mình cô theo dõi Định và chúng tôi cũng nắm rất vững vàng những việc cô làm".

Anh yêu quý ! Em đã theo dõi anh bằng cả con đường bí mật lẫn con đường công khai. Hầu như tất cả những người anh tiếp xúc, những việc anh làm thường ngày, em đều nắm được. Chỉ có một điều em không nắm được đó là ý nghĩ của anh. Nhưng anh yên tâm. Không phải bất cứ việc gì của anh mà em biết, em cũng đều báo cáo. Nếu thế, em đã không dám ngẩng mặt nhìn anh, không dám viết những dòng chữ này. Tất nhiên là em phải thường xuyên báo cáo cho họ. Nhưng em biết việc gì nên và việc gì không nên. Bởi vì đối tượng ở đây lại là anh, anh yêu quý ! Em xin anh hãy tin những điều em đang nói và sắp nói đây. Trước mặt Tử thần, không ai lại nói dối. Đây là những lời nói của một người đang đi vào cõi chết, tức là sắp thoát khỏi mọi sự ràng buộc của bất cứ một quyền uy nào cả về vật chất lẫn tinh thần thì việc gì còn phải nói dối nữa.

Sự thông minh của em mà họ định dùng để theo dõi anh, họ không có thể ngờ được là dần dần đã bị dùng ngược lại, để họ phải hiểu thực về anh, để bảo vệ anh.

Bởi vì, từ chỗ chưa hiểu rõ về anh, dần dần qua những sự việc nắm được, em có thể kết luận : anh là Việt Cộng, đội lốt Phan Thúc Định để hoạt động trong ngành tình báo.

Một điều thật kinh hoàng đối với em. Có thể thế được chăng? Em có thể tin vào những điều em đã phát hiện ra không ? "Người ta" vẫn thường nói với em : Việt Cộng là con người tàn bạo, vô học, là con người không tình cảm. không gia đình, là bọn người giết cả đàn bà, trẻ con v.v!.. Tóm lại, tất cả những gì tàn ác nhất, dã man nhất tức là Việt Cộng. Trước đây, thời kỳ kháng chiến chống Pháp, khi em ra tìm Lê Mậu Thành, em có tiếp xúc với một số cán bộ kháng chiến - "Người ta" bảo em rằng : Trong hàng ngũ kháng chiến chống Pháp có rất nhiều những người quốc gia và những người đó đã

về phụng sự Chính nghĩa quốc gia" rồi, còn toàn bọn "Cộng sản khát máu" mới chống lại "Chính nghĩa quốc gia". Nhưng bây giờ Việt Cộng lại là ... anh, người mà em chỉ thấy ngời lên sự tốt đẹp và trong sáng người đã từng chấp cánh cho tâm hồn và kiến thức của em, người bất cứ ai được gần gũi cũng thấy yêu mến về cách đối xử, kính trọng về hiểu biết. Việt Cộng là anh. Đó là một sự thực. Nếu anh là Việt Cộng thì Việt Cộng là thế nào ? Những người như anh mà là kẻ thù của em ư ? Kẻ thù của loài người ư ? Tất cả những điều "người ta" nói với em về Việt Cộng đổ sụp.

Em giấu kín sự phát hiện và những nỗi suy nghĩ riêng tư của em ở trong lòng. Chính những điều ấy dẫn dắt em, gây giông bão trong tâm hồn em.

Em biết anh có quan hệ với Thúy Hằng cô gái nhảy ở tiệm Liberty, Sài Gòn. Em có tìm hiểu cô ấy cũng như gặp cô ấy mà không cho anh biết. Cô gái thật đáng yêu như một bông sen mọc giữa bùn "mà chẳng hôi tanh mùi bùn". Anh có biết không khi anh rời Sài Gòn, em biết, vâng chỉ mình em biết thôi, cô ấy cũng trở thành một cơ sở bí mật của kháng chiến. Cô gái nhảy đáng yêu ấy cũng là Việt Cộng ư ?

Em biết anh tiếp xúc với Rơ-nê. Em biết anh có trong tay bản danh sách "Việt Cộng Sài Gòn Chợ Lớn nằm vùng". Em đã im lặng.

Có một lần em hối hận đến bây giờ. Đó là cái lần C.IA. bố trí em đón anh ở cửa tiệm Liberty để đưa anh vào một cái bẫy :Giả làm các "đồng chí" của anh, truy anh. Em không thể không thực hiện lệnh của họ được, vì em đã từng hiểu là đối với C.IA. chỉ khác ý một chút, là họ thể thủ tiêu ngay. Tuy phải thi hành lệnh ấy nhưng anh có nhớ không suốt từ lúc gặp anh ở cửa tiệm Liberty,lúc nào em cũng đi sát anh. Vì ngay lúc ấy đã có C.IA. theo dõi chúng ta. Em sẵn sàng dùng tấm thân yếu đuối của em để che cho anh ngay nếu chúng định ám hại anh. Nếu anh để ý thì thấy ngay trong câu chuyện trao đổi, em để lộ cho anh biết rằng em muốn dò hỏi anh để anh đề phòng. Và anh có nhớ không, khi bọn chúng bắt anh rời chiếc xe để vào căn nhà đó, em đã nắm chặt tay anh không muốn rời, em muốn báo cho anh, muốn ra hiệu cho anh, anh đã gỡ tay em ra... Sau đó, em hối hận mãi, hối hận về nỗi bất lực của em, về sự yếu hèn của em, hối hận vì nhớ xảy ra chuyện gì không hay cho anh thì lương tâm em bao giờ có thể tha thứ cho em được !

Em theo anh ra Huế. Em biết anh thường vào hiệu sách không phải để mua sách báo. Em cũng đã phát hiện ra cái điều Phương Lan đã nhầm tưởng anh là vị hôn phu của cô ta. Nhờ chiếc máy ghi âm em cài vào một chỗ bí mật, em theo dõi được cuộc trò chuyện của hai người... Và, anh đã tỏ ra một người đàn ông rất mực cao thượng. Rồi sau đó, em biết anh gặp Tố Loan và Tố Loan đối khác. Em cũng biết về mối quan hệ của anh với Mai Lan, và hoàn cảnh đáng thương tâm của chị ấy... Em biết tất cả những điều đó và em đã im lặng. Không những im lặng em lại còn trao cho anh những tấm ảnh và giữ kín những tấm ảnh khác mà đáng lẽ em phải nộp cho C.IA. Riêng việc ấy cũng đã đủ làm cho tính mạng em bị đe dọa. Riêng việc ấy cũng đủ để nói lên tấm lòng của em đối với anh.

Anh yêu quý ! Ở Huế, cũng như ở Sài Gòn, em đã tiếp xúc với nhiều hạng người, đã "lăn" vào phong trào thanh niên, sinh viên, đã gặp gỡ các giới trí thức, đã chuyện trò với các tín đồ Phật giáo. Ở đâu, em cũng thấy mọi người bất mãn, không công nhận chính quyền quốc gia. Ở đâu em cũng nghe người ta nói đến truyền thống anh hùng yêu nước của dân tộc, người ta cũng ca ngợi những người kháng chiến, ca ngợi cụ Hồ Chí Minh... Ở đâu, người ta cũng nói đến chuyện đấu tranh cho độc lập, tự do, cho một xã hội công bằng và hạnh phúc... Càng tiếp xúc, em càng thấy em lạc lõng em càng thấy run sợ. Mọi người như một làn sóng vĩ đại, đang dâng lên, mạnh mẽ, to lớn, có thể cuốn phăng đi, nhận chìm hết tất cả những trở ngại. Em cảm thấy em bé bỏng quá, chống lại làm sao được cả một sức mạnh phi thường của làn sóng vĩ đại đó.

Chỉ lộ hình tích ra một chút, em cũng sẽ bị cuốn phăng đi, nhận chìm đi ngay lập tức.

Em thường xuyên phải tiếp xúc với bọn Mỹ, bọn C.IA. Chúng chỉ bàn với em những việc dò xét, thủ tiêu, giăng bẫy. Chúng chỉ nói đến chuyện tiền bạc, địa vị, lối sống Mỹ để nhử em, và đem chuyện

chết chóc để dọa em. Em tiếp xúc với những người trong chính quyền quốc gia. Họ cũng như chú em, chỉ bận tâm lo mua nhà, sắm ô-tô, gửi vốn ra nước ngoài, giữ ghế này, tranh chức nọ.

Thì ra tất cả những điều bọn Mỹ nói với em về một "quốc gia hùng cường tự do", "một chính quyền chống Cộng sản hữu hiệu" là như thế, những điều họ nói với em về làm việc cho Thế giới tự do, cho "tương lai của nước Việt Nam tự do" thực ra chỉ làm chỉ điểm cho họ, giúp họ thực hiện những âm mưu đen tối. Càng ngày em càng hiểu rõ điều đó. Càng hiểu rõ điều đó, em càng thấy những việc em làm thực là vô nghĩa, là xấu xa. Cả tuổi trẻ đẹp đẽ của em, bao nhiêu công sức ăn học của em không phải để làm những việc như vậy. Càng ngày, em càng ghê sợ những việc em làm.

Anh yêu quý ! Bao nhiêu lần em nghĩ đến anh, anh có biết không ? Giữa một cái xã hội rối ren, lúc nào em thấy anh cũng thật trong sáng. Anh không màng đến địa vị, không bị quyến rũ bởi giàu sang, không sợ hiểm nghèo. Không như em, anh đã hiểu rõ con đường anh đi, anh đã có một lý tưởng để anh theo. Và em cảm thấy con đường anh đi, lý tưởng anh theo là đúng. Bởi em thấy nhân dân đi theo con đường ấy, lý tưởng ấy đã làm chuyển biến cả những người như Thúy Hằng, Tố Loan. Bởi vì em tin anh, anh yêu quý, em tin anh không bao giờ làm điều gì xấu xa, không bao giờ nhảm lẩn trong việc chọn đường đi. Em tin anh như tin ở điều lành, tin ở lương tâm.

Không phải chỉ tin anh. Dần dần, em thấy ngoài anh ra, em không còn nghĩ đến ai nữa. Em đã yêu anh. Vâng em đã yêu anh, một tình yêu tuyệt vọng vì em biết rằng không bao giờ anh yêu em cả, một tình yêu đầy mâu thuẫn, vì anh và em ở hai trận tuyến đối lập nhau.

Anh yêu quý ! Bây giờ thì anh hiểu em rồi chứ ! Anh đã hiểu nỗi đau khổ của em rồi chứ ! Em như đứng giữa một cơn lốc cuồng bạo, dữ dội mà không tìm thấy đường ra. Tất cả những gì đẹp đẽ của thuở thiếu thời của em đều tan vỡ. Tất cả những gì em nhận thức ra được thì sức em không thể theo được. Em không thể thoát khỏi sự khống chế chặt chẽ của C.IA. được vì em biết chúng rất tàn nhẫn, chúng sẽ khử em một cách không thương tiếc. Em cũng không thể đi theo Cách mạng được vì em biết do hoàn cảnh gia đình, do quá trình sinh trưởng của em, do lối sống và những việc làm của em. Em chỉ còn có anh nhưng anh thật là xa vời với em, em biết sẽ chẳng bao giờ anh yêu em cả ? Anh yêu quý, em có còn gì nữa đâu ? Tất cả thế là hết !

Viên thuốc nhỏ em đang cầm ở tay đây sẽ giải quyết tất cả nỗi bế tắc của cuộc đời em. Ngay cả trong lúc này, em cũng chỉ hoàn toàn nghĩ đến anh. Em muốn làm một việc gì để sửa lại một phần lỗi lầm để cái chết của em được phần nào thanh thản. Em xin gửi theo đây toàn bộ những cuộn phim, những tài liệu chỉ do mình em thu thập, mình em giữ, không hề một người thứ hai nào có hoặc biết được. Gửi cho anh để làm gì, chắc anh biết cho tấm lòng em.

Chỉ có một điều em muốn nói thêm với anh nữa, xin anh hãy tin em, hãy tin ở lời trời trăn của một người sắp từ giã cõi đời : bọn C.IA. đã "đánh hơi" thấy ở anh một vấn đề gì. Chúng sắp cử Uy-li-am Ăng-déc-xơn ra. Em xin anh hãy giữ mình, xin anh hãy thận trọng. Em chẳng biết nói gì hơn nữa.

Anh yêu quý ! "Người ta" trao cho em một khẩu súng lục nhỏ nhắn bắn không có tiếng nổ và một viên thuốc. Khi trao cho em việc theo dõi anh, "người ta" bảo với em khẩu súng ấy không những dùng để tự vệ mà lúc cần, phát hiện thấy ở anh có vấn đề gì nguy hiểm cho người Mỹ, cho "Chính quyền quốc gia" thì cứ khử đi. Em chưa dùng đến khẩu súng ấy. Thay bằng viên đạn của khẩu súng em gửi bức thư này. Còn em, phần dành cho em là viên thuốc !

Anh yêu quý ! Em mong anh lúc này nghĩ về em hãy nghĩ đến hình ảnh cô em gái nhỏ, cô bạn sinh viên hồn nhiên từng sống với anh những ngày đẹp đẽ, từng có với anh những kỷ niệm vui buồn. Một lần nữa, xin anh hãy giữ mình, anh hãy thận trọng. Vĩnh biệt anh ! Vĩnh biệt anh yêu quý !"

VÂN ANH

38. TẤN BỊ KỊCH Ở KI-LÔ-MÉT 13 + 500.

LÊN-SĐÊN dựa lan can, đăm đăm nhìn về phía cổng, nóng ruột, lẩm bẩm một mình : "Quái lạ ! Quá nửa giờ rồi mà hần vẫn chưa vác mặt đến. Lại bị đệ nhất phu nhân níu áo rồi chẳng ? Hần trở vào phòng, đi đi lại lại như đếm từng viên gạch, rồi lững thững đến tủ sách, ngắm nhìn dãy bìa sách bọc da, bọc simili, gáy chữ vàng óng ánh : toàn một loại truyện trinh thám, tình báo, án mạng... của các tác giả Mỹ, Anh trong đó có nhiều kẻ là người của F.B.I.¹¹⁶, của C.I.A., của D.I.A., của Intelligence service¹¹⁷ - Có cả những tác phẩm mà "tác giả" là những tù nhân can tội hiếp dâm, giết người, đang ngồi trong nhà lao viết về đời mình. Xen vào đó, có một số tiểu thuyết phiêu lưu, mạo hiểm, một số tiểu thuyết về dục tính. Đọc lướt những tên sách "Vụ bắt cóc Ai-sơ-man", "Tôi giết bốn mươi bảy người", "Tên tướng cướp đáng yêu", "Người đàn bà dâm dăng" v.v...Lên-sđên không thấy hấp dẫn như mọi khi. Hần quay phắt lại, đến một chiếc ghế cạnh cửa sổ, ngồi phịch xuống, dở một cuốn an-bom, dán mắt vào những tấm ảnh phụ nữ khỏa thân đủ các kiểu.

Bỗng có tiếng gõ cửa :

- Xin mời vào - Lên-sđên gập vội cuốn an-bom và nói.

Cửa phòng mở. Một tên Mỹ dáng người chắc nịch, vội vã bước chân vào như bị ma đuổi.

- A, giáo sư Phi-sin ! Chào ông bạn quý mến ! Tôi đợi ông lâu bằng một thế kỷ đã qua. Xin mời ông ngồi.

- Chào thiếu tướng. Xin thứ lỗi về sự chậm trễ của tôi. Sắp ra xe hơi thì bà cố vấn Nhu mời gặp hỏi ý kiến về một số vấn đề khẩn cấp - Phi-sin buông rơi tấm thân nặng nề xuống ghế bành, duỗi dài hai chân ra một cách mệt mỏi.

Lên-sđên cười nhếch nửa miệng :

- Rồi rút ra không được nữa phải không ? Như thế tuy tốt nhưng mà ông bạn thực hiện quốc sách của ta quá chậm chạp. Đáng lẽ ngay từ những ngày đầu tiên mới đến dinh Gia Long, ông bạn đã phải được "mời đến gặp để hỏi ý kiến riêng về một SỐ vấn đề khẩn cấp" luôn rồi mới phải.

Phi-sin nhún vai :

- Không phải tại tôi, mà do hoàn cảnh. Thiếu tướng còn lạ gì. Thằng chó chết Phan Thúc Định lúc ấy ở đây. Thằng ấy đẹp trai làm cho con đàn bà ấy mê tít.

Lên-sđên mở hộp xì gà, mcd Phi-sin rồi khề khà :

- Dù sao giáo sư cũng hơi kém đấy ! Kém bọn Pháp, kém những thằng Cô-nhi, Sa-lan trước đây. Máy thằng ấy có "ảnh hưởng" rất lớn trong cái đám quý phu nhân ở nước này lắm đấy...

Rồi hần ngấm ngấm, suy tư và nói :

- Từ chuyện đó, tôi liên hệ sang chuyện khác. Bọn Pháp tuy phải rút lui nhưng nền văn hóa của chúng vẫn còn ảnh hưởng khá sâu sắc trong đám trí thức ở cái xứ sở này.) Muốn nắm chắc được bọn bản xứ, chúng ta phải du nhập lối sống Mỹ vào đánh bật ảnh hưởng của nền văn hóa Pháp, cả những nền nếp, thói tục cổ truyền của bọn bản xứ đi.

Phi-sin bỏ điếu xì gà xuống bàn, nói :

- Thiếu tướng cho rằng công việc Mỹ hóa ở đây, chưa có kết quả chẳng ? Mỗi năm chúng ta đã du nhập vào miền Nam bé nhỏ này hàng trăm tấn sách báo, tạp chí, phim ảnh Mỹ... Ngoài ra lại còn có sách báo và phim ảnh của các nước đồng minh như Tây Đức, Trung Hoa Dân Quốc, Nhật Bản...

---

¹¹⁶ Cơ quan mật vụ liên bang Mỹ.

¹¹⁷ Cơ quan tình báo Anh.

Chúng ta đã đỡ đầu cho hàng vạn đứa sang Hoa Kỳ học. Chúng ta đã đưa sang hàng chục đội nhạc kích động, thoát y vũ... từ Hoa Kỳ sang đây biểu diễn. Chỉ mới dăm năm thôi, đường phố Sài Gòn này ngập màu ka-ki và mũ cát-két Mỹ, các cửa hàng giải khát, tiệm nháy nhạc Mỹ, rượu Mỹ, nước cô-ca cô-la, các rạp chiếu bóng chiếu toàn phim Mỹ. Trí thức bản xứ thì thích nói tiếng Anh, uống rượu ụyt-ky. Thanh niên thì thích vào hộp đêm, thích đi Mỹ... Thiếu tướng nghĩ xem, chúng ta có chạy nhanh hơn bọn Pháp trước kia không ?

Nghe Phi-sin, Lên-sđen có vẻ khoái chí :

- Đúng ! Đúng ! Giáo sư nói rất đúng ! Tôi có chê trách giáo sư đâu ! Trái lại, mọi người Hoa Kỳ kể cả tổng thống lẫn ngài giám đốc Cục Tình báo trung ương đều công nhận công lớn của giáo sư trong việc này. Nhưng chúng ta phải làm mạnh, làm nhanh hơn nữa.

Lên-sđen đứng lên, bước đến gần Phi-sin, thân mật vỗ vai Phi-sin, nói tiếp :

- Thôi, hãy xếp chuyện đó lại. Xin bàn công việc chính của chúng ta hôm nay : việc Phan Thúc Định.

Hắn trở về chỗ ngồi, nốc một hơi cạn cốc ụyt-ky, khà một tiếng, lau mép. Nhìn tập hồ sơ trước mặt, hắn nói :

- Thăng Phan Thúc Định là người như thế nào ? Tại sao Diệm, Nhu, Cần đều tin hắn ? Trong lúc ấy, hắn vẫn là đối tượng nghi ngờ của ta. Bất cứ ai mà ta không nắm được, ta cũng phải đề phòng. Đối với tôi, cái dấu hỏi về thăng Phan Thúc Định bây giờ lại càng rõ rệt. Tôi cho rằng nó không phải là người của Pháp như ta nghĩ...

Lên-sđen ngừng lại, Phi-sin tò mò giương mắt nhìn Lên-sđen, hỏi :

- Thế hắn là người của ai ?

Lên-sđen thủng thẳng :

- Dựa vào những sự việc đã xảy ra, theo sự phán đoán của tôi, có thể hắn là... Việt cộng.

Phi-sin kinh hoàng. Hắn ồ ồ mấy tiếng ở cổ họng và phải tựa lưng vào ghế, trân trân nhìn Lên-sđen. Lên-sđen vẫn lạnh lùng :

- Vân Anh tự tử. Tôi xem kỹ lại những báo cáo của Vân Anh về Định thì thấy nhiều cái rất chung chung. Cái chết của Vân Anh có nhiều điều bí mật mà chúng ta chưa hiểu rõ hết. Lược soát người Vân Anh và toàn bộ chỗ ở, đồ đạc không thấy một tài liệu gì liên quan đến thăng Định cả. Thế là thế nào ? Cái chết của Vân Anh có liên quan đến

thăng Định, bởi vì một trong những việc chính chúng ta giao cho Vân Anh là theo dõi Phan Thúc Định. Tại sao Vân Anh chết ? Xét kỹ thì đúng là chết vì viên thuốc độc đặc biệt của chúng ta. Nhưng tại sao cô ta chết ? Cô ta chết làm chúng ta mất một đầu mối về thăng Định. Tôi tiếp tục cho thẩm tra các đường dây, các việc khác về hắn. Kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" ngoài người của chúng ta, ngoài Ngô Đình Cần ra thì chỉ có hắn biết. Thế mà lúc thực hiện kế hoạch đó, tại sao chúng ta bị vấp hết thất bại này đến thất bại khác, cứ y như là bọn Việt Cộng nắm hoàn toàn được kế hoạch đó và biết trước từng bước đi của ta để mà đánh lại. Chẳng lẽ anh em Ngô Đình Thục, Ngô Đình Cần lộ ra ? Chẳng lẽ Tô-ma và Trần Kim Tuyến lộ ra ? Vậy thì ai ?

Phi-sin nghe như uống từng lời. Hắn chớp chớp mắt như chợt khám phá ra một điều gì những vẫn ngồi im nghe Lên-sđen nói. Lên-sđen rót một cốc ụyt-ky nữa, tợp một hơi, rồi tiếp :

- Ngược lên nữa, mấy năm trước đây, bản danh sách Việt Cộng Sài Gòn - Chợ Lớn nằm vùng, ngoài chúng ta có thì Phan Thúc Định cũng có. Tại sao bọn Việt Cộng nằm vùng đó chạy thoát hết ?

Chẳng lẽ tôi - Lên-sđên - hay giáo sư Phi-sin báo tin cho Việt Cộng ? Chẳng lẽ Ngô Đình Diệm hay ông cố vấn Ngô Đình Nhu báo tin cho Việt Cộng ? Vậy ai báo tin ?

Phi-sin đứng bật dậy :

- Thế thì đúng thẳng Định là Việt Cộng rồi !

Lên-sđên giơ tay ra hiệu cho Phi-sin ngồi xuống.

- Xin giáo sư cứ bình tĩnh. Lúc nãy tôi nói có thể hẳn là Việt Cộng, bởi vì tội còn bản khoản ở mấy điểm này : Ông Ngô Đình Diệm cứ cam đoan hẳn là ân nhân, đã cứu sống ông ta thoát khỏi bàn tay của bọn Cộng sản hồi năm 1946. Gia đình hẳn ông Diệm biết rất rõ là một gia đình chống Cộng sản từ gốc và bị Cộng sản sát hại ; trong một cuộc thử thách, thấy hẳn tỏ ra trung thành với ông Diệm và bọn chống Cộng ở xứ này. Vì vậy, gia đình họ Ngô tín nhiệm, bảo vệ hẳn.

Phi-sin đã ngồi xuống nhưng vẫn cựa quậy ở trong chiếc ghế bành như cảm thấy không yên ổn.

- Theo ý tôi, cứ cho bắt hẳn nhốt lại hoặc đánh cho một trận, hoặc cho một liều thuốc "Xô-đi-ôm Pen-ta-hôn" ¹¹⁸ rồi đem thử bằng "máy nói sự thật" thì ra hết. Việc gì mà thiếu tướng phải quan tâm nhiều.

Lên-sđên lắc đầu, không tán thành ý kiến của Phi-sin :

- Không được ! Bắt nó, tra tấn nó, không khó khăn. Nhưng bắt nó để mọi người biết, là một điều thất sách vì tai tiếng sẽ ầm lên, báo chí sẽ rêu rao là ta bị lừa, là ta để Việt Cộng lọt vào những chức vụ cao mà không biết. Như thế chẳng khác nào ta công khai tuyên truyền cho sự hoạt động của Việt Cộng, công khai thừa nhận sự thất bại của ta. Ngài Đa-lét sẽ khiển trách chúng ta. Nguyên tắc của C.I.A. là chỗ nào chúng ta cũng phải nhúng tay vào nhưng không chỗ nào chúng ta được để lộ bàn tay chúng ta ra. Vả lại, ông bạn thân mến ạ, Phan Thúc Định đúng là người của Việt Cộng thì dù có trời đánh, hẳn cũng không phun ra điều gì đâu. Bắt cóc, tra tấn cũng vô ích mà thôi...

Phi-sin gật đầu :

- Thiếu tướng nói rất đúng ! Làm như vậy là mình thụ động. Hay nhất là "khử" hẳn đi. Đối với chúng ta, tất cả những kẻ nào nghi vấn, chúng ta đều "khử". Dùng xong rồi cũng khử đi ! Vương đến công việc của chúng ta, cũng "khử". Trót lộ ra cũng "khử" ! Đối với thằng Phan Thúc Định "khử" đi là xong chuyện, khỏi bận tâm, đỡ hậu hoạn. Nhưng một mũi tên không nên chỉ hạ một con mồi, tôi nghĩ có một cách như thế này...

Phi-sin ngừng lại, thông thả hít một hơi xì gà như để nhấm nháp, tự thưởng thức cái ý kiến hay ho của mình. Lên-sđên vội xua tay nói rất nhanh :

- Khoan ! Khoan ! Ông bạn thân mến ! Đừng nói cái kế ấy ra vội. Tôi cũng vừa có một ý kiến nảy ra trong đầu. Chúng ta hãy viết những ý nghĩ của mình ra một mảnh giấy riêng xem có giống nhau không.

- Ô-kê !

Phi-sin reo lên chấp nhận một trò chơi lý thú. Lên-sđên đưa cho Phi-sin một mảnh giấy. Hai tên cùng rút bút ra, cúi xuống hý hoáy viết. Sau vài phút, hai tên trao đổi mảnh giấy với nhau. Đọc xong, cả hai cùng phá ra cười.

Phi-sin nốc một lúc hai cốc ulyt-ky, quăng qua cửa sổ điếu xì-gà hút dở, vội vã bắt tay Lên-sđên :

- Đúng như châm ngôn "những tư tưởng lớn thường gặp nhau". Thôi cứ thế nhé... Bây giờ, tôi xin phép vì...

---

¹¹⁸ Sodium Pentahom : Một thứ thuốc của cơ quan tình báo C.IA đặt làm để dùng lúc cần muốn khai thác ai điều gì.

Hắn nháy một bên mắt :

- "Đệ nhất phu nhân"... còn hẹn gặp để bàn công việc.

Lên-sdên đưa hắn ra đến cửa, chìa tay ra :

- Chúc ông bạn thân mến gặp nhiều may mắn !

- Rất cảm ơn thiếu tướng !

*

*   *

Phòng họp chỉ huy sở "lực lượng đặc biệt Mỹ" ở Huế hôm nay được trang hoàng lộng lẫy. Hơn bốn chục nhà báo đủ các màu da được mời đến. Đông nhất và nhộn nhắt vẫn là các ký giả phương Tây. Người thì đứng ngắm chân dung Tổng thống Ken-nơ-đi được lồng trong chiếc khung gỗ chạm trổ, sơn son thếp vàng kiểu Á Đông. Người thì ngồi bắt chân chữ ngũ trên chiếc ghế bành ở góc phòng, miệng phì phèo xì gà, rồi ngửa cổ thả khói, trầm tư mặc tưởng. Người thì đang tán mảy cô chiêu đãi viên mặc áo dài ni-lông trắng toát, đang đi lại mời nước giải khát. Có những người tưởng chừng như lâu năm mới gặp nhau, đứng túm tụm, cười nói vui vẻ. Ngoài hành lang, một tốp khác đứng ngắm cảnh sông Hương.

Chủ trì cuộc họp là Xmít. Xmít hớn hở trong bộ quần áo phẳng nếp, bông hoa mai vàng chóa trên cổ, đi lằng xằng từ góc này sang góc khác, bắt tay từng người khách.

Chiếc đồng hồ lớn treo trên tường thông thả điểm 9 tiếng. Các nhà báo lục tục vào chỗ ngồi. Một trung úy Mỹ tiến lên chiếc mi-crô, đặt trước một chiếc bản đồ lớn treo choán hết cả bức tường, cúi đầu chào các nhà báo, lấy giọng trịnh trọng :

- Thưa quý vị thân mến ! Chiều qua nhiều tiếng nổ đã làm chấn động thành phố Huế cổ kính này. Trước đây, mấy phút thôi, nhiều vị có mặt trong phòng này cũng bàn tán và còn thắc mắc về những tiếng nổ đó. Xin tiết lộ với quý vị điều bí mật : những tiếng nổ đó lúc đầu là của bọn Việt Cộng và lúc sau là của lực lượng đặc biệt chúng tôi. Việt Cộng đã hoạt động như thế nào ? Nhằm mục đích gì ? Chúng tôi đã trừng trị bọn chúng ra sao ? Quý vị nắm giữ các cơ quan ngôn luận, có nhiệm vụ thông tin cho dân chúng rõ, chúng tôi rất hân hạnh được mời quý vị đến đây để trình bày với quý vị chi tiết của sự việc. Xin trân trọng giới thiệu Thiếu tá Xmít của chúng tôi lên nói chuyện với quý vị về chiến thắng thần kỳ của chúng tôi. Đó là lý do cuộc họp báo hôm nay.

Hắn mỉm cười, nghiêng đầu, một tràng pháo tay lẹt dẹt. Thiếu tá Xmít đã đứng sẵn phía sau, tiến lên, ngực ưỡn ra để mọi người nhìn thấy hai hàng mồ đay sặc sỡ trên nắp túi áo ka-ki. Hắn cố lấy giọng êm dịu, hấp dẫn :

- Thưa quý vị thân mến ! Để quý vị khỏi nóng lòng chờ đợi, tôi xin phép quý vị cho đi thẳng vào câu chuyện... về trận chiến thắng của lực lượng đặc biệt Mỹ chiều qua, đã đánh tan một trận phục kích của Việt Cộng và tiêu diệt hoàn toàn lực lượng của Việt Cộng.

Xmít tiến tới chiếc bản đồ lớn. Tiếng gót giày hắn vang lên trong phòng họp hoàn toàn im lặng. Hắn cầm lấy chiếc gậy chỉ bản đồ :

- Thưa quý vị ! Đây là bản đồ vùng chiến thuật I (Xmít đưa gậy khoanh tròn chiếc bản đồ và chỉ vào một điểm) và đây là địa điểm đã xảy ra cuộc phục kích của Việt Cộng chiều hôm qua : ki-lô-mét 13 + 500 đường hàng tỉnh tây bắc thành phố Huế. Để quý vị biết tường tận hơn, xin mời quý vị xem tấm bản đồ này...

Tên trung úy Mỹ khiêng ra một tấm bản đồ nhựa đặt trên giá. Trên bản có vẽ phần màu ngang dọc.

- Chúng tôi cho phóng đại một trăm phần lớn hơn trên tấm bảng này. Trên đường hàng tỉnh này, đến đây có mấy chỗ ngoặt, cây cối xum xuê, rậm rạp. Đó là một điểm thuận lợi cho bọn du kích Việt Cộng phục kích. Lần này, chúng chủ mưu giết hại một nhân vật trọng yếu của chính quyền quốc gia, một người đã có công lớn với Ngô Tổng thống và rất có uy tín trong giới trí thức...

Xmít ngừng lại một chút bắt mọi người chờ đợi để câu chuyện của mình thêm hấp dẫn. Quả nhiên, có mấy tiếng xì xào : "Ai ? Ai vậy ?". Xmít nói tiếp :

- Chắc quý vị có mặt ở đây không ai là không biết ông... Phan Thúc Định (trong hàng ngũ ký giả có tiếng "ồ", có tiếng hỏi lại kinh ngạc "Phan Thúc Định ?"). Vâng, ông Phan Thúc Định là một nhà trí thức yêu nước, cố vấn thân cận của tổng thống Ngô Đình Diệm, đã từng theo tổng thống từ những ngày tổng thống sống lưu vong ở Hoa Kỳ, đã từng có nhiều cống hiến lớn lao đối với tổng thống, từ những ngày tổng thống mới về nước, được tổng thống cử ra đây giúp việc ngài Ngô Đình Cẩn. (Cả phòng họp lắng đi, theo dõi từng lời của Xmít). Qua những tin tức tình báo và qua nghiên cứu hiện trường sau khi cuộc độ súng kết thúc, chúng tôi có thể trình bày với quý vị diễn biến cụ thể như sau : Cố vấn Phan Thúc Định có thói quen cứ chiều thứ bảy đi dạo chơi uých-ken¹¹⁹ phía Kim Long, vào khoảng 18, 19 giờ sáng tối, ông trở về nội thành. Nắm được quy luật đó, bọn Việt Cộng tìm cách hại ông. Cũng như gần đây, chúng đã giết nhà trí thức quốc gia đi theo chúng từ ngày đầu kháng chiến là giáo sư Lê Mậu Thành, bây giờ đến việc ám hại ông Phan Thúc Định, một nhân vật trọng yếu của chính quyền quốc gia, Việt Cộng định khủng bố những trí thức yêu nước, đe dọa những người trung thành với quốc gia và hoạt động cho tình thân hữu Việt- Mỹ. Chúng định đánh một đòn vào chính phủ Việt Nam cộng hòa, kích động những kẻ chống đối lại tổng thống Ngô Đình Diệm, tạo nên một tiếng vang về chiến công của chúng trong đám dân chúng dễ bị lừa gạt. Chúng định đánh một đòn quân sự nhỏ nhưng có ý nghĩa chính trị lớn.

Chúng bố trí hai tiểu đội, phục kích ở quãng ki-lô-mét 13+500 này. Chúng dò biết, ông Phan Thúc Định theo thường lệ sang chơi phía Kim Long. Lúc 18 giờ 30, ông Phan Thúc Định lái chiếc Méc-xê-đét trở về thì sa vào cạm bẫy và bị chúng hạ sát. (Giọng Xmít rầu rĩ). Chiếc xe Méc-xê-đét của ông Định bị bắn cháy và ông đã bị thiêu chết trong xe. Gây xong tội ác, bọn Việt Cộng tìm cách rút lui... (Xmít lại ngừng lại một phút trước khi đổi giọng). Tuy nhiên, chúng không thoát được sự trừng phạt. Chúng tôi được tin mật báo về cuộc phục kích của Việt cộng. Lực lượng đặc biệt chúng tôi đã kịp thời triển khai theo hai ngã đường, khép vòng cung đến tìm cách cứu ông Định và tiêu diệt Việt cộng. Chúng tôi hành quân đến nơi thì chúng đã giết mất ông Định rồi. Lực lượng đặc biệt của chúng tôi lập tức bao vây bọn sát nhân. Bị bao vây bất ngờ, rút lui không kịp, mấy ngã đường đều bị chặn, toàn thể tiểu đội Việt Cộng bị chúng tôi tiêu diệt hết.

Tên trung úy Mỹ lại xuất hiện, đưa cho Xmít máy tấm ảnh phóng to. Xmít giơ từng chiếc lên trước mắt các nhà báo :

- Xe của ông Định bị bắn cháy và ông bị chết thiêu trong xe

- Đây là cố vấn Phan Thúc Định với chiếc Méc-xê-đét màu nâu... Đây là bức ảnh chụp chiếc xe sau khi bị du kích Việt Cộng bắn cháy. Đây là bức ảnh của ông cố vấn bị chết trong xe... Đây là ảnh xác các du kích Việt cộng ngay trên địa điểm chúng gây ra tội ác... Và đây, là những tang chứng cụ thể...

Xmít quay vào phía trong ra hiệu cho mấy tên lính Mỹ khệ nệ khiêng ra mấy khẩu tiểu liên, trung liên, một số lựu đạn. Xmít chỉ những thứ đó, nói :

- Những vũ khí đạn dược của bọn Việt Cộng mà chúng tôi bắt được tại trận, đều mang nhãn hiệu Nga Sô và Trung Cộng.

---

¹¹⁹ 1. "Uých-ken" (week-end) : Cuộc giải trí nghỉ ngơi cuối tuần.

Xmít cao giọng hãnh diện như một diễn viên thấy vai mình đóng đã thành công. Một số nhà báo vỗ tay. Những chiếc máy ảnh, máy quay phim giờ lên. Ánh đèn nháy lóa mắt. Tiếng máy quay sè sè.

Xmít đợi cho căn phòng trở lại im lặng rồi mới nói tiếp giọng bùi ngùi :

- Cố vấn Phan Thúc Định là người bạn thân thiết của cá nhân tôi. Tôi hiểu rõ ông ấy. Đây là một người tài giỏi, thông minh, chịu ảnh hưởng sâu sắc của văn hóa phương Tây, người có tinh thần quốc gia và có lý tưởng chống Cộng. Ông mất đi là một thiệt thòi lớn cho chính phủ Việt Nam Cộng hòa, cho thế giới tự do. Xin quý vị để một phút mặc niệm ông, người bạn thân mến của chúng ta, người đã suốt đời đấu tranh cho sự nghiệp chống Cộng cao cả...

Mấy chục cái đầu cúi xuống và khi những cái đầu ấy ngừng lên thì cả phòng lại nhộn nhịp với những tên lính Mỹ quân phục chỉnh tề, những nữ chiêu đãi viên Việt Nam ăn mặc diêm dúa, lẳng xăng đi từng bàn rót rượu. Xmít mời mọi người chúc mừng chiến thắng vang dội của lực lượng đặc biệt Mỹ.

Cuộc họp kết thúc. Một nhà báo bắt tay Xmít, nói :

- Xin chúc mừng thắng lợi của thiếu tá. Mong mỗi rằng cuộc họp sau, tôi sẽ có hân hạnh được bắt tay ngài trung tá Xmít.

*

* *

Buổi họp báo của Xmít được truyền đi rất nhanh với những đầu đề giật gân "Một tội ác của Việt Cộng bị trừng trị", "Cuộc phản công phục kích trên đường 13 + 500 Huế", "Một nhân tài bị giết" v.v... Ngay trong ngày hôm đó, tin Phan Thúc Định bị giết cùng một lúc được tiếp nhận ở mỗi nơi một khác.

... Ở dinh Gia Long, Ngô Đình Diệm và Ngô Đình Nhu đang họp với Trần Kim Tuyến thì cửa phòng đột ngột mở không có tiếng gõ báo trước. Ba người giật mình, Trần Kim Tuyến sờ nhanh vào khẩu súng ngắn. Giữa khung cửa mở rộng, hiện ra trước mắt họ là Trần Lệ Xuân mặt mày hớt hải. Ngô Đình Nhu đứng bật dậy :

- Cái gì thế !

- Các anh chưa được tin gì à ?

- Sao ? - Máy người lo lắng hỏi, óc nghĩ đến một cuộc đảo chính, một cuộc nổi dậy nào đó hoặc một tin tức về người Mỹ thay đổi thái độ với anh em họ Ngô.

Trần Lệ Xuân đưa một tay lên giữ ngực :

- Phan Thúc Định chết rồi !

Ngô Đình Diệm sửng sốt :

- Làm sao ?

- Việt Cộng giết !

- Sao thím biết ?

- Các ký giả vừa truyền tin cuộc họp báo của lực lượng đặc biệt Mỹ ở Huế, kèm theo các bức ảnh chụp tại chỗ.

Không khí nặng nề. Trần Kim Tuyến cố giấu vẻ thản nhiên, tò mò nhìn hai anh em họ Ngô. Ngô Đình Diệm chống tay bên má, ngồi im, vẻ buồn bã, choáng -váng hiện trên khuôn mặt bứt rứt. Ngô Đình Nhu rít một hơi thuốc lá dài. Hắt từ từ nhả khói ra cả mũi lẫn miệng. Mắt hắt lơ lơ. Nhìn hắt người ta không biết hắt vui hay hắt buồn khi nhận được tin đó.

Trần Lệ Xuân có ý trách móc :

- Định cứ ở trong này với chúng ta thì đâu đến nông nổi này !

Ngô Đình Nhu gạt đi :

- Việc cần thiết thì mới để anh ta ra ngoài ấy chứ. Cái anh này cũng hay sơ xuất lắm...

Trần Lệ Xuân nhìn chòng :

- Em ra Huế đưa ma Định ! Dù sao anh ta cũng chẳng còn ai thân thích ở đây, chỉ có chúng ta.

Ngô Đình Nhu không trả lời thẳng vào lời của vợ :

- Đợi một chút nghe tôi dặn đã.

Trần Lệ Xuân quay ra, khép cửa lại. Ngô Đình Diệm thở dài:

- Cha bị Việt Minh giết, bây giờ đến con bị Việt Cộng giết. Chú Cẩn làm ăn thế nào lại để chúng nó loạn thế ! Tội cảnh sát, tội mật vụ Trung phần toàn là đồ án hại cả sao ? Tôi là bạn của thầy anh ấy. Thầy anh ấy đã gửi tôi, tôi để anh ấy chết thế này là tôi có lỗi. Chú Nhu ra hỏi trực tiếp chú Cẩn xem tình hình ra sao. Ông Tuyển ! (Trần Kim Tuyển "Dạ") Ông hạ lệnh ngay cho bọn cảnh sát Trung phần phải báo cáo đầy đủ về cai chốt của Định cho tôi rõ, đũa nào không làm tròn trách nhiệm, ông tổng cổ nó đi. Bắt được thằng nào dính líu đến vụ phục kích mày thì bắn ngay, không cần xét xử gì cả. Không mạnh tay thì một ngày kia chúng nó sẽ vào cả đây cắt cổ chúng ta.

Đôi mắt trắng dã của Ngô Đình Diệm long lên dưới hàng lông mày rậm. Giọng hần quả quyết :

- Đồng thời tỏ rõ cho mọi người biết ta rất ưu ái với những người có công với quốc gia : sẽ tổ chức tang lễ thật to cho Định và truy tặng anh ta đệ nhất đẳng Bảo quốc bội tinh.

...Ở Tòa đại diện chính phủ tại Trung phần, Ngô Đình Cẩn nói chuyện bằng dây nói với Xmit. Ở cửa ra vào phòng làm việc của Cẩn, Lý Lâm đứng khoanh tay sừng sững. Gã lúc nào cũng như con mèo lừ đừ, tất cả sự nhanh nhẹn thu giấu vào bên trong để bắt thần có thể tung ra, vươn tới, vật đổ một cái gì đó. Gã đứng đấy, nét mặt hầu như bất động, toàn bộ giác quan của gã hướng ra bên ngoài như một con chó trung thành với chủ, luôn luôn đi bên chủ, cảnh giác hướng tất cả thị giác, thính giác, khứu giác ra chung quanh. Những tiếng nói của Ngô Đình Cẩn ở trong phòng, do gã không chú ý đến nên vào tai gã câu được, câu chăng. Nhưng bỗng nhiên, gã tập trung sự chú ý vào những lời nói của Ngô Đình Cẩn trong khi gã vẫn nhìn ra bên ngoài và mặt gã vẫn không hề thay đổi. Bởi vì, gã nghe thấy những lời bất thường của Cẩn nhắc đến Phan Thúc Định vào dây nói.

- Các ông hãy cho chúng tôi biết đầy đủ chi tiết cụ thể... Xác ông Phan Thúc Định, các ông để đâu ?... Không, chúng tôi không thể đợi một sự trả lời đầy đủ của ông Lên-sđen được, chúng tôi muốn biết ngay bây giờ. Chúng tôi phản kháng các ông vì những hành động đơn phương của các ông, không có sự phối hợp của chúng tôi. Tại sao ngay chiều qua các ông không báo cho chúng tôi biết để chúng tôi cùng phối hợp với các ông? Chúng tôi sẽ phản kháng... về Tòa đại sứ Hoa Kỳ ở Sài Gòn, sẽ phản kháng với Bộ trưởng ngoại giao, quốc phòng Hoa Kỳ. Các ông phải chịu một phần trách nhiệm về cái chết của cố vấn đặc biệt của chúng tôi... Sao ? Ông bảo gì ?..

Thấy giọng thất thanh của Ngô Đình Cẩn, Lý Lâm liếc nhanh mắt nhìn chủ. Gã thấy chủ gã buông rơi ống nghe. Ngô Đình Cẩn sững sờ, để ống nghe xuống ngực như không dám nghe tiếp nữa. Mặt hần tròn xoe. Mặt hần ngậy ra. Cái gì ở bên kia ống nghe đã làm hần choáng váng đến thế ? Như định thần lại, Ngô Đình Cẩn lại vội vã áp máy nghe vào tai thật chặt để nghe cho rõ hơn. Hần hỏi dồn :

- ... là Việt cộng à ? Xin lỗi, ông nhắc lại cho. Sao lại có thể thế được ? Ông phải chịu trách nhiệm về lời nói của ông. Ông đừng nên quên rằng đây là người của tổng thống gửi ra, người mà tổng thống hiểu rõ từ gia đình đến bản thân, người đã từng có ơn cứu tổng thống ! Sao ! Ông Lên-sđen có đầy

đủ tài liệu à ? Không lẽ nào ? Tui không tin được điều đó. Tui không tin ! Các ông phải trực tiếp trình bày với tổng thống...

Ngô Đình Cẩn buông rơi chiếc ống nghe. Hắn bấm chuông. Một tên thư ký riêng hiện ra trước cửa buồng. Cẩn nói hấp tấp, một giọng nói khác với thường lệ của hắn :

- Gọi cho tui giám đốc Nha cảnh sát ngay lập tức.

Tên thư ký cúi đầu "Dạ !" quay ra thì Cẩn đã gọi giật lại :

- Này ! Thôi... Cho anh lui...

Tên thư ký ngạc nhiên, cúi đầu quay gót.

Bỗng nhiên Cẩn mở ngăn bàn, nhìn vội các giấy tờ bên trong. Hắn lật từng tờ một xem. Hắn lại vội vã mở cái tủ sắt gắn chìm đựng công văn tài liệu mật riêng của hắn, có hai lần cửa sắt và khóa riêng do hắn giữ. Hắn lục lọi bên trong, mở từng cái cặp các-tông, từng cái phong bì đựng giấy má ra xem. Hắn hốt hoảng khóa tủ lại, đi vội như chạy về phòng ngủ. Lý Lâm im lặng, rảo bước theo sau. Hắn chạy đến chiếc két sắt, cũng được gắn chìm vào trong tường phòng ngủ. Hắn mở két. Tay hắn run run lờn trên những chữ số. Lý Lâm đứng lại ở cửa phòng. Cẩn cáng tuyệt đối không ai được vào phòng ngủ của hắn.

Cánh cửa két sắt mở ra, lộ ra ba ngăn : ngăn dưới cùng xếp đầy vàng lá, ngăn thứ hai óng ánh kim cương và ngọc đủ màu, ngăn thứ ba xếp giấy tờ, thư từ riêng. Mắt Cẩn nhìn ngăn vàng và kim cương. Xưa nay, hắn không đếm, không biết có bao nhiêu vàng và kim cương nữa nhưng hắn thấy đồng vàng và kim cương ấy không suy xuyển. Hắn có vẻ hơi yên tâm. Hắn rút những tập giấy ở ngăn trên cùng ra. Hắn nhìn qua một lượt và bàng hoàng... Hắn đóng sập cánh cửa két lại. Mồ hôi lấm tấm trên trán, hắn lẩm bẩm : "Cái kế hoạch... Tấm bản đồ... Tấm bản đồ..."

Hắn lật đật chạy ra ngoài hành lang, nói với Lý Lâm :

- Truyền lấy xe. Gọi thêm máy thẳng ở đội vệ sĩ đặc biệt theo tao.

Lý Lâm bật di như một cái máy được ấn nút. Chiếc xe hơi riêng của Cẩn có kính chống đạn chạy ra giữa sân. Đằng trước và đằng sau là hai chiếc Uy-lít chở đầy vệ sĩ. Lý Lâm mở cửa sau chiếc xe đen. Ngô Đình Cẩn bước lên. Lý Lâm đóng sập cửa, mở cửa trước lên ngồi cạnh lái xe. Ngô Đình Cẩn hạ lệnh.

- Đến nhà Phan Thúc Định.

Ba chiếc xe lao vút ra cổng Tòa đại diện. Nghe tiếng còi xe, trông thấy ba chiếc này, các xe hơi khác, các xe gắn máy, xe đạp, người bộ hành, đều tránh rạt sang bên.

Đến nhà Phan Thúc Định, bọn vệ sĩ ào ào nhảy xuống, đưa đứng gác ở cổng, đưa đứng gác ở sân. Lý Lâm đưa mắt nhìn quanh rồi mở cửa xe đón Ngô Đình Cẩn bước xuống.

Ngô Đình Cẩn hạ lệnh gọi tên vệ sĩ của Phan Thúc Định ra hỏi. Người giúp việc nấu ăn cho Định cho biết Mai-khém đã đi cùng Định từ chiều hôm trước. Ngô Đình Cẩn vẫy mấy tên vệ sĩ cùng Lý Lâm theo mình vào nhà. Hắn hạ lệnh lục soát. Hắn trực tiếp đứng quan sát, bắt mở từng cánh tủ, lật từng tấm thảm trải, dỡ từng cái mặt ghế, giũ từng trang sách. Cửa tủ nào khóa thì hắn bắt phá ngay không thương tiếc. Hắn gõ từng góc tường, chú ý từng khe nứt của gạch, cứ lờn lộn như một con thú bị thương.

39. THOÁT HIỂM

Buổi trưa ấy, Lý Lâm lừ lừ đi vào nhà. Thấy Lý Lâm về, Mai Lan vẫy bọn trẻ ăn cơm. Hai người cùng bọn trẻ ngồi vào bàn ăn. Chỉ có bọn trẻ con nói chuyện vài ba câu. Còn Lý Lâm và Mai Lan, bao giờ cũng vậy, thường im lặng, người nào việc người ấy làm, đôi lúc, cần thiết lắm, mới trao đổi vài câu cộc lốc, trống không. Sau đó, mỗi người theo đuổi một ý nghĩ riêng, chẳng ai nói với ai.

Ăn cơm xong, không nén nổi, Lý Lâm bảo vợ :

- Ông Phan Thúc Định ấy mà ...

Nói xong gã ngừng lại. Mai Lan đã quen với lối nói nhảm nhằng, diễn đạt ý nhiều khi khó khăn ấy của Lý Lâm, hỏi :

- Sao ?

Lý Lâm buông một câu nặng nhọc :

- Chết rồi !

Mai Lan giật mình, tái mặt hỏi dồn gã :

- Sao ? Sao lại chết ? Chết thực không ?

Thấy Mai Lan hỏi dồn, gã bực mình :

- Không biết.

Mai Lan cố trấn tĩnh, hỏi lại với giọng nhẹ nhàng :

- Ông Định chết rồi à ? Anh bảo không biết cái gì ?

Lý Lâm thủng thảng :

- Không biết tại sao ông ấy chết. Nghe nói Việt Cộng giết...

Mai Lan chép miệng, thở dài, tự nhiên một nỗi buồn choáng ngập tâm hồn. Chị nhớ đến cái buổi cho con đi cấp cứu gặp Định. Chị nhớ đến những buổi Định đi lại thăm nom, giúp đỡ chị và các con chị. Ở con người ấy toát lên một phẩm chất tốt đẹp, làm cho người ta có thể tin cậy được. Nhưng tại sao lại làm cố vấn cho anh em họ Ngô ? Tại sao lại có thể giữ một chức vụ cao và tin cẩn đối với bọn "quốc gia" như thế được ? Tại sao anh ta lại liên lạc với những thằng phản động ở chiến khu của "ta" ? Và nếu mà "ta" giết thì tất phải như thế nào "ta" mới giết ? Hay tất cả những cử chỉ tốt đẹp kia của anh ta chỉ là giả tạo, chỉ để che đậy một âm mưu gì đó. Chỉ để nhằm mua chuộc mình ? Thế này thì mình còn hiểu thế nào được nữa ? Óc mình mù đi mất ! Nhưng tại sao mình vẫn thấy buồn ? Anh ta là người tốt hay người xấu ?

Lý Lâm lại thủng thảng :

- Nhưng lạ lắm !

- Lạ cái gì cơ ?

- Lạ lắm ! Hình như ông ấy là ... Việt Cộng.

Mai Lan sửng sờ nhìn Lý Lâm, không nói được câu nào nữa. Lý Lâm thấp giọng như nói cho một mình nghe, mắt không nhìn Mai Lan :

- Người Mỹ ghét ông Định. Cậu bắt khám nhà ông Định suốt cả buổi sáng. Hình như cậu mất cái gì quý lắm !

- Khám có thấy gì không ?

- Không thấy gì cả !

Mai Lan cũng không hiểu ra làm sao nữa. Chị nhớ đến lời "các anh ấy" dặn : có gì đặc biệt phải báo cho "các anh ấy" biết ngay. Phải báo cho "các anh ấy" ngay !...

*

* *

Chiều hôm đó, tại trụ sở của C.I.A. ở Sài Gòn, Lân-sđen đã có trong tay bản báo cáo tỉ mỉ của Xmit và những bức ảnh, những biên bản về vụ "Phan Thúc Định bị Việt Cộng phục kích chết".

Đang đọc một cách bình thản bỗng hần cau mày chú ý theo dõi từng chữ một. Hần giở chiếc ảnh chụp xác Phan Thúc Định ra, lật vội giấy tờ trong tập báo cáo, tìm cái biên bản khám nghiệm pháp y. Hần nắm bàn tay dấm mạnh xuống bàn, la lên :

- Hỏng rồi ! Đồ lợn ! Làm hỏng hết rồi !

Hần bấm chuông điện. Một tên Mỹ chạy ra, rập gót giày đứng nghiêm. Lân-sđen nói như thét :

- Gọi ngay cho tôi ông Uy-li-am Ăng-đéc-xcm.

Tên Mỹ quay gót. Lân-sđen nói nút cra-vát, cởi khuy cổ áo sơ-mi. Người hần nóng bừng mặc dầu máy điều hòa nhiệt độ trong phòng chỉ số 18°. Hần đến tủ con trong phòng mở một chai nước hoa quả uống ừng ực. Mạch máu ở thái dương hần căng ra, giãn giãn. Cơ giãn dãn, tức tối cứ cuồn cuộn dồn lên đầu hần. Hần lồng lộn như con thú dữ bị nhốt trong chuồng. Hần muốn đập phá, bóp nát một cái gì. Thực là xấu hổ ! Thực là nhục nhã ! Ngài Đa-lét biết thì trả lời ngài ấy sao bây giờ ? Bọn Việt cộng sẽ cười vào mũi. Tại sao ? Tại sao ? Ở Phi Luật Tân, ở mấy nước Nam Mỹ, mình có bao giờ gặp những chuyện như thế này !

Hần buông thân mình nặng nề xuống chiếc ghế bành.

Có tiếng giày đi đến gần. Ăng-đéc-xcm bành bao, bước vào. Nhìn thấy dáng điệu và nét mặt Lân-sđen, Ăng-đéc-xcm biết có điều gì không ổn nên nụ cười duyên dáng trên môi hần vừa mới hé đã tắt ngay. Hần vừa nói vừa thăm dò Lân-sđen :

- Thưa Thiếu tướng, ngài cho gọi tôi.

Lân-sđen cười gằn :

- Vâng, tôi cho mời ông đến có việc. Tôi muốn biết : nhiệm vụ tôi trao cho ông ra Huế phối hợp với ông Xmit thủ tiêu Phan Thúc Định, ông có để lộ cho ai biết không ?

Ăng-đéc-xcm ngơ ngác :

- Thưa Thiếu tướng, ngoài ông Xmit ra, tôi không cho ai biết cả. Có việc gì xảy ra ?

Lân-sđen gằn giọng :

- Ông có trao đổi với ông Xmit những ý kiến, như tôi đã dặn ông không ?

Ăng-đéc-xcm quả quyết :

- Thưa Thiếu tướng, bằng trí nhớ của người tình báo, tôi đã nhắc lại đúng nguyên văn với ông Xmit tất cả những điều thiếu tướng dặn. Tôi rất lấy làm ngạc nhiên thấy Thiếu tướng hỏi tôi như vậy.

Lân-sđen mĩa mai :

- Thưa ông Ăng-đéc-xcm, tôi cũng ngạc nhiên, khi thấy sự việc diễn ra hoàn toàn trái với ý đồ của chúng ta.

- Thừa Thiếu tướng, tôi thiết tưởng mọi việc diễn ra như vậy là tuyệt đẹp, chẳng khác gì dưới bàn tay một người đạo diễn tài tình. Người đạo diễn tài tình ấy chính là Thiếu tướng. Thiếu tá Xmit đã có báo cáo đầy đủ. Những tình tiết ấy đủ làm tài liệu để sau này tôi có thể viết một kịch bản phim.

Không nén nổi tức giận, Lên-sđen gầm lên :

- Ném cái kịch bản ấy của ông xuống Thái Bình Dương. Đây là Việt Nam chứ không phải là Hô-ly-út và tôi là Lên-sđen chứ không phải là chủ hăng Mê-tơ-rô. Chúng ta đã bị lừa !

Hắn quăng cái biên bản khám nghiệm pháp y và tập ảnh chụp của Xmit gửi đến nói :

- Xác chết có hai chiếc răng vàng. Ông đã từng gặp Phan Thúc Định, ông thấy nó có răng vàng không ? Và người có hai răng vàng như biên bản này, theo chỗ tôi biết, là vệ sĩ của Định.

Ăng-đéc-xơn tái mặt đọc nhanh cái biên bản pháp y về việc khám xét tử thi Phan Thúc Định. Hắn ngừng lên, ngơ ngác hỏi Lên-sđen :

- Vậy người chết không phải là Phan Thúc Định :

- Thừa "ngài" Ăng-đéc-xơn : "vâng !". Đấy mới là "tuyệt đẹp". "Ngài" không xứng đáng là người tình báo một chút nào !

Rồi Lên-sđen đổi giọng :

- Chiếc Méc-xê-đét đúng là của thằng Phan Thúc Định, nhưng nó đã thoát chết. Đây là một thất bại cay đắng, một điều sỉ nhục đối với chúng ta !

Tại sao nó lại thoát chết ? Tại sao nó lại biết trước được mưu kế của chúng ta ? "Lỗ hử ấy ở đâu? Chỉ có ông và ông Xmit chịu trách nhiệm. Thằng Phan Thúc Định bây giờ ở đâu? Đang làm gì ? Chúng ta phải biết ! Chúng ta phải tìm cho ra! Rất tiếc là tôi vừa mới đề nghị khen thưởng cho Xmit. Và ông, thì tôi rất kính trọng ông cụ thân sinh ra ông là một nhà đại tư bản quyền thế quen biết nhiều nghị sĩ quốc hội, nếu không thì tôi sẽ phải làm đến nơi đến chốn...

Ăng-đéc-xơn lắp bắp :

- Thừa thiếu tướng, tôi thực không ngờ... tôi chỉ biết điều tra và truyền lệnh của thiếu tướng.

Một tên Mỹ đứng nghiêm ở cửa, tay cầm tờ giấy nhỏ :

- Báo cáo thiếu tướng, có điện khẩn của Vùng chiến thuật I.

Lên-sđen đưa tay đón tờ giấy. Tên Mỹ rập gót giày chào rồi quay ra. Lên-sđen đọc. Mắt hắn căng ra. Làn này, giọng hắn lạc hẳn đi, hốt hoảng :

- Lạy chúa ! Cẩn để mất cái kế hoạch ấy à ? (về cái bản đồ bí mật thì Lên-sđen không biết). Ông Ăng-đéc-xơn ! Ông hạ lệnh cho Trần Kim Tuyến và tất cả các người của ta ở các nơi phải bắt cho bằng được Phan Thúc Định. Không bắt sống được thì phải giết chết. Ai bắt được Định thưởng năm vạn đô-la, giết chết được nó : thưởng ba vạn đô-la. Cho mời ông Phi-sin và ông Tô-ma đến gặp tôi ngay. Báo cho ông Ngô Đình Diệm biết tối nay tôi sẽ đến gặp ông ta có việc khẩn cấp. Ông chuẩn bị đi cùng ông Tô-ma ra Huế...

Chưa hình dung được việc gì đã xảy ra nhưng qua giọng nói và thái độ của Lên-sđen, Ăng-đéc-xơn biết là tình hình hệ trọng. Hắn "Yét sơ" một tiếng thật to rồi chạy vội sang phòng bên.

Chuông điện thoại của cơ quan chỉ huy C.I.A. ở Sài Gòn reo gọi các nơi liên tiếp ...

*

* *

Uy-li-am Ăng-đéc-xơn đã không dám nói thật với Lên-sđên.

Không phải chỉ có một mình hần và Xmít ở Huế biết âm mưu của C.I.A. định giết Phan Thúc Định. Còn người nữa biết âm mưu đó là Tố Loan.

Từ Sài Gòn bay ra Huế, ngoài công việc ra, Ăng-đéc-xơn tấp tểnh nghĩ đến việc riêng. Hần mong mỗi gặp Tố Loan. Người con gái Việt Nam xinh đẹp, dịu dàng có học thức ấy đã làm hần say mê, vì hần không thể tìm thấy ở những phụ nữ châu Âu, châu Mỹ vẻ dịu dàng, thanh tú riêng biệt phương Đông như ở Tố Loan.

Hần say mê vì hần không thể tìm thấy ở những người phụ nữ khác những cử chỉ, dáng điệu, những lời nói biểu lộ một chiều sâu của học thức như ở Tố Loan. Hần say mê vì nghĩ nếu đưa được Tố Loan về Mỹ sống thì hần có thể tư hào với bạn bè ở bang Mai-a-mi là đã có "thành tích" chinh phục được một người đẹp châu Á.

Hiện nay, hần chưa chiếm được tình yêu của Tố Loan nhưng hần tin rằng rồi đây hần sẽ chiếm được. Bởi vì, hần tin ở ảnh hưởng của hần đối với Tố Loan. Chẳng phải chính hần đã là người làm thay đổi được chiều hướng tư tưởng tình cảm của Tố Loan đấy ư ? Chẳng phải chính hần đã là người làm cho Tố Loan từ một người tham gia các phong trào đấu tranh của đám thanh niên học sinh thân Cộng biến thành một người căm thù Cộng sản đấy ư ? Chẳng phải chính hần đã làm cho Tố Loan từ chỗ có ác cảm với người Mỹ đến chỗ làm cộng tác viên của C.I.A. đấy ư ? Những việc ấy so với việc chiếm tình yêu của Tố Loan còn khó hơn nhiều mà hần đã làm được. Cái đó không khó gì, miễn là cần một số thủ đoạn và sự kiên nhẫn.

Hần tự tin vì hần là một người Mỹ trẻ tuổi, đẹp trai, lịch sự, có học, một người đàn ông lý tưởng cho các phụ nữ. Hơn nữa, hần là con một nhà tư bản lớn. Hần sẽ hứa với Tố Loan một đám cưới chính thức, một cuộc đi chơi trăng mật ở Pa-ri, Rô-mơ hay ở Ha-oai tùy theo ý Tố Loan. Một cuộc sống giàu có ở Mỹ ... He-lô ! Đô-la và cuộc sống Mỹ ... ai chẳng thích ! Đô-la và cuộc sống Mỹ ! Không có lời tán tỉnh và hứa hẹn nào hấp dẫn bằng !

Những hình ảnh đó lại quay lại huyễn hoặc hần. Hần tưởng tượng đến cảnh hần sánh vai với Tố Loan trong một đám cưới linh đình tổ chức ở Sài Gòn. Gia đình hần sẽ đi máy bay riêng sang. Đám cưới có đại sứ Hoa Kỳ, các quan chức cao cấp Hoa Kỳ, các quan chức cao cấp Sài Gòn đến, Đức cha Tổng giám mục Sài Gòn sẽ làm lễ. Tố Loan sẽ ăn mặc như thế nào ? Không, cứ mặc áo dài Việt nam, chòang voan trắng. Một đám cưới Việt - Mỹ...

Cho nên vừa đến Huế, sau khi gặp Xmít xong, hần tìm gặp ngay Tố Loan. Từ ngày hần thuyết phục Tố Loan làm cộng tác viên cho C.I.A. và đưa Tố Loan về Huế thì hần tránh gặp cô công khai với mục đích bảo đảm bí mật cho cô.

Nhận được bức điện của hần, Tố Loan phân vân không biết đối xử thế nào. Gặp hần ư ? Cô rất khó chịu. Từ ngày được Phan Thúc Định giúp cho hiểu biết sự thực về gia đình mình, về cái chết của Phạm Xuân Phòng. Tố Loan bần thần như người mất hồn suốt một thời gian. Nhiều tình cảm khác nhau xáo trộn trong cô. Buồn bã, chán nản, cảm giận, hoài nghi. Qua việc bọn Mỹ dùng cái chết của Phạm Xuân Phòng để đánh lừa cô, lợi dụng cô, cô thấy ghê tởm sự xảo quyệt của chúng. Mỗi lần gặp bọn Mỹ, nghe chúng nói, cô cảm thấy tất cả những điều chúng nói là lừa bịp, dối trá. Vân Anh cũng lừa bịp, dối trá với cô. Vậy ai là người trung thực, có thể tin được ? Người đã làm cho cô hiểu rõ tất cả mọi sự dối trá kia là ai ? Phan Thúc Định.

Thế rồi, cô gặp lại những người bạn đã đi cùng trong những buổi "xuống đường" hồi còn đi học. Cô thấy họ vẫn say mê, vẫn hừng hực lửa của tuổi trẻ. Nói chuyện với họ, cô thấy họ nhìn bản chất bọn Mỹ rõ hơn cô.

Cô cảm thấy hối hận và xấu hổ về mấy cái báo cáo tin tức cô gửi cho Ăng-đéc-xơn. Những người bạn trẻ kéo cô đi dự những cuộc họp của thanh niên, sinh viên. Trong những cuộc họp ấy, cô nghe

mọi người phát biểu ý kiến và so sánh với những lời Ăng-đéc-xơn nói với cô, cô thấy bọn lính biệt động, bọn cảnh sát ác ôn đàn áp đánh đập man rợ, bỏ tù, giết chết những người thanh niên, sinh viên chỉ vì một "tội" : muốn cho nước Việt Nam độc lập, muốn cho ngoại bang không được xâm lược, không được can thiệp vào công việc nội bộ của người Việt Nam, muốn nhân phẩm người Việt Nam được tôn trọng. Tất cả những điều nghe được, thấy được đặt ra cho cô một câu hỏi lớn - một câu hỏi vẫn thường được đặt ra trước mặt tất cả những người trí thức sống trong vùng bị tạm chiếm - đi theo con đường nào ? đứng về phía nào ?

Mối thù gia đình bịa đặt đẩy cô rời khỏi hàng ngũ bạn bè, bà con đồng bào đã bị gỡ bỏ, lại nhìn thấy thủ đoạn xấu xa, tàn bạo của bọn địch lợi dụng mình, tất nhiên Tố Loan trở về với bạn bè, với bà con đồng bào mình. Cô muốn làm một cái gì đó bù đắp lại thời gian vừa qua. Sức sống tuổi trẻ như trở lại với cô.

Sau lần được Phan Thúc Định cho biết rõ về nguồn gốc gia đình, hiểu biết sự thực về cái chết của Phạm Xuân Phòng, Tố Loan tiếp xúc với anh nhiều hơn. Cô ngạc nhiên về sự hiểu biết rộng rãi của anh, về những tin tức anh nắm được. Tuổi trẻ thường tò mò, ham hiểu biết. Cô hỏi anh về những vấn đề gì cô chưa hiểu biết, những tin tức gì cô phân vân. Có vấn đề, anh trả lời cô thẳng thắn, tất cả những vấn đề, những tin tức anh nói với cô, cô thấy hoàn toàn đúng. Chỉ trừ những câu cô hỏi về bản thân anh thì anh lảng tránh, hoặc chỉ đáp một cách chung chung "Tôi học ở Pháp về và cũng như cô thôi - muốn đem những hiểu biết của mình giúp ích cho đất nước".

Hình như lúc đầu, Phan Thúc Định cũng thử xem cô có phải là người kín đáo, trung thực không, nên chỉ trao đổi với cô những tin tức bình thường. Sau đó, thấy những điều anh nói cho cô biết, ngay cả sự thực về cái chết của Phạm Xuân Phòng nữa, cô không hề lộ cho ai biết, Phan Thúc Định mới bắt đầu trao đổi với cô những vấn đề rộng rãi hơn, những tin tức mà ở ngoài ít ai biết.

Dần dần, Tố Loan hỏi Phan Thúc Định những vấn đề thuộc cuộc sống của mình. Cô thấy bao giờ anh cũng khuyên cô làm điều tốt, đúng với những ý kiến phân tích xác đáng, những lời lẽ trung thực. Giữa lúc cô tưởng không còn biết tin vào ai thì niềm tin Phan Thúc Định, ở trong cô, từng bước, từng bước hình thành. Cùng với niềm tin ấy, một tình cảm rất mơ hồ, rất nhẹ nhàng đến với cô. Hình như mỗi lúc gặp Phan Thúc Định cô thấy vui hơn, an tâm hơn trên bước đường đi của mình; hình như mỗi lúc nghĩ đến Phan Thúc Định, cô thấy đỡ cô đơn hơn, như có một người anh tin cậy, một người bạn thân hiểu mình. Tình cảm ấy đến từ bao giờ, cô không rõ.

Nghe theo lời của Phan Thúc Định, cô cảm thấy mình gần bạn bè, đồng bào của mình hơn. Cô quên mình đã có một thời kỳ là cộng tác viên của C.I.A.. Bây giờ, bức điện của Ăng-đéc-xơn mà cô nhận được gọi cô trở lại với mối quan hệ mà cô muốn quên nó đi, xóa nó đi, dứt nó đi ra khỏi cuộc đời, lại hiện về. Cô căm ghét nó như căm ghét bọn Mỹ bịp bợm, dối trá. Cô như thấy hiện ra trước mắt bộ mặt giả dối, giọng nói ba hoa cứ lăm le chuyển sang tấn tình cợt nhả của Ăng-đéc-xơn. Làm thế nào bây giờ ? Gặp hấn thì chẳng khác gì phải chịu đựng một cực hình, một sự tra tấn, khi nhìn bộ mặt và nghe những lời nói của hấn. Gặp hấn thì tức là nối chặt thêm mối quan hệ với bọn chúng mà cô đã muốn cắt đứt, xóa đi, quên đi, kể cả trong ký ức của mình. Nhưng nếu không gặp hấn, gây cho hấn một mối nghi ngờ, để cho hấn biết rằng cô đã thay đổi thì chắc chắn bọn C.I.A. sẽ không để cho cô yên. Cái chết của Phạm Xuân Phòng đã dạy cho cô hiểu điều đó.

Làm thế nào bây giờ ? Cô nhớ tới Phan Thúc Định. Cô gọi dây nói, hẹn gặp.

...Hai người bước song song trên đồi thông như một cặp tình nhân đi viếng lăng tẩm. Sau khi nghe Tố Loan nói về việc Ăng-đéc-xơn ra Huế, Phan Thúc Định liên hệ tới ngay những lời Vân Anh nói với anh trong bức thư cô gửi cho anh trước khi tự tử. Thăng C.I.A. đội lốt nhà báo, con chó sói đội lốt cừu, lần này ra Huế có việc gì đây ? Nó có âm mưu gì mà Vân Anh, trước khi chết, cũng phải báo cho mình ? Anh nói với Tố Loan :

- Cô cứ gặp. Chắc chắn không phải tự nhiên Ăng-đéc-xơn ra đây. Chắc hẳn ra cũng không phải chỉ để gặp cô. Cô vẫn thường nói cô muốn trở thành một người có ích cho xã hội, cho đất nước. Cô làm thế nào nắm được mục đích của việc hẳn ra đây, tức là cô cũng làm được một việc lớn rồi.

Tổ Loan cau mày :

- Nhưng tôi không thể chịu được mỗi khi phải nhìn cái bộ mặt đều cáng của hẳn.

Phan Thúc Định nhẹ nhàng :

- Tôi cũng hiểu như thế ! Tôi biết đó cũng là điều rất khổ tâm của cô, nhưng cô hãy nghĩ rằng cô gặp hẳn không phải vì hẳn, mà vì yêu cầu của công việc. Cô hãy nghĩ đến những điều lớn lao khác mà quên sự khó chịu ấy đi. Cô cố gắng đừng để lộ cho hẳn biết một chút gì về sự khó chịu ấy. Cô lộ ra, dù chỉ là một tí chút về sự thay đổi của cô thôi, cũng đủ để cho hẳn đề phòng, hẳn sẽ không hở miệng ra điều gì, mà lại có thể rất nguy hiểm cho cô.

Gió thổi xào xạt trên những ngọn cây. Trong ánh nắng dịu, Tổ Loan nhìn nét mặt nghiêm túc của Phan Thúc Định, nghe lời nói rành rẽ của anh, tin rằng những điều anh nói là những điều cần phải theo. Phan Thúc Định nói thêm :

- Đối với Ăng-đéc-xơn, cô hãy coi như cô vẫn là cộng tác viên của hẳn. "Chúng ta" cần phải biết mọi ý đồ của bọn Mỹ và ngược lại, không được để cho bọn Mỹ biết bất cứ điều gì của "chúng ta" cả.

*

*   *

Thấy Tổ Loan đến đúng chỗ hẹn theo sự thông báo của bức điện, Ăng-đéc-xơn không nghi ngờ gì cả. Trước sự khéo léo của Tổ Loan và để mua chuộc sự tin cẩn của cô trong lúc tán tỉnh, Ăng-đéc-xơn đã để lộ cho cô biết âm mưu của C.I.A. định giết Phan Thúc Định.

Nhận lệnh của Lên-sđên, hẳn ra gặp Xmit. Hẳn thống nhất với Xmit kế hoạch giết Phan Thúc Định. Hẳn được Xmit cho biết cứ vào khoảng 16 giờ ngày thứ bảy mỗi tuần, Phan Thúc Định thường lái xe một mình lên phía bắc thành phố xa Huế khoảng 15 ki-lô-mét, dạo chơi qua chỗ Tổ Loan dạy học. Cách chỗ ấy không xa, nhô lên mấy ngọn đồi cây rậm rạp, chạy dài theo đường cái khoảng một ki-lô-mét.

Có một số tên lính bản xứ trong lực lượng đặc biệt bị Xmit nghi ngờ là tay chân của Ngô Đình Cẩn cài vào, sẽ được lệnh của Xmit giả làm du kích Việt Cộng phục sẵn ở đoạn đường 13+500. Bọn chúng được lệnh khi thấy chiếc Méc-xê-đét sơn màu như thế, mang biển số như thế, có những đặc điểm như thế... chạy qua lúc 16 giờ thì phải bắn chết ngay người lái.

Đồng thời Xmit cũng sẽ cho một đại đội lực lượng đặc biệt Mỹ bố trí thành một vòng cung bao bọc lấy bọn lính bản xứ.

Nhiệm vụ của đại đội lực lượng đặc biệt Mỹ là giám sát đề phòng Phan Thúc Định chạy thoát. Nếu Phan Thúc Định, vì một lý do nào đó thoát được luồng đạn của bọn lính bản xứ thì lính Mỹ phải giết bằng được. Nhiệm vụ nữa của bọn lính Mỹ là dù bọn lính bản xứ kia có giết được Phan Thúc Định hay không thì cũng phải diệt hết chúng.

Thực hiện kế hoạch đó, bọn Mỹ có nhiều cái lợi. Chúng vừa giết được Phan Thúc Định, người mà chúng không nắm được, vừa phủi trắng tay đổ cho Việt Cộng gây tội ác. Chúng vừa tuyên truyền chiến thắng được một trận phục kích của Việt Cộng, vừa diệt được bọn bản xứ chúng nghi ngờ. Chúng lại tránh được một sự căng thẳng giữa chúng với anh em họ Ngô, do việc chúng công khai giết Phan Thúc Định gây ra.

Nghe được Ăng-đéc-xơn lộ ra việc định giết Phan Thúc Định, Tố Loan bàng hoàng. Phải cố gắng lắm cô mới giữ được bình tĩnh. Cô hỏi hấn :

- Sao lại giết Phan Thúc Định ? Anh ta là cố vấn của ông Ngô Đình Diệm và ông Ngô Đình Cẩn cơ mà !

Ăng-đéc-xơn mỉm cười tinh quái :

- Ông Lên-sđên và ông Phi-sin hiểu rõ điều ấy hơn tôi. Theo ý hai ông, hấn là Việt Cộng.

Tố Loan càng sửng sờ :

- Có thể tin được điều ấy không nhỉ ! Việt cộng sao lại làm cố vấn cho Ngô Tổng thống ? Nếu anh ta là Việt Cộng thì anh ta giết Ngô Đình Diệm và ông Ngô Đình Cẩn rồi ! Người Mỹ các ông giàu óc tưởng tượng quá ! Hay các ông bị ảnh hưởng những chuyện tình báo ly kỳ do chính các ông viết ra ?

Ăng-đéc-xơn đáp :

- Tôi xin miễn tranh luận với cô điều ấy. Người Pháp trước đây đã chẳng để cho một tình báo viên Việt Minh leo lên đến chức Quốc vụ khanh của Bảo Đại là gì ? Người Hoa Kỳ chúng tôi không muốn mắc cái sai lầm như người Pháp. Dù hấn không phải là Việt Cộng một trăm phần trăm thì khi không nắm được hấn, chúng tôi cũng không thể để như thế được. Bồn phận của chúng ta là phải thi hành lệnh trên.

Rồi Ăng-đéc-xơn quay sang câu chuyện hấn nói dở trước đó :

- Nhưng thôi, cô Loan ạ ! Chuyện ấy bây giờ là của ông Xmit. Chúng ta chẳng cần quan tâm đến. Cô biết đấy, tôi đã tin cô đến như thế nào, tôi có giấu cô điều gì đâu. Thú thật, tôi không thể tìm thấy trên đời này một người phụ nữ thứ hai nào làm tôi quý... tôi mến... như cô. Tôi vẫn nghĩ rằng thật là diễm phúc cho người nào được làm bạn đời với cô. Người Hoa Kỳ chúng tôi quen nói thẳng những suy nghĩ của mình. Cô cho phép tôi được nói thực với cô : Tôi mơ ước được có diễm phúc ấy. Tôi có cả trăm triệu đô-la của bố mẹ tôi sẽ để lại cho tôi ở Mai-a-mi, tôi có một ngân khoản riêng ở ngân hàng đứng tên tôi, tôi có một dãy biệt thự... Nếu cô đồng ý...

Nhưng từ đó, Tố Loan không nghe thấy gì nữa. Lời của Ăng-đéc-xơn cứ loáng thoáng tiếng được tiếng mất "... trắng mặt... Pa-ri... Đài Loan... máy bay... lợi tức... đô-la... Hoa Kỳ". Cô chỉ đáp cho qua chuyện và nghĩ cách gặp ngay Phan Thúc Định.

*

* *

Tố Loan đã bí mật gặp lại Phan Thúc Định. Cô kể hết những điều Ăng-đéc-xơn đã lộ với cô. Cô ngạc nhiên khi thấy nét mặt Phan Thúc Định vẫn bình tĩnh khi nghe những điều mà cô tưởng "tày đình" ấy, những điều quan hệ đến sinh mạng của anh.

- Ngày mai, thứ bảy ! Ngày mai, chúng sẽ bố trí giết anh. Anh hãy tìm cách trốn ngay. Trốn thật lẹ ! - Cô nói khẩn khoản.

Phan Thúc Định im lặng suy nghĩ. Tố Loan càng ngạc nhiên thấy anh thản nhiên đáp lại lời khẩn khoản đầy lo lắng của cô :

- Không ! Tôi sẽ không trốn đi đâu cả ! Ngày mai tôi cũng sẽ đi về phía Kim Long dạo chơi như thường lệ...

40. TRỞ VỀ...

Hôm nay cơ quan công tác đặc biệt đón đồng chí Tư lệnh đến thăm. Thấy nét mặt đồng chí vui, anh em trong cơ quan chắc đồng chí đem lại cho cơ quan tin mừng. Nhưng ở cơ quan này, mọi người đã quen người nào việc ấy nên không ai tò mò hỏi đồng chí điều gì. Giữa lúc đó, Vũ Long được tin đồng chí Tư lệnh đến, chạy ra đón.

Vũ Long đưa đồng chí vào một căn phòng riêng, vẫn căn phòng vách tre lợp lá giản dị trong khu giải phóng mà Vũ Long thường trao đổi công tác với các cộng sự của mình. Ở đó, có một người thanh niên trắng trẻo, dong dỏng, có vẻ thư sinh, đang ngồi đọc báo. Thấy Vũ Long đưa khách vào, người ấy đứng dậy, Vũ Long giới thiệu khách với anh ta :

- Xin giới thiệu với anh, đây là đồng chí Tư lệnh.

Và quay lại chỉ người trẻ tuổi, Vũ Long nói với đồng chí tư lệnh :

- Xin giới thiệu với anh, đây là đồng chí X.30.

Đồng chí tư lệnh mỉm cười hiền hậu, bắt tay người trẻ tuổi:

- Xin chào "ông Phan Thúc Định, cố vấn đặc biệt của Ngô tổng thống" !

Ba người cùng cười, cái cười thoải mái của những người chiến thắng. Vũ Long nói với X.30 :

- Đồng chí tư lệnh đã nghe báo cáo về thành tích của đồng chí, muốn gặp đồng chí và muốn trực tiếp nghe kể lại sự việc.

Người trẻ tuổi khiêm tốn :

- Dạ thưa anh, việc nhỏ có gì đáng kể đâu. So với cả cuộc chiến đấu lớn lao, vĩ đại của toàn thể nhân dân ta, chúng tôi chưa đóng góp được bao nhiêu.

Đồng chí Tư lệnh hồ hởi :

- Đúng là so với cả cuộc chiến đấu lớn lao, vĩ đại của nhân dân ta suốt mấy chục năm thì việc của mỗi chúng ta không đáng kể, nhưng mặt khác nếu không có từng việc "không đáng kể" ấy góp lại thì làm sao có được sự lớn lao, vĩ đại. "Mỗi giọt nước đều góp làm nên biển cả" ! Đồng chí khiêm tốn là rất tốt, nhưng trên đánh giá cao thành tích của đồng chí.

Người trẻ tuổi đáp :

- Dạ, nếu tôi có chút thành tích gì thì không phải là công của riêng tôi. Đây là công của tập thể anh em. Nếu không có anh em, không có mọi người thì tôi không làm được gì cả.

Đồng chí Tư lệnh gật đầu :

- Tất nhiên là như thế !.. Nhưng trong công tác đặc biệt này, ngoài sự giúp đỡ, chỉ đạo của tập thể ra thì sự mưu trí, lanh lẹ, tinh thần dũng cảm, gan dạ, nghị lực của cá nhân là quan trọng lắm. Các đồng chí có công nhận thế không ?

Vũ Long "vâng" tán thành. Người trẻ tuổi cúi đầu không nói gì.

Đồng chí Tư lệnh chìa tay ra :

- Nào, chúng ta ngồi xuống nói chuyện chứ !

Lúc bấy giờ, Vũ Long mới sực nhớ ra mình đã quên vai trò chủ nhà của mình. Anh thay vội ấm trà mới. Nước sôi, trà ngon, hương bốc lên ngào ngạt. Người trẻ tuổi kể lại công việc mình đã làm.

Câu chuyện trở về những năm Phan Thúc Ngân chưa làm tuần vũ ở Hà Tĩnh. Bên cạnh việc hẩn tìm hết cách xu nịnh tâng công với quan thầy Pháp để có thể nhảy nhanh trên hoạn lộ, hẩn còn làm

hại cuộc đời nhiều người phụ nữ ở những nơi hẻo lánh. Lúc bấy giờ ở làng họ có một cô gái xinh đẹp. Sắc đẹp ấy chẳng may lọt vào mắt Phan Thúc Ngân trong một dịp hẻo lánh xuống làng. Mặc dầu cô gái nông thôn ấy sắp làm lễ cưới với một chàng trai cùng làng, Phan Thúc Ngân hạ lệnh cho bọn lý dịch phải phá đám cưới đó. Chiều ý quan trên, bọn cường hào lý dịch đã bức anh trai làng ấy đăng ký đi phu sang "Tân thế giới". Sau đó buộc gia đình cô gái phải dâng cô làm nàng hầu cho quan. Cô gái đã phải nuốt đi bao nhiêu nước mắt, không dám tự tử, vì sợ liên lụy đến cha mẹ, vì thương người trai làng đã phần chí bỏ đi. Cô còn phải nuốt bao nhiêu nước mắt nữa khi phải chôn vùi tuổi thanh xuân, như một người đầy tớ trong nhà Phan Thúc Ngân.

Cùng một lúc với mẹ cả Phan Thúc Ngân sinh đứa con trai thì vài tháng sau cô gái cũng ở cữ. Đứa con trai mẹ vợ cả là Phan Thúc Định, đứa con trai của cô gái nông thôn là Phan Thúc Nhơn.

Tuy hai đứa con trai cùng ra đời trong khoảng thời gian gần nhau nhưng sống hoàn toàn khác nhau. Con mẹ vợ cả thì sống trên chần dưới nệm, kẻ hầu người hạ. Con cô gái nông thôn thì vì bị khinh rẻ, không ai chăm sóc đến.

Không chịu được sự khinh rẻ, không chịu được sự ghen tuông hành hạ của mẹ vợ cả, cô gái nông thôn ấy bế con trốn khỏi nhà Phan Thúc Ngân. Phan Thúc Ngân không đi tìm mẹ con cô vì một lẽ đã thỏa mãn thú tính hèn còn bận đi tìm những cô hầu mới, một lẽ khác hẳn rất sợ mẹ vợ cả.

Rời khỏi nhà Phan Thúc Ngân, cô gái không dám trở về quê cũ. Không nghề nghiệp, không nơi nương tựa, cô phải xin vào đội than trong nhà máy điện để kiếm sống nuôi con. Tình cảm của cô dồn vào đứa con. Cô giấu quê quán, giấu họ hàng, giấu tông tích. Người chung quanh thương cô, cho cô là trót đại dột, nhờ nhàn về đường tình ái nên phải trốn gia đình. Trong cái đám người phải lao động quần quật, vất vả, tối tắm mặt mũi mới kiếm đủ miếng ăn này, người ta không nhìn người khác bằng con mắt hẹp hòi của lễ giáo phong kiến. Người ta thương yêu đùm bọc nhau hơn.

Một người thợ trong nhà máy đã để ý đến cô gái đội than ít nói, lúc nào cũng tư lự, đau khổ, nhưng màu nhem, nhuốc, đen đui của than không làm mờ được vẻ xinh đẹp của cô. Anh hỏi han, săn sóc tận tình. Cảm kích lòng tốt của người thợ, cô gái nói thực hết cảnh mình với riêng anh. Người thợ càng thương cô gái hơn. Cuối cùng, hai người thành vợ, thành chồng. Người thợ hết lòng thương yêu vợ và săn sóc đứa con riêng của vợ như con đẻ của mình. Anh không muốn nó phải mang họ của người bố xấu xa, đã từ bỏ nó. Anh đổi họ Phan để cho nó mang họ Nguyễn của anh. Từ đó, đứa trẻ Phan Thúc Nhơn trở thành Nguyễn Thành Nhơn. Mặc dù phải lao động vất vả nhưng hai vợ chồng anh cương quyết dành dụm cho đứa trẻ đi học. Sau này, có thêm với nhau hai đứa con, một trai, một gái nữa, nhưng anh công nhân vẫn săn sóc Nhơn không kém gì trước.

Nhơn lớn lên giữa những người lao động bị bóc lột, bị đánh đập hết sức dã man ấy, có những người bạn của Nhơn mới mười ba, mười bốn tuổi đã phải bỏ học làm quần quật như những con vật rồi suy nhược còm cõi như những ông già. Mắt Nhơn sớm phải nhìn thấy tất cả cái thực tế trần trụi của cuộc sống, sớm phải nhận thấy tất cả những áp bức bất công. Ngoài giờ đi học ở trường, Nhơn phải đi lao động giúp thêm gia đình. Nhơn hiểu thấu thía cuộc sống cơ cực của người lao động. Nhưng những người lao động đã không bao giờ chịu cho bọn chủ bóc lột, áp bức mãi. Họ kể cho nhau nghe về những cuộc đấu tranh của những người thợ các nước khác.

Họ thầm thì với nhau về nước Nga xa xôi, giai cấp thợ thuyền đã đứng lên làm chủ nhà máy, hầm mỏ, làm chủ cuộc đời mình, sống tự do hạnh phúc trong một xã hội không còn áp bức, không còn bóc lột nữa. Có người giải thích cho họ biết nguồn gốc sự đau khổ của họ, và bàn bạc với họ làm cách nào để hết cảnh đau khổ. Họ hiểu ra và siết chặt hàng ngũ lại đấu tranh.

Người bố dượng của Nhơn tham gia một tổ chức đấu tranh và dần dần đứng vào trong hàng ngũ cách mạng. Nhơn cũng đã lớn.

Ông dẫn dắt Nhơn đi theo con đường của ông. Người thanh niên hòa mình trong hàng ngũ những người thợ, những người cha chú bạn bè, lao vào cuộc đấu tranh, lao vào cách mạng với tất cả nhiệt tình của tuổi trẻ.

Trong khi Nhơn lớn lên trong hơi thở, trong cuộc sống hừng hực đấu tranh của người lao động như thế thì Phan Thúc Ngân ngày một thăng chức và càng giàu có. Càng giàu có, hắn càng tàn bạo muốn lập công với Pháp để được thăng chức và giàu có hơn. Phan Thúc Định lớn lên trong cái không khí ấy của gia đình. Gã được giáo dục từ nhỏ phải biết đánh đập, chửi bới gia nhân cũng như những người nghèo, phải biết kính trọng và làm vừa lòng các quan Pháp. Gã được đi theo bố đến những nơi bố trị nhậm. Gã đã thích thú thấy bố gã với chức tuần vũ Hà Tĩnh trong năm 1930 - 1931 đốt trụi từng làng, chém không tiếc tay từng dãy người. Gã mơ ước sẽ làm quan để sống sung sướng, kẻ hầu người hạ như bố.

Nếu người nào biết cả Định, cả Nhơn thì tất phải sửng sốt ngạc nhiên, vì hai người anh em cùng bố khác mẹ ấy có khuôn mặt, dáng người rất giống nhau nhưng nụ cười và tính nết lại khác nhau một cách kỳ lạ.

Cách mạng Tháng Tám 1945 đã đập tan xiềng xích, gông cùm của hàng nghìn năm phong kiến và gần một thế kỷ thực dân Pháp cai trị đất nước Việt Nam. Trên đỉnh cột cờ Huế, lá cờ quẻ ly lạc hậu, bệnh hoạn bị hạ xuống lá cờ đỏ sao vàng rực rỡ được kéo lên. Bảo Đại thoái vị, cái triều đình bù nhìn tan vỡ, lũ tay sai nháo nhác. Một số tên Việt gian đầu sỏ có nhiều nợ máu với nhân dân bị đem ra xử trong đó có Phan Thúc Ngân.

Lúc Cách mạng Tháng Tám thành công thì cả người bố dượng của Nhơn và Nhơn đều đã ở trong tổ chức và tham gia cướp chính quyền. Người thợ điện đã đứng tuổi, trở thành một trong những người lãnh đạo phong trào ở thành phố Huế. Nhơn được tổ chức điều về cơ quan công an để bảo vệ chính quyền Cách mạng còn non trong lúc hoàn cảnh trong nước và ngoài nước rất phức tạp.

Nhờ sự lẫn lộn với cuộc sống ngay từ nhỏ, lại thêm có học và sớm được giác ngộ, Nhơn đã tỏ ra là một cán bộ mưu trí, già dặn và đầy nhiệt tình trong những buổi đầu xây dựng ngành công an cho chính quyền Cách mạng. Đồng chí Vũ Long, phụ trách anh từ trước Cách mạng Tháng Tám, bây giờ cũng vẫn là người lãnh đạo của anh trong ngành công an, hiểu rõ và quý anh như người em ruột.

Phan Thúc Định thì không chịu nổi cuộc đổi đời. Gã hẳn học nhìn những cuộc biểu tình của nhân dân rầm rộ ngoài đường phố. Gã xót xa luyện tiếc cuộc sống phóng đãng trong giàu sang, quyền thế trước kia.

Gã vẫn nuôi một niềm tin là cái chính quyền của "bọn dân đen" này sẽ không đứng vững được lâu, chẳng qua là chúng lợi dụng người Pháp còn đang mắc việc bên châu Âu, chúng "làm loạn" như hồi 1930 ở Nghệ An, Hà Tĩnh thế thôi ! Rồi người Pháp sẽ quay lại. Cái đám người đang hò hét trước mắt gã này đầu sẽ lại rụng như sung không đủ đất để chôn. Quan lại bạn bè của bố gã sẽ lại ra giữ mọi chức vụ. Những người trung thành với nước Pháp sẽ lại được trọng dụng.

Tình hình ngày càng phức tạp. Thực dân Pháp trở lại xâm lược Nam bộ. Quân Tưởng Giới Thạch kéo sang đóng từ vĩ tuyến 16 trở ra để giải giáp quân đội Nhật. Các phần tử chống Cách mạng bắt đầu ngóc dậy. Chúng cho rằng thời cơ đã đến. Chúng hẳn học, điên cuồng dùng đủ mọi thủ đoạn tấn công vào chính quyền Cách mạng. Công việc của những người như Vũ Long, bố dượng của Nhơn, thật bề bộn. Rồi Hiệp định sơ bộ 6.3.1946 đã để lính Pháp lên một số thành phố, tỉnh lỵ thay thế cho quân Tưởng, giải giáp nốt quân đội Nhật Bản. Cuộc đấu tranh chuyển sang giai đoạn mới.

Ngay từ khi thấy thực dân Pháp trở lại xâm lược Nam bộ, Phan Thúc Định đã mừng rỡ như người sắp chết đuối trông thấy thuyền cứu mình. Mấy lần gã đã định tìm đường vào Sài Gòn, nhưng sau khi thăm dò thấy tình hình chiến sự ác liệt, ta kiểm soát chặt chẽ mọi con đường, gã đành nán lại chờ đợi. Trong khi tiếp xúc với gia đình bọn quan lại cũ ở Huế, Phan Thúc Định thường được nghe người ta nói về Ngô Đình Diệm. Một số trong bọn này tỏ vẻ trông cậy ở họ Ngô sẽ là cứu tinh của chúng (bởi

vì lúc ấy chúng cho là Bảo Đại đã thoái vị, đã phải đầu hàng trước Việt Minh rồi, còn bọn Trần Trọng Kim thì đã hoàn toàn sụp đổ cùng với sự sụp đổ của quân đội Thiên hoàng. Con bài còn lại không còn ai ngoài họ Ngô). Phan Thúc Định đoán biết Ngô Đình Diệm có thể lên chức to, lại biết bố mình vốn có quen biết Diệm nên bí mật gặp Diệm. Gã được mách cho biết lúc này Diệm đang có mặt ở Hà Nội.

Phan Thúc Định ra Hà Nội. Đúng vào lúc quân của tướng Lơ-cléc đã vào thủ đô. Phan Thúc Định nhìn thấy bọn lính viễn chinh Pháp đội mũ nồi lệch, đeo dây biểu chương, ngồi ghếch chân lên xe đạp hoặc đứng trên xe thiết giáp lượn lờ ở một vài phố Hà Nội. Đây là những cứu tinh của gã ! Đây là những người sẽ giúp gã trả được thù nhà. Gã gặp được Ngô Đình Nhu qua sự giới thiệu của một tên bạn cũng con quan ở Huế, lúc ấy đang trốn tránh ở Hà Nội. Ngô Đình Nhu, mặc dầu bề ngoài vẫn làm việc cho chính quyền cách mạng, nhưng bên trong đã nuôi sẵn những âm mưu đen tối và đã chứng tỏ khả năng tổ chức gián điệp của hắn, đã bí mật liên lạc với Phòng nhì của đạo quân Lơ-cléc và tổ chức một số tay chân thân tín, trung thành với anh em hắn. Gặp Phan Thúc Định, Nhu rất mừng.

Hắn đang cần những người như Định. Hắn giới thiệu Định với Phòng nhì của Lơ-cléc. Thực dân Pháp mới trở lại đất nước ta nên cũng đang rất cần những tay chân như Định. Vì còn náu mình trong một chức vụ của ta nên Nhu phải giữ tuyệt đối bí mật sự liên lạc giữa hắn với bọn Pháp. Chính Định đã được Nhu cho vào gặp tướng Moóc-li-e đề nghị giúp cho Diệm trốn ra nước ngoài. Nhu đã bố trí cho Định bí mật gặp Diệm. Rồi theo đúng sự thống nhất giữa Moóc-li-e và Nhu, tối hôm đó, Định ngồi trên chiếc xe hơi của quân đội Liên hiệp Pháp, đi đón Ngô Đình Diệm, đưa vào doanh trại quân đội Pháp đóng trong thành.

Vào đến trong doanh trại Pháp, Moóc-li-e tiếp riêng Ngô Đình Diệm. Chủ tớ gặp nhau bàn tính những chuyện gì, Định không được rõ. Từ đó, Định không được gặp Diệm nữa. Ít lâu sau, gã chỉ biết rằng bọn Pháp đã đưa Ngô Đình Diệm ra nước ngoài.

Bọn Pháp chuẩn bị gây chiến. Tình hình mỗi lúc một căng thẳng. Bọn phản động càng ráo riết hoạt động phá hoại ta. Công an ta cũng thẳng tay trấn áp chúng.

Ngô Đình Nhu khuyên Định trở về Huế và mang thư của hắn gửi về cho Đơ-ra-pi-ê để bàn việc lập "Liên đoàn Công giáo chống Cộng".

(Sự việc đến đây hoàn toàn như anh em Ngô Đình Diệm đã biết).

Nhưng những hoạt động mờ ám của bọn phản cách mạng không thoát khỏi mắt công an ta. Vào đến Huế, Phan Thúc Định bị công an bắt. Nhìn Phan Thúc Định, Vũ Long sửng sốt. Định giống Nhơn quá ! Sự giống nhau giữa Định và Nhơn, làm cho Vũ Long nảy ra một ý nghĩ táo bạo : dùng Nhơn thay Định, lọt vào hang hùm.

Thận trọng vốn là bản tính của Vũ Long. Anh hỏi cung tỉ mỉ Phan Thúc Định, nghiên cứu đi nghiên cứu lại hồ sơ của gã. Anh đưa toàn bộ hồ sơ của Định cho Nhơn nghiên cứu. Anh trao đổi riêng dự kiến đánh địch của anh với Nhơn. Lúc đầu, anh chỉ nghĩ đến chuyện đưa Nhơn vào thay Định trong cuộc họp thành lập "Liên đoàn Công giáo chống Cộng" thôi. Sau khi đọc toàn bộ hồ sơ về Phan Thúc Định và suy nghĩ, Nhơn vui vẻ nhận lời thực hiện ý đồ táo bạo của Vũ Long.

Hai người mất mấy ngày bàn bạc với nhau về từng điểm nhỏ nhất như lời nói, thái độ khi lọt vào trong hàng ngũ địch đến những điểm lớn, dự kiến mọi tình huống có thể xảy ra và biện pháp xử trí.

Thế là Nguyễn Thành Nhơn hay Phan Thúc Nhơn mang mặt danh X.30 đóng vai Phan Thúc Định, cầm bức thư của Nhu vào gặp Tổng giám mục Đơ-ra-pi-ê. Nhơn đã được dự cuộc họp kín của một số tên phản động đội lốt tôn giáo dưới sự điều khiển của bọn thực dân khoác áo thầy tu, thành lập "Liên đoàn Công giáo chống Cộng". Cùng lọt vào cuộc họp kín ấy có cả một nữ điệp viên khác của ta. Trong cuộc họp ấy, Nhơn được bọn thực dân chú ý vì thái độ nhanh nhẹn của anh. Nhờ sự có mặt của anh và người nữ điệp viên, chính quyền ta đã nắm được toàn bộ nội dung của cuộc họp và phá được cả một âm mưu đen tối của chúng trong phạm vi toàn quốc.

Thấy bước đầu thành công, mà Nhơn lại được bọn thực dân tin nhiệm, Vũ Long quyết định giao nhiệm vụ cho Nhơn đi sâu hơn nữa vào hàng ngũ địch, cài hẳn Nhơn vào trong hàng ngũ của chúng. Chủ trương này được cấp trên đồng ý.

Tướng Lơ-bơ-rít lúc đó có mặt ở Huế thấy trong đám tay sai nhờ mình bảo vệ có Nhơn còn trẻ tuổi, nhanh nhẹn, có học, thì muốn đào tạo Nhơn để sử dụng lâu dài. Hắn gửi Nhơn vào Sài Gòn, cho đi học. Được sự đồng ý của tổ chức, Nhơn yên tâm ở Sài Gòn học và tốt nghiệp tú tài toàn phần. Thực ra, Nhơn cũng không phải hoàn toàn học tập. Anh vẫn thường xuyên gửi về tổ chức những báo cáo về tình hình mọi mặt của Sài Gòn, tình hình thanh niên học sinh trong vùng địch kiểm soát. Tổ chức vẫn giữ liên lạc thường xuyên với X.30.

Sau khi tốt nghiệp tú tài loại ưu, Nhơn được chính phủ Pháp cấp học bổng cho sang Pháp học vì là con gia đình đã có công lớn với chính phủ bảo hộ trước đây.

Từ những năm 1950, sau khi cách mạng Trung Quốc thành công, đế quốc Mỹ ráo riết tăng cường can thiệp vào Đông Dương. Chúng lần lần bọn thực dân Pháp đang ngày càng tỏ ra bất lực trước cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam và đã chuẩn bị những con bài của chúng. Một trong những nhiệm vụ của chúng ta là phải nắm được những ý đồ của Mỹ. Vì vậy, trong dịp về nước nghỉ, Nhơn đã được dự một cuộc họp kín chỉ có ba người : anh Vũ Long và một đồng chí cán bộ cao cấp của ngành.

Cuộc họp kín kéo dài mấy ngày. Sau đó, X.30 nhận nhiệm vụ mới.

Thế là Nhơn lên đường sang Mỹ tìm gặp Ngô Đình Diệm. Anh đã thành công trong việc tìm hiểu được một phần ý đồ chiến lược của Mỹ đối với Việt Nam. Anh đã phát hiện Lê Mậu Thành, Phạm Xuân Phòng...

Khi Pháp thua trận, Mỹ đưa Ngô Đình Diệm về nước, lập chính phủ bù nhìn thân Mỹ, thì Nhơn đã trở thành một người "gắn bó" với chính quyền ở cương vị "ngài cố vấn Phan Thúc Định" cùng anh em họ Ngô "trấn áp bọn đối lập, dẹp tan giáo phái, củng cố chính quyền họ Ngô"; đồng thời liên hệ chặt chẽ với tổ chức của ta. X.30 đã cung cấp cho tổ chức bản danh sách cán bộ kháng chiến cũ còn ở lại hoạt động vùng Sài Gòn - Chợ Lớn mà địch định khủng bố, để tổ chức kịp thời đưa những người đó đi nơi khác, đã phát hiện ra màn lưới gián điệp của Pháp do SEDCE cài lại sau khi Hiệp định Giơ-ne-vơ được ký kết ; nhờ đó, ta có kế hoạch đối phó, không để cho bọn này rơi vào tay của C.I.A. Mỹ. X.30 cũng đã cung cấp tin tức, ảnh về những vụ địch cưỡng ép đồng bào miền Bắc di cư vào Nam, về những toán gián điệp biệt kích mà địch đã thả ra phá hoại miền Bắc, để miền Bắc kịp thời trừng trị bọn chúng.

Ra Huế, Nhơn đã báo cáo với tổ chức về kế hoạch "GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU" của Mỹ - Diệm. Nắm được ý đồ chiến lược của địch, ta đã đập tan kế hoạch đó, làm địch hoàn toàn thất bại trong việc sử dụng tên Lý Ngọc Tú làm đặc vụ đề bịp phong trào đấu tranh của thanh niên sinh viên ; việc chúng dùng tên Lê Mậu Thành làm nội gián định phá vùng giải phóng, căn cứ địa của ta, và trong việc chúng có mưu đồ lấy Tổ Loan giảng một bầy lớn phá các cơ sở của ta ở vùng giáp ranh.

Tuy nhiên, đã có một lần ở Huế anh suýt bị lộ, do một sự sơ xuất của Vũ Long. Trước đây, khi Phan Thúc Định bị bắt, hắn đã không khai ra (và Vũ Long đã không chú ý hỏi) về việc hắn đã có người vợ sắp cưới tên là Phương Lan - con gái út của viên Án sát họ Trần, quê ở huyện Hải Lăng. Cuộc chạm trán bất ngờ trên đường phố, Phương Lan tưởng anh là Phan Thúc Định (thật) - vị hôn phu của nàng, trong khi đó thì Nhơn coi nàng như một người chưa từng quen biết. Nhờ dóng kịch nên trong cuộc gặp lại nhau tại phòng khách nhà chú Vân Anh, Phương Lan mới không còn oán trách anh, nhưng khi nghe anh tỏ bày tâm sự, nàng không khỏi đau lòng vì duyên số bể bâng.

Mặc dầu đã khéo che mình và với vỏ bọc chu đáo, song C.I.A. vẫn nghi ngờ anh nên tìm mọi cách để loại trừ anh. Sau khi được Tổ Loan cho biết C.I.A. nhất định giết mình bằng được, Nhơn xin ý kiến tổ chức và trình bày ý kiến của anh. Thấy Nhơn hoàn thành nhiệm vụ và ở lại cũng không có lợi nữa,

tổ chức đồng ý rút anh về. Anh đã hẹn với Tổ Loan hôm sau anh vẫn đi ra Kim Long dạo chơi như thường lệ...

Thấy Nguyễn Thành Nhơn dừng lại, đồng chí Tư lệnh hỏi :

- Đồng chí đã làm thế nào thoát được cuộc phục kích của bọn Mỹ ?

Nguyễn Thành Nhơn cười :

- Tôi lên Kim Long sớm hơn thường lệ. Có khác mọi lần là lần này tôi rủ cả thằng vệ sĩ của Cần cấp cho tôi đi theo. Tổ Loan đã làm một bữa ăn khá thịnh soạn đợi tôi. Ăn xong, tôi vờ say rượu, nhờ tên vệ sĩ lái xe tìm đến nhà người quen ở cây số 15, cáo lỗi rằng tôi không lên chơi được. Tên vệ sĩ này, vốn là một tên đặc vụ tin cẩn của Ngô Đình Cẩn, nhận lời đi ngay. Hắn hy vọng rằng lần này sẽ có tài liệu về sự hoạt động của tôi để báo cáo cho chủ. Tôi đợi hắn ở nhà Tổ Loan. Lúc 18 giờ 05 phút thì tiếng súng rộ lên ở phía Bắc. Biết rằng chiếc xe đã lọt vào ổ phục kích của bọn Mỹ, nhưng tôi vẫn đợi đến tối trời mới rời khỏi nhà Tổ Loan...

Vũ Long tiếp lời Nguyễn Thành Nhơn :

- Đồng chí X.30 chưa kể nốt để anh rõ ? Đồng chí ấy trước khi về còn lập một chiến công to lớn. Trong khi làm "cố vấn" cho Ngô Đình Cẩn, đồng chí ấy đã nghiên cứu kỹ đường đi lối lại, các tủ riêng của Cần và đồng chí ấy đã lẻn vào phòng riêng của hắn để thực hiện một nhiệm vụ hết sức quan trọng mà tôi đã giao : là đoạt lại tấm bản đồ bí mật trước đây của một viên đại tá Nhật Bản giao cho ta, nhưng sau đó đã bị Phòng nhì Pháp đánh cắp¹²⁰. Vừa rồi, Ngô Đình Diệm đã mua được của viên sĩ quan Phòng nhì nọ bằng một số tiền lớn, rồi cho mụ Lê Xuân đưa ra cho Ngô Đình Cẩn. Ngoài ra, còn lấy được nhiều tài liệu quan trọng khác, trong đó có bản kế hoạch mới của Mỹ vạch ra cho anh em họ Ngô, bình định miền Nam trong 18 tháng¹²¹

Đồng chí Tư lệnh gật đầu :

- Lấy được bản kế hoạch mật đó là một điều làm cho Mỹ- Diệm đau đầu. còn cái bản đồ kia bị mất, chắc chắn anh em họ Ngô phát điên lên được... Các đồng chí làm ăn khá thật !

Nguyễn Thành Nhơn :

- Thưa đồng chí, tôi vẫn nghĩ rằng riêng tôi không thể làm được gì cả nếu không có đồng chí Vũ Long, anh em trong tổ chức giúp đỡ, không có những người như em nhỏ đánh giày ở Sài Gòn, anh chủ quán sách ở Huế, thậm chí cả những người như Mai Lan, Tổ Loan...

Nụ cười đôn hậu vẫn trên môi đồng chí Tư lệnh :

- Đồng chí nói đúng. Đúng như lời Hồ Chủ tịch đã khẳng định : Nhân dân ta ai cũng một lòng nồng nàn yêu nước, ghét giặc. Chính lòng yêu nước, ghét giặc ấy làm tất cả mọi người đều cùng chúng ta đánh địch. Riêng tôi, ngoài những thành tích đồng chí Vũ Long đã báo cáo rồi, còn một điều tôi rất quý là đồng chí đã làm chuyển được những người như Mai Lan, như Tổ Loan và tạo điều kiện cho những người ấy cũng có thể đóng góp được một phần nhỏ bé của mình cho đất nước.

Vũ Long cũng mỉm cười nhìn Nguyễn Thành Nhơn gật đầu tán thành ý kiến của đồng chí lãnh đạo.

Đồng chí Tư lệnh trêu mếu nhìn Nguyễn Thành Nhơn :

- Bao giờ đồng chí lại có thể nhận nhiệm vụ mới được ?

---

¹²⁰ Xem "Tấm bản đồ thất lạc", tiểu thuyết tình báo (2 tập). Nhà xuất bản Thuận Hóa xuất bản năm 1985 - Cùng một tác giả.

¹²¹ Bản kế hoạch Staley - Taylor.

Cặp mắt Nguyễn Thành Nhơn ánh lên. Anh đáp ngay :

- Thưa đồng chí, ngay bây giờ ạ.

ĐOẠN CUỐI

Chỉ sau mấy giờ X.30 về đến cơ quan thì Phan Thúc Định thật cũng được "ra mắt", đi lại công khai bên ngoài, sau một thời gian dài quản thúc, được đổi đời qua cái tạo và được làm việc cho Cách mạng tại một nơi bí mật trong vùng giải phóng.

Trên con đường mòn xuyên sơn vượt qua khu giới tuyến Vĩnh Linh¹²², một đoàn cán bộ trong đó có Vũ Long, X.30, Phan Thúc Định cùng đi, trò chuyện với nhau.

Phan Thúc Định hỏi X.30 :

- Trong thời gian sống trọng vùng địch, có lần nào anh gặp cô Phương Lan không ?

- Có gặp, và vị hôn thê của anh - X.30 trả lời, giọng xúc động - Cô ấy vẫn đợi chờ anh. Nếu được biết tin anh, chắc cô ấy mừng lắm !

Phan Thúc Định ngậm ngùi :

- Tội nghiệp ! Không rõ giờ cô ra sao ?

Vũ Long vỗ nhẹ lên vai Định :

- Cậu cứ yên tâm ! Tôi báo cho cậu một tin vui : Cô ấy là cơ sở của ngành ta, do tôi trực tiếp tổ chức. Đã có lần tôi gặp cô ấy và nói rõ cho Phương Lan biết cậu đang phục vụ Cách mạng.

Cái tin đó đến với Phan Thúc Định thật bất ngờ.

Viết xong tại thành phố Hồ Chí Minh

Tháng 9 năm 1990.

ĐẶNG THANH (Vũ Long)

---

¹²² vĩ tuyến 17.

MỤC LỤC (tập 2)

GIÓ ĐÃ XOAY CHIỀU

22. Tôi đã có cách giải quyết

23. Nụ cười của người trong ảnh

24. Một cuộc gặp gỡ bất ngờ trên đường phố

25. Con chim mồi trong phong trào sinh viên

26. Những dòng chữ bằng mực hóa học

27. Cự lớn định thanh trừng nơi nào trước ?

28. Mai Lan và Lý Lâm

29. Nỗi lòng của Phương Lan

30. Hồng Nhật trước quân thù

31. Chuyện xảy ra trong bệnh viện Huế

32. Sổ lòng

33. Tố Loan trước sự thật phũ phàng

34. Các ông có tin tôi không ?

35. Kỷ vật cũ của người bạn bên núi Ngự Bình

36. Một quả đấm hạ hai quân thù

37. Lá thư tuyệt mệnh của Vân Anh

38. Tán bi kịch ở ki-lô-mét 13 + 500

39. Thoát hiểm

40. Trở về

Đoạn cuối

LỜI CỦA NHÂN CHỨNG LỊCH SỬ

LỜI CỦA NHÂN CHỨNG LỊCH SỬ :

Tôi là Phan - đình - Xương 71 tuổi, ở số 31 Nguyễn Đình Chiểu ở Hà Nội, hiện ngụ ở nhà ở T. p. Hồ Chí Minh, nguyên là Thanh - tra công an Việt - Nam, kiêm Phó giám đốc công an Trung bộ. Xưa nhận vào gia đình năm 1946 chúng tôi bắt Phan Phan - đình - Xương ở nhà khai thác và ta có một Phan - đình - Xương - đình - Xương với 1 nữ đệ tử của ta hiện là Phan - đình - Xương ở Hà Nội. Hiện có 1 nữ đệ tử và một nữ đệ tử hiện đang quan trọng và chúng tôi đang ở Phan - đình - Xương. Và hiện ta đang qua Phan đình Xương để đi dạy dỗ. Hiện nay.

T. p. Hồ Chí Minh.
ngày 22 - 11 - 1984

Phan - đình - Xương

Phan - đình - Xương

Bởi là Vũ Long có một thời gian dài hoạt động trong ngành Công an nhân dân Việt Nam, từ những ngày đầu độc lập. Cuốn sách có trong tay các bạn đọc đã phần nào ghi lại một cách trung thực những đóng góp và chiến đấu của tôi. Đồng thời, đó cũng là một thời kỳ đầy thử thách đối với Chính quyền mới Việt Nam Dân chủ Cộng hòa còn rất non trẻ của chúng ta.

Mong rằng cuốn sách này cung cấp cho các bạn đọc và gần một số tư liệu lịch sử về những năm tháng hào hùng không thể nào quên được đó. Và, tôi cũng rất tha thiết mong được sự cổ vũ, khuyến khích của những ai đã từng sống, đã chứng kiến giai đoạn lịch sử này.

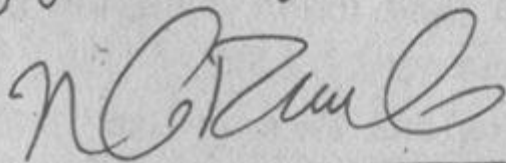
Coi xin gửi đến tất cả các bạn đọc lời chào trân trọng.
Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 9 năm 1990.

Phan - đình - Xương

Tôi, Nguyễn Ngọc Dũng, thời kỳ hoạt động trong ngành Công an nhân dân mang bí danh Hồng Nhật và Hoài - Nam, mà tác giả Đặng Thanh (tức đ/c Vũ Long) vốn trước đây là thủ trưởng trực tiếp của tôi đã ghi lại trong các tập sách "Xổ phá hủi" và "Lá thư vĩnh biệt của Jacqueline".

Nhân dịp cuốn "Sự thật về X30" ra mắt bạn đọc, tôi muốn ghi nhận ở đây lời cảm ơn tác giả, người anh, người đồng chí của tôi trong những ngày hoạt động cách mạng ở vùng khói lửa Bình - Trị - Thiên.

Ngày 18 tháng 11 năm 1990

NGUYỄN NGỌC DŨNG

Vụ trưởng - Bộ Tài chính

Tôi, Nguyễn Trữ Điền, bí danh Trần Mai, công tác ở Đoàn chuyên gia ở nước ngoài, nguyên là tổ trưởng Tổ 32-PGD Công An Thừa Thiên hoạt động với thành Hùe' là người đã tổ chức đưa Lê Văn Thanh ra vùng tự do và cũng là người đã tham gia giải thoát cho đ/c Nguyễn Ngọc Dũng (tức Hồng Nhật) thoát khỏi với giam giữ của địch ở Hùe'.

Ngày 20 tháng 11- 1990

Nguyễn Trữ Điền

X.30 tức Phan Thúc Nhon

VŨ LONG

VÂN ANH

NGÔ ĐÌNH NHU

NGÔ ĐÌNH DIỆM

TRẦN LỆ XUÂN

LANSDALE

CẨM NHUNG

TRỊNH MINH THẾ

BA CỤT

PHƯƠNG LAN

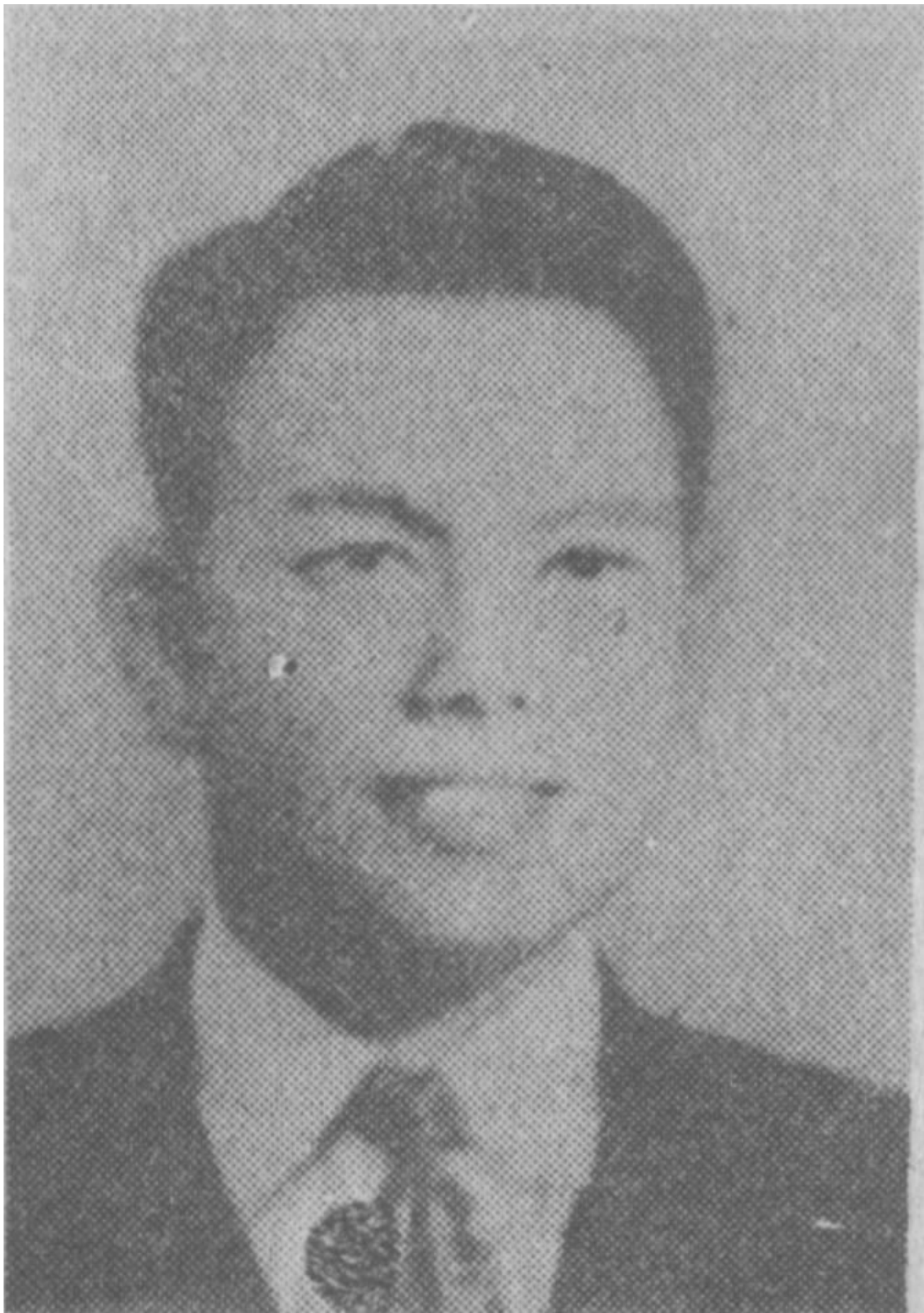
TỔ LOAN

NGÔ ĐÌNH THỤC

NGÔ ĐÌNH LUYỆN

HỒNG NHẬT

NGÔ ĐÌNH CẦN

CUỘC HỌP BÁO TẠI DINH GIA LONG NGÀY 20-8-1963

Những nhân vật trên đây đều là chứng nhân lịch sử của một thời kỳ đất nước đầy biến động. Năm 1976, tiểu thuyết tình báo X.30 PHẢ LƯỢC với các nhân vật có thật này đã ra mắt bạn đọc lần đầu 200.000 cuốn bán hết, gây xôn xao dư luận trong và ngoài nước, lần lượt được nhiều nước cho dịch và xuất bản.

Một lần nữa, với bút pháp khái quát cao hơn, nhà văn ĐẶNG THANH lại viết SỰ THẬT VỀ X.30 bổ sung đầy đủ những tư liệu và sự kiện quý mà từ trước đến nay chưa ai từng biết đến...

Giá : 7200 đ

BÌA CUỐI

HẾT